Trib. Suprem
Col. Militar
Dos № 67/954 Vol. 7

40002 Vol. 33

DOSAR

Ancheta PATRASCANU LUCRETIU
STEFANESCU ALEXANDRU
ŞI ALŢII

Data 26. IUN 1954

P 218/33

Urmează vol. Nr. 8

1

DOSAR Nr. ______

II

11259 vol. 33.

Declarație

Nov. 1-

M'am născut în Ploești, Jud. Prahova, în anul 1888,
în calea Rudului (Barbu Delavrancea) No. 157 sau 163! Părinții
se numeau: Tatăl, Alexandru, comerciant de băcănie și
cârciumă; se ocupa și de agricultură avea vre-o 10 Ha de pământ
pe care'l cultiva în regie, la periferia orașului Ploești; mama
se numea Maria, născută Ion Ivemia. Și tatăl și mama erau
ardeleni originari, tatăl din Săliște (Jud. Sibiu) mama, din satul
Lung (Săcelele Brașovului) Jud. Brașov; ambii părinți sunt morți:
Tatăl a murit ~~în~~ de inimă Decemvrie 1916 sub ocupația Germană, de la care
a avut de suferit mari neplăceri; mama a murit în 1936 (cred)-
Eu eram plecat, când s'a prăpădit, așa că nu am fost la înmormântare.
De la data nașterei - Nov. 1 - 1888 și până la 1895, când am început
a merge la școala primară No 6 - din Ploești - am trăit acasă, în
bună armonie cu cei l'alți frați și surori. La școală am fost un
elev bun și în fie-care ~~an~~ am luat fie premiul I fie al II-lea.
Institutori, am avut pe: o doamnă în cl. I; pe D-l C. Vasilescu
în cl. II și III.; pe D. Grigorescu în cl IVa. - Cred că în 4 ani nu
am avut nici o absență - și după recompensele primite,
probabil că, am fost un bun elev.
În 1899 septembrie, m'am prezentat, pentru înscriere, la Liceul
din Ploești -. Spre mirarea mea, secretarul Liceului, a refuzat să
mă înscrie, deși aveam, media de absolvire a cursului primar,
foarte ridicată. De Secretar, mi-a spus să vină Tatăl meu la el.
Tatăl meu s'a dus, și spre deziluzia mea, mi-a comunicat că
Secretarul refuză să mă înscrie. Mai târziu, am înțeles, că, secretarul
aștepta un plocon sau așa ceva. Alternativa era școala de
Comerț sau Școala de meserii. Pentru că eram cam debil,
la timp, am fost înscris la Școala de comerț. Această școală
avea un program analitic foarte greu și complex pentru copii
de 10-11 ani - Veneau însă, la această școală, elevi mai în vârstă
care făcuseră 2-3 ani pe la liceu. Când eram în cl. II - Ploeștii
au fost bântuiți de o epidemie teribilă de scarlatină și difterie -
Am fost obligat să întrerup școala un an - așa că am repetat
clasa II, deși aveam posibilitatea să trec clasa - dar eram

era de slăbit că părinții și profesorul meu de fizică, care ținea mult la mine, Dl. Dumitrescu-Iaşi, au hotărât să repet clasa fiind și prea mic ca vârstă și ca fizic. În 1903 m-am prezentat la Școala Superioară de Comerț din București. Școală cu o faimă mare, pe atunci. Și aci secretarul, a opinat contra înscrierei mele, de data aceasta, pe motivul că tatăl meu era om cu stare că putea să mă trimită într-o școală particulară, și a și indicat, Institutul Clinciu și Popa din Calea Plevnei - m-am înscris în această școală în cursul superior (cl. V) Secția Comercială. Aci am fost un elev bun, poate chiar excepțional - căci Dl. Brătianu, care era în comisia de examinare, după examene, m-a întrebat cum se face că nu m-am prezentat la Școala Superioară, unde d-sa era director. Eu i-am spus povestea cu recomandarea secretarului, fără înconjur. Dl. Brătianu a dispus și m-a transferat de la Institutul Clinciu și Popa la Școala Sup. de Comerț. Am absolvit această Școală în 1907, cu diplomă.

Aci începe, - în 1907 - pentru mine Drama vieței. Eram de 19 ani, fără sfatul nimănui - trebuie să recunosc acest lucru, fără însă a reproșa ceva cuiva. Părinții mei aveau o concepție foarte simplă despre viață, și nici o concepție despre problemele vieței. Ei credeau că dacă am o diplomă în buzunar asta însemna fericirea supremă și rezolvarea tuturor problemelor. În August 1907 am intrat ca funcționar practicant la Inginerul Reichenberg, care făcea comerț de import de mașini agricole, motoare și materiale tehnice. Lucrul în acest birou mă interesa, deci, Dl. Reichenberg, era, dispus favorabil, față de mine, când vedea că mă interesez să cunosc materia - adică mașinile și materialele care făceau obiectul comerțului său. Mi s-a oferit un post la Soc. Generală de gaz și electricitate din București. Dar nu mă interesa fiind vorba de a mă îngropa într-o carieră birocratică care nu mă atrăgea. M-am hotărât să mă duc în Anglia să studiez technica mașinilor și materialelor cu care intenționam să fac comerț - Am plecat în Anglia, și după multe peripeții, urmare nepregătirilor - am intrat în Fabrica de mașini agricole Clayton & Shuttleworth. În Lincoln - și m-am înscris și la școala Technică din localitate.

Acum se puneau noi probleme, căci deși înainte de a mă duce la <u>Lincoln</u>, la fabrica Clayton & Shuttleworth Eu audiasem cursuri technice la Institutul Politecnic Pitman în Londra încă nu mă familiarizasem destul cu limba — și deși cunoștințele mele generale erau mai întinse de cât obișnuit, totuși, priveam cu teamă, mai ales că mi se cerea o sumă de £ 200.0.0 (două sute de livre sterline — de către fabrică, pentru un curs de inginerie de 3 ani, ca taxa — Această sumă se restituia treptat studentului, sub formă de salariu după al IIlea an. Dar eu nu aveam suma și nici nu aveam de unde să o procur, tatăl meu îmi dădea bani de întreținere dar mă garanta cât timp îmi va da — și nici cele două sute de livre nu mi le-a dat.

În 1909 am venit la recrutare și peste câteva luni să trimit un examen la ministerul Industriei, pentru burse în străinătate, pe o durată de 2 ani (a două sute lei pe lună) pentru studiul comerțului practic, adică ceea ce mă interesa. Am obținut bursa și în toamna anului 1909. am obținut amânarea serviciului militar pentru studii și am plecat în Anglia.

După oare-care desamăgiri pe la Legația noastră din Londra, care nu mi-a dat nici un sprijin pentru rezolvarea scopului bursei, m'am dus la Lincoln la Clayton & Shuttleworth, unde cu toată buna voința directorului Petishall, celt de origină, care cunoștea și România, nu am putut învinge dificultatea celor două sute de livre sterline ce mi se cerea să depun. În aceste momente de nesiguranță, am avut un pic de noroc. Un anunț într'un ziar, indica că firma Norton & Co din Birmingham caută un tânăr, având cunoștințe technice și să cunoască limba franceză și italiană, bine înțeles și engleza. Am răspuns anunțului și am fost chemat la Birmingham. Aci am fost supus la un examen. Cunoștințele mele de fizică și chimie industriala învățate temeinic la Școala Superioară de Comerț și în mod continuu, după aceia, cursurile audiate la Institutul Politecnic Pitman din Londra și cunoștințele căpătate la Clayton & Shuttleworth, mi-au fost de mult folos. Am obținut postul, și în loc să plătesc ca să învăț

nu început să câștig muncind! Această firmă lucra cu Argentina mai ales, și cu Chili - in Sud America. Aveam de lucru foarte mult și mi-ar fi plăcut să lucrez acolo mereu, dar Dl Norton era un om foarte avar și credea că salarul ce-mi plătea era fixat pentru tot d'auna. In acest timp locuiam într'o pensiune bună, unde aveam contact cu oameni cu situație - Eram 2 directori de bancă, un tânăr inginer cu care m'am împrietenit, un inginer mai în vârstă cu care deasemenea eram în bune relații, un tânăr practicant într'o fabrică de covoare, (tatăl acestui tânăr avea o fabrică de covoare în alt oraș. la Kidderminster) Un domn reprezentant al unei mari societăți de asigurare, numit Simonds. Am mai cunoscut la Birmingham pe un profesor de la Colegiul Eduard al VII - care se interesa mult de mine. Povestindu-i acestui profesor atitudinea Dlui Norton, mi-a spus că îmi va găsi el un loc foarte potrivit pentru mine. Aceasta se petrecea pe la începutul anului 1911. Intr'o zi m'a chemat la el și mi-a propus să intru într'o fabrică de automobile de curând pusă în funcție la Northfield la vre-o 7 Km de Birmingham. Am căpătat un post în această fabrică - Austin Motor Co. Aci lucrul îmi plăcea, și urma să fiu repartizat ca practicant la secția de montaj - după ce lucrasem câteva luni în biroul technic. Chestia salarului era destul de grea aci, căci abia după un ~~an~~ puteam fi calificat pentru salarizare, până atunci primeam o sumă de nimica pentru a nu se zice că munceam pe gratis. Dl Simonds despre care vorbesc mai sus, mi-a făcut cunoștința cu un domn Porris, director technic al unei mari fabrici de aliaje neferoase și turnătorii de piese de mașini. Puțin după aceasta domnul Porris, mi-a oferit un post interesant, în întreprinderea lui - The Phosphor Bronze Co Ltd. Postul era pentru Londra unde mai aveau o fabrică și biroul central.

Postul comporta un salar foarte atrăgător pentru un om de 23 de ani. Am fost angajat cu £ 18.0.0 (optsprezece lire) pe lună. Această sumă mi permitea să trăesc bine și grija zilei de mâine dispăru ca prin farmec. Am făcut economii și mi-am asigurat ca la varsta de 33 de ani să primesc o sumă totală de lire 500- (cinci sute) sau sease sute nu-mi mai amintesc. După o scurtă practică în fabrica de la Birmingham a firmei The Phosphor Bronze Co Ltd. m-am mutat la Londra la Centrală. Tot grație dlui Simonds, am găsit o pensiune bună și eftină. Aci am făcut cunostință cu tineri de varsta mea sau cu 2-3 ani mai în varstă ca mine John Reid - pe atunci colaborator al Profesorului Thomson la Cambridge, mai tarziu Reid a devenit profesor de Chimie industrială la universitatea din Sydney - Australia - Și Wilson inginer agronom, și apoi profesor la academia de agricultură din Reading - Anglia - J. W. Warr, funcționar superior la Railway Passenger Insurance Co., mort în primul război mondial. Harold Scott, mai tarziu Sir Harold Scott, mare demnitar în ministerul de interne. Și alții, care s-au distins în cariera lor. In general toți erau oameni fără avere care prin munca lor, cu burse câștigate pe baza de examene, au ajuns la situații înalte, unii dintre ei, alții la situații onorabile -

Munceam, în biroul meu zi de zi, audiind conferințe și cursuri libere am trait în Anglia până în 1915 Aprilie - când am venit în țară pentru serviciul militar. In 1914 octombrie, firma The Phosphor Bronze Co Ltd a convenit, cu consimțământul meu, cu firma Bessemer Steel Co - condusă de J. B. Corry - pe atunci un mare bogătaș, ca eu să trec la Bessemer Steel Co. pentru a conduce secția furniturilor militare pentru Franța —

am ocupat acest post până în Aprilie ~~1915~~ - când am 15
plecat spre ~~ţară~~ unde trebuia să fac serviciul militar.
Am lăsat toate şi am plecat, deşi legaţia României
dorea să mă reţină acolo ca mobilizat pe lângă
o comisiune de cumpărături. Acest lucru nu mă
atrăgea şi am refuzat.

In Iunie 1915 am fost încorporat la ~~Ploesti~~ Reg 7
Prahova - şi trimis la şcoala de ofiteri de rezervă (T.T.R)
din Bucureşti. Aci am fost repartizat la o companie
de ofiteri de adtel şi în septembrie 1915 am fost
repartizat cu gradul de Plutonier de rezervă la Reg.
32 Mircea - din Ploesti. Am fost trimis pe zonă,
(cum se zicea) la Mănecin Ungureni. unde se afla
regimentul pentru paza frontierei spre Ardeal, sectorul
bazinului Teleajenului şi al Doftanei. Pentru că aveam
pregatire technica mi-s'a dat o însărcinare ciudată,
dar am acceptat-o, şi anume: să conduc şi să
supraveghez instalaţiile de băi şi deparazitare
care se făceau cu aburi de la o baterie de cazane
cu aburi instalata într-un tren special sanitar.
Am fost trimis la vatra în Iunie 1916 - In acest timp
nu ştiam de ce să mă apuc de oare-ce totul era numai
pregătire de războiu. Mi s'au propus diferite situaţii
la stat care nu mă atrageau. In fine, în August a
început războiul, şi pentru România, şi am fost mobilizat
la Divizia 5-a de Infanterie la Atelierul de Reparaţii
al Diviziei cu gradul de Adm. Sub locot. de Rezervă.
Postul pe care trebuia să-l ocup era deja ocupat de
altul - iar divizia 5-a m'a repartizat la Corpul 3
de armata teritorial - comandat de Generalul
Cica şi având ca şef de stat major pe Lt. Col.
(cred) Danielopol Gabriel. M'am prezentat, şi
Colonelul (îi uit numele) care conducea intendenţa.

7
16
(Galați)
tăreia îi apartineam — mi-a spus că nu prea are ce să-mi dea de lucru de o camdată. A doua zi m'a însărcinat să mă duc la Moara Steaua, din Gară care era administrată de un sechestru judiciar, de oarece aparținea unor interese maghiare. Acest ordin era verbal și l-a comunicat prin telefon Administratorului sechestru — deputatul Ștefan H. Ștefan, care era răspunzător de întreaga gestiune, cel mai mult prezenta să asist la livrarile de făină către armata. Am cerut continuu să mi se clarifice situația, dar în zadar, răspunsul fiind, Dlui șeful-corpului, care îți dă misiuni după necesitate. Am acceptat, ca a-nvoia ce făcea, logica Dlui Colonel, care de alt-fel era justă. Ne având locuință în orașul Galați, care era ticsit-plin de refugiați, armate rusești, unități aliate de blindate etc, mi-am mutat într'o cameră la mansarda biroului morii. In acest timp frontul s'a stabilizat pe dreapta Dunării în Dobrogea și o linie între Brăila și Galați, până la Carpați. Artileria germana era instalată pe dealurile din fața Galațului în Dobrogea, la vre-o 3/4 Km. de Dunare. In zilele crăciunului 1916 au început să bombardeze Galații, și cu artileria, de 150 m/m, de peste Dunare, și cu aviația — A doua zi sau a 3-a zi de craciun moara Steaua a fost lovită și incendiată, inclusiv cladirea birourilor și locuința mea — Eu eram într'un adăpost așa că nu am avut de suferit fizicește de pe urma acestor bombardamente.

Ca atunci însă moraliceşte am suferit foarte mult. Acești funcționari evrei mobilizați pentru lucru la Piatră mi s'au plâns mie - deşi nu mă privea pe mine acest lucru, ci pe Adtorul Sechestru, cum că, nu știu de la Cercul de recrutare îi amenință în fel și fel ca să îi dea bani. Le-am recomandat să se adreseze Dlui Adtor sechestru, Deputatul Stefan A. Stefan. Între timp a venit la Moară ca Comandant Militar, Maiorul de Cavalerie, în rez. Laptev, pe care îl cunoşteam mai de mult. Neavând de lucru i-am povestit plângerea funcţionarilor. Dl. Maior Laptev a vorbit cu Generalul Cica, și a spus lucrurile la Comandorul ? despre care îmi vorbiseră funcţionarii evrei. Acest domn Comandor a început să mă acuze că sunt spion german împreună cu jidanii din Galați că aşi fi răspunzător de bombardarea morei Stema și a Galaţilor - etc. etc. Pe la 20 Ianuarie, am căzut bolnav la Cantemir. Am zăcut vreo 3 luni - și am intrat într-o convalescență foarte precară. Cam pe la finele lui Aprilie sau Mai, am fost chemat la Curtea Marţială la Iaşi: fiind bănuit pe baza unor denunțuri că aşi fi fost spionaj pentru germani. După vreo lună de cercetare m'au pus în libertate și Comandorul Regal Hristu N. mi-a spus că n'are nimic cu mine, dar că să mă țin greu când e vorba de militari activi.

Curtea Marţiala m'a trimis la Ministerul de răsboi și de aici în Iulie 1917 am fost repartizat ca șeful Manutanţei din Dorohoi. M'am prezentat la Comandamentul Garnizoanei Dorohoi. Dl. Colonel [illegible] mi-a spus că Manutanța are deja un șef - dar că are nevoe de mine la birou San - și am rămas aci -

până în 1918, luna aprilie - Între timp - în Septembrie 1917, am fost avansat la gradul de Locotenent de rezervă, ceia ce confirma că bănuielile că aşi fi fost spion german - căzuseră -

În Oct. 1917 m'am căsătorit la Dorohoi cu Doamna Eugenia Gorgos - după o lună a plecat de la mine la un maior medic Savini - După trei luni a revenit pocăită şi la stăruința familiei am acceptat să continuăm convieţuirea -

Prin mai 1918, fiind demobilizat, am ocupat un post, provizoriu, până la timpuri mai bune, la Oficiul Economic Judeţean, ca civil. Cum salariul era foarte mic, m'am împrumutat cu lei 6000 - (şasemii) de la un colonel pensionar Dimitriu şi cu acești bani, mă duceam la Cernăuţi, împreună cu comercianţi evrei şi cumpăram diverse mărfuri care lipseau în Moldova, şi cu acest comerţ, grație ajutorului Col. Dimitriu am lucrat până în Decembrie 1918, şi am câştigat cca. lei 40.000 (patruzeci de mii de lei) ceia ce era foarte mult atunci. La finele lui Decembrie 1918 am plecat spre Bucureşti, cu un tren de repatriere, Războiul se terminase, şi germanii părăsiseră Ţara. Ajuns în Bucureşti, negăsind locuinţă într'o casă particulară, m'am instalat la Hotelul Metropol - Aci soţia mea a început din nou să-şi facă de cap - La finele lui Ianuarie m'am îmbolnăvit de gripa spaniolă cu dublă pneumonie. Prin Martie, m'am făcut bine, şi în urma unui conflict, i-am propus soţiei să ne despărţim. A acceptat şi s'a acceptat.

Eu am fost însă mobilizat din nou şi repartizat la Div.? Britanica la Varna în Bulgaria, ca ofiţer de legătura ajutor al Col. D. Căpităneanu. După ce Divizia Britanica a fost retrasă eu am fost trimis la Marele Stat Major, care m'a repartizat pe lângă armata de Dunăre comandată de Gen. Berthelot, la biroul Colonelului Rosetti, care era ofiţerul de legătura între armata Română şi armata de Dunăre

Când unitatea de Dunare a fost retrasă, eu am fost repartizat de M. St. Major, pe lângă organizaţia de ajutor a Crucii Roşii Americane – aceasta prin Julie/August 1919 —
In Septembrie 1919, am primit ordin de la Marele Stat Major, să însoţesc la Sinaia o misiune Americană care mergea în audienţă la M. S. Regele Ferdinand.
A doua zi, mi'ni ordo numita dată, m'am dus la Sinaia unde am condus numita misiune. După ce i-am predat Mareşalului H. Catargiu, am plecat spre oraş, unde rămăsesem să mă întâlnesc cu Americanii după audienţă. Spre mirarea mea, am fost ajuns pe drum de un ofiter de gardă, Cap. ? care m'a invitat la Palat. I-am explicat că nu eram îmbrăcat pentru aşa ceva, dar a fost în zadar. M'am dus la palat şi am împreună cu întreaga misiune reţinut la dejun. După dejun M. S. Regele Ferdinand, m'a onorat cu atenţie deosebită întreţinându-se mult timp cu mine. La plecare mi s'a dat, de către adjutantul M. S. de serviciu o scrisoare a M. S. Regelui către Gen. Presan prin care îi cerea să mă întrebuinţeze. Cum îl cunoşteam pe Gen. Presan, l'am rugat să uite de scrisoarea M. S. Regelui şi să mă lase în pace. Cauza principală fiind starea precară a relaţiilor mele cu soţia – Intre timp luasem 2 camere mobilate cu chirie în Alea Blanc. la o doamnă Suciu. Soţia mea m'a anunţat că este însărcinată. Am căutat o locuinţă pe care am mobilat-o în speranţa că soţia mea se va linişti. Nu s'a liniştit.
In 1920 – Julie 20 s'a născut în această locuinţă în Str. Sf. Felix fiica mea Liliana
In Ianuarie 1920 Crucea Roşie Americană se pregătea de plecare. Eu am fost demobilizat – Prin Feb. 1920 un ofiter American, care se ocupa de combustibile, m'a însărcinat să le procur, pentru Organizaţia lor din Iugoslavia o cantitate însemnată de benzină de automobil ——

Am făcut această furnitură de benzină în condițiuni foarte avantajoase - și am fost plătit o sumă însemnată pentru munca mea, care a durat vre-o 6-7 luni de zile până a ajuns benzina la Belgrad. Cred, că mi-a plătit circa 150.000 (o sută cincizeci de mii de lei - care ce era o sumă foarte mare - valoarea benzinei fiind de vre-o 10 milioane de lei - suma ce mi-a revenit în % era foarte mică 1.5%. -

Copilul se născuse dar soția nu se schimba în bine.

In toamna anului 1920 m'am întâlnit cu un vechiu prieten, pe care nu'l mai văzusem din ziua când am intrat în resboiu, 14 August 1916 - Era Horia Nadejde - Inginer, făcuse studii în Anglia, și fusese ajutat de mine în găsirea unui post foarte bun. Nadejde mi-a povestit că, petrecuse timpul resboiului în Anglia ca membru al Comisiei Militare de aprovizionare - și că a agonisit un capital frumușel care'l punea la adăpost de ori-ce neprevăzute. Tot d'odată mi a întrebat eu ce fac - I'am povestit că terminasem furnitura de benzină și că speram să mă orientez către industria Textilă. Nadejde mi-a propus să intru într'o combinație Anglo-franceză, pentru refacerea Căilor ferate Române. - L'am întrebat cine intră în compoziția grupului Anglo-francez. Când mi-a comunicat cine formează grupul, am acceptat fără ezitare. In curând au sosit în Bucuresti reprezentanții grupului anglo-francez, invitați de Guvernul Român să trateze refacerea și înzestrarea Căilor ferate Române

In Noembre 1920, am început inventarierea și studiul utilajul existent și cel necesar

să fie procurat. În 9/12 Ianuarie 1921 s'a început studiul proectului de contract împreună cu Technicianii și juriștii Români; prezidați de Ministrul General G. Văleanu, iar în lipsa acestuia, prezida Dr. Petru Groza, care era subsecretar de stat la Ministerul Comunicațiilor și Lucrărilor Publice.

În Aprilie 1921 s'a semnat contractul și urma să fie supus parlamentului spre ratificare printr'o lege specială. Deși contractul oferea avantaje considerabile pentru Statul Român, atât din punct de vedere financiar cât și din punct de vedere al termenului de realizare, el a fost nimicit de opoziția liberală și Guvernul Averescu s'a retras. Grupul Anglo Francez a suferit pagube financiare foarte mari, din cauza nerespectării unui contract semnat de Guvernul Român, de oare-ce ei convertiseră în lei, la un curs foarte jos, câteva sute de mii de Lire sterline pentru constituirea fondului de rulment stipulat în contract. După căderea guvernului Averescu și a contractului, leul s'a prăbușit vertiginos, iar leii anglo francezilor au scăzut la a 10a parte, din valoarea la care fuseseră achiziționați.

După abandonarea afacerii eu am continuat să lucrez cu Inginerul Nădejde până în August 1922 - când m'am despărțit de el pentru înșelăciune.

Ca unui vechi prieten eu îi povestisem lui H. Nădejde tristele mele experiențe din timpul Războiului.

Diferendul dintre Nădejde și mine, s'a rezolvat pe cale de arbitraj, dar asociația noastră s'a rupt.

Acest blestemat de om, mort în 1923 - August, a angajat pe un avocat Boros din Galați.

le ziaristul santajist Burbea tot din Galați. (?) aproape morții. Și în aportul ministerului Talos Mardarescu, de la războiu, mi-a fabricat un proces - de care n'am știut nimic, deși eu locuiam în București, deși unitatea militară de care țineam avea adresa mea, și m'au judecat în contumacie și m'au condamnat la 10 ani închisoare. Am aflat despre acest lucru, în August 1923, când s'au prezintat cu mandatul de arestare niște comisari; adică la câteva luni după ce se judecase procesul. Între timp pentru ca să pierd dreptul la contestație, afișarile s'au făcut la biroul lui H. Nadejde -

Mi s'a admis totuși contestația pe baza de dovezi faptice, și am fost achitat de unanimitatea celor ce m'au judecat făcându-mi-se scuze de cele întâmplate.

Aceasta ne aduce exact cam în luna Noembre 1923. când am împlinit 35 de ani.

Din nenorocire norocul meu matrimonial era sporit în fund. În 1921 prin bună înțelegere m'am despărțit de fosta soție născută Eugenia Gorgos (prima soție)

În 1923 m'am casatorit cu d-șoara Mercedes Vermeulen - belgiană traită în România, cu care am trăit împreună până în 1927, când ne-am despărțit. Din căsătorie s'a născut o fetiță cu numele

Fa Alexandra - are acum 22 de ani, fiind născută la 1 Aprilie 1927.

Alexandru V. Ştefănescu

30 Iunie 1949.

Revenire:

In Septembre 1922 după ce m'am desfăcut de A. Nadejde m'am asociat cu un domn Louis Johnston, Englez cu oare-care avere şi cu relaţii în industria petroliferă. El mai era şi secretarul Camerei de Comerţ Anglo-Române din Bucureşti, cu titlu onorific.

Asociaţia a durat până în martie 1924 - când ne-am despărţit, motivul fiind tentativa de înşelăciune în dauna mea de către Louis Johnson şi un om al lui de încredere.

Chestia a fost soluţionată pe calea de arbitraj - arbitrul deşi Englez - a găsit că eu aveam toată dreptatea şi Dl Johnston a fost obligat să-mi restitue sumele ce şi însuşise - şi care se ridicau la aproape £ 1000-0.0 (una mie lire sterline.

Alexandru A. Ştefănescu

30 Iunie 1949.

Declarație

După desfacerea asociației mele cu Louis Johnson, fabricanții Britanici, reprezentați de firma Johnson & Ștefănescu, au decis și mi-au încredințat mie reprezentarea intereselor lor în România. Această situație a început în Aprilie 1924 – peste două luni adică pe la începutul lui Iulie 1924 m'am dus în Marea Britanie pentru perfectarea angajamentelor dintre fabricile reprezentate și mine. Industriile reprezentate de mine erau următoarele: Stewarts & Lloyds Ltd, din Glasgow, Birmingham și Londra, cei mai mari producători de țevărie de sonde, de conducte de apă și gaz și tot felul de țevărie specială și accesorii; The English Electric Co Ltd din Londra, Coventry etc, cea mai mare industrie electrică din Marea Britanie producând toate tipurile de generatori electrici, motoare electrice, motoare Diesel, locomotive electrice, și toate accesoriile de la piesa cea mai mică și mai simplă până la cele mai mari și mai complicate, Turbine termice și hidraulice – lucrări de electrificare de căi ferate și Trolleybusuri urbane etc. G. & J. Weir Ltd și Drysdale Ltd din Glasgow, firme asociate, producători de pompe de tot felul, în special Pompe marine pentru vapoare – aceste firme sunt recunoscute în toată lumea ca fiind în fruntea specialiștilor în ramura pompelor; Bruntons Ltd din Musselburgh, producători de sârmă de oțel specială pentru cabluri, arcuri, piane și alte instrumente muzicale cu coarde metalice, oțel special de scule, cabluri de oțel de tot felul și cabluri și torsade pentru construcții aviatice etc. William Jessop & Co Ltd, Sheffield, producători de oțeluri speciale pentru fabricarea de scule și piese de mașini; Hattersley (Ormskirk) Ltd, Ormskirk și Halifax, fabricanți de: vane, ventile, robinetărie, aparate de măsurat presiunea vaporilor din oțel, fontă și bronz, pentru instalații curente, dar mai ales pentru instalații și mașini de presiune și temperatură înalte; Lewis & Tylor Ltd, Cardiff, fabricanți de curele de balata, păr de cămilă și piele, furtun pentru pompieri pentru cele mai mari presiuni la care pot fi supuse asemenea furtune și alte firme de mai mică importanță și de pură specialitate științifică ca: The Cambridge Instrument Co Ltd din Cambridge, fabricanți de instrumente de mare precizie pentru măsurători medicale, termice, electrice, magnetice, măsurători; care comportă mare precizie atât în ce privește aparatul cât și cunoașterea întrebuințării aparatului; The Bedford Petroleum Co din Paris, pentru uleiuri speciale pentru vapori supraîncălziți. Aceste firme există și dacă ați cercetat ați constatat că relațiile mele cu ele timp de mulți ani au fost strict limitate la afaceri comerciale, corecte din toate punctele de vedere și niciodată nu mi-au cerut sau discutat chestiuni politice, sau de altă natură, în afară de cele impuse de natura relațiilor noastre comerciale.

fără întrerupere, și într-o atmosferă de încredere, am lucrat cu aceste mari întreprinderi industriale până în 1939/40 când a început al 2-lea război mondial, când afacerile comerciale între Marea Britanie și România au devenit imposibile. În fie-care an mă duceam în Marea Britanie odată sau de două ori chiar, în legătură cu executarea comenzilor clienților noștri din România. Tot timpul îl petreceam în fabricile unde se produceau aceste mărfuri, fie ele mașini sau materiale. În unele din aceste voiajuri o luam și pe soția mea cu mine. Dânsa își întrebuința ziua cum putea, prin muzee, magazine sau cu prietene, căci eu plecam la fabrici dimineața, și mă întorceam, seara, la Hotel — câte odată mergeam la masă și la Teatru cu prietenii, de obiceiu însă petreceam serile la restaurante și teatre numai cu soția mea.

Cu reprezentanța economică Britanică din București; nu aveam cele mai bune relații, deoarece ei în genere erau îmbâcsiți de birocratism. Acești reprezentanți țineau minte anumite lucruri și de câte ori era vorba de întreprinși ceva care să desvolte relațiile economice între Marea Britanie și România amintiau de pagubele suferite de interesele marilor industrii Britanice în România prin anularea de contracte — fiind exemple: Contractul pentru reparearea de un guvern de succesorul său — exemple: Contractul pentru Căile ferate Române, anularea unui contract, în curs de executare, pentru iluminatul tramvaielor cu electricitate, contracte încheiat de guvernul Averescu, în 1921, și anulat de guvernul liberal în februarie 1922, fără nici o justificare sau vre-o explicație de nici un fel. Evident, ei, ca reprezentanți oficiali erau datori să atragă atenția firmelor din țara lor asupra pagubelor în care puteau cădea. Ei nu se mulțumeau cu atâta ci, pur și simplu, pentru a fi acoperiți, ori-ce afacere mai îndrăznețită, era aspru criticată și adusă la cunoștința ministerului de Comerț Britanic, declinând ori-ce răspundere, pentru cazul când afacerea ar fi ieșit prost. Ast-fel în 1926/27 eu am propus să firmele reprezentate de mine să acordăm credite clienților siguri. Unele din firmele reprezentate de mine au acceptat propunerea mea, spre consternarea, Consilierului Economic la București Dl Humphreys și chiar a ministerului de Comerț Britanic — spunându-le că ei au încredere în mine și propunerile mele. Rezultatele au fost foarte bune și fabricanții Britanici și-au primit până la ultimul ban plata pentru materialele furnizate în România. Am

avut și cazuri cu greutate; dar în afară de întârzieri în facerea plăților nu am avut. Aceste rezultate au avut efectul de a mări creditul meu personal atât în lumea industrială Britanică cât și la oficialitățile lor.

Prin anul 1935/36 Căile ferate Române, mi-au cerut să fac o ofertă pentru electrificarea liniei Ploești-Brașov, din partea firmei The English Electric Co Ltd. Cercetând lucrurile și examinând proectul-schiță al C.F.R., căci un proect definitiv nu aveau, am întrebat pe Dl C. Mereuță care era Director General, la Căile ferate Române, dacă într-adevăr se intenționează în mod serios să se facă electrificarea liniei în chestiune, sau era vorba, mai mult de un sondaj. Dl Mereuță mi-a răspuns că Consiliul Superior technic era pentru electrificare dar era și contra, din cauză că Dl Al. Perieteanu, asociatul lui Malaxa, și președintele Consiliului superior technic, nu se putea decide să ia atitudine. Am înțeles cum stăteau lucrurile, și am comunicat verbal Dlui Mereuță că nu voi putea face ofertă curentă, pe baza de proiect propriu, de oare-ce această lucrare ar costa cel puțin una mie de lire sterline, pentru ca la urmă Consiliul Sup. Technic, să o respingă pe motivul că proiectul prezentat nu ar corespunde cu ideile Domniilor lor. Am rugat să fim scuzați și firma și eu pentru abținere. Consilierul Economic, era de altă părere. El credea că trebuie să facem ofertă. A fost adoptat punctul meu de vedere. Au fost prezentate oferte de marile firme Germane, Elvețiene și Italiene specializate în asemenea lucrări. Electrificarea nu s-a făcut, dar în schimb Dl Malaxa a furnizat Căilor ferate Române o mare și excelentă locomotivă Diesel Electrică, construită de firma Sulzer Frères din Elveția - Winterthur - Astfel s-a desfășurat activitatea mea din 1924 până în 1939/40, sub raportul schimburilor economice Anglo-Române. Am mai avut desamăgiri în legătură cu contractele cu statul -:
Prin 1927/28 se hotărăște de către Calea Ferată - Direcția Conductelor de Petrol - să dubleze conducta de petrol - Ploești-Constanța - s-au făcut diverse propuneri, acei care însă se avizase că ar încheia contractul era o firmă americană susținută de Dl Mihai Manoilescu, părintele fascismului

Român, după propria sa părere. Americanii oferea să predea construcția - <u>la cheie</u>, cum se zice - la un preț de circa lei 800 milioane.

Am atras atenția guvernului de atunci, că este de mirare ca un asemenea contract se tratează prin bună învoială la întâmplare, când licitația publică ar fi calea cea dreaptă și practică, mai ales, am adăugat, că prețul american era cu circa 40% mai mare decât prețul ce ar trebui plătit pentru lucrare. Licitația nu s'a ținut, dar nici Americanii nu au primit contractul. Schimbările politice, care au urmat, la finele anului 1928, și apoi în Iunie 1930, și mai departe, au modificat complet situația la Căile Ferate. Malaxa, a devenit un fel de proprietar sau cel puțin asociat al statului - atât pentru lucrări, furnituri, proecte de lucrări noi etc. - cât și pentru parțiala exploatare a traficului de călători al Căilor Ferate. Malaxa era factotum - Aceste lucruri sunt bine cunoscute, dar le relevez, numai pentru a se vedea cum au evoluat lucrurile și cum unele persoane particulare, fără altă calitate decât acea de escroci, au ajuns monopoliști și mari industriași în România lui Carol al II-lea.

In 1933/34 am fost abordat, de un prieten Englez, Dr. J. M. Young, din partea unor mari întreprinderi textile Britanice - propunându-mi să colaborez cu ei în vederea creierei unei industrii textile (bumbac) în România. Am acceptat în principiu, știind de ce era vorba. Și am plecat, în urma acestei convorbiri în Anglia, la invitația firmelor textile interesate. Ei propuneau să facem o fabrică de ață de montat pe baza de import de semi fabricate. Eu am susținut necesitatea creierei ~~unei~~ industrii integrate, pornind de la materia primă brută, bumbacul. După lungi și laborioase tratative și calcule s'a adoptat punctul meu de vedere. Eu am mai cerut ca condiție esențială ca tineri tehnicieni români, să fie pregătiți în specialitatea acestei ramuri de industrie. - Și acest punct de vedere a fost adoptat.

In 1935, am început lucrările, constituind o societate anonimă cu capital de 100 milioane, susceptibil de a fi mărit după necesitate. - Eu am participat cu 25% din capital

În 1936, Ianuarie, fabrica Romanofir din Tălmaciu, jud. Sibiu a început să producă ață de bumbac pur, cu cadre de tehnicieni români și cu muncitori români într-o proporție de peste 90%. În 1939 capitalul a fost mărit la 152 milioane lei, prin vărsăminte în numerar – iar în 1940/41, la 200 milioane lei în aceleași condițiuni.–

Între timp, eu mă ocupam și de conducerea Societății Creditul Tehnic S.A. unde eram acționar important. Unii din acționari propuneau lichidarea Creditului Tehnic, care suferise pierderi însemnate în patrimoniul său prin legile concordatului și asanării financiare. Eu m-am opus la lichidare – și după multe trude și stăruinți, am pus Creditul Tehnic pe roate, luând conducerea efectivă a societății, reorganizând conducerea și recuperând patrimoniul și participările Creditului Tehnic. Astfel, fabrica de postav „Oltenia" din Craiova, în care Creditul Tehnic deținea circa 15% din capital, era într-o stare foarte nenorocită. Din cauza neplății la timp a dobânzilor, fusese luată în posesie de către Creditul Industrial și închiriată unor polonezi. Aceștia au exploatat fabrica timp de 5/6 ani, până în 1938, când li-a expirat contractul de închiriere cu Creditul Industrial. Între timp, creanța Creditului Industrial a fost complet achitată. Din partea mea, ca acționar al fabricii „Oltenia" și din partea Creditului Tehnic, pe care îl reprezentam, am propus în adunarea generală din 1938 ca fabrica Oltenia să nu mai fie închiriată ci să fie pusă în funcțiune, după plecarea chiriașului polonez, cu mijloacele proprii ale Societății „Fabrica de Postav Oltenia" din Craiova. După multe discuțiuni sterile, s-a adoptat propunerea mea, susținută fiind și de Banca Românească care era acționar.

Chiriașii au părăsit fabrica predând-o Creditului Industrial, într-o stare dezastruoasă. Mașinile erau ruinate, clădirile la fel. Am protestat la fostul nostru creditor pentru reaua administrație a unui

am luat în posesie și conservare. Desiluzia mea a fost fără prea mult efect, în afară de o atitudine foarte ostilă la adresa mea din partea Directorului G. Dimitriu, care mi-a tăiat creditul, pentru faptul că mi-am plâns de aceasta administrație. Totuși am mers înainte și la finele lui 1938 am pus fabrica în funcțiune. După aceasta, în 1939/1940/1942, am reorganizat întreaga fabrică, adăugând mașini noi care lipseau, ridicând clădiri, înzestrând fabrica cu ateliere de tâmplărie, mecanică, electrică, magazii ast-fel ca fabrica să fie o fabrică care să poată produce în condițiuni economice, higienice și technice articolele pentru care era utilată. Am creiat un dispensar modern utilat cu cele necesare, și având medic permanent, la dispoziția muncitorilor, angajaților și a familiilor lor, plătit de fabrică, căci, în nădejdea medicilor asigurărilor sociale, asistența medicală era precară. Am creiat o creșă pentru copiii muncitoarelor din fabrică care nu aveau în grija cui să-și lase copiii acasă. În plus, la creșă copiii erau îngrijiți medical, erau nutriți după starea lor fizică și după cerințele lor organice. Am avut multă plăcere, în inima mea, după realizările de la fabrica Oltenia. Astăzi, această fabrică, sau cel puțin așa era în 1948, este o unitate industrială modernă bine utilată și bine organizată pentru producție bună și eftină. Împreună cu Creditul Technic, posedam majoritatea acțiunilor societății, ast-fel că am putut face cele arătate mai sus fără opoziție. În schimb, alți acționari opoziționiști, și-au schimbat părerea, căci, în loc de acțiuni într-o societate luată în posesie de creditori, se găseau în posesia unor acțiuni producătoare de dividende. După începerea războiului în 1941, situația a devenit din ce în ce mai grea, din cauza insuficienței materiei prime, din cauza greutății întreținerii mașinilor în starea de eficiență producției, de care ce accesorii și

...ie de schimb se obțineau din ce în ce mai greu - și de multe ori plăteam prețuri fabuloase pentru piese de schimb și accesorii - De alt-fel aceasta era situația întregei noastre industrii, în timpul războiului, peste tot se simțea lipsa unei bune întrețineri - În 1942/44 am clădit ateliere noi, magazii și băi noi pentru muncitori, precum și localuri speciale pentru conferințe, săli de mese etc.

În timp ce cam aceasta a fost activitatea mea după 1924 și până la 1940/41 - chestiunile mele particulare nu prea au mers cum trebue - În 1924 am călătorit în Anglia, unde am luat-o și pe soția mea (Mercedes Vermeulen) Am lipsit vre-o 5 săptămâni - La întoarcerea acasă, soția mea trebuia să meargă la Carmen Sylva pentru băi de nămol de care avea nevoe, suferind de reumatism. Am condus-o la Carmen Sylva unde am instalat-o într-o vila, împreună cu o prietenă a ei - Dorica Palade, În tren eu am răcit la cap și am surzit, suferind dureri îngrozitoare - Am fost bolnav vre-o 3 luni, am fost operat, dar mi-am făcut bine relativ. Când soția mea a terminat cu băile prescrise de medic, a venit acasă la București; locuiam în Str. Știrbey Vodă № 47. - M-a găsit bolnav, am observat o mare schimbare în ținuta - Boala mea nu o prea interesa era preocupată și în genere absentă - Boala mă făcea încă incapabil să judec ce se petrece cu soția mea, pentru care aveam o mare afecțiune. A trecut iarna și lucrurile au luat aspectul majorității menajurilor Bucureștene, Eu eram foarte ocupat cu afacerile mele, dânsa, soția mea, primea prietene și le vizita. Ast-fel s-au scurs zilele până în vara anului 1926, când am început să fiu bombardat cu scrisori anonime. Cea mai odioasă dintre toate ticăloșiile omenești - scrisoarea anonimă. Cum atacurile se întețeau am început să simt ridicolul care mă învăluia pe nesimțite, fără ca să mă pot apăra. Pe la mijlocul lui Septembrie 1926, mi-am hotărât, după multe și dureroase ezitări; să-i vorbesc soției mele.

Nu mi-a răspuns imediat, nici nu a negat cele scrise sub anonimat. A doua zi când am venit acasă pentru dejun, am găsit pe biroul meu o scrisoare, unde recunoştea cele din scrisorile anonime – Nu am avut nicio discuţie – dânsa s'a îmbolnăvit grav şi a zăcut până prin Februarie 1927. Fiind mai bine, şi discutând situaţia, de comun acord, am decis, să ne despărţim – Din această căsătorie s'a născut o fetiţă care are 22 de ani. Cu fosta mea soţie Mercedes Vernescu am păstrat până în ultimul moment relaţii care erau în interesul copilului. Dânsa s'a recăsătorit după [illegible] ani, de la despărţirea noastră, cu dl Ion Pelidi – Director la Banca Românească din Bucureşti:

În 1928/29 am cunoscut o doamnă văduvă Maria Rădulescu, părea o femeie serioasă. La vreo an după ce am cunoscut-o, o rudă a ei, soţia unui prieten al meu, mi-a vorbit de o eventuală căsătorie a mea cu Dna Rădulescu. I'am răspuns, soţiei prietenului meu, că eu aveam o situaţie grea prin faptul că aveam copii, şi o femeie trebuie să facă sacrificii îngrijind de copii altor mame. Prin Ianuarie 1930 am întâlnit-o pe Dna Rădulescu la ruda ei. Am discutat, căci acesta era scopul întâlnirei, despre o eventuală căsătorie. Dânsa a declarat că, în caz de căsătorie, va îngriji de copii mei ca şi de ai ei proprii – Ne-am mai văzut – şi în aprilie 1930 – m'am căsătorit cu Dna Maria Rădulescu – Prin mai, adică peste o lună, mi-a spus că nu-şi poate lua răspunderea să îngrijească de copii mei. Să-şi crească cine i-a făcut. În urma acestei discuţii căsătoria a devenit ca şi dizolvată – Eu am plecat în Anglia unde eram chemat pentru afaceri – şi la întoarcerea mea acasă – am hotărât să ne despărţim – Aceasta a fost o căsătorie de durata record ca scurtime, deşi alt-fel Doamna Maria Rădulescu cred că este o persoană cum se cade.

În 1934 – m'am căsătorit, şi mai fericit cu actuala mea soţie, Silvia Eugenia Gheorghiu, nepoata a prietenului meu răposatul Dr. Mihail Manicatide.

Din această căsătorie s'au născut 3 copii, Michaela de 14 ani, la 2 Iunie 1949, Ioana de 11 ani - la 29 Iunie 1949, și Alexandru - de 5 ani la 13 aprilie 1949 - Până la arestarea mea, la 17 aprilie 1948, am trăit cu soția și copiii mei în cea mai perfectă și binecuvântată armonie, bazată pe dragoste și stimă reciprocă. Am trăit o viață modestă, căci nici soția mea nici eu nu apreciam reuniunile aglomerate și numeroase. Ne vedeam cu membrii familiei - cu care eram prieteni - Soția mea judeca oamenii cu multă justețe - De exemplu: Pe Generalul Ion Antonescu, fostul conducător și autoinvestitul - mai târziu, îl socotea bombast și egocentric și din această cauză nu ne frequentam de cât strict protocolar. Eu, mărturisesc că, nu am împărtășit aprecierea mea asupra lui Ion Antonescu. Aceasta a durat până când, cu concursul nemților, s'a instalat la conducerea statului. Atunci, mi-am dat seama că soția mea avusese perfectă dreptate judecându-l așa cum l-a judecat și calificat.

Antonescu

Soacra mea, Doamna Eugenia Col. I. Gheorghiu, locuia împreună cu noi, de oare ce era cam bolnavă, și în plus, în Ianuarie 1948 fusese evacuată, din apartamentul ei din Str. Danielopol 3. De alt fel, soacra mea este o femee bătrână de 74 sau 75 de ani și foarte am se cade -

Voi relua acum firul afacerilor mele, în 1939, când s'a deslănțuit războiul de către Germania lui Hitler, care s'a năpustit asupra Poloniei la 1 Septembrie 1939.

Câteva zile după începutul războiului, Max Auschnitt, m'a abordat cu propunerea, de a creia o societate comercială, împreună, având ca scop schimburile de produse românești cu produse industriale Britanice. Am făcut prima parte, adică crearea societății, a doua parte însă, nu s'a realizat ast-fel că instrumentul creiat a murit de inaniție. Max Auschnitt a fost, curând după asasinarea lui Armand Călinescu de către oamenii lui Hitler, arestat, judecat și condamnat la 5 ani închisoare - autorul moral fiind N. Malaxa, care urmărea distrugerea lui Auschnitt și însușirea industriilor controlate de Auschnitt - Malaxa a reușit, în prima parte; a doua parte s'a produs în sens contrar, adică, Malaxa a pierdut propriile sale afaceri -

Deşi Ion Antonescu, după propria lui mărturisire, era anti-semit, în chestia Ausnit-Malaxa avea părerea că marea canalie era Malaxa nu Ausnit. Numai aşa se explică, că, Ausnit a scăpat cu viaţa în timpul regimului lui Antonescu.

Anul 1939 s'a încheiat cu o harta a Europei schimbată în sensul că dispruse Ceho-Slovakia şi Polonia. In 1940 a început războiul în Vest - cu consecinţele cunoscute. In acest timp, relaţiile mele comerciale cu Marea Britanie încetaseră, activitatea mea limitându-se la conducerea Soc. Romanofir, a fabricii Oltenia şi a Creditului Technic. şi într-o oarecare măsură Intreprinderile Generale Technice, Ing. Tiberiu Eremie, care, încetase din viaţă (conte- [illegible] Inginerul Tiberiu Eremie) şi conform dorinţei lui, exprimate pe patul de moarte, eu am fost rugat să iau parte la conducerea acestei întreprinderi de construcţii.

Intreprinderile industriale din România, în 1940 lucrau mult pentru nevoile armatei, iar controlul german asupra lor, se simţea, tot mai mult, pe zi ce trecea.

După căderea Belgiei, Olandei, Norvegiei şi a Franţei; sub dominaţia Germană, adică în a 2a jumătate a anului 1940 cetăţenii Britanici din Romania au fost evacuaţi complet. Ind Septembrie 1940, odată cu debarcarea lui Carol II şi instalarea la conducerea statului a lui Ion Antonescu cuplat de Horia Sima şi partidul Legionar, cetăţenii Britaniei care se mai aflau în România au fost arestaţi, în mare parte, şi torturaţi în mod sălbatec - Plângerile lui Sir Reginald Hoare la Antonescu nu au avut un mare efect.

Pe la sfârşitul lunei Septembrie 1940, Inginerul Dumitru Chica care era şef de secţie în fabrica de aţă Romanofir, din Tălmaciu, Jud Sibiu, mi-a comunicat că din ordinul lui Horia Sima, trebuie să părăsească serviciul societăţii Romanofir, el fiind destinat să ocupe funcţia de Director General al C.A.M. (ului) I-am obiectat că nu era aşa de simplu, de oare-ce el era mobilizat pentru lucru, în fabrica Romanofir, ca un competent într-o specialitate industrială. L-am rugat pe Chiriţă să aştepte câteva zile, şi în acest timp am cerut audienţa la Generalul Antonescu, la care mi-am pregătit şi un memoriu, în care, arătam eroarea şi nedreptatea de a se lua oameni din locurile unde se pricepeau spre a fi transferaţi acolo unde nu aveau nici o pregătire. Acestea se petreceau pe la începutul lunei Octombrie 1940, cam o lună după ascensiunea generalului Antonescu, pe care

pe care, eu nu'l mai văzusem dinainte de a fi arestat de Carol II, în înțelegere cu Germanii.

Gen. Antonescu m'a primit cu bune dispoziții și după ce a citit necrologul meu l-a chemat pe Horia Sima. Acesta, a rămas intransigent și afirmând că Chica este un geniu technic, a declarat că acesta, Chica, nu poate rămâne în serviciul unei societăți Englezești nici o zi în plus. După aceasta Sima a părăsit biroul lui Antonescu - iritat.

Într'adevăr când am ajuns la biroul meu, mi s'a comunicat ca Chica primise ordin telefonic de la H. Sima să părăsească serviciul Societăței Romanofir și să se prezinte la el. Chica a plecat, și peste câteva zile a fost numit Director General la C.A.M. Când am plecat de la Antonescu, acesta m'a rugat să'i comunic dacă Chica D. părăsește serviciul soc. Romanofir. Am încercat cu telefonul, dar nereușind să obțin legatura, m'am dus personal la președinția Cons. de Miniștri. Am fost introdus în sala de așteptare de către Col. Elefterescu, și pe când așteptam să'mi vină rândul să intru la Gen. Antonescu, văd eșind din cabinetul acestuia, pe Sir Reginald Hoare, ministrul Marei Britanii la București. Ne-am salutat, și Sir Reginald, care, avea un surâs amar pe față, m'a rugat insistent să trec pe la el, la Legația Britanică. Era prima dată că'l vedeam pe Sir Reginald Hoare, după un interval de aproape un an.

După eșirea ministrului Marei Britanii, am fost introdus în cabinetul Generalului Antonescu. Acesta, avea un surâs foarte acru și iritat la culme, că nici nu'și da seama de cuvintele dure și nepatriotice ce profera la adresa ministrului Britanic. Nici n'am putut deschide gura să'i vorbesc de cazul Chica deoarece, generalul, povestea, ca și cum ar fi avut să'și descarce năduful din el, desfășurarea audienței lui Sir R. Hoare, în legătura cu prezența trupelor germane în România - Când s'a liniștit, i-am comunicat că Chica plecase și mi-a răspuns că știe deja, căci îi semnase decretul de numire ca Director General al C.A.M.-ului - Înainte de plecare i-am sugerat generalului să caute să împace lucrurile cu Sir R. Hoare, căci n'avea nici un rost să strice relațiile cu Marea Britanie, oricât ar fi de plăcut acest lucru pentru germani -

Antonescu pretinde ca Hoare l-ar fi ofensat și că îi era greu, dacă nu, chiar imposibil să facă el primul pas. După ce am plecat de la Gen. Antonescu, cu povestea proaspătă în memorie, m'am dus direct la Sir R. Hoare. Acesta m'a primit, și mi-a povestit ceia ce'mi povestise deja Antonescu. După cele ce se întâmplase într'adevăr situația era foarte urâtă. Eu însă, mi-am luat libertatea de a-i sugera lui Sir R. Hoare, că nu ar fi bine să ia o hotărâre dramatică, dacă lucrurile s'ar putea împăca. Sir Reginald, era de acord dar nu vedea cum s'ar putea aranja lucrurile.

Peste vre-o câteva zile Sir R. Hoare s'a îmbolnăvit de pneumonie. Am profitat de această ocazie și m'am dus în audiență la Generalul Antonescu - care m'a primit foarte agitat, fuseseră asasinați V. Madgearu și Prof. N. Iorga. După ce mi-a povestit ce știa despre aceste asasinate s'a mai liniștit și am putut să-i vorbesc de scopul vizitei mele. L-am anunțat că Sir R. Hoare, era grav bolnav de pneumonie și că acesta era momentul când ar putea să repare spărtura dintre ei, fără pierdere de prestigiu. M'a întrebat cum, și i-am răspuns că poate face acest lucru prin depunere de cărți de vizită la bolnav sau prin telefon, întrebând personal despre starea sănătății lui Sir R. Hoare - Generalul a adoptat această din urmă metodă, a telefonat. Acest lucru l-a obligat pe ministrul Britanic să-i mulțumească, și a făcut acest lucru printr'o scrisoare. Ast-fel lucrurile s'au aranjat și au rămas așa până la 15 februarie 1941, când Legația Britanică, din România a fost închisă personalul fiind rechemat și interesele Britanice fiind încredințate, cred, americanilor sau Elvețienilor - nu'mi mai aduc aminte.

Intre timp, eu o duceam foarte greu cu afacerile ce conduceam, mi s'au pus peste cap niște tineri legionari - înarmați cu pistoale mari. Aveam în serviciul meu 8 sau 9 funcționari evrei - Tânărul comisar îmi cerea să'i congediez imediat. Am refuzat acest lucru și cu toate presiunile făcute asupra mea, obligându-mă să angajez dubluri pentru evrei - Am păstrat pe acești oameni, și dacă soc. Romnafir mai există, și nu au fost congediați după arestarea mea, probabil că sunt și astăzi la lucrul lor.

Ministrul Sănătăţii, prin organele sanitare, mă somează sub amenințarea de a mă aresta, să evacuez biroul societăţii din Str. Biserica Amzei No. 20, pe motive de insalubritate. Constatându-se că această afirmaţie este o aberaţie – au insinuat că depozitul de ață este periculos, că ața ar fi explozivă şi câte şi mai câte – constatându-se că şi aceasta este o aberaţie – mi s'a dat un termen de evacuare fără motivare. În această situaţie, în Joia de 1 Ianuarie 1941, m'am dus la Predeal, unde am ajuns seara – m'am dus la vila generalului, şi am fost primit cu amabilitate. Se găseau acolo: Ministrul Germaniei Fabritius, Horia Sima, Veturia Goga, Ică Antonescu – După prezentări; de urări de anul nou etc. Horia Sima pe un ton foarte ridicat m'a întrebat, ce am de zis acum, când Germanii au cucerit Europa întreagă! Am răspuns, că au cucerit într'adevăr o mare parte din Europa dar nu chiar Europa întreagă. Sima a continuat, afirmând că în curând Germania va cuceri Rusia, întreg Balcanii şi că România, ca aliat al Germaniei va deveni o ţară mare care se va întinde de la Nipru la Marea Adriatică – I-am răspuns că nu prea pricep acest fel de a face transformări geo-politice, cu Hocus-pocus, adăugând că România ar fi, cred, mai mulţumită să-şi recapete teritoriile smulse, din trupul ei, de Germani şi împărţite la alte naţii ca premii de încurajare. Mi-am exprimat părerea că poporul român nu are temperament de cuceritori – şi în plus eu nu împărtăşesc părerea Dlui Sima că Germania a câştigat şi va continua să câştige războiul încă neterminat. Din contra, am spus, eu cred că Germania a pierdut războiul, şi că este numai o chestie de timp ca să intre în capul poporului German acest adevăr – toţi au râs, afară de Fabritius şi Doamna Fabritius, care vorbeau româneşte, înţeleseseră ce spuseserăm şi aveau aerul foarte îngrijorat – de ce nu oare! se vede că nu prea erau siguri că Hitler va câştiga până la urmă. Curând după aceasta, Familia Fabritius s'a ridicat şi după schimbul de salutări, au plecat. Fabritius şi Doamna mi-au strâns mâna cu efuziune, înclinând din cap, fără însă să scoată un cuvânt.

După plecarea familiei Fabritius, mi-am plâns generalului de prigoana ministrului sănătăţii: i-am lăsat un memoriu, şi spre mulţumirea mea s'a oprit ordinul de evacuare. Peste ~~323~~ o două săptămâni s'a declanşat rebeliunea legionară, pentru răsturnarea lui Antonescu _ rezultatul se cunoaşte. A urmat rechemarea lui Fabritius şi numirea lui Killinger, care dirija guvernarea lui Antonescu.

In acelaş timp armatele germane invadau Balcanii prin România şi Bulgaria, aceasta în februarie, martie 1941 - a urmat apoi atacul contra Yugoslaviei, şi Greciei - într'o lună totul s'a terminat. Antonescu avea 1 sau 2 divizii gata să pătrundă pe teritoriul Yugoslaviei. Acest lucru mi-l fusese comunicat de răposatul Matt. Gunther, fostul ministru al Statelor Unite ale Americii la Bucureşti, cu care eram în relaţii amicale, prin Sir. R. Hoare, fostul ministru Britanic, la această epocă plecat din ţară. După ce am reflectat m'am dus în audienţă la Antonescu, care m'a primit şi l-am întrebat dacă era adevărat, că intenţiona să pătrundă cu armata pe teritoriul Yugoslav? mi-a răspuns tăios că aceasta nu mă priveşte şi că nu-i convine să fie spionat. La auzul acestor cuvinte aspre, am vrut să plec. El însă m'a reţinut cu un surâs prietenos. Atunci, am îndrăznit să-i spun că ar face o crimă nu numai o greşeală politică atacând Yugoslavia, cu care România de multe sute de ani a trăit în bune şi prieteneşti legături. Antonescu nu era de părerea mea, în această privinţă, dar fapt este, că nu a atacat Yugoslavia, ci din contra a permis Crucei Roşii Române să ajute pe refugiaţii Yugoslavi care se adăposteau pe teritoriul Român, şi chiar pe prizonierii Yugoslavi, transportaţi de Germani prin România spre Germania. Acestea se petreceau în ziua de 1 sau 2 aprilie 1941. De la Antonescu m'am dus la Dl Maniu şi apoi la Dl. D. Brătianu, rugându-i, să intervină şi ei la Antonescu, pentru a-l determina, să nu atace Yugoslavia.

In ziua de 14 sau 15 Iunie 1941, am fost chemat de Antonescu să'l văd la ora 1. în aceeaşi zi. M'am dus la preşedinţie la ora indicată. Gen. Antonescu a eşit din cabinetul său, ca să-mi spună că, având un consiliu de miniştri, în chestiuni urgente, mă roagă să vin a doua zi la ora 9 dimineaţa _ Am plecat, şi la eşire în drum spre ascensor, l-am întâlnit pe Generalul Steflea.

Acesta m'a invitat în cabinetul său și mi-a comunicat ceia ce el credea că știu deja – după cum de fapt știa toată lumea, că în curând Germanii vor ataca Rusia. Pe un perete în cabinetul lui Steflea era întinsă o hartă mare a Rusiei Europene și părți din teritoriul de peste Urali. Făcând un gest larg spre hartă, Steflea a spus că, în trei luni întreg acel teritoriu va fi sub control German. I-am răspuns generalului Steflea că mă mir că un ofițer general se poate exprima cu atâta ușurință într'o problemă cu o infinitate de necunoscute, fără să mai vorbim de datele cunoscute și anume imensitatea teritoriului, care trebuie parcurs ocupat și stăpânit. Steflea n'a mai zis nimic, și eu l-am rugat să stăruie pe lângă Antonescu, în calitatea lui de consilier militar, să nu se alăture Germanilor, în atacul lor asupra Rusiei. Steflea nu și-a exprimat nici o părere în această privință, dar a doua zi la ora 9 dim. n'am mai fost în audiență la Antonescu deoarece s'a telefonat la mine, cum că generalul este plecat din București. Ce o fi fost, nu știu! Ce i-o fi spus Steflea iarăși nu știu! Nu l-am mai văzut pe Antonescu până în Decembrie 1941 când mi-am permis să-i spun că ar fi o mare greșeală dacă ar declara războiu Statelor Unite și Marei Britanii. Japonia atacase la Pearl Harbour, și acum Statele Unite se găseau în Războiu cu Germania. Antonescu nu s'a pronunțat în nici un fel față de mine, dar războiu a declarat și Statelor Unite și Marei Britanii.

În Iunie 1941 un grup de vre-o 20 de persoane, în frunte cu Valeriu (Rică) Georgescu, Director General al Soc. petrolifere Romano-Americana, a fost arestat, acuzați de spionaj în favoarea Angliei. În Decembrie, la finele lunei, 1941 a murit ~~În Ianuarie~~ ministrul Americii Mott-Gunther – În Ianuarie sau Februarie 1942, Legația Americana într'un tren sigilat a părăsit România, cu destinația Elveția. Interesele Americane și Britanice, au fost încredințate Elveției – Prin Ianuarie 1942, Rică Georgescu, care se afla închis în această închisoare mi-a trimis vorbă prin Inginerul Alex. Ionescu, să'l vizitez la închisoare. Am fost la Georgescu, și acesta m'a rugat să mă ocup cu conducerea comunicațiilor cu Cairo – prin organismul cunoscut de Alex. Ionescu –

xx. Am omis un fapt care 16 bis cred că are importanță în legătură cu activitatea mea în perioada 1942-1944 și anume:

În martie 1944 - pe la 24 sau 25 - am fost în audiență la Gen. Antonescu - în vila lui de la Baneasa. Aci i-am propus, ca din partea blocului - care de fapt mă împuternicise să fac acest lucru - să profite de debandada Germană, după înfrângerea de la Uman, și să întoarcă armele contra lor. Părea că înțelege importanța momentului, și după vreo o oră de discuții, m-a invitat să-l vizitez a doua zi la ora 11 dim. A doua zi m-am dus la Vila Antonescu, dar acolo sosiseră deja Killinger și 2 Generali Germani - Eu am fost primit de Antonescu după ce Killinger a părăsit Villa. De față fiind Ică Antonescu. Am reluat discuția din seara trecută. De data aceasta Ică a intervenit arătându-mi nota lui Killinger prin care anunța ocuparea militară a Ungariei de către Germani - și spunând că în asemenea condiții ar trebui să înțelegem că ceea ce propuneam era imposibil - Eu am susținut contrariul - dar a fost în zadar - convorbirea s-a terminat fără rezultat practic. Am continuat să-l văd pe Antonescu în fiecare zi până în Joia de 31 martie 1944, când Antonescu a fost apucat de o criză de nervi a început să țipe să se [illegible] - de credeai că-l omoară cineva - Directorul de Cabinet Col. Zaharia și Col. Davidescu și Gen. Dobre Gh. care erau în camera de alături auzind zgomotul, au dat buzna în biroul lui Antonescu - acesta le-a făcut semn să se retragă - și eu am părăsit cabinetul. Antonescu s-a îmbolnăvit, am aflat mai târziu, și seara aceea, peste 2 sau 3 zile l-am vizitat pe Ică, care a început să-l acuze pe Generalul Antonescu, că e nebun și că de aceea nu se poate face nimic. [illegible] amenințat, Ică, cu arestarea, dar nu a trecut la fapte. Atât Ică cât și Antonescu cereau garantarea vieței lor personale de către Roosevelt, Churchill și Stalin. Părerea mea personală este că tot anturajul lui Antonescu erau niște lași și-l sfătuiau să capituleze așa cum li se părea lor că sunt și mai la adăpost - După acest ultim contact cu Ion Antonescu și Ică Antonescu, nu i-am mai văzut pe niciunul. Prin Iunie 1944 un grup de industriași în frunte cu Rizescu, Cazacovici și [illegible], au cerut [illegible], dar acest lucru nu s-a materializat.

am consimțit să fac acest lucru și astfel mă găseam pentru prima dată în viața mea într-o misterioasă și periculoasă activitate. La aceiași epocă am făcut contact, fiind abordat de ei, cu reprezentanții clandestini Comuniști. Am lucrat împreună foarte armonios – le-am procurat, comuniștilor, prin contribuția mea personală și a multor prieteni, care au dorit să rămână anonimi, fonduri însemnate pentru susținerea familiilor comuniștilor închiși și chiar pentru cei închiși în lagăre și închisori – activitatea mea din această perioadă și până la 23 August 1944 cred că vă este cunoscută și nu voi mai da alte detalii deoarece furtuna de atunci a trecut peste noi fără să ne nimicească și a vorbi despre detalii ar însemna că am dorința să mă laud cu faptele mele îndrăznețe, în momente grele.

Sunteam deci la 23 August 1944, sau mai bine zis în noaptea spre dimineața zilei de 24 August 1944. În fața casei mele în calea Dorobanți No 81, mă despărțeam de niște prieteni – întâmplător comuniști, cu care colindasem prin oraș să observăm reacțiunea germanilor după arestarea Antoneștilor, și proclamația Regelui Mihai. Era evident că Germanii au pierdut complet capul deoarece cu toate că erau destul de numeroase forțele germane în București și împrejurimi, n'au schițat nici un gest de reacțiune. Abia a 2a zi după ce, cei mai mulți fuseseră arestați, inclusiv Killinger – s'a produs sălbatecul atac al aviației Germane asupra orașului, pricinuind în 24 de ore mai multe stricăciuni decât atacurile Anglo Americane în 3/4 ani – La despărțire urând prietenilor mei noapte bună, mi-am exprimat speranța că pacea și buna înțelegere între oameni va urma în curând, că războaiele nu vor fi adoptate ca mijloc de redresare a neînțelegerilor și conflictelor din trecutul apropiat și depărtat.

Pe la mijlocul lui Septembrie 1944 am dispus prin Alex. Ionescu ca aparatul de radio transmisiuni cu codul și alte lucruri misterioase să fie predate maiorului Porter, la Legația Britanică, care le ceruse. Alex. Ionescu a predat aceste materiale deoarece Porter mi-a comunicat prin Telefon că le-a primit.

Cu aceasta se încheie activitatea mea patriotică clandestină.

După ce lucrurile păreau că încep să se așeze, s'a observat că presa componentelor guvernului - adică presa celor 4 partide, se atacau reciproc destul de violent. In acest timp l-am întâlnit pe Patrașcanu care mi-a propus să intru în combinația partidului lui. I-am răspuns că nu pot de oare-ce aș fi incorect dacă m'aș ralia la un partid politic, fără credința și pătrunderea sinceră a doctrinei și idealurilor sale și în plus nu mă credeam capabil să fac acrobația politică necesară, care comportă un talent natural, sau măcar cultivat. L-am mai văzut odată pe Patrașcanu la mine acasă unde s'a întâlnit cu Dl Le Rougetel Reprezentantul politic Britanic în comisia aliată de control. La această întâlnire Patrașcanu promisese că va veni și doamna Ana Pauker. Aceasta nu a venit. Mai târziu, adică prin Decembrie s'a schimbat Guvernul, președinte fiind luat de Generalul Radescu - dar structura guvernului a rămas cam aceiași ca și până atunci.

In Ianuarie 1945, ca delegat al Uniunii Generale a Industriașilor Români, am fost în Turcia ca consilier al unei Misiuni Economice, care, mergea acolo pentru prelungirea unei convenții economice expirate de curând, și încheierea unui acord de schimburi urgente. Misiunea era președată de Ministrul Socialist, pe atunci, Tudor Ionescu, vice președinte fiind Rică Georgescu, fost subsecretar de stat la Ministerul Economiei - Am plecat în Turcia la 25 Ianuarie 1945, am tratat cu Turcii, o lună de zile, fără rezultat pozitiv, între timp Guvernul Radescu a căzut și i-a luat locul Guvernul Dr. Petru Groza, spre consternarea mea, și cred a multora, în colaborare cu Gheorghe Tatarascu, pe lângă comuniști, și socialiști bine înțeles, căci Dr Petru Groza nu avea un partid de guvernământ, fiind acesta firav și fără nici o formă de cristalizare proprie.

Misiunea a fost rechemată fără să încheie nici un acord nou sau să-l prelungească pe cel vechiu.

In acest timp, și până la 1947, când a avut loc schimbarea monedei afacerile mele mergeau din ce în ce mai rău - datoriile creșteau, la Bănci iar stocurile de mărfuri scădeau - Prețurile erau neremuneratorii, căci nu permiteau înlocuirea mărfurilor vândute.

După 15 August 1947, era evident că zilele industriilor particulare erau numărate și că ele nu pot fi readuse la viață decât fie prin descătușarea lor de sub strangularea statului; ceea ce era imposibil, fie prin etatizarea lor - Acestea erau părerile mele.

Prin Noembrie 1947 cred a venit la mine, Inginerul Chica, care făcea comerț de articole technice. Scopul vizitei nu era să îmi vândă articole technice. El mi-a rugat să îi permit d-lui Horațiu Comanician să vină să mă vadă având a mă ruga ceva, nu mi-a spus însă că acest domn Comanician fusese condamnat la închisoare în contumacie, - L-am întrebat ce vrea de la mine prietenul lui și mi-a răspuns că nu știe - Peste câteva zile Comanician, și mi-a rugat să-l ajut cu ceva bani fiind muritor de foame căci trebuia să trăiască ascuns, fiind condamnat la închisoare. Nu l-am ajutat cu nimic, sau poate că i-am dat câteva sute de lei căci nici eu nu aveam bani suficienți pentru a face față nevoilor familiei mele. Acest domn Comanician, pe care îl vedeam pentru a 2-a oară, fusese la mine, tot adus de Chica, curând după 23 August 1944 pentru a-mi cere o părere cu privire la orientarea lor politică. Eu le-am sfătuit ca fiecare să se înscrie partidului în a cărui doctrină crede în mod sincer și să uite că au fost vreodată asociați cu mișcarea legionară care a introdus în moravurile noastre politice crima ca armă politică -

Peste vreo două luni, Chica a venit din nou la mine, de data aceasta cu rugămintea de a primi pe un alt prieten al său - un anume Dr Filip pe care nu-l cunoșteam. Cu această ocazie mi-a comunicat că H. Comanician trecuse granița și că se află la Paris. Tot atunci Chica mi-a întrebat dacă n-aș dori să trec și eu granița, căci el ar fi în măsură să îmi înlesnească acest lucru - I-am răspuns scurt că nu mă interesează propunerea lui, neavând nici un motiv să părăsesc țara unde m-am născut, am trăit și unde doresc să și mor.

După cele ce s-au întâmplat de atunci încoace, regret că am consimțit să-l văd pe acest Dr Filip. In ziua fixată Chica a venit la mine cu Dr Filip care s-a prezentat ca fost legionar - anti-violent, patriot preocupat de viitor și câte și câte - Mi-a făcut impresia că este sincer

și l-am crezut. Când a venit la mine prima dată, era cred prin Ianuarie 1948 - am discutat generalități și doctrină politică. Dr. Filip era îngrijorat de faptul că ar putea izbucni un conflict armat între marile puteri din Vest și cele din Est. și atunci din nou omenirea va cădea pradă violențelor și răzbunărilor - Dr. Filip se interesa dacă nu împărtășeam ideea că ceva ar fi trebuit organizat, care, la momentul crizei, ar putea interveni, și cu autoritatea sa ar putea păstra ordinea și liniștea evitând ast-fel producerea violențelor - I-am răspuns că împărtășeam ideea, dar că nu vedeam cum s-ar putea realiza mijloacele de acțiune de o cantitate. Dr. Filip mi-a spus că în timpul guvernării legionare, el fusese prefect de Hunedoara, și că în județul său nu s-a produs nici un fel de violență la adresa evreilor sau altor oameni. Chica care nu spunea nimic, a confirmat cele spuse de Filip -

Peste câtva timp Dr. Filip a venit din nou la mine tot cu Chica, și în cursul convorbirei mi-a spus că el are mulți prieteni disciplinați peste tot locul dar că ar vrea să știe de la mine dacă cred că s-ar putea primi vre-un sprijin din afară - I-am răspuns că nu știu, dar că ar fi posibil, dacă ar exista mijloace de comunicație cu exteriorul, adică aparate de transmisiune și operatori - M-a întrebat dacă eu pot face ceva - I-am răspuns că mă voi interesa pentru găsirea unui aparat - mă gândeam la maiorul Porter, pe care eu îl vedeam în București - Am telefonat la Legația Britanică și mi s-a răspuns că maiorul Porter fusese mutat din București cu vre-o două luni înainte -

În acest moment Chica a intervenit în conversație întrebându-mă pe mine, ce cred despre debarcarea lui Pătrășcanu - I-am răspuns că sunt foarte

nedumerit asupra acestui fenomen politic, deoarece eu îl socoteam pe Pătrășcanu ca pe unul din comuniștii cei mai convinși și ca pe unul din membrii cei mai devotați ai partidului comunist. Chica a replicat că în partidul comunist Pătrășcanu era numit „Românul Nr. 1", adică șovinul. Răspunzând acestei butade a lui Chica, mi-am făcut cruce, și am exclamat – „Ferească Dumnezeu de un atentat în aceste momente, „căci represiunea ar cădea asupra prietenilor lui Pătrășcanu. Cred, nu știu, că această exclamație făcută de mine era suflul celor aflate întâmplător din gazete recent, cum că un număr de tineri fuseseră condamnați pentru că complotau să comită un atentat.

A treia oară Dr. Filip a venit la mine fără Chica, și mi-a comunicat că a găsit operator pentru aparatul de transmisiuni, eu i-am comunicat că nu puteam găsi aparat de transmisiuni de oarece acele persoane, pe care contam să mi-l aducă plecase din Țară.

Cu aceasta a luat sfârșit cunoștința și contactul meu cu Dr. Filip, care la despărțire, a spus numele meu este Costea.

După ce am fost arestat, am aflat – mi s-a spus de Dl. Anchetator că și Filip (Costea) și Chica fuseseră arestați. –

În aceiași perioadă l-am văzut de câteva ori pe Alex. Papp, fost Director General la Reșița. Prima dată, după un lung interval de timp, în care nu-l mai văzusem, prin Decembrie – în biroul lui la Reșița unde m-am abătut în drumul meu spre casă, de la biroul meu. Papp era foarte îngrijorat cum de altfel eram și eu și cred multă altă lume de soarta industriilor și a noastre și a familiilor noastre perspectivele erau foarte întunecate. Papp mi-a cerut părerea. Nu-mi aduc aminte exact ce i-am răspuns, cred însă că i-am spus că părerea poate avea două mijloace de realizare unul mai greu de aceit. Papp a adăugat că el va găsi mijloace, fie la americani fie la englezi

35

025

Eu i-am răspuns că despre americani nu știu, dar sunt convins că de la Englezi nu va primi nici un sprijin. Afirmam acest lucru pentru că după atitudinea Ministrului Holman, instrucțiile de la guvernul său erau probabil categorice, în sensul de a nu sprijini nici o facțiune opoziționistă fie ea clandestină sau pe față.

Papp era optimist și mi-a spus că la nevoie se va adresa direct lui Burton-Berry la Washington. Nu știu ce rol putea juca Berry la Washington, dar eu rămâneam sceptic.

Papp spunea că are nevoie de bani pentru a lansa un buletin sau gazetă clandestină informând publicul român despre cele ce se petrec în străinătate și pe la conferințele de la U.N.O.

Înainte de despărțire m-a întrebat dacă-l cunosc pe Ministrul American R. Schoenfeld. I-am răspuns că nu-l cunosc, dar că dacă l-aș cunoaște i-aș spune ce credem noi românii despre politica de intransigență americană, pe spinarea micilor națiuni care nu se pot așeza pe o poziție tehnică, văzându-și de necazurile ei din cauza propagandei de recriminări și incriminări dintre ei și Uniunea Sovietică.

Dacă marile puteri s-ar împăca — relaxarea ar urma, în mod automat, și lumea ar sfârși prin a se obișnui cu noua formă a vieții sociale și politico-economice.

Papp mi-a spus că-mi va face el cunoștința cu Ministrul Americii — peste câteva zile, Papp mi-a comunicat că mă va duce la un prieten al lui la un ceai și că acolo îl voi întâlni pe d-l R. Schoenfeld, Ministrul Americii. În ziua fixată Papp a trecut pe la mine și m-a luat la acel ceai. S-a întâmplat însă ca gazda să fie bolnavă în pat cu temperatură, așa că ceaiul se anulase, dar Papp nu primise comunicarea.

loc de ministrul Schoenfeld, am întâlnit pe dl Leveridge, secretarul legației Americane, care exista la prietenul său bolnav, și care ne-a primit în casă pentru câteva minute, pentru a fuma o țigaretă și a bea un pahar de Whisky – Dl Leveridge l-a sunat pe prietenul său bolnav. Eu am încercat să-i spun lui Leveridge părerea pe care'mi propuneam să o comunic Dlui R. Schoenfeld. Aceasta, Leveridge, a simțit că vine cam deplasat și s'a ridicat de pe scaun, ceea ce echivala cu încheierea vizitei – la un ceai anulat.

Peste câteva zile Papp, a venit la mine și m'a rugat să-i scriu eu lui Berry – I-am răspuns că nu pot face această lucrare, în primul rând, pentru că eu îl cunoșteam vag pe Dl Berry, și că sunt convins că Dl Berry nici nu și-ar fi adrece asociate de mine –, dar că, dacă el, Papp, scrie scrisoarea, sunt dispus să o citesc și eu și să'mi exprim părerea, în modul cel mai sincer, asupra celor cuprinse în scrisoare.

Aceasta a fost ultima dată când l-am rugat pe Alex Papp. cred că era pe la jumătatea lui Februarie 1948. Peste câteva zile am telefonat la Reșița, întrigat de faptul că nu mi arătase scrisoarea către Berry – și mi s'a răspuns că Dl Papp este grav bolnav – Am încercat să mă interesez de sănătatea lui, acasă la el, dar n'am reușit să vorbesc niciodată – Telefonul era sau ocupat, sau nu răspundea nimeni –

Pe la sfârșitul lui Martie 1948, am auzit zvonuri în oraș cum că întreaga direcțiune a Reșiței în cap cu Alex. Papp. fusese arestată.

Acest lucru mi-a fost confirmat de către Dl anchetator după arestarea mea.

Pe Alex. Papp îl cunoșteam de câțiva ani, pe când eu eram membru în consiliul de administrație la Creditul Industrial, unde Reșița avea credite importante –.

 37

Papp îmi fusese foarte mult lăudat de Ausnit și mi l-a prezintat ca pe un om de mare valoare atât din punct de vedere moral cât și intelectual și Technic.

În perioada înainte de 23 August, Ausnit mi-a comunicat că Papp împreună cu un Socială Gherman aveau o organizație foarte puternică de rezistență contra germanilor în caz de eșire din axa a României.

Personal, am avut impresia că Papp este un om serios și modest.

Prin 1946/47. Dl Holman, ministrul Marei Britanii la București; fiind la mine la masă m'a întrebat dacă îl cunosc pe Papp, și dacă i-aș putea procura prilejul să îl cunoască. I'am răspuns că voi încerca, și în acest scop l'am invitat la masă pe Papp cu soția și pe Holman cu soția. Lucrul s'a petrecut fără nici un incident. Când l-am revăzut pe Holman, după întâlnirea lui cu Papp, mi-a mulțumit și mi-a spus că i-a plăcut Papp foarte mult. Dacă acești doi oameni s'au mai văzut sau nu după această primă întâlnire la mine acasă nu știu.

Am vorbit despre aceste două incidente: Filip (Costea) și Alex. Papp. pentru că am impresia că în mare măsură arestarea mea a fost determinată de arestarea lor.

Alex. A. Stefanescu

Iulie 1. 1949

1 38

038 48

Declarație

L'am cunoscut, pe Inginerul Ion Bujoi, prin anul 1938, când mi am dus să l văd, în calitatea sa de director General al societăței „Petroșani", unde era acționar Societatea Creditul Technic S.A., al cărei Administrator delegat eram, care avea de primit de la Soc. Petroșani, dividendele pe anul 1936, deși foarte întârziate. Cu această ocazie, Ing. Bujoi s'a scuzat de întârzierea plăței dividendelor pe motivul că aveau de primit sume mari de la Calea Ferată.

L'am mai întâlnit prin 1939 la adunarea generală a societăței Petroșani, unde mi am dus, tot în calitate de reprezentant al societăței Creditul Technic, cu intenția de a protesta contra întârzierii achitărei dividendelor, dacă nici până atunci nu se plătiseră dividendele datorate. Și m'am plâns de acest mod de a trata pe acționari fără niciun rezultat, pentrucă achitarea dividendelor continuau să se facă cu întârzieri de un an a / doi și cred chiar un trei ani.

In 1940, prin luna Mai, cred că era, aveam de furnizat, respectiv, Soc. Romanofir avea de furnizat, (unde eram Adtr. delegat și Președinte al Cons. de Administrație) cantități însemnate de ață de cusut, ministerului Înzestrării armatei. Am fost chemat la acest minister să semnez contractul de furnitură. Înainte de a semna am rugat pe ministrul acestui departament, care era Dl Victor Slăvescu, să intervină la ministerul Industriei și Comerțului ca să se elibereze Societatea Romanofir permisul de Import pentru o cantitate de 100 Tone bumbac care era blocat în portul Constanța de vre-o 3 luni pentru că ministerul Industriei și Comerțului, condus de Ing. Ion Bujoi, nu elibera permisul de import. In aceeași situație erau și alte filaturi de bumbac cred. Dl ministru Slăvescu, mi-a spus să mă duc la Ing. Bujoi personal. I-am răspuns că probabil nu mă va primi.

Dl. Slavescu a telefonat chiar în prezența mea d-lui Bujoi cerându-i o audiență pentru mine în legătură cu importul bumbacului spunându-i că e urgent să-mi elibereze permisul de import pentru a putea ~~executa~~ furnitura de ață pentru armată.

A doua zi dimineața dl Bujoi m-a primit la ora indicată, și peste 2-3 zile am primit permisul de import.

L-am mai văzut pe dl Bujoi, după această împrejurare cu importul bumbacului, numai la adunările generale ale Soc. Petroșeni, unde mă prezentam în calitate de delegat al Creditului Technic, care era acționar. In aceste ocaziuni nu am vorbit nici o dată cu dl Bujoi, decât în relația de acționar și conducător al societății unde mandatarul meu era acționar.

Prin 1942, dl Bujoi întreținea relații foarte strânse cu germanii, în legătură cu industrializarea stufului din bălți, pentru fabricarea celulozei. Eu personal eram contra acestei colaborări cu germanii, deoarece scopul lor era, pur și simplu, să pună mâna pe resursele noastre de materii prime. Am criticat atunci pe d-lui Bujoi cu oare-care asprime. Dl Bujoi s-a simțit ofensat și a venit la mine la birou să-mi explice motivele care-l îndemnau să lucreze în această direcțiune. Unul din motivele d-lui Bujoi era și acela că nu aveam destulă celuloză pentru alimentarea fabricilor de hârtie și a industriei mătăsii artificiale de curând creiate și în care Soc. Petroșeni avea mari interese. Mai târziu l-am criticat pe dl Bujoi, în legătură cu o altă afacere pe care voia să o facă și anume creiarea unei cocserii la Petroșeni. Acest proiect ar fi fost bine privit dacă ar fi fost realizabil. Dar nu era. Germanii îi interesa această chestiune numai pentru a-și crea disponibilități în lei la B.N.R. unde erau deschiși cu sume foarte mari pe care nu le puteau acoperi, deoarece nu puteau exporta mărfurile ce se angajase să furnizeze. Dacă s-ar fi făcut contractul pentru instalarea cocseriei, Germanii astupau o gaură mărișoară fiind vorba de vre-o trei miliarde de lei. Aceasta se petrecea în 1943/44 -

adică la o epocă când se vedea clar că germanii au pierdut războiul și că ori-ce angajament economic făcut cu ei era un sacrificiu nu o afacere comercială, de aceea ce și nu le-mai furnisam aproape nimic.

Nu l-am mai văzut pe dl Bujoi până în 1947 - cred că era prin luna februarie - Această întâlnire a fost provocată de dl Bujoi, care s-a plâns dlui Inginer Gheorghe Antonescu, fost director la Creditul Minier - (Soc. Petroliferă), că nu știe ce am cu el că-l critic aspru ori-de câte ori se prezinta ocazia. Dl Ing. Gheorghe Antonescu, era soțul unei foste colege de școală a soției mele și eu l-am cunoscut, mai ales în această calitate de soț al prietenei soției mele. L-am cunoscut, și în calitatea sa de Director la Creditul Minier, încă de prin anul 1927-28, această societate fiind unul din clienții mei pentru materialele necesare industriei petrolifere - Ne vedeam de câteva ori pe an la mese aranjate de soții, sau la ei sau la noi - Aceste reuniuni erau foarte modeste și se mărgineau la membrii familiei.

Dl Bujoi, se pare că l-a însărcinat pe dl Antonescu, care, cred că, era asistentul său la Școala Politechnică, unde dl Bujoi era profesor, să-i înlesnească o întâlnire cu mine, de care-și dorea să explice atitudinea sa din timpul ocupației germane, de care-ce eu nu încetez să-l critic.

Dl Antonescu mi-a rugat să-l văd pe Bujoi, care se simte foarte mâhnit de criticele mele, și că el, Antonescu, se simtea obligat să îndeplinească acest oficiu față de șeful său de la Școala politechnică.

Cu reticență am acceptat să-l văd pe dl Bujoi - și locul ales a fost la dl Antonescu acasă.

Întâlnirea a avut loc la dl Antonescu acasă, de față fiind dl Antonescu în tot timpul cât a durat convorbirea.

Această întâlnire a fost penibilă căci explicațiile dlui Bujoi erau foarte încâlcite - Eu i-am opus toate

 41 51 041

că personal eu nu aveam nimic cu el, totuşi mă miră că el ca român şi profesor a putut să se lase antrenat în colaborările nematerializate cu germanii - dar care au avut efecte morale rele. Această convorbire a durat, poate, o jumătate de oră.

In alte împrejurări, nu l-am întâlnit pe Dl Bujoi, nici mai 'nainte nici după.

Dl Bujoi mi-a fost antipatic de la prima convorbire ce am avut cu el, în legătură cu neplata dividendelor datorate de Soc. Petroşani societăţii Creditul Technic, reprezentată de mine şi cred că şi eu îi eram lui antipatic pentru motivul că nu-i apreciam poziţia şi calităţile -

---

Pe dl Burton Berry nu l-am întâlnit niciodată în mod privat. L-am întâlnit întâmplător numai, în următoarele împrejurări: La o recepţie la Asociaţia Marei Finanţe şi Industrii, dată în onoarea cui-va, nu'mi aduc aminte precis, dar cred că era în onoarea Dlui de Weck fost ministru al Elveţiei la Bucureşti, în timpul războiului şi care prin 1945 a părăsit ţara - Atunci am făcut pentru prima dată cunoştinţa a unuia din membrii misiunei Americane - am cunoscut atunci pe Dl General Schuyler, dl Burton Berry şi dl Kekidge - consilier economic. A fost ceva formal, ca prezintare, şi cred că nu am vorbit nimic alt-ceva nici cu Generalul Schuyler nici cu dl Burton Berry sau dl Kekidge.

Intre timp s'a creiat Camera de Comerţ Romano-Americană, unde am fost băgat cu sila de dl Mad Ausnit şi dl Ichim (Ricu) Georgescu, şi am fost chiar membru în Consiliul Camerei - şi după plecarea ~~dlor~~ Ausnit şi Georgescu, am ţinut locul de presedinte al Consiliului -

Activitatea acestei Camere de comerţ a fost zero.

Cât nu am avut relații - în această Camera de Comerț nu l-am întâlnit niciodată pe Dl Burton Berry la Camera de Comerț sau la Misiunea Americană. -

A doua oară l-am întâlnit pe Dl. Burton Berry tot la Asociația marei Finanțe și Industrii", la o masă de plecare dată de Dl Ausnit. Cu această ocazie am vorbit cu Dl Burton Berry, fiind de față Dl. Kekildze - consilierul Economic. Cu această ocazie mi-am exprimat mirarea că au acordat viza de intrare în Statele Unite Dlui N. Malaxa. Dl. B. Berry s-a arătat foarte nemulțumit de atitudinea mea.

Dl. Kekildze, consilierul economic m-a rugat să-i dau prilejul să stăm de vorbă despre industria Textilă din România, de oarece lucrează la o monografie a industriei Textile și nu ar fi dorit să o pună în circulație fără o verificare a datelor ce posedă. Domnul Kekildze a venit la mine la birou de vreo două ori și eu am fost la biroul lui spre a citi proiectul monografiei. Era o lucrare complet amatoare și compilată după datele furnizate de chiar Ministerul de Industrie și Comerț.

În ce privește Dl. Burton Berry nu știu dacă l-am mai întâlnit vreodată în afară de cele două ocazii arătate mai sus, și nici nu am avut vre-un alt fel de contact cu el. La Cercul Amicii Națiunilor Unite, unde veneau și Americani, și Englezi și Ruși eu nu prea mergeam. Totuși poate că l-am întâlnit vreodată acolo pe Dl Burton Berry, dar numai de bună ziua și nimic mai mult.

In 1947, am fost la Biroul misiunei – sau mai bine zis al Legației Americane – în legătură cu un automobil comandat în Statele Unite prin'o firmă Bochoris din București, de către Intreprinderile Generale Tehnice Ing. T. Eremie S.A., unde eram acționar – Automobilul era plătit și livrarea se amâna mereu, sub fel de fel de pretexte.

Când m'am dus la Legație am constatat că tot personalul era schimbat – Am fost introdus la un domn înalt al cărui nume nu mi-l amintesc, era înlocuitorul Dlui Kekidge, Consilierul Economic. In biroul acestuia am făcut cunoștință cu Dl Ferguson pe care nu l-am mai întâlnit decât la Asociația Națiunilor Unite, de bună ziua, iar când am plecat am întâlnit pe Dl Malbourne, care urma să părăsească țara în curând.

Dl Consilier economic a luat notă de chestiunea de care mă interesam și peste vreo lună neprimind nici un răspuns și nici automobilul comandat, m'am dus din nou la Dl Consilier Economic, care m'a primit cu bună voință și atenție și mi-a comunicat că tocmai primise răspuns din Statele Unite despre automobil a cărui livrare întârziată spunea că era datorată lipsei de vase pentru Constanța – Intr'adevăr, automobilul a sosit în toamna anului 1947. Aceste lucruri pot fi verificate –

Alte relații cu Dl Burton Berry sau alți membri ai misiunei sau Legației Americane nu am avut – în afară de cele arătate mai sus și vizita ratată – pentru a-l întâlni pe Dl Ministru R. Schoenfeld.

44

04455

Declarație

L'am cunoscut pe Dl Lucrețiu Pătrășcanu, cred, în primăvara sau în cursul verei anului 1943. Este vorba de cunoștință personală fizică, căci, alt-fel, legături cu dânsul, aveam încă din anul 1942, prin Dl Inginer Emil Calmanovici. Dl Lucrețiu Pătrășcanu a fost condus la mine acasă, într'o noapte, pe la orele 11, de către Dl Ing. E. Calmanovici, care, după ce ne-a prezentat, a plecat și am rămas singur cu Dl Pătrășcanu. Acesta era foarte nervos și mă întreba, continuu, dacă mai este cineva în casă. I-am spus să fie liniștit că în afară de noi, și un om de serviciu care dormea, nu se mai află nimeni în casă, ceia ce era absolut corect. I-am servit cu ceva de mâncare, căci nu stătuse la masă. A cerut prăjituri, dar neavând i-am oferit niște compot, pe care l-a mâncat cu plăcere, și după aceia s'a mai liniștit și am putut sta de vorbă. Mi-a vorbit despre tratativele pe care le ducea cu dnii Maniu, Dinu Brătianu și C. Titel Petrescu, în vederea formărei blocului. Se plângea de încetineala cu care progresau aceste tratative. Eu i-am vorbit despre necesitatea organizărei unei mișcări subterane active, în genul acțiunei partizanilor din Uniunea Sovietică, despre care se vorbea destul de mult în acel moment. În principiu Dl Pătrășcanu era de acord cu sugestia mea, dar a adăugat că nu putea decide singur în această privință, și că mă va ține la curent cu ceia ce va hotărî comitetul său. Și Dl Pătrășcanu și eu țineam să ne precizăm pozitia. Eu i-am spus Dlui Pătrășcanu, că nu aparțin nici unui partid politic, ceia ce era scrupulos exact, dar că structural, credeam că, sunt înclinat spre socialism evoluționist, deoarece socoteam că lumea și în special poporul nostru, nu se putea ridica la înălțimea ideilor celor mai înaintate, din cauza ignoranței și a lipsei de conștiință civică. Pentru a realiza marile idealuri, susțineam eu, era nevoe de educarea maselor atât pe plan moral, artistic, științific cât și civic. Aceasta cerea timp, trudă din partea conducătorilor, și perseverență și răbdare din partea tuturor. Dl Pătrășcanu m'a asigurat că nu era mare diferență, între, modul meu de a vedea în această materie, și, între modul său de a vedea,

ca comunist, adăugând că era numai o chestie de nuanță.
Mi-a asigurat că, deși îmbrățișa ideea internaționalismului, ca mijloc de colaborare al proletariatului, comunismul său ținea foarte mult seamă de aspirațiunile naționale ale poporului român, tot așa cum în Uniunea Sovietică, republicile care compun federațiunea au o viață a lor proprie națională pe plan cultural și etic mai ales. Am stat de vorbă vreo oră și jumătate. Înainte de plecarea sa ne-am înțeles să ne vedem, de câte ori împrejurările vor permite. (având în vedere că, d-l Pătrășcanu, nu era liber să circule când și cum vrea. El, avea domiciliu obligatoriu, pe care, nu-l putea părăsi oricând!
A doua sau a treia zi mi s-a comunicat că d-l Pătrășcanu ajunsese la destinație. După plecarea de la mine, fără incident.

După această primă întâlnire nu ne-am mai văzut, o bucată bună de timp, contactul însă se păstra regulat. Într-una din zile, a venit la mine, un domn Vlădescu-Răcoasa, ca din partea d-lui Pătrășcanu, cel puțin așa a afirmat d-l Vlădescu-Răcoasa. Scopul vizitei sale fiind să mă roage, ca eu, să aranjez o întâlnire cu d-l Maniu, pentru Domnia sa și eventual cu Domnul Dinu Brătianu, și alți doi prieteni, pe care, nu mi-aduc aminte, dacă i-a numit sau nu. Deși știam dinainte, prin d-l Emil Calmanovici, că d-l Vlădescu-Răcoasa și alte două persoane vor veni să mă vadă, eram pregătit că nu am motive să mă tem de ceva. Totuși, d-l Vlădescu-Răcoasa, care a venit singur, fără celelalte două persoane amintite, nu-mi inspira încredere și l-am rugat să mă scuze că nu-i pot fi de folos, în legătură cu ceea ce mă ruga, adică să-l pun în contact cu d-l Dinu Brătianu, mai ales că, mi se părea deplasat, ca d-l Răcoasa, care, am înțeles că era și profesor universitar să se adresa unei terțe persoane să-l pună în contact cu d-l Dinu Brătianu. Am sugerat d-lui Vlădescu-Răcoasa să caute a face contactul cu d-l Brătianu direct, sau prin vreun coleg profesor. Cred că d-l Vlădescu R. a făcut contactul cu d-l Brătianu în acest fel. I-am trimis vorbă d-lui Pătrășcanu, prin organul nostru de legătură, că nu putusem face mai mult pentru prietenul său d-l Răcoasa.

Prin Noembre 1943 l-am revăzut pe d-l Pătrășcanu, tot noaptea și tot la mine acasă. De această dată a venit singur, cel puțin când i-am deschis ușa, și intrase în casă, nu era însoțit de nimeni - după cât mi-aduc aminte. La această epocă frontul German se prăbușea peste tot, iar atacurile aviației anglo-Americane le paralizau activitatea industriei. Din nou i-am propus D-lui Pătrășcanu să organizăm acțiuni practice contra Germaniei, mai ales că, propunerea făcută, de mine, în acelaș sens, cu ocazia primei noastre întâlniri nu a căpătat o soluție, în comitetul comunist al D-lui Pătrășcanu Nu-mi aduc aminte, care a fost motivul, pentru care numitul comitet nu hotărâse nimic încă. Cu această, a doua ocazie, când ne întâlneam, am propus să lansăm cel puțin niște afișe pe care să le punem la îndemâna soldaților germani din România sau în trecere prin România, explicându-le situația reală a forțelor Germane și îndemnându-i să ceară lui Hitler să înceteze războiul, capitulând. Și această propunere a avut aceiași soartă ca și prima. Evident nu am blamat și nu blamez pe nimeni pentru neactivitate, de oare ce erau poate motive temeinice care impuneau această atitudine din partea prietenilor mei comuniști:

Întâlnirea următoare, cu D-l Pătrășcanu și cu o altă persoană - cred, că, era vorba de D-l Ceaușu - trebuia să aibă loc, în casa unui domn Wechsler, situată aproape de Lacul Herăstrău, pe la începutul lunei decembrie 1943. M-am dus la întâlnire însoțit de D-l Emil Calmanovici, pe la orele 11 noaptea. Ne-a deschis ușa o persoană de sex feminin, după îmbrăcăminte, căci după ce a deschis ușa a dispărut în întunerec, și a apărut un domn Sergiu (așa i se spunea, dar mai avea alte 2-3 nume) - Ceilalți domni nu au venit la întâlnire, deși am așteptat până după ora 1 noaptea, când am plecat spre casă; însoțit fiind de domnii E. Calmanovici și D-l Sergiu, și am ajuns acasă fără incident.

47

a doua sau a treia zi am auzit că nu prea mult după ce părăsisem această casă, a sosit poliția și au arestat întreaga familie Wechsler, pe el și soția precum și un frate al d-lui Wechsler cu soția - care se aflau acea casă. Foarte îngrijorat, d-l Calinanovici, mi-a comunicat că fuseseră ridicate și documente de ale partidului comunist care se afla în acest loc. Peste o zi două, s-a făcut zarvă mare, pe această chestiune, fiind arestați, mai ales mult tineret. Între cei arestați cu această ocazie, și ca consecință a capturării documentelor amintite mai sus, se pare, au fost și domnii Dr. Petru Groza și Vlădescu Racoasa. Câteva zile mai târziu d-l Pătrășcanu mi-a trimis vorbă să fac ce pot pentru a obține punerea în libertate a d-lor Groza și Vlădescu Racoasa, despre care nu exista altă evidență, că ar fi fost amestecați în vre-o activitate subversivă, de cât că contribuiseră cu ajutoare bănești pentru sprijinirea familiilor celor aflați în lagăre. Așa cel puțin am fost informat atunci. I-am vorbit d-lui Maniu despre acest lucru - domnia sa fusese solicitat și din partea familiei d-lui Groza și altora, dintre cei arestați, în momentul când eu i-am vorbit. D-l Maniu, m-a asigurat că va face tot ce va fi posibil. Știu că a alergat mult în legătură cu această chestiune. Peste vre-o câteva săptămâni domnii Groza și Vlădescu Racoasa au fost eliberați din închisoare în luna Ianuarie 1944.

Până după 23 August 1944, nu l-am mai văzut pe d-l Pătrășcanu de cât o singură dată, cred că era prin luna Martie 1944, după plecarea d-lor Barbu Știrbey și Vișoianu la Cairo, ca delegați ai blocului, pentru stabilirea unui acord de proect de armistițiu cu Națiunile Unite - (cum se numea blocul Statele Unite, Marea Britanie și Uniunea Sovietică), deși acest bloc nu era formal constituit printr-un act scris și semnat de reprezentanții împuterniciți ai celor 4 partide.

La această a treia întâlnire am stăruit pe lângă d-l.

Pătrășcanu, să accelereze constituirea blocului, fiindcă numai așa vor putea exercita presiunea necesară, asupra lui Antonescu, fie pentru a-l hotărî de întoarcere, el însuși, armele contra Germanilor, fie părăsind puterea, care ar trece în mâinile blocului.

Dr. Pătrășcanu mi-a rugat să încerc a-l vedea eu pe Antonescu, și să caut să-l determin să întoarcă armele contra Germanilor - cam la același timp, am fost rugat același lucru de Domnii Iuliu Maniu și C. Dinu
I.C. Brătianu - Toată treaba asta mi se părea cam ciudată, ca eu, un particular, fără nicio situație politică să fiu rugat să intervin într-o chestiune așa de gravă. Totuși, am cerut audiența lui I. Antonescu, prin dna Antonescu, căci la Antonescu era imposibil de pătruns, la această epocă -

Chiar peste 2 zile, de la solicitarea audienței; am fost informat telefonic, de Doamna Antonescu, că Mareșalul mă așteaptă în seara zilei de 24 Martie 1944, la orele 7 seara, la vila de la Băneasa.

La ora indicată m-am dus la întâlnire, care s-a desfășurat așa cum am arătat și în declarația mea datată de 1 Iulie 1949 -

Tot timpul, cât au durat aceste întrevederi, cu Antonescu am ținut la curent pe Domnii Pătrășcanu și ceilalți: Aceste chestiuni au fost regulat transmise, și la Cairo, dlui Știrbey, ~~[illegible]~~ delegatul Blocului.

La 4 Aprilie 1944, au început bombardamentele aviației Anglo-Americane asupra noastră.

Am păstrat contactul cu Dl Pătrășcanu prin organul de legătură, dar, personal, nu l-am mai văzut până pe la sfârșitul lunii August 1944, în „Safe-ul" Băncii Naționale, unde lucra primul guvern, prezidat de Generalul Sănătescu, din care Dl Pătrășcanu făcea parte, ca Ministru de Justiție -.

Era prezent întreg guvernul. Tocmai se hotărâse cine urma să plece la Moscova pentru încheierea armistițiului. Era o înghesuială grozavă în aceste safe-uri și nu am stat decât câteva minute - în care timp am schimbat câteva cuvinte cu Dl Pătrășcanu, care, mi-a spus că, după ce se întoarce de la Moscova - unde pleca, ca membru al delegației române pentru încheierea armistițiului, - ar dori să stăm mai mult de vorbă.

Pe la sfârșitul lunii Septembrie 1944, am fost invitat la masă la Dl Valeriu (Riri) Georgescu, unde era așteptat și Dl Pătrășcanu cu doamna. Dl Pătrășcanu nu a venit, dar doamna a venit însoțită de Dl Bellu Silber, un foarte apropiat al dlui Pătrășcanu. Eu eram cu soția mea. Nu era o masă cu multă lume, dar nu mi aduc aminte cine mai era, în afară de familia Georgescu și cei menționați mai sus.

În acest timp blocul care guverna se certa grozav iar factorii cari îl compuneau se beşteleau grozav în presa lor. În această atmosferă de deziluzie, pentru mine, că oamenii nu erau în stare să coopereze sincer și cu bună înțelegere a momentului, l-am revăzut pe Dl Pătrășcanu la el acasă. L-am găsit lucrând la corectura probelor de tipar, a lucrării sale „Problemele de bază ale României" (cred că acesta era titlul). A lăsat lucrul de o parte, și am stat de vorbă, fără ca altcineva să fi fost prezent. Mi-a povestit cum au decurs tratativele la Moscova și a exprimat aprecierea sa asupra modului, plin de înțelegere, în care Uniunea Sovietică tratase chestiunea românească. Cu această ocazie mi-a propus să intru alături de grupul său într-o nouă formațiune guvernamentală ce se va produce în curând. I-am mulțumit, și l-am rugat să mă scuze că nu pot accepta propunerea pe motivul că nu aveam încredere în mine pentru asemenea misiune. Poate că am greșit. Nu știu nici astăzi dacă am făcut bine sau rău neîndrăznind să iau asemenea răspundere.

Această întâlnire a avut loc, cred pe la sfârșitul lunii Octombrie 1944.

Peste vreo două săptămâni Dl Lerougetel, reprezentantul politic Britanic în comisia aliată de control - m-a întrebat dacă cunosc pe cineva, din partidul comunist, dintre conducători. I-am răspuns că îl cunosc pe Dl Pătrășcanu. El, m-a întrebat dacă aș putea să-i înlesnesc o întrevedere neoficială cu Dl Pătrășcanu, sau altcineva din partidul comunist. Nu i-am promis, pentru că nu știam dacă acest lucru era posibil.

L'am căutat și văzut din nou pe d-l Pătrășcanu și i-am adus la cunoștință dorința d-lui Lerougetel. Am adăugat că ar fi poate bine dacă ar mai veni cineva cu el, de exemplu, am adăugat, Doamna Ana Pauker. D-l Pătrășcanu m-a întrebat unde ar avea loc întâlnirea și i-am răspuns că dacă nu are nimic de obiectat, le-aș oferi o ceașcă de ceai la mine acasă. D-l Pătrășcanu nu a promis, dar mi-a spus că-mi va da răspunsul său a doua zi, prin telefon. A doua zi, mi-a telefonat că vine la mine, și că speră că va putea veni și Doamna Ana Pauker. Am comunicat acest lucru Domnului Lerougetel și în ziua, și la ora fixată, au venit la mine: D-l L. Pătrășcanu și D-l Lerougetel; Doamna Ana Pauker nu a putut veni.

Eu personal am servit ceaiul și nu a fost de față nici o altă persoană, nici chiar soția mea.

Eu m-am ocupat cu servitul ceaiului, neluând parte la convorbire deși, nu s-a discutat nici un secret, sunt convins.

Peste câteva zile când l-am revăzut pe d-l Lerougetel mi-a spus categoric că era încântat de convorbirea cu d-l Pătrășcanu și că era convins, că comuniștii erau singura grupare politică din România care știa ce vrea și care, evident, avea și un program, care, ar putea să nu fie pe placul multora, dar era un program politic.

Aceasta a fost ultima dată când l-am întâlnit pe d-l Pătrășcanu la mine sau la el acasă. L-am mai văzut, de bună ziua, în două trei rânduri la recepții unde era lume multă, guvernul, comisii aliate de control și „tutti quanti" când lumea se înghesuie, se plictisește și pretinde că se distrează de minune.

În aceste ocazii, nu am putut, de cât să

ne zicem bună seara, și stătea tot.

Pe la vre-o 20 Decembre 1944, am primit o invitație din partea Doamnei și D-lui Pătrășcanu, să mergem, soția mea și eu la o expoziție de arte plastice patronată de soții Pătrășcanu, pentru strângerea de fonduri pentru artiștii lipsiți de mijloace în acea iarnă geroasă. Am fost la această expoziție împreună cu soția mea. Era lume foarte multă. Onorurile au fost făcute de Doamna Pătrășcanu, care l-a scuzat pe soțul său ca n'a putut fi prezent, fiind reținut de treburi importante la minister.

Doamna Pătrășcanu, a stat de vorbă puțin cu soția mea și i-a spus că după sărbătorile crăciunului ne va invita la domnia lor la masă. Soția mea a acceptat invitația. Aceasta însă, nu s'a materializat, căci o invitație, cu dată și oră, nu am mai primit.

In acest fel relațiile noastre sociale și personale au luat sfârșit, fără nici o cauză sau motiv concret sau care să-mi fie cunoscut.

In iarna anului 1945/46 l-am zărit, numai, pe D-l Pătrășcanu la o recepție la misiunea Britanică — unde înghesuiala era așa de mare că soției mele, aproape, i s'a făcut rău de căldură și fum de tutun, și am plecat foarte devreme, și am fost bucuroși că am putut pleca.

Mărturisesc că mi-a părut rău că nu l-am mai întâlnit pe D-l Pătrășcanu ca să stau de vorbă cu el — Totuși mai târziu, când a fost scos din guvern, în Ianuarie sau Februarie 1948, mi-am zis că, poate că este mai bine, că, nu l-am mai întâlnit pe D-l Pătrășcanu —

Alte relații; întâlniri; sau convorbiri cu D-l Pătrășcanu nu am avut.

Când D-l Pătrășcanu a fost scos din guvern am fost foarte mirat căci eu îl socoteam ca pe unul din stâlpii de nădejde ai partidului comunist, și, astăzi mă întreb ce a putut păcătui el

ca să fie scos din guvern, și poate chiar din partid, din învățământ, și poate că este chiar arestat. (evident înainte de arestarea mea)

Până în Aprilie 1948, când am fost eu arestat, fiica mea, care era studentă la facultatea de drept, mi-a spus că, d-l Profesor Pătrășcanu venia la curs regulat. Deci, în Aprilie sau Martie 1948, era liber și nu fusese scos din învățământ.

Eu nu știu dacă i s'a aplicat vre-o altă sancțiune, în afară de aceia a scoaterei din guvern, dar după tonul cu care a fost atacat în discursurile de doamna Pauker și alți membrii ai partidului comunist, prin Ianuarie 1948, adică, sau poate în Decembrie 1947, nu'mi amintesc bine, era clar că situația lui era gravă și că sancțiunile vor urma cu toată severitatea. Și au urmat, prima: a fost scoaterea din guvern, și denunțarea lui publică prin presa partidului. Dacă alte sancțiuni au urmat nu știu căci între timp - în Aprilie 17. 1948, eu am fost arestat și am pierdut complet contactul cu lumea exterioară, și întâmplările curente sau extraordinare.

Rog să scuzați dacă am depășit limitele indicate de D-v. pentru această declarație -

9 Iulie 1949 Alexandru A. Ștefănescu

Celula 46

Declaratie

L'am cunoscut pe Inginerul Alexandru Popp, cred, prin anul 1941, la Creditul Industrial, unde eram membru în consiliul de administrație, unde el venea, ca solicitator de credite, în numele societății Resita. Prin 1942 mi-a vorbit de Popp, Max Auşnit, în termeni foarte elogiosi. Pe la începutul anului 1943, când a început sa ia ființa, în țara noastra, o mișcare subterana, de acțiune contra germanilor; Max Auşnit mi-a vorbit de Alex Popp, spunandu-mi că ar fi un element prețios, întrucât el, Popp, și un altul, cu numele Gherman, socialist, ar dispune de toata muncitorimea din Reșița și regiune. Am vorbit despre acest lucru cu Dr L. Patrășcanu și cu Dr E. Calmanovici, care și-au dat părerea că ar fi foarte interesant ca această mare aglomerație muncitorească să fie atrasă către o acțiune concentrată. După aceste consultări cu Dnii Patrascanu și Calmanovici (ambii membri ai Partidului comunist) l'am căutat pe Popp, l'am întâlnit și i-am vorbit despre această acțiune concentrată. Popp a fost de acord și Buletinul Clandestin „România Liberă" - organ al Uniunii Patriotice, a început să fie distribuit și celor de la Reșița de câte ori apărea. Întâlnirile mele cu Popp, în acest timp, erau destul de rare, deoarece și el și eu eram sub observație. Totuși comunicam cu el prin Max Auşnit, ori de câte ori era nevoe.

Acestea au fost relațiile mele cu Alex. Popp, de când l'am cunoscut și până în 1944, după 23 August. In toamna anului 1944 Popp mi-a sugerat ideea de a mă înscrie în partidul socialist. In acest timp începuseră deja frământările în Partidul socialist și când a mai venit vorba despre acest lucru, i-am răspuns lui Popp, că mi se pare neclar ce se întâmplă în Partidul socialist, unii trăgând la dreapta alții la stânga și că deci nu pot să mă înscriu într'un partid care într'o bună zi, ar deveni două partide, în plus, i-am mai spus că nici nu mă simt atras către o politică militantă pentru care nu simt că am vre-o vocațiune sau măcar o aptitudine.

Este posibil ca, din această cauză, legăturile mele personale cu Popp au rămas pur formale și nu l-am mai văzut multă vreme, nici măcar de bună ziua, mai ales că în Ianuarie 1945 eu am plecat de la Creditul Industrial, unde înainte, îl vedeam mai des.

In 1945 și 1946 îl întâlneam pe Popp, adeseori, în avionul care făcea cursa București-Timișoara. Cu acelaș avion Popp mergea și se întorcea de la Reșița și eu mă duceam și mă întorceam de la Craiova. Aceste întâlniri erau simple coincidențe, căci niciodată nu m-am înțeles cu Popp să ne întâlnim la Avion.

Până la epoca când Dl. Holman, Ministrul Britanic la București și-a exprimat dorința să-l cunoască pe Popp, eu nu-l mai văzusem pe acesta, decât ocazional, așa cum am spus mai sus. Când Popp a răspuns la invitația mea la masă, spre a-l întâlni pe Dr Holman, era prima dată că el venea în casa mea. A venit la masă cu soția, și după masă a stat de vorbă, aproape tot timpul cu dl Holman, care probabil se interesa de Reșița unde avem interese financiare cetățeni britanici. Eu nu am luat nici un moment parte la convorbirea lor și am stat de vorbă cu doamnele despre mărunțișurile domestice ale vieței. Aceasta nu însea-mnă că vreau să spun că, în acest timp, convorbirea dintre Dnii Holman și Popp era secretă, nu ferească Dumnezeu, stătea în aceiași cameră, numai că scaunele lor erau ceva mai la o parte, dar nici nu vorbeau în șoapte, nici nu întrerupeau convorbirea dacă se apropia cineva de ei.

După ce au plecat musafirii, primii plecați fiind familia Popp, Dl Holman, la plecare și-a exprimat aprecierea despre Popp, și mi-a mulțumit pentru că-i procurasem prilejul să-l cunoască. Dacă Domnii Holman și Popp s-au mai văzut sau nu după aceasta, nu am nici o idee, și nici nu m-am interesat despre acest lucru. Eu nu am fost nici odată în casa lui Popp. Acestea s-au petrecut, cred către sfârșitul anului 1946 sau la începutul anului 1947.

De la această întâlnire, în casa mea, la masă, împreună cu familia-respectiv soția sa- și cu familia Holman, nu l-am mai întâlnit pe Popp, multă vreme, poate un an de

55

66-

055

zile: afară de ocazionalele întâlniri la avion, când toată
convorbirea se mărginea la bună ziua, ce mai faci, cum
ai călătorit, pe aeroport la Craiova sau la București.
Dl Popp, era, de obicei, însoțit de Dl Dumitrescu sau Dl
Ioan, director la Reșița, iar eram ori singur ori însoțit
de Dl Vrioni, directorul fabricii de Postav "Oltenia" din
Craiova, unde eu eram acționarul principal. În avion
eu ședeam pe scaun alături de Dl Vrioni și Dl Popp
împreună cu companionul său -

În toamna anului 1947 când eu m'am dus la
Reșița să'l văd pe Popp - cred că era prin Noembre sau
Decembre - nu m'am dus, cu nici o idee preconcepută,
să vorbesc cu el, despre vreun anumit lucru. Era după
stabilizarea monetară și, mărturisesc că, eram foarte
desorientat și deprimat, deoarece era, pentru prima oară,
în viața mea, când eram obsedat de spectrul mizeriei.
Obsesia mea era mărită, din cauză că, primisem primul
șoc, când fiica mea Alexandra, a trebuit să se retragă de
la universitate, pe motivul că, nu aveam bani, să
plătesc taxele, care se ridicau la o sumă foarte mare,
calculată după impozitele pe care le plăteam eu. Simțeam
că, în curând, nu voi mai putea plăti nici taxele
școlare pentru ceilalți copii mai mici (în liceu și școala
primară) - Toată vremea eram amenințat de procese
de sabotaj - fără temei - după părerea mea, dar
teama de aceste procese n'o puteam alunga și obsesia
creștea producându-mi o stare de depresiune permanentă
[redacted]

M'am dus să'l văd, pentru că, Reșița avea birourile
în drumul ~~meu~~ spre ~~casă~~, bancă, dacă birourile
Reșiței ar fi fost situate în altă parte, sau eu aș
fi ~~locuit în alt cartier~~, această întâlnire cu Popp

nu ar fi avut loc și nici cele care au urmat.

Când am sosit la ușa Dlui Popp, m'am anunțat prin omul de serviciu. Am fost rugat să aștept în sala de așteptare, unde mai aștepta un tânăr pe care nu'l cunoșteam și nici nu l'am mai văzut până atunci sau după. După vr'o jumătate de oră, de așteptare, am fost poftit la Dl. Popp, trecând prin biroul secretarei sale. La Dl. Popp în birou se afla, cred, Dl. Ioan, care ieșea în timp ce eu intram. Ne-am salutat încrucișându-ne în drum. Dl Popp era singur în birou și în afară de mine n'a mai intrat nimeni cât am stat eu, poate 20 minute.

Convorbirea care a avut loc se împarte în două — prima parte: Eu mi-am exprimat grija asupra viitorului, sub raportul material și moral, care mă urmărea în fiece clipă. Popp mi-a spus că la el și la Reșița situația era cu totul alta, Reșița avea de lucru și primea plată regulat iar salarizarea lui era mulțumitoare și a mai adăugat că cu reprezentanții Sovietici de la conducerea Reșiței se înțelegea foarte bine și n'avea nici un motiv personal să fie îngrijorat. Bineînțeles a adăugat el, situația generală în țară, este grea. Eu am răspuns la această observație așa, că răspunzători moral, de această situație, sunt numai marile puteri, care, neajungând la un acord între ele fac ca deteriorarea morală din țările foste satelite ale Germaniei să se agraveze, lumea neștiind încotro s'o apuce. Am mai adăugat că dintre toți, eu socoteam că, Statele Unite, au cea mai mare vină, că aveau sau nu dreptate, nu știu — dar așa mi se părea mie, că stau lucrurile. L'am întrebat pe Popp dacă'l cunoaște pe Dl. R. Schoenfeld, noul ministru al Statelor Unite? Mi-a răspuns afirmativ, și eu i-am spus că dacă l-ași cunoaște i-aș spune, și l'aș ruga să comunice și la Washington părerea mea și a multor români, că: intransigența Statelor Unite în raporturile lor cu

Uniunea Sovietică, în ce privește fostele satelite ale Germaniei, nu face decât să provoace dezorientare și instabilitate, și suferințe care alt-fel ar fi evitate, și lumea s'ar așeza acomodându-se la noua formă socială. Papp mi-a spus că dacă doresc neapărat, să'l cunosc pe Schoenfeld pentru a-i spune părerea mea, va căuta să găsească prilejul. Dar, a adăugat Papp, nu este suficient ca Schoenfeld să cunoască punctul de vedere expus de mine, este necesar ca și poporul român în genere să fie informat despre cele ce se petrec în lume și pentru acest lucru ar trebui pus în circulație un buletin - cum s'a practicat în timpul ocupației germane - clandestin; din moment ce nu există altă posibilitate. I-am răspuns că sunt de acord cu el că un asemenea organ de informație n'ar strica dar că mi se pare a imposibil de realizat. În primul rând, din lipsă de mijloace bănești - având în vedere că nimeni nu are bani nici pentru nevoile familiare, și-i am relatat cazul cu retragerea fratei mele de la universitate pentru că nu puteam plăti. Atunci Papp, a răspuns că nici el nu avea bani, dar că va apela la Americani și la Englezi. I-am răspuns că despre Americani nu știu cum sunt dispuși, dar despre Englezi sunt sigur că nu vor da nu [illegible]. Papp a spus, că și părerea lui este că Englezii nu vor da - dar despre Americani situația este alta. Că el se va adresa direct la Washington prin Burton Berry, care se află acolo, într'un post important și cu el avea relații foarte intime și [illegible] cu ceilalți americani [illegible] au fost în țara la noi la Misiunea Americană.

Ne-am despărțit, cu intenția de a ne mai vedea. Și ne-am mai văzut, la câtva vreme - când Popp m-a luat de acasă de la mine - fără să coboare din automobil - la un ceai; - nici nu mi-a spus unde mergeam - adică la cine mergeam la ceai - unde urma să fac cunoștință cu Dl. R. Schoenfeld, pentru a-mi descărca sufletul spunându-i părerea mea despre politica Statelor Unite, în Europa, - în special în țările foste satelite ale Germaniei, care erau puse la grele încercări și suferințe, din cauza intransigenței lor Statelor Unite, politică care, era complet greșită, deoarece lumea trăia într-o stare de dezorientare morală care împiedica stabilizarea și așezarea socială a acestor zeci de milioane de suflete. Gazda era în pat cu gripă, așa că nici nu a apărut. Dl. Fergusson era gazda - a apărut în schimb Dl. Leveridge care l-a scuzat pe Dl. Fergusson pentru ceaiul anulat, și ne-a oferit câte o țigaretă și un pahar de whisky. Dl. R. Schoenfeld nu a fost acolo, așa că, nu am avut prilejul să-l cunosc. Am încercat să abordez convorbirea cu Dl. Leveridge, acesta însă, imediat ce a simțit cam unde aș fi vrut să aduc convorbirea, s-a ridicat de pe scaun, ceia ce însemna că, vizita, la ceaiul ratat, se terminase.

Am plecat și nu l-am mai întâlnit niciodată nici pe Dl. Schoenfeld, nici pe Dl. Fergusson și nici pe Dl. Leveridge, sau vreun alt american.

Acestea se petreceau, cred, în cursul lunii Decembrie 1947 sau Ianuarie 1948, mai degrabă.

Dl. Popp m-a condus cu automobilul său acasă, cred, și în drum mi-a spus că ar dori să ne întâlnim. Peste câteva zile, Popp a trecut pe la mine - acasă - și m-a rugat să-i scriu eu lui Burton Berry. I-am răspuns că acest lucru este imposibil deoarece eu abia îl cunoșteam vag pe Dl. B. Berry, și eram sigur

Că acesta nici nu-și putea aduce aminte de mine. Într'adevăr cred că în total, în cele 3 ocazii când am vorbit cu Dl Burton Berry, suma minutelor consumate, nu trece de 5 (cinci minute) — I-am spus lui Popp, că, sunt dispus să'mi dau părerea asupra celor scrise de el, atunci când îi va scrie el lui Berry. Dacă i-a scris sau nu, nu știu, dar în ori-ce caz, mie nu mi-a arătat niciodata vre-o asemenea scrisoare adresată lui Berry sau vr'unui alt om, American, Chinez, Francez sau de ori-ce alta naționalitate.

Cred ca această întâlnire a avut loc pe la sfarsitul lui Januarie 1948 sau în primele zile di Februarie —

Nici odată nu l-am întâlnit pe Popp, în prezența alte persoane, în afară de întâlnirile la Arion, și când a fost la mine la masă — cu un ~~an~~ aproape mai'nainte de această epocă —

Recunosc că această întâlnire, în acele momente, când fie-care își bănuia și propria sa umbră, a fost o greșeală, în special, că, nici nu existau raporturi de intimitate între Popp și mine, dar omul face greșeli și apoi suferă pentru ele. Nu cunosc activitatea pentru care Popp și alții au fost judecați și condamnați. Și nici nu am avut vre-o legatură cât de vagă cu vr'unul dintre cei judecați împreună cu el. —

Unul din domnii anchetatori, mi-a citit din ziarul „Scînteia" un pasagiu, — din desbaterile procesului — unde se spunea ca mi. ~~l'am~~

fi încredințat mie un document, de către Popp - sau alte persoane din jurul Dr Popp, pentru a fi predat „englejilor". Aceasta este un neadevăr, groaznic, sau poate mai stupid - de-oarece ce mie nu mi s'a încredințat niciodată, nici un asemenea document, de către Popp sau altcineva și deci nu am avut ce preda - Și cred că dacă mi s'ar fi cerut acest lucru aș fi refuzat. Relațiile mele cu d-l Holman și cele l'alte persoane, de la Legația Britanică, pe care le cunoșteam, erau corecte și eu nu mi-aș fi permis un asemenea gest sub nici un motiv, Popp s'a îmbolnăvit și nu l'am mai văzut niciodată.

Nu știu dacă voastră mă credeți sau nu, dar eu nu am avut cu oficialitatea Britanică de cât relații corecte și limitate la ceia ce era determinat de legăturile mele foarte vechi cu Industria și Comerțul Britanic, cu care eram și asociat în fabrica de ață Romanofir.

Această grijă specială din partea mea a făcut să mă bucuram de stimă, din partea lor, ca și din partea tuturor prietenilor mei Britanici cu care aveam legături de afaceri - „Nu m'am amestecat [illegible]". Și din partea Britanicilor conduita a fost la fel nici odată nu mi-au cerut servicii sau măcar informații asupra cărora s'ar fi putut construi vre-o interpretare dubioasă - Acesta este adevărul și oricât aș căuta în memoria mea sau în sufletul meu să găsesc alt ceva de spus în legătură cu relațiile mele cu Alex Popp ar fi zadarnic - afară numai dacă n'aș inventa minciuni care să vă facă să credeți că sunt nebun sau că aș dori să devin martir ~~sau~~ erou.

Alex Ștefănescu

8/7 Iulie 1949.

I

61

0761

Declarație

Relatiile mele, cu Legatia Britanica din Bucuresti, în anul 1939 se limitau la întrevederi pe care le aveam, din când în când, și numai atunci când împrejurările mă obligau la acest lucru, cu consilierul Economic Dr Alexander Adams.
Il cunoșteam pe Dr Adams de multă vreme, deoarece el a fost membru al Legației Britanice, în România, de îndată ce s'a terminat, primul războiu mondial, în 1919, iar înainte de acel războiu fusese vice-consul Britanic la Constanța. Cunoștea bine și țara noastră și limba română. In 1939 a venit în România, cred că, era prin luna Aprilie, o misiune Britanică, condusă de Sir Frederick Leith Ross cu scopul de a încheia un acord economic. Toată lumea, însă, știa că, scopul vizitei, acestei misiuni, avea un caracter, mai mult politic decât economic. Germania pregătea atacul asupra Poloniei și nu făcea un secret din aceasta. După sosirea acestei misiuni în București, probabil, pentru a masca, adevăratul scop al vizitei, persoane din viața economică a țării au fost rugate să-și dea părerea, asupra oportunității încheierii acordului precum și asupra formei ce trebuia să aibă acest acord, pentru a satisface ambele părți interesate. S'au ținut conferințe pe la ministerul Industriei și comerțului și s'au făcut și consultări personale, atât de ministere cât și de Cons. Ec. Britanic. Dr Adams m'a consultat și pe mine, în calitate de reprezentant al unui grup de industrii Britanice care exportau produsele lor în România. Consultarea era și legitimă și logică. I-am exprimat părerea mea într'o formă cam dură, spunându-i că, mi se părea neoportună încheierea unui asemenea acord, din punct de vedere economic, deoarece, eram convins că, dacă izbucnește războiul, nici Marea Britanie nu va putea exporta mare lucru pentru România, și nici țara noastră nu va putea exporta mare lucru spre piața Britanică. La aceasta, am adăugat că, decât să mascheze acțiunea lor în România, în acel moment, ar fi servit mai bine cauza păcii, pe care toată lumea pretindea că o dorește, și că luptă pentru ea, spunând lucrurile pe nume. Dr Adams m'a întrebat dacă aș fi dispus să-i dau, în scris, sub forma unei note, chiar nesemnate, dacă nu doresc să o semnez, părerile mele exprimate verbal. I-am spus că n'am nimic de ascuns, că acestea erau părerile mele sincere și gândite și că îi voi da în scris cele exprimate verbal. A doua zi de dimineață, i-am remis nota promisă, și peste vre-o două ore am fost invitat la Athenée Palace Hotel, prin telefon de Dr Adams, spre a vedea pe un domn Lee care îl însoțea pe Sir Fred. Leith Ross, ca expert în chestiunile economice din țara noastră. Il cunoșteam pe acest domn de la Londra într'un

52

73

062

- 2 -

cu... de prieteni comuni. Personal, D[r]. Lee, îmi era antipatic pentru că îmi făcea impresia unui om care își ascundea insuficiența într-o poză de technician gânmos. Când am terminat cu ceremonia întâlnirei, m-a întrebat, fără a se așeza pe scaun, ce mă face să consider încheierea unui acord economic, ca inoportună, în acel moment? I-am răspuns: "iminența războiului". După răspunsul meu convorbirea s-a terminat căci Dl Lee a devenit iritabil, și și-a permis să spună că atitudinea mea era alarmistă și că era contrară intereselor păcei „pe care toți o dorează".

Acordul economic s-a încheiat, cu mare alai la Londra, unde Guvernul Român a trimis o misiune specială, în acest scop - Dr. Lee a petrecut vara în România la Sinaia și la Hotelul cel luxos de la Mamaia (Constanța) desigur foarte bine retribuit pentru această vacanță; iar misiunea română a petrecut vara în Marea Britanie în condițiuni, probabil, tot așa de plăcute. Acordul însă n-a funcționat decât ca să înregistreze furniturile militare cumpărate de către organele militare române în Marea Britanie, din cei 6 milioane de lire sterline, împrumutate de către guvernul Britanic, guvernului român fără a se prevedea modul de rambursare. Era de fapt, un ajutor militar acordat României. S-au primit avioane de vânătoare „Hurricane" și „Spitfire" - încălțăminte pentru trupe și ofițeri, uniforme confecționate, stofe pentru uniforme, și altele. Și aceasta era un secret cunoscut de toată lumea. Amicul meu Mcnabb, atașatul militar Britanic, în acel timp, mi-a declarat peste câteva luni, adică după ce războiul izbucnise deja - că vizita lui Fred. Leith Ross, se reducea la risipa unei mari sume de bani - fără niciun folos, căci, susținea el, ajutorul nu era nici destul de important ca să aducă potențialul de luptă al armatei române, insuficient înzestrată pentru un războiu technic, la nivelul care ar pune-o în situația de a reprezenta un aport real în conflictul care se desfășura asupra Poloniei, care deși mult mai bine echipată ca armata română a fost lichidată în 15-20 de zile. Mcnabb era un tip interesant, și neobișnuit de inteligent și de cultivat fără să pară, fiind de o modestie particulară oamenilor de reală valoare. Îl cunoscusem pe acest atașat militar prin colegul meu la conducerea Soc. Românofir, la un pahar de bere. Îl întâlneam foarte rar, căci nu aveam niciun motiv să-l întâlnesc mai des, deși îmi făcea mare plăcere să stau de vorbă cu el. În iarna anului 1939/1940 Generalul Ion Antonescu m-a întrebat dacă îl cunosc pe atașatul militar Britanic. I-am răspuns afirmativ și el m-a rugat să-i fac cunoștință cu el. I-am invitat pe amândoi la masă la mine și astfel s-au cunoscut. Cred că nu s-au mai văzut, după aceia, de oare-ce lui Mcnabb nu-i plăcea genul lui Antonescu.

Peste vreo două săptămâni am fost și eu invitat de

Menabb la masă, unde se mai afla generalul Steflea cu Doamna, și un tânăr secretar de la Legația Britanică. După masă s'a jucat bridge — și ast-fel s'a petrecut o seară plăcută — fără ca vr'unul din cei prezenți să impresioneze pe ceilalți cu inteligența, cultura și mai ales cu aroganța. Curând după această adio către sfârșitul primăverii 1940 — Menabb a fost rechemat la unitatea sa și a părăsit Țara noastră. In acest interval l'am văzut, la un pahar de bere, împreună cu J.M. Young, colegul meu, poate, de două-trei ori. — Pe Alex. Adams, Cons. Economic, n'aveam nici un motiv special să'l văd, pentru că legăturile noastre Comerciale cu Marea Britanie, fuseseră virtual întrerupte, odată cu declanșarea războiului. Il vedeam în schimb mai des pe Dl. Lerongetel, primul consilier a Legației Britanice, cu care eram mai prieten, având prieteni comuni în Marea Britanie. Pe Sir Reginald Hoare, îl cunoșteam de vre-o 2-3 ani în acel moment, dar nu aveam nici un motiv să'l văd și nici nu aveam cu el relații sociale. In toamna anului 1940, după ce Antonescu, împreună cu legionarii, și sub auspiciile puterei germane, luase conducerea țării — cetățenii Britanici, aflați în România, au suferit mai neajunsuri, fiind arestați și mulți dintre ei maltratați grav. Aceiași soartă îi păștea, de alt-fel, și pe românii care aveau legături, de ori-ce fel cu Marea Britanie, între care mă număram și eu. Am avut multe neplăceri, deși eram considerat prieten al lui Antonescu — sau poate că acest lucru îmi agrava situația — De multe ori mă întreb, cum n'am strecurat prin acea furtună. Evacuarea acestor persoane s'a făcut, în mare grabă, ast-fel în Octombre 1940 nu mai era nici un cetățean Britanic, în România, în afară de personalul Legației și al consulatelor, și unele profesoare bătrâne care n'aveau unde să se ducă, după ce trăiseră zeci și zeci de ani în România. După plecarea Legației Britanice aceste profesoare au fost internate în lagărul de la Tg-Jiu. — După ce generalul Antonescu a luat conducerea Statului s'a întâmplat incidentul cu Sir R. Hoare, în legătură cu prezența armatelor germane în România. [illegible] pe la începutul lunei Octombre 1940 — cred. Eu așteptam, în [illegible], să fiu primit de Gen. Antonescu, când [illegible] Britanic ieșea de la general.

După ce ne-am zis bună ziua, Sir R. Hoare, mi-a rugat să trec pe la el când voi avea timp căci voia să-mi spună ceva. Am intrat la generalul Antonescu, care fierbea de mânie. Fără să mai aştepte, imediat ce am intrat la el, a început să vorbească, destul de disgraţios, la adresa Ministrului Britanic, numindu-l beţiv şi câte altele, cu un ton care părea să însemne un repros adresat mie, ca şi când eu aşi fi fost răspunzător de slăbiciunile sau viciurile ministrului Britanic. N'am scos un cuvânt până ce s'a liniştit. Supărarea lui fusese provocată de faptul că, ministrul Britanic întrebându-l cam ce numar de oameni, represintau aşa zisele echipe de instructori militari germani, aflaţi în ţara, şi generalul răspunzând că erau vre-o 3-4000 (patru mii), Sir R. Hoare i-a ripostat că, el era informat, că se aflau în ţară vre-o 40000 (patruzeci de mii) de ostaşi germani; o adevarată armată de ocupaţie. Generalul pierzând ori-ce control de sine i-a răspuns: „informatorul d-tale este un mincinos". La aceasta, Sir R. Hoare, i-a răspuns prompt: atunci, ministrul Dumitale de externe, este un mincinos, căci el mi-a informat că se află, în ţara, atâta oştire germană. Audienţa ministrului Britanic, a luat sfârşit. După ce am vorbit cu generalul despre, ceia ce făcea obiectul audienţei mele, adică, despre Ing. Chica Dumitru, care părăsise postul ce ocupa la Soc. Românofir, sub presiunea lui H. Sima, şi eram pe punctul să mă retrag, mi-am gândit la incidentul generalului cu ministrul Britanic, şi mi-am permis să-i spun că, după părerea mea incidentul era regretabil şi că ar fi bine dacă ar găsi mijlocul să împace lucrurile. După ce s'a gândit puţin; mi-a răspuns că el n'avea nimic contra, dar că nu putea lua el iniţiativa. A doua zi l-am văzut pe Sir R. Hoare, care, mi-a povestit exact ceia ce-mi povestise şi generalul. Ministrul Britanic, nu se simţea ofensat dar era de părere ca Antonescu era nebun, şi că în asemenea condiţii era foarte greu, pentru el, să-şi îndeplinească misiunea. I-am cerut şi lui voie să-mi expun părerea, după care, răspunsul său a fost că nu vedea cum ar fi putut trece cu vederea cele întâmplate şi nici nu vedea cum s'ar putea repara lucrurile. Între timp, încă se observa o intensificare a barbariei legionare contra evreilor şi a ne-evreilor care nu erau pe placul lor, culminând în asasinarea Prof. Iorga şi V. Madgearu. Eu eram asediat, tot timpul, de prieteni şi cunoscuţi evrei, care doreau să plece în Palestina, dar nu puteau obţine viză de intrare, din cauza cotei depăşite. Trebue să recunosc că mulţi evrei au primit vize peste cotă, şi au putut ajunge în Palestina prin Turcia, dar mulţi nenorociţi neprimind viză s'au îmbarcat pe vase nepotrivite şi s'au înecat. De aceasta nu pot fi făcută răspunzătoare Legaţia Britanică, care era ne-

un organ de execuție, în această materie, prin serviciile consulare -
Cel care aproba acordarea acestor vize, în majoritate, era D. Lerougetel, dar numărul de astfel de vize acordate era extrem de mic față de solicitări. Eu am ajutat pe cine a fost posibil, pe motive pur umanitare. Am solicitat aceste vize, pentru prieteni și cunoscuți mei evrei cu toată inima, deși aceste chestii erau foarte obositoare, căci mai în fie-ce zi trebuia să solicit favoruri de la Legația Britanică. — La 9 Noembrie 1940, a avut loc cutremurul cel mare. Clădirile Legației Britanice au fost grav avariate iar R. Hoare și mai ales Dl Lerougetel se temeau, ca, clădirea principală, să nu se dărâme peste ei. Mi-au cerut părerea și le-am recomandat pe Întreprinderile Generale Tehnice „Ing. Tiberiu Eremia" S.A. ca experți în materie să fie consultați.
Clădirile au fost examinate de către Ing. Dragoș Papp Dir. General și Arhitect Ion Ghica, director, la firma de mai sus. Aceștia au opinat pentru repararea și consolidarea clădirilor fără întârziere, garantând că, clădirile vor fi tot așa de bune ca și înainte de cutremur. Lucrările au fost executate într-un timp foarte scurt ceia ce a făcut o bună impresie la Legație.
Pe la finele lui Noembrie 1940 Sir R. Hoare, era grav bolnav de [redacted], m'am sesizat de acest lucru și m'am dus în audiență la generalul, și i-am arătat că momentul era prielnic pentru repararea incidentului cu ministrul Britanic, în sensul că acesta era grav bolnav, și era foarte natural ca el, generalul, să se intereseze de sănătatea ministrului unui Stat prieten. Generalul s'a declarat de acord cu propunerea și a telefonat la Legație personal. Acest lucru l-a impresionat pe ministrul Britanic, și imediat ce s'a făcut mai bine, i-a scris generalului o scrisoare de mulțumire care, i-a făcut mare plăcere acestuia. Astfel au fost reparate lucrurile - și relațiile cordiale au fost restabilite.
În Decembrie 1940, Lerougetel a părăsit România, iar postul său a fost ocupat de Dl Hankey, până atunci prim secretar. După plecarea Dlui Lerougetel, contactul meu cu Legația Britanică s'a rărit, deoarece cu acesta eram oarecum prieten, pe când cu cei l-alți membri ai Legației nici măcar nu mă cunoșteam, în afară, de Ministru, Prim-secretar Hankey și secretarul J. Reed, acesta din urmă era un baiat foarte tânăr de alt fel, cu care eram în relațiuni corecte și chiar cordiale, dar nu de prietenie.

66

77

Pe la 20 Ianuarie 1941, a urmat rebeliunea Legionară ast-fel că cea mai mare prudență, trebuia observată, de un cetățean român care avea relații cu Legația Britanică, căci risca să fie nu numai bătut dar chiar și omorât. În această atmosferă, la 15 februarie 1941, Legația Britanică cu tot personalul a părăsit România, interesele lor, cred că au fost preluate de către Legația Statelor Unite.

066

Dacă faptele relatate mai sus pot fi interpretate ca acte dăunătoare intereselor Țării mele, atunci desigur că nu este greu să se zică despre mine că sunt sau că am fost spion Britanic. Eu cred însă că nimeni pe lume nu ar considera faptele mele ca fiind dăunătoare Țării mele, căreia îi datorez viața mea întreagă și toată loialitatea, de cât dacă este el însuși un trădător de țara și socotește că toți care nu gândesc la fel cu el trebuie să fie trădători. Delatorii și calomniatorii mei pe care îi cunoesc cine sunt, de oare-ce sunt aceiași oameni care în Iunie 1944 cereau Generalului Dobre, ministrul Economiei să ordone arestarea mea, ca spion ~~ca spion~~ Britanic - Generalul Dobre nu a cerut arestarea mea, căci mă cunoștea - dar domnii care cereau arestarea mea atunci, după instalarea guvernului Dr Petru Groza, unii dintre ei cel puțin; au ocupat demnități în guvern - deși, până la, 23/8/44, erau cei mai fioroși colaboraționiști ai germanilor.

Pe la 20 Septembrie, cred, 1944, au început să sosească în București membrii comisiei aliate de control, Britanici. Printre ei eram și prieteni și cunoscuți de-ai mei. Eu eram singur în București; soția și copii aflându-se la țară la moșia soției mele. Câte-va zile, până și-au găsit locuința permanentă, am găzduit pe Lt. Col. Kendall, și Lt Col.... (nu îmi amintesc numele) în casa mea. Copii și soția au sosit acasă, cred în jurul de 25 Sept 1944, și în aceiași zi s'au mutat de la mine cei doi Lt. Coloneli. - După ce s'au instalat, serviciile misiunei Britanice, am fost invitat oficial, de către Serv. Economic, condus de Colonelul Forster, pe care-l cunoșteam, dinainte războiului, în calitatea sa de director Technic, al Soc. Astra Română de Petrol S.A. Colonelul Forster mi-a cerut un raport asupra situației Societăței Romănofir în care eram asociat cu cetățeni Britanici care aveau majoritatea capitalului (75%.) Puteam refuza acest lucru? în special că Misiunea Militară Britanică călca pe pământul

ței Românești ca membru al Comisiei aliate de control, deci ca învingător, care ocupa Țara, pentru a supraveghea executarea convenției de armistițiu, până la încheierea păcii, cel puțin. Evident mi-am executat și le-am prezentat raportul cerut. Dar acest raport nu a fost singurul care mi s'a cerut. Nu văd cum aș fi putut refuza să satisfac cererile misiunei, care dorea să știe exact, și până în cele mai mici detalii tot ce s'a întâmplat în timpul ocupației germane, ce pagube au suferit, care era situația financiară etc etc. Tot prin misiune eram solicitat, de către acționarii britanici, să le dau tot felul de informații. Aceste multiple cereri, și lucru peste cel curent, m'au obligat să cer prin misiune acționarilor Britanici să trimită reprezentanții lor pentru a participa și ei la truda conducerei întreprinderei în împrejurări așa de grele. Acesta a fost genul de relații pe care l-am avut cu Secția Economică a misiunei Britanice până la încheierea tratatului de pace în anul 1946 sau 1947 (?) când misiunea s'a dizolvat. Și la această secție a misiunei Britanice ~~[illegible]~~ mergea multă lume, dar eu n'am fost niciodată prezent la asemenea vizite, afară de cazul când s'a întâmplat să fiu invitat împreună cu alt-cineva, ca de exemplu: am fost odată invitat, prin Aprilie, cred, 1946, împreună cu Dl. avocat Gheorghe Morton, care era avocatul și procuristul firmei Codlington & [illegible], din București, Șoseaua Colentina. Această fabrică, proprietate Britanică — fusese în parte distrusă de bombardamente și avea nevoie de reparațiuni pentru a fi pusă în funcțiune. Dl. Morton propunea ca fabrica să fie închiriată unor amatori care se angajau să repare fabrica și să o pună în funcțiune. Pentru acest scop, Dl. Morton cerea aprobarea misiunei Britanice. Misiunea cerea încuviințarea pentru închiriere, din partea proprietarilor Britanici — Dl. Morton a așteptat vre-o 2 săptămâni răspunsul proprietarilor și văzând că nu primește nici un răspuns a închiriat fabrica în baza procurei generale ce avea, de frică să nu piardă ocazia de închiriere pe de o parte, și pe de altă parte pentru că fabrica nu mai avea bani pentru plata impozitelor și a muncitorilor. Ulterior a sosit răspunsul din partea proprietarilor care, nu erau de acord cu propunerea de închiriere. În această situație, am fost invitat la misiune împreună cu Dl. Morton. La convorbiri a luat parte și avocatul misiunei, Dl. Gordeanu. Toți am fost de părere că Dl. Morton se grăbise cu închirierea.

D. Morton, însă, nu a fost acuzat sau bănuit că procedase cu rea credință. Peste vre-o lună a sosit în București, din Marea Britanie, Dl J. Knott din partea proprietarilor. Acesta a confirmat contractul încheiat de Dl Morton, cu un domn Ciurariu, dar D. Morton a pierdut postul de avocat, pentru motivul că procedase cu grabă, neașteptând răspunsul mandatarului său, din moment ce îi ceruse autorizația. Motivul pentru care am fost invitat să iau parte la această discuție, era, ~~pentru~~ că, eu îl recomandasem pe Dl Morton Dlui Knott, în 1940, care, i-a dat procură generală, în baza recomandărei mele, și eram socotit ca, având o răspundere morală pentru actele Dlui Morton. Cunoșteam la misiunea economică pe domnii: Masterson (Col.), fost director al societăței petrolifere Unirea - îl cunoșteam de peste 20 de ani; pe Dl Col. William Young, fost director la firma The National Supply Co. din Ploești; pe care de asemenea îl cunoșteam de peste 20 de ani; pe Dl Wharry, Lt Col. fost sub director la The Bank of Roumania Ltd din București; pe care îl cunoșteam de vre-o 7-8 ani. Vizitatori români, la Secția economică, erau, în genere solicitanți de reprezentanțe și informațiuni, în vederea reluarei legaturilor comerciale între Marea Britanie și România. O singură dată, Dl Col. Foster mi-a cerut informațiuni despre o persoană, un domn, care cred că se numește Steinberger. Acest domn solicita un post de administrator al unei fabrici de tâmplărie, proprietate Britanică, din Covasna. Il cunoșteam, vag, pe Dl Steinberger, și neputând să-i spun nimic util despre persoana în chestiune, am rugat să fiu scuzat. In altă ocazie mi s'au cerut relații despre volumul importurilor de produse farmaceutice, droguri, chemicale grele și materii colorante, înainte de 1939. Eu nu puteam furniza asemenea informație decât adresându-mă ministerului de Finanțe, Dir. Vămilor, sau vre unui specialist. Am recomandat Col. Foster să se adreseze ministerului și Dlui Karmitz, unul din proprietarii firmei Droguería „Standard" cei mai importanți importatori de asemenea mărfuri în România. Dl Foster mi-a răspuns că tocmai de aceea mi s'a adresat mie pentru că nu-i convenea să se adreseze Dlui Karmitz, care în timp ce trata cu producătorii Britanici trata și cu Americani. I-am procurat Dlui Foster, oare-care relații; în această privință, obținute de la Dl Farmacist Dr Borș. Un grup de vre-o 7-8 persoane, și anume: Dr Valeriu Georgescu, Alex. Racoță, Alex. Ionescu, Jaroslavici, I. Popescu și alte 2-3 persoane, ale căror nume îmi scapă, constituiseră o societate anonimă, cu scopul de a obține reprezentanța producătorilor de farmaceutice, chemicale și coloranți din Marea Britanie. Dl Col. Foster mă ruga mereu să intru și eu în această societate, prezența mea fiind o garanție, în plus, de seriozitatea celor ce compuneau societatea.

Nu am intrat în această societate, pentru că eram convins de inutilitatea prezenței mele în această societate. Am luat parte la 2-3 discuții care au avut loc în legătură cu obținerea reprezentanței. Aceste discuții au avut loc în sala de consiliu a societății Româno-Americană de Petrol, unde, d-l Valeriu Georgescu, era director general. Acest loc a fost ales, pentru că nu Legația Britanică era altul, unde cei interesați se puteau aduna. În 1946 d-l Foster a fost demobilizat, prin luna Mai cred că era. În locul său a venit un Colonel, al cărui nume îmi scapă; dar cred că în port-feuilleul meu se află o carte de vizită cu numele lui. Acesta a stat în București vreo 2-3 luni, și s-a demobilizat și el, iar postul a fost ocupat până la lichidarea misiunii de către Lt Col Wharry. Misiunea Economică, în acest timp nu mai avea nici o activitate, căci funcția era acum îndeplinită de Consilierul economic, de pe lângă Legația Britanică, d-l Cameron sosit în București către sfârșitul anului 1946, și de către d-l Robinson, sosit prin august 1946, cu o misiune specială, și anume, de a încheia, cu guvernul Român, un acord economic limitat ca timp și volum de schimb precum și ca mărfuri ce urma să fie schimbate între părțile contractante. Nu știu dacă acest acord s-a încheiat vreodată, în orice caz până în Aprilie 1949, când am fost eu arestat, nu fusese încheiat. D-l Robinson era convins, tot timpul că acordul se va încheia. Eu nu eram așa de convins ca el, deși nu i-am spus părerea mea intimă, dar făceam această deducție din fapte concrete și anume: unele produse, prevăzute în proectul de acord, care a fost publicat în ziare, făceau obiectul unor schimburi regulate cu Ceho-Slovacia iar altele făceau obiectul schimburilor cu Uniunea Sovietică. Evident, poate că, acordul cu Marea Britanie, s-a încheiat deja, cu obiective diferite de cele tratate în 1946/47.

Prin Ianuarie 1947 s-a pus în discuție chestiunea creerii „Oficiilor industriale". Industriașii, în genere, s-au alarmat mai ales că, la Uniunea Generală a Industriașilor Români (UGIR) se agita zvonul că d-l Gheorghe Tătărăscu, și partizanii săi din Guvern, Bejan, Alexandrini și Co. sunt contra creerii acestor oficii, și că industriașii trebuie să reziste. La una din ședințele UGIR-ului, unde se discuta această chestiune și fie-care făcea câte o propunere și contra propunere, care mai de care mai ciudată și confuză, fie-care fiind de acord

- 10 - 70

cu proectul guvernului dar erau și pentru și contra, am cerut cuvântul și am propus să nu se mai piardă vremea, inutile, căci, din moment ce guvernul venea cu asemenea proect revoluționar, înseamnă că, acesta era un obiectiv al programului său politic și că nimic și nimeni nu-l va putea opri să-l traducă în fapt. Propunerea mea nu a fost luată în seamă și s-au făcut contra propuneri la proectul guvernului. Guvernul și-a executat acest punct din program, și proectul Oficiilor Industriale a devenit legea Oficiilor, care au intrat în funcțiune în 1947. Consilierul economic Britanic, Cameron, a auzit și el despre rugăciunea la UGIR. și m-a întrebat dacă era adevărat. Aceasta se petrecea în biroul său și eu eram însoțit de Dl. J. M. Young, colegul meu la Românofir. I-am răspuns că ceea ce auzise era exact, de fapt la UGIR se afla și colegul meu de la Românofir Dl. E. Monk, care știe românește destul de bine ca să înțeleagă tot ce vorbisem. Dl Cameron s-a mirat de lipsa de rezistență și solidaritate a Industriașilor Români, în fața unei astfel de măsuri luate de guvern. I-am amintit dlui Cameron, că în Marea Britanie, funcționau asemenea oficii de mai mulți ani (Cotton Board) având o structură aproape identică cu acea a Oficiilor ce urmau să fie create în România. El știa foarte bine că există asemenea oficii în Marea Britanie. In toamna anului 1947 Dl Cameron a fost înlocuit de Dl Consilier Economic, Isaacson. Un om cu experiență practică, mi-a făcut impresia, care fusese câțiva ani Consilier Economic în Brazilia. Intre timp legea Oficiilor Industriale se votase și Oficiile au devenit un fapt. Dl Isaacson nu s-a mirat de acest lucru, cum se mira Dl Cameron. Am stat de vorbă cu Dl Isaacson de mai multe ori, totdeauna în prezența fie a colegului meu Monk sau J. M. Young. Subiectele discutate, au fost: oficiile Industriale și funcționarea lor; niște propuneri ce ni se făceau nouă - Soc. Românofir - de către firme Britanice, care ofereau să ne pună la dispoziție bumbac brut, egiptean, (cel mai bun pentru scopul industriei noastre) în schimbul unor anumite cantități de ață de cusut. In timpul tratativelor, noi, reprezentanții Soc. Românofir, am supus, propunerea primită de noi Ministerului Industriei și Comerțului - pentru considerare și eventuală aprobare, de care ce din punct de vedere economic propunerea era avantajoasă

aşa? pentru economia ţării!!, căci plăteam materia primă în muncă, în loc de valută forte, pe care nu o aveam, iar din punct de vedere comercial era tot aşa de avantajoasă, deoarece preţul ce revenea pentru munca exportată, pe această cale, era bun. Aceste tratative cu Cons. Economic și proprietarii Britanici pe de o parte și Ministerul Comerțului, prin Oficiul Industrial al Bumbacului erau încă în curs, în aprilie 1948, când am fost arestat. La Oficiul Bumbacului tratam cu D-l Andrei Kun, conducătorul oficiului — eu fiind însoțit la aceste tratative de obicei de D-l E. Monk care se ocupa de partea Comercială a Soc. Romanofir. Acestea au fost relațiile și genul de discuții și tratative ce am avut cu Secț. Economică a Misiunii Britanice după 23 Aug. 1944 și apoi cu Consilieratul Economic de pe lângă Legația Britanică, după desființarea Misiunii, până în aprilie 1948 — când am fost arestat. Dacă asemenea activitate poate fi considerată ca fiind nepermisă și contrară intereselor statului, atunci, desigur, am comis o mare greșeală, fără știința mea și fără intenția de a-mi crea mie vreun fel de avantaj. Dacă există cineva, sau vreun fapt, care să indice că am făcut altceva decât ceea ce declar mai sus, accept orice pedeapsă, convins că o merit. Nimeni nu este ferit de greșeli; numai cei fără nici o activitate, nu greșesc, toți cei care muncesc și produc fac și greșeli. Greșeala devine crimă numai atunci când cel ce o face, o face cu intenția de a dăuna pe altul în folosul său propriu.

Cu secția militară, a Misiunii Britanice, nu am avut nici o relație. Îl cunoșteam pe Șeful Misiunii, Vice-Mareșalul Aerului Stevenson, care m-a invitat la mai multe recepții la locuința sa, unde erau totdeauna mulți invitați. În primul rând casa se umplea cu reprezentanții celor 3 misiuni (Sovietice, Americane și Britanice) așa că ceilalți invitați abia își mai găseau un loc să stea în picioare. La aceste recepții erau nelipsiți: familia Valerii Georgescu, familia Karnitz, fam. Zănescu, Negel, Moisatti, Durma, fam. U. Negroponte, generalul Gh. Tătărescu, Diverși ofițeri români, atașați pe lângă misiunea pe care nu-i prea

cunoşteam, şi genere erau oameni tineri; aceşti ofiţeri, şi mulţi alţi lume care nu-mi era necunoscută. La asemenea reuniuni nu se prea vorbeşte, se bea, se mănâncă şi se dansează, şi în pauze se bârfeşte. Nu ştiu dacă acesta este un obicei local, bucureştean sau aşa se întâmplă peste tot, unde se adună oamenii să petreacă, cum se zice, dar unde, de obicei lumea se plictiseşte, şi mai scapă de plictiseală bârfind.

La aceste reuniuni l-am cunoscut şi pe generalul Greer, care ţinea locul Vice. Am. Stevenson, când acesta lipsea. La misiune l-am vizitat pe Vic. Am. Stevenson şi pe Gen. Greer de două trei ori, în tot timpul cât a fost misiunea în funcţie. Aceste vizite au fost în legătură cu cereri pe care le-am făcut pentru penicilina ce nu se găsea decât la misiuni, fiind solicitat de cunoştinţe care aveau bolnavi cărora le putea ajuta numai penicilina. M-am adresat, fie Vice-Am-ului Stevenson, fie Generalului Greer, în lipsa primului, şi de câte ori am cerut, bolnavul respectiv a fost tratat cu penicilina de medicul Misiunii, căci numai aşa se dădea penicilina - cu tratament făcut chiar de către medicul misiunii. Între cei care au primit asemenea ajutor, a fost şi avocatul Trembiski, din Str. Diane 16. Bucureşti, care i-a salvat viaţa, şi acordat în urma intervenţiei mele pe lângă Vice Am. Stevenson sau Gen. Greer, nu mi aduc aminte care. Pe cei-l-alţi membri ai Misiunii Militare nu i-am cunoscut personal şi nici nu le ştiu numele. Nu aveam nici un motiv să-i cunosc şi nici nu circulam prea mult în lumea celor care „petreceau" fără răgaz, fiind foarte ocupat şi puţin înclinat în această direcţie —

Cu Secţiunea Politică condusă de Dl. Lerougetel până în 1946 şi apoi de Dl. Holman până în momentul arestării mele am avut relaţii; cu primul de prietenie iar cu al doilea de curtoazie, care ar fi putut deveni şi prietenie dacă împrejurările ar fi fost altele, dacă relaţiile între oameni nu ar fi fost privite cu bănuială şi teamă —

După ce Dl. Lerougetel s-a instalat, m-a invitat la un pahar de bere sau de ceai, şi m-a rugat să-i fac un mare serviciu - I-am răspuns, că, dacă pot, îi voi face serviciul solicitat cu plăcere. Iată de ce era vorba, după spusele lui; atât el cât şi cei-l-alţi şefii ai Misiunii erau asaltaţi cu cărţi de vizită depuse, cu invitaţii la mese, cu solicitări de

audiențe etc. și nu știau ce să facă ca să evite greșeli supărătoare. Era deci necesar ca să aibe o listă cât mai completă a celor ce au colaborat cu germanii. Cum era și natural i-am răspuns cu o sugestie; și anume: să însărcineze pe cineva din birourile lor să-și procure colecția completă a monitorului oficial de la 1938 sau 1939 și până la 23 August 1944 – și acolo vor găsi numele tuturor colaboratorilor principali – deoarece germanii aveau obiceiul de a creia o societate pentru ori-ce lucru, și acolo apăreau numele fondatorilor și al membrilor consiliilor de Administrație – Cei mai mulți dintre colaboratorii care nu apăreau în asemenea societăți erau de minimă importanță – I-am mai sugerat că dacă mă întreabă în mod concret de vre-o persoană îi voi răspunde cu sinceritate și fără patimă, dacă persoana respectivă îmi va fi cunoscută sau dacă activitatea ei mi-ar fi cunoscută. Dl. Leroungetel a procedat după sugestia mea și în câteva săptămâni avea dosare complete cu paginele originale ale monitorului oficial, în care fuseseră publicate statutele și cele l-alte detalii asupra societăților de colaborare cu germanii.

Din când în când dl. Leroungetel mi-a cerut informații despre anumite persoane, pe care le găsise printre colaboraționiști. și care acum ofereau colaborarea lor membrilor comisiei aliate de control, în fel și fel de forme. Ast. fel: dacă d-l Ion Bujoi fusese într'adevăr colaboraționist, deoarece era președinte al Asociației Tinerilor Creștini (Y. M. C. A) instituție culturală introdusă de Americani, în Romania, încă din 1920, sprijinită de surse americane într'o mare măsură. I-am răspuns d-lui Leroungetel, că totuși d-l Bujoi fusese un asiduu colaborator al germanilor, în timpul ocupației țării de către ei. Cu toate acestea d-l Bujoi avea relații cu unii membri ai Misiunei Britanice respectiv cu d-l Ed. Masterson, Wm. Young și Wharry. Ce relații avea d-l Bujoi cu ceil-alți membri ai Comisiunei Aliate de control, respectiv Sovietici și Americani, nu știu. – Mi-a mai întrebat dacă d-l Lahker Hățăceanu ministrul muncii era una și aceiași persoană cu acele despre care se vorbea în presa opoziției, sau presa opoziției comitea un abuz în atacurile ei contra

74 85

numi adversar politic. I-am[14] răspuns că'l va găsi în Monitorul oficial dacă este acelaș - și l-a găsit. Despre D-l [illegible] Ministerul Instrucțiunii Publice, pe care îl știa ca fost colaborator al lui Pamfil Șeicaru la „Curentul" m'a întrebat dacă este una și aceeași persoană - I-am răspuns că, cred, că, este una și aceeași persoană; Despre D-l Mihail Andreeanu mi-a spus că l-a găsit printre colaboraționiști în Monitorul oficial - D-l Durma, la fel, D-l Cercopide, (de la Sovrom bank) D-l Hăsmenuță; D-l Alex. Rosetti - Prof. universitar și mulți alții ale căror nume îmi scapă și nu le pot aminti. Mulți dintre foștii colaboraționiști s'au adăpostit pe la „ARLUS" prin partidele D-lor: Tătărăscu, Petru Groza, D-l Lupu și Social Democrat, fără să mai vorbesc de cele l'alte partide comuniste, cu zgomot și fără conținut.

Pe D-l Lerougetel îl vedeam destul de des, ca prieten, la masă, sau la 1 pahar de bere sau țuică sau alte alcooluri; deși eu nu prea suport alcoolul pe când el îl suporta foarte bine. Multe din aceste întâlniri erau în legătură cu localul Legației pe care el era de părere că ar fi mai bine să'l abandoneze și să clădească o nouă Legație în parcurile din partea de Nord a orașului - De o cam dată însă ne având alt local eu i-am sugerat să cheme Întreprinderile Generale Tehnice Ing. T. Eremia, care, făcusera consolidarea clădirilor, mișcate după cutremur, și să procedeze la repararea radicală, căci dacă repară, și totuși mai târziu părăsesc localul din Str. Jules Michelet, vor obține un preț mai bun pentru teren, dacă clădirile existente sunt în bună stare decât dacă ele sunt în stare de paragină. Au procedat la reparat. și fără o cheltuială mare au realizat un local încăpător și corespunzător scopului. De cele mai multe ori îl vedeam în compania D-lui Forster, care locuia cu D-l Lerougetel în aceeași casă și cu D-l Marjoribanks secretarul Legației - Printre persoanele care frecventau Legația Britanică, în acel timp, dintre Români și pe care îi cunoșteam personal sau știam numai cine sunt și pe care i-am văzut cu ochii mei proprii în sala de

așteptare menționez pe aceia ale căror nume le amintesc: Un domnu Popa - ziarist, scriitor la Dreptatea (mi-l cunoșteam personal) Fărcășanu, ziarist - de la Viitorul, Valeriu (Rică) Georgescu, [illegible] relații foarte intime cu Lerougetel, cu Forster și cu ceilalți conducători ai Misiunii Britanice. El - Valeriu Georgescu era politician și se acomoda cu rolul pe care-l juca; Gheorghe Costandache - Tătărăscianu făcea de asemenea vizite la ~~Legației~~ Misiunea Britanice, tot așa cum făcuse vizite la Killinger, dar pe cine anume vizita nu știu; n-am fost niciodată de față când Dl Lerougetel sau Dl Holman primea vizita oamenilor politici, fie ei membrii ai guvernului sau din opoziție - Într-una din zile când mă duceam la dejun la Dl Lerougetel, am întâlnit la intrare un grup compus din domnii: Mihail Sadoveanu, Pictorul Stoenescu, Avocatul Stern și al patrulea cred că era Prof. Gh. Oprescu; tocmai ieșeau din cabinetul Dlui Lerougetel, când eu intram. Ne-am salutat și fie-care și-a continuat drumul în direcția sa. Când am intrat la Dl Lerougetel, acesta m-a întrebat dacă îi întâlnisem pe domnii care ieșiseră de la el. I-am răspuns afirmativ. Mi-a povestit, în formă anecdotică, scopul vizitei domnilor menționați mai sus. Acești domni veniseră la el ca delegați ai unui grup mai mare de intelectuali Români, care propuneau să constituie o asociație culturală anglo-română pentru intensificarea relațiilor culturale între cele două țări; și cereau două lucruri: sprijinul guvernului Britanic și autorizația de a denumi „Asociația culturală Anglo-Română „Winston Churchill“. Pe de o parte el nu putea să se pronunțe asupra [întrebuințării] numelui lui W. Churchill, pentru că Dl Churchill era [illegible] și le-a recomandat să se adreseze Dlui Churchill pentru autorizația de a-i folosi numele; iar ce privește sprijinul guvernului Britanic le-a propus să facă o propunere în scris pe care el o va înainta guvernului Britanic. Dacă au făcut sau nu cererile sugerate de Dl Lerougetel, ~~[illegible]~~ nu știu și nici n-am auzit că s-ar fi constituit asociația „Winston Churchill“. Aceasta se petrecea prin luna august sau Septembrie 1945, după cât îmi pot aminti. La dejun au fost prezenți Doamna Lerougetel și Dnul Forster. La masă și după masă s-a glumit pe chestia asociației culturale „W. Churchill“

cu câteva zile mai 'nainte, le-am povestit eu, venise la mine d-l avocat Stern care mi-a invitat să mă înscriu în această asociaţie. Eu am refuzat să mă înscriu pe motivul că: tratatul de pace nefiind încă semnat mi se părea inoportună o asemenea acţiune - şi pe lângă aceasta nu puteam să îmi dau adesiunea înainte de a şti dacă din asociaţie nu făceau parte, mai ales, domnii care cu un an, doi înainte se îngrămădeau să constitue asociaţii şi uniuni germano-române. Pentru mine, colaborarea cu germanii, era ceva aşa de odios, încât nu mă puteam împăca cu ideea că lumea poate fi aşa de lipsită de simţ moral, încât, îşi închipue că ori-ce este permis dacă interesele lor personale şi de moment erau satisfacute. Poate că sunt un visător, un utopist imbecil, sau chiar mai rău, dar n'am ce face, nu mă pot schimba. Lumea trăeşte mereu, pe când indivizii sunt efemeri şi ceia ce importă, este fundamentul moral al societăţii umane, nu interesele trecătoare ale indivizilor. Este drept că una determină pe cealaltă, dar ceia ce este clădit fără temelie solidă nu durează.

In Decembre 1945 domnul Lerougetel s'a dus în Anglia, şi în Ianuarie anului 1946 a părăsit postul de Bucureşti fiind transferat la Teheran, în Persia. Cam în acelaş timp a părăsit Legaţia şi d-l Marjoribanks, care a fost înlocuit pe d-l Stewart. Prin Aprilie a. 1946 a sosit şi d-l Holman, înlocuitorul d-lui Lerougetel. Am regretat plecarea d-lui Lerougetel, pentru că pierdeam un prieten plăcut şi ori-ce despărţire de prieteni înseamnă pierderea unei părţi din viaţă care, era ocupată de prezenţa prietenului pierdut.

In acest fel s'au desfăşurat relaţiile mele cu Legaţia Britanică până prin Martie/Aprilie 1946. Mi-ar fi absolut imposibil să înşir în mod chronologic întâlniri şi convorbiri concrete, pe de o parte pentru că, ar fi imposibil ori-cui om care nu a făcut note, şi se referă la aceste note, să poată reda asemenea convorbiri, aşa cum îmi cereţi. Dacă D-v. aveţi anumite date concrete, puneţi-mi întrebări şi în limitele posibilităţei memoriei mele, voi răspunde cu sinceritate şi fără înconjur. D-v. ştiţi că eu eram un om foarte ocupat cu afacerile pe care le conduceam, aşa că nu înţeleg cum mi se poate pune în spinare, pe bază de denunţuri şi bârfeli, acţiuni la care nu am participat în nici o formă. Greşeli poate că am făcut multe - ca ori-ce om care face ceva, care are o activitate intensă, fiindcă nu sunt un

[illegible] nu am comis. Este uşor să judeci postum cum ar fi fost mai bine să procedezi în cutare sau cutare împrejurare - dar aceasta nu foloseşte la nimic. Faptele omului sunt determinate de moment şi de multe imponderabile şi, de multe ori, omul nu învaţă mult din greşelile trecutului, pentru că totul se schimbă cu fiecare clipă care trece, ast-fel că ceea ce ieri era valabil astăzi poate să nu mai fie valabil, aşa că raţionamentele sunt diformate de timp dacă omul nu ţine seamă de timpul şi locul unde se află în momentul când face ceva. Numai maşina sau omul robot poate repeta cu precizia aceleaşi mişcări pentru a obţine acelaş rezultat. Vă rog să ertaţi digresiunea făcută mai sus, dar să datoresc D-Vs. şi mie însumi o explicaţie asupra adevărului care este pus la îndoială de neîncrederea D-Vs. faţă de cele declarate de mine în mod absolut sincer —

Relaţiile mele cu D-l Holman au început în vara anului 1946, când domnia-sa care este pescar-amator, a vizitat fabrica Românofir din Talmaciu, Jud. Sibiu, şi a pescuit păstrăvi în râul satului - a fost găzduit în locuinţa Directorului timp de 2 zile. Din când în când venea la mine la masă, cu soţia, şi eu cu soţia mergeam la el la masă, erau relaţii de burghezi.

Cam în acest timp, D-l Iuliu Maniu, care era bolnav, în casa D-lui Lerentea, m'a chemat la telefon şi m'a rugat să trec pe la el, având să mă roage să-i fac un serviciu, şi că el fiind bolnav, nu poate să se deplaseze. M'am dus la D-l Maniu, care, în mare taină m'a întrebat dacă-l cunosc pe noul ministru Britanic. Am răspuns că da. Foarte afectat, D-l Maniu, mi-a spus că se simte foarte ofensat şi umilit că un ministru al unei ţări amice nu face vizita şefilor opoziţiei politice. Nu ştiam ce să-i răspund, căci nu cunoşteam protocolul diplomatic în această privinţă. Am promis D-lui Maniu, că voiu căuta să aflu de la D-l Holman care este cauza rezervei sale faţă de Domnia-Sa. [illegible] nu puteam duce la D-l Holman în mod special să-i pun o asemenea întrebare în mod direct. Prilejul s'a prezentat şi l'am întrebat pe D-l Holman, dacă are ceva personal cu D-l Maniu? Mi-a răspuns că nu are nimic, şi a adăugat că,

calitatea sa de membru al comisiei aliate de control era dispus să primească pe conducătorii opoziției politice, dar nu le putea face vizite protocolare, decât după încheierea tratatului de pace. – I-am comunicat d-lui Maniu acest lucru, dar nu știu nici până astăzi dacă d-l Holman l-a vizitat pe d-l Maniu. N-am înțeles nici atunci nici mai târziu de ce d-l Maniu mi s-a adresat mie în această chestiune, deoarece, după câte știu, toate vizitele oficiale, pe care le făcea sau primea, era însoțit de d-l Valeriu (Riri) Georgescu care era și finul d-lui Maniu și era și membru al partidului d-lui Maniu – Eu nu eram decât un străin, care, colaborase cu el în timpul ocupației Germane și altceva nimic.

În toamna anului 1946, s-au mai produs două schimbări la Legația Britanică – În locul d-lui Stewart, secretarul legației; a sosit d-l Sarrel, și în locul atașatului de presă, pe care nu-l cunoscusem, a sosit, d-l J. Bennett. Și pe unul și pe celălalt i-am cunoscut la d-l Holman la masă. Pe d-l Bennett îl vedeam din când în când la mine la birou unde venea să-l vadă pe d-l Monk – să-l ia la masă sau să-l vadă pentru un motiv sau altul. Într-o zi, în prezența d-lui Monk mi-a cerut relații asupra valorizării muncitorilor industriali și agricoli, în comparație cu 1939 – Era imposibil de răspuns la o asemenea întrebare, într-un moment când moneda n-avea o valoare stabilă. Aceasta, se petrecea, pe la începutul anului 1947. L-am sfătuit să aștepte până după stabilizarea monetei și abia atunci să înceapă a culege informațiile pe care le caută. Am spus-o cu un aer de glumă. – De crăciun familia Holman a plecat în Elveția, în concediu, și d-l Holman și-a rupt piciorul la ski. A revenit la postul său abia prin Martie 1947. În acest timp Legația era condusă de d-l Sarrel, care făcea funcția de însărcinat de afaceri, asistat de d-l J. Porter – D-l Porter era un vechi cunoscut, dar cum era bolnav, suferind, cred, de tuberculoză a laringelui, îl vedeam foarte, foarte rar. El ședea mai mult la Sinaia – D-l Porter era un tânăr inteligent, cult și foarte cum se cade. Până în 1940, ocupase postul de profesor asistent de limba engleză, mi-se pare, la facultatea de litere din București. – Cunoștea bine limba română.

După sosirea sa din congediu Dl. Holman, a fost în convalescenţă până prin luna Iunie 1947, când s'a făcut bine şi ne-a invitat la masă împreună cu soţia mea care, nu a putut merge fiind reţinută la Sanatoriu, unde, băiatul nostru, fusese operat de amigdale. Eu m'am dus singur, şi la această masă, mai erau prezenţi: Nunţiul Papal O'Hara, un cumnat al Dl. Holman - numit I. Hicks cu soţia sa, familia E. Page, Director la Astra Română de Petrol; Dl. şi Dna Nicolae Chrisoveloni, şi un tânăr secretar de legaţie, ~~[illegible]~~ de la ministerul de externe, care se numea, cred, Oprişan. La masă am fost aşezat între Dl Hicks şi Dna Chrisoveloni. Dl. Hicks, care era agricultor se interesa de chestiuni agricole şi mi-a povestit că fusese condus cu multă bunăvoinţă de Doamna Săvulescu soţia Ministrului de Agricultură, la diferite ferme ale Statului; şi era încântat, şi ~~era~~ hotărît să mai viziteze România, într'un an mai fericit, în 1947 - a fost mare secetă. Cu Dna Chrisoveloni am vorbit despre copii, venind vorba de lipsa soţiei mele, care se afla la sanatoriu cu băiatul. După masă, am mai stat puţin de vorbă cu Doamnele, şi m'am retras deoarece promisesem să mă abat pe la sanatoriu să mă interesez de starea copilului operat. Sanatoriul era în drumul spre casă. Cu Nunţiul Papal O'Hara am schimbat numai câteva cuvinte peste masă, despre vinurile româneşti, despre care, înaltul prelat, se interesa. Nu l-am mai întâlnit de atunci niciodată pe Monseniorul O'Hara.

În luna Iulie 1947 m'am dus cu familia la Sovata - în acest interval s'au petrecut multe, dar încercarea de plecare din ţară cu avionul a Dlui I. Mihalache şi alţii le-au întrecut pe toate. A urmat arestarea lor şi a Dlui Maniu, precum şi a altor membri ai partidului Naţional Ţărănist. În August 1947 s'a făcut preschimbarea monetei devalorizate, într'o formă cu totul revoluţionară, căci nu mai erau bogaţi şi săraci; după această operaţie Toată lumea începea de la 0, şi trebuia să trăiască şi să-şi orânduiască traiul, după ceea ce putea câştiga cu munca sa. Şocul a fost teribil şi mărturisesc fără să-mi fie ruşine de slăbiciunea mea, că, m'am

..tul foarte dezorientat. Din această cauză, am trăit foarte retras, simţindu-mi nervii zdruncinaţi. Nu mai vedeam aproape pe nimeni în afară de membrii familiei. In acest timp, adică prin luna Septembrie sau Octombrie 1947, 082

Isacson mi-a comunicat telefonic că Domnii deputaţi Laburişti Britanici; Phillip Morgan şi Watson, care se aflau în Bucureşti, ar fi dorit sa vizitege fabrica Romanofir din Tălmaciu. S'a fixat ziua şi programul ca să nu piardă timp prea mult. In preziua, când urmau să facă vizita la Tălmaciu, Dnii Morgan şi Watson s'au scuzat că, timpul nu le permite să meargă, trebuind să părăsească ţara chiar a doua zi - Şi m'au invitat la un ceai împreună cu colegul meu Monk. Am fost la acest ceai la locuinţa Dlui Holman, unde locuiau acesti domni. S'au interesat despre fabrica noastră, şi-au exprimat regretul ~~că~~ nu au putut respecta programul, şi în timp ce beam ceaiul, am discutat despre salarii, sindicate, oficii industriale şi tot felul de probleme muncitoreşti; în care, şi unul şi altul erau foarte competenţi.

După acest contact cu persoane oficiale Britanice, n'am mai văzut pe nici unul dintre personalul Legaţiei Britanice, până prin decembrie când am început să tratam cu Dl. Isacson schimbul de muncă contra materie primă, în cadrul ofertei Britanice, care ne oferea Bumbac brut Egiptean contra ata de cusut. In timpul unei din aceste şedinte am văzut pe Dl. Holman pentru penultima oară. El pleca în Anglia în concediu, şi se întorcea pe la sfârşitul lui Februarie 1948. Eram de faţă, pe coridor, înainte de a intra la Dl. Isacson, Dl. Monk care mă însoţea.

Prin luna Ianuarie 1948 l'am întalnit pe stradă, pe Dl Kendall, consulul Britanic, pe care nu'l văzusem de multă vreme. El mi-a întrebat, pe un ton care putea fi luat de cineva să creadă că glumeşte; Cum, Dumneata nu pleci din ţara? toata lumea care poate fuge? I-am răspuns că nici chiar în glumă nu mă pot gândi la aşa ceva, ne având nici un motiv să fug din ţara în care m'am născut şi în care doresc să trăesc şi să mor,

atunci când se sosi ceasul — După ce m-am despărțit de Consulul Kendall, am căzut pe gânduri fiind obsedat de întrebarea lui. Eram foarte îngrijorat, și nu știam de ce. La proxima ocazie, când m-am dus la Legația Britanică, tot însoțit de Monk, să discutam mai departe chestiunea lânei și a bumbacului —, Am rugat pe d-l Isacson să-l întrebe pe d-l Farrel, care ținea locul ministrului, dacă mă poate primi pentru 2 minute. D-l Farrel m-a primit și i-am spus, cum l-am întâlnit pe Consulul Kendall și cum, acesta, m-a întrebat, dacă eu nu plec din țară. L-am întrebat, dacă întrebarea d-lui Kendall avea vreun substrat și d-l Farrel mi-a răspuns, că nu avea absolut nici un substrat și că era probabil o glumă englezească, întemeiată pe faptul că în acea perioadă plecau mulți oameni, cu motiv sau fără, dar plecau riscându-și chiar viața — I-am mulțumit și m-am dus înapoi la d-l Isacson, de unde am plecat la biroul meu însoțit de d-l Monk, imediat.

Aceasta se petrecea pe la sfârșitul lunii Februarie 1948. Când am ieșit din biroul d-lui ~~Isacson~~, l-am întâlnit pe d-l Holman, care se înapoiase din Congediu. I-am urat, bun sosit, și am plecat. Aceasta a fost ultima dată când l-am văzut pe d-l Holman. Singurul pe care l-am mai văzut, de vreo două ori până la arestarea mea în Aprilie 1948, din personalul Legației Britanice, a fost d-l Isacson, însoțit fiind de d-l Monk.

Ce s-a mai întâmplat, cu propunerea Britanică de schimb, după arestarea mea, nu mai știu. — În Iunie 1948 s-a produs etatizarea industriilor, așa că probabil și d-l Monk și d-l J. M. Young, colegii mei Britanici la conducerea societății Romanofir, au părăsit țara —

Aceasta declarație este absolut sinceră, nu ascund absolut nimic și aș fi fericit dacă d-v. ați putea controla cele declarate de mine —

10 Iulie 1949
celula 46.

Alex. A. Ștefănescu

Declarație

Pe la jumătatea lunei Februarie 1941, Legația Britanică din București, urmă să părăsească țara. Cu vreo două zile înainte de ziua anunțată, pentru plecare, m'am dus la Legația Britanică, să le urez drum bun. L'am văzut pe Sir R. Hoare și Dl Hankey, și după ce le-am urat călătorie bună și noroc, l'am întrebat pe Sir R. Hoare dacă le-aș mai putea fi de folos în vr'un fel, după plecarea lor? D-l ministru Hoare, gânditor, mi-a răspuns: „roagă-te pentru noi, căci situația noastră este grea". Ne-am despărțit, și de atunci nici nu i-am mai văzut nici n'am mai comunicat cu ei în vr'un fel.

Când eșeam din clădirea Legației, în curte, am întâlnit pe Dl Dechastelain, fost director la Soc. Unirea de Petrol, pe care 'l cunoșteam de prin anul 1925, de la Soc. Unirea cu care aveam legături comerciale. Dl Dechastelain, mi-a spus că ar dori să stea de vorbă cu mine câteva minute și m'a invitat într'o cameră goală și, fără înconjur, m'a întrebat dacă n'aș fi dispus, să'i scriu din când în când, prin ocazii ce s'ar ivi, la Istanbul. L'am întrebat despre ce să'i scriu, și mi-a răspuns, că l'ar interesa, să cunoască starea de spirit din țară, pe măsura desfășurării evenimentelor, și ori ce alt lucru, ce'mi se va părea că ar putea să'l intereseze. Mi-a dat numărul unei „cutii poștale" la Poste restante Istanbul, și mi-a indicat numele „Fifi" cu care trebuie să semnez „Mimi". I-am promis că voi face ce'mi va fi posibil.

In această perioadă, care a urmat plecării Britanicilor din România, a început o mare mișcare de armate germane prin Romania spre Bulgaria. Mi se părea că ar fi putut fi util să'l informez, pe Dechastelain, despre acest lucru, dar, neavând ocazie, și mai ales că asemenea scrisoare nu ar putea trece prin cenzură, și n'am făcut-o. In primele zile de Martie 1941, la „Asociația producătorilor de stofe de lână", la o ședință, la care am luat parte, ca reprezentant al fabricei de postav „Oltenia" din Craiova, s'a hotărît, ca, Dl Michailescu, Director General, al Societăței „Textila Buhuși" să meargă, de urgență, la Istanbul, pentru a cumpăra lână din Turcia. Dl Michailescu, urma să plece urgent. După terminarea ședinței, i-am spus Dlui Michailescu că aș dori să'i vorbesc, și am plecat împreună, la biroul Soc. Textila Buhuși. Dl Michailescu fusese arestat și maltratat, prin luna Octombrie 1940, de către Legionariști, aceasta, mă făcea să cred că, Domnia-sa ar putea accepta să comunice Dlui Dechastelain, la Istanbul ceea ce i-aș da eu să-i transmit. Intr'adevăr Dl Michailescu, s'a declarat de acord, fără ezitare, și mi-a spus că dacă nu'l găsește pe Dechastelain, va comunica printr'un domn Ellerington pe care Domnia-sa îl cunoștea bine. Pe acest domn, eu îl cunoșteam foarte vag, cred că ne întâlnisem o singură dată sau de două ori la Clubul Bucureștilor.

D. Mihailescu, mi-a spus că nu este practic să-i dau o scrisoare, căci s-ar putea
fi căutat la vamă și ar avea neplăceri. Eu i-am povestit despre trecerile de
mari mase de trupe germane spre Bulgaria, și unele le văzusem. D. Mihailescu,
a surâs și, mi-a răspuns că nu-i va fi greu să retenă acest lucru de oarece
știa și el acest lucru. D. Mihailescu a plecat la Istanbul, dar, la înapoiere, a
fost arestat de germani la granița turco-bulgară. După vre-o 15 zile a fost pus
în libertate și a venit la București. L-am întâlnit și mi-a comunicat că nu l
văzuse pe Dechesteliu, dar că l-a văzut pe Ellesington, și i-a comunicat acestuia
mesajul despre trecerile de trupe germane.

După plecarea D-lui Michailescu la Istanbul, în primele zile din martie, pe
când ieșeam din Biroul meu, la ora prânzului, am fost întâmpinat, de un
domn J. Popescu Director Comercial la Soc. Unirea de Petrol. Foarte ezitant,
D-l Popescu, mi-a spus că îi pare bine că m-a întâlnit și că speră, că, voi colabora cu grupul lor! Eu m-am alarmat de imprudența D-lui Popescu, și l-am
rugat să nu mă mai viziteze, și, dacă se poate, nici pe strada Biserica Amzei,
unde era situat biroul meu, să nu mai treacă. D-l Popescu, nemulțumit a plecat,
și eu m-am dus acasă. M-am întrebat cine putea fi „grupul” despre care
vorbea Popescu și nu m-am putut lămuri până în luna Iunie 1941, adică,
3 luni mai târziu, când „grupul” a fost arestat, în frunte cu D-l Valeriu (Rică)
Georgescu, fiind denunțat poliției secrete germane, chiar de unul din membrii
grupului, anume – „Mircea”.

Pe la sfârșitul anului 1941, a venit la mine soția D-lui Valeriu Georgescu, care,
m-a rugat să o ajut cu ceva bani, căci, după arestarea soțului său, Soc. Româno
Americana, condusă de un Domn Andreescu, nu-i mai plătea salariul soțului său,
fost ziarist atunci, Director G-l al acestei societăți. I-am dat (trei sute de mii de lei) suma
cerută, care mi-a fost restituită de D-l Georgescu. Pe la începutul anului 1942 – D-l
Valeriu Georgescu, care se afla arestat, mi-a trimis vorbă prin soție că ar dori să mă
vadă, am întrebat-o cum? și doamna, mi-a răspuns că, va trece pe la mine
D-l Ing. Alexandru Ionescu, de la Româno Americana, care va face cele necesare
ca eu, să-l pot vedea pe soțul său. Peste câteva zile, sau poate săptămâni chiar,
a venit la mine D-l Ing. Alexandru Ionescu, pe care nu-l cunoscusem, până
atunci. El s-a prezentat însoțit de d-l Ing. Coleman, Director la Româno-
Americana, care n-a făcut alt-ceva decât să mi-l prezinte pe D-l Alex.
Ionescu, și s-a retras. După plecarea D-lui Coleman, D-l Ionescu, mi-a
spus că, chiar în aceeași zi, pe la orele 3 după amiază, va veni să mă
conducă la închisoarea „Malmaison” unde se afla D-l Valeriu Georgescu.
La ora indicată am sosit la închisoare și am fost introdus chiar în celula
lui Georgescu. În prezența lui Alex. Ionescu, D-l Georgescu m-a rugat să-l ajut,
Domnia-sa fiind închis, la îndeplinirea misiunei sale. L-am întrebat cum?
mi-a răspuns că nu va avea alt-ceva de făcut decât să transmit

 84 97

lui Maniu, mesagiile primite de la Cairo prin D-l Alex Ionescu. După ce am plecat împreună cu D-l Ionescu, acesta mi-a spus că, așteaptă sosirea unor persoane de la Cairo și abia după aceea, va începe activitatea. În tot cursul anului 1942, nu a fost nici o activitate, căci nu sosiseră oamenii așteptați. – În cursul verii, sau în toamna anului 1942, a venit la mine D-l Inginer Gheorghe Antonescu, Director la Creditul Minier și mi-a comunicat că, fusese informat că D-l Valerian Georgescu, se află la el acasă, – în congediu de boală de la închisoare – și că dorea să mă vadă. D-l Antonescu s'a oferit să mă conducă. D-l Antonescu m-a condus la D-l Georgescu acasă. D-l Georgescu mi-a povestit cum fusese trădat de D-l Mircea, care, fiind arestat de germani în Bulgaria, unde călătorea, în drum spre București venind din Turcia, l-a denunțat pe el, Georgescu, și tot grupul lui ca fiind agenți informatori Britanici. Fiind arestați s'a găsit asupra lui Georgescu o sumă mare de bani, care a fost confiscată. Germanii cereau ca cei arestați să le fie predați lor, dar la intervenția D-lui Maniu, care a luat asupra lui că Georgescu și grupul lui, lucrau în numele său, Generalul Antonescu a amânat predarea lor, pe motivul că dorește să studieze dosarul afacerii. Acest lucru mi-a fost comunicat chiar de Generalul Antonescu, pe care-l rugasem și eu să nu-și facă păcat predând germanilor pe acești oameni care, până în momentul arestării nu făcuseră nici o faptă, iar în viitor acțiunea lor, nu era îndreptată contra intereselor Țării. – Fapt este că, ori ce ar fi gândit Gen. Antonescu în privința celor arestați, ei nu au fost predați germanilor. Se mai afla la Georgescu acasă, și D-l Maniu care m-a rugat să-i dau concursul meu căci în curând va începe o mare activitate. Ca oamenii aceștia vizita de ... Georgescu mi-a spus că speră că în curând vor sosi oamenii de la Cairo. Aceștia au sosit, pe la începutul anului 1943, în țară, prin Iugoslavia. La Turnu-Severin, unul dintre ei, Capitanul Russell, a fost asasinat. Nu se știe de cine – dar bănuieli au fost, că, chiar însoțitorii lui l-au asasinat, motivul fiind jaful. Acest căpitan, se pare că ar fi avut asupra lui însemnate sume de bani în aur și alte valori; La București au sosit 2, unul era sârb și cel-l'alt român. Sârbul știa românește binișor, și a venit chiar la mine, condus fiind de un domn Braun (Cotică). Motivul venirei la mine a acestor oameni, nu a fost, după spusele lui, decât să-mi povestească, cum murise căpitanul Russell, pe care el și companionul său român cunoscut sub numele de Popescu îl lăsaseră dormind într'o casă într'o vie de lângă Turnu Severin și că, la întoarcere, l-au găsit mort – împușcat, în casa unde-l lăsaseră dormind, câteva ore mai înainte. Sârbul nu prea vorbea favorabil despre Popescu, spunând că e bețiv și

că vorbeşte cam mult. Sârbul a plecat şi nu l-am mai văzut niciodată.
Pe la sfârşitul anului 1942 – începutul anului 1943. A venit la mine,
Dl. Jacques Dragoş Papp, director general la Întreprinderile Generale Tehnice,
"Ing. Tiberiu Eremie" S.A. unde eram acţionar şi membru în Consiliul de
administraţie – şi după ce a discutat cu mine despre afacerile Societăţii,
pentru care venise la mine, m-a întrebat dacă aşi fi dispus să fac cunoştinţă
cu nişte prieteni ai săi, comunişti. I-am răspuns, că sunt dispus, cu plăcere,
să fac cunoştinţă cu prietenii lui. Am fost condus de Dl Papp, la Societatea
"Sigma" care furniza aparate de stuis – şi de la care chiar cumpăram şi eu
aparate de stuis. Aci, la Sigma, am făcut cunoştinţă cu: Ing. Emil Calma-
novici, antreprenor constructor, Ing. J. Bermann, colaborator al Ing.
Emil Prager, antreprenor constructor şi Ing. Nicolae Ştefan, director la
Ministerul Lucrărilor Publice, Direcţia Drumurilor. La această întâlnire,
s-a discutat mai ales despre situaţia tragică a oamenilor arestaţi, şi mai
ales a comuniştilor, din închisori şi lagăre. S-a decis că trebuesc strânse
fonduri pentru ajutorarea familiilor celor arestaţi şi a arestaţilor. Eu am
aderat la propunerea făcută şi m-am angajat ca pe lângă contribuţia
mea personală să solicit şi pe alţii să contribue cu ce pot. Cu această ocazie
Dl Nicolae Ştefan a declarat că din economiile lui de funcţionar al
Statului strânsese câteva sute de mii de lei – şi că, se simte fericit că i-a
pus la dispoziţia comuniştilor care aveau nevoe de ajutor, acest bani, au
fost, pe loc, consemnat la Dl J. Berman, care, în această împrejurare, făcea
funcţia de casier al fondului de ajutor. Eu am contribuit cu sume importante
şi am adunat şi predat d-lui Bermann, de la prieteni, care doreau să fie
anonimi, sume şi mai importante. Cred că Dl Bermann v-ar putea da relaţii
precise în această privinţă. Eu nu am făcut note nici de ce am dat, nici de
ce am strâns pentru fond, din contribuţia altora. Fără exagerare, cred, că în
total, am predat d-lui Bermann, multe zeci de milioane de lei. După această
primă întâlnire îl întâlneam, cam odată pe săptămână, pe Ing. Calmanovici,
care venea la mine, singur, sau însoţit de Ing. Bermann, acesta din urmă,
venea de obicei să ridice banii pentru fond. Din când în când ne întâlneam
la Sigma – unde ne adunam: Ing. Calmanovici, Nicolae Ştefan, Bermann, Papp
şi eu. În aceste ocaziuni se discutau diverse, în special şi cu negocierile
partidelor din opoziţie în vederea formării blocului şi se pare că una din dificultăţi
era produsă de faptul că Dl Maniu cerea ca chestiunea Basarabiei
să fie discutată la conferinţa păcii, care punct de vedere nu era important

de reprezentanții partidului comunist care susțineau că ceia ce se făcuse în iunie 1940, trebuie să rămână așa, aceasta, nefiind decât o restabilire justă a frontierelor din naintea Revoluției Ruse. Cam în acest timp am făcut cunoștință, cu d-l L. Pătrășcanu, care a fost condus la mine acasă, într-o noapte pe la orele 11. de către Ing. Calmanovici. Convorbirile cu d-l Pătrășcanu erau tot împrejurul blocului și greutățile întâmpinate la semnarea acordului din cauza Basarabiei. Atât d-l Pătrășcanu cât și cei l-alți prieteni comuniști m'au rugat să caut a-l determina pe d-l. Maniu să renunțe la rezervele sale în privința Basarabiei.

Pe la mijlocul lunei August l-am văzut pe d-l Maniu, la Brașov, în casa d-lui Mihai Popovici, unde era bolnav. In acest moment, situația armatelor germane devenea în fie-ce zi tot mai precară, erau refulate peste tot, și în Rusia și în Italia și acțiunea submarinelor era foarte mult redusă. In urma discuțiilor avute atât cu d-l Pătrășcanu cât și cu cei l-alți prieteni comuniști, în privința situației generale, am ajuns la convingerea că, era momentul oportun, pentru a se face toate presiunile posibile asupra lui Antonescu, ca să întoarcă armele contra Germanilor. Intru cât eu eram neutru, din punct de vedere al apartenenței politice, s'a ~~[illegible]~~ zis de către prietenii mei comuniști, că ar fi bine ca eu să îndeplinesc misiunea pe lângă șefii partidelor politice - liberal și Național Țărănesc și pe lângă alte personalități importante și care, la rândul lor ar fi putut exercita presiunea necesară asupra guvernului și a lui Antonescu personal. Am acceptat însărcinarea. L'am vizitat mai întâi pe d-l Dinu Brătianu, la București. Domnia sa s'a declarat de acord și mi-a promis că va face tot ce-i stă în putință pentru atingerea scopului. A adăugat că, era dornic să-l vadă pe d-l Maniu, cu care el avea o înțelegere clară - în sensul că, ceia ce va hotărî, d-l Maniu și conducerea partidului său, el D. Brătianu și partidul său, vor accepta ca bine făcut. După cum am spus mai sus, m'am dus la Brașov unde l-am văzut pe d-l Maniu. Fiind în Brașov, m'am abătut pe la Vila d-lui Barbu Știrbey, pe care l-am găsit acasă și cu care am discutat întreaga chestiune. D-l Știrbey îmi fusese indicat, chiar de prietenii comuniști, să-i vorbesc, altfel nu aș fi făcut acest lucru. D-l Știrbey s'a declarat de acord că, momentul era oportun, dar se temea că nu va fi ușor

ca Antonescu să fie împins în direcția dorită, de oare-ce el, Stirbey, îl socotea pe Antonescu, oare-cum laș, și foarte mult sub influența armelor secrete pe care germanii îi promiteau că le vor folosi în curând și că vor nimici cu ele pe toți adversarii. D-l Stirbey mi-a spus că D-l Maniu este cam bolnav, dar mi-a sfătuit să insist să'l văd. Din cauza stărei sănătăței sale, și din cauză că, d-l Popovici, gazda d-lui Maniu, mă presa să nu vorbesc prea mult, cu d-l Maniu, care este oprit de Dr. să primească pe nimeni. Cu toate opoziția d-lui Popovici - i-am comunicat d-lui Maniu scopul vizitei mele în șoaptă aproape, ast-fel ca d-l Popovici, care este surd n'a auzit nimic, d-l Maniu mi-a promis că nu-i va împărtăși d-lui Popovici adevăratul scop al vizitei mele, din cauza femeilor - respectiv soția d-lui Popovici - care vorbea prea mult. D-l Maniu l-a rugat pe d-l Popovici să ne lase singuri - și acesta s'a retras. D-l Maniu mi-a spus că imediat ce sănătatea îi va permite va cere audiența lui Antonescu, iar îl va însărcina pe d-l Ion Mihalache, să'l vadă pe general spre a-i demonstra că era momentul să întoarcă armele contra germanilor. La plecare d-l Maniu mi-a sugerat ideea de-a-l vizita în acelaș scop pe Mitropolitul Nicolae Bălan, la Sibiu. Mitropolitul Bălan era și el printre acei înscriși pe lista mea pentru a fi vizitați, în scopul arătat mai sus. L'am găsit pe Mitropolitul Bălan, chiar a doua zi la Sibiu. Eu eram în relații personale, cordiale cu Mitropolitul Bălan de câți-va ani în urmă - ast-fel că mă duceam la el ca la un prieten, ale cărui vederi îmi erau deja cunoscute. I-am povestit Mitropolitului Bălan despre cele discutate cu D-nii Bratianu, Stirbey și Maniu, și l'am rugat să intervină la Antonescu și el pentru salvarea țărei. Mitropolitul Bălan, mi-a spus că, oricum la timp, de oare-ce el pleca chiar în ziua următoare la Olănești în Jud. R. Vâlcea, unde Antonescu se afla de câteva zile făcându-și cura. Mitropolitul Bălan era de părere că nu se poate conta pe hotărârile lui Antonescu, chiar dacă el, Bălan, ar fi reușit să'l convingă, de oare-ce generalul era un om slab și sub influența celor din jurul lui care'l mențineau pe linia de minimă rezistență, adică de minim efort din partea lui. Această influență, concretizată în Veturia Goga, Lucia Barbul, Maria Antonescu, Colonel Davidescu, și mulți dintre membrii guvernului său, și unii dintre capii armatei, era permanentă de oare-ce aceste persoane erau în fie-care

[illegible] pe alături de Antonescu și nu-l slăbeau un singur moment. Dacă
acesta ar fi manifestat îndoieli asupra rezultatului final al războiului.
Lucrul acesta a fost confirmat de evenimentele care au urmat, căci,
deși Antonescu, a consimțit ca Barbu Știrbey să plece la Cairo, tocmai
pentru a negocia condițiile întoarcerii armelor contra Germaniei,
totuși, el n'a avut nici un moment curajul să facă acest lucru, pentru
că cei din jurul lui îl dominau.

Întorcându-mă la București; am comunicat prietenilor mei
ce făcusem pentru executarea mandatului lor. Am încercat
să obțin o audiență de la Antonescu, văzând că nu se întâmplă nimic,
dar intervențiile pe lângă el, de cei l-alți, nu cunoscusem efectele
practice urmărite. Dar, regret, că nu mi-a acordat audiența solicitată.

In această perioadă, s'a produs, bombardamentul Câmpinei
și al Ploieștilor, de către un mare număr de avioane Britanice,
venind din Africa de N.

Cu chiu cu vai, pe la finele anului 1943, am reușit să
înfiripăm mijlocul de transmisiuni cu Cairo. Din nenorocire,
Ionescu, care era un foarte bun operator, era un om neserios, bețiv
și lumbul. Pentru a fi pus în oarecare siguranță a trebuit
să inventez un post pentru el, căci altfel era suspect. I-am
aranjat un post la Soc. Creditul Technic, astfel că avea
un mijloc de a justifica existența. Dl. Popescu era însă așa de
neserios în cât a trebuit să-l chem în fața unui comitet,
într'o noapte, la mine acasă, unde el a fost adus fără să știe strada,
unde fusese. Aci erau de față Dl. Aurel Leucuția, Alexandrescu,
și eu. L-am amenințat că, Deschastelui urmă să iasă din
închisoare și dacă nu se cuminţește va fi pedepsit grav.

In acest moment, pe la sfârșitul lunii Decembrie 1943, Deschastelui
fusese văzut pe calea Victoriei. Nu este probabil ca nimeni să știe
că pe la mijlocul lui Decembrie 1943, Deschastelui, Porter și
Metianu, care s'au lansat cu parașute, lângă Roșiorii-
de-Vede, fuseseră arestați și se aflau în grija personală
a Generalului Vasiliu la Comandamentul Jandarmeriei

89

8.

102

Popescu s-a mai calmat după această admonestare, dar văzând că Dechastelui nu apare, s-a dat din nou în patea. Numai grației lui Brauner (Costică) acest individ n-a fost prins mai curând și împreună cu el noi toți. –

Am început a transmite și a primi. Mesajele D-lui Maniu aveau prioritate căci, el era punctul central. S-a comunicat Comisiunei Interaliate de la Cairo – prin Generalul Wilson – sub semnătura D-lui Maniu – că D-l Barbu Știrbey și Vișoianu au fost desemnați de blocul partidelor din opoziție să plece la Cairo, cu consimțământul Gen. Antonescu. S-a primit acordul de la Cairo și, dacă îmi aduc bine aminte, pe la finele lui Ianuarie 1944. D-l Știrbey – însoțit de fiica sa Elise Bosshall – au plecat spre Istanbul și de acolo urmând să meargă la Cairo. D-na Elise Bosshall a fost arestată de Germani în Bulgaria, și după vre-o două săptămâni, pe garanția lui Antonescu, a fost pusă în libertate și și-a continuat drumul spre Turcia. D-l Vișoianu – a plecat abia peste vre-o 6 săptămâni, căci nu obținea viză de trecere prin Bulgaria.

Între timp, pe lângă mesajele trimise de D-l Maniu transmiteam și mesagiile noastre, (adică prietenii comuniști și Eu) Acestea erau de ordin militar și politic. Informațiile de ordin militar erau furnizate de către Emil Calmanovici, care avea un bun prieten în armata germană, un Inginer austriac socialist, care avea gradul de maior și făcea parte din organizația Todt – „Fritz" cum era numit între noi, ne informa asupra numărului aproximativ de trupe germane, aflate pe teritoriul român, de cea mai mare importanță în cadrul ocupului urmărit de acțiunea noastră. –

Între timp reuniunile mele cu prietenii comuniști se țineau regulat, deși în Decembrie 1943, casa unde avusesem întâlnire cu D-l Ing. Ceaușu – care n-a venit la întâlnire, cu D-l Sorgun – care a fost prezent, cu Pătrășcanu cred, care de asemenea nu a venit la întâlnire, a fost călcată de poliție la 2-3 ore după ce o părăsisem. Au fost arestați frații Wechsler cu soțiile lor, mai mulți tineri din București; D-l P. Groza, Vlădescu Racoasa și alții. – La aceste reuniuni se revenea mereu la necesitatea semnării acordului blocului. Eu eram pentru acțiune chiar și fără semnarea acordului – Împreună cu Emil Calmanovici ~~[illegible]~~ redactam mesajele, privitoare la puncte esențiale ca: depozite de muniții și aeroporturi populate, precum și, bivuacurile trupelor germane aflate în pădurile din jurul Bucureștilor pentru a fi bombardate. E. Calmanovici avea informații precise de la Fritz.

După ce Dl. Barbu Știrbey a sosit la Cairo mesagiile, care acum se transmiteau pe un mic post de către Dl. Maniu, erau importante pentru că ele reflectau, pe de o parte urgenta întoarcerea armelor contra germanilor, iar pe de altă parte slăbiciunea de caracter a lui Antonescu care continua să se lase dominat de anturajul lui nefericit.

In Martie 1944, am fost rugat de domnii Maniu, Brătianu și L. Pătrășcanu să'l văd neapărat pe Antonescu spre a-i deschide ochii asupra situației reale și a'l determina să întreprindă acțiunea impusă de împrejurări; pentru salvarea țării. – Cum era greu de ajuns la Antonescu, în această perioadă, din cauza anturajului, care'l izolase complet, m'am adresat Dnei Antonescu – soția generalului; a doua zi am fost primit de Antonescu, la vila de la Băneasa, în ziua de 24 sau 25 Martie 1944 la orele 7 seara. Am stat de vorbă cu el timp de mai bine de o oră – ; atunci acesta că înțelege situația și că ar fi fost dispus să pornească acțiunea contra germanilor, sau să predea guvernul opoziției pentru ca aceasta să acționeze. La plecare, pe la orele 8½ seara, m'a invitat să'l văd a doua zi de dimineață, la orele 11. – In aceiași seară, după plecarea mea, Antonescu a invitat la el pe Dl. Maniu și Brătianu. Dl. Brătianu nu s'a putut duce, fiind plecat din București. Dl. Maniu s'a dus, însoțit fiind de Dl. Ion Mihalache. A doua zi, la ora indicată, m'am dus la Vila de la Băneasa, unde, imediat înaintea mea sosise Killinger însoțit de 2 generali și un secretar. Generalul m'a introdus personal într'o cameră mai izolată pentru a nu fi văzut de Germani. Killinger venise să'i aducă lui Antonescu, cu notă diplomatică în toată regula că, Ungaria fusese ocupată de armatele germane. Când am intrat la Mar. Antonescu, a intrat și Mihai Antonescu, ținând în mână o foaie de hârtie. După ce ne-am așezat pe scaune, Mihai Antonescu, cu asentimentul generalului, mi-a întins foaia de hârtie și m'a rugat să o citesc. Era chiar nota diplomatică pe care Killinger o înmânase lui Antonescu – Mihai Antonescu, cu care care satisfacție intimă, mi-a spus cu următoarele cuvinte: «Vezi, Domnule Ștefănescu, scoteala din

91

[illegible] nu se potrivește cu cea de acasă! Germanii au ocupat Ungaria și ne pot ocupa și pe noi imediat. Generalul a intervenit și el, adăugând, la cele ce spusese Mihai Antonescu, D-ta și Dl Maniu [illegible] că știți toate, și eu sunt un dobitoc – acestea sunt propriile lui cuvinte. Am răspuns, amândurora, că în primul rând mă îndoiam de cele cuprinse în nota germană, în sensul că Ungaria nu fusese mai ocupată de germani decât fusese până atunci și că, dacă, într-adevăr, s-a produs o ocupație de germani în Ungaria, aceasta nu era un semn că ne vor ocupa și pe noi ci dimpotrivă, că nu ne vor putea ocupa și pe noi – căci n-aveau atâtea trupe ca să facă față și ofensivelor aliate contra lor și să mai ocupe și teritorii care le reduceau puterea lor militară pe fronturile de luptă. Din nou Mihai Antonescu a intervenit, cu ironie, spunându-mi, că nu mă știa și expert militar. După această remarcă, și-a luat ziua bună amintind pe General, că el pleacă la Snagov. Eu am mai rămas cu Generalul, căutând să-l conving că face rău că ezită lăsându-se intimidat de nota lui Killinger. Aceasta l-a cam iritat și a protestat vehement, că el nu se lasă intimidat de nimeni, dar că nu poate întreprinde o asemenea acțiune decât fiind sigur de succes. I-am opus că, dacă i s-ar trimite, pe lângă aviația promisă deja de generalul Wilson, de la Cairo și măcar 2 divizii aeropurtate – ar avea mai multe șanse, dar așa [illegible]. Se făcuse ora 1½ și a fost chemat la masă. S-a sculat și m-a rugat să-l vizitez a doua zi la Președinția Consiliului, unde își avea biroul. Înainte de a pleca, i-am repetat să pună în libertate pe De Chastelain, Porter și Metianu. Nu a refuzat net. Mi-a spus că în această privință să vorbesc cu generalul Piky Vasiliu. L-am rugat să telefoneze lui Vasiliu despre vizita mea la el și să fixeze ziua și ora. A făcut acest lucru imediat – și a doua zi, la orele 5 după amiază, m-am dus la întâlnirea cu Gen. Vasiliu. I-am vorbit acestuia despre propunerea făcută de mine lui Antonescu cu privire la cei 3 prizonieri și am adăugat că această eliberare a prizonierilor, în mod discret, ar putea să-i folosească și lui cândva. Mi-a opus acest lucru, pentru că respectă întocmai că aceștia sunt prizonierii lui personali, pe care îngrijește ca pe copiii lui, dar că despre punerea lor în libertate

mai vorbi nu putea și. Atunci, i-am propus, mai mult în glumă, mai în serios, să ia un avion și să plece cu ei în Siria, Palestina sau Egipt. La aceasta mi-a răspuns că nu'l poate părăsi pe prietenul lui General Antonescu pentru avantaje personale. L-am rugat să-mi dea voe să vorbesc cu prizonierii, și mi-a promis că a doua zi va aranja să-i pot vedea în prezența lui. — A doua zi, plecând, mi s-a zis că era plecat din București — așa că nu i-am putut vedea pe prizonieri, iar pe el, Gen. Vasiliu, nu l-am mai văzut nici odată.

Toate cele descrise mai sus, au fost zi de zi comunicate prin Ing. Ghimanovici, celorlalți prieteni comuniști; care formau comitetul comunist.

În ziua următoare l-am văzut din nou pe General la Președinție, numai pentru câteva momente deoarece avea un Consiliu de miniștri urgent pe chestia demisiei unor miniștri și numirea altora.

Pe general l-am văzut din nou în ziua de 31 Martie 1944. L-am găsit foarte montat. Sosise, chiar în acea zi, din Germania, Colonelul Davidescu, un om cu o influență nefastă asupra lui Antonescu. Gen. Antonescu, ca om slab, care discutase tot ce vorbise, cu el, cu acest Colonel, care i-a spus lui Antonescu niște gogorițe care l-au înspăimântat, cu privire la arme secrete, care vor nimici și pe Americani, și pe Englezi și pe Ruși și pe ori-cine care s-ar împotrivi germanilor. Am dedus acest lucru, în timp ce așteptam în biroul Col. Zaharia, unde se afla și Col. Davidescu, și General Dobre, din cauza remarcei făcute de Col. Davidescu, ca să o aud eu, și anume: că sunt unii criminali în această țară care'l îndeamnă pe "Mareșal" să facă acte de nebunie, fără să țină seamă de faptul că cele 250 de divizii ale rezervei germane, care vor intra în curând în acțiune cu armele secrete, vor nimici pe toți adversarii germaniei — I-am răspuns Col. Davidescu, că eram sigur că Germania nu mai are rezerve de oameni de luptă — și nu mă îndoiesc de existența armelor secrete, că prea se vorbește mult de ele. Înainte când am fost chemat de Gen. Antonescu, care a deschis ușa, și m-a invitat în cabinetul său, așa că n-am mai auzit replica Colonelului Davidescu —

Intr'adevăr generalul era foarte montat și avea aerul arțăgos. De cum ne-am așezat pe scaune, a început să vorbească, spunându-mi: «Așa d-le Ștefănescu, prin urmare, D-ta ești de părere că eu aș putea trăda pe aliații mei» — La aceasta i-am răspuns că eu nu socotesc că România este un aliat al Germaniei, și deci nu se punea chestiunea trădării în nici un caz. L-am întrebat, cum poate el considera pe Germani, care sfârtecase trupul țării românești împărțindu-l protejaților ei, ca prieten și aliat? Această remarcă l-a înfuriat grozav, și a început să strige la mine, că eu sunt un om pătimaș și că judec pe germani cu ură și patimă — La acestea, foarte calm, și aproape în șoaptă, i-am spus, apropiindu-mă mult de el: Domnule General, D-ta îi urăști pe germani, mai mult decât îi pot urî eu, pentru că D-ta ai iubit pe ei, pe când eu îi urăsc numai pentru faptele lor care nu mă ating personal, cum te ating pe D-ta. — S'a ridicat de pe scaune și într'o stare de paroxism histeric a început să alerge prin cameră strigând — îl urăsc pe Hitler și pe germani; da îi urăsc — repetând aceste cuvinte cât îl ținea gura, până ce, Col. Davidescu și ceilalți din camera de alături, au deschis ușa să vadă ce se petrece în biroul lui Antonescu, care țipa ca un desperat. Antonescu s'a oprit în loc, mi-a întins mâna și mi-a spus: D-le Ștefănescu, lasă-mă pe mine cu treburile mele, D-ta vezi-ți de ale Dumitale, la revedere. Nu l-am mai văzut pe General de atunci niciodată. In ziua de 2/3 aprilie am fost chemat la Mihai Antonescu, căruia îi cerusem o audiență, cu câteva zile înainte, prin Profesor I. N. Fintescu și Alex. Neagu, ambii foști miniștri și prieteni cu Mihai Antonescu, dorind să-i vorbesc între patru ochi despre acțiunea care se impunea și despre ocuparea militară a Ungariei, care, mi se părea mie, cel puțin, că era anunțată pur și simplu numai pentru a-l impresiona pe Antonescu, deoarece sunt convins, că acesta a vorbit față de cine nu trebuia — D-nii Goga, Barbul, Davidescu etc. și că aceștia sau măcar unul din ei informase pe Killinger, despre cele ce se puneau la cale, și germanii neavând alte mijloace de represiune au recurs la trucul cu ocuparea

[illegible] Ungariei care şi-a făcut efectul dorit asupra celor 2 Antoneşti – Generalul şi Mihai. De alt-fel, un german mi-a povestit cum Killinger se lăuda cu marele său ascendent asupra celor 2 Antoneşti pe care-i ducea cu zăhărelul ca pe 2 căţeluşi amatori de zahăr.

Mihai Antonescu m-a primit pe la orele 10 seara, în biroul său, la Ministerul de Externe. Cum am intrat a început să-l critice pe General, spunându-mi că-i un om slab şi încăpăţânat şi că din cauza lui nu se poate face nimic serios; că el, Mihai Antonescu, era de acord cu întreg blocul, menţionând pe fiecare în parte, cu care avea mici rezerve, şi că dacă s-ar [illegible] cu domnii de la Cairo, lucrurile ar fi simplificate, rămânând să-l convingă şi pe General. Văzând de la întrevederea amicală de până la mi le o alta – mi-a spus că mă va aresta, şi că pentru a-i uşura situaţia să-i predau mijloacele de transmisiune, pe care ştia că le am. I-am răspuns că-i stau la dispoziţie să mă aresteze. S-a îndulcit din nou, spunându-mi că a glumit şi mi-a dat o notă scrisă de mâna lui, pe care m-a rugat să o transmit la Cairo lui B. Stirbey. În această notă vorbea de gurile Dunării, statutul navigaţiei şi Dunarea maritimă şi alte mărunţişuri. L-am sfătuit să renunţe, pe motivul că momentul era rău ales, pentru a discuta asemenea mărunţişuri. El s-a simţit jignit şi a insistat să trimit nota mai departe.

Am plecat acasă pe la miezul nopţii. A doua zi, dimineaţa, pe la orele 6, a venit la mine Dr. Alex. Neagu, din partea lui Mihai Antonescu, cerându-mi nota lui Mihai Antonescu, care, s-a decis să nu mai trimită la Cairo.

Toate aceste lucruri au fost comunicate prin Dr. Emil [illegible] celor în drept, adică prietenilor comunişti, lui Maniu şi lui Brătianu.

În ziua de 4 aprilie a început bombardarea Bucureştiului şi a altor oraşe importante din ţară.

Nu l-am mai văzut nici pe Mihai Antonescu după ultima întrevedere cu el, în seara zilei de 2 sau 3 aprilie 1944.

După această dată, eu n-am mai primit nici un mandat din partea lui Maniu, Brătianu, sau prietenii mei

14

comuniști — Ei aveau acum contact direct, cu Antoneștii, prin Ion Mihalache, Gheorghe Brătianu și G. Tătărăscu și C. Titel Petrescu.

La întâlnirile mele cu prietenii comuniști care acum aveau loc, fie la mine acasă, fie și casa D-lui Stroe Mitrea, eu am propus, ca în lipsa unei acțiuni majore, s'ar fi putut întreprinde acțiuni izolate în genul acțiunii partizanilor în Uniunea Sovietică. Acest punct de vedere nu a fost îmbrățișat de nimeni, nici de comuniști nici de Național Țărăniști și nici de liberali — poate că aveau ei dreptate. Nu știu —

După vizita făcută Mitropolitului Bălan la Sibiu în August 1943, nu l'am mai văzut până prin Octombrie 1943, când mi-a povestit de încercările lui de a-l convinge pe Antonescu, ca să iasă de sub influența germană — Antonescu acum opunea că poate ar fi bine, iar peste 2-3 ore îl căuta, prin Olănești ca să-i spună că nu este posibil ca el, „mareșalul Antonescu" să-și trădeze aliatul — Mitropolitul Bălan îl socotea nebun și posedat de diavol pe Antonescu.

Pe Dr. B. Știrbey îl vedeam, de câte ori eram în trecere prin Brașov spre Tohanu — (la fabrica Românofir) — Dr. Barbu Știrbey, îl cunoștea pe Antonescu foarte bine, și de aceea el era de părere că, acesta, nu va acționa de cât în cazul când ar putea fi convins că salvarea lui personală atârnă de acțiunea lui — adică exact ce se petrecea: pentru Antonescu pericolul cel mare erau germanii în mâinile cărora se afla, și de aceea ori-ce acțiune intimă sens contrar îl paraliza. Era, cu alte cuvinte, L.P.S., deși nu părea. Dr. Barbu Știrbey a acceptat mandatul de a merge la Cairo, deși era cam bolnav și trecut de 70 de ani — a făcut-o dintr'un imbold patriotic dezinteresat.

Dintre persoanele care au acționat cu curaj și devotament a fost Doamna Ecaterina Știrbey, fiica D-lui Barbu Știrbey, care în luna Aprilie/Mai 1944, când nu mai știam unde să-l instalăm pe Domnul Popescu, care nu mai voia să lucreze în suptul capului, de cât a fost instalat, fie în casa D-lui Mamia, fie în casa altei persoane neimportante, Doamna Ec. Știrbey a oferit propriul ei apartament în Palatul Știrbey unde Popescu a lucrat cam 2 luni de zile — Aci se pare că postul fusese localizat prin aparate de interceptare și Popescu a trebuit să se mute. Dar ca un nebun ce era, s'a mutat chiar alături — de Legația Japoneză —

După două săptămâni a fost prins, arestat și închis în aceeași închisoare unde se afla și Valeriu Georgescu. Grație acestui fapt, Popescu (sau pe numele lui Turcanu) nu a fost destăinuit și întrucât poliția era mai mult răspândită din cauza bombardamentelor, lucrurile au rămas neclare, până la 23 August 1944 – când a fost pus în libertate.

Pe lângă aparatul care s-a ~~confiscat~~ ridicat de poliție când Popescu a fost arestat, mai aveam un aparat pe care mi-l predase, prin Ianuarie 1944 – D-l Ing. D. Gheorghiu din ordinul D-lor de la Cairo – Acest aparat a fost în păstrarea D-lui Alexandru Ionescu până în Septembrie 1944. Pe la jumătatea lunii Septembrie 1944 D-l Valeriu Georgescu, care era ministru, în primul guvern Sănătescu – m-a rugat să predau D-lui Ivor Porter, la cerere, aparatul, ori ce mai posedam – I-am spus că aparatul se află la Alex. Ionescu, dar că voi aranja, ca totul să fie predat fără întârziere –

Așa am și făcut, la cererea telefonică a D-lui Porter, i-am trimis prin D-l Alex. Ionescu, aparatul și tot ce aveam asupra mea. Cu aceasta s-a încheiat definitiv ori ce activitate de acest gen pentru mine –

Cele relatate mai sus pot fi ușor controlate deoarece mai toate persoanele amintite, cred, în viață și prezente în Țară – iar unele persoane sunt chiar membri ai partidului comunist și n'am niciun motiv să mă îndoiesc de onorabilitatea lor, fiind convins că vor informa niciunul din faptele petrecute și relatate de mine atât de fidel cât îmi permite memoria.

Alex. A. Ștefănescu

13 Iulie 1949
celula 46

Declarație

L'am cunoscut pe Valeriu (Ricu) Georgescu, cred, prin anul 1923. El era student, la Universitatea din Birmingham, în Anglia, și se afla în București, în acel timp, în căutarea unui loc de practicant la un șantier petrolifer. Era vorba de practica obligatorie, pe care studenții sunt obligați să o facă în specialitatea aleasă. Mi-a fost prezentat de o rudă de a lui, nu-mi aduc aminte, dacă era tatăl lui, Dr. Dentist Georgescu, care întâmplător îmi punea o plombă în epoca aceea, sau alt cineva. Scopul prezentării era, să mă roage, știind că am relații comerciale în Industria petroliferă, să-l recomand la vre-o societate pentru a fi primit ca practicant. Lucrul nu era prea ușor, deoarece aveam primite studenții din Universitățile române, După ce am încercat pe la diversele societăți, unde aveam cunoscuți; Valeriu Georgescu a fost acceptat de către Soc. Romano Americana. La terminarea perioadei de practică, de 6 luni Directorul Anders, pri care eu îl recomandasem, mi-a comunicat în mod confidențial că Georgescu se făcuse vinovat, de acte de indisciplină, față de șefii săi de pe șantier, și că tot ce îmi poate spune, este în viitor să nu-l mai recomand, căci, ar putea să-mi facă mie neplăceri prin purtarea lui.

După terminarea practicei, Georgescu a plecat să-și continue studiile la Birmingham, dar nu a venit la mine nici măcar să-mi zică bună ziua. Eu nu m-am formalizat, căci, un tânăr poate ușor să neglijeze asemenea reguli. Prin anul 1924, Georgescu, terminase studiile și, se angajase la Soc. Petrolifera Unirea. L'am întâlnit, întâmplător, la în casa unor prieteni din Ploești, Avocatul D. Dumitrescu (Mitică Dumitrescu, i se zicea) la o serbare de familie. Aproape că nu-l mai recunoșteam, căci, înainte, nu-l văzusem decât de vre-o două ori, iar acum, se crescuse și se schimbase mult. A venit la mine, foarte politicos mi-a spus cine este și mi-a comunicat că lucrează la Soc. Unirea și că era foarte încântat cu postul ce avea.

După această întâlnire, cred că, nu l-am mai văzut vre-o 3-4 ani, el lucra la un șantier, al Soc. Unirea, izolat și greu accesibil așa că, deși aveam afaceri

curente cu Soc. Unirea și vizitam mai toate șantierele lor, nu am fost nici odată la șantierul unde lucra Georgescu. Când l-am revăzut, prin anul 1927-28, părăsise postul ce amintesc, 098 și se angajase în afaceri comerciale, în genul celor pe care le făceam și eu. Cu singura diferență, că, el lucra într-o singură specialitate, și anume; aparate de foraj, materiale anexe și tuburi - firma reprezentată era The Oil Well Supply Co (așa era, cât se amintesc) mare întreprindere Americană, cu reputație mondială. Mi-a spus că părăsise postul de la Unirea, fără vre-o supărare, și singurul motiv era de ordin material, de oare-ce această Societate americană îl plătea foarte bine. Ne întâlneam din când în când pe la societățile petrolifere, cu care lucram și unul și altul, ca concurenți; într-o oare-care măsură. Deși soția lui fusese [illegible] de școală cu soția mea, nu ne frecventam, de oare-ce doamnele nu se simpatizau.

Prin 1932/33, l-am întâlnit la mare, la Eforie, era căsătorit. Mi-a prezentat soției lui, eu eram singur, și plecam, spre București chiar atunci.

Între-acest timp, cred că, afacerile îi mergeau foarte bine. Eu nu-l vedeam de cât, așa cum spun mai sus, ocazional, adică, nu eram în relații sociale cu el.

Prin 1935 sau 1936, cred, mă aflam la Londra, și prânzeam, într-una din zile, cu Directorul Anders, de la Societatea Româno-Americană, care întâmplător se afla la Londra, în același timp cu mine. În timpul mesei, Directorul Anders, m-a întrebat dacă n-aș putea să-i recomand pe un tânăr inginer Român pentru postul de director la Soc. Româno-Americane, pentru partea tehnică. După ce mi-a dat toate detaliile asupra postului, indicând și un salar foarte mare, m-a rugat să-l ajut în această chestiune, dacă cunosc un om corespunzător. I-am răspuns imediat că, de când cu sfatul ce mi-l dăduse, în privința lui Valeriu (Rică) Georgescu, cu 10-12 ani în urmă, n-am [illegible] de sportul recomandărilor, mai ales când este vorba de oameni pe care nu-i cunosc din propria mea experiență cu ei. El a adăugat, că de atunci au trecut mulți ani, lucrurile s-au schimbat și că, fiind-că, veni vorba de, Rică Georgescu, l-ar interesa să cunoască părerea mea despre Georgescu, în

acel moment. Am căutat să mă eschivez, de oare-ce
eu nu-i cunoșteam, nici capacitatea tehnică a lui Georgescu,
și nici calitățile lui de conducător într-o mare întreprindere
cum era Romano Americana. Andreas, mi-a vorbit, [illegible],
despre Georgescu, afirmând că acesta îi face o foarte bună
impresie, în relațiile de afaceri pe care le avea cu el. După
aceste comentarii, i-am spus lui Andreas, că dacă părerea
lui este așa de bună, despre Georgescu, de ce nu-i oferă lui postul?
Peste câteva luni Ralph Bolton, director la Standard Oil în
America, aflându-se în București - m-a vizitat. Îl cunoșteam
și pe el și pe familia lui din copilărie. Bolton era englez de origine, și
atât el, cât și frații lui erau născuți și crescuți în București,
unde, tatăl lor era funcționar la o firmă, care, importa
mașini agricole, [illegible], aparate de mână, și alte materiale pentru
agricultură, în special, din Marea Britanie. Cei 2 frați ai
lui R. Bolton, William și John, au murit în timpul războiului;
prin 1941. - Ralph Bolton, mi-a spus că, reflectează să-l
angajeze pe Valeriu (Rică) Georgescu, ca Director, cu perspectiva
promovării în viitor la Societatea Romana Americană, și că, ar
dori să aibă și părerea mea, asupra lui Georgescu. I-am
repetat cele spuse de Andreas, cu câteva luni mai înainte, și
că nu știu ce aș putea adăuga. Bolton a apreciat rezerva mea.
Între timp, Georgescu a fost angajat la Romano Americana și
a fost trimis în Statele Unite să se familiarizeze cu ultimele
dezvoltări tehnice în Industria Petroliferă. Nu știu cât timp a
stat Georgescu, în America, căci neavând relații curente cu el
nici nu a venit la mine să-și ia ziua bună la plecare, și nici eu
nu i-am simțit lipsa. Pe la această epocă Andreas, care ocupa
postul de Director General, s-a îmbolnăvit, și Ralph Bolton
a venit în România să conducă Societatea. Andreas a murit,
și aceasta a făcut ca, R. Bolton să rămână în România
până prin 1939. În această perioadă Georgescu lucra ca
Director Tehnic la București, la Centrala Soc. Romano Americana
În această perioadă de timp, adică de când a intrat în
serviciul Societății Romano-Americane și până

100

până Aprilie 1941, eu nu cred că am schimbat 10 cuvinte cu Ricu Georgescu. El era ocupat cu treburile lui și eu cu ale mele, și din cauză că soțiile nu se simpatizau, deși fuseseră la aceiași școală, nu aveam nici relații sociale.

100

In 1941, prin luna Aprilie, cred că era, mi-a telefonat Ricu Georgescu, spunându-mi că ar dori să vină la mine, cu alți 2 prieteni să-mi ceară un sfat. A venit la mine, împreună cu Coco Dumitrescu, profesor și avocat, care, după plecarea Englezilor din România, luase conducerea Societății Unirea, al cărei avocat era, și al cărei avocat fusese și tatăl său, Mitus Dumitrescu, și un domn Buchlea, pe care nu-l mai văzusem nici până atunci și nici de atunci nu l-am mai văzut. Cred că mai era cineva, dar nu-mi pot aduce aminte cine, sigur nu sunt, dacă a mai fost cineva, sau nu. Dl. Buchlea, dacă nu mă înșel era ceva important la o societate petroliferă, comercială, care făcea export în Germania, numele societății îmi scapă, dar știu precis că în spatele ei era I.G. Farbenindustrie A.G. Deci o afacere puternic susținută. Intrebarea ce mi s-a pus, de Georgescu împreună cu cei l'alți doi domni, a fost pe cât de ciudată și neînțeleasă, tot atât de deplasată. Doreau să știe ce părere aveam eu despre instalarea, de către Soc. Unirea, a unei fabrici de uleiuri speciale, în împrejurările de atunci. Din punctul de vedere al germanilor chestiunea era vitală. Le lipseau uleiurile speciale pe care până atunci le obțineau din Uniunea Sovietică. Le-am răspuns, cum, cred, că se cuvenea, și anume că: Din punct de vedere juridic, competent era Dl. Coco Dumitrescu, din punct de vedere technic, aveau la îndemână competența technicienilor lor, iar din punct de vedere politic le-am recomandat să se adreseze proprietarilor Societății Unirea la Londra, prin Legația care reprezenta interesele Britanice în România în acel moment. Mi-am exprimat și nemulțumirea că, veniseră la mine cu o asemenea chestiune care nu mă privea în nici o formă și nu eram dispus să discut mai departe.

l-am avut oaspeţi şi au plecat. Nici pe Coco Dumitrescu nici
pe Bobleş nu i-am mai întâlnit de atunci, şi ori-cât [illegible]
nu'mi aduc aminte să-i mai fi întâlnit să stau de
vorba cu ei. Pe Rusu Georgescu nu l-am mai văzut, de
când după ce a fost arestat, şi l-am vizitat la închisoare în
mod regulat, de câte ori era posibil, poate, cam o dată la
fiecare două săptămâni. De câte ori l-am vizitat la închisoare,
eram însoţit de Ing. Alex. Ionescu, colaboratorul lui Georgescu
la Romano Americana, la Serv. Geologic. L-am vizitat pe
Georgescu, fiind rugat de el, prin Ionescu, şi soţia lui. Cu
această ocazie mi-a propus să mă ocup de conducerea
legăturilor cu Cairo în lipsa sa. L-am mai văzut pe
Georgescu, şi acasă, la el, unde se afla în concediu de boală,
de la închisoare! Aici am fost condus de Ing. Gheorghe Antonescu,
Director la Creditul Minier, care fusese rugat să facă acest
lucru de către soţia lui Georgescu. Faţă de Ing. Gheorghe Antonescu,
a povestit despre arestarea lui şi a prietenilor lui. Între ce
[illegible] Ionescu să ia parte la convorbire, mi-a spus că, camarazii
de la Cairo, care urmau să pună în funcţiune postul de
transmisiuni, trebuiau să sosească în curând. În acest
timp Antonescu a stat de vorbă cu doamna Georgescu.
În timp ce noi stam de vorbă s'a coborât, de la etaj,
Dr. Iuliu Maniu. Când domnia sa a apărut între noi
convorbirile noastre au luat sfârşit. Dl. Maniu, m'a
rugat să-i dau tot concursul în legăturile ce urmau să fie
făcute cu Cairo, în lipsa lui Georgescu. I-am promis că voi
face tot ce'mi va fi posibil pentru a fi util în aceste grele
timpuri. Acestea se petreceau în vara anului 1942,
cred că, era către toamnă, dacă nu chiar în plină toamnă.
N'am mai avut nici o convorbire cu Georgescu sau cu
vreunul din cei prezenţi şi am plecat, fiind condus tot de

Generalul Gheorghe Antonescu în care avea automobil.

Oamenii de la Cairo n'au sosit aşa de repede cum se aştepta Georgescu, iar când au sosit, prin 1943, unul din ei capitanul Russell, a fost asasinat la T. Severin.

Până la sistematizarea postului de transmisiuni, convorbirile mele cu Georgescu, tot d'auna în prezenţa Ing. Alex. Ionescu, erau în jurul aceloraşi chestiuni, întârzierea sosirii oamenilor de la Cairo, mersul răsboiului, necesitatea de a determina sau forţa pe Antonescu (Generalul) să întoarcă armele contra germanilor, la momentul oportun, sau, să cedeze guvernul, blocului partidelor de opoziţie, asupra căruia erau tratative în curs între conducătorii partidelor respective. Rică Georgescu mi-a făcut cunoscut că comuniştii aveau o organizaţie de transmisiuni în legătură cu Moscova. Mai târziu mi-a comunicat că această organizaţie fusese descoperită de poliţie, unii din oamenii muriseră în lupta cu poliţia iar alţii se aflau la aceiaşi închisoare cu el. Se pare că Georgescu, prin legăturile ce avea cu Siguranţa şi conducerea închisorii a fost de mare ajutor celor arestaţi dintre comunişti. - Tot prin Ing. Alex. Ionescu, Georgescu era în contact cu Dl. Maniu.

Când postul a început să lucreze, Georgescu era ţinut la curent cu ce se transmiteau şi se primeau. Toate acestea în prezenţa, sau prin, Ing. Alex Ionescu.

N'aşi putea reda nici o anumită convorbire, într'o formă legată, de oare-ce însăşi convorbirile noastre de atunci nu puteau avea o formă legată, de oare ce, pe de o parte, condiţiile în care aveau loc aceste convorbiri erau foarte precare şi nesigure, de oare-ce în ori-ce moment, puteam fi surprinşi în celula lui Georgescu şi arestaţi, iar pe de altă parte temele ce se puneau erau mai mult expresia dorinţelor noastre de cât temeiuri faptice. Cert este că, atât Georgescu cât şi noi eram de acord că Generalul Antonescu, din cauza anturajului, mai mult de cât ori-ce, nu va întreprinde nimic, care să schimbe situaţia în care ne găseam; eram de asemenea de acord că tratativele pentru încheierea blocului se tărăgănau fără rost şi că era imperios a se face ceva ca factorii răspunzători să pornească la

fost. Îmi este desigur cunoscut că blocul s'a constituit pe baza
unei înțelegeri și acord scrise, abia în luna Iunie 1944, după
aproape doi ani de conversații nereglate și fără urmare.
Eu am continuat să'l văd pe Georgescu la închisoare până în
August 1944, cu o mică întrerupere când deținuții fuseseră
mutați afară din București din cauza bombardamentelor aeriene.

În noaptea de 23 August s'a anunțat la radio
lista noului guvern Sănătescu, după arestarea Gen. Antonescu
și între numele auzite a fost și al lui Rică Georgescu. — El,
însuși, personal nu a dat nici un semn de viață. Nici că e viu,
nici că e mort, nici că este ministru. Acest gen al lui Georgescu,
s'a manifestat din prima lui tinerețe — la nevoie, nu te mai
slăbește cu dragostea și cu atențiile, când îi merge bine
uită chiar și pe cei mai apropiați de el. Eu nu'l blamez,
pentrucă cei mai mulți oameni, ziși practici, și care
reușesc în viață sunt la fel. Este probabil o condiție de
necesitate a vieții însăși. — Nu știu!

Pe la mijlocul lui Septembrie 1944 Rică Georgescu m'a
invitat la Minister, fără să-mi comunice pentru ce. M'am
dus, și cu această ocazie m'a rugat să iau măsurile necesare
pentru a preda, lui Porter (Maior) de la Misiunea Britanică,
aparatele de transmisiuni, codul și tot materialul
care se afla asupra noastră și care aparținea Misiunii
Britanice care, le reclama. I-am promis că voi face
acest lucru fără întârziere — și chiar în ziua aceea sau a
doua zi totul a fost predat lui Porter.

Prin Octombrie 1944 am fost invitat la masă la Georgescu,
mai erau invitați ca și familia L. Pătrășcanu, Bella Silber, 2 ofițeri
aviatori americani, foști prizonieri la noi, abia ieșiți din spital, care erau repatriați,
și cred că masa era în cinstea lor. Dl. L. Pătrășcanu nu a fost
prezent, soția sa, fiind acompaniată de prietenul său, Bella
Silber. Cred, dar nu sunt de loc sigur, că la această masă
a fost și Dl. Maniu —

Cu această ocazie, cred că, nu s'ar putea vorbi despre o ve-
conversaţie cu vreun caracter special, mai toată atenţia fiind
adresa ofiţerilor aviatori americani, care erau foarte mişcaţi
de modul cum fuseseră îngrijiţi în spital, [illegible] şi
prietenia cu care fuseseră înconjuraţi, deşi ei bombardaseră
oraşele noastre cauzând suferinţe şi pagube.

Nu cred să-l mai fi văzut pe Georgescu, după această dată
până prin Decembrie 1944, când ne-am întâlnit la Ministerul
de Externe, Secţia Economică, unde avea loc o conferinţă cu
Ministrul Turciei şi Cons. Economic, şi unde eu eram delegat, şi
luam parte, de către Uniunea Generală a Industriaşilor Români,
(U.G.I.R) iar Georgescu făcea parte din Comisiunea Română care
urma să plece în Turcia. Ministrul Turciei insista ca această
comisiune să plece în Turcia cât mai urgent posibil. Lista celor
prezenţi; cred că, se găseşte la Ministerul de Externe. Eu nu-
mi aduc aminte numele celorlalte persoane, căci, până
atunci nu cunoşteam pe nici unul din ei personal. În majoritate
erau funcţionari din Ministerul de Externe, şi Ministerul Econ. Naţionale,
Direcţiunea C.F.R. şi Banca Naţională. Pe la începutul lui Ianuarie
1945, a venit la mine un domn Ing. Chrisoghelos, trimis de, Rica
Georgescu şi Max Ausnit. El mi-a prezentat nişte documente
foarte ciudate, ca din partea U.G.I.R-ului, pe care, eu urma să-l
reprezint, în cursul tratativelor, ca consilier al misiunii, care,
trebuia să plece în Turcia. D-l Chrisoghelos apărea, în aceste documente
ca mijlocitor în cadrul schimburilor eventuale de mărfuri, între
Statul Român şi Republica Turcă. I-am spus D-lui Chrisoghelos,
că nu văd necesitatea prezenţa unui intermediar, având în vedere
că schimbul se făcea de la Stat la Stat, ast-fel că ori-ce
intervenţie, din afară, era fără rost. Am refuzat să semnez
documentele prezentate şi am comunicat, acest lucru, prin
telefon D-lor Georgescu şi Ausnit, chiar în prezenţa şi auzul
D-lui Chrisoghelos. Acest domn s'a arătat foarte mânios pe
mine, din cauza atitudinei mele. Atât D-l Ausnit cât şi
Georgescu au fost nemulţumiţi de modul meu de a vedea

[illegible] au trebuit să-și convingă că, eu eram, în fond, cel care avea dreptate. La 25 Ianuarie 1945, cu vagon special, am plecat spre Turcia. Misiunea era prezidată de ministrul Tudor Ionescu, Vice, era Rică Georgescu, cei l'alți erau: **3** delegați ai C.F.R. (Ing. Ciobanu, Ing. Ciupercescu și al treilea nume îmi scapă) Ministerul de Externe prin Dl. Cons. Darvari, Minist. Economiei, prin Dl. Iamandi, Banca Națională printr-un domn de la Serv. a[illegible] Economice (uitat numele) și eu, ca delegat al UGIR-ului ca consilier, fără a face parte din misiune cu titlu de membru.

Peste vreo două zile de drum am sosit la Istanbul. Toată misiunea inclusiv, Președintele și Vice Președintele erau de acord, că trebuie să rămânem vreo săptămână la Istanbul, pentru a studia piața. Eu nu eram de aceeași părere, și am emis părerea că datoria noastră era să plecăm, fără întârziere, la Ankara, de oarece, nu era vorba de tratative cu piața ci cu Guvernul Turc. Toți s'au ridicat contra mea și aceasta m'a făcut să îmi exprim dorința de a mă înapoia la București, prezența mea fiind fără scop. În urma stăruințelor d-lui T. Ionescu, am acceptat să rămân, pentru ca să nu facă misiunei și impresie proastă altora; dacă, am făcut bine sau rău, rămânând. Nu am plecat spre Ankara într'o atmosferă, pentru mine, neplăcută, căci întreaga misiune mă privea cu neîncredere. Am stat la Ankara și Istanbul, în total vreo 45 de zile. Am luat parte la toate negocierile, tratativele și recepțiile care au avut loc. Totul s'a rezumat la pierdere de timp fără nici un folos. Eu am [illegible] acest lucru de la primul contact cu Turcii. Ceilalți domni însă, care erau misiunea, răspundeau cu ironie, la cele relevate de mine, pe motivul, că eu nu aveam experiența lucrurilor și de aici judecam, nu adaptarea, situația și mersul tratativelor. Unii opinau chiar: „ai să vezi, Dl. Stefănescu, tratăm, tratăm vreo 2-3 luni, și apoi de odată în 24 de ore se semnează acordul". Numai acest ce răspunde la comunicarea tehnică.

În primele zile ale lui Martie 1945 am plecat spre Țara fără să fi încheiat ceva. După ce am sosit la București, prin Giurgiu — nu l-am mai văzut pe Georgescu, destul de mult timp, pentru că și el și eu eram foarte ocupați; fiecare cu treburile lui; El, ca Director Gl. al Soc. Rom. Americane, care suferise mari distrugeri de pe urma bombardamentelor aeriene, și refacerea îl ocupa, fără îndoială, foarte mult; Eu de asemenea eram foarte ocupat, așa că nu ne puteam vedea chiar dacă am fi dorit mult acest lucru. Prin Mai sau Iunie 1945, am fost invitat la masă la Georgescu, mai erau de față: soții Durma, soții Alex. Ionescu, un colonel american pe care îl vedeam pentru prima și ultima dată — un domn din Industria Petroliferă, avocat cred, al cărui nume îmi scapă, ~~[illegible]~~ și Dl Aurel Leucutia. După masă s-a jucat bridge și alte jocuri, la care am privit. Ne-am retras pe la orele 11. (masa avusese loc seara) (23 ore) — O seară pierdută, o menționez numai pentru că au fost de față mai multe persoane, și pentru că să nu credeți că ascund ceva, în caz că ați avea cunoștință despre această masă din alte surse. Dl Durma se întorsese de la Moscova, dar nu ne-a povestit nimic despre acestea.

Prin luna Iulie 1945, familia mea se afla la Predeal. Eu nu aveam automobil, iar cu trenul se călătorea foarte greu, din cauza mișcărilor de trupe, astfel că nu mă puteam duce la familie, decât cu ocazii. Una din aceste ocazii mi-a fost prilejuită tocmai de către Mircea Georgescu, care avea familia la Sinaia, unde [illegible] împreună cu familia Dl Jovin. Georgescu a rămas la Sinaia iar eu am călătorit mai departe la Predeal, (într-o sâmbătă) de unde, luni dimineața, a venit de m-a luat același automobil. Georgescu, era prieten cu Dl Petru Groza, și foarte intim prieten cu Durma. Din curiozitate, l-am întrebat dacă are cunoștință despre acordul încheiat la Moscova. El mi-a povestit, cele ce știe de la Durma și de la Dr Groza. În esență era convins că se încheiase un acord economic bun și că speră că se va extinde și la alte materiale pe lângă acelea care formau obiectul acestui prim acord, dar, că detalii nu avea —

Până în iarna anului 1945/46 nu l-am mai [văzut] pe Georgescu, de cât o singură dată, prin toamna anului la o recepție dată, în cinstea Dlui De Weck, fost ministru al Elveției; la Asociația Marei Finanțe și Industrii. Acolo am fost prezintat de către Georgescu, cred, Generalului Skyler de la misiunea americană și Dlui Britn Berry, cu care n'am vorbit de cât, atât cât, comportă o asemenea cunoștință, în asemenea ocazii – cu lume multă și ceremonie, de circumstanță.

Prin luna Decembre 1945, am fost invitat, prin Georgescu, la o masă, la Restaurantul „Capșa", dată în cinstea Dlui Etheridge, delegatul presedintelui Truman, care făcea o anchetă, în țările foste ostetile ale Germaniei. La această masă se aflau: Dl Etheridge, Consilierul Economic american Kakidge, Dl Walters, Directorul la Romano Americana; Niki Georgescu, Mircea Durma, George Jocsăneanu, administrator delegat al Soc. Textila Buhuși; Alex. Racoțe, Director la Soc. Astra Romana, Dl Ion Cristu, fost ministru, eu, și poate una sau două alte persoane pe care nu mi le amintesc. Dl Etheridge a întrebat pe fiecare cine este care. Pe Durma l'a întrebat despre vizita sa la Moscova. Acesta a răspuns, cu un zâmbet, care nu l-a părăsit tot timpul cât a vorbit. A spus că tratativele au fost cordiale, că Sovieticii sunt foarte buni negociatori și că știu exact ce vor, și că în cele din urmă Sovieticii au prezintat un protocol, care încorpora cu adevărat tot ce se discutase, dar că redactarea nu fusese făcută, împreună, cu delegația românească; că acordul este bun în fond, și că prețul acestui acord de importanța materiei prime – bumbac în special – fără de care industria noastră nu ar mai fi putut lucra.

Pe mine m'a întrebat ce cred despre situația generală; i-am răspuns că nu este ușor să sintetizez situația generală, ne având la îndemână informații asupra situației generale. Am adăugat că, la noi în țară, situația ni se pare foarte confuză și plină de necunoscute, care, dezorientează pe ori-ce om. I-am spus apoi; că dacă marile Națiuni, cu care Romania a încheiat armistițiul s'ar înțelege

108

108 121

intre ele lucrurile s'ar lămuri, oamenii și-ar găsi orientarea și chaosul s'ar risipi, lăsând loc luminei. La întrebarea D-lui Etheridge, că cine credeam că ar fi responsabil de starea în care ne aflăm, i-am răspuns că: Toate 3 marile Națiuni în frunte cu Statele Unite, și că eu nu puteam blama Uniunea Sovietică care era mandatarul celor-l-alte 2 parteneri. - D-l Etheridge a fost, se pare, impresionat de răspunsul meu, după spusele D-lui Consilier Kekridge. D-l Ion Cristu, a fost întrebat să-și spună părerea asupra aspectului politic. Nu știu ce a răspuns, căci era așezat alături de D-l Etheridge și vorbea foarte încet, așa că n'am înțeles nimic. Ceil-l-alți au fost întrebați despre industriile respective pe cari le reprezentau, [illegible] a vorbit despre refacerea și nevoia urgentă de a se relua relațiile economice cu occidentul și Statele Unite. Georgescu nu a fost întrebat nimic și deci nu a spus nimic. Situația lui, de Director General la Româno Americana, îl făcea probabil să vorbească cu D-l Etheridge și în alte ocazii. Evoluția lui Georgescu, pe plan politic, a devenit foarte importantă. Cu ocazia vizitei celor 3 ambasadori la București, în Ianuarie 1946 a fost o mare recepție, la care au participat și membrii guvernului. Eu nu am fost prezent la această festivitate. Exact, încet, relațiile dintre Georgescu și mine Resuceanu tot mai formale și mai rare. Treceau luni de zile, și nici eu nu-l căutam, de el, sau el de mine. Ne-am întâlnit de 2-3 ori la Soc. Româno-Americană, cu scopul de a discuta, reprezentanții industriei chimice și farmaceutice Britanice, cu membrii componenți ai unei Societăți creiate în acest scop de către: D-nii Alex. Racoti, Jaroslavici, Hornunzescu, Alex. Ionescu, și alte 2-3 persoane ale căror nume, îmi scapă. Eu participam, fără să fi fost interesat, fiind rugat de Col. Forster, șeful secției Econ. din Misiunea Britanică, care ținea să intru în această societate, ca o garanție morală. Discuțiile care au avut loc, au fost un fel de a pierde timpul, căci nu se putea ajunge la ceva concret în împrejurările de atunci. Prin Martie/1947, a sosit la București delegatul Producătorilor farmaceutici din Anglia, care a tratat și cu Societatea amintită mai sus, și cu Firma Droguerie Standard - și până la urmă, a părăsit

București, fără să fi ajuns la vreo înțelegere. Cred că în acest moment Radu Georgescu părăsise țara, cu pașaportul regal, împreună cu soția, și se află în America.

O coincidență a făcut ca eu să mă aflu la aeroportul Băneasa, tocmai când pleca familia Georgescu. Nu știam nimic despre această plecare, mai dinainte, așa că am fost mirat când am aflat că pleacă chiar acum. A fost condus de foarte multă lume din Ind. Petroliferă și de Dl. Chrisoghelu, care se pare că devenise un personagiu foarte important. Printre cei prezenți se afla și șeful protocolului Pavicescu, deci persoană oficială. Eu plecam la Craiova, și cum avionul cu care călătoream pleca mai înainte, am salutat pe doamna Georgescu și soțul ei și am plecat. Acest incident este fără importanță, dar fiind ultima dată când l-am întâlnit pe Georgescu, trebuie să spun acest lucru. Eu eram însoțit de Dl. Florin Vraciu, directorul fabricii de postav. Altceva și am stat împreună tot timpul. Prin Ianuarie 1947, am fost la Radu Georgescu, într-o seară, fiind invitat cu soția mea. Era așa de multă lume, între care și [illegible] membri din Guvernământ, că am stat puțin și am plecat acasă.

[illegible] l-am cunoscut pe Chica Dumitru, în primăvara anului 1935. Mi-a fost recomandat de către Școala Politehnică din București, căreia mă adresasem, cu o cerere scrisă, ca să-mi recomande 3 ingineri tineri, care ar fi fost dispuși să se specializeze în prelucrarea bumbacului și fabricarea ațelor de cusut. Mi-au fost recomandați: Chica Dumitru, Tatos Gheorghe și Anastasiu Bernard, acesta din urmă, a murit în anul 1936, după ce a revenit în țară, de o boală de inimă.

În momentul angajării lor i-am întrebat despre atașamentele lor politice, căci în acel timp aberațiunea legionară luase niște proporții îngrijorătoare. Chica Dumitru mi-a spus, ca și ceilalți doi, că, nu are nici un atașament, de această natură, ceia ce nu era adevărat - ceilalți doi mi-au răspuns la fel dar era adevărat, după cum s-a dovedit mai târziu.

Au fost trimiși de către mine, în numele Soc. Românofir, în Marea Britanie, pentru specializare.

Ca și ceilalți. Chica Dumitru, a lucrat acolo, în fabricile Coats din Paisley, și s-a întors la începutul anului 1936, pregătit să conducă secția de fabricat ața brută. Tot timpul cât a lucrat în Anglia a avut o purtare exemplară așa că nu puteam fi decât mulțumit de achiziția făcută prin angajarea lui.

În 1937, Chica și-a manifestat dorința de a se specializa și în filatul bumbacului. După consultarea avută cu asociații mei britanici, l-am trimis pe o nouă perioadă de 6 luni la Harland în Austria. Revenind în țară, a continuat să conducă secția lui și făcea acest lucru cu pricepere și tragere de inimă. În lipsa lui din țară, fiind la Harland, am aflat că este legionar, cu grad mare. La înapoiere, l-am întrebat dacă este adevărat și mi-a răspuns afirmativ, dar nu mi-a spus ce grad are. Trebuie să mărturisesc că în tot timpul cât a lucrat în întreprinderea Românofir nu am observat nimic în purtarea lui, care să indice că ar fi avut o activitate politică; și nici agitațiuni, de asemenea nu s-au produs, care să mă facă să cred că ar fi fost instigate de el.

Până în anul 1940, luna Octombrie, când Horia Sima l-a obligat să părăsească postul ce avea la Românofir, pentru a lua conducerea C.A.M.-ului, relațiile mele cu Chica au fost normale, adică acelea comportate de situația respectivă a fiecăruia, în întreprinderea unde lucram; eu având postul principal de conducere, fiind și acționar, el ca angajat al întreprinderii, deținând un post technic important în fabrică. Abia când i s-a încredințat un post așa de important, ca Dir. Gl. al C.A.M. mi-am dat seama, că, Chica, reprezenta ceva în erarhia conducerii legionarismului.

În timpul cât a ocupat postul de Dir. Gl. la C.A.M., cred că l-am văzut de 2-3 ori, în interes de afaceri. Eu eram în Consiliul de Adție al Întreprinderilor Generale Technice Ing. Tib. Eremia, și în această calitate, fiind rugat de Consiliu, m-am dus să-l văd pe Chica, în legătură cu niște plăți întârziate ale C.A.M.-ului pentru lucrări executate de Întreprinderi la fabrica de Tutun de la Sft. Gheorghe. Aceste vizite le-am făcut împreună cu Ing. Dragoș Papp, directorul General al Întreprinderilor Gle. Technice, și s-au limitat strict la solicitarea plăților ce datoram.

L-am revăzut pe Chiica la câteva luni, după rebeliune; demisionase de la C.A.M. și era fără post. A venit pe la biroul meu. Am avut impresia că sondează terenul, în vederea revenirii la postul părăsit. Nu am încurajat nici o speranță în această direcțiune și Chiica și-a luat ziua bună și a plecat. Aceasta era pe la prin luna mai 1941. Nu l-am mai văzut până prin anul 1943, când a venit la biroul meu și s-a anunțat la mine. L-am primit și l-am întrebat ce face și cu ce se mai ocupă. Mi-a răspuns că de la ultima noastră convorbire, cu vreo 2 ani în urmă, se ocupase cu agricultura în stil mare în Basarabia, unde arendase de la stat câteva mii de Ha de pământ. Mi-a povestit că era asociat cu niște germani, și acum însă, dar, că, din cauza mișcării frontului, care se apropia de noi, au retras utilajul agricol ce aveau acolo și au părăsit agricultura. Mașinile erau de vânzare, și eu am cumpărat pentru uzul soției mele la moșia sa, din Sălcuța-Panaghia, Jud. Dolj, un tractor Deutz, o batoză și o presă de paie. Cu această ocazie Chiica mi-a povestit că din punct de vedere material era mulțumit cu situația sa. În acest timp lucra împreună cu niște sași într-o afacere care se ocupa cu materiale tehnice, și în această calitate de furnizor venea din când în când pe la Soc. Românofir. Câteodată trecea, să-mi zică, ziua bună, dar de cele mai multe ori nici nu-l vedeam. Acestea se petreceau în perioada 1943-1947. Cu o excepție, căci prin August, după ziua de 23-Aug. 1944, a venit la mine în mod expres, și m-a rugat să-l primesc pe el, și pe prietenul lui H. Comănescu, împreună cu un alt prieten, al cărui nume îmi scapă, căci mi se adresau ca unui părinte, cerând un sfat. A venit la mine împreună cu prietenii lui și fără înconjur, m-au întrebat ce cred eu că ar trebui

soțoaei, și mulți alți tineri în situația lor de fosti legionari moderați. Cum întrebarea nu mi se păruse clară, i-am rugat să fie mai explicit. - Atunci, Comanici, a răspuns că: legionarii fanatici fugiseră cu germanii, iar conducătorii rebeliunii plecaseră deja din 1941, în Germania, cu H. Sima. Ei ca oameni moderați, erau dezorientați și nu știau încotro s-o apuce, căci situația lor era grea și prin faptul că nu își puteau câștiga existența ca fosti legionari. Eu le-am răspuns că, după părerea mea, ar trebui mai întâi să uite că au făcut parte din mișcarea legionară care, nu s-a ilustrat, decât, prin trădarea țării în favoarea Germanilor, prin crime josnice, jafuri și mai josnice, și tot felul de orori care apasă mișcarea legionară. Dacă vor să ia parte activă la viața politică eu eram de părere, că fiecare om să se alipească organismului sau doctrinei politice în care crede în mod cinstit, cu conștiința împăcată că pe această cale își va face datoria civică conform credințelor sale și ale concetățenilor săi. Acest lucru nu se putea înfăptui decât individual, nu ca grupare politică, care, fuzionează cu altă grupare politică. Cu atât mai mult, cu cât gruparea lor politică va fi desigur, scoasă în afara legii, prin tratatele de pace și chiar prin convenția de armistițiu care nu se semnase încă. Acesta s-a întâmplat întocmai cum prevăzusem.

Au plecat de la mine mulțumindu-mi și nu i-am mai văzut până în 1947. prin luna Noembrie, când, Chiș D. l-a adus la mine pe Comanici, care arăta foarte rău din punct de vedere fizic și m-a rugat să-l ajut cu bani, Chiș nu era de față, în timpul convorbirii - se vede că așa se înțeleseseră. I-am răspuns că regret foarte mult dar îmi este imposibil, căci după preschimbarea monetei și comprimarea creditelor și eu mă găseam foarte strâmtorat. A plecat de la mine și nu l-am mai văzut niciodată. Peste vre-o două luni, prin Ianuarie 1948, Chiș a venit din nou la mine, de data aceasta cu o nouă rugăminte.

Înainte de a-mi face cunoștința pentru care venise, m-a informat, așa într-o doară, că Comaniciu părăsise Țara și că se află la Paris. Mi-a adăugat, pe acelaș ton, o întrebare, dacă n-aș dori și eu să plec în străinătate, căci el are legături cu cei care fac trecerile clandestine peste graniță și că, pentru mine, ar putea aranja acest lucru pe un preț foarte mic. I-am răspuns fără înconjur, fără ezitare, că nu mă interesează propunerea lui; în nici un fel, de oare-ce nu cred că am vreun motiv care să mă oblige să fug din țară. I-am mai spus, că o pâine o să-mi pot câștiga, în țara mea, pentru familia mea și pentru mine, ori ce schimbare, în structura economică a țării, ar interveni. Și nici astăzi, după 15 luni de închisoare, nu regret refuzul meu de a reflecta, măcar, la fuga din țară. Prefer să mor chiar în închisoare, fără cauză justă, chiar, în țara mea, decât să fiu umilit sau desprețuit în țara străină. Nu știu dacă am sau nu am dreptate privind lucrurile astfel, dar nu pot face alt-fel, firea mea nu-mi permite.

După aceasta, a ajuns la cunoștința pentru care venise la mine. Rugă să-l primesc pe un prieten a lui, fost legionar, care ar dori să-mi ceară un sfat și o părere. Mă întreb înfiorare și de ce nu am refuzat net, și am acceptat să-l primesc pe acest prieten a lui.

A venit la mine, poate, către 20 Ianuarie 1948, nu-mi pot aduce aminte. Mi l-a prezentat pe prietenul lui ca Dr. Filip. Chica a fost prezent tot timpul cât acest domn a stat de vorbă cu mine. L-am întrebat ce dorește de la mine și mi-a răspuns că dorește un sfat și o părere, cu privire la orientarea lui și a altora ca el în împrejurările de față cu atmosfera politică încărcată, din cauza neînțelegerilor dintre marile puteri, care ar putea să culmineze într-un nou conflict armat. I-am răspuns că este greu de răspuns la întrebarea lui. Am făcut o serie de observații care mi se păreau justificate, și anume:

că din cauza conflictelor dintre marile puteri, națiunile mici sunt
fatal acelea care plătesc oalele sparte, fără voia lor, ci numai
prin faptul că sunt antrenate în conflicte, care nu le privesc
direct. Ceia ce mi se părea și mai grav, în cazul unui nou
război, era eventuala erupție a noui valuri de ură și
răzbunări, care se vor solda cu suferințe îndurate de oameni
complet nevinovați și străini de cauza nenorocirilor lor. Dr.
Filip și Chiș au confirmat că aceasta era adevărat.
La a doua întâlnire care a avut loc pe la începutul lui
Februarie 1948, în cursul convorbirii mele cu Dr. Filip, Chiș,
a făcut următoarea observație: Lucrețiu Pătrășcanu este
numit în partidul comunist: „<u>Românul No 1</u>" și că acesta ar
fi fost interpretat pe inamicul No 1. – Convorbirile
menționate au avut loc cu Dr. Filip, Chiș a fost prezent,
dar nu a intervenit decât în măsura arătată mai sus.
Aceasta a fost ultima oară când l-am văzut pe Chiș.

Pe Dr. Filip (Costea) l-am cunoscut pe la 20 Ianuarie 1948.
la instigația lui Chiș Dumitru. Nici nu-l mai văzusem
și nici nu auzisem de el, nici ca Dr. Filip, nici sub numele
de Costea. Nu știu dacă am acceptat să-l primesc pe acest
om din curiozitate sau din slăbiciune omenească. Oricare
ar fi fost cauza, o regret.
La întrebarea mea, cu ce scop venise să mă vadă, mi-a
răspuns că, mi-ar fi fost recunoscător, dacă i-aș da un sfat și
o părere în acelaș timp, cu privire la orientarea lui și a altora
ca el, care fuseseră legionari, în împrejurările de față, cu
atmosfera politică încărcată, din cauza neînțelegerilor dintre
marile puteri, care, ar putea culmina într'un nou războiu cu
consecințe nebănuite și cu suferințe tot așa de mari. I-am
răspuns că era greu de răspuns la întrebarea lui și fără să
vreau mi-am lansat în considerente de ordin general, care mi
se păreau just făcute, în acel moment, <u>pe tema</u> că, din
cauza conflictelor dintre marile puteri, micile națiuni, erau

națiunile care plăteau oalele aparte, sau o bună parte din ele. Fără voia lor, erau antrenate în conflicte care nu le priveau și nu le vor privi niciodată direct. Ceea ce mi se părea și mai grav, era faptul că în cazul unui nou conflict, era eventuală, o nouă erupție de ură și răzbunări, cu suferințe îndurate de ființe omenești; complet nevinovate și cu totul străine de cauza nenorocirilor lor. Dr. Filip s-a declarat de acord cu părerea mea, și a adăugat că acesta era și motivul pentru care venise la mine. A adăugat că în timpul guvernării Antonescu-Horia Sima, el fusese prefect la Hunedoara, și era cu conștiința împăcată, că în acel județ nu s-a petrecut nici un fel de violență, nici la adresa evreilor, nici la adresa acelora care nu împărtășeau vederile politice legionare. A mai spus că deși n-avea ce să-și reproșeze nimic, totuși din cauză că era prigonit de Dr. Petru Groza, a trebuit să plece din județul său de origină Hunedoara, și să se mute în alte părți, mi-a spus că este stabilit într-o comună în Jud. Buzău, nu-mi aduc aminte, dacă a spus sau nu, numele comunei. Chiea a fost de față și convorbirea s-a limitat la cele arătate mai sus. La plecare, Dr. Filip, mi-a spus că ar dori să mă mai vadă dacă-l pot primi, când va veni din nou la București. Nu știu de ce, nu i-am răspuns că, n-ar mai avea scop să ne mai vedem, și i-am spus că-l voi primi, dacă vine în București. Ne-am despărțit.

A doua întâlnire a avut loc pe la începutul lunii Februarie 1948, tot în prezența Dnei Chiea. De această dată Dr. Filip a vorbit mai tot timpul, cât a stat la mine. El a analizat eventualele acte de violență care s-ar putea produce, în cazul izbucnirii unui război între marile puteri; și era de părere că se impunea oricărui om cinstit să facă tot posibilul pentru a împiedica izbucnirea unor asemenea violențe, cu scopul de a cruța oamenilor nevinovați o suferință nemeritată. L-am întrebat cu ce mijloace crede el că oamenii

care l are ca nimic ar putea împiedica ca violențele să fie împiedicate. Mi-a răspuns că, el are mulți prieteni, pe tot cuprinsul țării, care gândesc la fel cu el și că crede că ar putea contribui cu ceva la împiedicarea nenorocirilor de care se temea.

În acest moment, Chica, care nu spusese nimic, ca și la prima întâlnire a pus o întrebare, adresându-mi-se mie, și anume: „Ce credeți, spunea el, despre debarcarea lui L. Pătrășcanu din Guvern și probabil și din partid? I-am răspuns, fără ezitare și fără [illegible], că mă miră foarte mult acest lucru, deoarece eu îl socoteam pe Pătrășcanu ca pe unul din stâlpii partidului comunist român. Fără să mă opresc mi-am continuat gândul spunând: „Ferească Dumnezeu de vreun atentat în timpul de față, căci toată reacțiunea guvernului s-ar îndrepta contra prietenilor lui Pătrășcanu, și represiunile ar fi groaznice." Cetisem în presa zilnică, câtăva vreme în urmă, despre un complot judecat la Curtea Marțială din București; și niște tineri fuseseră condamnați pentru că complotau să comită atentate contra guvernului. Exclamația mea, care, a putut fi sugerată de cele ce cetisem în presa zilnică, a trecut complet neobservată, aproape; nici Chica nici Dr. Filip n-au făcut vre-o remarcă, spunând numai, parcă în mod automat: „Ferească Dumnezeu".

Chica a intervenit cu următoarea observație, sau întrebare: Știți cum este numit L. Pătrășcanu de colegii lui de la conducerea partidului comunist? Am răspuns că nu știu. Atunci el, a adăugat că: L. Pătrășcanu este numit „Românul Nr. 1" ceea ce, a explicat el, însemna „dușmanul Nr. 1". I-am răspuns că gluma mi se părea cam deplasată, dar că, având în vedere modul debarcării sale, ar putea fi adevărat.

După această butadă povestită de Chica, Dr. Filip, a reluat cuvântul și mi-a pus următoarea întrebare: „credeți că, am putea primi vreun ajutor, din afară, în caz de nevoie? I-am răspuns că nu știu, dar că pentru a afla acest lucru ar trebui să fac contact cu refugiații politici ...

Itati în străinătate. Dr. Filip m'a întrebat dacă eu aş putea să'l ajut cu ceva în această direcţie? I'am răspuns că nu ştiu, dar că mă voiu gândi. In continuare am adăugat că pentru acest scop ar avea nevoie de mijloace de comunicaţie, respectiv de un aparat de radio-transmisiuni şi operatori respectivi. Dr. Filip a răspuns că aparat n'are de unde să'şi procure, dar că operatori poate să'i găsească. Aci convorbirea a luat sfârşit şi Dr. Filip şi Chirea au plecat împreună.

A treia şi ultima întâlnire a avut loc pe la mijlocul lunii februarie 1948, cred - şi Dr. Filip a venit singur. Cum s'a aşezat pe scaun a spus că, a găsit operatori; dar că despre aparat nu crede că'i va fi uşor să găsească. Eu i-am răspuns, că deşi nu i-am vorbit de acest lucru, totuşi m'am interesat de găsirea unui aparat, dar că, omul care ar fi putut să mă ajute în această privinţă era plecat din ţară şi că nu se mai înapoiază, aşa că regret dar nu-i pot fi de nici un folos.

Această ultimă convorbire s'a limitat aci şi Dr. Filip a plecat - când mi-a dat mâna, a adăugat „Costea". Am înţeles că, acesta era numele lui adevărat, şi că numele lui era Dr. Filip Costea. Nu am dat mare importanţă acestui fapt.

In ce priveşte aparatul, mărturisesc, că, mişcat de ideile umanitare ale Dr. Filip, am avut intenţia să'l sondez, în această privinţă pe Porter de la legaţia Britanică căruia, în Sept. 1944 îi predasem cele 2 aparate, ce avusesem în grija mea până la 23 August 1944. Când am telefonat la legaţia Britanică şi am întrebat de Porter, mi s'a răspuns de telefonist, că Porter părăsise ţara noastră; în Decembrie 1947 şi că nu se mai înapoiază, fiind numit în alt post.

Când am primit acest răspuns, că, Porter era plecat, am simţit o mare uşurare instinctivă.

Cele relatate mai sus sunt absolut exacte şi deşi unele lucruri se întorc contra mea, totuşi pentru că vreau să fiu sincer, nesocotind că a fi greşit este o crimă, că fie-care om este supus greşelei şi că în starea de desorientare, în care mă aflam, în urma răsturnării felului de viaţă, în care crescusem şi trăisem, până la vârsta de 60 de ani, eram un motiv care să explice starea mea de desorientare şi confuzie. Numai, într'o stare de confuzie, se poate explica uşurinţa, cu care, m'am lăsat, târât în aceste convorbiri, cu prietenii lui Chiro, cu care n'aveam nici în clin nici în mânecă, şi ale căror idei şi practici politice îmi repugnau.

De multe ori m'am gândit, de când sunt la închisoare, că, probabil Chiro, care a fost motorul acestor întâlniri, făcea acest lucru, pentru a'şi crea lui însuşi un punct de sprijin în viitor sau să justifice activitatea lui dubioasă. Când erau germanii în ţară era asociat în afacerile lui cu germani şi saşi; După 23 August 1944, după spusele lui, se asociase cu nişte evrei cu care, spunea el, că făcea afaceri de import şi export, între România şi Ungaria.

19 Iulie 1949

Celula 46.

Alexandru C. Ştefănescu

Declarație

In primele zile după 23 August 1944, adică pe la 27-28 August, cred, trecând prin dreptul Băncii Naționale, am văzut la fereastră, la etaj, pe un domn Ștefan Bălceanu, care, cred că era în Consiliul de Adție al Băncii. L'am salutat și el mi-a invitat să vin sus. M'am dus, și mi-a spus că, Guvernul se află instalat în safe-urile Băncii. L'am întrebat, dacă, ar fi posibil să văd, și eu, unde lucrează guvernul? M'a condus la subsolul Băncii și acolo se afla întreg guvernul presidat de Generalul Sănătescu. Am salutat pe cei cunoscuți, între care se afla și dl. L. Pătrășcanu. După aceasta, am înțeles să mă retrag, prezența mea, acolo, neavând nici un rost, iar curiozitatea, de a vedea unde lucra guvernul, de teama bombardamentelor germane, fiind satisfăcută. La plecare, dl. Pătrășcanu mi-a comunicat că pleacă la Moscova, ca membru al delegației române, pentru semnarea convenției de armistițiu, adăugând că, după înapoierea sa de la Moscova, ar trebui, și că el ar dori, să stăm de vorbă. I'am răspuns că aș fi bucuros să ne vedem după întoarcerea sa de la Moscova.

Cam în aceiași perioadă de timp, a venit la mine dl. Chica D. și mi a rugat, cu multă insistență să'l primesc pe prietenul lui H. Comăniciu, împreună cu el și cu un alt prieten, al cărui nume, nu'mi aduc aminte să mi'l fi spus, dorind să mi ceară un sfat părintesc. Peste două, trei zile au venit la mine. Dl. Comăniciu, pe care'l vedeam pentru prima oară, mi-a vorbit despre situația lui și a prietenilor lui, ca foști legionari, declarând că, modul cum s'au comportat între 1940 și 1944, unii dintre ei, îl pune pe el și majoritatea tineretului român într'o situație desperată, fiind puși, aproape, în afara legei. M'a rugat, să'i sfătuesc, ce ar putea face, ca să iasă din situația tragică în care se găsesc? I'am răspuns, fără înconjur că, după părerea mea, ar trebui să uite, dacă pot, că au fost legionari, căci ororile comise, în numele legionarismului, îi dezonorează și că vor urma, desigur, și sancțiuni, care, vor fi impuse, prin convenția de armistițiu și tratatul de pace. Dacă sfatul cerut reflectează la atitudinea lor politică viitoare, am adăugat, cred că, fie-care om, să se atașeze individual, la oricare din partidele politice care formează blocul guvernamental, după structura, convingerile și credințele sale personale. Nici prin gând să nu le treacă să înființeze ca partid politic care ar fusiona cu alt partid politic). Nu știu dacă, am făcut bine sau rău că, am stat de vorbă cu acești oameni, exprimându-mi părerile mele ca răspuns la sfatul cerut! Ceia ce m'a îndemnat, să procedez, așa cum am procedat, cred că a fost convingerea mea că ura și răzbunarile, nu pot face de cât rău, și că, ori-ce era bine făcut, dacă se evitau materiale care, ar fi declanșat ura și răzbunare

N[illegible] știi ce au făcut, și cum au procedat, căci eu n'am mai avut nici un fel de legătură cu ei după aceasta, și nici, în mod public, nu s'a petrecut ceva care să indice acțiunea lor, în afară de polemica din presă, între „Scânteia" și „Dreptatea".

Pe la 15/20 Septembrie 1944, Valerin (Rică) Georgescu, m'a chemat, prin telefon la Ministerul Economiei Naționale, unde era Subsecretar de Stat. Scopul invitației fiind să'mi comunice că aparatele de radio-transmisiune, care se aflau în grija mea, trebuiau urgent, predate D-lui Porter de la Misiunea Britanică, fiind proprietatea lor, și le-au avut. Aparatele, care se aflau la Ing. Alex. Ionescu, au fost predate chiar în aceiași zi; sau a doua zi D-lui Porter împreună cu codul și toate hârtiile care se aflau la un loc.

Pe la 21/22 Septembrie 1944, au fost la mine la masă: D-l Gheorghe Maurer, Subsecretar de Stat, (comunist) Ing. E. Calmanovici (comunist) J. Bermann, (comunist) Rică Georgescu, Porter, de la Misiunea Britanică, și Gibson, corespondentul ziarului „Times" – nu'mi amintesc să mai fi fost cineva – Soția mea era la țară (în Jud. Dolj) cu copiii. – În timpul mesei s'au discutat generalități, ași putea zice fără importanță, ca și când ne-am fi găsit pe altă planetă – Acest lucru m'a obligat să spun că, mă miră că, nu își dau seama să-și dea seama că, ne aflăm în plină revoluție și lumea refuză să vadă acest lucru. Singurul, care împărtășea părerea mea, a fost D-l Gheorghe Maurer, ceilalți erau de păreri împărțite: unii, erau de părere că revoluția trecuse, odată cu 23 August, alții, că revoluția va veni mai târziu..

Pe la începutul lui Octombrie 1944, l'am văzut pe D-l L. Pătrășcanu la el acasă. Mi-a povestit despre buna voință arătată de U.R.S.S. cu ocazia semnării armistițiului. S'a plâns, apoi, că din cauza țărăniștilor din bloc nu s'a luat nici o măsură practică pentru redresarea nedreptățilo[r] și suferințelor evreilor, și ca D-l Maniu tratează cu legionarii să intre în partidul lui. Mi-a vorbit de lucrarea lui „Problemele de bază ale României" care a apărut curând după asta. Mi-a propus, în zilele din urmă, să intru în guvernul, care va urma în curând, alături de socialiști și comuniști. I'am mulțumit și i-am spus că, nu pot, nu mă simt apt pentru asemenea misiune.

Peste câteva zile am fost la masă la Valerin Georgescu (Rică) unde era așteptat și D-l L. Pătrășcanu, care nu a putut veni, A venit numai D-na Pătrășcanu, însoțită de D-l Bellu Silber. Mai erau de față, D-na și D-l Ing. Alex. Ionescu, cred că a fost și D-l Maniu, D-l A. Leventia și doi, foști prizonieri, aviatori americani, care ieșiră din spital și cărora, Georgescu, le dădea această masă, înainte de plecarea lor spre America. Ca la ori ce reuniune, de acest fel, s'au vorbit amabilități. Americanii erau mișcați de tratamentele ce au avut, ca prizonieri, deși bombardaseră

orașele Românești și cauzaseră moarte și mari pagube. Românii ripostau, că prin bombardamentele lor au accelerat înfrângerea germanilor, și altele de acest gen. D-na Pătrășcanu și Dr. Silber au care operat-o pe soția mea, spunându-i că imediat ce comuniștii vor avea puterea, vor simplifica viața pentru cei care au copii, căci, aceștia, vor fi luați de stat pentru a fi crescuți în cresă, cămine și școli, după vârstă și aplicațiune.

Evident, eu eram ocupat cu treburile mele, în întreprinderile unde aveam interese, și pe care le conduceam, și aceasta fiind ocupațiunea mea de căpetenie care îmi consuma 90% din timp.

Pe la 15 Septembrie 1944, am fost invitat la misiunea Britanică, în calitatea mea de administrator al Societății Românofir al cărui capital era, în mare măsură, Britanic. M'am dus în Str. Jules Michelet, unde l-am întâlnit pe prietenul meu J. Le Rougetel, care era șeful misiunii politice Britanice, în Comisia aliată de control. Bineînțeles, ne-am bucurat de întâlnire. Când i-am spus că fusesem invitat la misiune, mi-a comunicat că trebuie să'l văd pe Col. Forster, șeful secției economice, ce avea biroul în Str. Puțul cu apă rece. M'am dus la adresa indicată. Aci l-am găsit pe Col. Forster, care mi-a cerut, să-i fac un raport asupra activității Soc. Românofir, între 1940-1944, arătând amănunțit situația societății și a fabricelor. Am satisfăcut cererea Col. Forster, care era legitimă. Mi se cereau întruna situații asupra întreprinderii atât de Col. Forster cât și de către acționarii Britanici, ceia ce îmi îngreuna munca mea considerabil, mai ales că disciplina și bunavoința la lucru, a personalului, era în scădere. Acest lucru m'a obligat să insist pe lângă misiune, ca și la rândul lor, să insiste pe lângă co-proprietarii Britanici, să trimită reprezentanții lor spre a lua parte la conducerea societății. In 1945, au sosit d-nii L. G. Harrop, și J. M. Young, în 1946, d-nii G. Dinwiddie și E. Monk. D-nii L. G. Harrop și G. Dinwiddie au părăsit țara, primul în 1946 și al doilea în 1947. D-nii J. M. Young și E. Monk, erau în țară în aprilie 1948, când am fost arestat.

Cu Dl. Le Rougetel m'am văzut destul de des în luna Octombrie 1944, fiind rugat de el, să'l ajut cu sfatul meu, la restaurarea clădirilor Legației care fuseseră grav avariate de cutremurul în 1940. Lucrările au fost făcute de Intreprinderile Generale

Tehnică Ing. Tib. Eremia, care făcuseră primele lucrări de consolidare, imediat după cutremurul din 1940. Din când în [illegible] la masă cu d-l Lerougetel. Într-una din zile m-a rugat să-i dau relații asupra colaboraționiștilor din timpul ocupației germane. Motivul cererii sale era, că, atât el cât și ceilalți membri ai misiunii, erau asaltați de invitații, de cărți de vizită depuse, cereri de audiențe, și nu știau, în majoritatea cazurilor, cine erau acele persoane. Pentru că era imposibil, pentru mine, și cred, pentru oricine altul, să dea informațiuni utile și juste, i-am recomandat, să însărcineze pe cineva, din personalul misiunii, care știe bine românește, să procure toate monitoarele oficiale de la 1938 și până la 23 aug. 1944, căci acolo vor găsi pe toți colaboraționiștii principali; figurând ca membri sau consilieri în diferitele societăți constituite de Germani în România, în perioada arătată mai sus. Colaboraționiștii care nu figurau în publicațiile din Monitorul Oficial, erau de minimă importanță. A urmat indicațiunea mea și cred că, obținuse, pe această cale toate informațiunile care-i interesau.

Pe la finele lui Octombrie 1944, cred, d-l Lerougetel, m-a întrebat, dacă ar fi posibil să stea de vorbă, în mod particular, adică neoficial, cu cineva, dintre conducătorii partidului comunist român. I-am răspuns că eu nu cunoșteam personal decât pe d-l L. Pătrășcanu, și mai puțin pe d-l Gh. Maurer. M-a rugat insistent să-i procur ocazia să-l întâlnească pe d-l Pătrășcanu. L-am vizitat pe d-l Pătrășcanu, și i-am spus că d-l Lerougetel, dorea să întâlnească pe conducătorii partidului comunist. D-l Pătrășcanu mi-a răspuns că i-ar face plăcere să-l întâlnească pe d-l Lerougetel. Eu am sugerat, să comunice acest lucru și d-nei Ana Pauker. Am stabilit să vină la mine la o ceașcă de ceai, fără ceremonie. În ziua și la ora convenită au venit la mine d-nii Lerougetel și L. Pătrășcanu, doamna Ana Pauker nu a venit, deși sperasem că va veni. Eu nu am luat parte la convorbirea dintre domnii Lerougetel și Pătrășcanu. Eu le-am servit ceaiul. Cred că au vorbit și despre Moscova, unde, d-l Lerougetel, fusese în post, la Ambasada Britanică, înaintea războiului. Cred că au vorbit și politică, deoarece, mai târziu, d-l Lerougetel, mi-a spus că singurul partid politic din România, care, are un program și știe ce vrea, este partidul comunist. S-a referit la impresia ce făcuse asupra lui convorbirea cu d-l L. Pătrășcanu. Nu l-a mai întâlnit pe L. Pătrășcanu.

Prin Decembrie 1944, la o ședință a U.G.I.R.-ului, s-a discutat chestiunea aprovizionării cu materii prime pentru industria

textile (bumbac) cărbuni și cupru pentru C.F.R., electrozi pentru industriile chimice, materii tanante pentru industria pielăriei etc. În această ședință, am fost solicitat, să fac parte, ca consilier, din partea U.G.I.R.-ului, din misiunea care urma să plece în Turcia pentru a negocia un acord economic limitat, și prelungirea vechiului acord care expirase de curând. - În cursul lunii decembrie 1944 și Ianuarie 1945, au urmat o serie de ședințe la U.G.I.R. și la Ministerul de Externe. La minister, participau: ministrul Turciei, delegații Minist. de Externe, ai Băncii Naționale, ai Minist. Ec. Nat. ai C.F.R. și eu. - ședințele erau prezidate de d-l Ministru Petala. Pe la 15 Ian. 1945, a venit la mine, trimis de d-nii Rică Georgescu și Max Auşnit, un domn Chrisoghelos, cu niște documente, pe care mi le-a arătat, acest domn, îmi cerea să le vizez, în calitate de delegat al U.G.I.R.-ului pe lângă Misiunea ce urma să plece în Turcia. Am refuzat să vizez documentele prezentate, care îl acreditau pe d-l Chrisoghelos, ca mijlocitor al schimburilor de mărfuri ce urma să se facă între România și Turcia. Am telefonat d-lui Auşnit și Georgescu, chiar în prezența d-lui Chrisoghelos, spunându-le că, nu vedeam ce căuta un intermediar într-o operație de schimb de la stat la stat și că nu eram de acord cu modul lor de a vedea. S-a acceptat punctul de vedere susținut de mine. Și Auşnit și Georgescu s-au cam supărat pe mine.

La 25 Ianuarie 1945, am plecat spre Turcia. Misiunea se compunea din d-nii: ministrul Tudor Ionescu, Președinte, Rică Georgescu, Vice-Președinte, Dvoreri și Tiseanu din partea Minist. de Externe, Iamandi, din partea Minist. de Industrie și Comerț, Ciobanu, Cimpoeșescu și un alt domn din partea C.F.R., un domn din partea Băncii Naționale și eu ca consilier din partea U.G.I.R.-ului. Înainte de a ajunge la Istanbul, în tren, s-a ținut o ședință, la care misiunea a hotărât, să rămână vre-o câteva zile în acest oraș, pentru a lua contact cu piața! Eu am fost de părere, să plecăm direct la Ankara, deoarece fiind vorba de un schimb de mărfuri, limitat, de la stat la stat, nu era practic să mai rămânem la Istanbul pentru contactul cu piața. Întreaga misiune a fost contra, ceia ce m-a determinat să spun că prezența mea nu prea are rost dacă nu suntem de acord pe chestiuni principiale și dacă am rămas cu misiunea în Turcia, a fost numai pentru că nu doream să se producă vre-o impresie proastă asupra misiunei. Am pierdut în mod inutil vre-o săptămână la Istanbul, și apoi am plecat la Ankara. Aci am pierdut alte 4-5 săptămâni, în negocieri, cu oficialitatea Turcă, fără nici un rezultat. Tot timpul cât am stat în Turcia, am luat parte la conferințe și recepții; dar am văzut din primul moment că pierdeam timpul în zadar. La începutul lui Martie 1945, misiunea a fost rechemată pentru a raporta guvernului, și astfel am pierdut timpul în Turcia.

După ce am revenit în Țară – n'am mai văzut pe nici unul din cei cu care fusesem în Turcia, în afară de Georgescu, pe care l-am văzut în luna Iunie, 1945 cred, la masă la el, într'o seară. Erau de față, după câte îmi amintesc, familia Durma, un domn Cotaru, A. Lemnuța, un colonel american, și eu. După masă, imediat, s'a jucat bridge și alte jocuri de cărți; la care am privit, fără să joc. Pe la orele 10½ am plecat acasă, ceilalți au rămas mai departe la jocuri.

Prin luna Iulie 1945, soția și copiii mei, erau la Predeal, eu mă duceam sâmbăta până luni, dacă găseam vreo ocazie de mers. Intr'una din aceste sâmbete, am fost luat de Rică Georgescu, cu automobilul lui, care a rămas la Sinaia, unde se afla familia lui, care locuia la Sf. Ioan. Eu am mers mai departe la Predeal. Luni a venit automobilul lui Georgescu și m'a luat de la Predeal. In timpul drumului l-am întrebat dacă Durma i-a povestit ceva despre acordul economic încheiat la Moscova. El mi-a răspuns că Durma era mulțumit de acordul încheiat, dar, că, nu avea detalii, în afară de ceea ce se publicase în presă.

Prin Septembrie, cred, 1945, s'a dat o recepție de plecare, d-lui de Weck, ministrul Elveției la București – care era transferat. La această recepție am fost și eu, și am fost prezintat de Rică Georgescu, Generalului Skyler, șeful misiunei Americane, d-lui B. Berry, șeful misiunei politice americane și d-lui Kekildge, Cons. Economic. O simplă prezentare și nimic mai mult. La această epocă s'a constituit Camera de Comerț – Română-Americană, la care nu am participat în nici o formă. Numele meu a fost folosit fără să fiu întrebat.

Prin Oct./Noembre 1945, cred, fiind invitat la dejun la d-l Lerangetel; când intram la el, tocmai eșeau d-nii M. Sadoveanu, Pictorul Stoenescu, Avocat Stern, și prof. Gh. Oprescu. După ce am fost introdus la d-l Lerangetel, acesta m'a întrebat dacă am întâlnit grupul care ieșea de la el.? I-am răspuns afirmativ, și râzând, mi-a povestit că cei patru domni, îi cereau asentimentul să constitue o asociație culturală Anglo-Română, intitulată „Winston Churchill". Am mers apoi la masă, și, în timpul mesei, a povestit – că el nu i-a putut autoriza să folosească numele d-lui Winston Churchill, căruia, le-a recomandat, ca d-lor sus citați să se adreseze personal. In ce privește asentimentul pentru constituirea asociației, și mai ales cu privire la sprijinul material pe care'l solicitau, el a propus ca comitetul de inițiativă să facă o propunere scrisă pe care el o va supune Guvernului Britanic, căci el nu putea acorda asemenea autorizații. A mai remarcat că d-l Sadoveanu figurase printre asociații societății culturale Germano-Române. Eu personal nu știu dacă d-l Sadoveanu a fost sau nu în asemenea societăți Germano-Române.

Prin Noembre/Decembre 1945, cred, am fost invitat la o masă la Restaurantul Capșa. La această masă erau: Dl. Etheridge, delegatul Președintelui Statelor Unite, care făcea o vizită de informațiuni, în țările foste satelite ale Germaniei, Kekidge - Cons. Economic - St.U., Walters Dir. la Romano-Americana, înaintea războiului - iar acum era membru al misiunei Americane, Rică Georgescu, M. Durma, I. Cristu, George Focșăneanu și Alex. Racoță; nu mi aduc aminte dacă a mai fost cineva.

Dl Etheridge a pus fiecăruia întrebări. Pe Dl Durma, l-a întrebat, despre voiajul său la Moscova. Durma a răspuns, cu un surâs ironic, care nu l-a părăsit tot timpul, că, au fost bine primiți; că acordul încheiat era bun, dar că protocolul semnat, a fost prezentat misiunei române spre semnare, fără ca aceasta, să fie participat la redactarea lui. Totuși, a adăugat Durma, protocolul conținea tot ce se discutase în conferințele ținute. A subliniat apoi că Rușii sunt foarte tari negociatori și că știu perfect ce vor.

Pe ceilalți i-a întrebat despre situația în întreprinderile unde lucrau. Pe Georgescu nu l-a întrebat nimic deci nu a spus nimic. Pe mine m-a întrebat, ce cred despre situația în genere. I-am răspuns că, o găsesc confuză, chaotică chiar, și că aceasta, după părerea mea, se datorește faptului că marile puteri nu se înțeleg între ele, că intransigențele lor, în special ale Statelor Unite, fac cel mai mare rău. Fiecare om este desorientat și nu știe încotro să o apuce. Dacă marile puteri care tutelează pacea ce urmează să se încheie s-ar înțelege între ele, liniștea și ordinea în lume ar veni fără întârziere, indiferent de natura regimului politic care ar deține puterea. Am mai spus, că, eu nu pot blama Uniunea „Sovietică", care, fiind mandatarul aliaților și Britanicii și Americanii, executa mandatul lor, față de un fost inamic, sub imperiul convenției de armistițiu, care, determină drepturile și obligațiile părților - sau așa ceva, nu-mi pot aduce aminte cuvintele dar spiritul este acesta. Cel din urmă a fost interogat Dl Ion Cristu, fost ministru. N-am înțeles nimic din ce a răspuns el fiind așezat chiar alături de Dl Etheridge și vorbea, încât și-am fața către el.

In cursul anului 1946 l-am văzut pe Dl Cons. Kekidge de câteva ori, el venea la mine și îmi cerea relații asupra industriei textile, în vederea unei monografii la care lucra, privind industria română. L-am mai văzut la un dejun la Asociația Marei Finanțe și Industrii, înainte de

plecarea lui mai amânit în America. Kekidze era împreună cu Berry, și am profitat de ocazie să le spun că, mă miră că, au acordat viza de intrare în Statele Unite, lui Nicolae Malaxa, ca colaboraționist. Berry a răspuns că el nu știe că i s'ar fi acordat asemenea viză lui Malaxa, sau așa ceva. In ori-ce caz, ciocnirea nu a fost amicală –

In cursul anului 1946 pe Georgescu îl vedeam, din când în când, la Camera de Comerț Romano americane, unde se discutau, admiteri de membri și alte chestiuni de acest fel.

In 1947, prin februarie, Georgescu a plecat și el în America. L-am văzut, întâmplător la aeroport, căci alt-fel nici n'aș fi știut despre plecarea lui.

Prin decembrie 1946, cred că era, am fost invitat la Georgescu într-o seară. Când am ajuns acolo, am văzut cel mai mare bâlciu pe care-l poate face cineva la el acasă, dacă-i face plăcere. Erau poate 150 persoane, pe un spațiu unde nu aveau loc nici 80 – Era și Dr. Groza, primul ministru, precum și alți membri ai Guvernului – Nu știu ce rost avea această serată; Am plecat după cel mult 40-45 minute de la sosire, mai ales căci soția mea nu este amatoare de asemenea reuniuni zgomotoase și fără suflet. Târziu, după plecarea lui Georgescu, mi-am zis; probabil că acea serată era în legătură cu plecarea familiei Georgescu, în America.

La ori-ce serată, sau recepție de acest gen, unde lumea își freacă coatele, fără să aibă ceva în comun, și fără să se simtă bine împreună, situația este aceiași – Dacă vorbești de una, este ca și când le-ai descrie pe fie-care în parte.

In primăvară, 1946, Lerougetel, a părăsit România și în locul lui a venit Dl. A. Holman, pe care l-am cunoscut prin iunie 1946, cu ocazia unei vizite ce dorea să facă la fabrica Românofir – la Tălmaciu. Fiind la Tălmaciu, a și pescuit în râul Sadu, el fiind amator-pescar. A mai fost la Tălmaciu de vreo 2 ori după aceia – pentru câte o zi, cel mult două. Eu nu am fost la Tălmaciu cu ocazia acestor vizite, fiind condus de către colegul Britanic, care, locuia la fabrică.

Prin toamna anului 1946, Dl. Iuliu Maniu, m'a invitat la el prin telefon, m'am dus la el, și în mare taină m'a rugat să mă interesez ce are Dl. Holman cu el, căci deși se afla în București de câteva luni, nu i-a făcut vizită ne-

o accepta, de la un ministru nou sosit, în calitatea sa de şef al unui partid din opoziţie. I-am promis că mă voi interesa, când împrejurările vor permite. La prima ocazie ce s'a ivit, l-am sondat pe Dl. Holman în această privinţă, şi el mi-a răspuns, fără înconjur, că, până după încheierea păcii el nu putea avea relaţii decât cu Guvernul ţării - opoziţia nu intra în consideraţie pentru el ca membru al Comisiei aliate de control. - Totuşi, a adăugat, dacă Dl. Maniu sau oricare alt fruntaş al opoziţiei, i-ar solicita o audienţă, el o acordă bucuros. M'a mirat acest aspect al problemei, căci în guvern se afla şi un membru al partidului Dl. Maniu. -

In cursul anului 1946 toamna l-am cunoscut pe Dl. Cameron. Consilierul Economic al Legaţiei Britanice, care înlocuia misiunea economică, care încetase de a mai fi după încheierea păcii - Cu misiunea economică relaţiile mele au fost limitate la chestiuni cu caracter strict economic, privind întreprinderea Romanofir, pe care o conduceam. Am fost solicitat de Dl Col. Forster, şeful M. Economice să particip la o societate care trata reprezentarea Industriei Chimice şi farmaceutice Britanice, în România. Această Societate avea ca componenţi pe: Alex. Racotă, Hurmuzescu, Iaroslavici, Alex. Ionescu şi alţi 2-3 ale căror nume îmi scapă, nu ştiu dacă Rică Georgescu era interesat. Discuţiile în jurul acestei reprezentanţe au avut loc în sala de consiliu a Societăţii Româno-Americane de Petrol. Eu nu am făcut parte din această societate, dar am luat parte la şedinţele de consiliu, pentru a face plăcere Col. Forster. Nu s'a ajuns la nimic concret. Societatea, după câte cunosc, nu a avut nici o activitate şi capitalul s'a irosit fără scop. O altă chestiune care nu mă privea, în care am fost consultat de Col. Forster, a fost aceia a fabricii Coddington & Lamb, din Şoseaua Colentina. Avocatul Gh. Mortun, care avea procura generală de la proprietarii Britanici, a închiriat fabrica, fără aprobarea specială a acestora. Dl. Mortun fusese recomandat de mine în 1940, Directorului fabricii, care părăsea ţara, astfel că aveam oare-care răspundere morală faţă de actele d-lui Mortun. - Dl. Mortun a greşit că n'a tratat aprobarea proprietarilor, [illegible]

n[illegible] fabrica, dar âmi amintesc că nu a făcut acest lucru cu rea credință ci numai pentru o bună administrare a interesele întreprinderei. Dovada o face și faptul că peste 2-3 luni [illegible] Directorul fabricei din Anglia, și a aprobat contractul, sau pentru că se găsea în fața unui fapt împlinit, ci pentru că contractul nu avea nimic oneros în el.

După ce Dl Cameron, a luat conducerea consilieratului Economic paralel cu Dl Robinson, care se ocupa numai, cred, de negocierea unui acord economic limitat, am fost consultat, de multe ori în legatură cu proectul de lege privitor la crearea Oficiilor Industriale. Dl Cameron sau signora, sau pretindea că nu știe că, asemenea oficii industriale existau și în Marea Britanie. A trebuit să-i amintesc despre acest lucru pentru a-mi căpăta unor consultări care erau numai pierdere de timp –. In toamna anului 1947, Dl Cameron a fost înlocuit prin Dl Isacson, un om capabil pe care l-am vazut de mai multe ori. In tot d-auna a fost prezent la întâlniri Dl Monk, colegul meu de la Romanofir. Dl Isacson s-a informat asupra funcționarei societăței Romanofir sub regimul Oficiilor Industriale. Cele mai multe convorbiri au avut însă loc în legatură cu propuneri primite de la întreprinderi Britanice care ne oferea noua –, Romanofir, bumbac egiptean contra stofe de avant gata [illegible] Industriei și Comerț, prin oficiul Industrial Textil, pentru a fi considerate și a ne da dezlegare. Până la arestarea mea în aprilie 1948, chestiunea era încă în așteptarea răspunsului Ministerului de Industrie și Comerț –

Cu organele militare ale misiunei Britanice nu am avut absolut nici o legatură decât, că am solicitat de câteva ori Penicilină pentru diverse persoane care au apelat la mine – Am cunoscut pe Vice Mareșalul Stevenson șeful Misiunei și pe ajutorul său generalul Greer, dar numai în această situație de solicitant de penicilină –

In 1947, prin luna Iunie, după ce Dl Holman, sa făcut sănătos, în urma accidentului suferit în Elveția la Ski, în iarna 1946/47 – am fost invitat la masă la aceasta. Mai erau prezenți, Nunțiul Papal O'Hara, familia N. Chrissoveloni, Brâncoveanu Page, Dir. la Astra Romana, un domn, cred, Oprean, de la ministerul de Externe și eu. Pe lângă Doamna și

D-l J. Hicks cumnatul d-lui Holman, care erau în vizită la el. D-l Hicks era membru al Camerei Comunelor și agricultor. A vizitat pe membrii guvernului și însoțit de d-na Ministru Ionițescu vizitase diferite ferme ale statului. Am stat la masă între el și d-na Chrisoveloni. D-l Hicks era încântat de ce văzuse la noi și spunea că va mai vizita România când va avea timp mai mult. Cu d-na Chrisoveloni am vorbit despre copii; mai ales că unul din copiii mei fusese operat cu 2 zile înainte. Cu Nunțiul Papal, care se interesa de vinurile românești; am vorbit peste masă, la ridicarea de la masă, de acest lucru, și i-am indicat regiunile mai renumite, din țara, pentru vinurile produse. După masă, am stat puțin de vorbă cu doamna Holman care se interesa de sănătatea copilului meu operat de urgență, și apoi am plecat acasă. M-au condus ~~acasă~~ casa familiei Papp, care aveau automobil și care au plecat odată cu mine.

Revin la toamna anului 1946. D-l Holman m-a întrebat dacă îl cunosc pe d-l General Papp de la Reșița și la răspunsul meu afirmativ, și-a exprimat dorința de a-l cunoaște pe Papp. Am invitat la masă pe Alex Papp cu doamna și pe d-na și d-l Holman. S-au cunoscut la mine în casă. Dacă după această cunoștință s-au mai văzut sau nu, eu nu știu. Papp m-a mai venit la mine cu doamna și nici eu nu am fost la el în casă niciodată.

In toamna anului 1947, am fost informat de Legația Britanică că domnii Phillip Morgan, secretarul G-l al partidului laburist Britanic și deputatul laburist Britanic Watson, care se aflau în București, doresc să viziteze fabrica noastră de Tohănari. Am fixat ziua pentru vizită, dar, în ajunul zilei fixate, mi s-a comunicat că d-nii Morgan și Watson nu mai puteau merge la Tohănari din lipsă de timp, dar că în schimb doreau să ia ceaiul cu ei. Am fost la ceai cu acești domni (împreună cu colegul Monk), cu care am vorbit despre fabrică, despre condițiile de lucru, salarizare, sindicate și alte asemenea probleme legate de producție și condițiunile muncii – Ambii, oameni foarte competenți în materie.

In toamna anului 1947 l-am mai văzut pe d-l Holman o singură dată, la Legație cu ocazia unei vizite la [illegible]

pe care, îl vizitam în legătură cu chestiunile Soc. Romanofir.
Dl. Hohman a plecat în congediu prin Decembrie 1947 și s'a înapoiat la postul său pe la finele lui Februarie 1948.
Pentru ultima oară, l-am întâlnit, la întoarcerea sa din congediu; eram însoțit de Dl. Monk, ieșeam de la Dl. Isaacson, unde fusesem să vorbim despre propunerea de schimb de bumbac contra ață de cusut. I-am spus Dlui Hohman bun sosit și aceasta a fost ultima oară când l-am întâlnit.

Prin Ianuarie 1948, cred că era, l-am întâlnit pe stradă pe Consulul Dl. Kendall, care, într'o doară, m'a întrebat Dacă de ce nu plec din țară? I-am răspuns, fără înconjur, că nici nu m'am gândit și nici nu mă gândesc la acest lucru.
Mergând în sens contrar fie-care din noi, ne-am despărțit.
Cu ocazia unei vizite la Isaacson, după ce am terminat convorbirea cu acesta, l-am rugat să întrebe pe Dl. Sarrel care ținea locul Dlui Hohman, dacă mă poate primi pentru 2 minute. I-a răspuns că da. M'am dus la Dl. Sarrel, și i-am povestit despre întrebarea consulului. Dl. Kendall, Dl. Sarrel mi-a răspuns, că probabil, Consulul a făcut o glumă englezească, sub impresia plecărilor continue din țară a multor persoane din viața economică. M'am declarat mulțumit cu explicația Dlui Sarrel, și am plecat. Și pe Dl. Sarrel, l-am văzut, pentru ultima oară, cu această ocazie.

Acestea au fost relațiile pe care le-am avut cu legațiile și cu Misiunea Britanică de la 23 August 1944 și până la arestarea mea. Nici unul nu mi s-au cerut informații care nu aveau legătură directă cu afacerile, în care eram asociat cu cetățeni Britanici și nici nu am oferit asemenea informații. Cred că aceasta a fost în tot d'auna și motivul pentru care m'am bucurat de stima prietenilor mei Britanici. Nu m'am amestecat nici o dată în nici [illegible] [illegible]. Veți fi de acord că nu era, nici un fel de restricție în privința relațiilor, unui cetățean român cu Britanicii, mai ales, când aceste relații erau legitime și impuse de împrejurări anormale, rezultând din situația internațională precară, de care nu puteam fi făcute

răspunzătoare persoane particulare, a căror vină nu putea fi alta de cât aceia că se găseau angrenați în relațiile comerciale cu marea Britanie de zeci de ani de zile. Ar fi ca și cum cineva vrea să întoarcă timpul trecut și tot ce s'a petrecut în trecut.

In 1947,) Prin Februarie sau poate Ianuarie Dl. Ing. Gheorghe Antonescu director la Creditul minier, a venit la mine să'mi vorbească de dorința D-lui Ion Bujoi de a avea o explicație cu mine, pe motivul că eu l-aș fi criticat cu multe- [illegible], în privința relațiilor lui cu Germanii, în timpul când aceștia ocupau țara între 1940-1944. Este drept că l-am criticat pe Dl. Bujoi și socoteam că explicațiile nu serveau la nimic, dar, la insistența D-lui Antonescu, care era sau fusese, asistentul D-lui Bujoi la Școala Politechnică am consimțit să'l întâlnesc pe Dl. Bujoi, la Dl. Gheorghe Antonescu acasă. La ora și în ziua fixată, m'am dus la Dl. Antonescu, unde l-am găsit pe Dl. Bujoi, care sosise chiar atunci. Dl. Antonescu ne-a dat un ceai sau o cafea, nu'mi aduc aminte ce, și Dl. Bujoi a început a explica că el urmărea crearea unei mari industrii a celulozei pe baza utilizării stufului din Bălți ca materie primă pe de o parte iar pe de altă parte, dorea, tot cu concursul germanilor să creeze la Lupeni sau la Petroșeni o uzină de cocks metalurgic prin utilizarea cărbunelui local. Nici una nici alta, din aceste dorințe, nu s'au materializat.

Evident, Dl. Bujoi, făcea greșeala, de a crede că, Germanii vor fi făcut aceste lucruri pentru binele economiei românice. Nu'l puteam acuza pe Dl. Bujoi, că ar fi fost trădător, în favoarea Germanilor, căci n'aveam nicio dovadă, dar eram liber să nu împărtășesc părerile lui în privința unor

n-am de ethică față de un cotropitor de țară cum au fost germanii.

După ce am ascultat explicațiile Dlui Bujoi eu am plecat acasă. De atunci nu l-am mai văzut niciodată pe Dl Bujoi. N-am ce mai spune despre relațiile mele cu Dl Bujoi căci nu am avut alte relații cu el. Cu Ing. Gheorghe Antonescu am avut relațiile impuse de faptul că soția sa fusese colegă de școală cu soția mea și erau bune prietene. Din această cauză Dl Gheorghe Antonescu ne-a socotit împreună cu soția sau cu prietenii noștri. Ne vedeam la câte o masă, de 2-3 ori pe an. În anul 19[illegible] soția mea împreună cu copiii au ocupat un apartament în vila socrului Dlui Antonescu, Dl Alexandru Bratu, la Predeal.

Cu Alex. Papp. După 23 august 1944 mă întâlneam adesea în avionul de Timișoara, el venea de la Reșița și eu mergeam sau veneam de la Craiova, unde aveam interese mari, fiind acționar majoritar în fabrica de postav Oltenia. Eu eram de obicei însoțit de Directorul fabricii Oltenia Dl Florin Ursu, iar el era însoțit de cineva din Direcțiunea Reșiței, sau Dl Dimitriu, sau Dl Ioan sau alte persoane necunoscute mie.

În afară de aceasta, la care a fost la mine, pentru a face cunoștință cu Dl Holman, cred că, între 1944, sept. și 1947 decembrie sau Ianuarie 1948 n-am vorbit 20 de minute, cu Alex Papp, la un loc. Am vorbit cu el la telefon, în legătură cu o carieră, a Întreprinderilor Gle Technice, Ing. Tito [illegible], de la Maidan în Banat. Reșița era aproape unicul client al acestei cariere și le-am oferit-o spre vânzare. Nu s-a ajuns la nimic. De altfel și Papp și eu eram fie-care ocupați în industrii cu totul diferite una de alta, și fie-care își avea negoțurile lui.

După prăbușirea banco monetară; eram cât se de abătut și dezorientat, căci mă vedeam ajuns la bătrânețe

complet în vânt. Naționalizarea era de așteptat de foarte curând. Alte mijloace de trai; afară de munca mea, și industriile create de mine, nu aveam. În această stare de spirit mă găseam, când, m'am abătut pe la Reșița și l'am văzut pe Alex Papp, care, era mulțumit, după cum spunea el, pentru că cu colegii ruși de la conducerea Reșiței se înțelegea bine, era bine retribuit, totuși spunea că situația era așa de obscură că nu știa omul ce poate aduce ziua de mâine, deci, chiar mulțumit și sigur de ziua de mâine nu era nici el. Vorbind despre aceste aspecte personale ale situației, convorbirea a alunecat între generalități, și așa s'a făcut ca Papp să spună că, ceva trebue făcut pentru a preîntâmpina un rău mai mare. El se temea, de isbucnirea unui nou războiu, și cum se temea de mari nenorociri, și asemenea caz era de părere că lumea trebue informată, în mod clandestin, alt mijloc ne fiind disponibil, despre ceia ce se petrece în lume, cu ajutorul unui buletin periodic. I-am spus, că părerea mea este că asemenea acțiune este, și imposibilă, și fără scop. Papp și în plus reclama mijloacele materiale pe care nu și le va putea procura. El a adăugat că s'a gândit la toate greutățile dar că contează pe sprijin din afară. Eu i-am replicat că mă îndoesc de reușită și că sigur de la Britanici nu va primi nici un sprijin. El însă spunea că va obține de la Americani prin Dl. Burton Berry, care i se va adresa la Washington. L'am întrebat cum va face acest lucru? El a răspuns că relațiile lui cu Americanii sunt foarte bune și că solicitarea lui va parveni lui Berry. Înainte de a pleca, l-am întrebat dacă'l cunoaște pe noul ministru american. Schoenfeld? mi-a răspuns, da! I-am spus, lui Papp. că, dacă eu l-aș cunoaște pe Schoenfeld, i-aș spune că, de frica intransigenței americane, în discuțiile lor

a U.R.S.S. la U.N.O. 16-a și la alte conferințe, s'a produs aceasta
stare de desorientare și confuzie în spiritul oamenilor, care, nu
se pot liniști și încadra în noile stări impuse de împrejurările
evoluției sociale către o revoluție fără paralelă. Popp, s'a
oferit să-mi procure prilejul să'l cunosc pe Schoenfeld. Peste
câtăva vreme, prin Januarie, cred, 1948, Popp a trecut pe la
mine și m'a luat la un ceai, fără să-mi spună unde, și aci
trebuia să'l întâlnesc pe Dr. Schoenfeld pentru a-i spune ceea
ce aveam pe inimă. Ajunși la destinație, am fost întâmpinați
de Dr. Leveridge, secretar la Legația Americană, care ne-a
spus că gazda - Dr. Ferguson, era grav bolnav și că ceaiul
s'a anulat. Ne-a oferit totuși în casă, și ne-a oferit un
pahar de whisky și țigarete. Eu eram cam încurcat și am
încercat să-i spun lui, ceia ce aș fi dorit să-i spun lui
Shoenfeld. A simțit că vremea era neplăcută, și s'a sculat
de pe scaun, [illegible], așa că am înțeles că era timpul
să plecăm. Am plecat și nu am mai văzut nici pe Dr.
Schoenfeld și nici pe vr'un alt american până la arestarea
mea. Popp m'a condus spre casă și la despărțire mi-a
spus că speră să ne vedem în curând. Peste câtva timp
a venit la mine și mi-a spus că a venit expres să mă
roage să-i scriu eu lui B. Berry, I-am răspuns că aceasta
era absolut imposibil, mai ales că, nici nu'l cunoșteam
pe Berry decât foarte vag. I-am spus lui Popp, însă că,
sunt dispus să-mi dau părerea, în mod obiectiv, dacă, el, Popp,
crede că ar fi de vr'un folos acest lucru, asupra scrisorii ce și
propunea să scrie el. Nu știu dacă Popp a scris vre-odată,
scrisoarea despre care vorbea, căci pe Popp nu l-am mai văzut.
El s'a îmbolnăvit și pe la începutul lui Aprilie, s'a
[illegible], în oraș, că, toți Directorii Reșiței, fuseseră
arestați.—

După ce Chica D. a venit la mine împreună cu H. Comănicii să-mi ceară, un sfat părintesc, în August 1944 - către sfârșit, Nu l-am mai văzut pe acesta, de cât târziu, prin 1945/46. El venea adesea la biroul meu în calitate de furnizor. Lucra, împreună cu alții, într-o afacere de import-export, spunea el.

Prin Noembre 1947, a venit la mine să mă roage să-l primesc pe H. Comănicii, pentru câteva minute. L-am primit pe Comănicii, care mi-a cerut să-l ajut cu bani. Am refuzat, pe motivul că nu aveam nici pentru nevoile familiei mele. Dacă aș fi avut disponibil, poate că l-aș fi ajutat, fiind impresionat de starea lui fizică foarte precară. Mi-a spus ca este bolnav și nu are nici un mijloc de trai. Nu l-am putut ajuta. A plecat.

Peste câtva timp, poate prin Ianuarie 1948, Chica a venit să mă roage să primesc pe un alt prieten al lui care voia să-mi ceară un sfat și o părere. De ce, am acceptat să-l primesc, nu știu! La plecare, Chica, mi-a spus ca Comănicii a plecat din țara și că se află la Paris. La încheere, m-a întrebat dacă n-aș vrea să plec și eu din țară, căci el, Chica, ar putea să înlesnească acest lucru și că costul ar fi minimal pentru mine? I-am răspuns, că, nici prin gând nu-mi trece se fac acest lucru.

In ziua convenită a venit la mine cu un domn, care s-a prezintat, Dr. Filip. S-a vorbit despre situația generală și generalități. Despre pericolul unui nou războiu, despre nenorocirea care rezulta, din neînțelegerea dintre marile națiuni, pentru micile națiuni, care plătesc, de obiceiu, oalele sparte, și suferințele oamenilor nevinovați, victime ale urei și răsbunărilor. Asemenea fenomene se petrec și nu pot fi ușor împiedicate în caz de noui ţâcniri violente —

lume. Dr. Filip spunea că, teama unor asemenea nenorociri îl aducea la mine, să'mi ceară un sfat și o părere. El a început, apoi, să'mi spună că, în 1940/41, a fost prefect la Hunedoara și referindu-mă la Chica, care era prezent, pentru confirmare, a declarat cu mândrie că, în județul condus de el nu s'a petrecut nici un act de violență nici contra evreilor, nici contra celor-lalți care erau contra lor pe plan politic. S'a plâns că Dr. Petru Groza îl prigonește, și nu știe de ce, cică ce l-a silit să părăsească județul său de origine, mutându-se, cred pe a spus, în Jud. Buzău. M'a întrebat dacă crede că s'ar putea face ceva pentru a împiedica izbucnirea sau deslănțuirea de violențe în țară, în caz de război. I-am răspuns că nu este ușor de răspuns la o astfel de întrebare, sau așa ceva.

Au plecat împreună și Dr. Filip la plecare mi-a spus că, mă va vizita din nou, când va fi în București; dacă'l pot primi. Nu știu de ce nu i-am răspuns că nu este necesar să ne mai vedem! Peste cât-va timp, pe la finele lui Ianuarie 1948, cred, au venit din nou Chica și Dr. Filip (Costea) – Ca și la prima vizită, Chica nu a spus nimic. Dr. Filip a vorbit tot timpul spunând că el e convins că este necesar a se face ceva pentru a împiedica mari nenorociri în cazul unui nou război. L-am întrebat, cu ce mijloace crede el că ar putea împiedica răul de care se temea? A răspuns că el avea prieteni devotați în toată țara și că prin persuasiune, prin propagandă s'ar putea crea atmosfera psichologică mai ales, sau așa ceva. Deodată, Chica, a pus o întrebare, adresându-mi-se mai mult mie! – Ce credeți – întreba el – despre debarcarea, din guvern și probabil și excluderea din partid, a lui Pătrășcanu? Întrebarea mă cam surprinse și am răspuns că, mă miră mult, cică ce s'a întâmplat, cu L. Pătrășcanu, pe care eu îl socoteam ca unul din stâlpii de nădejde ai partidului comunist român! Și, fiindu-mi frică, în mod automat, am adăugat, „să ferească Dumnezeu, de vr'un atentat, că toate urgii" s'ar

[re]vărsa asupra prietenilor lui Pătrășcanu, - cred că fusese impresionat de cele citite într-o gazetă, câtva timp mai înainte, despre judecarea unor tineri care plănuiau atentate! În ori-ce caz eram impresionat de toate: de violențele de care vorbea Dr Filip, de pericolele care amenințau pe prietenii lui Pătrășcanu etc. Chiș a intervenit cu o glumă, spunând că L. Pătrășcanu e-a botezat în partidul comunist, cu epitetul: „Românul No 1" și că aceasta ar fi însemnat, Dușmanul No 1. Eu nu mai auzisem această glumă până atunci. După această paranteză, cu cazul L. Pătrășcanu, provocată de Chiș, Dr Filip, m-a întrebat dacă eu cred că ar putea primi ori-ce sprijin, sau concurs din afară. I-am răspuns că nu știu; dar că, pentru a face contact cu cei din afară are nevoie de mijloace de comunicație - de transmisiuni și că asta înseamnă aparate și operatori. Ceia ce este foarte complicată problemă. Dr Filip a răspuns că operatori speră să găsească dar pentru aparate această este foarte greu.

Cu această convorbirea a luat sfârșit - Dr Filip și Chiș au plecat împreună -.

Pe la mijlocul lui Februarie 1948, Dr Filip a venit la mine singur. Cum s'a așezat pe scaun mi-a spus că a găsit operatori, dar pentru aparate nu știe de unde găsi; Eu i-am spus că deși nu-i promisesem nimic, totuși m'am interesat și trebue să-i spun că, fără succes, deoarece prietenul, care m'ar fi putut eventual ajuta, plecase din țară - și nu se mai întorcea.

Deoarece, am telefonat la Legația Britanică și am întrebat de Dl. Porter, căruia i se predaseră în 1944 aparatele de transmisiune care aparțineau misiunii Britanice. Mi s-a răspuns că, Dl Porter părăsise țara încă din Decembrie 1947, și că nu se mai înapoiază în țară. Când mi s-a răspuns că Porter era plecat, am simțit o ușurare instinctivă –

După răspunsul meu Dl. Filip s-a ridicat de pe scaun pentru plecare, mi-a mai spus că va mai veni să mă vadă ceia ce mi-a făcut plăcere, iar în ușa celulei mele la despărțire când i-am dat mâna a pronunțat cuvântul Costea. Nu am luat în seamă acest cuvânt și mi-am închipuit că trebue să fie completarea numelui. După ce am fost arestat Dl Anchetator mi-a vorbit de Costea iar de Dl. Filip și abia după confruntare mi-am dat seama că numele lui Filip era Costea. Filip fiind un nume cel care și-l asumase [illegible].

Acestea sunt faptele petrecute între 1944 - După 23 August, până în Aprilie 17/18 1948 (când am fost arestat.

Și ce aș adăuga, ar însemna, că spun minciuni pentru a-mi crea aureolă de erou sau martir, ceia ce îmi repugnă. Numai o nebunie subită ar putea să mă determine să spun altceva de cât adevărul pe care îl spun mai sus și pe care Dl. îl puteți verifica.

27/28 Iulie 1949
Celula 46

Alexandru C. Stefănescu

Declaratie

L'am cunoscut pe Ivor Porter, pe la sfârşitul lunei August 1944, fiindu-mi prezintat de către Ing. Alex. Ionescu, de la Soc. Româno Americană de Petrol, colaboratorul lui Rică Georgescu, director general la această societate.

Ivor Porter fusese în ţară, încă înainte de 1940, în calitate de Profesor asistent de limba engleză, la facultatea de Litere din Bucureşti, dar, în acea perioadă, eu nu l'am cunoscut. In timpul războiului, în Decembrie 1943, cred, a fost lansat cu paraşuta, împreună cu Dechastelain şi Metianu. Au fost prinşi şi ţinuţi în stare de arest la Comandamentul Jandarmeriei până la 23 August 1944, când au fost eliberaţi, după arestarea Gen. Antonescu.

După sosirea misiunei Britanice în Bucureşti, şi instalarea Comisiei Aliate de Control, Porter, a fost însărcinat cu organizarea biroului de presă al Misiunei britanice.

In această calitate, m'a rugat să-i fac cunoştinţă cu comuniştii pe care îi cunoşteam. L'am invitat la masă la mine, cu scopul de a întâlni pe unii dintre comuniştii pe care îi cunoşteam şi anume: Dr. I. G. Maurer, Emil Calmanovici, J. Berman, un domn Sergiu. (adevăratul nume al acestuia nu-mi este cunoscut). Eu mai cunoşteam şi pe L. Pătrăşcanu dar nu se întorsese de la Moscova. Cu această ocazie s'a discutat generalităţi în legătură cu războiul şi perspectivele viitorului. Discuţia era fără bază pozitivă deoarece nimeni nu poseda date concrete care să formeze premizele unei

raționament logic. Eu am emis părerea că ne aflăm în plină desfășurare a revoluției sociale. Unii, de ex. Dl Maurer, era de părerea mea; alții erau de părere că revoluția avusese loc la 23 August; iar alții, între care era și Porter, erau de părere că revoluția va veni mai târziu, după terminarea războiului. Această masă a avut loc pe la 10-15 Sept. 1944.

După instalarea misiunei Britanice îl întâlneam pe Porter, fie la biroul lui, unde mă duceam, din când în când, să împrumut ziare și reviste, englezești; fiind avântura sursă de unde se puteau obține aceste lecturi rare, pe care nu le mai văzusem de 4 ani de zile, și eram doritor să le citesc.

L'am întâlnit de asemenea la mese la Lerangutza, și la Kiki Georgescu.

Acestea s'au petrecut cam până prin Aprilie-Mai 1945, când, Porter s'a îmbolnăvit, și a fost obligat, de medici, să stea la Sinaia, unde, cred că, a stat mai tot timpul până în 1946. In acest timp el venea din când în când la București; dar eu nu'l vedeam decât întâmplător, Așa că, după ce s'a îmbolnăvit nu am mai primit ziare și reviste la împrumut de la biroul presei.

In 1947, sau poate pe la finele anului 1946, Porter a fost înlocuit de J. Bennett, care a venit, în țară, ca Consilier de Presă.

Porter a fost atașat pe lângă legație, nu știu însă ce post avea. Sănătatea lui continua să fie precară și era foarte mult bolnav, în apartamentul lui din București, unde l'am

vizitat odată sau de două ori, l-am găsit zăcând în pat și fără voce. Avea o răguşeală suspectă, caracteristică tuberculoşilor, cu boala localizată la laringe.

Porter a mai fost la mine la masă, după Septembrie 1944, o singură dată, cred prin 1946. Cam în ce timp, nu-mi aduc aminte.

Când venea în Bucureşti, de la Sinaia, câte odată trecea şi pe la mine, pe la birou să-mi zică bună ziua.

Porter era socialist, de stânga, şi adesea critica partidele politice, zise istorice, pe care le socotea perimate.

N-am avut nici odată vre-o întâlnire cu Porter în vederea unei discuţiuni. Era un om foarte simpatic, dar, în calitatea lui de om de presă şi de funcţionar diplomatic nu aveam motive de întâlniri sau discuţiuni.

In Septembrie 1944, la cererea lui Rică Georgescu, l-am rugat pe Alex. Ionescu, în păstrarea căruia se aflau aparatele de transmisiuni, folosite de noi până la 23 August 1944 să le predea lui Ivor Porter, membru al misiunei Britanice, căreia aparţineau aceste aparate.

Porter nu mi-a cerut niciodată vre-o relatie despre persoane sau fapte. El cunoştea limba română, avea multe

cunoștință cu București încă dinainte de începutul războiului, datorită faptului că fusese profesor la Universitatea din București. — În afară de Radu Georgescu și Alex Ionescu, n-am cunoscut pe nici unul dintre cunoscuții lui Ivor Porter din România. Cred că era în relații apropiate cu profesorul Oprescu, de la facultatea de litere din București, și probabil și cu alți profesori.

Acestea au fost relațiile mele cu Ivor Porter. Orice adnotare ar fi un efort de imaginație pentru a da unor relații banale o notă de romantism sau senzațional. În Decembrie 1947 Porter a părăsit România, și nu-l văzusem de câteva luni, când a plecat nu și-a luat rămas bun.

J. Bennett l-am cunoscut pe la începutul anului 1947, cred, câtva timp după ce a luat în primire postul de consilier de presă, pe lângă Legația Britanică. Cred că l-am cunoscut acasă la biroul unde venea, din când în când, să-l vadă pe colegul meu E. Monk. De obicei venea să-l ia la masă sau unde mergeau împreună, fiind prieteni.

Eu am fost la J. Bennett la birou o singură dată, pentru a împrumuta reviste și ziare Britanice. El mi-a sfătuit să mă adresez „Bibliotecii Britanice" care împrumuta cărți, ziare și reviste. N-am fost niciodată la Biblioteca Britanică, așa că n-am nici împrumutat

143

nici cărți, nici ziare sau reviste. De alt-fel nici nu mai aveam nevoie de vre-o Legațiunei Britanice, de la Romanofis, primeam de acum în mod regulat: ziare, cărți și reviste, ast-fel că aveam la îndemână lecturi englezești.

Cum spun mai sus, Bennett venea adesea la biroul meu pentru a'l vedea pe prietenul său E. Monk.

Dacă nu eram ocupat, se abătea și pe la mine să-mi zică bună-ziua sau să stăm de vorbă.

Într'una din aceste ocazii, Bennett, mi-a cerut părerea asupra salarizării muncitorilor industriali din România, în 1947, înainte de stabilizarea monetei, în comparație cu 1939. Sunt sigur că el avea informații oficiale în această privință, dar căuta să aibă o confirmare practică a datelor oficiale, și în acest scop m'a întrebat și pe mine cum de sigur a întrebat și pe alte cunoștințe din ~~[illegible]~~ viața economică. Nu era o problemă să aibă relațiile care-l interesau, având în vedere că erau numeroase și variate întreprinderile cu capital Britanic în România.

La întrebarea ce mi-a pus i-am răspuns

că, după părerea mea, era imposibil de stabilit o comparație între salarizarea din 1939, când moneta era stabilă, și 1947 când moneta era în plină prăbușire, când cifrele nu mai însemnau nimic."

Cu altă ocazie, tot la biroul meu (tot în 1947) m-a întrebat dacă muncitorii agricoli aveau o rentabilitate, comparabilă cu aceia din 1939, la prețurile fixate pentru produsele agricole, după stabilizarea monetei.

Cum, în această privință, eram în afara preocupărilor mele curente, l-am sfătuit să se adreseze Ministerului de Agricultură și Ministerului Economiei.

Bennett împreună cu doamna, au fost la mine în casă o singură dată și eu am fost la el tot o singură dată. Nu am avut niciodată relații apropiate cu Bennett și familia lui. Ei erau în relații cu lumea «mondaină», pe care eu nu o frecventam.

Pe la finele anului 1947 Bennett a încetat de a mai trece pe la I. Monk, colegul meu la Românofir. A reapărut, pe la finele lui Februarie 1948. La observația mea, că, nu l mai văzusem de multă vreme, mi-a răspuns că, fusese în vacanță în Marea Britanie.

Aceasta a fost ultima dată când l-am văzut pe Bennett.
Alte relații cu J. Bennett nu am avut.

21. August 1949.
Celula 46.

Ales. A. Ștefănescu

115

145

20

C.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr.81, cu privire la întrebări le ce mi se pun, declar cele ce urmează :

Intrebare :

Dela 23 August 1944 şi până la sosirea trupelor sovietice în Bucureşti, ce întâlnire aţi avut cu L.PATRASCANU, şi ce discuţiuni aţi avut cu el ?

Răspuns :

In intervalul de timp dintre 23 August 1944 şi intrarea în Capitală a Armatei Sovietice, l-am văzut pe Dl.L. PATRASCANU o singură dată şi aceasta cu totul întâmplător, în după amiaza zilei de 26 sau 27 August 1944, în subsolul Băncii Naţionale unde mă aflam împreună cu cei mai mulţi dintre membrii primului guvern SANATESCU.- De altfel în acele zile, primul guvern SANATESCU se afla chiar instalat în subsolul noului palat al Băncii Naţionale care era folosit ca un bun adăpost împotriva bombardamentelor aeriene germane.-

Eu treceam în după amiaza acelei zile, din întâmplare, pe Str.Lipscani prin faţa Băncii Naţionale, căci eşisem în oraş să văd cumarată capitala după fuga hitleriştilor şi după bombardamentele lor aeriene.- Trecând pe stradă m'a zărit dela o fereastră dela etajul Băncii Naţionale, amicul meu STEFAN BABEANU care pe atunci era administrator la Banca Naţională.- El m'a strigat şi m'a invitat în clădirea Băncii, spunându-mi că în subsolul noului imobil se află membrii primului guvern SANATESCU.- Chiar Dl.STEFAN BABEANU m'a condus în acel subsol pe care l-am văzut atunci pentru prima oară.- Am stat cu totul, poate, zece minute, deoarece prezenţa mea acolo putea să incomodeze întrucât miniştrii erau ocupaţi cu lucrările lor.- Cu acel prilej l-am văzut şi pe Dl.L. PATRASCANU - cu care am avut un simplu schimb de cuvinte de politeţe şi care mi-a spus că se pregăteşte să plece cu delegaţia română la Moscova pentru semnarea convenţiei de Armistiţiu.-

.//.

Intrebare :

In ce a constat legătura pe care aţi avut-o cu Cairo în intervalul de timp dela 23 August 1944 şi până la intrarea Armatelor Sovietice în Capitală ?

Răspuns :

In acest interval de timp n'am avut nici un fel de legături cu Cairo, deoarece aceste legături eu le-am întrerupt odată cu proclamaţia din seara de 23 August 1944.- Ulterior, adică după circa 8-10 zile, Dl. Ing. ALEX. IONESCU, mi-a spus că TURCANU a continuat să lucreze pe aparatul de radio-emisie chiar în subsolul Băncii Naţionale, adresând la Cairo Comandamentului anglo-american mesagiile noului guvern SANATESCU prin care se cerea ajutor militar aviatic împotriva hitleriştilor spre a despresura Capitala şi spre a împiedica bombardamentele aeriene germane.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX. A. STEFANESCU

Bucureşti 25 Septembrie 1950.-

 147

Declarație

Subsemnatul Alex. A. Ștefanescu, cu ultimul domiciliu în București, Calea Dorobanților № 81, cu privire la întrebările ce mi se pun, declar cele ce urmează:

Întrebare: De la 23 August 1944 și până la sosirea trupelor Sovietice în București, ce întâlniri ați avut cu L. Patrașcanu, și ce desconvorbiri ați avut cu el?

Răspuns: În intervalul de timp dintre 23 august 1944, și intrarea în capitală a armatei sovietice l-am văzut pe D-l L. Patrascanu o singură dată, și aceasta cu totul întâmplător, în după amiaza zilei de 26 sau 27 August, 944, în subsolul Băncii Naționale unde se aflau împreună cei mai mulți dintre membrii primului Guvern Sănătescu. De alt-fel în acele zile, primul guvern Sănătescu se afla chiar instalat în subsolul noului palat al Băncii Naționale, care era folosit ca un bun adăpost împotriva bombardamentelor aeriene germane.

Eu treceam în după amiaza acelei zile, din întâmplare pe strada Lipscani prin fața Băncii Naționale căci eșisem în oraș să văd cum arăta Capitala după fuga Hitleriștilor și după bombardamentele lor aeriene. Trecând pe stradă m-a zărit de la o fereastră de la etajul Băncii Naționale, amicul meu Ștefan Bâbeanu care pe atunci era Adtor la Banca Națională. El m-a strigat și m-a invitat în clădirea Băncii, spunându-mi că în subsolul noului imobil se află membrii primului guvern Sănătescu. Chiar D-l Ștefan Bâbeanu m-a condus în acel subsol pe care l-am văzut atunci pentru prima oară. Am stat cu totul, poate, 10 minute de oare-ce prezența mea acolo

Alex. A. Ștefanescu

pag 2. putea să-i recomandeze întrucât miniștrii erau ocupați cu lucrările lor. Cu acel prilej l-am văzut și pe dl L. Pătrășcanu - cu care am avut un simplu schimb de cuvinte de politețe, și care mi-a spus că se pregătește să plece cu delegația română la Moscova pentru semnarea convenției de armistițiu.

Intrebare: In ce a constat legătura pe care ați avut-o cu Cairo în intervalul de timp de la 23 August 1944 și până la intrarea armatei Sovietice în capitală?

Răspuns: In acest interval de timp n'am avut nici un fel de legătură cu Cairo, deoarece aceste legături eu le-am întrerupt odată cu proclamația din seara de 23 August 1944. Ulterior adică, după circa 8-10 zile, Dl. Ing. Alex. Ionescu, mi-a spus că Turcanu a continuat să lucreze pe stația de radio-emisie chiar în subsolul Băncii Naționale, adresând la Cairo Comandamentului Anglo American mesajele noului guvern Sănătescu prin care se cerea ajutor militar aviatic împotriva Hitleriștilor spre a despresura capitala și spre a împiedica bombardamentele aeriene germane.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Stefanescu

București 25 Septembrie 1950

C.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, cu ultimul domiciliu în Bucureşti Calea Dorobanţilor Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare :

Când şi în ce împrejurări aţi avut o întâlnire cu LUCRETIU PATRASCANU în biroul dela Soc.Reşiţa, al inginerului ALEX.POPP ?

Răspuns :

Declar în mod categoric că niciodată, nici înainte şi nici după 23 August 1944, nu m'am întâlnit cu LUCRETIU PATRASCANU, în biroul Ing.ALEX.POPP dela Soc.Reşiţa.-

Alte întâlniri cu LUCRETIU PATRASCANU de cât acelea arătate în declaraţiile mele anterioare n'am avut.-

După câte ştiu eu, LUCRETIU PATRASCANU şi cu Ing.ALEX. POPP nu se cunoşteau între ei.-

Intrebare :

Dar ce ştiţi în legătură cu o cantitate de arme ce se afla în timpul războiului la uzinele Reşiţa ?

Răspuns :

Prin iarna 1943-1944 mi-a vorbit MAX AUSNIT la locuinţa sa, despre faptul că la uzinele Reşiţa s'ar afla o cantitate de arme care ar putea fi folosite la înarmarea muncitorilor, în vederea executărei unor acţiuni anti-hitleriste.- Aflând acest lucru, eu l-am comunicat imediat după aceia lui SERGIU (KOFFLER) şi lui CALMANOVICI şi le-am spus că ar fi indicat săşi procure aceste arme prin mijloacele lor proprii, spre a le folosi la înarmarea muncitorilor dela Reşiţa, cu scopul de a se trece la acţiuni înarmate împotriva hitleriştilor.- Nu ştiu ce s'a făcut ulterior în această privinţă şi nici CALMANOVICI, nici SERGIU, nu mi-au comunicat nimic asupra demersurilor lor în această chestiune.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX.A.STEFANESCU

Bucureşti 21 Octombrie 1950.-

Pag 1. **Declarație**

C.

Subsemnatul Alex. A. Ștefănescu, cu ultimul domiciliu în București, Calea Dorobanților No 8, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Întrebare: Când și în ce împrejurări, ați avut o întâlnire cu Lucrețiu Pătrășcanu, în biroul de la Soc. Reșița, al Inginerului Alex. Papp?

Răspuns: Declar, în mod categoric, că niciodată, nici înainte și nici după 23 august 1944, nu m'am întâlnit cu Lucrețiu Pătrășcanu, în biroul Ing. Alex. Papp de la Soc. Reșița.

Alte întâlniri cu Lucrețiu Pătrășcanu, decât acelea arătate în declarațiile mele anterioare, n'am avut.

După câte știu eu, Lucrețiu Pătrășcanu și cu Ing. Alex. Papp nu se cunoșteau între ei.

Întrebare: Ce știți, în legătură cu o cantitate de arme ce se afla în timpul războiului la uzinele Reșița?

Răspuns: Prin iarna 1943-1944, mi-a vorbit, Max Ausnit la locuința sa, despre faptul că, la uzinele de Reșița, s'ar afla o cantitate de arme care ar putea fi folosite, la înarmarea muncitorilor, în vederea executării unor acțiuni anti-Hitleriste. Aflând acest lucru, eu l-am comunicat, imediat după aceia lui Sergiu (Kofler) și lui Calmanovici și le-am spus că ar fi indicat să-și procure aceste arme prin mijloacele lor proprii, spre a le folosi la înarmarea muncitorilor de la Reșița, cu scopul de a se trece la acțiuni armate împotriva Hitleriștilor. Nu știu ce s'a făcut ulterior în această privință și nici Calmanovici nici Sergiu, nu mi-au comunicat nimic asupra demersurilor lor în această chestiune.

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau, scrisă și semnez propriu, nesilit de nimeni.

București 21 Octombrie 1950 — Alex. A. Ștefănescu

150

A.

2

150

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, cu domiciliul în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr.81, asupra celor întrebate, declar următoarele :

Intrebare : Când l-aţi cunoscut pe Dl.DE CHASTELAINE ?

Răspuns : l'am cunoscut prin anul 1924-25, la Soc. de Petrol UNIREA unde era funcţionar superior, la serviciul de materiale.-

Intrebare : Ce relaţiuni aţi avut cu Dl.DE CHASTELAINE ?

Răspuns : Relaţiuni strict comerciale.-

Intrebare : Când a părăsit ţara Dl.DE CHASTELAINE?

Răspuns : Cred că a părăsit ţara pe la 15 Februarie 1941, când a plecat din Bucureşti şi Legaţia Britanică.-

Intrebare : V'aţi luat rămas bun dela Dl.DE CHASTELAINE şi ce v'a cerut cu acel prilej ?

Răspuns : L-am întâlnit în curtea Legaţiei Britanice, cu o zi sau două înainte de plecarea sa.- Mă dusesem la Legaţie pentru a-mi lua rămas bun dela Sir REGINALD HOARE fostul Ministru al Marei Britanii în România, care urma să părăsească ţara.- Cu acest prilej mi-am luat rămas bun şi dela Dl.DE CHASTELAINE, care era însoţit de Dl.ELLERINGTON, pe care mi l-a prezentat.- Nu ştiam în acel moment cine este Dl. ELLERINGTON însă ulterior am aflat din auzite, că Dl.ELLERINGTON făcea parte dintr'o societate de verificatori contabili care făceau expertize contabile la Societăţile Petrolifere cu capital britanic şi că era căsătorit cu o româncă.-

Cu prilejul acestei întâlniri de rămas bun, Dl.DE CHASTELAINE m'a întrebat dacă nu aş fi dispus să-i comunic în scris sau în alt mod la Istambul, ceeace eu aş crede că l'ar putea interesa cu privire la mişcările de trupe germane în ţară, la starea de spirit sau alte informaţii militare sau politice.- Am acceptat şi a rămas stabilit ca aceste comunicări să le transmit la Istambul D-lui ELLERINGTON ca prin acesta să ajungă la Dl.DE CHASTELAINE.- Totodată am stabilit ca aceste comunicări să fie transmise de mine sub numele de

151 3

" MIMI "

Intrebare : Cine a propus ca Dvs. să adoptaţi numele " MIMI " ?

Răspuns : Dl. DE CHASTELAINE a propus ca eu să transmit aceste comunicări nu sub numele meu real ci sub un nume de împrumut spre a nu-mi descoperi identitatea.- Atunci eu am ales numele de " MIMI ".-

Intrebare : Ce informaţii şi de ce natură aţi transmis D-lui DE CHASTELAINE la Istambul, ca urmare la cele stabilite cu el ?

Răspuns : După circa 2 luni, adică prin Aprilie 1941, Dl. MIHAILESCU, fostul Director General al Soc. TEXTILA-BUHUSI, a plecat în Turcia în interese comerciale.- Am profitat de acel prilej şi l-am rugat pe Dl. MIHAILESCU, care mi-a mărturisit că împărtăşeşte părerile mele, ca să transmită la Istambul, D-lui ELLERINGTON, un mesaj verbal, destinat d-lui DE CHASTELAINE.- Acest mesaj conţinea relatări cu privire la mişcările de trupe germane din Sudul ţării, precum şi părerile mele asupra stărei de spirit din ţară.- Deasemenea cred că cu acel prilej, i-am făcut D-lui MIHAILESCU o schiţă pentru explicarea mişcărilor de trupe, văzute de mine, între Bucureşti şi Craiova, cu prilejul unei călătorii.-

Intrebare : V'a confirmat Dl. MIHAILESCU că a transmis aceste comunicări D-lui ELLERINGTON la Istambul ?

Răspuns : Dl. MIHAILESCU înapoindu-se în ţară cam peste o lună, adică prin Mai 1941, mi-a spus că a transmis comunicările de mai sus D-lui ELLERINGTON la Istambul.-

Intrebare : V'aţi mai servit şi cu alt prilej de Dl. MIHAILESCU în această chestiune şi când anume ?

Răspuns: Dl. MIHAILESCU a mai făcut o a doua călătorie în Turcia şi după câte îmi amintesc, aceasta a fost sau la sfârşitul verei sau în toamna anului 1941, în orice caz după isbucnirea ostilităţilor cu U.R.S.S.- M'am folosit şi de acest prilej şi l-am rugat pe Dl. MIHAILESCU să transmită la Istambul D-lui ELLERINGTON comunicări cu un conţinut asemănător celor despre care am vorbit mai sus.-

Intrebare : V'a confirmat şi de data aceasta Dl. MIHAILESCU că a transmis comunicările respective lui ELLERINGTON ?

Răspuns : Dl. MIHAILESCU s'a înapoiat din al doilea voiaj în Turcia după o lipsă cam tot de circa o lună şi mi-a comunicat că a transmis D-lui ELLERINGTON la Istambul cele

./.

152

152 4

ce îl rugasem.-

Intrebare : Din moment ce aţi avut relaţiuni strict comerciale cu Dl.DE CHASTELAINE, cum explicaţi Dvs. faptul că,acesta v'a cerut la plecarea sa din ţară în Februarie 1941,să-i transmiteţi în Turcia astfel de comunicări sau informaţiuni militare ori politice ?

Răspuns : Dacă Dl. DE CHASTELAINE m'a rugat să-i fac asemenea servicii la plecarea sa din ţară,aceasta se datoreşte pe de o parte faptului că Dl.DE CHASTELAINE ştia că eu am trăit în Anglia mai mulţi ani,precum şi că reprezentam în România importante interese industriale Britanice,iar pe de altă parte Dl.DE CHASTELAINE cunoştea sentimentele mele anti-germane.-

Această îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu,nesilit de nimeni.-

ss/.ALEX.A.STEFANESCU

Bucureşti 20 Februarie 1950.

Declaratie

Subsemnatul Alex. A. Stefanescu, cu domiciliul în Bucuresti, Calea Dorobanților № 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Intrebare: când l'ați cunoscut pe Dl. Dechastelain?

Răspuns: L'am cunoscut prin anul 1924-25, la Soc. de Petrol. Unirea, unde era funcționar superior, la Serviciul de materiale.

Intrebare: Ce relațiuni ați avut cu Dl. Dechastelain?

Răspuns: relațiuni strict comerciale.

Intrebare: Când a părăsit țara Dl. Dechastelain?

Răspuns: Cred că a părăsit țara pe la 15 Februarie 1941, când a plecat din Bucuresti si Legația Britanică.

Intrebare: V'ați luat rămas bun, de la Dl. Dechastelain și ce v'a cerut cu acel prilej?

Răspuns: L'am întâlnit în curtea Legației Britanice, cu o zi sau două înainte de plecarea sa. Mă dusesem la Legație pentru a'mi lua rămas bun de la Sir Reginald Hoare, fostul ministru al Marei Britanii în Romania, care urma să părăsească țara. Cu acest prilej mi-am luat rămas bun și de la Dl. Dechastelain, care era însoțit de Dl. Ellerington, pe care mi l-a prezintat. Nu știam în acel moment cine este Dl. Ellerington, însă ulterior am aflat din anchetă, că Dl. Ellerington făcea parte dintr'o Soc. de verificatori contabili, care făcea expertize contabile la Societățile petrolifere cu capital Britanic, și că era căsătorit cu o romancă.
Cu prilejul acestei întâlniri de rămas bun, Dl. Dechastelain m'a întrebat dacă nu aș fi dispus să'i comunic în scris sau în alt mod, la Istanbul, ceeace ce

/. Alex. A. Stefanescu

Eu aşi crede că l'ar putea interesa în privire la mişcările de trupe germane în ţară, la starea de spirit sau alte informaţii militare sau politice. Am acceptat şi am rămas stabilit ca aceste comunicări să le transmit la Istanbul dlui Ellerington ca prin acesta să ajungă la Dl Dechastelain. Tot-d'odată am stabilit ca aceste comunicări să fie transmise de mine sub numele de „Mimi"

Intrebare: Cine a propus ca Dv. să adoptaţi numele „Mimi"?

răspuns: Dl. Dechastelain a propus ca eu să transmit aceste comunicări nu sub numele meu real şi sub un nume de împrumut spre a nu mi descoperi identitatea. Atunci eu am ales numele de „Mimi".

Intrebare: Ce informaţii şi de ce natură aţi transmis dlui Dechastelain la Istanbul, ca urmare la cele stabilite cu el?

răspuns: După circa 2 luni, adică prin Aprilie 1941, Dl Mihăilescu, fostul Director General al Soc. Textila Buhuşi, a plecat în Turcia în interese comerciale. Am profitat de acel prilej şi l-am rugat pe dl Mihăilescu, care mi-a mărturisit că împărtăşeşte părerile mele ca să transmită la Istanbul, dlui Ellerington, un mesaj verbal, destinat dlui Dechastelain. Acest mesaj conţinea relatări cu privire la mişcările de trupe germane din sudul ţării, precum şi părerile mele asupra stării de spirit din ţară. De asemenea cred că, cu acel prilej, i-am făcut:

Acc. A. Stefanescu

Redactat de mine
Acc. A. Stefanescu

155

Dlui Mihailescu, o schiță pentru explicarea mișcărilor de trupe, văzute de mine, între București și Craiova, cu prilejul unei călătorii

Intrebare: V'a confirmat Dl. Michăilescu că, a transmis aceste comunicări lui Ellerington la Istanbul?

Răspuns: Dl. Michailescu înapoindu-se în țară cam peste o lună, adică prin Martie 1941, mi-a spus că a transmis comunicările de mai sus Dlui Ellerington, la Istanbul.

Intrebare: V'ați mai servit și cu alt prilej de Dl. Michailescu în această chestiune, și când anume?

Răspuns: Dl. Michăilescu, a mai făcut o a doua călătorie în Turcia și, după câte îmi amintesc, aceasta a fost sau la sfârșitul verei sau în Toamna anului 1941, în orice caz după izbucnirea ostilităților cu U.R.S.S. M'am folosit și de acest prilej și l-am rugat pe Dl. Michailescu să transmită, la Istanbul, Dlui Ellerington, comunicări cu un conținut asemănător celor despre care am vorbit mai sus.

Intrebare: V'a confirmat și de data aceasta, Dl. Michailescu, că a transmis comunicările respective lui Ellerington?

Răspuns: Dl. Michailescu s'a înapoiat din al doilea voiaj în Turcia după o lipsă, cam tot de circa o lună, și mi-a comunicat că a transmis Dlui Ellerington la Istanbul ceea ce îl rugasem.

Intrebare: Din moment ce ați avut relațiuni strict comerciale cu Dl. Dechastelain, cum explicați Dvs. faptul că, acesta v'a cerut la plecarea sa din țară în Februarie 1941, să'i transmiteți în Turcia ast-fel de comunicări sau informațiuni militare ori politice?

Răspuns: Dacă Dl. Dechastelain mi-a rugat să'i fac asemenea servicii la plecarea sa din țară, aceasta se datorește pe de o parte faptului că Dl. Dechastelain știa, că eu am trăit în Anglia mai mulți ani, precum și că reprezentam în România importante interese industriale Britanice, iar pe de altă parte Dl. Dechastelain cunoștea sentimentele mele antigermane.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Stefanescu - București. 20 Februarie 1950

27 Octombrie 1949.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEXANDRU A.STEFANESCU, m'am născut în orașul Ploești jud.Prahova, în anul 1888, Noembrie 1, din părinții STEFANESCU ALEXANDRU comerciant și MARIA,născută ION EREMIA.

Am urmat cursul primar la școala Nr.6 și gimnaziul în Ploești. In anul 1903, am urmat cursul superior la Liceul Clinciu și Popa,din București. In anul 1904 m'am transferat la Liceul-Scoala Superioară Comercială, din București, pe care am absolvit-o cu diplomă, în anul 1907.

In Septembrie 1907, am intrat ca practicant în biroul inginerului RECHENBERG din București, care lucra ca reprezentant importator de mașini agricole.și materiale technice. După câteva luni, m'am hotărât să mă dedic comerțului, în genul aceluia făcut de ing.RECHENBERG și ca atare trebuia să-mi fac o pregătire technică în străinătate. Sub influența lecturei asupra desvoltării industriale europene, m'a atras Anglia, unde m'am și dus în scopul arătat mai sus.

Cu mari greutăți, am fost primit în fabrica de mașini agricole "Clayton & Shuttelworth" din Lincoln, unde am urmat și cursuri technice. Până la găsirea locului acesta, am audiat cursul technic la Institutul Politechnic Pittman din Londra, unde am învățat limba și oarecare noțiuni technice.

In 1909, m'am prezentat la recrutare și în Septembrie al aceluiaș an, m'am prezentat la un concurs de bursă, la Ministerul de Industrie și Comerț, pentru studii practice comerciale și Industriale în străinătate, am reușit să obțin o bursă de doi ani și m'am dus tot la"Clayton & Shuttelwort" la Lincoln. Aș fi dorit să obțin diploma de inginer, dar mi se cerea să depun suma de lire sterline 200(două sute), ca taxă anticipată. Nu aveam suma și tatăl meu nu mi-a acordat-o.

In 1910, Ianuarie, am citit într'un ziar că firma "Norton & Co." din Birmingham avea nevoe de un funcționar cu cunoștințe technice și care să cunoască limbi străine. Am făcut o ofertă și am fost angajat la această firmă. "Norton & Co." fabrica unelte de mână și alte materiale, pe care le exporta în Argentina și Chili, mai ales.

Eram plătit cam puțin pentru munca mea. Un prieten, cu care locuiam în aceeași pensiune, la Birmingham, mi-a făcut cunoștință cu un profesor EDWARDS, acesta se interesa de mine și când i-am vorbit de năzuințele mele, mi-a promis că îmi va găsi el un

./.

loc mai bun. In toamna anului 1910, am fost primit ca practicant în noua fabrică de automobile "Austin" din Northfield, lângă Birmingham, unde am lucrat până prin Iunie 1911. Un domn SIMOND, care locuia în aceeaşi pensiune cu mine, mi-a vorbit de un post bun şi bine plătit la uzinele "The Phosphor Bronzo Co. Ltd." din Birmingham şi Londra. Am făcut oferta şi am fost angajat pentru biroul din Londra cu un salar care îmi permitea să mă întreţin singur. Am lucrat la această firmă până în 1915, Aprilie, când am plecat în ţară pentru serviciul militar. In Septembrie 1914 însă, am fost transferat de şefii mei la biroul ing.J.B.Carry, din Londra, care era director la Bessemer Steel Co. şi avea exclusivitatea vânzării produselor acestor uzine. In Octombrie 1914, împreună cu dl.J.B.Carry, m'am dus la Bordeaux în Franţa, în legătură cu aprovizionarea armatei franceze cu materiale de răsboi. După o lună, dl.Carry s'a înapoiat la Londra şi m'a lăsat pe mine în Franţa, pentru a păstra contactul cu clienţii din Franţa, respectiv armata şi câteva uzine franceze. Făceam des voiajul între Franţa şi Londra, până în Aprilie 1915, când eram obligat să vin acasă pentru serviciul militar. Inainte de a pleca spre ţară, am fost solicitat de comisia de cumpărături română să rămân acolo. Am preferat să vin la armată, poate că am greşit, nu ştiu.

In Iunie 1915, am fost încorporat la Reg.7 Prahova şi trimis la şcoala de ofiţeri de rezervă la Bucureşti. In Octombrie 1915 am fost vărsat la Reg.32 Infanterie ca elev plutonier, iar în Iunie 1916 am fost avansat la gradul de ad-tor sublocotenent de rezervă. In August 15/1916, am fost mobilizat la Divizia V-a din Buzău şi trimis la un atelier de reparaţii. M'am prezentat aci, dar postul era ocupat şi divizia m'a trimis la Corp.III Teritorial la Galaţi. Intendenţa acestui corp, de care depindeam, îmi dădea diferite însărcinări, între care şi aceea de a supraveghea expedierea făinei de către moara "Steaua", care era administrată de către un sechestru judiciar, în persoana deputatului STEFAN H.STEFAN, care era responsabil de gestiunea morii "Steaua". Pe la sfârşitul lunei Decembrie 1916, moara "Steaua" a fost incendiată de bombardamentul german, care avea frontul peste Dunăre la vreo 5-6 km. In Ianuarie 1917, m'am îmbolnăvit de tifos exantematic şi apoi de febră recurentă. In Mai 1917, fiind încă în convalescenţă, am fost chemat la Curtea Marţială în Iaşi. După vreo lună de cercetări -în stare de arest-, am fost eliberat şi trimis laGarnizoana Dorohoi, la manutanţă, pe la finele lunei Iunie 1917. Judecătorul N.HIOTT, care m'a cercetat la Curtea Marţială, mi-a spus că fusesem denunţat de un comandor din Galaţi, că aş fi fost spion german. Eu avusesem un conflict cu

./.

acest domn comandor, care storcea bani dela evreii cari lucrau prin fabrici. Eu am adus la cunoştinţa generalului Ci ,comandantul Corpului III această chestiune şi din această cauză dl.comandor neputând să mă lovească în faţă, m'a denunţat.Curţea Marţială m'a găsit nevinovat de acuzaţiile scornite de dl.comandor. Am rămas la Dorohoi, pe lângă comandamentul garnizoanei, căci manutanţa avea deja doi ofiţeri. In Aprilie 1918, am fost demobilizat şi am găsit un post civil, pe lângă Consiliul Economic judeţean, prin Iulie 1918 am demisionat, cu scopul de a mă ocupa de comerţ, mai ales că salariul era foarte mic şi eu eram căsătorit din Octombrie 1917. Am împrumutat suma de 6.000 lei (şase mii), dela un domn colonel pensionar, DIMITRIU. Cu această sumă am făcut comerţ cu diferite materiale, pe care le cumpăram la Cernăuţi şi le vindeam în Moldova, la Dorohoi şi Iaşi. Cu acest comerţ mi-am câştigat existenţa şi până în Decembrie 1918, am economisit vreo 30.000 lei.

In Decembrie 1918, am plecat spre Bucureşti, unde am sosit pe la finele aceleaşi luni. In Ianuarie 1919, m'am îmbolnăvit de gripă spaniolă şi dublă pneumonie. In Martie 1919, am fost mobilizat din nou şi am fost detaşat de către M.St.M. pe lângă col. CAPITANEANU, ofiţerul de legătură al armatei române pe lângă armatele de ocupaţie anglo-franco-italiene din Bulgaria, cu sediul la Varna.

In Iunie 1919, am fost transferat pe lângă ofiţerul de legătură român, la armata de Dunăre a generalului Berthelot. In August 1919, comandamentul armatei de Dunăre a părăsit Bucureşti şi eu am fost mutat pe lângă Crucea Roşie americană, care sosise în ţară pentru ajutorarea populaţiei nevoiaşe şi a bolnavilor.

La sfârşitul lui Ianuarie 1920, am fost demobilizat definitiv. După demobilizare, Crucea Roşie americană m'a însărcinat să le procur 1.000 tone benzină de automobil, pentru nevoile lor în Jugoslavia. Am făcut această furnitură şi am câştigat vreo 150 mii lei, cari mi-au permis să mă apuc de comerţ în mod temeinic.

Prin Septembrie 1920, după ce am terminat furnizarea benzinei, m'am întâlnit cu ing.HORIA NADEJDE, care se înapoiase de curând din Anglia şi cu care eram vechi prieten. Acesta mi-a propus să intru cu el într'o afacere importantă anglo-franceză,care fusese invitată să examineze refacerea căilor ferate române. Acest grup anglo-francez era compus din marea industrie şi finanţă anglo-franceză. Am acceptat propunerea în principiu şi după ce am luat contact cu delegaţii anglo-francezi sosiţi în ţară, în scopul arătat mai sus, m'am angajat şi am şi început să lucrez.

In primăvara anului 1921, s'a semnat contractul între

./.

guvernul român, prezitat de generalul Averescu şi grupul anglo-francez. In Iunie 1921, guvernul Averescu a demisionat, înainte de ratificarea contractului, care a căzut, deoarece guvernele care au urmat, nu şi l-au însuşit.

In urma acestui fapt, eu am continuat să lucrez cu ing. HORIA NADEJDE, până în 1922, August, când ne-am despărţit, din cauză că acesta a încercat să mă înşele cu o însemnată sumă de bani. Am recurs la arbitraj şi mi s'a dat câştig de cauză. Ca urmare,nu mai puteam continua relaţiile cu acest fost vechi prieten.

După desfacerea asociaţiei cu NADEJDE, un englez L.Johnston (decedat) mi-a propus să mă asociez cu el. In Septembrie 1922 am plecat cu Johnston în Anglia, unde am făcut angajamente de reprezentanţe cu firmele Stewarts & Llods Ltd., din Glasgow, J.Brunton Ltd. din Musselburgh, William Jessap Ltd, Sheffield, English Electric Co. Coventry, Lewis andTaylor Ltd. Cardiff, Browns & Tawss Ltd, Dundea, Hattcasley (Ormskirk) Ltd. din Halifax şi Ormskirk.

In 1923, am fost arestat, în Septembrie, fiind condamnat în lipsă, deşi eram în Bucureşti când s'a judecat procesul montat de ing.HORIA NADEJDE, contra mea. Am făcut contestaţie, fiind pus în libertate imediat şi judecându-se procesul în luna Noembrie 1923, am fost achitat cu unanimitate de voturi şi cu scuze din partea Tribunalului Corp.III Armată din Chişinău.

In Martie 1924, m'am despărţit de Johnston şi am continuat să lucrez singur, ca reprezentant al întreprinderilor arătate mai sus, la care s'au adăugat şi altele.

In Ianuarie 1923, m'am căsătorit cu d-ra MERCEDES VERMEULEN, belgiană, al cărei tată era director la soc.de petrol "Concordia".

In 1924, m'am dus cu soţia în Anglia, pentru afaceri şi pentru a vizita expoziţia dela Wembley. Am vizitat Anglia în fiecare an, până în 1937, dar numai în interes de afaceri. Afacerile mele mergeau mulţumitor de bine. Clienţii mei erau industria petroliferă şi marii comercianţi importatori de materiale technice.

In 1934, fiind solicitat de firma The Central Agency Ltd. din Glasgow şi J.& P.Coats Ltd. din Glasgow, am intrat în combinaţie cu ei, în scopul de a creia o fabrică de aţă de cusut, în ţară. In 1935, am creiat soc."Româno-Fir", împreună cu The Central Agency Ltd.

In 1935 am angajat tineri români pentru specializare în această ramură de industrie, în străinătate, concomitent cu por-

./.

nirea clădirilor la Tâlmaciu-Sibiu. In 1936 fabrica a fost terminată şi tinerii trimişi în străinătate au revenit şi au lucrat în fabrica "Romînofir". Majoritatea lor cred că şi astăzi lucrează la Tâlmaciu.

In 1937-38 am luat parte la conducerea fabricii de postav "Oltenia" din Craiova, după ce am cumpărat participarea Băncii Româneşti şi aveam majoritatea capitalului, adică peste 50%. Am pornit la modernizarea şi la reechiparea acestei fabrici şi am făcut din ea una din fabricile bine utilate şi organizate din ţară.

Atât fabrica "Romînofir" cât şi fabrica "Oltenia" mergeau foarte bine.

In 1938, am luat conducerea băncii "Creditul Technic" S.A. din Bucureşti, unde aveam împreună cu alţi prieteni, majoritatea capitalului. Această mică bancă, pe care am repus-o pe picioare a mers foarte bine.

In 1941, am fost ales în consiliul de administraţie al soc.naţionale de credit industrial şi la soc."Textila-Buhuşi".

In 1938, după moartea inginerului Tiberiu Eremia,fondatorul"Intreprinderilor Generale Technice ing.T.Eremia" S.A. din Bucureşti, am fost ales în consiliul de administraţie al acestei societăţi, unde am lucrat intens în vederea reorganizării şi umplerii golului lăsat prin moartea inginerului Eremia.

In Aprilie 1939, a venit în ţară misiunea economică britanică condusă de Sir Frederich Leith. Consilierul economic britanic Adams, pe care îl cunoşteam de 20 ani, m'a rugat să-i dau părerea mea asupra noului acord de schimburi,ce urma să fie încheiat. I-am spus d-lui Adams că s'au deşteptat cam târziu, consultând părţile interesate şi cunoscătoare ale situaţiei economice, înainte de încheierea unor astfel de acorduri. Germania ocupase Austria, Cehoslovacia şi mergea cu paşi repezi spre ocuparea celorlalte ţări din aşazisul spaţiu vital. Acordul n'a avut timp să fie pus în aplicare, decât pentru unele furnituri militare, căci peste 4 luni a isbucnit răsboiul.

Din 1939 Septembrie, până în Septembrie 1940, cetăţenii britanici au părăsit România şi între ei şi colaboratorii mei la conducerea soc."Romînofir", ca reprezentanţi ai capitalului britanic.

Incă din 1924 am luat parte activă la promovarea turismului alpin în ţara noastră, fondând împreună cu mai mulţi prieteni "Turing-Clubul" României, asociaţie culturală pentru cunoaşterea şi protecţia frumuseţilor naturale ale României, cunoaşterea ţării şi desvoltarea industriei turistice în România.

./.

In anul 1935-36 am fost ales preşedinte şi am activat până la arestarea mea. Am construit cabane în munţii Bucegi, Făgăraş, Retezatu, Bucovinei, Apuseni, etc., din contribuţii benevole şi fără concursul financiar al Statului. Activitatea mea pe acest tărâm rămâne pentru mine cea mai frumoasă amintire din viaţă şi o mare satisfacţie de a-mi fi făcut o datorie civică faţă de tineretul ţării.

Ca turist alpin, m'am împrietenit cu generalul Ion Antonescu, cu care însă nu am avut relaţii sociale prea apropiate, din cauză că soţia mea actuală nu-l simpatiza şi nu aprecia genul lui cam bombastic şi egocentric. Cu timpul am constatat că soţia mea l-a judecat mai bine decât mine.

După plecarea cetăţenilor britanici din România, adică din Sept.1940, până în Februarie 1941, ne mai având nici un mijloc practic de a comunica cu asociaţii mei britanici, ai căror reprezentanţi părăsiseră ţara, am fost obligat să comunic cu ei prin Legaţia britanică din Bucureşti, cu care până la această epocă nu avusesem niciodată, dar absolut niciodată, nici o relaţie.

Cu consilierul economic aveam relaţii formale, ca oricare alt cetăţean român care avea legături comerciale cu Marea Britanie. Deasemeni cu consulatul, unde nu mă duceam decât pentru vize de paşaport, ca oricare altă persoană care călătorea în Marea Britanie.

Consilierul economic a părăsit ţara în Septembrie 1940, astfel că trebuia să mă adresez membrilor Legaţiei. In Octombrie 1940, sir REGINALD HOARE, ministrul Britaniei, în urma unei altercaţii neplăcute cu g-ralul Antonescu, mi-a cerut părerea asupra incidentului. Eu i-am recomandat răbdare, şi poartă deschisă spre reconciliere. Prin Decembrie 1940, s'au reconciliat, fără ca vreunul să se fi simţit umilit.

In ziua de 1 Ianuarie 1941, m'am dus la Predeal la g-ral Antonescu, rugat fiind de sir REGINALD HOARE, spre a-l întreba pe general dacă era de părere ca Legaţia britanică să mai rămână în Bucureşti, din cauza evenimentelor în curs.

Erau de faţă la g-ral Antonescu, Fabricius, ministrul Germaniei, cu d-na, Horia Sima, Mihai Antonescu, Veturia Goga şi, bineînţeles, d-na g-ral Antonescu.

Horia Sima, în gura mare, mi s'a adresat cu cuvintele: "S'au curăţat englezii dumitale şi în curând o să-i curăţăm şi pe bolşevici". Aceasta la 1 Ianuarie 1941.

Eu am răspuns că nu împărtăşesc părerea lui şi că din contra, socotesc că Germania a pierdut războiul şi că dacă vor

./.

ataca URSS, vor grăbi prăbuşirea lor proprie.

Fabricius, care vorbea româneşte, m'a privit cu atenţie, fără să spună o vorbă. La plecare, atât Fabricius, cât şi soţia lui, mi-au strâns mâna cu multă căldură, cred că împărtăşeau părerea mea.

In Martie 1941, Fabricius a fost înlocuit cu Kilinger. Generalul mi-a spus că Legaţia britanică nu avea nici un motiv să se grăbească cu plecarea din Bucureşti.

După rebeliunea din 21-24 Ianuarie 1941, când Legaţia britanică a fost supusă la grele şi neplăcute încercări, de către legionari, la care se mai adăuga şi sosirea masivă de trupe germane în România, Legaţia britanică s'a hotărât să părăsească ţara. La 15 Februarie 1941, au părăsit Bucureşti şi ţara prin portul Constanţa.

Inainte de plecarea lor, m'am dus să-mi iau ziua bună dela sir HOARE şi cu această ocazie l-am întrebat dacă după plecarea lor le pot fi de folos în vreun fel. Mi-a răspuns: "Roagă-te pentru noi, căci suntem într'o grea situaţie", cu un surâs amar.

La eşire, l-am întâlnit pe Dechastelani, director la soc."Unirea" de petrol, care mi-a făcut cunoştinţă cu un domn Ellerington. M'au invitat să stăm de vorbă în biroul consulatului, care fusese evacuat. Ellerington împreună cu Dechastelani, m'au rugat, dacă aş fi bun, să le scriu pe adresa lui Ellerington, la Istambul, ceeace aş crede că i-ar putea interesa, din când în când.

După plecarea Legaţiei Britanice, Legaţia americană se ocupa de interesele lor în România şi după plecare americanilor, interesele ambelor ţări au fost reprezentate de Elveţia. Această situaţie m'a obligat să mă adresez reprezentanţilor intereselor britanice în România, înainte de declararea stării de răsboi între România şi Marea Britanie, în legătură cu protecţia bunurilor britanice, care se aflau administrate de un consiliu prezidat de mine.

De pildă, în 1942, Ianuarie, am telegrafiat prin Legaţia americană, acţionarilor britanici dela"Românofir", să prezinte acţiunile lor spre vizare la Consulatul sau Legaţia română respectivă. In acel moment nu se declarase încă răsboi între România şi Marea Britanie şi Statele Unite.

Prin Martie 1941, dl.MIHAILESCU, director general la "Textila-Buhuşi" urma să plece în Turcia, să cumpere lână. In acel moment erau mari mişcări de trupe germane spre Bulgaria prin România. M'am gândit să-l informez de acest lucru pe Ellerington,prin MIHAILESCU. L-am întrebat, dacă pot avea încredere în el, pe GEORGE FOCSENEANU, care era administrator delegat la "Textila-Buhuşi" şi

./.

cu care eram prieten. I-am comunicat verbal lui MIHAILESCU ceeace văzusem şi acesta mi-a spus că îl cunoştea pe Ellerington, care era căsătorit cu o romancă din Iaşi, care se cunoştea cu soţia sa. MIHAILESCU mi-a comunicat, la înapoierea sa din Turcia, că l-a văzut pe Ellerington şi i-a predat informaţia mea şi ceeace mai ştia şi el. N'am primit dela Ellerington nici o confirmare de primire, sau vreo altă confirmare,

In Martie 1941, am întâlnit în faţa biroului meu pe un domn, JEAN POPOVICI, fost director la soc.de petrol "Unirea" (decedat), care în gura mare mi-a spus că venea la mine să-mi propună să lucrez "cu grupul lor". Nu ştiam cine era acel grup. I-am răspuns lui POPOVICI că îl rog să nu mai vină la mine şi că nu mă interesa grupul lui sau orice alt grup. Nu l-am mai văzut pe dl.POPOVICI până în Septembrie 1944.

In Aprilie 1941, Germania a atacat Jugoslavia. G-ral Antonescu, fusesem informat de dl.Maniu, se pregătea să atace Banatul sârbesc. M'am dus la generalul Antonescu şi l-am sfătuit să renunţe la planul lui de răsboi contra Jugoslaviei. Antonescu s'a înfuriat şi amenința cu răsboiul. Am plecat dela el foarte îngrijorat şi m'am dus la dnii Maniu şi Dinu Brătianu şi povestindu-le cele întâmplate la g-ral Antonescu, i-am rugat să intervină şi ei, spre a-l determina să renunţe la răsboi contra Jugoslaviei. Antonescu a renunţat la planul său răsboinic.

La 15 Iunie 1941, am fost chemat prin telefon să-l văd pe g-ral Antonescu, la orele 13 în aceeaşi zi. La ora indicată, m'am prezentat, dar nu am vorbit cu generalul, care avea un consiliu de miniştri la aceeaşi oră. A eşit din biroul său, s'a scuzat şi m'a convocat pentru a doua zi la orele 9 dimineaţa.

Inainte de ora 9, am primit un telefon dela g-ral Eleftérescu, comunicându-mi că g-ral Antonescu plecase din Bucureşti şi că mă va convoca la întoarcerea sa în Bucureşti. Nu l-am mai văzut şi nu m'a mai convocat până în Decembrie 1941, când m'am dus la el să cer aprobarea repatrierii unor evrei deportaţi în Transnistria. A aprobat cererea. Am voit să-i spun părerea mea asupra răsboiului contra URSS, alături de axă, dar m'a întrerupt imediat, spunând că nu primeşte sfaturi în această materie.

In Iunie 1941, a fost arestat RICA GEORGESCU, împreună cu mai mulţi oameni şi JEAN POPOVICI şi am aflat astfel cine era grupul de care vorbise POPOVICI cu câteva luni mai înainte.

Eu îmi vedeam de conducerea afacerilor, în care eram interesat, sub mare presiune. Germanii au încercat să declare societatea "Românofir" în stare de faliment, din cauza unor datorii pe

./.

care le aveam la o firmă austriacă, Harlander Brumwallspinerei A.G. Am garat mărfurile ce aveam în stoc la Banca Românească şi am achitat creanţa, salvând astfel societatea.

Pe la finele anului 1941 sau Ianuarie 1942, a venit la mine d-na RICA GEORGESCU, care mi-a cerut să-i împrumut ceva bani, căci societatea "Romăno-Americana", unde soţul ei fusese director general şi care era condusă în acel moment de germani, refuză să-i mai plătească salariul soţului ei, arestat. I-am împrumutat 300 mii lei, pe cari GEORGESCU mi-a plătit la eşirea din închisoare. Cu această ocazie, d-na GEORGESCU m'a rugat să-l vizitez pe soţul ei la închisoare. Peste câteva zile, a venit la mine ing.G.Antonescu dela Creditul Minier, şi mi-a comunicat că RICA GEORGESCU se află la el acasă, în str.Manu şi că îi comunicase lui să mă roage să-l vizitez. L-am vizitat pe GEORGESCU, condus fiind de dl. G.Antonescu. GEORGESCU mi-a povestit cum fusese arestat împreună cu prietenii săi, în urma denunţului unuia din membrii grupului, MIRCEA. M'a rugat să mă ocup de supravegherea unui post de transmisiuni, care urma să fie pus în funcţiune imediat ce vor sosi mijloacele necesare dela Cairo. In timpul cât am stat de vorbă cu GEORGESCU, ing.G.Antonescu a stat de vorbă cu d-na GEORGESCU, într'o altă cameră. Intre timp, a coborât dela etaj dl.Maniu. Am plecat dela GEORGESCU şi nu l-am mai văzut decât peste vreo două luni în vara anului 1942, la închisoarea Malmaison, unde am fost condus de ing.Alexandru Ionescu, dela soc."Româno-Americana". GEORGESCU îmi cerea să-i dau răspunsul meu hotărât cu privire la propunerea sa de a supraveghea postul de transmisiune.

Intre timp, eu făcusem cunoştinţă cu ing.EMIL CALMANOVICI ing.BERMAN şi NICOLAE STEFAN, membri ai Partidului Comunist.

După ce m'am împrietenit cu ing.Calmanovici în special, i-am povestit acestuia, propunerea lui RICA GEORGESCU, relativ la postul de transmisiuni. Ing.CALMANOVICI m'a sfătuit să accept propunerea lui GEORGESCU.

Când l-am vizitat pe RICA GEORGESCU la Malmaison, i-am vorbit despre legătura mea cu prietenii comunişti şi i-am declarat că eram gata să mă ocup de supravegherea postului, atunci când va fi pus în funcţiune. GEORGESCU s'a declarat de acord cu colaborarea mea cu prietenii comunişti. Dealtfel GEORGESCU avea strânse legături cu comuniştii arestaţi şi lucrau împreună, la un post care funcţiona, se pare, chiar în închisoare. Precis nu ştiu dacă acest funcţiona la închisoare sau în altă parte.

Legăturile mele cu prietenii comunişti erau foarte strânse. După ce s'a stabilit programul de acţiune, la biroul inginerul

./.

BERMAN, de faţă fiind ing.BERMAN, ing.CALMANOVICI, ing.DRAGOS POP, ing.NICOLAE STEFAN şi eu, şi anume: procurarea de fonduri şi sabotarea acţiunii militare a axei, prin toate mijloacele şi publicarea "României Libere", acţiunea noastră s'a desfăşurat fără întrerupere şi în cea mai bună înţelegere. Ne întâlneam pentru consfătuiri, fie la mine acasă, fie în casa WEXLER, la BERMAN la birou, fie în casa MIHNEA STROE şi în altă casă, al cărei nume îmi scapă.

Am avut întâlniri cu un domn SERGIU, cu L.PATRASCANU şi era în program să-l întâlnesc la o consfătuire pe ing.CEAUSU. Acesta nu a venit la întâlnirea proectată.

In aceeaşi noapte, locul de întâlnire, casa WEXLER, a fost călcat de poliţie. S'au arestat fraţii WEXLER cu soţiile lor şi multe alte persoane, între care dl.Dr.PETRU GROZA şi VLADESCU RACOASA. Aceste arestări au avut loc prin Decembrie 1943.

Abia prin Octombrie-Noembrie 1943, au sosit în ţară oameni cari aduceau aparatul de transmisiuni şi codul. Aceştia au sosit dela Cairo prin Jugoslavia. Au intrat în ţară pe la T.Severin.

Cu această misiune era se pare, însărcinat, un căpitan RUSELL, care a fost asasinat la T.Severin, nu se ştie de cine. A fost jefuit de o sumă mare de bani, pe care o avea asupra lui. La Bucureşti a sosit numai operatorul POPESCU şi un jugoslav al cărui nume nu-l cunosc. Ei s'au prezentat d-lui Maniu, care i-a îndrumat la mine, unde a venit, condus la mine de ing.ALEXANDRU IONESCU, numai jugoslavul, care mi-a povestit cum l-au găsit mort pe căpitanul RUSELL la via PITULESCU de lângă T.Severin. După ce a plecat dela mine, nu l-am mai văzut. Cred că a trecut înapoi în Jugoslavia.

Toate aceste lucruri au fost comunicate de mine prin ing. CALMANOVICI, pe care îl vedeam foarte des, Comitetului Central Comunist. O coincidenţă ciudată a făcut ca ing.CALMANOVICI să aibă un colaborator inginer, care era frate sau văr cu operatorul POPESCU. Când postul de transmisiuni a început să lucreze, transmitea mesagiile blocului opoziţiei, pe care le primeam dela dl.Maniu, mai transmiteam informaţiile primite prin ing.CALMANOVICI, care la rândul lui le primea dela maiorul austriac FRITZ sau din alte surse. Deci despre colaborarea cu prietenii comunişti erau informaţi şi dl.Maniu şi cei dela Cairo.

In vara anului 1943, prin luna August, după primul bombardament anglo-american, prietenii comunişti m'au rugat să-l văd pe BARBU STIRBEI, pe mitropolitul BALAN, pe dl.MANIU, pe dl.BRATIANU şi pe g-ral ANTONESCU, spre a provoca o hotărâre urgentă de eşire din axă şi a ataca pe germani. Pe g-ral Antonescu nu l-am

./.

putut vedea, căci a refuzat să mă primească. Pe toţi ceilalţi i-am vizitat şi am stăruit să-l preseze pe Antonescu să schimbe politica sa şi să atace pe germani. D-nii Maniu şi Brătianu i-au însărcinat pe d-nii Ion Mihalache şi Gheorghe Brătianu, să-l vadă în acest scop pe Antonescu, deoarece pe ei a refuzat să-i primească. Dl. BARBU STIRBEI l-a însărcinat pe NICULESCU BUZESTI, care era logodit cu fiica sa ECATERINA (decedată în Elveţia în 1946), iar mitropolitul BALAN l-a văzut personal pe Antonescu la Olăneşti.

Când l-am revăzut pe mitropolitul BALAN, după 2 săptămâni, mi-a spus că vorbise cu Antonescu de câteva ori, dar că părerea lui era că Antonescu este nebun şi că nu se poate vorbi cu el căci la orice încercare de a-l face să înţeleagă unde erau interesele ţării, răspundea că: "Mareşalul Antonescu nu-şi trădează aliaţii". Toate încercările erau zadarnice. Cu cât cei din opoziţie deveneau mai insistenţi, cu atât supravegherea poliţiei devenea mai severă.

După primele mesagii schimbate cu Cairo, respectiv cu comisiunea celor 3 mari aliaţi: URSS, Marea Britanie şi Statele Unite, s'a decis trimiterea la Cairo a unui împuternicit care să trateze preliminariile armistiţiului.

In Ianuarie 1944, s'a decis să meargă la Cairo dl. BARBU STIRBEI şi dl. VISOIANU. In Februarie 1944, a plecat dl. BARBU STIRBEI, însoţit de fiica sa Elise Boxsholl, la Istambul. De acolo a plecat mai departe, la Cairo. Dl. VISOIANU a plecat mai târziu. Nu ştiu cum a plecat, că nu-l prea cunoşteam şi nu am avut ocazie să vorbesc cu el decât o singură dată, la MAX AUSCHNITT şi nu a pomenit nimic despre plecarea sa la Cairo.

După sosirea la Cairo a d-lui BARBU STIRBEI, mesagiile blocului, expediate de dl. Maniu, se adresau emisarului (dl. Stirbei), celelalte mesagii trimise de mine conţinând informaţiile primite prin ing. CALMANOVICI, erau adresate lui TED (Masterson), care primea informaţiile cu caracter informativ, în afară de tratativele cu blocul prin emisari (Stirbei).

In Martie 1944, la cererea d-lor MANIU, BRATIANU şi a Comitetului Central Comunist, l-am vizitat pe Antonescu, care m'a primit în aceeaşi zi (cred 24 Martie), când am cerut audienţă. I-am vorbit despre necesitatea urgentă de a întoarce armele contra germanilor cari erau în panică, după înfrângerea dela Uman. După două ore de discuţiuni, părea că înţelege situaţia şi înclină spre acest punct de vedere. M'a invitat să-l vizitez a doua zi la orele 11 dimineaţa. Când am sosit la vila sa dela Băneasa, se aflau deja la Antonescu, Killinger, Gerstenberg şi alţi doi germani. După plecarea acestora, Antonescu m'a primit şi a intrat după mine şi

./.

Mihai Antonescu. Mihai Antonescu mi-a dat să citesc o hârtie,care èra nota diplomatică depusă de Killinger în care se anunţa ocuparea militară a Ungariei. După ce am citit-o, le-am spus că acesta era un motiv în plùs să pornim lupta contra germanilor, înainte ca ei să ne ocupe cu forţa şi mai ales cu intimidare.

Mihai Antonescu şi g-ral Antonescu împreună cu el, mi-au răspuns că ei au răspunderea în faţa lui Hitler şi că nu puteau risca să înfrunte mânia lui Hitler. Am stăruit cât am putut că germanii nu puteau reacţiona în acel moment şi că trebue să activăm. Nu am făcut nimic. Mihai Antonescu a plecat la Snagov şi eu am rămas cu generalul încă o oră.

Inainte de plecare, i-am propus să pună în libertate pe Dechastelani, Porter şi Meţianu, închişi la inspectoratul jandarmeriei. Mi-a spus să discut această chestiune cu g-ral Picki Vasiliu. I-a telefonat g-ralului Picki Vasiliu şi s'a hotărât să-l vizitez pe acesta a doua zi la orele 5 p.m.

G-ralul Vasiliu s'a opus, spunându-mi că aceşti prizonieri erau ostatecii săi personali şi că nu era dispus să se despartă de ei aşa uşor.

I-am sugerat să fugă cu ei. La aceasta, s'a opus, răspunzându-mi că nu-l poate părăsi pe prietenul său, mareşalul Antonescu In formă de glumă, i-am sugerat să-l ia şi pe mareşal cu el. Aci s'a încruntat şi mi-a reproşat că nu se grlumeşte cu asemenea lucruri.

L-am mai văzut pe g-ral Antonescu de trei ori în această perioadă, adică până în ziua de 4 Aprilie 1944, fără nici un rezultat.

La ultima întâlnire, în ziua de 2 Aprilie 1944, Antonescu a avut o criză de nervi şi a început a ţipa cât îl lua gura, că îl urăşte pe Hitler de moarte, fapt care a alarmat pe g-ral Dobre Gh. şi col.Davidescu, cari se aflau în anticameră şi cari au dat să intre în biroul lui Antonescu, crezând poate că ne batem sau cine ştie. Când aceştia au deschis uşa cabinetului, Antonescu s'a prăbuşit pe scaun,mi-a întins mâna şi mi-a spus să-l las şi "să-mi văd de afacerile mele".

In ziua de 2 Aprilie 1944, col.Davidescu se întorsese dela Viena şi i-a umflat capul lui Antonescu cu tot felul de informaţii asupra armelor secrete şi a 250 divizii proaspete cu care Hitler ar nimici toată lumea. Aceşti sfetnici ai lui Antonescu erau după părerea mea, mai vinovaţi chiar decât însuşi Antonescu, de dezastrul ţării, pentru că ei nu aveau nici o răspundere, aşa că puteau debita orice prostie le băgau prietenii lor germani în cap.

./.

In ziua de 3 Aprilie 1944, seara la ora 9, am fost convocat prin ALEXANDRU NEAGU şi prof.I.N.FINTESCU, la Mihai Antonescu Acesta mi-a spus că în urma intrevederii mele din ajun cu gralul Antonescu, acesta a avut un şoc nervos. Mihai Antonescu mi-a spus că mă aresteazā. I-am răspuns că nu mă pot opune. A revenit spunând că a glumit. Apoi a început să-l critice pe g-ralul Antonescu, cu mare violenţă, ceeace am găsit incorect, căci nu mai departe decât cu o săptămână în urmă, la vila dela Băneasa, Mihai Antonescu îl influenţa pe general să continue nefericita sa politică alături de Hitler. După ce a terminat cu invectivele la adresa g-ralului, cu aerul unui nou Talleirand, propunea să ceară Marilor Aliaţi asigurări de tot felul relativ la statutul Dunării şi asigurări personale. A scris chiar un mesaj pe care m'a rugat să fac să fie transmis de dl.Maniu mai departe.

Am luat nota scrisă de el. Era ora 12 noaptea. A doua zi dimineaţa, la ora 6, a venit la mine ALEXANDRU NEAGU, fost ministru de Finanţe, şi mi-a cerut să-i restitui nota scrisă de Mihai Antonescu. Am predat nota cerută lui Alexandru Neagu. De atunci nu l-am mai văzut niciodată nici pe Mihai Antonescu şi nici pe g-ral Antonescu.

Toate convorbirile mele cu g-ral Antonescu au fost transmise în amănunt de mine prin ing.CALMANOVICI, prietenilor comunişti. Am comunicat, în rezumat, acest lucru şi la Cairo. După consfătuire avută cu ing.CALMANOVICI, am recomandat bombardarea aeroporturilor militare şi civile, a lagărelor militare germane, a depozitelor de muniţii, despre care eram informaţi de maiorul FRITZ. In ziua de 4 Aprilie 1944, au început bombardamentele masive şi continue, care au dus la încheierea blocului şi la 23 August 1944.

In Iunie 1944, d-nii CASSASIAN, industriaş, ing.CASASOVIC şi NICOLAE RIZESCU, la consfătuirea prezidată de g-ral Gh.DOBRE, la Ministerul Economiei Naţionale, au cerut în mod public arestarea mea şi a prietenilor mei.

In Iulie 1944, un grup de sfătuitori ai lui Antonescu, între cari se aflau: Eugen Savu, M.Cancicov, I.Gigurtu, Manolescu-Strunga, Veturia Goga şi alţii, au înaintat g-ralului Antonescu un memorandum prin care cereau arestarea lui Maniu, Brătianu şi a tuturor acelora cari sabotau răsboiul sfânt alături de germani. Probabil că aveţi cunoştinţă de acest lucru.

Aceasta este autobiografia mea succintă, până la 23 Aug. 1944.

ss. Alexandru A.Stefănescu

Declaratie

Punct 1 – Autobiografie succintă

Subsemnatul Alexandru A. Ştefănescu, m'am născut în orașul Ploești – Jud. Prahova în anul 1888 – Noembre 1, din părinți: Alexandru Ştefănescu, comerciant şi Maria, născută Ion Eremia. Am urmat cursul primar la școala No. 6 și gimnaziul în Ploești. În anul 1903, am urmat cursul superior la Liceul Cihăcin și Popa, din București. În anul 1904 m'am transferat la Liceul – Şcoala Superioară comercială – din București pe care am absolvit-o cu diplomă, în anul 1907. În Septembrie 1907, am intrat ca practicant în biroul Inginerului Reichenberg, din București, care lucra ca reprezentant importator de mașini agricole și materiale tehnice. După câteva luni, m'am hotărât să mă dedic comerțului, în genul acelui făcut de Ing. Reichenberg și ca atare trebuie să-mi fac o pregătire tehnică în străinătate. Sub influența lecturei asupra dezvoltării industriale europene, m'a atras Anglia unde m'am și dus în scopul arătat mai sus.

Cu oarecare greutate, am fost primit în fabrica de mașini agricole Clayton & Shuttleworth din Lincoln, unde am urmat și cursurile tehnice. Până la găsirea locului acesta, am urmat cursul tehnic la Institutul Politechnic Pittman din London, unde am învățat limba și oarecare noțiuni tehnice.

În 1909, m'am prezentat la Recrutare și în Septembrie al aceluiași an, m'am prezentat la un concurs de bursă, la Ministerul de Industrie și Comerț, pentru studii practice comerciale și industriale în străinătate, am reușit să obțin o bursă de 2 ani și m'am dus tot la Clayton & Shuttleworth la Lincoln. Aș fi dorit să obțin diplomă de Inginer, dar mi se cerea să depun suma de Lire Sterline 200.– (Două sute lire) ca taxă anticipată. Nu aveam suma și tatăl meu nu mi-a acordat-o.

În 1910 – Ianuarie, am citit într'un ziar, că firma Norton & Co. din Birmingham avea nevoe de un funcționar cu cunoștințe tehnice și care să cunoască limbi străine. Am făcut o ofertă și am fost angajat la această firmă, Norton & Co., fabrica unelte de mână, și alte materiale, pe care le exporta în Argentina și Chile; mai ales.

Eram plătit cam puțin pentru munca mea. Un prieten, cu care locuiam în aceiași pensiune, la Birmingham, mi-a făcut cunoștință cu un profesor Edwards, acesta se interesa de mine, și când i-am vorbit de nevoile mele, mi-a promis că mi va găsi el un loc mai bun. În toamna anului 1910, am fost primit ca practicant în noua fabrică de automobile Austin din Northfield, lângă Birmingham, unde am lucrat până prin Iunie 1911. Un domn Simonds, care locuia în aceiași pensiune cu mine, mi-a vorbit de post bun, și bine plătit la

Uzinele The Phosphor Bronze Co Ld. din Birmingham și Londra. Am făcut oferta și am fost angajat pentru biroul din Londra cu un salar care mi permitea să mă întrețin singur. Am lucrat la această firmă până în 1915 - Aprilie când am plecat în țara pentru serviciul militar. In Septembre 1914, însă, am fost transferat de șefii mei la biroul Dlui. J. B. Corry, din Londra - care era Director la Bessemer Steel Co. și avea exclusivitatea vânzarei productelor acestor Uzine. In Octombre 1914, împreună cu Dl. J. B. Corry, ne am dus la Bordeaux în Franța, în legatură cu aprovizionarea armatei franceze cu material de resboi. După o lună, Dl. Corry, s'a înapoiat la Londra și m'a lăsat pe mine în Franța, pentru a păstra contactul cu clienții din Franța respectivi - armata și câteva uzine franceze. Făceam des voiajul între Franța și Londra, până în Aprilie 1915, când eram obligat să vin acasă pentru serviciul militar. Inainte de a pleca spre țara, am fost solicitat de comisia de cumpărători română să rămân acolo. Am preferat să vin la armată, poate că am greșit - nu știu.

In Iunie 1915, am fost încorporat la Reg. 7. Prahova și trimis la școala ofiteri de rezervă la Bucuresti. In Octombre 1915 am fost vărsat la Reg. 32 Infanterie ca elev plutonier iar în Iunie 1916, am fost avansat la gradul de Adtr. Sub Locotenent de rezervă. In August 15/1916, am fost mobilizat la Divizia V. din Buzău, și trimis la un atelier de reparații. M'am prezintat aci, dar postul era ocupat și Divizia m'a trimis la Corp. III teritorial la Galați. Intendentul acestui corp, de care depindeam, îmi dedea diferite însărcinări între care, și aceia, de a supraveghea expedierea făinei de către moara „Steaua" - care era administrată de către un sechestru judiciar, în persoana Deputatului Stefan H. Stefan, care era responsabil de gestiunea morei „Steaua". Pe la sfârșitul lunei decembre 1916, moara Steaua a fost incendiată de bombardamentul german, care avea frontul peste Dunăre la vre-o 5-6 km. In Ianuarie 1917, m'am îmbolnăvit de tifus exantematic, și apoi de febra recurentă. In Mai 1917, fiind încă în convalescență, am fost chemat la Curtea marțială în Iași - După vre-o lună de cercetări - în stare de arest, am fost eliberat și trimis la Garnizoana Dorohoi - la Marea Unire, pe la finele lunei Iunie 1917. Judecătorul N. Hiott, care m'a cercetat la Curtea marțială, mi-a spus, că fusesem denunțat de un comandor din Galați, că aș fi fost spion german. Eu, avusesem un conflict cu acest domn comandor, care storcea bani de la evreii care lucrau prin fabrici. Eu am adus la cunoștința generalului Cila - comand. Corp. III - această chestiune, și din această cauză domnul comandor neputând să mă lovească în față m'a denunțat. Curtea marțială m'a găsit nevinovat de acuzele aduse de Dl. Comandor. Am rămas la Dorohoi, pe lângă Comandamentul garnizoanei, căci intendența avea deja 2 ofiteri. In Aprilie 1918, am fost demobilizat și am găsit un post civil pe lângă Consiliul Economic Județean - prin Iulie 1918, am demisionat cu scopul de a mă ocupa de comerț mai ales că, eram și căsătorit din oct. 1917, și salarul era foarte mic. Am împrumutat suma de lei 6000.- (șease mii) de la un domn colonel pensionar Dimitriu. Cu această sumă

am făcut comerț cu diferite materiale, pe care le cumpăram la Cernăuți,
și le vindeam în Moldova la Dorohoi și Iași. Cu acest comerț, mi-am
câștigat existența și până în Decembrie 1918, am economisit vre-o 30000 de
Lei (treizeci de mii de Lei). In decembrie 1918, am plecat spre București,
unde am sosit pe la finele acelei luni. In Ianuarie 1919, mi-am
îmbolnăvit de gripă spaniolă cu dublă-pneumonie. In Martie 1919, am
fost mobilizat din nou, și am fost detașat de către M. S. Major, pe lângă
Colonelul Căpităneanu, ofițerul de legătură al armatei române pe lângă
armatele de ocupație Anglo-franco-Italiene din Bulgaria, cu sediul la Varna.
In Iunie 1919, am fost transferat pe lângă ofițerul de legătură român,
la armata de Dunăre a generalului Berthelot. In August 1919, comanda-
mentul armatei de Dunăre a părăsit București și eu am fost mutat
pe lângă Crucea Roșie Americană, care sosise în Țară pentru ajutorarea
populației nevoiașe și a bolnavilor. La sfârșitul lui Ianuarie 1920, am
fost demobilizat definitiv. După demobilizare, Crucea Roșie Americană,
mi-a însărcinat să le procur 1000 tone de benzină de automobil, pentru
nevoile lor în Jugo-Slavia. Am făcut această furnitură, și am câștigat
vre-o 150000 Lei (o sută cincizeci de mii de Lei) care mi-a permis să mă
apuc de comerț în mod temeinic. Prin Septembrie 1920, după ce am
terminat furnizarea Benzinei, m'am întâlnit cu Ing. Horia Nădejde, care
se înapoiase de curând din Anglia și cu care eram vechi prieten. Acesta,
mi-a propus să intru cu el într'o afacere importantă Anglo-Franceză, care
fusese invitată să examineze refacerea Căilor ferate Române. Acest
grup Anglo-Francez era compus din marea Industrie și Finanța Anglo-
Franceză. Am acceptat propunerea în principiu, și după ce am
luat contact cu Delegații Anglo-francezi sosiți în Țară în scopul arătat
mai sus, m'am angajat și am și început să lucrez. In primăvara
anului 1921 s'a semnat contractul între Guvernul Român, prezidat de
Generalul Averescu, și grupul Anglo-Francez. In Iulie 1921 Guvernul
Averescu a demisionat, înainte de ratificarea contractului, care a
căzut de oare-ce guvernele care au urmat nu și l-au însușit. In urma
acestui fapt, eu am continuat să lucrez cu Inginerul Horia Nădejde până
în 1922 - August când ne-am despărțit din cauza că acesta, a încercat
să mă înșele cu o însemnată sumă de bani. Am recurs la un arbitraj, și
mi s'a dat câștig în cauză. Ca urmare, nu mai puteam continua relațiile
cu acest fost vechi prieten. După desfacerea asociației cu Nădejde, un Englez
L. Johnston (decedat) mi-a propus să mă asociez cu el. In Septembrie
1922, am plecat cu Johnston în Anglia, unde am făcut angajamente de
reprezentant cu firmele Stewarts & Lloyds Ltd din Glasgow, J.
Brunton Ltd din Musselburgh, William Jessop Ltd, Sheffield,
English Electric Co. Coventry, Lewis & Taylor Ltd Cardiff, Browne &
Tawse Ltd, Dundee. Akersley (Ormskirk) Ltd din Halifax și

și Ormskirk. În 1923. Am fost arestat - în Septembrie - fiind condamnat în lipsă - deși eram în București, într-un proces montat de Ispirer H. Nadejde contra mea - am făcut contestație, fiind pus în libertate imediat - și judecându-se procesul în luna Noembrie 1923 - am fost achitat cu unanimitate de voturi și cu scuze din partea Tribunalului Corp III armată din Chișinău.

În 1924, luna Martie, m'am despărțit de L. Johnston, și am continuat să lucrez singur ca reprezentant al întreprinderilor arătate mai sus, la care s'au mai adăugat și altele.

În 1923, Januarie, m'am căsătorit cu domnișoara Mercedes Vermeulen, belgiană, al cărui tată era director la Soc. de Petrol Concordia.

În 1924, m'am dus, cu soția, în Anglia, pentru afaceri și pentru a vizita expoziția de la Wembley. Am vizitat Anglia în fiecare an, până în 1937, dar numai în interes de afaceri. Afacerile mele mergeau multumitor de bine. Clienții mei erau industria Petroliferă și mari comercianți importatori de materiale technice.

În 1934, fiind solicitat de firma The Central Agency Ltd din Glasgow, și J. & P. Coats Ltd din Glasgow - am intrat în combinație cu ei în scopul de a crea o fabrică de ață de cusut în țară. În 1935 am creiat Soc. Românofir - împreună cu The Central Agency Ltd. În 1935 am angajat tineri români pentru specializare, în această ramură de industrie, în străinătate concomitent cu construirea clădirilor la Tohanu Vechi. Jud. Brașov. În 1936 fabrica a fost terminată și tinerii trimiși în străinătate au revenit și au să lucreze în fabrica Romanofir. Majoritatea lor cred că și astăzi lucrează la Tohanu Vechi.

În 1937/38, am luat parte la conducerea fabricii de Postav Oltenia, din Craiova, după ce am cumpărat participarea Băncii Românești, aveam majoritatea capitalului adică peste 50%. Am pornit la modernizarea și re-echiparea acestei fabrici, și am făcut din ea una din fabricile bine utilate și organizate din țară.

Atât fabrica Romanofir cât și fabrica „Oltenia" - mergeau foarte bine.

În 1938. Am luat conducerea Băncii - Creditul Technic S.A. din București - unde aveam, împreună cu alți prieteni, majoritatea capitalului. Această mică bancă, pe care am repus-o pe picioare, a mers foarte bine -

În 1941, am fost ales în Consiliul de admin. al Societății Naționale de Credit Industrial - și la Soc. Textila Bahus -

În 1938. după moartea Ispirerului Tiberiu Eremia, fondatorul

Intreprinderilor Generale Technice. Ing. T. Eremia. S.A. din Buc. am fost ales in consiliul de admin. al acestei Societati, unde am lucrat intensiv in vederea reorganizarii si umplerei golului lasat prin moartea Ing. Eremia.

In 1939 Aprilie a venit in tara misiunea Economica Britanica condusa de Sir Frederick Leith. Consilierul Economic Britanic Adams, pe care'l cunoasteam de 20 de ani, m'a rugat sa-i dau parerea mea asupra noului acord de schimburi, ce urma sa fie incheiat. I-am spus Dl. Adams, ca s'au desteptat cam tirziu, consultând partile interesate si cunoscatorii ale situatiei Economice, inainte de incheierea unor ast-fel de acorduri. Germania ocupase Austria si Ceko Slovakia si mergea cu pasi repezi spre ocuparea celor-l-alte tari din asa zisul spatiu vital. Acordul incheiat nu a avut timp sa fie pus in aplicare, de cât pentru unele furnituri militare - caci peste 4 luni a izbucnit Rasboiul. Din 1939 - Septembrie până in Septembrie 1940, cetatenii britanici au parasit Romania si intre ei si colaboratorii mei la conducerea societatei Romanofir, ca reprezentanti ai capitalului Britanic.

Inca din anul 1924, am luat parte activa la promovarea turismului alpin in tara noastra, fondând impreuna cu mai multi prieteni, Turing Clubul Romaniei, asociatie culturala pentru cunoasterea si protectia frumusetilor naturale ale Romaniei, cunoasterea tarei si desvoltarea Industriei Turistice in Romania. In Anul 1935/36 - am fost ales Presedinte si am activat până la arestarea mea. Am construit cabane in muntii Bucegi, Fagaras, Retezat, Bucegi, Apuseni, etc. din contributii benevole, si fara concursul financiar al statului. Activitatea mea pe acest târâm ramâne pentru mine cea mai frumoasa amintire din viata mea si o mare satisfactie de a-mi fi facut o datorie civica fata de tineretul tarei -

Ca turist alpin m'am imprietenit cu Generalul Ion Antonescu - cu care insa nu am avut relatii sociale prea apropiate, din cauza ca natura mea actuala, nu'l simpatiza si nu aprecia genul lui cam bombastic si egocentric. Cu timpul am constatat ca natura mea l-a judecat mai bine de cât mine.

După plecarea cetățenilor Britaniei din Romania, adică din Septembrie 1940 până în Februarie 1941, ne mai având nici un mijloc practic de a comunica cu asociații mei Britanici, și căror reprezentanți părăsiseră țara, am fost obligat să comunic cu asociații mei Britanici prin Legația Britanică din București — cu care până la această epocă nu avusesem niciodată, dar absolut niciodată, nicio relație. Cu consilierul Economic aveam relații formale ca ori-care alt cetățean român care avea legături comerciale cu Marea Britanie; de asemenea cu consulatul, unde nu mă duceam decât pentru vize de Pasaport, ca ori-ce altă persoană care călătorea în Marea Britanie.

Consilierul economic a părăsit țara în Sept. 1940 - ast-fel că trebuia să mă adresez membrilor legației. În Octombrie 1940, Sir Reginald Hoare, ministrul Britanic, în urma unei altercații neplacute cu generalul Antonescu, mi-a cerut părerea asupra incidentului. Eu i-am recomandat răbdare și poarta deschisă pentru reconciliere. În decembrie 1940 - s'au reconciliat fără ca vre-unul să se fi simțit umilit.

În ziua de 1 Ianuarie 1941, m'am dus la Predeal, la Generalul Antonescu, rugat fiind de Sir Reginald Hoare, spre a-l întreba pe General, dacă, era de părere ca, Legația Britanică să mai rămână în București din cauza evenimentelor în curs. Eram de față la Generalul Antonescu, Fabritius, ministrul Germaniei cu doamna, Horia Sima, Mihai Antonescu, Veturia Goga și bine înțeles Doamna Gen. Antonescu. Horia Sima, în gura mare, mi s'a adresat cu următoarele cuvinte: „V'am curățat englezii dumitale și în curând o să-i curățăm și pe Bolșevici. Aceasta la 1 Ianuarie 1941. Eu am răspuns că nu împărtășesc părerea lui și că din contră, socotesc că Germania a pierdut rasboiul și că dacă vor ataca U.R.S.S.-ul vor grăbi prăbușirea lor proprie. Fabritius care vorbea românește, m'a privit cu atenție, fără să spună o vorbă. La plecare atât Fabritius cât și ceilalți mi-au strâns mâna cu multă căldură cred că împărtășeau părerea mea. În Martie 1941, Fabritius a fost înlocuit prin Killinger. Generalul mi-a spus că Legația Britanică n'avea nici un motiv să se grăbească cu plecarea din București.

După rebeliunea din 21/24 Ianuarie 1941, când Legația Britanică a fost supusă la grele și neplăcute încercări.

de către legionari, la care se mai adăuga și sosirea masivă de trupe germane în România — Legația Britanică și-a hotărât să părăsească țara. La 15 Februarie 1941, au părăsit Bucureștiul, și tara prin portul Constanța.

Înainte de plecarea lor, m'am dus să-mi iau ziua bună de la Sir R. Hoare, și cu această ocazie l-am întrebat, dacă după plecarea lor le pot fi de folos în vre-un fel. Mi-a răspuns: „Roagă-te pentru noi, căci suntem într-o grea situație", cu un surâs amar. La eșire l-am întâlnit pe Dechastelain, Director la Soc. Unirea de Petrol, care mi-a făcut cunoștință cu un domn Ellerington. M-au invitat să stăm de vorbă în biroul consulatului care fusese evacuat. Ellerington împreună cu Dechastelain, m'au rugat, dacă aș fi bun, să-i scriu pe adresa lui Ellerington la Istanbul, ceia ce aș crede că i-ar putea interesa, din când în când.

După plecarea Legației Britanice, Legația Americană se ocupa de interesele lor în România, și după plecarea americanilor, interesele ambelor țări au fost reprezentate de Elveția. Această situație m-a obligat să mă adresez reprezentanților intereselor Britanice în România, înainte de declararea stării de Resboi între România și Marea Britanie, în legătura cu protecția bunurilor Britanice care se aflau administrate de un consiliu prezidat de mine. De pildă, în 1942, Ianuarie, am telegrafiat, prin Legația Americană, acționarilor Britanici din Romanofir, să prezinte acțiunile lor spre vizare, la Consulatul sau Legația Română respectivă. In acel moment nu se declarase răsboiu între România și Marea Britanie și Statele Unite.

Prin Martie 1941, Dl. Mihailescu, Director General, la Textile Buhuși, urma să plece în Turcia să cumpere lână. In acel moment erau mari mișcări de trupe Germane spre Bulgaria prin România, m'am gândit să'l informez de acest lucru pe Ellerington, prin Mihăilescu. L'am întrebat, dacă pot avea încredere în el, pe d. George Focșăneanu, care era Admtor delegat la Textila Buhuși și cu care eram prieten, I-am comunicat verbal lui Mihăilescu ceia ce văzusem și acesta mi-a spus că'l cunoștea pe Ellerington, care era căsătorit cu o românca din Iași, care se cunoștea cu soția sa. Mihăilescu, mi-a comunicat, la întoarcerea sa din Turcia, că [illegible] l-a

văzut pe Ellerington și i-a predat informațiile mele și
cine ce mai știu și el. N-am primit de la Ellerington nici o
confirmare de primire sau vre-o altă comunicare.

Prin martie 1941, am întâlnit în fața biroului meu
pe un domn Jean Popovici, fost director la Soc. de Petrol Unirea,
(decedat) care în jurul mare mi-a spus că venea la mine
să-mi propună să lucrez „cu grupul lor". Nu știam cine
era acel grup. I-am răspuns lui Popovici că-l rog să nu
mai vină la mine și că nu mă interesează grupul lui sau
ori-ce alt grup. Nu l-am mai văzut pe d-l Popovici până
în 1944, prin luna septembrie.

In Aprilie 1941, Germania a atacat Jugo-Slavia. Generalul
Antonescu, fusesem informat de d-l Maniu, se pregătea
să atace Banatul Sârbesc. M-am dus la Generalul Antonescu
și l-am sfătuit să renunțe la planul său de războiu
contra Jugo-Slaviei. Antonescu s-a înfuriat și amenința
cu revolverul. Am plecat de la el foarte îngrijorat și m-am
dus la d-l Maniu și d-l Dinu Brătianu, și povestindu-le
cele întâmplate la Gen. Antonescu, i-am rugat să
intervină și ei spre a-l determina să renunțe la
războiu contra Jugo-Slaviei. Antonescu a renunțat
la planul său războinic.

In Iunie 15 - 1941, am fost chemat prin telefon să-l
văd pe Gen. Antonescu la orele 13 în aceeași zi. La ora
indicată m-am prezentat, dar nu am vorbit cu Generalul
care avea un consiliu de miniștri la aceeași oră. A ieșit
din biroul său, s-a scuzat, și m-a convocat pentru a
doua zi la orele 9 dimineața. Inainte de ora 9, am primit
un telefon de la Col. Elefterescu, comunicându-mi că
Generalul Antonescu plecase din București și că mă va
convoca la întoarcerea sa în București. Nu m-a mai
convocat și nu l-am mai văzut până în Decembrie,
1941 - când m-am dus la el să cer aprobarea repatrierii
unor evrei deportați în Transnistria. A aprobat [illegible].
Am vrut să-i spun părerea mea asupra războiului
contra URSS alături de Axa, dar m-a întrerupt
imediat spunând că nu primește sfaturi în această
materie.

In Iunie 1941 - a fost arestat Rică Georgescu
informat cu mai multe persoane și Jean Popovici -
și am aflat astfel cine era grupul de care îmi vorbise
Popovici cu câteva luni mai înainte.

Eu însă vedeam de conducerea afacerilor, în care eram interesat, sub mare presiune. Germanii au încercat să declare Societatea Românofir, în stare de faliment, din cauza unor datorii pe care le aveam la o firmă austriacă – Harlander Baumwoll spinnerei A.G. – Am gajat mărfurile ce aveam în stoc la Banca Românească și am achitat creanța, salvând ast-fel societatea.

Pe la finele anului 1941 sau Ianuarie 1942, a venit la mine Dna Rică Georgescu, care mi-a cerut să-i împrumut ceva bani, căci Societatea Romana Americană, unde soțul ei fusese Director General, și care ~~[illegible]~~ era condusă, în acel moment, de Germani, refuza să-i mai plătească salariul soțului ei arestat. L-am împrumutat cu Treizeci de mii – pe care Georgescu mi-i-a plătit la ieșirea sa din închisoare. Cu această ocazie Dna Georgescu, m-a rugat să-l vizitez pe soțul ei la închisoare. Peste câteva zile a venit la mine Ing. G. Antonescu de la Creditul Minier, și mi-a comunicat că Rică Georgescu se afla la el acasă în Strada Moara, și că îi comunicase lui, că mă roagă să-l vizitez. L-am vizitat pe Georgescu, condus fiind de Dl G. Antonescu. Georgescu mi-a povestit cum fusese arestat împreună cu prietenii săi, în urma denunțului unuia din membrii grupului, Mircea. M-a rugat să mă ocup de supravegherea unui post de transmisiuni, care urma să fie pus în funcțiune imediat ce vor sosi mijloacele necesare de la Cairo. În timpul cât eu am stat de vorbă cu Georgescu, Ing. G. Antonescu a stat de vorbă cu Doamna Georgescu într-o altă cameră. Între timp a coborât de la etaj Dl Mani. Am plecat de la Georgescu și nu l-am mai văzut decât, peste vreo 2 luni, în vara anului 1942 – la închisoarea Malmaison, unde am fost condus de Inginerul Alexandru Ionescu, de la Soc. Romano Americană. Georgescu îmi cerea să-i dau răspunsul meu hotărât cu privire la propunerea sa de a supraveghea postul de transmisiuni.

Între timp eu făcusem cunoștință cu Inginerul Emil Calmanovici, Ing. Berman, și Nicolae Ștefan, membrii ai partidului Comunist. După ce m-am împrietenit cu Ing. Calmanovici, în special, i-am povestit acestuia, propunerea lui Rică Georgescu relativă la postul de transmisiuni. Ing. Calmanovici m-a sfătuit să accept propunerea lui Georgescu.

Când l'am vizitat pe Lica Georgescu la Malmaison, i-am vorbit despre legătura mea cu prietenii comuniști; și i-am declarat că eram gata să mă ocup de supravegherea postului atunci când va fi pus în funcțiune. Georgescu s'a declarat de acord cu colaborarea mea cu prietenii comuniști. De alt-fel, Georgescu avea strânse legături cu comuniștii arestați și lucrau împreună, la un post care funcționa, se pare, chiar în închisoare. Precis nu știu; dacă acest post funcționa la închisoare sau în altă parte. Legăturile mele, cu prietenii comuniști, erau foarte strânse. După ce s'a stabilit programul de acțiune, la Biroul Ing. Bermann, de față fiind: Ing. Bermann, Ing. Calmanovici, Ing. Dragoș Popp, Ing. Nicolae Ștefan și eu, și anume: Procurarea de fonduri și sabotarea acțiunei militare a axei prin toate mijloacele și publicarea „Romaniei libere" –, acțiunea noastră s'a desfășurat fără întrerupere și în cea mai bună înțelegere. Ne întâlneam pentru consfătuiri, fie la mine acasă, fie în casa Wechsler, fie (Bermann, la birou), fie în casa Mihnea Stroe și în altă casă al cărui nume nu'l cunosc. Am avut întâlniri cu un domn Sergiu, cu d. Pătrășcanu și era în program să'l întâlnesc la o consfătuire pe Ing. Camaru. Acesta nu a venit la întâlnirea proectată. În aceiași noapte localul de întâlnire, casa Wechsler, a fost ocupat de poliție. S'au arestat frații Wechsler și soțiile lor, și multe alte persoane, între cari și Dr. Petru Groza și Mladenu Răcoase. Aceste arestări au avut loc prin Decembrie 1943.

Abia prin Octombrie / Noembrie 1943, au sosit în țară oamenii care aduceau aparatul de transmisiune și codul. Aceștia au sosit de la Cairo prin Jugo Slavia. Au intrat în țară pe la T. Severin. Cu această misiune era, se pare, însărcinat, un capitan Russell, care a fost asasinat la Turnu Severin, nu se știe de cine. A fost jefuit de o sumă mare de bani pe care o avea asupra lui. La București au sosit numai operatorul Popescu și un Jugo slav, al cărui nume nu'l cunosc. Ei s'au prezintat d-lui Mani care i-a îndrumat la mine unde au venit, conduși la mine, de Ing. Alex. Ionescu, numai Jugo Slavul, care mi-a povestit, cum l-a găsit mort pe capitanul Russell, la Via Pitulescu de lângă T. Severin. După ce a plecat de la mine nu l'am mai văzut. Cred că a trecut înapoi în Jugo Slavia. Toate aceste lucruri au fost comunicate de mine, prin Ing. Calmanovici, pe care îl vedeam foarte des, C. Central comunist. O coincidență ciudată a făcut ca Inginerul Calmanovici să aibă un colaborator inginer, care era frate sau văr cu operatorul Popescu.

Când postul de transmisiuni a început să lucreze, transmiteam mesagiile Blocului opoziției, pe care le primeam de la Dl Maniu, mai transmiteam informațiile primite prin Sp. Calmanovici care la rândul lui le primea de la Maiorul austriac „Fritz” sau din alte surse. Deci despre colaborarea cu prietenii Comuniști erau informați și Dl Maniu și cei de la Cairo.

În vara anului 1943, prin luna August, după primul Bombardament Anglo-American. Prietenii Comuniști, m'au rugat să'l văd pe Dl Barbu Stirbey, pe Mitropolitul Bălan, pe Dl Maniu, pe Dl Brătianu și pe Generalul Antonescu, spre a provoca o hotărare urgentă de ieșire din axa și a ataca pe Germani. Pe Generalul Antonescu nu l'am putut vedea căci a refuzat să mă primească. Pe toți ceilalți i-am vizitat și am stăruit să'l preseze pe Antonescu să schimbe politica sa și să atace pe Germani. Domnii Maniu și Brătianu i-au însărcinat pe Domnii Ion Mihalache și Gheorghe Brătianu, să'l vadă, în acest scop, pe Antonescu, deoarece pe ei a refuzat să'i primească. Dl Barbu Stirbey l-a însărcinat pe Dl Niculescu Buzești, care era logodit cu fiica sa Ecaterina (decedată în Elveția în 1946) iar Mitropolitul Bălan l-a rugat personal pe Antonescu la Olănești. Când l-am revăzut pe Mitropolitul Bălan, peste vre-o 2 săptămâni, mi-a spus că i-a vorbit lui Antonescu de câteva ori, dar, că, părerea lui era că, Antonescu este nebun și că nu se poate vorbi cu el, căci la orice încercare de a-l face să înțeleagă unde stau interesele țării, răspundea că: „Mareșalul Antonescu nu-și trădează aliații”. Toate încercările erau zadarnice. Cu cât cei din opoziție deveneau mai insistenți cu atât supravegherea poliției devenea mai severă.

După primele mesagii schimbate cu Cairo - respectiv cu comisiunea celor 3 mari aliați: U.R.S.S., Marea Britanie și Statele Unite, s'a decis trimiterea la Cairo a unui împuternicit care să trateze chestiunea preliminarelor armistițiului. În Ianuarie 1944 s'a decis, să meargă la Cairo Dl Barbu Stirbey și Dl Vișoianu. În Februarie 1944 a plecat Dl Barbu Stirbey însoțit de fiica sa Elisa Bakshell, la Istanbul. De acolo a plecat mai departe la Cairo. Dl Vișoianu a plecat mai târziu. Nu știu cum a plecat căci eu nu'l prea cunoșteam și nu am avut ocazia să vorbesc cu el, decât o singură dată, la Max Auschnitt și nu a pomenit nimic despre plecarea sa la Cairo.

După sosirea la Cairo a dlui Știrbey mesagiile blocului; expediate de Dl Maniu adresate Emisarului (Dl Știrbey); cât și alte mesagii trimise de mine, conținând informațiile primite prin Ing. Celmanovici, erau adresate lui „Ted" (Masterson) care primea informațiile cu caracter informativ în afară de tratativele cu Blocul prin Emisar (Dl Știrbey).—

În martie 1944, la cererea dlor Maniu, Brătianu și Comitetul C. Comunist, l-am vizitat pe Antonescu, care m-a primit în aceiași zi (24 martie; cred) când am cerut audiența. I-am vorbit despre necesitatea urgentă de a întoarce armele contra germanilor, care erau în panică, după înfrângerea de la Uman. După 2 ore de discuțiuni, părea că înțelege situația și înclină spre acest punct de vedere. M-a invitat să-l vizitez a doua zi la orele 11, dimineața. Când am sosit la vila sa de la Băneasa se aflau deja, la Antonescu, Killinger, Gerstenberg și alți 2 germani. După plecarea acestora Antonescu m-a primit, a intrat după mine și Mihai Antonescu. Mihai Antonescu, mi-a dat să citesc o hârtie, care era, notă diplomatică depusă de Killinger prin care anunța ocuparea militară a Ungariei. După ce am citit-o le-am spus că aceasta ne indică în plus să pornim lupta contra germanilor înainte ca ei să ne ocupe cu forța și mai ales cu intimidarea. Mihai Antonescu, și Gen. Antonescu împreună cu el mi-au răspuns, că ei au răspunderea în fața istoriei și că nu puteau risca să înfrunte mânia lui Hitler. Am stăruit cât am putut că Germanii nu puteau reacționa în acel moment și că trebuie să acționăm. Nu am făcut nimic. Mihai Antonescu, a plecat la Snagov și eu am rămas cu generalul încă o oră. Înainte de plecare, i-am propus să pună în libertate pe Dechistelani, Porter și Metianu, închiși la Inspectoratul Jandarmeriei. Mi-a spus să discut această chestiune cu Gen. Piky Vasiliu. I-a telefonat Gen. Vasiliu și s-a hotărât să-l vizitez pe acesta, a doua zi la orele 5 p.m. Gen. Vasiliu mi-a spus spunându-mi acești prizonieri erau ostaticii săi personali și că nu era dispus să se despartă de ei încă. I-am sugerat să fugă cu ei, la aceasta mi-a răspuns că nu-l poate părăsi pe prietenul mareșalul Antonescu. În formă de glumă i-am spus să-l ia și pe Mareșal cu el. Asta s-a încruntat și mi-a reproșat că nu se glumește cu asemenea lucruri. L-am mai văzut pe Gen. Antonescu de 3 ori în această perioadă chiar până în ziua de [illegible] aprilie 1944, fără nici un rezultat.

La ultima întâlnire din ziua de 2 aprilie 1944, Antonescu a avut o criză de nervi și a început a țipa cât îl lua gura, că'l urăște pe Hitler de moarte, fapt, care, a alarmat pe Generalul Dobre Gh. și Colonel Davidescu, care se aflau în anticameră, și care au dat să intre în biroul lui Antonescu crezând poate că ne batem sau cine știe ce. Când aceștia au deschis ușa cabinetului, Antonescu s'a prăbușit pe scaun, s'a ridicat apoi, mi-a întins mâna și mi-a spus să'l las „să'mi văd de afacerile mele". În ziua de 2 aprilie 1944, Col. Davidescu, se întorsese de la Viena, și i-a umflat capul lui Antonescu cu fel de fel de informații, asupra armelor secrete și 250 de divizii proaspete cu care Hitler va nimici pe toată lumea. Acești sfetnici ai lui Antonescu erau, după părerea mea, mai vinovați chiar decât însuși Antonescu de dezastrul țării pentru că ei nu aveau nici o răspundere, așa că puteau debita orice prostii le băgau prietenii lor germani în cap. În ziua de 3 aprilie 1944, seara orele 9, am fost convocat prin Alex. Neagu și Prof. I. N. Fințescu la Mihai Antonescu. Acesta mi-a spus că în urma întrevederii mele din ajun cu Generalul Antonescu, acesta, avusese un șoc nervos. Mihai Antonescu, mi-a spus că mă arestează. I-am răspuns că nu mă pot opune. A recunoscut spunând că a glumit. Apoi, a început a-l critica pe Generalul Antonescu cu mare violență, ceia ce am găsit necorect, căci nu mai departe de cât cu o săptămână în urmă, la Vila de la Băneasa, Mihai Antonescu, îl influența, pe [illegible], să continue nefericita sa politică alături de Hitler. După ce a terminat cu invectivele la adresa Generalului, cu aerul unui nou Talleyrand, propunea să scrie Marilor Aliați asigurări de tot felul, relativ la statutul României, și asigurări personale. A scris chiar un mesaj, pe care mi'a rugat să fac să'i fie transmis de d-l Maniu mai departe.

Am luat nota scrisă de el. Era ora 12 noaptea. A doua zi de dimineață la orele 6, a venit la mine Alex. Neagu, fost ministru de finanțe și mi-a cerut să-i restitui nota scrisă de Mihai Antonescu. Am predat nota cerută lui Alex. Neagu. De atunci nu l-am mai văzut niciodată pe Mihai Antonescu și nici pe Generalul Antonescu.

Toate convorbirile mele cu Generalul Antonescu au fost transmise în amănunt de mine, prin Ing. Calmanovici prietenilor comuniști. Am comunicat în rezumat acest lucru și la Cairo. După consfătuirea avută cu Ing. Calmanovici am recomandat bombardarea aeroporturilor militare și civile, a garelor militare germane, a depozitelor de muniții, despre care eram informați de misiunea „Fritz". În ziua de 4 aprilie 1944 au început bombardamentele masive și continue, care au dus la încheierea blocului și la 23 August 1944.

În Iunie 1944, Domnii Casassian industriaș, Ing. Casassovici și Nicolae Rizescu, la o consfătuire prezidată de Generalul Gh. Dobre, la ministerul Economiei Naționale, au cerut, în mod public arestarea mea și a prietenilor mei. În Iulie 1944, un grup de sfătuitori ai lui Antonescu între care se aflau: Eugen Savu, M. Cancicov, I. Gigurtu, Manolescu Strunga, Victor Gaga și alții au înaintat Generalului Antonescu un memorandum, prin care cereau arestarea lui Maniu, Brătianu și a tuturor acelora care sabotau războiul alături de germani. Probabil că [illegible] cunoștință de acest lucru.

Aceasta este autobiografia mea succintă până la 23 August 1944. —

Alex. A. Ștefanescu

27. Octombrie 1944

176

27 Octombrie 1949.

24

176

DECLARATIE
====================

Subsemnatul ALEXANDRU A.STEFANESCU, declar că :

Pe la începutul anului 1942, ing.DRAGOS POP, care era director general la Intreprinderile Generale Technice, ing.Tiberiu Eremia, S.A. din Bucureşti şi unde eu eram membru în consiliul de administraţie, m'a întrebat dacă aş fi dispus să fac cunoştinţă cu nişte prieteni ai lui, membri ai Partidului Comunist Român. Aveam toată încrederea în ing.Dragoş şi i-am răspuns afirmativ. Peste câteva zile, au venit la mine d-nii: DRAGOS POP, EMIL CALMANOVICI şi J.BERMAN. După ce s'au făcut prezentările, ing.Emil Calmanovici mi-a vorbit despre scopul vizitei, care era colaborarea tuturor elementelor democratice într'o acţiune comună contra axei. D-sa a schiţat ce înţelege prin acţiunea aceasta şi anume: sabotarea acţiunei militare şi politice a axei, prin orice mijloace.

S'a hotărât la această primă întâlnire, să ne întâlnim din nou, peste câteva zile, spre a discuta programul de lucru.

Ne-am reîntâlnit la biroul d-lui J.BERMAN (soc."Sigmar") din str.Alx.Lahovari, vis-a-vis de Biserica Albă, La această întâlnire au participat inginerii: CALMANOVICI, DRAGOS POP, BERMAN, NICOLAE STEFAN şi subsemnatul.

S'a discutat despre procurarea mijloacelor materiale (băneşti) pentru executarea acţiunii schiţate de ing.CALMANOVICI la prima întâlnire şi pentru susţinerea comuniştilor arestaţi şi a familiilor lor.

S'a discutat în amănunt procurarea mijloacelor băneşti şi noi cei prezenţi ne-am luat angajamentul să procurăm fondurile necesare pentru tipărirea şi difuzarea "României Libere" care a apărut în mod regulat, fără a fi descoperită, până la 23 August 1944, după care dată a continuat şi cred că apare şi astăzi ca ziar al Uniunii Patrioţilor Democraţi, pentru susţinerea acţiunii de sabotaj şi pentru ajutorarea comuniştilor închişi şi a familiilor lor.

In cursul verii 1942, dl.MIHAILESCU, director general la "Textila-Buhuşi", pleca în Turcia, pentru a cumpăra lână.

In 1941, înainte de plecarea Legaţiei britanice, am cunoscut pe un domn Ellerington,? care mi-a fost prezentat de dl.Dechastelani şi acesta m'a rugat să-i transmit orice informaţii aş crede că i-ar putea interesa despre activitatea politică şi militară germană în România.

In 1941, prin Martie, îi trimisesem asemenea informaţii lui Ellerington la Istambul, prin dl.Mihăilescu, dar nu am primit nici un răspuns confirmând primirea.

./.

Această tăcere m'a obligat să mă consult cu inginerul EMIL CALMANOVICI asupra oportunităţii şi a siguranţei de a încredinţa astfel de informaţii lui MIHAILESCU. Ing.CALMANOVICI m'a asigurat că MIHAILESCU este om de încredere şi că i se poate încredinţa orice misiune. I-am încredinţat lui MIHAILESCU, verbal,ceeace mi se părea interesant în acel moment şi anume: începutul pierderii încrederii germanilor în capacitatea lor de a câştiga răsboiul şi a domina lumea, după respingerea lor în faţa Moscovei şi mişcarea lor din ce în ce mai greoaie în ofensiva din 1942, care se reflecta printr'o stare de nervozitate în teritoriile ocupate de ei, cărora le cereau cu insistenţă să colaboreze în mod masiv cu toate mijloacele lor la răsboiul contra URSS. Eu am socotit atunci că acest fenomen era foarte important în evoluţia giganticului conflict.

In această perioadă relaţiile mele cu prietenii mei comunişti deveniseră întinse şi de absolută încredere. Către finele anului 1942, sau poate începutul lui 1943, am cunoscut pe un domn SERGIU, pe care l-am întâlnit de multe ori împreună cu inginerul EMIL CALMANOVICI în: casa WECHSLER, casa MIHNEA STROE şi o altă casă, care nu ştiu a cui era.

La aceste întâlniri s'a discutat: necesitatea formării blocului de acţiune, al partidelor din opoziţie şi anume: liberal, ţărănist, comunist şi socialist. Eu am fost rugat să folosesc influenţa mea pe lângă d-nii BRATIANU şi MANIU, pentru accelerarea înfăptuirii blocului. Am făcut tot ce am putut, dar lucrurile mergeau destul de încet.

In cursul verii anului 1943, am făcut cunoştinţă cu dl. L.PATRASCANU, care a venit la mine însoţit de ing.CALMANOVICI,care s'a retras după ce dl.PATRASCANU a intrat în casa mea, astfel că am rămas singur cu dl.PATRASCANU. Acesta avea misiunea din partea Partidului Comunist să trateze cu celelalte partide constituirea blocului. Mi s'a plâns că avea dificultăţi în acţiunea sa şi m'a rugat să uzez de influenţa mea pe lângă d-nii MANIU şi BRATIANU pentru a accelera constituirea blocului. Tot în acest scop s'a prezentat la mine dl. VLADESCU-RACOASA, în numele lui şi al prof.dr. N.LUPU, cerându-mi să-i prezint d-lui BRATIANU spre a discuta chestiunea colaborării. I-am recomandat d-lui RACOASA să caute a-l vedea pe dl.BRATIANU, fără intervenţia mea.

Pe la finele anului 1943 urma să-l întâlnesc pe inginer CEAUSU în casa WECHSLER. Ing.CEAUSU nu a venit la întâlnire. Casa WECHSLER a fost călcată de Poliţie chiar în aceeaşi noapte. Au fost arestaţi fraţii WECHSLER şi soţiile lor şi mai multe alte persoane.

./.

In această perioadă am închegat mijloacele de comunicație prin radio, cu Cairo. In legătură cu această activitate, care a fost foarte întârziată din lipsă de aparate și personal, trebue să menționez că eu am fost introdus de dl.ing. VALERIU GEORGESCU (Rică) care era închis, dar pe care îl vizitam la închisoare. Toate informațiile se transmiteau de mine sau de dl.AUREL LEUCUTIA, d-lui ing.Alex.Ionescu, care le codifica și le preda unui domn "Costică Mugur", care le înmâna operatorului POPESCU. Răspunsurile erau predate de mine,d-lui MANIU, ca exponent al blocului încă neîncheiat și inginerului EMIL CALMANOVICI, pentru a ajunge la Comitetul Partidului Comunist.

Intâlnirile noastre au continuat fără întrerupere, în activă colaborare până la 23 August 1944. Trebue să menționez numele unei persoane și anume maiorul austriac FRITZ, care avea contact cu EMIL CALMANOVICI și a făcut mari servicii cauzei, ca informator.

Cred că această schiță cuprinde toate elementele necesare desvoltării comentarului istoric al evenimentelor din perioada 1942-1944 și activitatea celor arătați mai sus.-

ss.Alex.A.Stefănescu

Declarație

Subsemnatul Alexandru A. Ștefanescu, declar că:

Pe la începutul anului 1942, Inginerul Dragoș Papp, care era Director General la Întreprinderile Generale Technice, „Ing. Tiberiu Eremia" S.A. din București, și unde eu eram membru în Consiliul de Administrație, m'a întrebat dacă aș fi dispus să fac cunoștință cu niște prieteni ai lui, membri ai partidului comunist român. Aveam toată încrederea în Inginerul Dragoș Papp, și i-am răspuns afirmativ.

Peste câteva zile, au venit la mine, Domnii: Inginer Dragoș Papp, Inginer Emil Calmanovici și Inginer J. Bermann. După ce s'au făcut prezentările, Inginerul Emil Calmanovici, mi-a vorbit despre scopul vizitei, care era: colaborarea tuturor elementelor democratice într'o acțiune comună contra axei. Domnia sa a schițat ce înțelege prin acțiunea aceasta, și anume: sabotarea acțiunii militare și politice a axei prin orice mijloace.

S'a hotărât la această primă întâlnire, să ne întâlnim din nou peste câteva zile spre a discuta programul de lucru.

Ne-am reîntâlnit, la biroul Dlui J. Bermann, (Societatea „Sigma") în Str. Alex. Lahovary, vis-a-vis de Biserica Albă. La această întâlnire, au participat: Ing. E. Calmanovici, Ing. Dragoș Papp, Ing. J. Bermann, Inginer Nicolae Ștefan, și subsemnatul.

S'a discutat despre procurarea mijloacelor materiale (bănești) pentru executarea acțiunii schițate de Ing. Calmanovici la prima întâlnire precum, și pentru susținerea comuniștilor arestați și a familiilor lor.

S-a discutat în amănunt procurarea mijloacelor bănești; și noi cei prezenți ne-am luat angajamentul să procurăm fondurile necesare pentru: Tipărirea și difuzarea „României Libere" care a apărut în mod regulat, fără a fi descoperită, până la 1944 (23 August) după care dată a continuat și cred că apare și astăzi ca ziar al Uniunii Patrioților Democrați, pentru susținerea acțiunii de sabotaj, și pentru ajutorarea comuniștilor închiși și a familiilor lor.

În cursul anului (1942) Dl Mihailescu, Director General la „Textila Buhuși", pleca în Turcia pentru a cumpăra lână. În 1941, înainte de plecarea Legației Britanice, am cunoscut pe un domn Ellerington, care mi-a fost prezentat de Dl Dechastelain, acesta m-a rugat să-i transmit orice informații aș crede că l-ar putea interesa, despre activitatea militară și politica germană în România. În 1941, prin martie, îi trimeseseam asemenea informații Dlui Ellerington la Istanbul prin Dl Mihailescu, dar n-am primit nici un răspuns confirmând primirea. Această tăcere, m-a obligat să mă consult cu Ing. Emil Calmanovici, asupra oportunității și siguranței de a încredința astfel de informații prin Mihailescu. Ing. Emil Calmanovici m-a asigurat că Mihailescu este om de încredere și că i se poate încredința orice misiune. I-am încredințat lui Mihailescu, verbal, ceia ce mi se părea interesant în acel moment, și anume: Începutul pierderii încrederii germanilor în capacitatea lor de a câștiga războiul și a domina lumea, după respingerea lor în fața Moscovei și mișcarea lor din ce în ce mai precară în ofensiva lor din 1942, care se reflecta printr-o stare de nervozitate în teritoriile ocupate și controlate de ei, cărora le cereau cu insistență să colaboreze în mod masiv cu toate mijloacele lor la războiul contra U.R.S.S. Eu, am socotit atunci, că acest fenomen era foarte important în evoluția

gigantului conflict.

In această perioadă relațiile mele cu prietenii mei comuniști deveniseră intime și de absolută încredere.

Către finele anului 1942 sau poate începutul lui 1943, am cunoscut pe un domnu Sergiu, pe care l'am întâlnit de mai multe ori împreună cu Inginerul Emil Calmanovici în casa: Wechsler, casa Mihnea Stoe și o altă casă, care nu știu a cui era.

La aceste întâlniri s'a discutat: necesitatea formarei blocului de acțiune, al partidelor din opoziție și anume: Liberal, Țărănist, Comunist și Socialist.

Eu am fost rugat să folosesc influența mea pe lângă Domnii Brătianu și Maniu, pentru accelerarea înfăptuirei blocului. Am făcut tot ce am putut dar lucrurile mergeau destul de încet.

In cursul verei anului 1943 am făcut cunoștința a D-l L. Pătrășcanu, care a venit la mine însoțit de Ing. Calmanovici, care s'a retras, după ce D-l Pătrășcanu a intrat în casa mea, astfel că am rămas singur cu Dl Pătrășcanu. Acesta avea misiunea din partea partidului comunist să trateze cu cele l'alte partide constituirea blocului. Mi s'a plâns că are dificultăți în acțiunea sa și mi-a rugat să uzez de influența mea pe lângă D-l Maniu și Brătianu pentru a accelera constituirea blocului. Tot în acest scop s'a prezentat la mine D-l Vlădescu-Racoasa, în numele lui și al Prof. Dr N. Lupu, cerându-mi să-i prezint D-lui Brătianu spre a discuta chestiunea colaborarei. I-am recomandat D-lui Racoasa să caute a-l vedea pe D-l Brătianu, fără intervenția mea.

Pe la finele anului 1943, urma să'l întâlnesc pe Ing. Ceaușu, în casa Wechsler. Ing. Ceaușu nu a venit la întâlnire. Casa Wechsler, a fost călcată de Poliție chiar în aceeași noapte,

Au fost arestaţi fraţii Wechsler şi soţiile lor, şi mai multe alte persoane.

În această perioadă am înjghebat un [illegible] de comunicaţie prin radio, cu <u>Cairo</u>. În legătură cu această activitate, care a fost foarte întârziată din lipsă de aparate şi personal trebuie să menţionez, că eu am fost introdus de către Ing. Valeriu Georgescu (Rică) care era închis dar pe care îl vizitam la închisoare.

Toate informaţiile ce transmiteam de mine sau de Dr. Aurel Lancuter, d-lui Ing. Alex. Ionescu, care <u>le codifica</u>, şi le preda numitei doamna „Costică Mugur" care le înmâna operatorului <u>Popescu</u>. Răspunsurile erau predate <u>de mine</u>, d-lui Maniu, ca <u>exponent</u> al blocului <u>încă neîncheiat</u>, şi Inginerului Emil Calmanovici pentru a ajunge la Comitetul partidului Comunist. Întâlnirile noastre au continuat fără întrerupere şi <u>activa</u> colaborare până la 23 august 1944. Trebue să menţionez numele unei persoane şi anume Maiorul austriac Fritz, care avea contact cu Emil Calmanovici şi a făcut mari servicii ţării, ca informator.

Cred că această schiţă cuprinde toate elementele necesare desvoltării comentarului istoric al evenimentelor din perioada 1942-44 şi activităţii celor arătaţi mai sus —

24. Oct. 1949.

Alex. A. Ştefănescu

B.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A. STEFANESCU, cu domiciliul îm București, Calea Dorobanților Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : L-ați cunoscut pe Dl.Inginer JEAN POPOVICI

Răspuns : Da, l-am cunoscut.-

Intrebare : Când și unde l-ați cunoscut ?

Răspuns : Pe Dl.Inginer JEAN POPOVICI, l'am cunoscut prin 1935-1936, când D-sa, era ajutorul D-lui DE CHASTELAINE, la Direcția Comercială a Soc.Petrolifere " UNIREA ".-

Intrebare : De ce natură au fost relațiunile Dvs. cu Dl.Ing.JEAN POPOVICI ?

Răspuns : Relațiunile mele cu Dl.Ing.JEAN POPOVICI erau strict de afaceri.- Domnia sa în calitatea mai sus arătată venea uneori la biroul meu dela Soc.ROMANOFIR, aducând cu sine oferte de furnizare de combustibil dela Soc." UNIREA ".-

Intrebare : Alte relațiuni în afară de cele comerciale nu ați avut cu Dl.Ing.JEAN POPOVICI ?

Răspuns : Nu, relațiuni de alt gen nu am avut cu domnia sa.-

Intrebare : Ce propuneri v'a făcut Dl.Ing.JEAN POPOVICI, în primăvara anului 1941, unde și în ce împrejurări ?

Răspuns : Prin luna Martie 1941, adică după ce Legația Britanică părăsise țara, într'o dimineață tocmai când părăsisem biroul meu dela Soc.ROMANOFIR, din Str.Biserica Amzei No.20, l-am întâlnit pe trotuar în poarta imobilului pe Dl.Ing.JEAN POPOVICI, care tocmai vroia să intre în Biroul Soc.ROMANOFIR.- Văzându-mă, Dl.Ing.JEAN POPOVICI, mi s'a adresat cu următoarele cuvinte : " Bine că vă văd, DOMNULE STEFANESCU.- Tocmai veneam la Dvs. ca să vă propun să lucrați cu grupul nostru ".- Mi-am dat seama imediat, că nu poate fi vorba despre vre-o colaborare comercială, deoarece societatea " UNIREA " și Soc." ROMANOFIR " lucrau în domenii industriale cu totul diferite.- Am socotit de îndată, că este vorba de o propunere fățișe de a activa alături de Dl.Ing.JEAN POPOVICI, în culegere și transmitere de informațiuni pentru britanici.-

Intrebare : Ce v'a determinat să socotiți că propunerea D-lui JEAN POPOVICI se referea la o activitate informativă

182 89-

în folosul Marei Britanii ?

Răspuns : Am făcut imediat o legătură de idei între calitatea pe care o avusese Dl. Ing. JEAN POPOVICI, ca ajutor direct și apropiat al D-lui DE CHASTELAINE la Direcția Comercială, a Societății " UNIREA " și între rugămintea pe care însuși Dl. DE CHASTELAINE, mi-o făcuse înainte cu câteva săptămâni, pe la 15 Februarie 1941, cu prilejul plecării sale din țară, de a-i transmite la Istambul informațiuni militare sau politice, care l-ar fi putut intersa.-

Intrebare Ce i-ați răspuns D-lui JEAN POPOVICI, cu acel prilej ?

Răspuns : Intrucât am socotit că o propunere atât de gravă a fost făcut de Dl. Ing. JEAN POPOVICI cu o ușurință neîngăduită și în condițiuni nepermise pe stradă și în gura mare, i-am spus să mă lase în pace și nici să nu mai treacă pe la biroul meu.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX. A. STEFANESCU

București 21 Februarie 1950

B. 183 183 20

- 1 -

Declarație

Subsemnatul Alex. A. Ștefănescu, cu domiciliul în București, Calea Dorobanților No. 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Întrebare : L'ați cunoscut pe Dl Inginer Jean Popovici?
Răspuns : Da, l'am cunoscut.
Întrebare : Când și unde l-ați cunoscut?
Răspuns : Pe Dl Inginer Jean Popovici, l'am cunoscut prin 1935-1936, când domnia sa, era ajutorul Dlui Dechastelain, la Dir. Com. a Soc. Petrol. "Unirea"
Întrebare : De ce natură au fost relațiunile Dv. cu Dl Ing. Jean Popovici?
Răspuns : Relațiunile mele cu Dl Ing. Jean Popovici erau strict de afaceri, Domnia-sa în calitatea mai sus arătată venea une-ori la Biroul meu de la Soc. Romanofir, aducând cu sine oferte de furnizare de combustibil de la Soc. "Unirea".
Întrebare : Alte relațiuni în afară de cele comerciale, nu ați avut cu Dl Ing. Jean Popovici?
Răspuns : Nu, relațiuni de alt gen nu am avut cu domnia sa.
Întrebare : Ce propunere v'a făcut Dl Ing. Jean Popovici, în primăvara anului 1941, unde și în ce împrejurări?
Răspuns : Prin luna Martie 1941, adică după ce Legația Britanică părăsise țara, într'o dimineață tocmai când părăseam biroul meu de la Soc. Romanofir, din Str. Biserica Amzei No. 20 l'am întâlnit pe trotuarul poarta imobilului pe Dl Ing. Jean Popovici care, tocmai voia să intre în Birourile Soc. Romanofir. Văzându-mă, Dl Ing. Jean Popovici, mi s'a adresat cu următoarele cuvinte: "Bine că vă văd Domnule Ștefănescu. Tocmai veneam la Dv ca să vă propun sa lucrați cu grupul nostru". Mi-am dat seama imediat că nu putea fi vorba despre vreo colaborare

Alex. A. Ștefănescu

comercială, deoarece societatea „Unirea" și Soc. Romanofir lucrau în domenii industriale cu totul diferite, am socotit de îndată că este vorba de o propunere fățișă de a activa alături de Dl Ing. Jean Popovici, în culegere și transmitere de informațiuni pentru Britanici.

Intrebare: Ce v'a determinat să socotiți că propunerea Dlui Ing. Jean Popovici se referea la o activitate informativă în folosul Marei Britanii?

Răspuns: Am făcut imediat o legătură de idei între calitatea pe care o cunoșteam Dl. Ing. Jean Popovici, ca ajutor direct și apropiat al Dlui Dechastelain la Direcția comercială, a Societății „Unirea", și între rugămintea pe care atunci Dl. Dechastelain, mi-o făcuse înainte cu câteva săptămâni, pe la 15 Febr. 1941, cu prilejul plecarei sale din țară de a-i transmite, la Istanbul, informațiuni militare sau politice, care l-ar fi putut interesa.

Intrebare: Ce i-ați răspuns Dlui Jean Popovici, cu acel prilej?

Răspuns: Intru ~~[illegible]~~ cât am socotit că o propunere atât de gravă a fost făcută de Dl. Ing. Jean Popovici, cu o ușurință neîngăduită și în condițiuni nepermise, pe stradă și în gura mare, i-am spus să mă lase în pace și nici să nu mai treacă pe la biroul meu.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Stefanescu, București 21 Febr. 1950

DECLARATIE

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr.81, asupra celor întrebate, declar următoarele :

Intrebare : L-aţi cunoscut pe Dl.Ing.RICA GEORGESCU ?

Răspuns : Da, l-am cunoscut.-

Intrebare : Când, unde şi în ce împrejurări l-aţi cunoscut ?

Răspuns : Cred, că l-am cunoscut pe Dl.RICA GEORGESCU prin anul 1921, când el era băiat tânăr de 18 ani şi l-am recomandat să-şi facă practica la Soc.Petrolifera Româno - Americană, deoarece pe atunci studia ingineria de mine. Pe Dl.RICA GEORGESCU l-am cunoscut atunci, în cabinetul dentar al Dr-ului GEORGESCU, tatăl său al cărui client eram.

Intrebare: Când şi în ce calitate a fost angajat Dl.RICA GEORGESCU la Soc.Petroliferă Româno-Americană?

Răspuns : Cred că prin 1936, Dl.RICA GEORGESCU, a fost angajat ca Director technic, pe lângă Direcţiunea Generală, a Soc.Petrolifere Româno - Americană.- Inainte de angajarea sa, am fost întrebat de Dl.R.B.ANDREVS, pe atunci Dir.General al Soc.Româno-Americană şi am dat relaţii favorabile despre Dl.RICA GEORGESCU.-

Intrebare: Ce legături aţi avut cu Dl.RICA GEORGESCU şi de ce natură erau aceste legături ?

Răspuns : Cu Dl.RICA GEORGESCU, n'am avut legături mai strânse, ci numai de simple cunoştinţe, aşa că relaţiunile dintre noi erau întâmplătoare.-

Intrebare: Dar, din 1936 până în 1941, după angajarea sa la Soc.Româno - Americană, ce fel de relaţiuni aţi avut cu Dl.RICA GEORGESCU ?

Răspuns : Intre anii 1936 - 1941, adică după angajarea sa la Soc.Româno - Americană, nu l-am văzut pe Dl.RICA GEORGESCU decât cel mult de 3-4 ori la biurourile Societăţii Româno-Americană, unde

. // .

185 26

185

eu mă duceam uneori, în interes de afaceri.- Cu acele prilejuri nu discutam nimic cu Dl.RICA GEORGESCU, ci ne dădeam bună ziua.-

Intrebare : Când a fost arestat Dl.RICA GEORGESCU şi cum aţi aflat despre arestarea sa ?

Răspuns : Dl.RICA GEORGESCU a fost arestat în vara anului 1941 la scurtă vreme după isbucnirea ostilităţilor împotriva Uniunii Sovietice.- Am aflat despre arestarea sa din ziare, din care rezulta că atât Dl.RICA GEORGESCU cât şi alte circa 10 persoane, au fost arestate sub acuzaţia de spionaj în folosul Marei Britanii.-

Intrebare : Aţi fost solicitat să ajutaţi băneşte familia lui RICA GEORGESCU, de către cine şi în ce împrejurări ?

Răspuns : Pe la sfârşitul anului 1941, s'au chiar începutul anului 1942, într'o dimineaţă a venit la biroul meu dela Societatea Românofir, soţia D-lui RICA GEORGESCU, D-na LYGIA GEORGESCU, născută SEVER BOCU.- Ea mi s'a plâns că se sbate în mari lipsuri materiale împreună cu cei doi copii şi mi-a solicitat s'o ajut în situaţia grea în care se afla.-

Intrebare : Aţi ajutat băneşte familia D-lui RICA GEORGESCU, ca urmare la cererea ce vi s'a făcut ?

Răspuns : Da, i-am spus cu acel prilej D-nei L.GEORGESCU că îi voi lăsa 300 mii lei, la Dl.General MANOLESCU, unchiul D-nei LYGIA GEORGESCU.- Intr'adevăr peste câteva zile, vizitându-l pe Dl.General MANOLESCU în interes de afaceri, i-am lăsat acestuia un plic cu suma de trei sute mii de lei, rugându-l să predea aceşti bani D-nei L.GEORGESCU - ceeace după câteva zile Dl.General MANOLESCU mi-a confirmat că a şi făcut.-

Intrebare: La acea epocă sumă de trei sute mii de lei era importantă ?

Răspuns : Da, pentru acea vreme suma aceasta era destul de importantă.-

Intrebare: Dv. aveaţi vre-o obligaţiune faţă de Dl.RICA GEORGESCU, pentru a-i ajuta familia cu o sumă aşa de însemnată ?

.//.

Răspuns : Nu avem nici un fel de obligaţie.-

Intrebare : Pe Dl.RICA GEORGESCU l-aţi văzut în timp ce era arestat, unde şi în ce împrejurări ?

Răspuns : Da,l-am văzut în diferite rânduri la închisoarea Malmaison, cu începere din vara anului 1942.-Odată chiar l-am văzut şi la propria sa locuinţă din Str.Dr.Mora şi anume pe la sfârşitul verii 1942, după ce-l vizitasem prima oară la Malmaison

Intrebare : Cum aţi ajuns să-l vedeţi pe Dl.RICA GEORGESCU prima oară la Malmaison ?

Răspuns : Intr'o dimineaţă în vara anului 1942, a venit la biroul meu dela Soc.Românofir, Dl.Ion COLMAN Director pe atunci la Soc.Româno Americană.-El a venit însoţit de Dl.ALEX.IONESCU, care era Inginer geolog la aceeaşi Societate.- Pe Dl.ALEX. IONESCU, nu-l cunoscusem până atunci şi mi-a fost prezentat de Dl.COLMAN.- Cu acel prilej Dl. Ing.ALEX.IONESCU mi-a comunicat că vizitându-l pe Dl.RICA GEORGESCU la închisoarea Malmaison, acesta, şi-a exprimat dorinţa de a mă vedea şi l-a rugat pe Dl.Ing.IONESCU ca să-mi transmită această dorinţă.- Eu mi-am exprimat atunci îndoiala de a-l putea vizita pe Dl.RICA GEORGESCU la închisoare însă Dl.Ing.IONESCU m'a asigurat că aceasta se poate face cu uşurinţă în orice zi între orele 2 şi 3 după amiază.-

Atunci am stabilit cu Dl.Ing.ALEX.IONESCU o zi când să vină să mă ia dela domiciliul meu. Aceasta s'a întâmplat după 2-3 zile, când, Dl. Inginer ALEX.IONESCU a venit la mine acasă pe la orele 2 după amiază şi ne-am dus împreună,cu un taxi la închisoarea Malmaison.- Acolo am fost introduşi cu uşurinţă în camera unde se afla Dl. RICA GEORGESCU.- Această cameră nu avea nici de cum aspectul unei celule şi mobilierul ei era confortabil.- Dl.GEORGESCU avea la dispoziţie patul său de acasă, un fotoliu şi chiar un aparat de radio.- Eu chiar mi-am exprimat nedumerirea faţă de un asemenea confort neusitat într'o închisoare, însă Dl.GEORGESCU, mi-a spus că a căpătat acest confort cu consimţământul autorităţilor superioare.-

187 28

Intrebare : Cine a asistat la această întrevedere şi ce v'a spus Dl.RICA GEORGESCU cu acel prilej ?

Răspuns : La această întrevedere au fost de faţă Dl.RICA GEORGESCU, Dl.Ing.ALEX.IONESCU şi subsemnatul.- N'a asistat nici un organ de pază din personalul închisoarei.- Intrevederea a durat circa jumătate de oră şi cu acel prilej, Dl.RICA GEORGESCU mi-a spus că de bună seamă ştiu motivele pentru care el şi prietenii săi au fost arestaţi.- I-am confirmat acest lucru şi atunci Dl.RICA GEORGESCU mi-a comunicat că s'au întrerupt legăturile cu Britanicii şi că reluarea acestor legături este absolut necesară, pentru ca ei să fie cât mai bine informaţi asupra situaţiei militare şi politice din ţară.- Deasemenea mi-a spus că în viitorul apropiat urmează să sosească în ţară, trimis de către Britanici în misiune specială, un radio-telegrafist cu un aparat de radio transmisie cu ajutorul căruia să se reia legăturile cu Britanicii.- Dl.RICA GEORGESCU nu mi-a spus de unde ştie despre sosirea acestui radio-telegrafist, însă mi-a prezentat aceasta ca un fapt sigur.- Faţă de această situaţie Dl.RICA GEORGESCU mi-a comunicat că este necesar ca eu să iau legătura cu acest radio-telegrafist pentru a asigura reluarea în bune condiţiuni a legăturilor cu Britanicii în vederea informării lor asupra situaţiei militare şi politice din ţară.- Totodată Dl.RICA GEORGESCU, mi-a spus că este necesar ca eu să dau şi sprijinul meu financiar în legătură cu cele arătate mai sus.-

Continuare

Atunci, eu am cerut un termen de gândire de câteva zile pentru a reflecta deoarece era vorba de ceva foarte grav şi serios.- Cu aceasta, s'a terminat convorbirea noastră şi am plecat însoţit de Dl.Ing.IONESCU.- Menţionat că acesta din urmă n'a intervenit cu nimic în discuţia avută cu Dl.RICA GEORGESCU şi a asistat numai la ea.- Inainte de plecare, i-am spus D-lui RICA GEORGESCU că în câteva zile îi voi comunica răspunsul meu.- Dl.Inginer IONESCU m'a însoţit până

./..

în Calea Griviţei, unde am luat un tranvai spre casă, despărţindu-mă de el.- Pe drum n'am vorbit nimic cu Dl.Inginer IONESCU în legătură cu cele discutate de mine cu Dl.RICA GEORGESCU.-

Intrebare : Când, unde şi în ce împrejurări s'a desfăşurat a doua întrevedere, pe care aţi avut-o cu Dl. RICA GEORGESCU ?

Răspuns : După cum am arătat şi mai sus, a doua oară l-am întâlnit pe Dl.RICA GEORGESCU la propria sa locuinţă din Str.Dr.Mora.- Aceasta s'a întâmplat cam după 3-4 săptămâni, după prima întrevedere.- A venit într'o după amiază la domiciliul meu din Calea Dorobanţilor 81, Dl.Ing.G.G.ANTONESCU, pe atunci Dir.Technic la Soc.Creditul Minier.- Domnia Sa mi-a spus că a venit să mă ia la locuinţa D-lui RICA GEORGESCU, unde acesta mă aştepta. Am luat un taxi şi ne-am dus la domiciliul d-lui RICA GEORGESCU din Str.Dr.Mora.- Eu mi-am exprimat faţă de Dl.Inginer ANTONESCU mirarea asupra faptului că Dl.RICA GEORGESCU se află la domiciliul său, însă Dl.Ing.ANTONESCU mi-a spus că RICA GEORGESCU este bolnav şi i s'a permis să se îngrijească la domiciliu.- Nu l-am găsit pe Dl. R.GEORGESCU în pat, ci îmbrăcat în pantaloni şi o haină de casă, aşteptându-mă în Hall-ul locuinţei sale.- Era însă mai palid ca de obiceiu şi părea slăbit.- Discuţia dintre noi a durat cam vreo jumătate de oră şi ea a avut loc chiar în hall-ul unde l-am găsit pe Dl.GEORGESCU.- La convorbire n'a asistat nimeni, deoarece Dl.Inginer ANTONESCU împreună cu D-na LYGIA GEORGESCU s'au retras într'o cameră alăturată.- Era cam ora 3 sau 3 1/2 după amiază.- Cu acest prilej Dl.RICA GEORGESCU, mi-a spus că se apropie sosirea în ţară a radio-telegrafistului trimis de către Britanici şi că este necesar să pregătesc din timp luarea de contact cu acest radio-telegrafist în scopul arătat mai sus.- La acestea, eu l-am întrebat pe Dl.RICA GEORGESCU dacă Dl.Ing.ALEX.IONESCU precum şi persoanele cu care acesta urma să mă pună în legătură, sunt persoane serioase şi demne de încredere.- L-am în-

. // .

 189 30

trebat aceasta pe Dl.GEORGESCU pentru că în cursul convorbirii el mi-a spus că Dl.Ing.ALEX.IONESCU mă va pune în legătură şi cu alte persoane care urmează să colaboreze cu mine în vederea asigurării unor cât mai bune şi regulate legături cu Britanicii şi în vederea transmiterii către aceştia a unor informaţiuni militare sau politice cât mai precise.- Dl.GEORGESCU mi-a asigurat cu toată hotărârea, că atât Dl.Ing.IONESCU cât şi celelalte persoane cu care acesta mă va pune în legătură, sunt oameni serioşi şi demni de cea mai deplină încredere.-

Faţă de aceste asigurări ale D-lui RICA GEORGESCU a rămas stabilit între noi, ca să iau asupra mea atât sprijinirea bănească a activităţii ce urma să înceapă după sosirea în ţară a radio-telegrafistului aşteptat,cât şi conducerea şi îndrumarea acestei activităţi informative.- A rămas deasemenea stabilit ca Dl.Ing.ALEX.IONESCU să mă anunţe la sosirea radio-telegrafistului şi să mă pună în legătură tot atunci cu persoana care urma să supravegheze şi să îndrumeze activitatea acelui radiotelegrafist, conform instrucţiunilor pe care urma să le dau eu.-

Inainte de a pleca dela Dl.RICA GEORGESCU,tocmai în momentul când mă pregăteam să-mi iau ziua bună, a apărut pe scara ce ducea la etaj Dl.IULIU MANIU care a coborât şi el în hall.- Am schimbat cu Dl.IULIU MANIU câteva cuvinte strict convenţionale, şi prezenţa sa acolo nu m'a mirat, deoarece ştiam că dl.MANIU era naşul soţilor GEORGESCU şi era prieten intim cu aceştia şi familia lor.- Intrucât era ora circa 3 1/2 după amiază, am presupus chiar că Dl.MANIU luase masa acolo.- Eu am plecat acasă singur, neînsoţit de Dl.Ing.G.G.ANTONESCU care avea altă direcţie în drumul său spre casă.-

Conform celor ce stabilisem cu Dl.Ing.RICA GEORGESCU, eu am preluat conducerea şi dirijarea activităţii informative mai sus menţionate chiar din acel moment,însă activitatea informativă propiu zisă a început pe la sfârşitul verii anului 1943, deoarece abia atunci a sosit în ţară acel radio-telegrafist trimis de britanici,pe nume conspirativ POPESCU, despre care însă după 23 Aug.1944, am aflat că îl chiamă în realitate NICOLAE TURCANU.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,susţin şi semnez propiu, nesilit de nimeni.-

ss.ALEX.A.STEFANESCU Bucureşti,23 Febr.1950

Declaratie

A.

Subsemnatul Alex. A. Stefanescu, domiciliat în Bucuresti, Calea Dorobantilor No. 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Intrebare: L'ati cunoscut pe D-l Ing. Rică Georgescu?

Răspuns: Da l'am cunoscut.

Intrebare: Când, unde și în ce împrejurări l'ati cunoscut?

Răspuns: Cred, că l'am cunoscut pe D-l Rică Georgescu prin anul 1921, când el era băiat tânăr de 18 ani și l'am recomandat să'și facă practica la Soc. Petrolifera Romano Americană, deoarece pe atunci studia ingineria de mine. Pe D-l Rică Georgescu l'am cunoscut atunci, în cabinetul dentar al D-lui Georgescu, tatăl său al cărui client eram.

Intrebare: Când și în ce calitate a fost angajat D-l Rică Georgescu la Soc. Petrolifera Romano Americană?

Răspuns: Cred că prin 1936 D-l Rică Georgescu, a fost angajat ca Director Technic, pe lângă Direcțiunea Generală a societăței Petrolifera Romano-Americană. Inainte de angajarea sa, am fost întrebat de D-l R. B. Andrews pe atunci Dir. General al Soc. Romano Americane și am dat relatii favorabile despre D-l Rică Georgescu.

Intrebare: Ce legături, ați avut cu D-l Rică Georgescu și de ce natură erau aceste legături?

Răspuns: Cu D-l Rică Georgescu n'am avut legături mai strânse, ci numai de simple cunoștințe, așa că relațiunile dintre noi erau întâmplătoare.

Intrebare: Dar, de 1936 până în 1941, după angajarea sa la Soc. Romano Americană, ce fel de relațiuni ați avut cu D-l Rică Georgescu?

Alex. A. Stefanescu.

Răspuns: Între anii 1936-1941, adică după angajarea sa la Soc. Romîno-Americană nu l-am văzut pe Dr. Rică Georgescu decît cel mult de 3-4 ori la birourile Societăţii Romano-Americane, unde eu mă duceam uneori, în interes de afaceri. Cu aceste prilejuri nu discutam nimic cu Dr. Rică Georgescu, ci ne dădeam bună ziua.

Întrebare: Cînd a fost arestat Dr. Rică Georgescu şi cum aţi aflat despre arestarea sa?

Răspuns: Dr. Rică Georgescu a fost arestat în vara anului 1941 la scurtă vreme după izbucnirea ostilităţilor împotriva Uniunii Sovietice. Am aflat despre arestarea sa din ziare, din care rezulta că atît Dl Rică Georgescu cît şi alte circa 10 persoane, au fost arestate sub acuzaţia de spionaj în folosul Marei Britanii.

Întrebare: Aţi fost solicitat să ajutaţi bănește familia lui Rică Georgescu, de către cine şi în ce împrejurări?

Răspuns: Pe la sfârşitul anului 1941, sau chiar începutul anului 1942, într-o dimineaţă a venit la biroul meu de la Societatea Romanofir, soţia d-lui Rică Georgescu, d-na Lygia Georgescu, născută Sever Bocu. Ea mi s-a plîns că se zbate în mari lipsuri materiale împreună cu cei doi copii şi mi-a solicitat s-o ajut în situaţia grea în care se afla.

Întrebare: Aţi ajutat bănește familia d-lui Rică Georgescu, ca urmare la cererea ce vi s-a făcut?

Răspuns: Da, i-am spus cu acel prilej, d-nei L. Georgescu că îi voi lăsa 300 mii lei, la Dl General

Rica A. Ştefănescu.

Manolescu, unchiul D-rei Lygia Georgescu. Într-adevăr peste câteva zile, vizitându-l pe D-l General Manolescu în interes de afaceri, i-am lăsat acestuia un plic, cu suma de trei sute mii de lei, rugându-l să predea acești bani D-rei L. Georgescu. Ceia ce după câteva zile D-l General Manolescu mi-a confirmat că a și făcut.

Întrebare: La acea epocă suma de trei sute mii de lei era importantă?

Răspuns: Da, pentru acea vreme suma aceasta era destul de importantă.

Întrebare: D-ta aveai vre-o obligațiune față de D-l Rică Georgescu, pentru a-i ajuta familia cu o sumă așa de însemnată?

Răspuns: Nu aveam nici un fel de obligație.

Întrebare: Pe D-l Rică Georgescu, l-ați văzut în timp ce era arestat, unde și în ce împrejurări?

Răspuns: Da. L-am văzut în diferite rânduri la închisoarea „Malmaison", cu începere din vara anului 1942. Odată chiar l-am văzut și la propria sa locuință din Str. Dr. Mora și anume pe la sfârșitul verii 1942, după ce-l vizitasem prima oară la „Malmaison".

Întrebare: Cum ați ajuns să-l vedeți pe D-l Rică Georgescu prima oară la „Malmaison"?

Răspuns: Într-o dimineață, în vara anului 1942, a venit la biroul meu, de la Soc. Românafir, D-l Ion Colman, director pe atunci la Soc. Româno-Americana. El a venit însoțit de D-l Alex. Ionescu, care era Inginer Geolog la aceiași societate. Pe D-l Alex. Ionescu nu-l cunoscusem până atunci și mi-a fost prezentat de D-l Colman. Cu acel prilej D-l Inginer Alex. Ionescu mi-a comunicat că vizitându-l pe D-l Rică Georgescu la închisoarea „Malmaison", acesta și-a exprimat dorința de a mă vedea și l-a rugat pe D-l Ing. Ionescu ca să-mi transmită această dorință. Eu mi-am exprimat atunci îndoiala de a-l putea vizita pe D-l Rică Georgescu la închisoare, însă D-l Ing. Ionescu, m-a asigurat că aceasta se poate face cu ușurință în orice zi între orele 2 și 3 după amiază.

Alex. C. Ștefănescu

Atunci am stabilit cu Dl. Ing. Alex. Ionescu o zi când să vină să mă ia de la domiciliul meu. Aceasta s'a întâmplat după 2-3 zile, când, Dl. Inginer Alex. Ionescu, a venit la mine acasă pe la orele 2 după amiază și ne-am împreună, cu un taxi la închisoarea „Malmaison". Acolo am fost introduși cu anumite în camera unde se afla Dl. Rică Georgescu. Această cameră nu avea nimic de cum aspectul unei celule și mobilierul ei era confortabil. Dl. Georgescu avea la dispoziție pentru somn de seară un fotoliu și chiar un aparat de radio. Eu chiar mi-am exprimat nedumerirea față de un asemenea confort neobișnuit într'o închisoare, însă Dl. Georgescu mi-a spus că a căpătat acest confort cu consimțământul autorităților superioare.

Întrebare: Cine a asistat la această întrevedere și ce v'a spus Dl. Rică Georgescu cu acel prilej?

Răspuns: La această întrevedere au fost față Dl. Rică Georgescu, Dl. Ing. Alex. Ionescu și subsemnatul. N'a asistat nici un organ de pază din personalul închisorii. Întrevederea a durat circa jumătate de oră și cu acel prilej, Dl. Rică Georgescu mi-a spus că de bună seamă știu motivele pentru care el și prietenii săi au fost arestați. I-am confirmat acest lucru situațiunea[?]. Dl. Rică Georgescu mi-a comunicat că s'au întrerupt legăturile cu Britanicii și că reluarea acestor legături este absolut necesară, pentru ca ei să fie cât mai bine informați asupra situației militare și politice din țară. De asemenea mi-a spus că în viitorul apropiat urmează să sosească în țară, trimis de către Britanici în misiune specială, un Radio telegrafist cu un aparat de radio-transmisie, cu ajutorul căruia să se reia legăturile cu Britanicii. Dl. Rică Georgescu nu mi-a spus de unde știe despre sosirea acestui radio telegrafist, însă mi-a prezentat aceasta ca un fapt sigur. Dată fiind această situație Dl. Rică Georgescu mi-a comunicat că este necesar ca eu să iau legătura cu acest radio telegrafist pentru a asigura reluarea în bune condițiuni a legăturilor cu Britanicii în vederea informării lor asupra situației militare și politice din țară. Totodată, Dl. Rică Georgescu mi-a spus că este necesar ca eu să dau și sprijinul meu financiar în legătura cu cele arătate mai sus.

Alex. A. Stefanescu

Atunci, eu am cerut un termen de gândire de câteva zile ~~[illegible]~~ a reflecta, deoarece era vorba de ceva foarte grav ~~[illegible]~~. Cu aceasta s-a terminat convorbirea noastră și am plecat însoțit de d-l ing. Ionescu. Menționez că acesta din urmă n-a intervenit cu nimic în discuția avută cu dr. Rică-Georgescu și a asistat numai la ea. Înainte de plecare, i-am spus d-lui Georgescu că în câteva zile îi voi comunica răspunsul meu. D-l inginer Ionescu m-a însoțit până în Calea Griviței, unde eu am luat un tramvai spre casă, despărțindu-mă de el. Pe drum n-am vorbit nimic cu d-l inginer Ionescu în legătură cu cele discutate de mine cu d-l Rică Georgescu.

Întrebare: Când, unde și în ce împrejurări s-a desfășurat a doua întrevedere, pe care ați avut-o, cu d-l Rică Georgescu?

Răspuns: După cum am arătat și mai sus, a doua oară l-am întâlnit pe d-l Rică-Georgescu la propria sa locuință din Str. Dr. Mora. Aceasta s-a întâmplat cam după 3-4 săptămâni, după prima întrevedere. A venit într-o după-amiază la domiciliul meu, din Calea Dorobanților 81, d-l inginer G. G. Antonescu, pe atunci Dir. Tehnic la Soc. „Creditul minier". Domnia sa mi-a spus că a venit să mă ia la locuința d-lui Rică Georgescu, unde acesta mă așteaptă. Am luat un taxi și ne-am dus la domiciliul d-lui Rică Georgescu din Str. Dr. Mora. Eu mi-am exprimat față de d-l inginer Antonescu mirarea asupra faptului că d-l Rică Georgescu se află la domiciliul său, iar d-l ing. Antonescu mi-a spus că Rică Georgescu este bolnav și i s-a permis să se îngrijească la domiciliu. Nu l-am găsit pe d-l R. Georgescu în pat ci îmbrăcat în pantaloni și o haină de casă, așteptându-mă în hall-ul locuinței sale. Era însă mai palid ca de obicei și părea slăbit. Discuția între noi a durat cam vreo jumătate de oră și ea a avut loc chiar în hall-ul unde l-am găsit pe d-l Georgescu. La convorbire ~~nu a asistat~~ n-a asistat nimeni, deoarece d-l inginer Antonescu împreună cu d-na Lygia Georgescu s-au retras într-o cameră alăturată. Era cam ora 3 sau 3½ după-amiază. Cu acest prilej d-l Rică Georgescu mi-a spus că se apropie sosirea în țară a radio telegrafistului trimis de către Britanici și că este necesar

șters de mine
Al. Stefanescu

Alex. G. Stefanescu

să pregătesc din timp luarea de contact cu acest radio telegrafist în scopul arătat mai sus. La aceasta eu l-am întrebat pe Dr. Rică Georgescu dacă Dl. Ing. Alex. Ionescu precum și persoanele cu care acesta urma să mă pună în legătură, sunt persoane serioase și demne de încredere. L-am întrebat aceasta pe Dl. Georgescu pentrucă în cursul convorbirii el mi-a spus că Dl. Ing. Alex. Ionescu mă va pune în legătură și cu alte persoane care urmează să colaboreze cu mine în vederea asigurării unor cât mai bune și regulate legături cu Britanicii și în vederea transmiterii către aceștia a unor informațiuni militare sau politice cât mai precise. Dl. Georgescu m-a asigurat, cu toată hotărârea, că atât Dl. Ing. Ionescu cât și celelalte persoane cu care acesta mă va pune în legătură, sunt oameni serioși și demni de cea mai deplină încredere.

Față de aceste asigurări ale Dl. Rică Georgescu, a rămas stabilit între noi ca să iau asupra mea atât sprijinirea bănească a activității ce urma să înceapă după sosirea în țară a radio-telegrafistului așteptat cât și conducerea și îndrumarea acestei activități informative. A rămas de asemenea stabilit cu Dl. Ing. Alex. Ionescu să mă anunțe la sosirea radio telegrafistului și să mă pună în legătură tot atunci cu persoana care urma să supravegheze și să îndrumeze activitatea acelui radio telegrafist, conform instrucțiunilor pe care urma să le dau eu.

Înainte de a pleca de la Dr. Rică Georgescu tocmai în momentul când mă pregăteam să-mi iau ziua bună, a apărut pe scara ce duce la etaj Dl. Iuliu Maniu, care a coborît și el în hall. Am schimbat cu Dl. Iuliu Maniu câteva cuvinte strict convenționale, și prezența sa acolo nu m-a mirat, deoarece știam că Dl. Maniu era nașul soților Georgescu și era prieten intim cu aceștia și familiile lor. Întrucât era ora circa ora 3½ după amiază am presupus chiar că Dl. Maniu luase masa acolo. Eu am plecat acasă singur, neînsoțit de Dl. Ing. G.G. Antonescu care avea altă direcție în drumul său spre casă.

Conform celor ce stabilisem cu Dl. Ing. Rică Georgescu, eu am preluat conducerea și dirijarea activității informative mai sus menționate chiar din acel moment, însă activitatea informativă propriu zisă a început pe la sfârșitul verii anului 1943, deoarece abia atunci a sosit în țară acel radio telegrafist trimis de Britanici, pe nume conspirativ Popescu, despre care însă după 23 August 1944, am aflat că-l chema în realitate Nicolae Turcanu.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau [illegible] și semnez propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Stefanescu - București. 23 Febr. 1950

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU,domiciliat în Calea Dorobanţilor 81,Bucureşti ; asupra celor întrebate,deckar următoarele :

Intrebare : Cum se explică faptul că deşi după propriile Dvs. arătări,aţi avut cu domnii DE CHASTELAINE,Inginer JEAN POPOVICI şi Inginer RICA GEORGESCU,numai relaţiuni reduse şi de ordin strict comercial,totuşi,toţi aceşti 3 domni la epoci diferite,începând din luna Februarie 1941,v'au solicitat să desfăşuraţi activitate informativă militară şi politică,pentru şi în folosul Marei Britanii ?

Răspuns : Dacă,deşi cu domnii DE CHASTELAINE, Ing. J.POPOVICI şi Ing.RICA GEORGESCU, am avut relaţiuni restrânse şi numai de ordin comercial şi totuşi aceştia mi-au solicitat, pe rând,cu începere din Februarie 1941 ca să desfăşur pentru si în folosul Marei Britanii o activitate informativă militară şi politică,aceasta se datoreşte împrejurărei că toţi aceşti 3 domni ştiau că eu am trăit mai mulţi ani în Marea Britanie, precum si că reprezentam la noi în ţară,importante interese industriale Britanice.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,susţin şi semnez propriu,nesilit de nimeni.-

ss/.ALEX.A.STEFANESCU

Bucureşti 23 Februarie 1950.-

B.

Declarație

Subsemnatul Alex. A. Ștefănescu, domiciliat în calea Dorobanților Nr. 81, București; asupra celor întrebate, declar următoarele:

Întrebare: Cum se explică faptul că deși, după propriile Dv. mărturisiri, ați avut cu domnii Dechastelain, Inginer Jean Popovici și Inginer Rică Georgescu, numai relațiuni reduse, și de ordin strict comercial, totuși toți acești 3 domni la epoci diferite, începând din luna Februarie 1941, v'au solicitat să desfășurați activitate informativă militară și politică, pentru și în folosul Marei Britanii?

Răspuns: Dacă, deși cu domnii Dechastelain, Ing. J. Popovici și Ing. Rică Georgescu, am avut relațiuni restrânse și numai de ordin comercial, și totuși acești mi-au solicitat, pe rând, cu începere din Februarie 1941, ca să desfășor pentru și în folosul Marei Britanii o activitate informativă militară și politică, aceasta se datorește împrejurării că toți acești 3 domni știau că eu am trăit mai mulți ani în Marea Britanie, precum și că reprezentam, la noi în țara, importante interese industriale Britanice.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Ștefănescu — București 23 Febr. 1950.

C. 195

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, domiciliat în București, Calea Dorobanților Nr.81, asupra celor întrebate, declar următoarele :

Intrebare : l-ați cunoscut pe fostul Ministru al Marei Britanii în București, Sir REGINALD HOARE ?

Răspuns : Da, l-am cunoscut.-

Intrebare : Când, unde și în ce împrejurări l-ați cunoscut pe SIR REGINALD HOARE ?

Răspuns : L-am cunoscut pe SIR REGINALD HOARE prin anul 1936, cu o ocazie la o masă la " COUNTRY-CLUB ".-

Intrebare : Când a părăsit țara SIR REGINALD HOARE ?

Răspuns : El a părăsit țara pe la 15 Februarie 1941.-

Intrebare : Ce relațiuni ați avut cu SIR REGINALD HOARE între anii 1936-1941 și de ce natură au fost aceste relațiuni ?

Răspuns : Până în anul 1940, luna Septembrie, relațiunile dintre mine și SIR REGINALD HOARE, s'au limitat la întâlniri ivite cu totul incidental.- In acest interval de timp l-am văzut în total de câteva ori fără însă a vorbi nimic cu Domnia Sa.- Incepând însă dela sfârșitul lunei Septembrie 1940, am avut cu SIR REGINALD HOARE și relații de ordin informativ până la 15 Februarie 1941, când Domnia Sa a părăsit țara.-In acest interval de timp, Sept.1940 - Februarie 1941- în cadrul discuțiilor pe care le-am avut cu SIR REGINALD HOARE, chiar în localul Legației Marei Britanii, făceam lui SIR REGINALD HOARE unele comunicări în legătură cu situația politică din țară și cu prezența trupelor germane la noi în țară.- Aceste comunicări nu mi le-a cerut niciodată SIR REGINALD HOARE, ci eu le-am făcut Domniei Sale în cursul vizitelor pe care le făceam la acea epocă la Legatia Marei Britanii în interes de afaceri.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/.ALEX.A.STEFANESCU

București 23 Februarie 1950.-

196

Declarație

Subsemnatul Alex. G. Ştefănescu, domiciliat în București, Calea Dorobanților No 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Întrebare: L-ați cunoscut pe fostul Ministru al Marei Britanii în București, Sir Reginald Hoare?

Răspuns: Da, l-am cunoscut.

Întrebare: Când, unde și în ce împrejurări l-ați cunoscut pe Sir Reginald Hoare?

Răspuns: L-am cunoscut pe Sir Reginald Hoare prin anul 1936, cu o ocazie la o masă la „Country Club".

Întrebare: Când a părăsit țara Sir Reginald Hoare?

Răspuns: El a părăsit țara, pe la 15 Februarie 1941.–

Întrebare: Ce relațiuni ați avut cu Sir Reginald Hoare între anii 1936–1941, și de ce natură au fost aceste relațiuni?

Răspuns: Până în anul 1940, luna Septembrie, relațiile dintre mine și Sir Reginald Hoare, s-au limitat la întâlniri întru totul accidentale. În acest interval de timp l-am văzut în total de câteva ori fără însă a vorbi nimic cu domnul Său. Începând însă de pe la sfârșitul lunii Septembrie 1940 am avut cu Sir Reginald Hoare și relații de ordin informativ până la 15 Febr. 1941, când domnia sa a părăsit țara. În acest interval de timp, Sept. 1940 — Febr. 1941 — în cadrul discuțiilor pe care le-am avut cu Sir Reginald Hoare, chiar în localul Legației Marei Britanii, făceam lui Sir Reginald Hoare unele comunicări în legătură cu situația politică din țară și cu prezența trupelor germane la noi în țară. Aceste comunicări nu mi le-a cerut niciodată Sir Reginald Hoare, ci eu le-am făcut domniei sale în cursul vizitelor pe care le făceam la acea epocă, la Legația Marei Britanii, în interes de afaceri.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu, nesilit de nimeni.

Alex. G. Ştefănescu — București 23 Febr. 1950

A.

DECLARATIE

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU,domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor Nr.81,asupra celor întrebate declar următoarele:

Intrebare : Când a sosit în ţară radiotelegrafistul NICOLAE TURCANU?

Răspuns : La începutul toamnei anului 1943,a sosit în ţară TURCANU,însoţit de un sârb, al cărui nume nu-l cunosc, şi de un ofiţer britanic,pe care nu l-am cunoscut şi care se numea RUSSELL.-

Intrebare : Cum aţi aflat despre sosirea în ţară a lui TURCANU şi a însoţitorilor săi ?

Răspuns : A venit într'o dimineată la biroul meu, dela Soc.ROMANOFIR, pe la începutul toamnei 1943,Dl.Ing.AL. IONESCU şi mi-a comunicat că a sosit în ţară,NICOLAE TURCANU cu un însoţitor sârb.- Cu acel prilej Dl.Ing.ALEX.IONESCU m'a prevenit că peste 2-3 zile va veni la mine acel sârb însoţit de Dl.C.MUGUR.-

Intrebare : Dar pe Dl.C.MUGUR când l-aţi cunoscut ?

Răspuns : Cu puţin timp înainte,tot la începutul toamnei 1943,Dl.Ing.ALEX.IONESCU,fusese într'o dimineată la biroul meu dela ROMANOFIR,însoţit de Dl.C.MUGUR,pe care mi l-a prezentat ca un om foarte serios şi demn de toată încrederea.- Cu acel prilej am aflat că Dl.MUGUR urma să fie colaboratorul meu în activitatea de informare a britanicilor,care trebuia să înceapă după sosirea lui TURCANU în ţară.-

Intrebare : Când l-aţi cunoscut pe însoţitorul sârb al lui TURCANU şi ce aţi stabilit cu acel prilej ?

Răspuns : Cam la 2-3 zile după ce,Dl.Ing.ALEX.IONESCU m'a anunţat că a sosit în ţară TURCANU,a venit într'o dimineaţă tot la biroul meu dela ROMANOFIR,Dl.C.MUGUR împreună cu acel sârb,care dealtfel vorbea bine româneşte.- El nu şi-a spus numele .- Cu acel prilej,sârbul mi-a povestit cum TURCANU împreună cu un ofiţer britanic fuseseră paraşutaţi în-

.//.

tr'o regiune muntoasă a Jugoslaviei şi apoi au trecut toţi trei Dunărea, la Severin, adică TURCANU, sârbul şi acel ofiţer britanic.- TURCANU adusese cu el şi aparatul de radio-transmisiune.- După ce au trecut Dunărea s'au adăpostit la via PITULESCU de lângă T.Severin.- TURCANU împreună cu sârbul s'au dus în apropiere spre a se interesa cum să pornească spre Bucureşti.- La înapoiere l-au găsit pe acel ofiţer britanic asasinat şi jefuit. TURCANU şi sârbul au luat cu ei aparatul de radio-transmisiune şi au venit la Bucureşti.- Ulterior, am aflat că pe acel ofiţer britanic îl chema RUSSELL, lucru pe care mi l-a spus Ing.ALEX. IONESCU sau C.MUGUR, nu ţin minte care dintre ei doi.-

Altceva nu s'a discutat şi nu s'a stabilit cu acel prilej, deoarece rostul vizitei acelui sârb la mine a fost pentru a mi se aduce la cunoştinţă condiţiunile în care TURCANU ajunsese în ţară, precum şi faptul asasinării acelui ofiţer britanic.-

Intrebare : Cine se ocupa cu procurarea de ascunzători pentru TURCANU şi aparatul său?

Răspuns: De acest lucru se ocupa Dl.C.MUGUR.-

Intrebare: Dvs.personal, aţi procurat o locuinţă secretă pentru TURCANU spre a lucra nestânjenit la primirea şi transmiterea de mesagii către Comandamentul Britanic din Cairo?

Răspuns : Da.- Am procurat locuinţa fiicei D-lui BARBU STIRBEI, ECATERINA STIRBEI, din Bucureşti Calea Victoriei colţ cu Str.Banului.- Aceasta s'a întâmplat în primăvara anului 1944 după ce începuseră bombardamentele aeriene anglo-americane.-Dl. BARBU STIRBEY era plecat atunci, la Cairo pentru a trata eşirea României din război şi condiţiunile încheerii unui armistiţiu.- Eu discutasem în prealabil cu Dna EC.STIRBEY şi apoi i-am comunicat lui C.MUGUR, prin Dl.Ing.ALEXANDRU IONESCU, ca să-l ducă pe TURCANU împreună cu aparatul de radio-transmisiuni la Palatul STIRBEY ceeace s'a şi făcut.- NICOLAE TURCANU s'a adăpostit şi a lucrat cu aparatul său în casa STIRBEY timp de circa 6 săptămâni adică cam până pe la sfârşitul lunei Mai 1944.-

Intrebare : Ce alte contacte aţi mai avut cu acel sârb care îl însoţise în ţară pe TURCANU ?

Răspuns : Nu l-am mai văzut niciodată pe acel sârb.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/ ALEX.A.STEFANESCU

Bucureşti 27 Februarie 1950.-

A.

Declaraţie

Subsemnatul Alex. A. Ştefănescu, domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor No 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Întrebare: Când a sosit în ţară radio telegrafistul Nicolae Ţurcanu?

Răspuns: La începutul toamnei anului 1943, a sosit în ţară Ţurcanu, însoţit de un sârb, al cărui nume nu'l cunosc, şi de un ofiţer Britanic, pe care nu l'am cunoscut şi care se numea Russell.

Întrebare: Cum aţi aflat despre sosirea în ţară a lui Ţurcanu şi a însoţitorilor săi?

Răspuns: A venit într'o dimineaţă la biroul meu, de la Soc. Romanofir, pe la începutul toamnei 1943, Dl Ing. Alex. Ionescu şi mi-a comunicat că a sosit, în ţară, Nicolae Ţurcanu, cu un însoţitor sârb. Cu acel prilej Dl Ing. Alex. Ionescu mi-a prevenit că peste 2-3 zile va veni la mine acel sârb însoţit de Dl C. Ungur.

Întrebare: Dar pe Dl C. Ungur, când l-aţi cunoscut?

Răspuns: Cu puţin timp înainte, tot la începutul toamnei 1943 Dl Ing. Alex. Ionescu, venise într'o dimineaţă la biroul meu de la Romanofir, însoţit de Dl C. Ungur, pe care mi l-a prezentat ca un om foarte serios şi demn de toată încrederea. Cu acel prilej am aflat că Dl Ungur urma să fie colaboratorul meu în activitatea de informare a Britanicilor, care trebuia să înceapă după sosirea lui Ţurcanu în ţară.

Întrebare: Când l-aţi cunoscut pe însoţitorul sârb al lui Ţurcanu şi ce aţi stabilit cu acel prilej?

Răspuns: Cam la 2-3 zile după ce, Dl Ing. Alex. Ionescu mi-a anunţat că a sosit în ţară Ţurcanu, a venit într'o dimineaţă tot la biroul meu de la Romanofir Dl C. Ungur împreună cu acel sârb, care de altfel vorbea bine româneşte. El nu şi-a spus numele. Cu acel prilej, sârbul mi-a povestit cum Ţurcanu împreună cu un ofiţer Britanic, fuseseră parașutaţi într'o regiune muntoasă a Jugoslaviei; şi apoi au trecut toţi trei Dunărea, la Severin adică Ţurcanu, sârbul şi acel ofiţer britanic. Ţurcanu adusese cu el şi aparatul de radio transmisiune. După ce au trecut Dunărea

Alex. A. Ştefănescu . Bucureşti 27 Feb. 1950

s'au adăpostit la via Pitulescu, de lângă T. Severin. Turcanu împreună cu sârbul s'au dus în apropiere spre a se interesa cum să pornească spre București. La înapoiere, l'au găsit pe acel ofițer Britanic asasinat și jefuit. Turcanu și sârbul au luat cu ei aparatul de radio-transmisiune și au venit la București. Ulterior, am aflat că pe acel ofițer Britanic îl chema Russell, lucru pe care mi l'a spus Inginerul Alex. Ionescu, sau C. Mugur, sau tu-miate care ... și doi.

Altceva nu s'a discutat și nici nu s'a stabilit cu acel prilej, deoarece rostul vizitei acelui sârb la mine a fost pentru a mi se aduce la cunoștință condițiunile în care Turcanu ajunsese în țară, precum și faptul asasinării acelui ofițer Britanic.

Întrebare : Cine se ocupa cu procurarea de acumulatori-pentru Turcanu și aparatul său?

Răspuns : De acest lucru se ocupa Dl C. Mugur.

Întrebare : D-voastră personal, ați procurat o locuință secretă pentru Turcanu spre a lucra nestânjenit de primirea și transmiterea de mesagii către comandamentul Britanic din Cairo?

Răspuns : Da. Am procurat locuința fiicei Dlui Barbu Știrbey, Ecaterina Știrbey, din București, Calea Victoriei colț cu Str. Bocului. Aceasta s'a întâmplat în primăvara anului 1944, după ce începuseră bombardamentele aeriene Anglo-Americane. Dl Barbu Știrbey era plecat atunci, la Cairo pentru a trata eșirea României din Războiu și condițiunile încheierei unui armistițiu. Eu discutasem în prealabil cu Dna Ec. Știrbey și apoi i-am comunicat lui C. Mugur, prin Dl Ing. Alex. Ionescu, ca să'l ducă pe Turcanu, împreună cu aparatul de radio transmisiuni la Palatul Știrbey, ceia ce s'a și făcut. Nicolae Turcanu s'a adăpostit și a lucrat cu aparatul său în Cas. Știrbey, timp de vreo 6 săptămâni, adică cam până pe la sfârșitul lunei Mai 1944.

Întrebare : Ce alte contacte ați mai avut cu acel sârb care îl însoțise în țară pe Turcanu?

Răspuns : Nu l'am mai văzut nici odată pe acel sârb.

Aceasta mi-este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Ștefănescu - București 27 Febr. 1950

B.

DECLARATIE

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU domiciliat în București Calea Dorobanţilor Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : După cele ce aţi stabilit în vara 1942 cu Dl.RICA GEORGESCU pentru a conduce şi sprijini băneşte acţiunea de informare militară şi politică a britanicilor, când aţi început această finanţare şi cum s'a produs ea ?

Răspuns : Această finanţare am început-o chiar din vara anului 1942, dându-i în fiecare lună D-lui ALEXANDRU IONESCU cam câte 4-500 mii lei.- La început, înainte de sosirea lui TURCANU în ţară aceşti bani au fost folosiţi pentru a se ajuta familiile prietenilor şi colaboratorilor D-lui RICA GEORGESCU, care erau arestaţi împreună cu el.- După sosirea lui TURCANU în ţară, adică începând din toamna anului 1943, am majorat sumele înmânate, lunar, D-lui Ing.ALEXANDRU IONESCU, cam la circa 6-700 mii lei lunar.- Aceste sume au fost utilizate pentru a se asigura locuinţele necesare lui TURCANU pentru ca el să poată lucra nestânjenit la primirea şi transmiterea mesagiilor cifrate către Comandamentul Britanic din Cairo.- Deasemenea, aceste sume de bani au fost utilizate spre a se acoperi cheltuelile necesare obţinerei informaţiunilor ce trebuiau transmise.-

Totodată din aceiaşi bani s'au acoperit cheltuelile de întreţinere ale lui TURCANU şi chiar ale lui C.MUGUR, care, atunci, era lipsit de mijloace.-

Intrebare : După arestarea lui N.TURCANU aţi continuat să înmânaţi acele sume D-lui Ing.ALEX.IONESCU ?

Răspuns : NICOLAE TURCANU a fost arestat pe la mijlocul lunei Iulie 1944, iar eu am înmânat în continuare sume de bani D-lui Ing.ALEX.IONESCU până la 23 August 1944.-

Intrebare : La ce sumă totală s'a ridicat până la 23 August 1944 finanţarea acestei acţiuni informative ?

Răspuns : In total, până la 23 August 1944, am înmânat în rate lunare, D-lui Ing.ALEXANDRU IONESCU, suma de circa 11 milioane lei.-

Intrebare : V'a fost restituită această sumă, când, de către cine şi în ce împrejurări ?

Răspuns : Pe la începutul anului 1945, încă în timpul guvernării Generalului RADESCU, această sumă de 11 milioane lei, mi-a fost restituită de către unnofiţer britanic dela Misiunea Britanică din Bucureşti.- Numele acestui ofiţer nu-l reţin, deoarece l-am văzut cu acel prilej pentru prima şi ultima oară.- El a venit într'o dimineaţă la biroul meu dela ROMANOFIR şi după ce mi-a arătat o notă ce conţinea toate plăţile lunare făcute de mine, mi-a restituit cele 11 milioane lei.- De bună seamă că a cunoscut aceste sume lunare dela Dl. RICA GEORGESCU care a fost ţinut cu regularitate în curent de către Dl. Inginer ALEX. IONESCU, asupra sumelor pe care acesta din urmă, le primea dela mine lunar.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX. A. STEFANESCU

Bucureşti 27 Februarie 1950

B.

Declaraţie

Subsemnatul Alex. G. Stefanescu, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr. 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Intrebare: După cele ce aţi stabilit în vara 1942 cu Dl. Rică Georgescu, pentru a conduce şi sprijini băneşte acţiunea de informare militară şi politică a Britanicilor, când aţi început această finanţare şi cum s'a produs ea?

Răspuns: Această finanţare am început-o chiar în vara anului 1942, dându-i în fie-care lună, D-lui Ing. Alex. Ionescu, cam câte 4-500 mii lei. La început, înainte de sosirea lui Turcanu în ţară, aceşti bani au fost folosiţi pentru a se ajuta familiile prietenilor şi colaboratorilor D-lui Rică Georgescu, care erau arestaţi împreună cu el. După sosirea lui Turcanu în ţară, adică începând din toamna anului 1943, am majorat sumele înmânate, lunar, D-lui Ing. Alex. Ionescu, cam la circa 6-700 mii lei lunar. Aceste sume au fost utilizate pentru a se asigura condiţiile necesare lui Turcanu, pentru ca el să poată lucra nestânjenit la primirea şi transmiterea mesajelor cifrate către Comandamentul Britanic din Cairo. De asemenea, aceste sume de bani au fost utilizate spre a se acoperi cheltuelile necesare obţinerii informaţiunilor ce trebuiau transmise. Tot d'odată din aceiaşi bani s'au acoperit cheltuelile de întreţinere ale lui Turcanu şi chiar ale lui C. Mucius, care, atunci, era lipsit de mijloace.

Intrebare: După arestarea lui N. Turcanu, aţi continuat să înmânaţi aceleaşi sume lunare D-lui Ing. Alex. Ionescu?

Răspuns: Nicolae Turcanu a fost arestat pe la mijlocul lunii Iulie 1944, iar eu am înmânat în continuare sume de bani D-lui Ing. Alex. Ionescu până la 23 August 1944.

Intrebare: La ce sumă totală s'a ridicat până la 23 August 1944 finanţarea acestei acţiuni informative?

Răspuns: In total, până la 23 Aug. 1944, am înmânat în rate lunare, D-lui Ing. Alex. Ionescu, suma de circa 11 milioane de lei.

Alex. A. Stefanescu — Buc. 27. Oct. 1950

Întrebare: V-a fost restituită această sumă, când, de către cine și în ce împrejurări?

Răspuns: Pe la începutul anului 1945, încă în timpul Guvernării Generalului Rădescu, această sumă de 11 milioane lei, mi-a fost restituită de către un ofițer Britanic de la Misiunea Britanică din București. Numele acestui ofițer nu-l rețin, deoarece eu l-am văzut cu acel prilej pentru prima și ultima oară. El a venit într-o dimineață la biroul meu de la Românofir și după ce mi-a arătat o notă ce conținea toate plățile lunare făcute de mine, mi-a restituit cele 11 milioane lei. De bună seamă că a cunoscut aceste sume lunare de la Dl Radu Georgescu care a fost ținut cu regularitate în curent de către d-l Inginer C-tin Ionescu, asupra sumelor pe care acesta din urmă le primea de la mine lunar. Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Ștefanescu. București 27 Feb. 1950

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : Când aţi început legăturile informative regulate cu Comandamentul Britanic din Cairo, prin recepţionare şi transmitere de mesagii cifrate ?

Răspuns: Legăturile regulate cu Comandamentul Britanic din Cairo, au început în toamna anului 1943, după sosirea în ţară a radiotelegrafistului N.TURCANU.- Aceste legături au fost asigurate prin utilizarea aparatului de radio transmisie pe care'l adusese cu el TURCANU, pe care eu l-am cunoscut sub numele de POPESCU.- De abia după 23 August 1944, am aflat că, în realitate, îl chema TURCANU.-

Intrebare : Cine se ocupa cu recepţionarea şi cu transmiterea mesagiilor cifrate ?

Răspuns : Cu aceasta se ocupa în mod exclusiv N.TURCANU care, era radiotelegrafist de specialitate.-

Intrebare : Cine se ocupa de descifrarea mesagiilor primite dela Cairo şi cu cifrarea mesagiilor ce se trimiteau la Cairo ?

Răspuns : Atât cu cifrarea cât şi cu descifrarea tuturor mesagiilor se ocupa exclusiv Dl.Ing.ALEX.IONESCU.-

Intrebare : Ce cifru a fost utilizat pentru aceste cifrări şi descifrări de mesagii şi de unde provenea acest cifru?

Răspuns : Până în primăvara anului 1944, Dl.Ing.ALEX.IONESCU, a avut un cifru cu ajutorul căruia el cifra şi descifra mesagiile.- Nu ştiu precis de unde avea Dl.Ing.ALEX.IONESCU acest cifru, însă după câte îmi amintesc, TURCANU adusese cu el, şi un cifru şi probabil că acesta a fost cifrul utilizat de Dl. Ing.ALEX.IONESCU, până în primăvara anului 1944.-

Intrebare : Dar începând din primăvara anului 1944 de care cifru s'a folosit Dl.Ing.ALEX.IONESCU şi de unde provenea acest cifru ?

Răspuns : In primăvara anului 1944, am fost prevenit într'o zi de către Dl.Ing.ALEX.IONESCU, că voi primi peste 2-3 zile vizita D-lui Ing.DIMITRIE GHEORGHIU care va veni la mine spre a-mi preda ceva, fără a-mi spune ce anume.- Trebuie să men-

ţionez aci că pe Dl.Ing.DIMITRIE GHEORGHIU, pe atunci Dir. General la Soc.Creditul Minier, nu-l cunoşteam personal deşi auzisem despre el din lumea petroliştilor.-

Intr'adevăr, după 2-3 zile, s'a prezentat la domiciliul meu din Calea Dorobanţilor Nr.81, într'o după amiază, Dl.Ing.GHEORGHIU, care după ce mi s'a recomandat, mi-a spus următoarele : "Domnule STEFANESCU, am primit instrucţiunea de a vă preda acest cifru, precum şi un aparat de radio transmisie care se află în posesia mea".- Spunându-mi acestea, mi-a predat un pacheţel legat cu sfoară în care se afla cifrul despre care îmi vorbise.- Acest pachet l-am primit, însă în privinţa aparatului de radio transmisiune l-am rugat să nu mi_l predea mie ci D-lui Ing.ALEX.IONESCU, i-am spus aceasta pentrucă Dl.Ing.ALEX.IONESCU, avea legătură directă cu TURCANU, care urma să lucreze şi pe acest aparat spre a se evita repetata transportare a aparatului său dintr'un loc într'altul, operaţie care comporta riscuri destul de mari.- Dl.Ing.GHEORGHIU, mi-a spus atunci că va lua contact cu Dl.Ing.ALEX.IONESCU şi va preda acestuia aparatul, după care a plecat.-Cifrul, pe care l-am primit atunci dela Dl.Ing.GHEORGHIU, l-am predat în aceeaşi seară sau în ziua următoare D-lui Ing.ALEX. IONESCU care a venit să-l ia dela domiciliul meu.- Acesta a fost cifrul pe care apoi l-a utilizat Dl.Ing.ALEX.IONESCU până la arestarea lui N.TURCANU, în Iulie 1944.- Cu privire la aparatul D-lui Ing.GHEORGHIU, l-am întrebat, după câteva zile pe Dl.Ing.IONESCU, dacă a primit acest aparat dela Dl. Ing.GHEORGHIU şi Dl.Ing.ALEX.IONESCU mi-a confirmat că a primit dela Dl.Ing.GHEORGHIU aparatul respectiv.-

Intrebare : Cam câte mesagii se primeau şi se transmiteau săptămânal la Cairo ?

Răspuns : Nu se trimiteau mai mult de 2-3 mesagii săptămânal, şi unele săptămâni nu s'a transmis nimic.- Deasemenea cam tot atâtea mesagii se primeau săptămânal dela Cairo.- In orice caz, după câte îmi pot aminti, numărul total al mesagiilor primite şi transmise până la arestarea lui TURCANU, în Iulie 1944, n'a depăşit cifra de una sută.-

Intrebare : In ce mod luaţi Dvs. cunoştinţă de textele mesagiilor primite precum şi de conţinutul mesagiilor ce trebuiau transmise ?

Răspuns : Atât textul mesagiilor primite cât şi al celor ce urmau să fie transmise, mi-au fost aduse la cunoştinţă în mod regulat şi exclusiv numai de Dl.Ing.ALEX.IONESCU,

care se ocupa cu cifrarea şi descifrarea acestor mesagii.- In acest sens, Dl. Ing. ALEX. IONESCU, venea la domiciliul meu sau la birou după necesităţi, adică în unele săptămâni de 2-3 ori pe săptămână, iar în alte săptămâni, deloc.-

Intrebare : Cine redacta mesagiile ce se transmiteau la Cairo şi dece natură au fost aceste mesagii ?

Răspuns : Aceste mesagii au fost de două feluri : politice şi informative.- Cele politice au fost redactate de Dl. IULIU MANIU şi ele érau predate D-lui Ing. ALEX. IONESCU, de către Dl. AUREL LEUCUTIE.- Mesagiile informative au fost redactate de mine şi deasemenea predate spre transmitere, D-lui Ing. ALEX. IONESCU.-

Intrebare : Cu ce nume conspirative erau semnate acele mesagii ?

Răspuns : Mesagiile D-lui IULIU MANIU, erau semnate cu numele convenţional "ALECU", iar mesagiile mele erau semnate cu numele convenţional "MIMI", pe care'l stabilisem cu Dl. DE CHASTELAINE cu prilejul plecării sale din ţară în Februarie 1941.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propiu, nesilit de nimeni.-

ss. ALEX. A. STEFANESCU

Buc. 28 Februarie 1950

Declaratie

Subsemnatul Alex. A. Ştefănescu, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr. 81, asupra celor întrebate declar următoarele:

A.

Întrebare: Când aţi început legăturile informative regulate cu comandamentul Britanic din Cairo, prin recepţionare şi transmitere de mesagii cifrate:

Răspuns: Legăturile regulate cu comandamentul Britanic din Cairo, au început în Toamna anului 1943, după sosirea în ţara a radio-telegrafistului N. Ţurcanu. Aceste legături au fost asigurate prin utilizarea aparatului de radio transmisie pe care'l adusese cu el Ţurcanu, pe care eu l'am cunoscut sub numele de Popescu. De abia după 23 august 1944, am aflat că, în realitate, îl chema Ţurcanu.

Întrebare: Cine se ocupa cu recepţionarea şi cu transmiterea mesagiilor cifrate?

Răspuns: Cu aceasta se ocupa în mod exclusiv N. Ţurcanu care era radio telegrafist de specialitate.

Întrebare: Cine se ocupa cu descifrarea mesagiilor primite de la Cairo şi cu cifrarea mesagiilor ce se trimeteau la Cairo?

Răspuns: Atât cu cifrarea cât şi cu descifrarea tuturor mesagiilor se ocupa exclusiv Dl Ing. Alex. Ionescu.

Întrebare: Ce cifru a fost utilizat pentru aceste cifrări şi descifrări de mesagii şi de unde provenea acest cifru?

Răspuns: Până în primăvara anului 1944 Dl Ing. Alex. Ionescu a avut un cifru cu ajutorul căruia el cifra şi descifra mesagiile. Nu ştiu precis de unde avea Dl Ing. Alex Ionescu acest cifru, însă după câte îmi amintesc, Ţurcanu adusese cu el şi un cifru şi probabil că acesta a fost cifrul utilizat de Dl Ing. Alex. Ionescu până în primăvara anului 1944.

Alex. A. Ştefănescu 28 Febr. 1950

Întrebare: Dar începând din Primăvara anului 1944, de care cifru s'a folosit d-l Ing. Alex. Ionescu și de unde provenea acest cifru?

Răspuns: In primăvara anului 1944, am fost prevenit într'o zi de către d-l Ing. Alex. Ionescu că voi primi, peste 2-3 zile vizita d-lui Ing. Dimitrie Gheorghiu care va veni la mine spre a-mi preda ceva, fără a-mi spune ce anume. Trebue să menționez aci că pe d-l Ing. Dimitrie Gheorghiu, pe atunci Dir. General la Soc. Creditul Minier, nu'l cunoșteam personal deși auzisem despre el din lumea petroliștilor.

Intr'adevăr, după 2-3 zile s'a prezentat, la domiciliul meu din calea Dorobanților No 81, într'o după amiază, d-l Ing. Gheorghiu, care, după ce'mi s'a recomandat, mi-a spus următoarele: „Domnule Ștefănescu, am primit instrucțiunea, de „a vă preda acest cifru precum și un aparat „de radio-transmisie care se află în posesia „mea". Spunându-mi acestea, mi-a predat un pachețel legat cu sfoară în care se afla cifrul despre care îmi vorbise. Acest pachet l'am primit, iar în privința aparatului de radio-transmisiune l'am rugat să nu mi-l predea mie ci d-lui Ing. Alex. Ionescu, i-am spus aceasta pentru că d-l Ing. Alex. Ionescu avea legătura directă cu Țurcanu, care urma să lucreze și pe acest aparat spre a se evita repetata transportare a aparatului dintr'un loc într'altul, operație care comporta riscuri destul de mari. D-l Ing. Gheorghiu, mi-a spus atunci că va lua contact cu d-l Ing. Alex. Ionescu și va preda acestuia aparatul, după care a plecat. Cifrul, pe care l'am primit atunci de la d-l Ing. Gheorghiu, l'am predat în aceiași seară sau în ziua următoare d-lui Ing. Alex. Ionescu care a venit să'l ia de la domiciliul meu. Acesta a fost cifrul pe care apoi l-a utilizat d-l Ing. Alex. Ionescu până la arestarea lui N. Țurcanu, în Iulie 1944. Cu privire la aparatul d-lui Ing. Gheorghiu, l-am întrebat, după câteva zile pe d-l Ing. Ionescu, dacă a primit acest aparat de la d-l Ing. Gheorghiu, și d-l Ing. Alex. Ionescu,

Alex. A. Ștefănescu 28. febr. 1956

mi-a confirmat că a primit, de la Dl. Ing. Gheorghiu, depeşele respective.

Întrebare: Cam câte mesagii se primeau şi se transmiteau săptămânal la Cairo?

Răspuns: Nu se transmiteau mai mult de 2-3 mesagii săptămânal, şi unele săptămâni nu s'a transmis nimic. De asemenea cam tot atâtea mesagii se primeau săptămânal de la Cairo. În ori-ce caz, după câte îmi pot aminti; numărul total al mesagiilor primite şi transmise până la arestarea lui Turcanu, în Iulie 1944, n'a depăşit cifra de una sută.

Întrebare: În ce mod luaţi Dv. cunoştinţă de textul mesagiilor primite precum şi de conţinutul mesagiilor ce trebuiau transmise?

Răspuns: Atât textul mesagiilor primite cât şi al celor ce urmau să fie transmise, mi-au fost aduse la cunoştinţă în mod regulat şi exclusiv numai de Dl Ing. Alex. Ionescu, care se ocupa cu cifrarea şi descifrarea acestor mesagii. În acest scop Dl Ing. Alex. Ionescu, venea la domiciliul meu sau la birou după necesităţi, adică în unele săptămâni de 2-3 ori pe săptămână, iar în alte săptămâni de loc.

Întrebare: Cine redacta mesagiile ce se transmiteau la Cairo şi de ce natură au fost aceste mesagii?

Răspuns: Aceste mesagii au fost de două feluri: politice şi informative. Cele politice au fost redactate de Dl Iuliu Maniu şi ele erau predate Dlui Ing. Alex Ionescu de către Dr Aurel Leucuţia. Mesagiile informative au fost redactate de mine şi de asemenea predate spre transmitere, Dlui Ing. Alex Ionescu.

adăugat de mine Alst.

Întrebare: Cu ce nume conspirative erau semnate acele mesagii?

Răspuns: Mesagiile Dlui Iuliu Maniu, erau semnate cu numele convenţional „Alecu", iar mesagiile mele erau semnate cu numele convenţional „Mimi", pe care-l stabilisem cu Dl Dechastelaine cu prilejul plecarii sale din ţară în Februarie 1941.

Aceasta îmi este declaraţia, pe care o dau, scrisă şi semnată propriu, nesilit de nimeni —

Alex. C. Stefanescu   Bucureşti 28 Febr. 1950.

A.

DECLARATIE

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr.81 asupra celor întrebare declar următoarele :

Intrebare : Cum erau semnate mesagiile cifrate primite dela Comandamentul Britanic din Cairo ?

Răspuns : Mesagiile primite din Cairo, erau semnate cu numele "TED".- Acesta era numele d-lui TED MASTERSON, fostul Director General al Societăţii Petrolifere "Unirea", care părăsise ţara prin luna Septembrie 1940.- Aceste mesagii erau numerotate în ordinea cronologică a trimiterei lor de către Comandamentul Britanic din Cairo.-

Intrebare : Ce conţinut aveau aceste mesagii ?

Răspuns : Prin aceste mesagii se confirma primirea mesagiilor trimise de către noi.- Deasemenea aceste mesagii conţineau de cele mai multe ori îndemnuri de a se trece la acţiune pentru ieşirea ţării din "Axă" şi întoarcerea armelor împotriva "Axei".- Incă de pe la sfârşitul anului 1943, în repetate rânduri Dl.IULIU MANIU a întrebat prin mesagiile sale, în ce măsură ne putea fi ajutată pe plan militar, o acţiune internă, de către Comandamentul Aliat din Cairo.- La acestea s'a primit dela Cairo asigurarea să putem conta pe sprijin aviatic.-

Intrebare : Ce conţineau mesagiile informative pe care le-aţi trimis la Cairo ?

Răspuns : Aceste mesagii conţineau diferite informaţii cu caracter militar, referitoare la depozite germane de material de răsboiu, (carburanţi, echipament, armament, etc.) aeroporturi germane, lagăre militare germane şi altele de acest gen.-

Intrebare : Cine v'a furnizat aceste informaţiuni ?

Răspuns : Unele din aceste informaţiuni se refereau la cele văzute de mine însumi în diferitele călătorii pe care le făceam în ţară în interes de afaceri; Altele mi-au fost furnizate, începând din iarna 1943 - 1944, de către Dl.Ing. EMIL CALMANOVICI, care mi-a comunicat că este în contact cu un Maior Inginer austriac, câştigat pentru cauza anti-nazistă.

Din spusele D-lui Ing.CALMANOVICI, ştiam că acest Maior austriac era cunoscut sub numele de "FRITZ" şi comunica D-lui CALMANOVICI informaţiuni în genul celor mai sus arătate.-

Intrebare : In acel interval de timp aţi fost în posesia Buletinului Siguranţei şi cum l-aţi căpătat ?

Răspuns : Cam de pe la sfârşitul anului 1943, sau chiar începutul anului 1944, Dl.Ing.ALEX.IONESCU îmi aducea săptămânal "Buletinul Siguranţei".- După câte am înţeles din cele spuse mie, de către Dl.Ing.ALEX.IONESCU, acest Buletin a fost obţinut prin intermediul unor poliţişti care fuseseră deasemenea câştigaţi pentru cauza anti-nazistă.- N'am cunoscut nici odată pe aceşti poliţişti şi nici Dl.Ing.ALEX.IONESCU nu mi-a spus cine sunt.- Nici după 23 August 1944, nu am aflat cine erau aceştia, căci nu m'am interesat.- Atâta pot menţiona că, după 23 Aug.1944, am auzit întâmplător dela Dl. RICA GEORGESCU sau poate dela Dl.Ing.ALEX.IONESCU, nu'mi aduc aminte, despre numele unui poliţist SAVA sau SAVU, care ar fi colaborat în acţiunea sus arătată.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propiu, nesilit de nimeni.-

ss. ALEX.A.STEFANESCU

1 Martie 1950

A.

Declarație

Subsemnatul Alex. A. Ștefanescu, domiciliat în București, Calea Dorobanților No 81, asupra celor întrebate declar următoarele:

Întrebare : Cum erau semnate mesagiile cifrate primite de la comandamentul Britanic din Cairo?

Răspuns : Mesagiile primite din Cairo erau semnate cu numele „Ted". Acesta era numele Dlui Ted Masterson, fostul director general al societății petrolifere „Unirea" care părăsise țara prin luna Septembrie 1940. Aceste mesagii erau numerotate în ordinea cronologică a trimiterii lor de către comandamentul Britanic din Cairo.

Întrebare : Ce conțineau aceste mesagii?

Răspuns : Prin aceste mesagii se confirma primirea mesagiilor trimise de către noi. De asemenea aceste mesagii conțineau de cele mai multe ori îndemnuri de a se trece la acțiune pentru ieșirea țării din „axă" și întoarcerea armelor împotriva „axei". Încă de pe la sfârșitul anului 1943, în repetate rânduri D'l Iuliu Maniu a întrebat prin mesagiile sale, în ce măsură ar putea fi sprijinită pe plan militar, o acțiune internă de către comandamentul aliat din Cairo. La aceasta s'a primit de la Cairo asigurarea că putem conta pe sprijin aviatic.

Întrebare : Ce conțineau mesagiile informative pe care le-ați trimis la Cairo?

Răspuns : Aceste mesagii conțineau diferite informații cu caracter militar referitoare la depozite germane de material de războiu, (carburanți, echipament, armament etc.) aeroporturi germane, lagăre militare germane și altele de acest gen.

Întrebare : Cine v'a furnizat aceste informațiuni?

Răspuns : Unele din aceste informațiuni se refereau la cele culese de mine însumi în diferitele călătorii pe care le făceam în țară în interes de afaceri; altele mi-au fost furnizate, începând din iarna 1943-1944, de către Dr. Ing. Emil Calmanovici, care mi-a comunicat că este în contact cu un maior inginer austriac, câștigat pentru cauza antinazistă.

Alex. A. Ștefanescu 1. Martie 1950

Din spusele d-lui Ing. Calmanovici, știam că acest maior austriac era cunoscut sub numele de „Fritz" și comunica d-lui Calmanovici informațiuni în genul celor mai sus arătate.

Întrebare: În acest interval de timp ați fost în posesia buletinului „Ajurante", și cum l-ați căpătat?

Răspuns: Cam de pe la sfârșitul anului 1943 sau chiar începutul anului 1944, d-l Ing. Alex. Ionescu, îmi aducea săptămânal „Buletinul Ajurante". După cele am înțeles, din cele spuse mie, de către d-l Ing. Alex Ionescu, acest buletin a fost obținut prin intermediul unor polițiști care fuseseră de asemenea câștigați pentru cauza anti-nazistă. N'am cunoscut niciodată pe acești polițiști și nici d-l Ing. Alex Ionescu nu mi-a spus cine sunt. Nici după 23 August 1944, nu am aflat cine erau aceștia, căci nu m'am interesat. Atâta pot menționa că, după 23 August 1944, am auzit întâmplător, de la d-l Radu Georgescu sau poate de la d-l Ing. Alex Ionescu, nu'mi aduc aminte, despre numele unui polițist Sava sau Savu, care ar fi colaborat în acțiunea sus arătată.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

Alex. G. Ștefănescu　　1 Martie 1950

B.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU,domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor Nr.81,asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : Ce s'a făcut cu aparatul de radio-transmisie pe care l-a primit Dl.Ing.ALEX.IONESCU în primăvara anului 1944 dela Dl.Ing.D.GHEORGHIU.-?

Răspuns : Acest aparat era destinat să constitue o rezervă pentru radio-telegrafistul N.TURCANU,în cazul în care aparatul său ar fi devenit neîntrebuinţabil,fie prin riscul de a fi mutat des dintr'un loc într'altul,fie chiar prin deteriorare.- După câte ştiu eu aparatul pe care Dl.Ing.ALEX.IONESCU l-a primit în primăvara anului 1944 dela Dl.Ing.D.GHEORGHIU, a rămas în păstrarea D-lui Ing.ALEX.IONESCU până imediat după 23 August 1944.-

Intrebare : S'a folosit Dl.Ing.ALEX.IONESCU de acest aparat ?

Răspuns : Eu nu ştiu ca Dl.Ing.ALEX.IONESCU să se fi folosit de acest aparat, deoarece el nu cunoştea technica necesară utilizării aparatului.- Dealtfel noi ne foloseam de aparatul lui N.TURCANU.-

Intrebare : Ce s'a făcut cu acest aparat după 23 August 1944 ?

Răspuns : Pe la mijlocul lunei Septembrie 1944,Dl. Ing.RICA GEORGESCU, mi-a comunicat că Dl.Căpitan PORTER dela Misiunea Britanică i-a cerut să fie restituite,Misiunei Britanice, atât aparatul lui N.TURCANU cât şi aparatul primit de Dl. Ing.ALEX.IONESCU dela Dl.Ing.D.GHEORGHIU.- Pe atunci Dl.Ing. RICA GEORGESCU era tot secretar de Stat la Ministerul Economiei Naţionale şi m'a chemat într'o dimineaţă la Minister, special, pentr a-mi spune că PORTER cere aparatele şi să îngrijesc de restituirea lor.- Eu i-am spus atunci D-lui RICA GEORGESCU că un aparat se află la Dl.Ing.ALEX.IONESCU şi că îi voi comunica să-l predea D-lui PORTER,iar în ce priveşte aparatul lui TURCANU,care fusese ridicat de autorităţi odată cu arestarea lui TURCANU, în Iulie 1944,i-am spus D-lui RICA GEORGESCU că nu ştiu nimic de soarta lui.-

./.

In aceiaş zi i-am comunicat D-lui ALEX.IONESCU să restitue aparatul aflat la el D-lui PORTER, întrucât acesta îl cerea.- Imi amintesc că a doua sau a treia zi, Dl.Ing. ALEX.IONESCU, mi-a confirmat că a predat D-lui PORTER aparatul.- Curând după aceasta eu l-am întâlnit incidental pe Dl. PORTER, nu-mi aduc aminte unde, şi l-am întrebat dacă a primit aparatele de radio-transmisiune şi Dl.PORTER mi-a confirmat că le-a primit.- Intrucât Dl.PORTER a întrebuinţat pluralul " le-am primit " am înţeles din aceasta, că primise şi aparatul ce fusese utilizat de TURCANU.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/.ALEX.A.STEFANESCU

1 Martie 1950.-

-1- 85

Declaraţie

Subsemnatul Alex. O. Ştefănescu, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor No 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Intrebare: Ce s'a făcut cu aparatul de radio transmisie pe care l'a primit Dl Ing. Alex. Ionescu, în primăvara anului 1944, de la Dl Ing. D. Gheorghiu?

Răspuns: Acest aparat, era destinat să constitue o rezervă pentru radio telegrafistul N. Turcanu, în cazul în care aparatul său ar fi devenit neintrebuintabil, fie prin riscul de a fi mutat des dintr'un loc într'altul, fie chiar prin deteriorare. După câte ştiu eu aparatul pe care Dl Ing. Alex. Ionescu l'a primit în primăvara anului 1944, de la Dl Ing. D. Gheorghiu, a rămas în păstrarea Dlui Ing. Alex. Ionescu până imediat după 23 August 1944.

Intrebare: S'a folosit Dl Ing. Alex Ionescu de acest aparat?

Răspuns: Eu nu ştiu ca Dl Ing. Alex Ionescu să se fi folosit de acest aparat, deoarece el nu cunoştea technica necesară utilizarii aparatului. De altfel noi ne folosceam de aparatul lui N. Turcanu.

Intrebare: Ce s'a făcut cu acest aparat după 23 August 1944?

Răspuns: Pe la mijlocul lunei Septembrie 1944, Dl Ing. Rică Georgescu, mi-a communicat că Dl Capitan Porter de la misiunea Britanică i-a cerut să fie restituite, misiunei Britanice, atât [illegible] aparatul lui N. Turcanu cât şi aparatul primit de Dl Ing. Alex Ionescu de la Dl Ing. D. Gheorghiu. Pe atunci Dl Ing. Rică Georgescu era sub secretar de Stat la Ministerul Economiei Nationale şi m'a chemat într'o diminiaţa la minister, special, pentru a'mi spune că Porter cere aparatele şi se interesează de restituirea lor. Eu i-am spus atunci, Dlui Rică Georgescu, că un aparat se află la Dl Ing. Alex Ionescu şi că îi voi communica să'l predea Dlui Porter, iar în ce priveşte aparatul lui Turcanu, care fusese ridicat de autorităţi; odată cu arestarea lui Turcanu, în Iulie 1944, i-am spus Dlui Rică Georgescu că nu ştiu nimic de soarta lui.

Alex. O. Ştefănescu - 1 Martie 1950

[illegible]

În aceiași zi, i-am comunicat d-lui Alex. Ionescu să restitue aparatul aflat la el, d-lui Porter, întrucât acesta îl cerea. Îmi amintesc, că a doua sau a treia zi, d-l Ing. Alex. Ionescu, mi-a confirmat că a predat d-lui Porter aparatul. Curând după aceasta eu l-am întâlnit incidental pe d-l Porter, nu-mi aduc aminte unde, și l-am întrebat dacă a primit aparatele de radio transmisiune și d-l Porter mi-a confirmat că le-a primit. Întrucât d-l Porter a întrebuințat pluralul „le-am primit", am înțeles din aceasta, că primise și aparatul ce fusese utilizat de Țurcanu.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu, nesilit de nimeni —

Alex. A. Ștefănescu   1 Martie 1950

C.

21 90

DECLARATIE

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : Pe radio-telegrafistul N.TURCANU l-aţi cunoscut ?

Răspuns : Da, l-am cunoscut.

Intrebare : Când şi în ce împrejurări l-aţi cunoscut ?

Răspuns : Pe la sfârşitul anului 1943 sau începutul anului 1944 a venit într'o dimineaţă la biroul meu dela Soc.Românofir, Dl.C.MUGUR care mi s'a plâns că N.TURCANU se ţine de chefuri şi chiar de beţii, că neglijează lucrul său la aparat şi că din cauza acestor chefuri se riscă chiar intervenţia Poliţiei ceia ce ar fi atras consecinţe grave, deoarece TURCANU stătea în Bucureşti cu acte falşe.- Faţă de această situaţie, Dl. C.MUGUR m'a rugat să accept să-l aducă pe N.TURCANU la mine pentru a-i pune în vedere să-şi schimbe purtarea.- Am acceptat acest lucru şi după câteva zile, într'o seară pe la orele 11 Dl. C.MUGUR,l-a adus la domiciliul meu din Calea Dorobanţilor 81 pe N.TURCANU.- Ei au venit împreună cu D-nii Ing.ALEX.IONESCU şi AUREL LEUCUTIA.- Această vizită a durat cel mult un sfert de oră şi cu acest prilej, i-am făcut lui N.TURCANU observaţiuni aspre, atrăgându-i atenţia că nu pentru chefuri şi beţii a fost trimis în ţară.- Tot odată i-am spus să lucreze cu seriozitate la aparat şi să se lase de chefuri, deoarece acestea ar putea atrage atenţia Poliţiei ceea ce ar duce la consecinţe grave pentru toţi. TURCANU a promis atunci că'şi va schimba purtarea.- Nici unul din cei prezenţi n'a intervenit în această discuţie, după care au plecat cu toţii.- De atunci nu l-am mai văzut pe N.TURCANU, nici chiar după 23 August 1944.- Menţionez că, cu acel prilej, N.TURCANU nu a ştiut cine sunt eu, întrucât nu i s'a spus cu cine va lua contact.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propiu, nesilit de nimeni.-

ss.ALEX.A.STEFANESCU

1 Martie 1950

- 1 -

215 102-

C.

Declaratie

Subsemnatul Alex. A. Stefanescu, domiciliat în București, Calea Dorobanților No 81, asupra celor întrebat, declar următoarele:

Intrebare: Pe radio telegrafistul N. Turcanu, l-ați cunoscut?

Răspuns: Da, l-am cunoscut.

Intrebare: Când, și în ce împrejurări l-ați cunoscut?

Răspuns: Pe la sfârșitul anului 1943 sau începutul anului 1944, a venit într-o dimineață la biroul meu, de la Soc. Romanafir, Dl C. Mugur, care mi s-a plâns că N. Turcanu se ține de chefuri și chiar de beții; că neglijează lucrul său la aparat, și că din cauza acestor chefuri se riscă chiar intervenția poliției, ceia ce ar fi atras consecințe grave, de oare-ce Turcanu stătea în București cu acte false. Față de această situație, Dl C. Mugur, m-a rugat să accept să-l aducă pe N. Turcanu la mine pentru a-i pune în vedere să-și schimbe purtarea. Am acceptat acest lucru și după câteva zile, într-o seară, pe la ora 11 Dl C. Mugur, l-a adus la domiciliul meu din Calea Dorobanților 81, pe N. Turcanu. Ei au venit împreună cu dnii Ing. Alex. Ionescu și Aurel Leucuția. Această vizită a durat cel mult un sfert de oră și cu acest prilej, i-am făcut lui N. Turcanu observațiuni aspre, atrăgându-i atenția că unii pentru chefuri și beții au fost trimiși în țară. Tot d'odată i-am opus să lucreze cu seriozitate la aparat și să se lase de chefuri, de oare-ce acestea ar putea atrage atenția poliției ceia ce ar duce la consecințe grave pentru toți. Turcanu a promis atunci că-și va schimba purtarea. Nici unul din cei prezenți n-au intervenit în această discuție, după care au plecat cu toții. De atunci nu l-am mai văzut pe N. Turcanu, nici chiar după 23 august 1944. Menționez, că, cu acel prilej, N. Turcanu, nu a știut cine sunt eu, întru cât nu i s-a spus cu cine va lua contact. Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Stefanescu - 1 Martie 1950

A.

D e c l a r a t i e

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU domiciliat în București Calea Dorobanților Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : Cu care comuniști ilegaliști ați avut legături înainte de 23 August 1944 ?

Răspuns : Am avut legături înainte de 23 August 1944 cu următorii : Ing.EMIL CAIMANOVICI,Ing.JACQUES BERMAN Ing.N.STEFAN,LUCRETIU PATRASCANU și încă o persoană pe care am cunoscut-o sub numele " SERGIU ",presupun nume convențional.- Dealtfel pe acesta din urmă persoană, am cunoscut-o și sub numele MARINESCU,presupun deasemenea convențional.- Menționez că am mai cunoscut și pe Dl.STROE MIHNEA.-

Intrebare : Pe cine ați cunoscut mai întâi dintre acești comuniști,când i-ați cunoscut,unde,prin cine și în ce împrejurări ?

Răspuns : Intâi am cunoscut pe Domnii Ing.EMIL CAIMANOVICI și JACQUES BERMAN.- Aceasta s'a întâmplat în toamna anului 1942,amândoi fiindu-mi prezentați de către Dl Ing.DRAGOS POPP,pe atunci director general la Intreprinderile Generale Technice Ing.TIBERIU EREMIA și care era prieten cu ei.- Eu eram în consiliul " Intreprinderilor EREMIA " și chiar în urma recomandării mele Dl.Ing.DRAGOS POPP fusese numit director general al acestei întreprinderi.- Dl.Ing. DRAGOS POPP,care cunoștea antipatia mea pentru naziști și nazism,m'a întrebat într'o dimineață din toamna anului 1942, la biroul meu dela ROMANOFIR dacă n'aşi fi dispus să cunosc 2-3 prieteni ai săi comuniști.- L-am întrebat atunci dacă nu cumva este vorba de niște impostori și atunci Dl.Ing. DRAGOS POPP mi-a pomenit numele D-lor Ing.EMIL CAIMANOVICI și JACQUES BERMAN, despre care deși nu-i cunoșteam personal, știam că sunt oameni serioși.- Am acceptat să fac cunoștința acestor domni,pe deoparte pentru a colabora cu ei pe linie antinazistă și pe de altă parte pentrucă propunerea D-lui Ing.DRAGOS POPP venise într'o epocă în care aveam le-

./.

gături cu D-nii DE CHASTELAINE şi ELLERINGTON din Istambul, precum şi cu RICA GEORGESCU pe aceiaş linie de informare militară şi politică a Britanicilor, socotind deci că aceste legături vor fi utile pe această linie.-Drept urmare, după 2-3 zile, Dl.Ing.DRAGOS POPP a venit într'o dimineaţă la biroul meu, la ROMANOFIR, însoţit fiind de D-nii Ingineri E.CALMANOVICI şi J.BERMAN.- Astfel am făcut cunoştinţă lor.-

Intrebare : Ce aţi discutat cu D-nii Ingineri CALMANOVICI şi BERMAN la această primă întâlnire cu ei ?

Răspuns : Această primă întâlnire a durat cel mult 15-20 minute şi ea a avut caracterul unei prime luări de contact.- S'a stabilit totuşi că momentul de atunci impunea necesitatea unei colaborări între noi, pentru a se organiza o acţiune care să determine eşirea României din Axă şi întoarcerea armelor împotriva Axei, precum şi pentru a se finanţa această acţiune.- Dl.Ing.DRAGOS POPP a asistat şi el la cele discutate, după cum dealtfel şi mai târziu a luat parte la alte întâlniri pe care le-am avut cu D-nii Ing.CALMANOVICI şi BERMAN.- Cu acelaş prilej am stabilit ca peste o zi două să ne întâlnim din nou la biroul D-lui Ing.BERMAN, la Soc." SIGMA " din Str.Lahovary vis-a-vis de Biserica Albă.

Intrebare : Cine a participat la a doua întâlnire pe care aţi avut-o cu D-nii Ing.CALMANOVICI şi BERMAN, care a fost scopul ei şi ce s'a stabilit cu acel prilej ?

Răspuns : A doua sau a treia zi, după amiază Dl. Ing.DRAGOS POPP m'a luat dela birou şi m'a condus la biroul D-lui BERMAN dela Soc."SIGMA" unde am găsit de faţă pe D-nii Ing.E.CALMANOVICI, Ing.J.BERMAN şi Ing.N.STEFAN.- Pe acesta din urmă l-am cunoscut chiar atunci deşi auzisem despre el ştiind că pe atunci era subdirector general în Direcţiunea Drumurilor la Ministerul Lucrărilor Publice.- Scopul acestei întâlniri a fost de a concretiza primele măsuri de luat cu privire la acţiunea mai sus menţionată.- S'a stabilit atunci să se tipărească o gazetă " ROMANIA LIBERA " şi să se asigure mijloacele financiare, pentru tipărirea şi difuzarea acestei gazete ; pentru a se iniţia acţiuni de sabotaj ; pentru a se procura informaţii şi pentru a se ajuta materialiceşte cei închişi şi familiile lor.-

Planul de acţiune mai sus menţionat a fost expus de Dl.Ing.CALMANOVICI şi eu mi-am exprimat acordul cu acest plan.- Cu acelaş prilej eu le-am spus că am legături cu anumiţi britanici din Istambul, fără a pomeni nume, arătan-

du-le că informaţiile ce urmau să fie procurate de ei şi prietenii lor, le voi transmite britanicilor cu eram în legătură.- Ei s'au declarat de acord cu aceasta.-

Intrebare : La cea epocă aveaţi legături cu Dl. Ing.RICA GEORGESCU,pe linia informării britanicilor ?

Răspuns : Da,tocmai, eu luasem, nu cu mult înainte, legături cu Dl.Ing.RICA GEORGESCU la închisoarea Malmaison.-

Intrebare : I-aţi comunicat D-lui RICA GEORGESCU, faptul că aţi intrat în legătură cu anumite elemente comuniste

Răspuns : Da,i-am comunicat D-lui Ing.RICA GEORGESCU,acest fapt cu prilejul celei de a doua întâlniri pe care am avut-o cu Dl.Ing.RICA GEORGESCU,chiar la el acasă,în Str. Dr.Mora.- I-am spus cu acel prilej D-lui RICA GEORGESCU că această colaborare,pe care o stabilisem cu comuniştii mai sus arătaţi va fi foarte folositoare mai ales cu privire la procurarea de informaţii.- Dl.Ing.RICA GEORGESCU a fost în totul, de acord cu mine,mai ales având în vedere faptul că,după cum el însuşi mă anunţase,urma să sosească în ţară un radiotelegrafist trimis de britanici,tocmai pentru a se putea relua legăturile regulate cu britanicii,în vederea informării lor militare şi politice.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,susţin şi semnez propriu,nesilit de nimeni.-

ss/.ALEX.A.STEFANESCU

Bucureşti 2 Martie 1950

A.

- 1 -

219 (9)

Declaratie

Subsemnatul Rica A. Ştefănescu domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor No 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Întrebare: Cu care comunişti ilegalişti aţi avut legătura înainte de 23 August 1944?

Răspuns: Am avut legătură înainte de 23 August 1944 cu următorii: Ing. Emil Calmanovici, Ing. Jacques Berman, Ing. N. Ştefan, Lucreţiu Pătrăşcanu, şi încă o persoană pe care am cunoscut-o sub numele Sergiu, presupun nume convenţional. De altfel pe aceasta din urmă persoană, am cunoscut-o şi sub numele Mareş, presupun de asemenea convenţional. Menţionez că am mai cunoscut şi pe d-l [illegible].

Întrebare: Pe cine aţi cunoscut mai întâi dintre aceşti comunişti; când i-aţi cunoscut, unde, prin cine şi în ce împrejurări?

Răspuns: Întâi am cunoscut pe Domnii Ing. Emil Calmanovici şi Jacques Berman. Aceasta s-a întâmplat în toamna anului 1942, amândoi fiindu-mi prezentaţi de către D-l Ing. Dragoş Popp, pe atunci Director General la Întreprinderile Generale Technice, Ing. Tiberiu Eremia, şi care era prieten cu ei. Eu eram în Consiliul „Întreprinderile Eremia" şi chiar în urma recomandării mele d-l Ing. Dragoş Popp fusese numit Director General al acestei Întreprinderi. D-l Ing. Dragoş Popp, care cunoştea antipatia mea pentru nazişti şi nazism, m-a întrebat într-o dimineaţă în toamna anului 1942, la biroul meu de la Comanditare, dacă n-aşi fi dispus să cunosc 2-3 prieteni ai săi comunişti. L-am întrebat atunci dacă nu cumva este vorba de nişte impostori şi atunci d-l Ing. Dragoş Popp mi-a pomenit numele D-lor Ing. Emil Calmanovici şi Jacques Berman, despre care, deşi nu-i cunoşteam personal, ştiam că sunt oameni serioşi. Am acceptat să fac cunoştinţă acestor domni, pe de o parte pentru a colabora cu ei pe linie anti-nazistă şi pe de altă parte pentru că propunerea D-lui Ing. Dragoş Popp, venise într-o epocă în care aveam legături cu D-nii Dechastelain şi [illegible], la Istanbul, precum şi cu Rică Georgescu pe aceeaşi linie de

Rica. A. Ştefănescu 2 Martie 1950

informare militară şi politică a Britanicilor, socotind deci că, aceste legături vor fi utile pe această linie. Drept urmare, după 2-3 zile, Dl. Ing. Dragoş Popp a venit într'o dimineaţă, la biroul meu, la Romanofir, însoţit fiind de d-nii ingineri E. Calmanovici şi J. Berman. Ast-fel am făcut cunoştinţa lor.

Întrebare: Ce aţi discutat cu d-nii ingineri Calmanovici şi Berman, la această primă întâlnire cu ei?

Răspuns: Această primă întâlnire a durat, cel mult 15-20 minute şi ea a avut caracterul unei prime luări de contact. S'a stabilit totuşi că momentul de atunci impunea necesitatea unei colaborări, între noi, pentru a se organiza o acţiune care să determine ieşirea României din axă şi întoarcerea armelor împotriva axei, precum şi pentru a se finanţa această acţiune. Dl. Inginer Dragoş Popp a asistat şi el la cele discutate, după cum de alt-fel şi mai târziu a luat parte la alte întâlniri pe care le-am avut cu D-nii Ing. Calmanovici şi Berman. Cu acelaş prilej am stabilit ca peste o zi, două să ne întâlnim din nou la biroul d-lui Ing. Berman, la Soc. „Sigma" din str. Lahovary, vis-a-vis de biserica Albă.

Întrebare: Cine a participat la a doua întâlnire pe care aţi avut-o cu domnii Ing. Calmanovici şi Berman, care a fost scopul ei şi ce s'a stabilit cu acel prilej?

Răspuns: A doua, sau a treia zi, după amiaza, Dl. Ing. Dragoş Popp, m'a luat de la birou şi m'a condus la biroul D-lui Berman, de la Soc. „Sigma" unde am găsit de faţă pe domnii Ing. E. Calmanovici, Ing. J. Berman şi Ing. N. Ştefan. Pe acesta din urmă l-am cunoscut chiar atunci deşi auzisem despre el ştiind că pe atunci era sub Dir. Gl. al Direcţiunii Drumurilor, la Ministerul Lucrărilor Publice. Scopul acestei întâlniri a fost de a concretiza primele măsuri de luat cu privire la acţiunea mai sus menţionată. S'a stabilit atunci: să se tipărească o gazetă „România Liberă" şi să se asigure mijloacele financiare, pentru tipărirea şi difuzarea acestei gazete; pentru a se întreprinde acţiuni de sabotaj, pentru a se procura informaţii şi pentru a se ajuta materialiceşte cei arestaţi şi familiile lor.

Alex. A. Ştefanescu 2 Martie 1950

Planul de acțiune mai sus menționat a fost expus d-lui Ing. Calmanovici și el și-a exprimat acordul cu acest plan. Cu același prilej eu le-am spus că am legături cu anumiți britanici din Istanbul, fără a pomeni nume, arătându-le că informațiile ce urmau să fie procurate de ei și prietenii lor, le vom transmite britanicilor cu care eram în legătură. Ei s-au declarat de acord cu aceasta.

Întrebare: La acea epocă aveați legătură cu d-l Ing. Rică Georgescu, pe linia informării britanicilor?

Răspuns: Da, tocmai. Restabilisem, nu cu mult înainte, legătura cu d-l Ing. Rică Georgescu, la închisoare, menționată.

Întrebare: I-ați comunicat D-lui Rică Georgescu faptul că ați intrat în legătură cu anumite elemente comuniste?

Răspuns: Da, i-am comunicat D-lui Ing. Rică Georgescu acest fapt cu prilejul celei de a doua întâlniri pe care am avut-o cu d-l Ing. Rică Georgescu, chiar la el acasă în Str. Dr. Mora. Cu acel prilej i-am spus d-lui Rică Georgescu că această colaborare, pe care o stabilisem cu comuniștii mai sus arătați, va fi foarte folositoare, mai ales în privința procurării de informații. D-l Ing. Rică Georgescu a fost în totul de acord cu mine, mai ales având în vedere faptul că, după cum el însuși îmi amintise, urma să organizeze în țară un radio-telegrafist, trimis de britanici, tocmai pentru a se putea relua legăturile regulate cu britanicii, în vederea informării lor militare și politice.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu nesilit de nimeni —

Alex. A. Ștefănescu.

București, 2 martie 1950

DECLARATIE

Subsemnatul ALEXANDRU STEFANESCU, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Calea Dorobanţi Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : Aţi mijlocit după 23 August 1944 întrevederi între anumite personalităţi britanice şi alte persoane ?

Răspuns : Da, am uşurat astfel de întrevederi în 3 rânduri, după 23 Aug.1944 ?

Intrebare : Si unde au avut loc aceste întrevederi ?

Răspuns : Chiar în locuinţa mea.-

Intrebare :Care au fost aceste întrevederi, când au avut loc şi ce persoane au participat la ele ?

Răspuns : In cursul lunei Septembrie 1944, Căpitan PORTER dela Misiunea Britanică şi Dl.GIBSON corespondent de presă britanică, şi-au exprimat dorinţa faţă de mine de a cunoaşte pe unii din comuniştii pe care îi cunoşteam eu.- Le-am spus că eu cunosc pe unii dintre comunişti pe care îi socoteam de vază şi cu care colaborasem înainte de 23 August.- Le-am propus să-i invit la dejun la mine într'una din zile să se întâlnească.- Am invitat pe Dl.CALMANOVICI, pe BERMAN personal şi i-am rugat pe ei să mai invite şi alte persoane dintre cunoscuţii lor apropiaţi care ar fi dispuşi să vină.-

I-am invitat şi pe Domnul PATRASCANU, dar acesta s'a scuzat fiindcă tocmai se întorsese dela Moscova şi era foarte ocupat.- Am mai invitat şi pe Dl.DRAGOS POPP, dar nu pot să afirm cu siguranţă.- Dl.CALMANOVICI şi BERMAN mi-au comunicat că ar fi dispuşi să vină şi domnul SERGIU şi domnul MAURER.- Am spus că sunt bucuros de lucrul acesta şi ei au participat.- Domnul BERMAN a fost şi cu Doamna şi cred că şi domnul CALMANOVICI şi dacă a fost şi POPP şi el a fost cu Doamna.-

Acest dejun s'a desfăşurat în mod normal şi la sfârşitul mesei s'au angajat discuţii.- Au fost discuţii de [illegible]din general.-

A doua întâlnire am uşurat pe la sfârşitul Octombrie sau mijlocul lui Octombrie 1944, poate începutul lui Noembrie nu-mi aduc aminte.- Domnul LEROUGETEL, reprezentantul diplomatic britanic în Comisia Aliată de Control şi-a exprimat do-

Alex. A. Stefanescu

rinţa de a cunoaşte pe unii din fruntaşii comunişti pe care îi cunoşteam eu.- Am răspuns că cunosc pe domnul PATRASCANU mai deaproape.-

<u>Intrebare</u> : Cum aţi facilitat întrevedrea dintre domnul LEROUGETEL şi LUCRETIU PATRASCANU ?

<u>Răspuns</u> : L-am întrebat pe domnul PATRASCANU dacă ar fi dispus să-l întâlnească pe domnul LEROUGETEL, care şi-a exprimat dorinţa de a-l întâlni.- Am aranjat această întâlnire la mine acasă.- Am comunicat D-lui PATRASCANU că această întâlnire va avea loc la mine acasă, fără protocol, la o ceaşcă de ceai între bărbaţi.-

Intr'una din zile, pe la orele 5, a venit la mine domnul PATRASCANU.- Aproape în acelaş timp a sosit şi Dl.LEROUGETEL.- Le-am servit ceai, am vorbit generalităţi împreună, şi domnul PATRASCANU şi LEROUGETEL au stat împreună pe aceeaşi canapea.- Au vorbit şi lucruri pe care nu le-am reţinut şi nu am înţeles să mă amestec în convorbirea lor. Am făcut în aşa fel încât convorbirea lor să nu fie stânjenită de mine.- Nu pot să redau cele ce au vorbit fiindcă nu le-am auzit.- Această întâlnire a durat aproape o oră, după care fiecare a plecat.-

<u>Intrebare</u> : Si care a fost a treia întrevedere pe care aţi uşurat-o Dvs ?

<u>Răspuns</u> : In primăvara anului 1947, cred, domnul HOLMAN, Ministrul Marei Britanii la Bucureşti, m'a întrebat dacă cunosc pe ALEXANDRU POPP dela Reşiţa.- Am spus că da.- Mi-a răspuns că ar dori să-l cunoască şi eu am răspuns că îi pot înlesni acest lucru, invitându-i împreună la masă la mine, lucru pe care l-am făcut şi într'una din zile la dejun la mine acasă s'au întâlnit domnul HOLMAN cu domnul ALEXANDRU POPP, ambii fiind însoţiţi de soţiile respective.- După dejun, domnul HOLMAN s'a întreţinut cu domnul POPP, eu stând de vorbă cu doamnele.-

Nu am luat parte la convorbirea lor.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propiu, nesilit de nimeni.-

Alex. A. Ştefanescu 4. Martie 1950

4.III.1950

A.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEXANDRU STEFANESCU, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : L-aţi cunoscut pe domnul inginer ALEXANDRU POPP, fost Director General la Societatea Reşiţa ?

Răspuns : L-am cunoscut prin anul 1942 la Creditul Industrial unde domnul ALEXANDRU POPP venea din când în când în legătură cu creditele pe care le solicita dela Creditul Industrial.-

Mai târziu, probabil prin 1943 mi-a vorbit despre ALEXANDRU POPP domnul MAX AUSCHNIT, în momentul când îi solicitam contribuţia sa pentru fondul de susţinere a acţiunii antinaziste din care făceam parte.-

Cu această ocazie, domnul AUSCHNIT mi-a vorbit de domnul ALEXANDRU POPP şi mi-a spus că domnul POPP care se bucura de mare popularitate printre muncitorii dela Reşiţa are o organizaţie importantă în acea regiune.-

Am discutat această chestiune cu domnul POPP mai târziu dar nu-mi aduc aminte unde.- Poate că, le-am discutat, aceste lucruri, chiar la domnul AUSCHNIT.-

Domnul POPP mi-a spus că muncitorii dela Reşiţa erau socialişti şi că această grupare importantă socialistă era condusă de un domn GHERMAN.- Pe acest domn GHERMAN l-am cunoscut mai târziu, cred în anul 1945, fiindu-mi prezentat de domnul POPP în cursul unei călătorii cu avionul, eu mergând sau venind dela Craiova şi domnul POPP cu acest domn GHERMAN venind sau mergând la Reşiţa.-

Intrebare : Cum aţi colaborat în continuare cu domnul POPP în cadrul acţiunii la care aţi participat dvs. până la 23 Aug.1944 ?

Răspuns : Deşi după prima convorbire avută cu domnul POPP în legătură cu această chestiune, l-am întâlnit de multe ori, totuşi această chestiune nu a mai fost discutată şi nici nu i-am dat vre-o indicaţiune şi nici domnia sa nu mi-a comu-

.// Alex. A. Stefanescu

 224 224 160

nicat ceva în legătură cu activitatea pe care o duce la Reşiţa în legătură cu acţiunea antinazistă.-

Intrebare : Cum aţi colaborat în continuare cu domnul POPP în cadrul acţiunii la care aţi participat dvs. după 23 August 1944 ?

Răspuns : N'am colaborat în nici-o formă şi în nici un fel după 23 August 1944, la nici un fel de acţiune.-

Pe domnul POPP îl vedeam din când în când, întâlnindu-l în avion, în 1945, în avionul din Timişoara, în drumul meu la Craiova sau dela Craiova spre Bucureşti.-

Intr'unul din aceste voiajuri, domnul POPP mi-a făcut cunoştinţă cu un domn GHERMAN.-

L-am întâlnit pe domnul POPP în diferite ocazii în interes de afaceri, în decursul anului 1945 sau 1946 sau chiar în 1947.-

Deasemeni l-am întâlnit pe Dl.POPP la mine acasă cu prilejul unui dejun la care a participat şi domnul ADRIAN HOLMAN, Ministru Marei Britanii la Bucureşti, care mă rugase să-i fac cunoştinţă cu domnul ALEXANDRU POPP şi în vederea cărui scop îl invitasem la dejun şi pe domnul inginer ALEXANDRU POPP.

L-am întâlnit pe domnul POPP prin Noembrie 1947 într'o seară pe la ora 6 la Societatea Reşiţa, unde m'am abătut din drumul meu spre casă la Reşiţa şi am intrat la domnul POPP cu care am vorbit despre situaţia generală din acel moment.-

Cu acest prilej am discutat despre necesitatea editării şi publicării unui ziar clandestin îndreptat împotriva regimului actual.- Domnul POPP susţinea că s'ar găsi fonduri în acest scop.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propiu, nesilit de nimeni.-

7 Martie 1950 Al. Ştefănescu Bucureşti 7 Martie 1950

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.STEFANESCU,cu ultimul domiciliu în Bucureşti,Calea Dorobanţilor Nr.81,asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare : Când l-aţi văzut prima dată pe LUCRETIU PATRASCANU,în timpul celui de al doilea război mondial ?

Răspuns : Pe Dl.LUCRETIU PATRASCANU l-am cunoscut în timpul celui de al doilea război mondial,fiindu-mi prezentat de către Dl.Inginer EMIL CALMANOVICI, după câte îmi pot aminti,pe la sfârşitul verei anului 1942.- Această prezentare a avut loc la locuinţa mea din Calea Dorobanţilor Nr.81,cam între orele 9 şi 10 seara,de faţă fiind în afară de mine numai Dl.L.PATRASCANU şi Dl.Inginer EMIL CALMANOVICI.- Această prezentare s'a produs în urma sugestiei D-lor ingineri CALMANOVICI şi J.BERMAN,pentru a intra şi eu în legătură personală cu Dl.L.PATRASCANU,care, după câte mi s'a spus,era, pe atunci unul dintre fruntaşii comunişti.- Scopul acestei legături personale cu Dl.PATRASCANU, era, după cele ce mi s'au spus de către domnii ingineri BERMAN şi CALMANOVICI,acela de a organiza şi îndruma în comun o serie de acţiuni anti-hitleriste.-

Intrebare : Unde v'aţi întâlnit cu Dl.PATRASCANU,în ce împrejurări,în ce scop şi cine mai era de faţă ?

Răspuns : Prima mea întâlnire cu Dl.PATRASCANU a avut loc în împrejurările arătate mai sus.- In afară de această primă întâlnire,am mai avut cu Dl.PATRASCANU,cel mult încă trei întrevederi între sfârşitul verei 1942 şi 23 August 1944.-Aceste

./.

întrevederi au avut loc la locuința mea din Calea Dorobanților Nr.81, tot seara, cam între orele 9-10.- Dl.PATRASCANU venea însoțit de Dl.Inginer CALMANOVICI, care după ce îl conducea până în locuința mea, se retrăgea.- Deci, la aceste întrevederi, în afară de mine și Dl.PATRASCANU n'a asistat nimeni.- Scopul acestor întrevedri era acela pe care l-am arătat mai sus.-

Intrebare : Ce probleme ați discutat cu LUCRETIU PATRASCANU la primele întrevederi, din timpul celui de al doilea război mondial ?

Răspuns : La prima luare de contact cu Dl.L.PATRASCANU, am făcut împreună, un tour de orizont asupra situației politice și am căzut de acord, că este necesar, să se inițieze o serie de acțiuni, cu caracter anti-hitlerist și implicit anti-Antonescian, în scopul de a slăbi cât mai mult cu putință mașina de război Hitleristă.- Am convenit deasemenea că, la executarea acestor acțiuni trebuesc coalizate toate forțele dispuse să meargă pe această linie, indiferent de credințele politice ale acestor forțe.- In principal trebuiau strânse la un loc, într'un front unic anti-hitlerist, forțele comuniștilor, ale social-democraților, precum și ale național-țărăniștilor și ale național liberalilor Brătieniști.- Dl.PATRASCANU care se pare că cunoștea relațiile mele de prietenie cu domnii IULIU MANIU și Dl.DINU BRATIANU era de părere și stăruia ca eu, la rândul meu, să stărui și să conving pe domnii MANIU și BRATIANU, de necesitatea alcătuirii acestui front unic anti-hitlerist.- Acesta a fost conținutul primei întrevederi cu Dl.L. PATRASCANU și eu am convenit ca să insist pe lângă domnii MANIU și BRATIANU în sensul arătat mai sus.-

A doua întrevedere cu Dl.PATRASCANU a avut loc, cam după vreo 2 luni și în toamna anului 1942, cred, tot la locuința mea din Calea Dorobanților Nr.81, tot cam între orele 9-10 seara.- Dl.Inginer E.CALMANOVICI, după ce l-a condus pe Dl.L.PATRASCANU la locuința mea, s'a retras imediat, astfel că am rămas între patru ochi cu Dl.L.PATRASCANU

./.

Cu acest prilej am convenit că este necesar să se strângă fonduri atât pentru imprimarea şi difuzarea unui ziar clandestin "România Liberă" în care opinia publică să fie antrenată pe linia anti-hitleristă,cât şi pentru iniţierea şi executarea unor acţiuni de sabotaj,care să slăbească efortul de război hitlerist.-

Prima întrevedere a durat cam trei sferturi de oră,iar cea de a doua cam o oră sau o oră şi jumătate.-

Intrebare : Care a fost obiectivul Dvs.principal,ce l-aţi urmărit în relaţiile Dvs. cu LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns : Relaţiile cu Dl.PATRASCANU nu au început din iniţiativa mea ci la sugestia D-lor ingineri CALMANOVICI şi BERMAN.- In relaţiile mele cu Dl. PATRASCANU,nu am urmărit alt obiectiv decât acela arătat mai sus,adică de a colabora cu domnia sa,cât mai strâns, la iniţierea şi executarea unor acţiuni cu caracter anti-hitlerist,pentru a paraliza pe cât posibil,maşina de război hitleristă.-

Intrebare : Cum aţi început Dvs. să realizaţi acest obiectiv ?

Răspuns : Aşa precum am arătat în răspunsurile mele anterioare.-

Intrebare : Care au fost propunerile pe care Dvs.le-aţi făcut lui L.PATRASCANU ?

Răspuns : Singurele propuneri pe care le-am făcut eu D-lui PATRASCANU,au fost acelea menţionate mai sus cu privire la alcătuirea unui front unic anti-hitlerist în vederea iniţierii şi executiunii de acţiuni care să paralizeze efortul de război al Germaniei hitleriste.- Nu am făcut D-lui L.PATRASCANU,niciodată,nici un fel de alte propuneri de altă natură decât aceia arătată mai sus.-

Intrebare : Despre care persoane ,care se aflau în conducerea Partidului Comunist Român din acel timp aţi discutat cu L.PATRASCANU ?

Răspuns : Nu am discutat cu Dl.PATRASCANU,niciodată,în acel timp,despre alte persoane din conducerea

./.

Partidului Comunist din acea vreme.- Eu l-am mai văzut pe Dl.PATRASCANU,în trei rânduri după 23 August 1944,dar nici cu acele ocaziuni,n'am discutat cu domnia sa nimic despre conducătorii Partidului Comunist Român.- L-am văzut prima oară cam pe la 26-27 August 1944,în subsolul Băncii Naționale unde se aflau majoritatea membrilor primului guvern SANATESCU.- Cu acel prilej am avut un simplu schimb de cuvinte de politeță şi Dl.PATRASCANU mi-a spus că va pleca în curând la Moscova pentru semnarea Convenției de Armistițiu.- A doua oară,după 23 August 1944, l-am văzut pe Dl.PATRASCANU la domnia sa acasă, unde m'am dus să-l văd pe la finele lunei Septembrie sau începutul lunei Octombrie 1944,şi cu care prilej l-am invitat să vină la mine peste câteva zile pentru a face cunoştință personală cu Dl.LEROUGETEL,reprezentantul Marei Britanii în Comisia Aliată de Control,care îşi exprimase față de mine dorința de a cunoaşte pe Dl.L.PATRASCANU.- Pentru a 3-a oară după 23 August 1944 l-am văzut pe Dl.PATRASCANU,la mine acasă în cursul lunei Octombrie 1944,după amiază pe la orele 5-6,când l-a cunoscut personal pe Dl.LEROUGETEL.- In niciuna din ocaziile mai sus arătate n'am discutat cu Dl.PATRASCANU, nimic,în legătură cu persoanele din conducerea Partidului Comunist Român.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin şi semnez propriu,nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX.A.STEFANESCU

Bucureşti 22 Septembrie 1950

229 223 6

A.

Declaratie

Subsemnatul Alex. A. Stefanescu, cu ultimul domiciliu în Bucuresti, calea Dorobantilor No 81, asupra celor întrebate, declar, următoarele:

Întrebare: Când l-ați văzut prima dată pe Lucrețiu Pătrășcanu, în timpul celui de al doilea răsboi mondial?

Răspuns: Pe Dl Lucrețiu Pătrașcanu l-am cunoscut în timpul celui de al doilea răsboi mondial, fiindu-mi prezentat de către Dl Inginer Emil Calmanovici, după câte îmi pot aminti, pe la sfârsitul verei anului 1942. Această prezentare a avut loc la locuinta mea din calea Dorobantilor No 81, cam între orele 9 și 10 seara, de față fiind în afara de mine numai Dl L. Pătrașcanu și Dl Inginer Emil Calmanovici. Această prezentare s'a produs în urma sugestiei Dlor Ingineri Calmanovici și J. Berman, pentru a intra și eu în legatură personală cu Dl L. Pătrașcanu, care, după câte mi s'a spus, era, pe atunci, unul dintre fruntașii comuniști. Scopul acestei legaturi personale cu Dl Pătrășcanu, era, după cele ce'mi s'au spus de către domnii Ingineri Berman și Calmanovici, acela, de a organiza și îndruma în comun o serie de actiuni anti-Hitleriste.

Întrebare: Unde v'ați întâlnit cu Dl Pătrașcanu, în ce împrejurări, în ce scop și cine mai era de fața?

Răspuns: Prima mea întâlnire cu Dl Pătrașcanu a avut loc în împrejurările arătate mai sus. In afară de această primă întâlnire, am mai avut, cu Dl L. Pătrașcanu, cel mult încă trei întrevederi între sfârsitul verii 1942, și 23 August 1944. Aceste întrevederi au avut loc la locuinta mea, din Calea Dorobantilor No 81, tot seara, cam între orele 9-10. Dl Pătrașcanu venea însotit de Dl Inginer Calmanovici, care, după ce'l conducea până în locuinta mea, se retragea. Deci, la aceste întrevederi, în afară de mine și Dl Pătrașcanu, n'a asistat nimeni. Scopul acestor întrevederi era acela pe care l'am arătat mai sus.

Alex. A. Stefanescu

Întrebare: Ce probleme ați discutat cu Lucrețiu Pătrășcanu la primele întrevederi, din timpul celui de al doilea război mondial?

Răspuns: La prima luare de contact cu Dl L. Pătrășcanu, am făcut împreună, un tour de orizont asupra situației politice și am căzut de acord, că este necesar, să se inițieze o serie de acțiuni, cu caracter anti-Hitlerist și implicit anti-Antonescian, în scopul de a slăbi cât mai mult cu putință mașina de război Hitleristă. Am convenit de asemenea că, la executarea acestor acțiuni, trebuesc coalizate toate forțele dispuse să meargă pe această linie, indiferent de credințele politice ale acestor forțe. În principal trebueau strânse la un loc, într-un front unic anti-Hitlerist, forțele comuniștilor, ale social-democraților, precum și ale național țărăniștilor și ale Național Liberalilor Brătieniști. Dl Pătrășcanu care, se pare că, cunoștea relațiile mele de prietenie cu Domnii Iuliu Maniu și Dinu Brătianu, era de părere și stăruia, ca eu, la rândul meu, să stărui și să conving pe Domnii Maniu și Brătianu, de necesitatea alcătuirii acestui front unic anti-Hitlerist. Acesta a fost conținutul primei întrevederi cu Dl L. Pătrășcanu și eu am convenit ca să insist pe lângă Domnii Maniu și Brătianu în sensul arătat mai sus.

A doua întrevedere, cu Dl Pătrășcanu a avut loc, cam după vreo 2 luni, în toamna anului 1942, cred, tot la locuința mea din calea Dorobanților No 81, tot cam între orele 9-10 seara. Dl Inginer E. Calmanovici, după ce l-a condus pe Dl L. Pătrășcanu la locuința mea, s-a retras imediat, astfel ca am rămas între patru ochi cu Dl L. Pătrășcanu. Cu acest prilej am convenit că este necesar să se strângă fonduri atât pentru imprimarea și difuzarea unui ziar clandestin „România Liberă" în care opinia publică să fie antrenată pe linia Anti-Hitleristă, cât și pentru inițierea și executarea unor acțiuni de sabotaj, care să slăbească efortul de război Hitlerist.

Prima întrevedere a durat cam trei sferturi de oră iar cea de a doua cam o oră sau o oră și jumătate.-

Alex. A. Ștefănescu

Intrebare: Care a fost obiectivul Dvs principal, ce l-ati urmărit în relatiile Dv. cu Lucretiu Patrascanu?

Răspuns: Relatiile cu Dl Patrascanu nu au început din initiativa mea ci la sugestia Dlor Inginer Calmanovici și Berman. În relatiile mele cu Dl Patrascanu, nu am urmărit alt obiectiv de cât acela arătat mai sus, adică, de a colabora cu Domnia sa, cât mai strâns, la initierea și executarea unor actiuni cu caracter anti-Hitlerist pentru a paraliza, pe cât posibil, masina de război Hitleristă.

Întrebare: Cum ati început Dv. să realizati acest obiectiv?

Răspuns: Asa precum am arătat în răspunsurile mele anterioare.

Intrebare: Care au fost propunerile, pe care Dv. le-ati făcut lui L. Patrascanu?

Răspuns: Singurele propuneri pe care le-am făcut eu Dlui Patrascanu, au fost acelea mentionate mai sus cu privire la alcătuirea unui front unic anti-Hitlerist în vederea initierii și executării de actiuni care să paralizeze efortul de razboi al Germaniei Hitleriste. Nu am făcut Dlui L. Patrascanu niciodata, nici un fel de alte propuneri, de altă natură de cât acele arătate mai sus.

Intrebare: Despre care persoane, care se aflau în conducerea partidului comunist roman, în acel timp, ati discutat cu L. Patrascanu?

Raspuns: Nu am discutat cu Dl Patrascanu, niciodata, în acel timp, despre alte persoane din conducerea partidului comunist din acea vreme. Eu l'am mai văzut pe Dl Patrascanu, în trei rânduri după 23 August 1944, dar nici cu acele ocaziuni nu am discutat cu Domnia sa nimic despre conducătorii partidului comunist român. L'am văzut prima oara cam pe la 26-27 august 1944, în subsolul Băncii Nationale unde se aflau majoritatea membrilor primului guvern Sănătescu. Cu acel prilej am avut un simplu schimb de cuvinte de politete și Dl Patrascanu mi-a

[illegible] A. Stefanescu

spus, că va pleca în curând la Moscova pentru semnarea convenției de armistițiu. A doua oară, după 23 August 1944, l-am văzut pe dl Pătrășcanu, la D-sa acasă, unde mi-am dus să-l văd pe la finele lunii Septembrie sau începutul lunii Octombrie 1944, și cu care prilej l-am invitat să vină la mine peste câteva zile pentru a face cunoștință personală cu dl Lerougetel, reprezentantul Marei Britanii în Comisia aliată de control, care, își exprimase față de mine dorința de a cunoaște pe dl. L. Pătrășcanu. Pentru a 3-a oară după 23 August 1944 l-am văzut pe dl Pătrășcanu, la mine acasă, în cursul lunii octombrie 1944, după amiază pe la orele 5-6 când l-a cunoscut personal pe dl Lerougetel. In niciuna din ocaziile mai sus arătate n-am discutat, cu dl Pătrășcanu, nimic, în legătură, cu persoanele din conducerea partidului comunist român.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin, și semnez propriu nesilit de nimeni —

Bucureşti 22 Septembrie 1950 Alex. A. Stefanescu

A.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEXANDRU A.STEFANESCU, cu ultimul domiciliu în Bucureşti,Calea Dorobanţilor Nr.81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare :

Cum aţi luat Dvs.legătură cu REMUS KOFFLER ?

Răspuns :

Cu Dl.REMUS KOFFLER am luat legătură pentru prima oară prin vara anului 1942,fiindu-mi prezentat de către Dl. inginer EMIL CALMANOVICI.- Această prezentare a avut loc,în urma sugestiei D-lui Ing.CALMANOVICI,care mi l-a recomandat pe Dl.REMUS KOFFLER sub numele conspirativ "SERGIU" şi sub acest nume l-am cunoscut până la 23 August 1944.- De abia după 23 August 1944,am aflat că numele real al D-lui SERGIU, era REMUS KOFFLER.-

Intrebare :

Când,unde,în ce împrejurări şi în cescop aţi luat legătură cu REMUS KOFFLER ?

Răspuns :

Aşa după cum am arătat şi mai sus,legătura cu "SERGIU", adică cu Dl.KOFFLER, am luat-o în vara anului 1942,prin mijlocirea şi la sugestia D-lui Ing.E.CALMANOVICI, cu puţin timp înainte ca Dl.Ing.CALMANOVICI să-mi fi prezentat şi pe Dl.L.PATRASCANU,-

Prima mea întâlnire cu Dl.KOFFLER a avut loc într'o seară pe o stradă laterală,pe lângă Sos.Jianu, mult mai sus de statuia Aviatorilor.-

M'am întâlnit în prealabil cu Dl.inginer CALMANOVICI pe stradă,în apropierea locuinţei mele,la o oră stabilită dinainte,după care Dl.CALMANOVICI m'a condus la întâlnirea cu Dl.KOFFLER.- După prezentare,ne-am dus toţi trei,la locuinţa fraţilor WECHSLER pe o stradă din Parcul Jianu.- Aceasta a fost prima mea vizită la locuinţa fraţilor WECHSLER.- Dl.-

./.

KOFFLER mi-a fost prezentat ca unul dintre fruntașii Partidului Comunist Român, pentru a discuta și stabili împreună, inițierea și executarea unor acțiuni antihitleriste și antiantonesciene cu scopul de a stânjeni și chiar paraliza efortul de război hitlerist.-

Intrebare :

Ce ați discutat cu Dl.REMUS KOFFLER, cu această ocazie ?

Răspuns :

Prima mea întâlnire cu Dl.KOFFLER, în casa fraților WECHSLER a durat cel mult o oră și la discuție a asistat și Dl.inginer EMIL CALMANOVICI.-

In primul rând, am analizat situația politică generală din acea vreme, discutând împreună și asupra situației de pe fronturile de luptă ale războiului.- Am convenit în această discuție, că este necesar, să se alcătuiască un front unic antihitlerist, din forțele comuniste, social democrate, național-țărăniste și național liberale brătieniste, la care să poată adera oricine ar dori să acționeze pe linia antihitleristă, indiferent de convingerile lor politice.- Scopul acestui front unic antihitlerist era acela de a păși la inițierea și executarea unor acțiuni destinate să slăbească mașina de război germană, precum și de a pregăti eșirea țării noastre din războiul anti-sovietic și întoarcerea armelor împotriva axei.- Pentru atingerea scopurilor mai sus arătate am convenit că este necesară strângerea de fonduri pentru tipărirea și difuzarea unui ziar clandestin "România Liberă" spre a îndruma opinia publică pe linia anti-hitleristă.-Deasemenea cu ajutorul fondurilor strânse urma să se treacă la executarea unor acțiuni de sabotaj și diversiune împotriva armatei germane precum și în industria țărei spre a slăbi astfel ~~exportul~~ efortul de razboi german.- Totodată din aceste fonduri urmau să fie ajutate familiile celor închiși precum și cei închiși pentru ideile sau acțiunile lor anti-hitleriste sau anti-fasciste.-

Tot cu acel prilej, am stabilit cu Dl.KOFFLER să colaborăm și pe linia culegerii de informațiuni, în sensul că, informațiunile militare, politice, economice sau de orice altfel, culese de fiecare dintre noi să fie comunicate reciproc,- pentru atingerea scopului comun de distrugerea mașinei de război hitleriste.- L-am prevenit cu acea ocaziune, pe Dl. KOFFLER, că eu am legături la Istambul cu aliații britanici

./.

şi că în consecinţă,informaţiunile pe care le va aduce Dl.KOFFLER şi asupra cărora vom cădea de acord,că sunt importante şi merită atenţiune,vor fi transmise de către mine aliaţilor britanici.- Dl. KOFFLER a fost de acord cu aceasta.-

Intrebare :

Cu acea ocazie,i-aţi cerut lui REMUS KOFFLER,să vă aducă ceva din partea lui STEFAN FORIS, ca urmare a unei înţelegeri stabilite de Dvs. cu FORIS anterior legăturii pe care aţi luat-o cu KOFFLER ?

Răspuns :

N'am cerut nimic D-lui KOFFLER, deoarece n'am cunoscut niciodată vre-o persoană cu numele de STEFAN FORIŞ şi nici n'am auzit vreodată pomenindu-se acest nume.- Această persoană n'am cunoscut-o nici sub nume conspirativ, întrucât singurul om pe care l-am cunoscut sub nume conspirativ a fost SERGIU, adică Dl.KOFFLER.-

Deasemenea precizez, că dintre comunişti,am cunoscut, înainte de 23 August 1944,în timpul războiului,numai următoarele persoane :

1/. Ing.EMIL CALMANOVICI -
2/. " JACQUES BERMAN -
3/. " NICOLAE STEFAN -
4/. "SERGIU" respectiv REMUS KOFFLER -
5/. LUCREŢIU PATRAŞCANU -
6/. Fraţii WECHSLER -
7/. STROE MIHNEA.- -

Alţi comunişti afară de cei mai sus arătaţi n'am cunoscut înainte de 23 August 1944.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,susţin şi semnez propriu,nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX.A.STEFANESCU

Bucureşti 25 Septembrie 1950.-

Pag 1. 234 234/13

Declarație

Subsemnatul Alex. A. Ștefănescu, cu ultimul domiciliu în București, Calea Dorobanților No. 81, asupra celor întrebate declar următoarele:

A.

Întrebare: Cum ați luat D-voastră legătura cu Remus Kofler?

Răspuns: Cu Dl. Remus Kofler, am luat legătură, pentru prima oară, prin vara anului 1942, fiindu-mi prezentat de către Dl. Inginer Emil Calmanovici. Această prezentare a avut loc, în urma sugestiei Dlui Inginer Calmanovici, care mi l-a recomandat pe Dl. Remus Kofler, sub numele conspirativ Sergiu, și sub acest nume l-am cunoscut până la 23 August 1944. De abia după 23 August 1944, am aflat că numele real al Dlui Sergiu, era Remus Kofler.

Întrebare: Când, unde, în ce împrejurări și în ce scop ați luat legătura cu Remus Kofler?

Răspuns: Așa după cum am arătat și mai sus, legătura cu „Sergiu", adică cu Dl. Kofler, am luat-o în vara anului 1942, prin mijlocirea și la cererea Dlui Ing. E. Calmanovici, cu puțin timp înainte ca Dl. Ing. Calmanovici să-mi fi prezentat și pe Dl. L. Pătrășcanu.
Prima mea întâlnire cu Dl. Kofler a avut loc într-o seară pe o stradă laterală, pe lângă Șoseaua Jianu, mult mai sus de statuia aviatorilor.
Ne-am întâlnit în prealabil cu Dl. Ing. Calmanovici, pe stradă în apropierea locuinței mele, la o oră stabilită dinainte, după care Dl. Calmanovici m-a condus, la întâlnirea cu Dl. Kofler. După prezentare, ne-am dus toți trei, la locuința fraților Wechsler, pe o stradă din Parcul Jianu, aceasta a fost prima mea vizită la locuința fraților Wechsler. Dl. Kofler, mi-a fost prezentat ca unul dintre fruntașii partidului Comunist Român, pentru a discuta și stabili împreună inițierea și executarea unor acțiuni anti-Hitleriste și anti-Antonesciene, cu scopul de a stânjeni și chiar paraliza efortul de războI HitleristT.

Întrebare: Ce ați discutat, cu D. Remus Kofler, cu această ocazie?

Răspuns: Prima mea întâlnire cu Dl. Kofler, în casa fraților Wechsler, a durat cel mult o oră, și la discuție a asistat și Dl. Ing. Emil Calmanovici.

Alex. A. Ștefănescu

pag. 2 În primul rând, am analizat situaţia politică generală din acea vreme, discutând împreună şi asupra situaţiei de pe fronturile de luptă ale războiului. Am convenit, în aceste discuţii, că este necesar, să se alcătuiască un front unic anti-Hitlerist, din forţele Comuniste, Social Democrate, Naţional-Ţărăniste şi Naţional liberale Brătieniste, la care să poată adera ori-cine ar dori să acţioneze pe linie anti-Hitleristă, indiferent de convingerile lor politice. Scopul acestui front unic anti-Hitlerist era acela de a păşi la iniţierea şi executarea unor acţiuni, destinate să slăbească maşina de război germană, precum şi de a pregăti eşirea ţării noastre din Războiul anti-Sovietic şi întoarcerea armelor împotriva axei. Pentru atingerea scopurilor mai sus arătate am convenit că este necesară strângerea de fonduri pentru tipărirea şi difuzarea unui ziar clandestin „România Liberă" spre a îndruma opinia publică pe linie anti-Hitleristă. De asemenea, cu ajutorul fondurilor strânse, urma să se treacă la executarea unor acţiuni de sabotaj şi diversiune împotriva armatei germane precum şi în industria ţării, spre a slăbi astfel efortul de război german. Totodată, din aceste fonduri urmau să fie ajutate familiile celor închişi, precum şi cei închişi pentru ideile sau acţiunile lor anti-Hitleriste sau anti-fasciste.

Tot cu acel prilej, am stabilit cu Dr. Kofler să colaborăm şi pe linia culegerii de informaţiuni, în sensul că, informaţiunile militare, politice, economice sau de ori-ce alt fel, culese de fie-care dintre noi să fie comunicate reciproc, pentru atingerea scopului comun de distrugerea maşinei de război Hitleriste. L-am prevenit cu acea ocaziune, pe Dr. Kofler, că eu am legături la Istanbul cu aliaţii Britanici, şi că în consecinţă, informaţiunile pe care le va aduce Dr. Kofler şi asupra cărora vom cădea de acord, că sunt importante şi merită atenţiune, vor fi transmise de către mine aliaţilor Britanici. Dr. Kofler a fost de acord cu aceasta.

Întrebare: Cu acea ocazie, i-aţi cerut lui Remus Kofler, să vă aducă ceva din partea lui Stefan Foriş, ca urmare a unei înţelegeri stabilite de Dv. cu Foriş anterior legăturii pe care aţi luat-o cu Kofler?

Răspuns: N-am cerut nimic Dlui Kofler, deoarece n-am cunoscut niciodată vre-o persoană cu numele

Acc. A. Ştefănescu

Ștefan Foriș și nici n'am auzit vre-odată pomenindu-se acest nume. Această persoană n'am cunoscut-o nici sub nume conspirativ, întrucât singurul om pe care l'am cunoscut sub nume conspirativ a fost Sergiu, adică Dl. Kofler.
De asemenea precizez, că dintre comuniști, am cunoscut, înainte de 23 August 1944, în timpul războiului, numai următoarele persoane:
1) Inginer Emil Calmanovici
2) " Jaques Berman
3) " Nicolae Șuțan
4) "Sergiu" respectiv Remus Kofler
5) Lucrețiu Pătrășcanu
6) Frații Wechsler
7) Stroe Mihnea
Alți comuniști afară de cei mai sus arătați n'am cunoscut înainte de 23 August 1944.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

București 25 Septembrie 1950 Alex. A. Ștefănescu

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU, cu ultimul domiciliu în Bucureşti,Calea Dorobanţilor Nr.81,asupra întrebărilor ce mi se pun,declar cele ce urmează :

Intrebare :

Când,unde şi în ce împrejurări l-aţi cunoscut pe ZILBER HERBERT ?

Răspuns :

Pe Dl.SILBER HERBERT l-am cunoscut personal în toamna anului 1944,în casa lui RICA GEORGESCU,cu prilejul unei mese, pe care RICA GEORGESCU a oferit-o unor ofiţeri aviatori americani,care tocmai eşiseră din spital şi urmau să plece în America.- Aceasta s'a întâmplat prin Septembrie-Octombrie 1944.- Dl. SILBER a venit însoţit de doamna ELENA PATRASCANU,care l-a scuzat pe soţul ei,că nu poate veni fiind ocupat,întrucât Dl. LUCRETIU PATRASCANU fusese şi el invitat la această masă.- După câte îmi amintesc la această masă au luat parte şi domnii : IULIU MANIU,PLUTARC COTARU,Ing.ALEX.IONESCU.- Cu acel prilej am avut cu Dl.SILBER H.un schimb de cuvinte pur convenţionale.-

Intrebare :

Care au fost relaţiile pe care le-aţi avut ulterior cu Dl. SILBERT HERBERT ?

Răspuns :

N'am avut cu Dl.SILBER HERBERT,nici un fel de relaţii,de nici o natură.-

Intrebare :

Când,unde şi în ce împrejurări v'aţi mai întâlnit cu Dl.SILBER HERBERT ?

Răspuns :

L-am întâlnit pe Dl.SILBER HERBERT pentru a doua şi ultima oară,cu totul întâmplător în primăvara sau vara anului 1945,când am însoţit pe Dl. şi D-na LEROUGETEL la vizitarea unui imobil în Str. Polonă,aparţinând Societăţii Naţionale de Credit Industrial,unde Dl.LEROUGETEL reflecta să-şi închirieze locuinţă.- In acest imobil era instalat biroul Institutului de Conjunctură, condus de Dl.SILBER H.,astfel încât şi această

întâlnire dintre noi a fost cu totul întâmplătoare.- Am avut deasemeni un schimb de cuvinte cu totul convenţionale,cu care prilej Dl.SILBER, a cunoscut pe soţii LEROUGETEL,aceştia renunţând să închirieze imobilul,întrucât era prea mare.- De atunci nu l-am mai văzut pe Dl.SILBER şi relaţiile dintre mine şi el se reduc la cele două întâlniri întâmplătoare pe care le-am relatat mai sus.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau,susţin şi semnez propriu,nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX.A.STEFANESCU

Bucureşti,21 Octombrie 1950.-

Pag. 1

A.

Declarație

Subsemnatul Alex. A. Ştefanescu, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Calea Dorobanților N° 81, asupra întrebărilor ce mi se pun, declar cele ce urmează:

Intrebare: Când, unde și în ce împrejurări l-ați cunoscut pe Zilber Herbert?

Răspuns: Pe Dr Herbert Zilber l'am cunoscut personal în toamna anului 1944, în casa lui Riță Georgescu, cu prilejul unei mese, pe care Riță Georgescu a oferit-o unor ofițeri aviatori americani, care tocmai eșiseră din spital și urmau să plece în America. Aceasta s'a întâmplat prin Septembrie - Octombrie 1944. Dr Zilber a venit însoțit de Doamna Elena Pătrășcanu, care l-a rugat pe soțul ei, că nu poate veni fiind ocupat, întru cât Dr Lucrețiu Pătrășcanu fusese și el invitat la această masă. După cât îmi amintesc la această masă au luat parte și, domnii: Iuliu Maniu, Plutarch Cotarus, Ing. Alex Ionescu. Cu acel prilej am avut cu Dr Zilber H. un schimb de cuvinte pur convenționale.

Intrebare: Care au fost relațiile pe care le-ați avut ulterior cu Dr Zilber Herbert?

Răspuns: N'am avut cu Dr Zilber Herbert, nici un fel de relații; de nici o natură.

Intrebare: Când, unde și în ce împrejurări v'ați mai întâlnit cu Dr Zilber Herbert?

Răspuns: L-am întâlnit pe Dr Zilber pentru a doua și ultima oară, cu totul întâmplător, în primăvara sau vara anului 1945, când am însoțit pe Dl și Dna Lerougetel la vizitarea unui imobil din Strada Polonă, aparținând Soc. Nat. de Credit Industrial unde Dl Lerougetel reflecta să închirieze locuința. În acest imobil, era instalat biroul Institutului de Conjunctură, condus

Alex. A. Ştefanescu

de Dr. Zilber H., astfel încât și această întâlnire dintre noi a fost cu totul întâmplătoare. Am avut de asemenea un schimb de cuvinte cu totul convenționale, cu care prilej Dr. Zilber a cunoscut pe soții Lerangetel, aceștia renunțând a închiria imobilul, întrucât era prea mare. De atunci nu l-am mai văzut pe Dr. Zilber și relațiile dintre mine și el se reduc la cele două întâlniri întâmplătoare pe care le-am relatat mai sus.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu, nesilit de nimeni.

Alex. A. Ștefănescu

București, 21. Octombrie 1950

B.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX. A. STEFANESCU, cu ultimul domiciliu în București, Calea Dorobanților Nr. 81, asupra celor întrebate declar următoarele :

Intrebare :

Ce întâlniri ați avut la locuința lui RICA GEORGESCU după 23 August 1944 ?

Răspuns :

N'am avut cu nimeni, nici un fel de întâlniri, aranjate în mod special la locuința lui RICA GEORGESCU după 23 August 1944.- Precizez că, după 23 August 1944, am fost în total de 3 ori în casa lui RICA GEORGESCU.- Prima oară am fost invitat la RICA GEORGESCU la o masă în Septembrie-Octombrie 1944, cu prilejul plecării din țară a unor ofițeri aviatori americani care tocmai eșiseră din spital.- Această masă a avut loc la locuința lui RICA GEORGESCU, din Str. Dr. MORA.-

Tot la locuința lui RICA GEORGESCU din Str. Dr. Mora, am fost invitat într'o seară la masă prin vara anului 1945.- Soția mea fiind atunci bolnavă, m'am dus la RICA GEORGESCU, cred că după masă pentru a face un simplu act de prezență.- Imi aduc aminte că mai erau de față domnii : MIRCEA DURMA, PLUTARC COTARU, AUREL LEUCUTIA, precum și un ofițer american care se afla în trecere prin țară.-

Pentrua treia oară am fost după 23 August 1944, în casa lui RICA GEORGESCU, de data aceasta la locuința sa cea nouă, din Str. V. Emanuel în iarna 1946-1947.- Aceasta s'a întâmplat cu prilejul unei recepții la care am fost invitat împreună cu soția mea într'o seară.- Se afla acolo foarte multă lume, cred că peste o sută de persoane, așa că după vreo jumătate de oră am plecat acasă împreună cu soția mea.-

Intrebare :

Ce întâlniri ați avut după 23 August 1944 la locuința lui RICA GEORGESCU cu LUCREȚIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Pe L. PATRASCANU nu l-am întâlnit nici odată în casa

lui RICA GEORGESCU.- După câte ştiu, ei s'au cunoscut deabia după 23 August 1944, făcând parte amândoi din primul guvern al Generalului SANATESCU.-

Intrebare :

Ce întâlniri aţi avut după 23 August 1944 la biroul lui RICA GEORGESCU, dela Soc.Romăno-Americană ?

Răspuns :

După 23 August 1944, am fost de 3-4 ori la biroul lui RICA GEORGESCU, dela Soc.Romăno-Americană, în scopuri pur comerciale, în legătură cu aprovizionarea cu combustibil a fabricelor conduse de mine.-

Precizez însă că în toamna anului 1944, am fost convocat într'o dimineaţă de RICA GEORGESCU la biroul său dela Soc.Romăno-Americana unde am găsit pe Dl.BOXHALL, colonel britanic, care venise special din Anglia spre a face o verificare cu privire la sumele de bani avansate de mine lui RICA GEORGESCU în timpul războiului, pentru desfăşurarea în bune condiţiuni a activităţii informative în folosul Marei Britanii.- Cu acel prilej s'a stabilit că eu avansasem în acest scop în timpul războiului suma de lei circa unsprezece milioane, hotărându-se ca această sumă să-mi fie restituită cât mai curând posibil.- Intr'adevăr după scurt timp această sumă mi-a fost adusă la biroul meu dela soc.ROMANOFIR de către un ofiţer britanic al cărui nume nu-l reţin şi căruia i-am semnat o chitanţă pentru suma primită.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX.A.STEFANESCU

21 Octombrie 1950.-

32–

Declaraţie

B.

Subsemnatul Alex. A. Ştefănescu, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Calea Dorobanţilor No 81, asupra celor întrebate, declar următoarele:

Întrebare: Ce întâlniri aţi avut la locuinţa lui Rică Georgescu, după 23 August 1944?

Răspuns: N'am avut cu nimeni, nici un fel de întâlniri, aranjate în mod special, la locuinţa lui Rică Georgescu după 23 august 1944.

Precizez că, după 23 August 1944, am fost în total, de 3 ori, în casa lui R. Georgescu.

Prima oară, am fost invitat la Rică Georgescu, la o masă, în Septembrie-Octombrie 1944, cu prilejul plecării din ţară a unor ofiţeri aviatori americani, care tocmai ieşiseră din Spital. Această masă a avut loc la locuinţa lui R. Georgescu, din Str. Sf. Mora.

Tot la locuinţa lui R. Georgescu, din Str. Sf. Mora am fost invitat într'o seară la masă prin vara anului 1945. Soţia mea fiind atunci bolnavă, m'am dus la R. Georgescu, cred, că după masă, pentru a face un simplu act de prezenţă. Îmi aduc aminte că mai erau de faţă domnii Mircea Durma, Plutarh Cotton, Aurel Leucuţia precum şi un ofiţer american care se afla în trecere prin ţară.

Pentru a treia oară, am fost, după 23 August 1944, în casa lui R. Georgescu, de dată aceasta, la locuinţa sa cea nouă, din Str. V. Emanuel, în iarna 1946-1947. Aceasta s'a întâmplat cu prilejul unei recepţii, la care am fost invitat împreună cu soţia mea, într'o seară. Se afla acolo foarte multă lume, cred că poate o sută de persoane, aşa că după vre-o jumătate de oră am plecat acasă împreună cu soţia mea.

Alex. A. Ştefănescu

Intrebare: Ce întâlniri aţi avut după 23 August 1944, la locuinţa lui R. Georgescu, cu Lucreţiu Pătrăşcanu?

Răspuns: Pe L. Pătrăşcanu nu l-am întâlnit niciodată în casa lui R. Georgescu. După câte ştiu, ei s'au cunoscut, de altfel, după 23 August 1944, făcând parte amândoi din primul Guvern al generalului Sănătescu.

Intrebare: Ce întâlniri aţi avut după 23 August 1944, la biroul lui R. Georgescu, de la Soc. Romano Americană?

Răspuns: După 23 August 1944, am fost de 3-4 ori la biroul lui R. Georgescu, de la Soc. Romano Americană, în scopuri pur comerciale, în legătură cu aprovizionarea cu combustibil a fabricilor conduse de mine.

Precizez însă că în toamna anului 1944, am fost convocat într'o dimineaţă de R. Georgescu la biroul său de la Soc. Romano Americana unde am găsit pe Dl. Boxshall, Colonel Britanic, care venise special din Anglia spre a face o verificare cu privire la sumele de bani avansate de mine lui R. Georgescu în timpul războiului pentru desfăşurarea în bune condiţiuni a activităţii informative în folosul marei Britanii. Cu acel prilej s'a stabilit că eu avansasem în acest scop în timpul războiului sume de lei, care, [illegible] milioane, hotărându-se ca aceste sume să-mi fie restituite cât mai curând posibil. Intr'adevăr, după scurt timp aceste sume mi-au fost aduse la biroul meu de la Soc. Romanafir, de către un ofiţer britanic, al cărui nume nu-l reţin şi căruia i-am semnat o chitanţă pentru suma primită. Aceste sume îmi [illegible] personale din bani, [illegible] şi economii proprii, realizate de mine.—

21 Octombrie 1950 — Alex. A. Ştefănescu

A.

DECLARATIE

Subsemnatul ALEX. A. STEFANESCU, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Calea Dorobanţilor Nr.81, cu privire la întrebările ce mi se pun, declar cele ce urmează :

Intrebare :

Când şi in ce împrejurări aţi discutat cu REMUS KOFFLER, despre o cantitate de explosivi, în vederea executării unor acţiuni de sabotaj ?

Răspuns :

In toamna anului 1943, când armatele hitleriste se retrăgeau în derută pe frontul din Răsărit, am discutat cu domnii SERGIU (KOFFLER) şi Ing. EMIL CALMANOVICI despre oportunitatea şi necesitatea de a trece la comiterea unor acţiuni de sabotaj şi diversiune, pe principalele căi de comunicaţie utilizate de germani şi în special pe căile de comunicaţie din Valea Prahovei şi a Oltului superior.- Socoteam că dacă am reuşi să aruncăm în aer în diferite puncte poduri şi căi ferate în aceste văi şi dacă am reuşi deasemeni să stricăm şoselele în aceste văi, aceasta ar constitui o lovitură puternică împotriva armatei germane, întrucât ar fi îngreunat şi chiar împiedicat mişcarea trupelor germane şi aprovizionarea lor cu materiale.- Pentru o astfel de acţiune ne trebuiau oameni şi materii explosive.- D-nii SERGIU şi ing. CALMANOVICI s'au declarat de acord cu necesitatea executărei unor astfel de acţiuni şi m'au rugat să mă interesez de procurarea materiilor explosive necesare.-

Intrebare :

Cui v'aţi adresat pentru a procura materiile explosive necesare, şi ce s'a realizat din cele discutate în această privinţă ?

Răspuns :

In vederea procurării materiilor explosive de care aveam nevoie, eu am plecat la Braşov, tot în toamna anului 1943, spre a lua contact.- Cu Dl. Lt.Col. CONSTANTIN MIHAILESCU, ale cărui sentimente antihitleriste le cunoşteam

.//.

destul de bine.- Domnia sa era în acea vreme şeful de stat major al corpului de vânători de sub comanda D-lui General N. TATARANU.- Dealtfel tot în toamna anului 1943, eu am discutat de câteva ori şi cu Dl. General TATARANU despre necesitatea ca armata noastră să întoarcă armele împotriva puterilor Axei, deoarece cunoşteam şi sentimentele antihitleriste ale D-lui General TATARANU.-

Cu Dl.Lt.Col.CONST.MIHAILESCU, m'am văzut chiar la Comandamentul Corpului de Vânători, şi după ce i-am expus scopul contactului meu cu el, mi-a răspuns că va căuta să-mi procure o cantitate de explosivi ce se întrebuinţau la proectilele de artilerie.- După câteva zile m'am reîntors la Braşov în acelaş scop şi Dl.Lt.Col.MIHAILESCU, m'a anunţat că are la locuinţa sa din Râşnov, 4 lădiţe a câte 25 kgr. explosivi, adică în total circa 100 kgr. de explosivi pe care reuşise să le procure.- Mi-a spus că putem ridica aceşti explosivi.- Eu am plecat la Bucureşti şi întâlnindu-mă cu domnii SERGIU (KOFFLER) şi ing. EMIL CALMANOVICI, le-am comunicat aceasta şi ei mi-au răspuns că vor lua măsuri să trimită pe cineva la Râşnov ca să ridice explosivi.- După câteva zile însă, ei mi-au comunicat din nou că nu pot ridica aceşti explosivi, deoarece nu au nici mijloace de transport şi mai ales nu au oameni pe care să-i utilizeze într'o misiune aşa de periculoasă.- Atunci m'am oferit eu să aduc dela Râşnov aceşti explosivi cu propria mea maşină, la care ei s'au opus hotărât, spunându-m. că nu-mi este permis să risc persoana mea într'o astfel de operaţi. Faţă de această situaţie, eu am plecat din nou la Braşov şi l-am anunţat pe Dl.Lt.Col.MIHAILESCU că nu suntem în măsură să ridicăm explosivii respectivi şi l-am prevenit să ia măsuri pentru îndepărtarea explosivilor dela locuinţa sa.- In această chestiune nu s'a mai făcut apoi nimic şi eu am socotit atunci că a fost un prilej bun care s'a pierdut în zadar.-

Intrebare :

Când şi în ce împrejurări aţi mai discutat cu REMUS KOFFLER, despre executarea unor acte de sabotaj şi diversiune, în spatele trupelor germane ?

Răspuns :

In primăvara anului 1944, după ce frontul se stabilise în împrejurimile oraşului Iaşi, am discutat din nou

.//.

cu domnii SERGIU (KOFFLER) şi ing. EMIL CALMANOVICI, despre oportunitatea şi necesitatea executărei unor sabotaje şi diversiuni în spatele trupelor germane, mai ales în trecătorile din Carpaţii Moldovei (Bicaz, Ghimeş, Oituz, etc.) pentru a împiedica fie retragerea hitleriştilor, fie eventuala lor întărire ca trupe şi materiale.- In vederea atingerii aceluiaşi scop, socoteam că este necesar să distrugem poduri, căi ferate şi şosele de pe căile de comunicaţii cu acces la frontul din Moldova.- Domnii SERGIU şi ing. EMIL CALMANOVICI erau de acord din acest punct de vedere, însă, mi-au spus că din nenorocire nu au la dispoziţie oamenii necesari, pentru executarea unor asemenea acţiuni.-

In consecinţă nu s'a putut face şi nici nu s'a făcut nimic în legătură cu cele discutate de noi.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/. ALEX. A. STEFANESCU

Bucureşti 30 Octombrie 1950.-

Declaratie

Subsemnatul Alex. A. Ştefănescu, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Calea Dorobanţilor No 81, cu privire la întrebările ce mi se pun, declar cele ce urmează:

Intrebare: Când şi în ce împrejurări aţi discutat, cu Remus Kofler, despre o cantitate de explosivi, în vederea executării unor acţiuni de sabotaj?

Răspuns: In toamna anului 1943, când armatele Hitleriste se retrăgeau în derută pe frontul din răsărit am discutat cu domnii Sergiu (Kofler) şi Ing. Emil Calmanovici despre oportunitatea şi necesitatea de a trece la săvârşirea unor acţiuni de sabotaj şi diversiune, pe principalele căi de comunicaţie utilizate de Germani, şi în special pe căile de comunicaţie din valea Prahovei şi a Oltului Superior. Socoteam că dacă am reuşi să aruncăm în aer în diferite puncte Poduri şi Căi ferate în aceste văi, şi dacă am reuşi asemenea să stricăm şoselele în aceste văi, aceasta ar constitui o lovitură puternică în spatele armatei germane, întru cât ar fi îngreunat şi chiar împiedicat mişcarea trupelor germane şi aprovizionarea lor cu materiale. Pentru astfel de acţiune ne trebuiau oameni şi materii explosive. Domnii Sergiu şi Ing. Calmanovici s'au declarat de acord cu necesitatea executării unor astfel de acţiuni şi m'au rugat să mă interesez de procurarea materiilor explosive necesare.

Intrebare: Cui v'aţi adresat pentru a procura materiile explosive necesare, şi ce s'a realizat din cele discutate în această privinţă?

Răspuns: In vederea procurării materiilor explosive de care aveam nevoie eu am plecat la Braşov, tot în toamna anului 1943, spre a lua contact, cu Dl. Lt. Col. Constantin Mihăilescu, ale cărui sentimente anti-Hitleriste le cunoşteam destul de bine. Domnia Sa era în acea vreme şeful de stat major al corpului de vânători de sub comanda Dlui General N. Tătăranu. De altfel tot în toamna anului 1943, eu am discutat de câteva ori şi cu Dl. General Tătăranu despre necesitatea

Alex. A. Ştefănescu

Pag. 2

ca armata noastră să întoarcă armele împotriva puterilor axei, deoarece cunoșteam și sentimentele anti-hitleriste ale d-lui General N. Tătăranu.
Cu d-l Lt. Col. Const. Mihăilescu, m'am văzut chiar la comandamentul corpului de vânători și după ce i-am expus scopul contactului meu cu el, mi-a răspuns, că va căuta să-mi procure o cantitate de explozivi ce se întrebuințau la proectilele de artilerie. După câteva zile m'am reîntors la Brașov în acelaș scop și d-l Lt. Col. Mihăilescu mi-a amintit că are, la locuința sa din Râșnov, 4 lădițe a câte 25 Kg. explozivi, adică în total circa 100 Kg. de explozivi, pe care reușise să le procure. Mi-a spus că putem ridica acești explozivi. Eu am plecat la București și întâlnindu-mă cu domnii Lorgin (Kofler) și Ing. Emil Calmanovici, le-am comunicat aceasta și ei mi-au răspuns că vor lua măsuri să trimită pe cineva la Râșnov, ca să ridice explozivii. După câteva zile însă, ei mi-au comunicat din nou, că nu pot ridica acești explozivi, deoarece nu au nici mijloace de transport, și mai ales nu au oameni pe care să-i utilizeze într'o misiune așa de periculoasă. Atunci m'am oferit eu, să aduc de la Râșnov acești explozivi cu propria mea mașină, la care ei s'au opus hotărât, explicându-mi că nu-mi este permis să risc persoana mea într'o ast-fel de operație. Față de această situație, eu am plecat din nou la Brașov, și l-am anunțat pe d-l Lt. Col. Mihăilescu că nu suntem în măsură să ridicăm explozivii respectivi, și l-am prevenit să ia măsuri pentru îndepărtarea explozivilor de la locuința sa. În această chestiune nu s'a mai făcut apoi nimic și eu am socotit atunci că a fost un prilej bun care s'a pierdut în zadar.

<u>Întrebare</u>: Când și în ce împrejurări, ați mai discutat cu Remus Kofler, despre executarea unor acte de sabotaj și diversiune, în spatele trupelor germane?

Alex. A. Ștefănescu

Răspuns: În primăvara anului 1944, după ce frontul se stabilise în împrejurimile orașului Iași, am discutat din nou cu domnii Sergiu (Kofler) și Ing. Emil Calmanovici, despre oportunitatea și necesitatea executării unor sabotaje și diversiuni, în spatele trupelor germane, mai ales, în trecătorile din Carpații Moldovei (Bicaz, Ghimeș, Oituz, etc.) pentru a împiedica fie retragerea Hitleriștilor, fie eventuale lor întăriri cu trupe și materiale. În vederea atingerii acestui scop, socoteam că este necesar să distrugem — podurile, căi ferate și șosele, de pe căile de comunicație cu acces la frontul din Moldova. Domnii Sergiu și Ing. Emil Calmanovici erau de acord cu acest punct de vedere, însă, mi-au spus, că, din nefericire nu au la dispoziție oamenii necesari, pentru executarea unor asemenea acțiuni.

În consecință nu s-a putut face și nici nu s-a făcut nimic în legătură cu cele discutate de noi.

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

București 30 Octombrie 1950. Alex. A. Ștefănescu

A.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALEX.A.STEFANESCU,cu ultimul domiciliu, în Bucureşti Calea Dorobanţilor Nr.81,cu privire la întrebările ce mi se pun,declar următoarele :

Intrebare :

Când,unde şi în ce împrejurări aţi avut discuţiuni cu fostul mareşal ION ANTONESCU,in legătură cu eşirea României din războiul anti-sovietic ?

Răspuns :

Eu îl cunoşteam pe fostul mareşal ANTONESCU de mulţi ani de zile,iar după intrarea şi războiul anti-sovietic,l-am văzut în diferite rânduri şi i-am spus că a făcut o mare greşeală că a târât ţara noastră în acest război alături de Germania nazistă.- Cam pe la sfârşitul anului 1943,eu nu mai aveam posibilitatea de a mai lua contact cu dânsul, deoarece camarila din jurul lor împiedicau pe cei pe care îi socoteau indesirabili ca să ia contact cu fostul mareşal ANTONESCU.-

Prin luna Martie 1944,pe la mijlocul lunei,atunci când dezastrul armatei germane era în afară de orice îndoială, am fost rugat de domnii IULIU MANIU,D-nii BRATIANU şi LUCRETIU PATRASCANU,să reiau neapărat contactul cu ION ANTONESCU, şi să încerc să-l determin să înţeleagă că a sosit în sfârşit momentul să iasă din alianţa nenorocită cu puterile axei şi să întoarcă armele împotriva naziştilor.- In consecinţă am chemat casa lui ANTONESCU la telefon şi am nimerit-o la aparat pe MARIA ANTONESCU,care a fost foarte amabilă şi care la rugămintea mea mi-a promis că-mi va aranja o întrevedere cu soţul ei.- In aceiaşi dimineaţă MARIA ANTONESCU m'a chemat la telefon şi m'a anunţat că în seara aceleiaşi zile pe la orele 7 sunt aşteptat de ION ANTONESCU,la locuinţa sa dela Băneasa.-

La ora fixată m'am dus la vila lui ION ANTONESCU DEla Băneasa, unde am fost primit de un valet care m'a condus la etaj în biroul lui ANTONESCU.-

Am avut atunci cu ION ANTONESCU, o discuţie de circa 2 ore,între patru ochi.- M'am silit ~~N'am reuşit~~ să-l fac să priceapă că naziştii au pierdut războiul şi că el are datoria atât pen-

.//.

tru salvarea ţării cât şi pentru salvarea propriei sale persoane, să scoată ţara din alianţa dezastruoasă cu axa şi să dea ordin armatei noastre să întoarcă armele împotriva hitleriştilor.- Cu acel prilej ION ANTONESCU, a fost de acord cu mine, că Germania a pierdut războiul şi că pentru a salva ţara noastră de un dezastru total, este necesar să eşim din războiul alături de hitlerişti şi să întoarcem armele contra acestora.- Punea însă cu multă încăpăţânare problema ca Guvernele Angliei, Statelor Unite şi Uniunei Sovietice să garanteze persoanei sale şi a familiei sale.- Totodată cerea insistent ca anglo-americanii să trimită neîntârziat la noi în ţară două divizii aero-purtate.- A rămas stabilit ca după două-trei zile, să ne revedem pentru a discuta modalitatea practică pentru eşirea ţărei din războiu, rămânând ca în acest interval de timp să studieze în ce chip s'ar putea face mai bine aceasta ?

După vreo două zile venind la birou la Societatea Românofir, am găsit pe biroul meu o notă, în care se arăta că ION ANTONESCU, mă căutase dis de dimineaţă la telefon şi îmi lăsase vorbă să viu, în aceiaşi dimineaţă la vila lui dela Băneasa.- După câte îmi amintesc aceasta se întâmpla la 24 sau 25 Martie 1944, în orice caz a doua zi după ce Germania hitleristă trecuse la ocuparea militară a Ungariei.-

Intrebare :

Ce discuţiuni aţi avut cu ION ANTONESCU a doua zi după ocuparea Ungariei de către Germania hitleristă ?

Răspuns :

Am dat curs invitaţiei telefonice a lui ION ANTONESCU şi în aceiaşi zi, 24 sau 25 Martie 1944 m'am dus la ora 11 dimineaţa, la vila lui dela Băneasa.- Când am sosit acolo, am găsit staţionând în faţa vilei câteva maşini ale Legaţiei Germane.- Un valet m'a introdus într'o cameră dela parter, ca să aştept terminarea audienţei, pe care tocmai în acel moment, avea la ION ANTONESCU, fostul ambasador al Germaniei: MANFRED V.KILLINGER.-

După câteva minute, privind prin fereastra camerei l-am văzut eşind din vilă pe V.KILLINGER, în mare ţinută oficială, purtând coif diplomatic şi plin de decoraţii.- El era însoţit de generalii : HANSEN şi GERSTENBERG, deasemenea în mare ţinută.-

Imediat după plecarea lor, am fost condus la etaj,

şi introdus în biroul lui ION ANTONESCU.- Din primul moment mi-am dat seama că se află, în cu totul altă dispoziţie, decât la întâlnirea noastră, din urmă cu două zile.- Era enervat şi într'o proastă dispoziţie şi dela început mi-a spus că lucrurile nu stau chiar aşa cum le discutasem în urmă cu două zile.- După câteva clipe a intrat în cameră MIHAI ANTONESCU, foarte agitat, care, adresându-mi-se şi fluturând o hârtie pe care o avea în mână, mi-a spus : "poftim, domnule STEFANESCU, citeşte.- Ai să vezi şi D-ta ".-

Am citit hârtia respectivă, care era o scurtă notă diplomatică, prin care guvernul german, anunţa guvernului român, ocuparea Ungariei de către trupele germane, acţiune militară ce se executase cu o zi mai înainte.-

Cei doi Antoneşti, au început să-mi demonstreze, cu lux de argumente, că faţă de noua situaţie creiată prin ocuparea militară a Ungariei de către trupele germane, a devenit cu totul imposibil pentru ţara noastră ca să iasă din alianţa cu axa, întrucât am risca să fim şi noi ocupaţi milităreşte de către germani.- Eu le-am răspuns că în orice caz suntem ocupaţi de către germani şi că ocuparea militară a Ungariei, n'a făcut altceva decât să complice şi să îngreuneze situaţia extrem de dificilă în care se sbăteau naziştii.- Le-am mai spus că ~~nu~~ eu socotesc că ocuparea militară a Ungariei va uşura eşirea noastră din alianţă cu axa şi întoarcerea armelor împotriva hitleriştilor, deoarece ei au trebuit să imobilizeze un număr de divizii în Ungaria.- Cu toate cele spuse de mine, mi-a fost cu neputinţă să-i conving pe cei doi Antoneşti că aveam dreptate, aşa încât ei au rămas la punctul lor de vedere de a continua cu orice risc războiul alături de Germania hitleristă.-

După circa jumătate oră de discuţie, MIHAI ANTONESCU s'a retras, iar după plecarea sa eu am mai rămas cu ION ANTONESCU încă vreo trei sferturi de oră.- Imi dădeam seama că se afla sub influenţa nenorocită a anturajului său apropiat (VETURIA GOGA, Generalul DAVIDESCU, Col. ROMEO ZAHARIA, etc.) şi mai ales sub influenţa negativă a lui MIHAI ANTONESCU.- Rămânând cu ION ANTONESCU între patru ochi, am încercat din nou să-l conving de necesitatea eşirii noastre din războiul antisovietic, pentru a întoarce armele contra hitleriştilor.- N'am reuşit însă să-l determin pe ION ANTONESCU, ca să treacă la acţiunea propusă de mine şi înainte de plecarea mea dela

dânsul, a rămas stabilit între noi că-mi va da deştire peste câteva zile,pentru a ne întâlni din nou.-

Intrebare :

Când şi unde a avut loc a treia întrevedere pe care aţi avut-o cu ION ANTONESCU în primăvara anului 1944 şi ce aţi discutat cu acel prilej ?

Răspuns :

După patru-cinci zile,pe la sfârşitul lui Martie 1944, am primit într'o după amiază un telefon dela ION ANTONESCU,care m'a chemat să- viu să-l văd la Preşedinţie în aceiaşi seară, la orele şapte.- M'am dus la Preşedinţie la ora stabilită şi după câteva minute de aşteptare, am fost introdus în biroul lui ANTONESCU I.- Nimeni n'a mai asistat la această ultimă întrevedere pe care am avut-o cu ION ANTONESCU şi care a durat circa o oră.- Discuţia dintre noi s'a purtat pe aceiaş temă şi ION ANTONESCU, a rămas pe vechea lui poziţie, susţinând că Germania are arme noui şi mai mult de două sute de divizii de rezerve, aşa că în câteva luni va termina victorios războiul.- Mi-am dat seama că orice nouă discuţie cu el devenise inutilă şi m'am despărţit fără să mai fixăm între noi vreo nouă întâlnire.- De atunci nu l-am mai văzut.-

Intrebare :

Dar cu MIHAI ANTONESCU, aţi mai avut vreo întâlnire în primăvara anului 1944 ?

Răspuns :

In ziua de trei Aprilie 1944,în ajunul primului bombardament aerian, al anglo-americanilor asupra Capitalei,MIHAI ANTONESCU mi-a trimis prin profesorul ION FINTESCU vorbă, că în aceiaşi seară să mă întâlnesc cu el.- Prof.ION FINTESCU a venit la mine acasă să-mi transmită această invitaţie.- Seara pe la orele nouă,fostul Ministru ALEXANDRU NEAGU, a venit la mine acasă şi m'a luat pe jos la Preşedinţie,unde imediat am fost introdus în biroul lui MIHAI ANTONESCU.- Dl. NEAGU a rămas să aştepte în anti-cameră.- Intrevederea mea cu MIHAI ANTONESCU, a avut loc între patru ochi şi a durat circa două ore.-

MIHAI ANTONESCU,ştia că sunt în legătură cu Comandamentul anglo-american de la Cairo.- Nu ştiu de unde cunoştea acest lucru,însă presupun că dela organele Serviciului Secret care probabil bănuiau acest lucru.-

In timpul discuţiei,MIHAI ANTONESCU mi-a propus ca să transmit prin mijloacele mele la Cairo un mesagiu din par-

./.

tea guvernului antonescian că este dispus să iasă din alianța militară cu puterile axei și să întoarcă armele împotriva acestora, cu condiția ca anglo-americanii să trimită în țară ajutor militar prin trupe aero-purtate și că deasemenea anglo-americanii împreună cu Uniunea Sovietică să garanteze că România nu va pierde Gurile Dunării și litoralul Mării Negre.-

In legătură cu aceste condițiuni, MIHAI ANTONESCU mi-a dat o scurtă notiță în care scrisese cu mâna lui cele arătate mai sus.- A rămas stabilit între noi ca eu să transmit la Cairo acest mesagiu.-

La plecare Dl. ALEX. NEAGU, m'a condus pe jos până acasă.- Când m'am culcat era aproape miezul nopții.-

A doua zi dimineața patru Aprilie 1944, in zorii zilei, pe la orele șase dimineața, m'am trezit la mine acasă cu Dl. ALEX. NEAGU, care foarte agitat, mi-a spus că MIHAI ANTONESCU nu dormise toată noaptea și că acesta l'a trimis la mine, ca să-i restitui prin el NEAGU, notița pe care mi-o predase în ajun.- Am luat notița pe care mi-o dăduse MIHAI ANTONESCU, și i-am predat-o în plic D-lui NEAGU, spre a fi restituită lui MIHAI ANTONESCU.-

De atunci nu l-am mai văzut pe MIHAI ANTONESCU și nici vreo convorbire telefonică n'am mai avut cu el.-

Intrebare :

Ați transmis Comandamentului anglo-american din Cairo, întrevederile și discuțiile pe care le-ați avut cu ION ANTONESCU și MIHAI ANTONESCU, în primăvara anului 1944 ?

Răspuns :

Da, am transmis cu regularitate la Cairo, atât întrevederile cât și discuțiile pe care în primăvara lui 1944, le-am avut cu ION ANTONESCU cât și cu MIHAI ANTONESCU.- Aceste transmisiuni le-am făcut prin intermediul aparatului de radio-emisiune manipulat de TURCANU.-

Intrebare :

Ce instrucțiuni ați primit din partea Comandamentului anglo-american dela Cairo cu privire la discuțiile pe care le-ați avut în perioada anului 1944 cu ION ANTONESCU și MIHAI ANTONESCU ?

Răspuns :

In legătură cu această întrebare trebue să preci-

./.

zez că la începutul lunei Februarie 1944, plecase la Cairo Dl. BARBU STIRBEY, în calitate de emisar al blocului forţelor democratice din ţară (comunişti, socialişti, ţărănişti, liberali) şi pe la sfârşitul lui Februarie 1944, Dl. BARBU STIRBEY se afla la Cairo.- El plecase fiind împuternicit de blocul democrat, ca să trateze cu Naţiunile Unite (Anglia, Statele Unite şi Uniunea Sovietică) condiţiunile eşirei României din războiul anti-sovietic şi întorcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste.-

Odată cu sosirea D-lui BARBU STIRBEY la Cairo, toate emisiunile destinate către Cairo erau adresate D-lui BARBU ST STIRBEY, purtând menţiunea "Emisar".- Deasemenea răspunsurile pe care le-am primit dela Cairo după sosirea D-lui STIRBEY acolo, purtau semnătura "Emisar".-

In consecinţă am comunicat la Cairo, cu menţiunea "Emisar" discuţiile pe cari le-am avut în Martie şi Aprilie 1944 cu ION ANTONESCU şi cu MIHAI ANTONESCU.-

Cu privire la aceste discuţii, am primit dela Cairo mai multe mesagii semnate "Emisar" prin care eram îndemnat să continui eforturile mele pe lângă ION ANTONESCU, pentru a-l convinge să iasă din alianţa cu hitleriştii şi să întoarcă armele contra lor.-

Este însă dela sine înţeles că schimbul de mesagii ce purtau menţiunea "Emisar" era cunoscut şi de Comandamentul anglo-american dela Cairo, care cunoştea şi textul acestor mesagii.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/ALEX. A. STEFANESCU

Bucureşti 6 Noembrie 1950.-

Pag. 1

A

Declarație

253

253

49

Subsemnatul Alex. A. Stefanescu, cu ultimul domiciliu în București Calea Dorobanților No 81, cu privire la întrebările ce mi se pun, declar următoarele:

Întrebare: Când, unde și în ce împrejurări ați avut discuțiuni cu fostul mareșal Ion Antonescu, în legătură cu eșirea României din războiul anti-sovietic?

Răspuns: Eu îl cunoșteam pe fostul Mareșal Antonescu, de mulți ani de zile, iar după intrarea în războiul anti-sovietic, l-am văzut în diferite rânduri, și i-am spus că a făcut o mare greșeală că a târât țara noastră în acest război dictat de Germania nazistă. Cam pe la sfârșitul anului 1943, eu nu mai aveam posibilitatea de a mai lua contact cu dânsul deoarece camarila din jurul lui împiedica pe cei pe care îi socoteau indesirabili, ca să ia contact cu fostul Mareșal Ion Antonescu.

Prin luna Martie 1944, pe la mijlocul lunii, atunci când dezastrul armatei române era în afară de orice îndoială, am fost rugat de domnii Iuliu Maniu, Dinu Brătianu și Lucrețiu Pătrășcanu, să reiau neapărat contactul cu Ion Antonescu și să încerc să-l determin, să înțeleagă că a sosit în sfârșit momentul să iasă din alianța nenorocită cu puterile axei și să întoarcă armele împotriva naziștilor. În consecință, am chemat casa lui Antonescu la telefon și am nimerit la aparat pe Maria Antonescu care a fost foarte amabilă, și care la rugămintea mea mi-a promis că îmi va aranja o întrevedere cu soțul ei. În aceiași dimineață, Maria Antonescu m-a chemat la telefon și m-a anunțat, că în seara aceleiași zile pe la orele 7 sunt așteptat de Ion Antonescu, la locuința sa de la Băneasa. La ora fixată, m-am dus la vila lui Ion Antonescu de la Băneasa, unde am fost primit de un valet care m-a condus la etaj în biroul lui Antonescu.

Alex. A. Stefanescu

Pag. 2

Am avut atunci cu Ion Antonescu, o discuție, de circa două ore, între patru ochi. M-am silit să-l fac să priceapă că naziștii au pierdut războiul, și că el are datoria, atât pentru salvarea Țării cât și pentru salvarea proprii sale persoane, să scoată țara din alianța dezastroasă cu axa, și să dea ordin armatei noastre să întoarcă armele împotriva Hitleriștilor. La acel prilej, Ion Antonescu, a fost de acord cu mine, că Germania a pierdut războiul și că pentru a salva țara noastră de un dezastru total, este necesar să ieșim din războiul alături de Hitleriști și să întoarcem armele contra acestora. Punea însă cu multă încăpățânare problema ca guvernele Angliei, Statelor Unite și Uniunii Sovietice, să garanteze persoanei sale și a familiei sale. Tot odată cerea insistent ca Anglo-Americanii să trimită neîntârziat la noi în Țară două divizii aero-purtate. A rămas stabilit ca după două, trei zile să ne revedem pentru a discuta modalitatea practică, ~~pentru~~ ieșirea țării din război, rămânând ca în acest interval de timp să studieze în ce chip s-ar putea face mai bine aceasta.

După vreo două zile, venind la biroul Societatea Românofir, am găsit pe biroul meu o notă, în care se arăta că Ion Antonescu, mă căutase dis de dimineață la telefon și îmi lăsase vorbă să vin, în aceeași dimineață, la vila lui de la Băneasa. După câte îmi amintesc, aceasta se întâmpla, la 24 sau 25 martie 1944, în ori-ce caz, a doua zi, după ce Germania-Hitleristă trecuse la ocuparea militară a Ungariei.

Întrebare: Ce discuțiuni ați avut cu Ion Antonescu, a doua zi după ocuparea Ungariei [redacted] de către Germania Hitleristă? *șters de mine* [signature]

Răspuns: Am dat curs invitației telefonice, a lui Ion Antonescu, și în aceeași zi, 24 sau 25 martie 1944, m-am dus la ora 11 dimineața la vila lui de la Băneasa. Când am sosit acolo, am găsit, staționând în fața vilei, câteva mașini ale legației Germane. Un valet m-a introdus, într-o cameră de la parter, ca să aștept, terminarea audienței, pe care tocmai în acel moment, o avea la Ion Antonescu fostul ambasador, al Germaniei, Manfred V. Killinger.

Alex. A. Ștefănescu

După câteva minute, privind prin fereastra camerei l-am zărit ieşind din Vila pe V. Killinger, în mare ţinută oficială, purtând coif diplomatic, şi plin de decoraţii. El era însoţit de generalii Hansen şi Gerstenberg, de asemenea în mare ţinută.
Imediat, după plecarea lor, am fost condus la etaj, şi introdus în biroul lui Dl Antonescu. Din primul moment, mi-am dat seama, că se află, într-o cu totul altă dispoziţie, decât la întâlnirea noastră, din urmă cu două zile. Era încruntat şi într-o proastă dispoziţie, şi de la început, mi-a spus, că lucrurile nu stau chiar aşa cum le discutasem în urmă cu două zile. După câteva clipe a intrat, în cameră Mihai Antonescu foarte agitat, care, adresându-mi-se mie, şi fluturând o hârtie pe care o avea în mână, mi-a spus: „poftim, domnule Ştefănescu, citeşte. Aici vezi şi dumneata!"
Am citit hârtia respectivă, care era o scurtă notă diplomatică, prin care Guvernul German, anunţa Guvernului Român, ocuparea Ungariei, de către trupele Germane, acţiune militară, ce se executase cu o zi mai înainte.
Cei doi Antoneşti, au început să-mi demonstreze, cu lux de argumente, că faţă de noua situaţie, creată prin ocuparea militară a Ungariei, de către trupele Germane, a devenit cu totul imposibil pentru ţara noastră ca să ieşim din alianţă cu axa, întrucât am risca să fim şi noi ocupaţi, militărește de către Germani. Eu le-am răspuns, că în orice caz, suntem ocupaţi de către Germani, şi că ocuparea militară a Ungariei, n-a făcut altceva decât să complice, şi să îngreuneze, situaţia destul de dificilă, în care se zbăteau naziştii. Le-am mai spus, că eu socotesc că ocuparea militară a Ungariei va uşura ieşirea noastră din alianţă cu axa şi întoarcerea armelor, împotriva Hitleriştilor, deoarece ei au trebuit să mobilizeze un număr de divizii în Ungaria. Cu toate cele spuse de mine, mi-a fost cu neputinţă să-i conving pe cei doi Antoneşti, că aveam dreptate, aşa încât, ei au rămas la punctul lor de vedere, de a continua, cu orice risc războiul, alături de Germanii hitlerişti.
După circa, jumătate oră, de discuţie, Mihai Antonescu s-a retras, iar după plecarea sa, eu am mai rămas, cu Dl Antonescu încă vreo trei sferturi de oră. Îmi dădeam seama, că se afla sub influenţa nenorocită a anturajului său apropiat (Veturia Goga, Generalul Davidescu, Col. Romeo Zaharia, etc.) şi mai ales sub influenţa negativă a lui Mihai Antonescu. Rămânând cu Dl Antonescu între patru ochi, am încercat, din nou, să-l conving de necesitatea ieşirii noastre din războiul anti-sovietic, pentru a întoarce armele contra Hitleriştilor. N-am reuşit nici să-l

Acc. A. Ştefănescu

pag 4. determina pe Ion Antonescu, ca să treacă la acțiunea propusă de mine și înainte de plecarea mea de la biroul, a rămas stabilit între noi, că'mi va telefona peste câteva zile, pentru a ne întâlni din nou.

Întrebare: Când și unde a avut loc a treia întrevedere pe care ați avut-o cu Ion Antonescu, în primăvara anului 1944, și ce ați discutat cu acel prilej?

Răspuns: După patru-cinci zile, pe la sfârșitul lui Martie 1944, am primit, într'o după amiază, un telefon, de la Ion Antonescu, care m'a chemat să vin să'l văd la Președinție, în aceeași seară, la orele șapte. M'am dus la Președinție la ora stabilită și după câteva minute de așteptare, am fost introdus în biroul lui Ion Antonescu. Nimeni n'a mai asistat la această ultimă întrevedere pe care am avut-o cu Ion Antonescu și care a durat circa o oră. Discuția dintre noi, s'a purtat pe aceeași temă și Ion Antonescu a rămas pe vechea lui poziție susținând că Germania are arme noi și mai mult de două sute de divizii de rezervă, așa că în câteva luni va termina victorios războiul. Mi-am dat seama că orice nouă discuție cu el devenise inutilă și ne-am despărțit fără să mai fixăm între noi vreo nouă întâlnire. De atunci nu l-am mai văzut.

Întrebare: Dar cu Mihai Antonescu, ați mai avut vreo întâlnire, în primăvara anului 1944?

Răspuns: In ziua de trei Aprilie 1944, în ajunul primului bombardament aerian, al Anglo-Americanilor, asupra capitalei, Mihai Antonescu, mi-a trimis prin profesorul Ion Fintescu, vorba ca în aceeași seară să mă întâlnesc cu el. Prof. Ion Fintescu a venit la mine acasă să'mi transmită această invitație. Seara pe la orele nouă, fostul Ministru Alexandru Neagu, a venit la mine acasă și m'a luat pe jos la Președinție unde imediat am fost introdus în biroul lui Mihai Antonescu. Dl Neagu a rămas să aștepte în anti-cameră. Întrevederea mea cu Mihai Antonescu, a avut loc între patru ochi și a durat cam două ore.

Mihai Antonescu, știa că sunt în legătură cu Comandamentul Anglo-American de la Cairo. Nu știu de unde cunoștea el acest lucru, însă presupun că de organele serviciului secret care probabil cunoșteau acest lucru.

Alex. A. [illegible]

În timpul discuției, Mihai Antonescu mi-a propus ca să transmit prin mijloacele mele la Cairo un mesagiu din partea Guvernului Antonescian că, este dispus să iasă din alianța militară cu puterile axei și să întoarcă armele împotriva acestora, cu condiția ca Anglo-Americanii să trimită în țară ajutor militar prin trupe aero-purtate și ca de asemenea Anglo-Americanii împreună cu Uniunea Sovietică să garanteze ca România nu va pierde gurile Dunării și litoralul mării Negre.

În legătură cu aceste condițiuni, Mihai Antonescu mi-a dat o scurtă notiță în care scrisese cu mâna lui, cele arătate mai sus. A rămas stabilit între noi ca eu să transmit la Cairo acest mesagiu.

La plecare, Dl Alex. Neagu, m-a condus pe jos, până acasă. Când m-am culcat, era aproape miezul nopții.

A doua zi dimineața patru Aprilie 1944, în zorii zilei, pe la orele șase dimineața, m-am trezit, la mine acasă cu dl Alex. Neagu, care foarte agitat, mi-a spus că Mihai Antonescu, nu dormise toată noaptea și că acesta l-a trimis la mine, ca să-i restitui, prin el Neagu, notița pe care mi-o predase în ajun. Am luat notița pe care mi-o dăduse Mihai Antonescu, și am predat-o în plic închis, d-lui Neagu, spre a fi restituită lui Mihai Antonescu.

De atunci nu l-am mai văzut pe Mihai Antonescu și nici vreo convorbire telefonică n-am mai avut cu el.

Întrebare: Ați transmis comandamentului Anglo-American din Cairo întrevederile și discuțiile pe care le-ați avut cu Ion Antonescu și Mihai Antonescu, în primăvara anului 1944?

Răspuns: Da, am transmis cu regularitate la Cairo atât întrevederile cât și discuțiile, pe care în primăvara lui 1944, le-am avut atât cu Ion Antonescu cât și cu Mihai Antonescu. Aceste transmisiuni le-am făcut prin intermediul aparatului de radio emițător manipulat de Turcan.

Alex. A. Ștefănescu

Intrebare: Ce instrucțiuni ați primit din partea comandamentului Anglo-American de la Cairo cu privire la discuțiile pe care le-ați avut în primăvara anului 1944 cu Ion Antonescu și Mihai Antonescu?

Răspuns: În legătură cu această întrebare trebuie să precizez că, la începutul lunii Februarie 1944, pleacă la Cairo Dl Barbu Știrbey în calitate de emisar al blocului forțelor democratice din țară (Comuniști, Socialiști, Țărăniști și Liberali) și pe la sfârșitul lui Februarie 1944, Dl Barbu Știrbey se afla la Cairo. El pleca fiind împuternicit de blocul Democrat ca să trateze cu Națiunile Unite (Anglia, Statele Unite și Uniunea Sovietică) condițiunile ieșirii României din războiul anti-Sovietic și întoarcerii armelor împotriva Germaniei Hitleriste.

Odată cu sosirea Dlui Barbu Știrbey la Cairo, toate emisiunile destinate către Cairo erau adresate Dl Barbu Știrbey, purtând mențiunea „Emisar". De asemenea radiogramele pe care le-am primit de la Cairo după sosirea Dlui Știrbey acolo, purtau semnătura „Emisar".

În consecință am comunicat la Cairo, cu mențiunea „Emisar" discuțiile pe care le-am avut în martie și aprilie 1944 cu Ion Antonescu și cu Mihai Antonescu. Cu privire la aceste discuții am primit de la Cairo mai multe mesagii semnate „Emisar" prin care eram îndemnat să continui eforturile mele pe lângă Ion Antonescu pentru al convinge să iasă din alianța cu Hitleriștii și să întoarcă armele contra lor.

Este însă de la sine înțeles că schimbul de mesagii ce purtau mențiunea „Emisar" era cunoscut și de comandamentul anglo-american de la Cairo, care cunoștea și textul acestor mesagii.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, scrisă și semnată propriu, nesilit de nimeni.

București 6 Noembrie 1950. Alex. G. Ștefănescu

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul.-. 256 1

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

24 Septembrie 1952 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 7,1o.Interogatoriul s'a terminat la ora 9,3o.

Eu LT.MAJ.DE SECURITATE ANGHEL MIRCEA,am interogat în calitate de anchetator

Numele STEFANESCU, Pronumele ALEXANDRU

Anul,luna și ziua nașterii 1888,1 Noembrie.Locul nașterii Orașul Ploești jud.Prahova.

Cetățenia română , Naționalitatea română

Apartenența politică .... din ce an ......

Studii: absolvent al școlii politehnice dela Lincoln (Anglia)

Profesia fost mare industriaș și bancher.Ultimul loc de muncă și funcția,fost membru/și președinte în diferite consilii de administrație.

Ultimul domiciliu Calea Dorobanți Nr.81

Situația familiară,căsătorit cu SILVIA GHIORGHIU ,cu trei copii minori,iar din alte două căsătorii anterioare,doi copii majori.

Origina socială burgheză - părinții au fost negustori și proprietari de moșie.

Activitatea politică până în 1947:

Decorații,distincții și premii guvernamentale:

In ce armată a făcut serviciu,grad,funcție: Locotenent de Administrație în armata română.

Dacă a fost prizonier:

Dacă a fost în străinătate,unde,când și în legătură cu ce: In Anglia a stat cu întrerupere de un an din 19o7 până în 1915.Deasemenea a mai fost în Anglia în fiecare an după 1921 până în 1937,în fiecare an.Tot până în 19o8 a mai fost în Italia,Franța,Germania,Belgia,Olanda.In 1945 a fost în Turcia,unde a stat o lună.

Dacă a fost judecat,când,din ce cauze,de cine la ce pedepse

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

a fost condamnat:.

Intrebare

Ce va atras în Marea Britanie unde v'aţi trăit o bună parte din viaţa Dvs.

Răspuns:

Din 1907-1908 până în 1911 pentru complectarea de studii. Din 1911 până în 1915, am lucrat ca inginer în diferite întreprinderi mari industriale, după care m'am întors în ţară pentru a-mi face serviciul militar. M'am dus în Anglia şi am trăit acolo o parte din viaţa mea pentru a-mi face o situaţie mai bună.

După satisfacerea serviciului militar am rămas în ţară, iar începând din anul 1921-1922 am călătorit în Marea Britanie în fiecare an, în legătură cu afacerile mele ca reprezentant al diferitelor industrii pe care le reprezentam în România. Aceste călătorii în Anglia am continuat să le fac până în anul 1931.

Intrebare:

Ce întreprinderi britanice aţi reprezentat în România.

Răspuns::

In România am reprezentat mai multe întreprinderi industriale foarte importante, din Marea Britanie, cum sunt: "Engliş Electric", "Stewarts & Lloyd's Associated", "Machine Tods Manufacturers" şi altele la care eram în acelaş timp şi acţionar.

Intrebare:

Arătaţi cum aţi ajuns să vă bucuraţi de încrederea capitalului britanic?

Răspuns:

Am ajuns să devin reprezentant în România, al unor importante întreprinderi industriale britanice, deoarece eram bine văzut la englezi şi mă bucuram de toată încrederea capitalului britanic, căruia nu i-am cauzat prejudicii angajandu-l în afaceri oneroase.

Intrebare:

Cine va introdus în afaceri cu capitalul britanic?

Răspuns:

Am ajuns să devin un reprezentant al capitalului britanic în România prin relaţiile mele câştigate în Anglia încă înainte de primul război mondial.

./.   ss/ALEX.A.ŞTEFANESCU

Acest proces verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că,corespunde în totul cu cele declarate de mine,susţin şi semnez.

Invinuit,
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator
LT.MAJ.DE SECURITATE
Anghel Mircea

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

24 Septembrie 1952 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 7 și 10 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 9 și 30 minute.

Eu, Lt major de securitate Anghel Mircea

am interogat în calitate de Anchetator (pe arestatul, reținutul, martorul)

1. Numele Stefănescu 2. Pronumele Alexandru
3. Anul, luna și ziua nașterii 1888, 1 octombrie 4. Locul nașterii orașul Ploești Jud. Prahova
5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română
7. Apartenența politică — din ce an —
8. Studii Absolvent al școlii politehnice din Lincoln (Anglia) (când, unde și ce școală a absolvit)
9. Profesia fost mare industriaș și bancher 10. Ultimul loc de muncă și funcția fost membru ~~și~~ președinte în diferite consilii de administrație
11. Ultimul domiciliu Calea Dorobanți nr. 81
12. Situația familiară Căsătorit cu Silvia Ghiorghiu, (soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația) cu trei copii minori, iar din ~~[illegible]~~ alte două căsătorii anterioare, doi copii majori
13. Origina socială burgheză - părinții au fost negustori și proprietari de moșie (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)
14. Activitatea politică până în 1947 (în ce partide politice a fost.

Participare în alegeri)

Semnătura,
Alex. A. Stefănescu

Md. Nr. 186

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale ....
(înainte și după 23 August 1944)

16. In ce armată a făcut serviciu, grad, funcție Locotenent de Administrație în armata Română

17. Dacă a fost prizonier ....
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce În Anglia. a stat cu întreruperi de un an din 1907 până în 1915 Deasemenea a mai fost în Anglia în fie care an după 1922 până în 1938 în fie care an — Tot până în 1908 a mai fost în

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare

Italia, Franța, Germania, Belgia, Olanda. În 1945 a fost în Turcia unde a stat o lună.

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat ....

Intrebare: Ce va atras în Marea Britanie unde v-ați trăit o bună parte din viața Dv.

Răspuns: Din 1907-8 până în 1911 pentru completarea de studii. Din 1911 până în 1915, am lucrat ca inginer în diferite întreprinderi mari industriale — după care m'am întors în țară pentru a-mi face serviciul militar. M'am dus în Anglia și am trăit acolo o parte din viața mea pentru a-mi face o situație mai bună.

După satisfacerea serviciului militar am rămas în țară iar începând din anul 1921/22 am călătorit în Marea Britanie în fiecare

Semnătura, Alex. A. Stefanescu

Urmare: eu - în legătură cu afacerile mele ca reprezentant al diferitelor industrii pe care le reprezentam în România - Aceste călătorii în Anglia am continuat să le fac până în anul 1938 -

Întrebare: Ce întreprinderi britanice ați reprezentat în România?

Răspuns: În România am reprezentat mai multe întreprinderi industriale foarte importante din Marea Britanie, cum sunt: English Electric, - Stewarts & Lloyd's Associated, Machine Tools Manufacturers și altele la care eram în același timp și acționar. -

Întrebare: Arătați cum ați ajuns să vă bucurați de încrederea capitalului britanic?

Răspuns: Am ajuns să devin reprezentant al în România, al unor importante întreprinderi industriale britanice, deoarece eram bine văzut la englezi și mă bucuram de toată încrederea capitalului britanic, căruia nu i-am cauzat prejudicii angajându-l în afaceri oneroase.

Întrebare: Cine v-a introdus în afaceri cu capitalul britanic?

Răspuns: Am ajuns să devin un reprezentant al capitalului britanic în România prin relațiile mele câștigate în Anglia 1914 înainte de primul război mondial

Acest P.V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine îl susțin și semnez

Anchetator
[signature]

Semnătura: Învinuit
Alex. A. Ștefănescu

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.- 6

261

261

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=================================

Arestatul STEFANESCU ALEX. născut la 1 Noembrie 1888, în orașul Ploești, fiul lui Alex. și Maria, fost industriaș, domiciliat în București Cal. Doboranților 81

29 Septembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 7,20
" s'a terminat la " 11,40

Intrebare:

Care au fost relațiile dtale cu oficialitatea britanica în România în anii premergători ultimului războî?

Răspuns:

Relațiile mele cu oficialitatea britanică în România au fost relații de afaceri, întrucât eu reprezentam interese economice britanice în România.

Intrebare:

Cu ce persoane din partea britanicilor ai întreținut dta relații de afaceri în România.

Răspuns:

Persoanele cu care am avut relații de afaceri sunt printre alții, conducătorii secțiilor de materiale dela societățile cu capital britanic, cum sunt: dela Soc. Unirea Dl. MASTERSON, dela Soc. Astra Română Dl. WILLIAM BALDON dela Soc. Steaua Română Dl. ROEGERS.

Intrebare:

Pe DE CHASTELAINE l-ai cunoscut.

Răspuns:

Da, l-am cunoscut.

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut.

Răspuns:

Pe D. CHASTELAINE l'am cunoscut cam prin anul 1924-1925 la Soc. Unirea, unde era funcționar superior la

./. ss/ALEX. A. STEFANESCU

262

262

7

la Secţiunea de Materiale.

Intrebare:

Ce relaţii s'au stabilit între Dvs.

Răspuns:

Relaţii de interes comercial.

Intrebare:

Cand a plecat DE CHASTELAINE din ţară?

Raspuns:

DE CHASTELAINE a părăsit ţara în iarna anului 1941 cam prin luna Februarie,cand a plecat din Bucureşti şi Legaţia Britanică.

Intrebare:

Ce propuneri ai avut din partea lui DE CHASTELAINE la plecarea sa din ţară?

Răspuns:

Ducandu-mă la Legaţia Britanică cu o zi sau două înainte de plecarea sa,pentru a-mi lua rămas bun dela REGINALD HOARE,fostul ministru al Marei Britanii în România,care urma să părăsească ţara odată cu legaţia, mi-am luat rămas bun şi dela DE CHASTELAINE care era însoţit de DL.ELLERINGTON.

Cu acest prilej DE CHASTELAINE mi-a propus să-i transmit la Istambul informaţii cu caracter militar, economic şi politic,precum şi alte informaţii ce iar putea interesa din România.

Intrebare:

Dta ai acceptat propunerea lui DE CHASTELAINE de a-i furniza informaţii din ţară?

Răspuns:

Da,am acceptat să transmit lui DE CHASTELAINE informaţiile cerute rămânând stabilit ca ele să fie transmise la Istambul lui ELLERINGTON ca prin acesta să ajungă la DE CHASTELAINE.

Intrebare:

A existat vre'o înţelegere asupra modului de transmire a informaţiilor.

Răspuns:

Da,a existat.

Intrebare:

Arată dta în ce a constat înţelegerea între Dta şi DE CHASTELAINE?

Răspuns:

De comun acord cu DE CHASTELAINE şi ELLERINGTON

./.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

am stabilit ca mesagiile cu informaţiuni ce urma să le trimit, să fie semnate cu numele convenţional "Mimi". Această măsură de prudenţă a fost luată pentru a nu mi se descoperi identitatea.

Intrebare:

Arată dta ce informaţiuni ai transmis ca urmare a înţelegerii cu DE CHASTELAINE?

Răspuns:

După ce două luni adică prin luna Martie 1941, Dl. MIHAILESCU fostul Dir.Gl. al Soc.Textila Buhuşi, a plecat în Turcia în interese comerciale. Am profitat de acest prilej şi i-am dat lui MIHAILESCU să-i transmită lui ELLRINGTON la Istambul un mesagiu destinat lui DE CHASTELAINE.

Acest mesagiu conţinea informaţiuni cu caracter militar, economic şi politic.

Tot atunci am mai transmis prin MIHAILESCU şi o schiţă topografică pentru explicarea mişcărilor de trupe.

Intrebare:

Alte informaţiuni ai mai transmis la Istambul pentru DE CHASTELAINE?

Răspuns:

Da., am mai transmis informaţiuni lui DE CHASTELAINE tot prin MIHAILESCU cu ocazia celui de al doilea drum al său în Turcia care a avut loc peste câteva luni.

Informaţiunile trimise lui DE CHASTELAINE a doua oară au avut acelaş caracter ca şi prima dată.

Intrebare:

De unde şi pe ce cale ai adunat dta informaţiunile transmise lui DE CHASTELAINE?

Răspuns:

Unele din informaţii au fost culese de mine personal iar altele mi-au fost aduse de Ing.CALMANOVICI, ing.DRAGOS POP, ing.BERMAN şi fostul maior MIHAILESCU.

Intrebare:

Ai verificat primirea informaţiilor de către DE CHASTELAINE?

Răspuns:

In afară de confirmarea lui MIHAILESCU care de fiecare dată mi-a comunicat că a predat informaţiile

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

la Istambul, nu am verificat pe altă cale.

Acest proces verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvant cu cuvant şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susţin şi semnez.

Invinuit
ss/Alex. A. Stefănescu

Anchetator,
LT.MAJ. DE SECURITATE
Mircea Anghel.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Stefanescu Alex. născut la 1 Iunie 1881, în orașul Ploești, fiul lui Alex. și Maria, fost industriaș, domiciliat în București Calea Dorobanților 81
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

29 Septemvrie 1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 7 și min. 20

" s'a terminat la " 11 și " 40

Intrebare: Care au fost relațiile d-tale cu oficialitatea britanică în România în anii premergători ultimului război?

Răspuns: Relațiile mele cu oficialitatea britanică în România au fost ~~afaceri~~ relații de afaceri, întrucât eu reprezentam interese economice britanice în România.

Intrebare: Cu ce persoane din partea britanicilor ai întreținut d-ta relații de afaceri în România

Răspuns: Persoanele cu care am avut relații de afaceri sunt printre altele, conducătorii secțiilor de material dela societățile cu capital britanic, cum sunt, dela Soc. Unirea d-l Masterson — dela Soc. Astra-Română d-l William Batton dela Soc. Steaua Română d-l Rogers

Intrebare: Pe de Chastelaine l-ai cunoscut

Mod. 185

Iscălitura,

Alex. A. Stefanescu

Urmare: Răspuns: Da, l-am cunoscut.
Întrebare: Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut?
Răspuns: Pe De Chastelaine l-am cunoscut cam prin anul 1924 - 1925, la Soc. Unirea, unde era funcționar superior la secțiunea de material.
Întrebare: Ce relații s'au stabilit între voastre?
Răspuns: Relații de interes comercial
Întrebare: Când a plecat De Chastelaine din țară?
Răspuns: De Chastelaine a părăsit țara în iarna anului 1941, cam prin luna Februarie, când a plecat din București și legația Britanică.
Întrebare: Ce propuneri ai avut din partea lui De Chastelaine la plecarea sa din țară?
Răspuns: Ducându-mă la legația Britanică cu o zi sau două înainte de plecarea sa, pentru a-mi lua rămas bun dela ~~fostul ministru~~ Reginald Hoare, fostul ministru al Marei Britanii în România, care urma să părăsească țara odată cu legația — mi-am luat rămas bun și dela De Chastelaine, care era însoțit de d-l Ellerington
Cu acest prilej De Chastelaine mi-a propus să-i transmit la Istanbul informații cu caracter militar, economic și politic, precum și alte informații

Iscălitura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: ce i-ar putea interesa din România

Intrebare: D-ta ai acceptat propunerea lui de Chastelaine de a-i furniza informaţii din ţară?

Răspuns: Da, am acceptat să transmit lui de Chastelaine informaţiile ~~[illegible]~~ cerute, rămânând stabilit ca ele să fie transmise la Istanbul lui Ellerington ca prin acesta să ajungă la de Chastelaine.

Intrebare: A existat vre'o înţelegere asupra modului de transmitere a informaţiilor

Răspuns: Da a existat.

Intrebare: Arată d-ta în ce a constat înţelegerea între d-ta şi de Chastelaine?

Răspuns: De comun acord cu de Chastelaine şi Ellerington am stabilit ca mesagiile cu informaţiuni ~~ce~~ ~~să~~ urma să le trimit, să fie semnate cu numele convenţional „Mimi". Această măsură de prudenţă a fost luată pentru a nu-mi se descoperi identitatea.

Intrebare: Arată d-ta ce informaţiuni ai transmis ca urmare a înţelegerii cu de Chastelaine?

Răspuns: După ca. două luni adică prin luna Martie 1941, d-l Mihăilescu fostul Dir. Gl al Soc. Textila Românească, a plecat în Turcia în interes comercial. Am profitat de acest prilej şi i-am dat lui Mihăilescu să-i transmită lui Ellerington la Istanbul un mesagiu destinat lui de Chastelaine.

Iscălitura,

Alex. A. Ştefănescu

Urmare: Acest mesagiu conținea informațiuni cu caracter militar, economic și politic. Tot atunci am mai transmis prin Mihăilescu și o schiță topografică pentru a explicarea mișcărilor de trupe.

Întrebare: Alte informațiuni ai mai transmis la Istambul pentru De Chastelaine?

Răspuns: Da, am mai transmis informațiuni lui De Chastelaine tot prin Mihăilescu cu ocazia celui de al doilea drum al său în Turcia care a avut loc peste câteva luni. —
Informațiunile trimise lui De Chastelaine a doua oară au avut acelaș caracter ca și ~~întrebare~~ prima dată.

Întrebare: De unde și pe ce căi ai adunat d-ta informațiunile transmise lui De Chastelaine

Răspuns: Unele din informații au fost culese de mine personal iar altele mi-au fost date de Ing. Colmosrski Ing. Dragos Pop, Ing. Berman și fostul Maior Mihăilescu

Întrebare: ~~tota~~ Ai verificat primirea informațiilor de către De Chastelaine?

Răspuns: În afară de confirmarea lui Mihăilescu care de fiecare dată mi-a comunicat că a predat informațiile la Istambul, nu am verificat pe alte căi. —

Acest P.V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde total cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Iscălitura,
Învinuit
Alex. A. Stefanescu

Anchetator
[signature]

Prezentul proces-verbal de Interogatoriu,este identic cu originalul.-

12

267

267

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat STEFANESCU ALEXANDRU,născut la 1 Nov.1888 în Ploeşti,fiul lui ALEX. şi MARIA,fost industriaş,domiciliat în Bucureşti Cal.Dorobanţilor 81.

2 Octombrie 1952,Bucureşti
Interogatorul a început la ora 7,45
" s'a terminat la " 12,1o

Intrebare:

In procesul verbal de interogatoriu din 29 Sept.a.c. ai arătat numai o parte din legăturile dtale informative cu DE CHASTELAINE precum şi faptul că i-ai transmis acestuia la Istambul informaţiuni prin MIHAILESCU.Arată dta în afară de acele informaţiuni ai mai transmis şi altele.

Răspuns:

Da i-am mai transmis şi alte informaţii.

Intrebare:

Arată când şi prin cine ai mai transmis informaţiuni lui DE CHASTELAINE şi ce fel de informaţii erau acelea?

Răspuns:

După plecarea Legaţiei Britanice din România am intrat în legătură cu ministru de pe atunci al Statelor Unite ale Americii,Dl.QANTER şi consilierul BENTON.

Această legătură am făcut-o în urma unei convorbiri pe care o avusesem cu Dl.LERONGETEL ,înainte de plecarea acestuia din România.

In cadrul legăturilor pe care le-am avut cu Ministrul American QANTER şi consilierul BENTON în cursul anului 1941 şi până la plecarea Legaţiei Americane din România m'am întâlnit cu ei de mai multe ori ,informându-i asupra situaţiei din România,bazat la rândul meu pe informaţiile primite dela colaboratorii mei cum sunt:Ing.CALMANOVICI EMIL,Ing.

./. ss/Alex.A.STEFANESCU

DRAGOS POP,Ing.BERMAN şi alţii.

Astfel informaţiunile comunicate de mine,erau transmise de americani prin posibilităţile lor mai departe.

Aceste legături,precum şi cele de afaceri au durat până în Martie 1942 când legaţia Americană a părăsit ţara.

Intrebare:

După plecarea Legaţiei Americane din România,arată cum ai păstrat mai departe legăturile cu britanicii?

Răspuns:

După ce legaţia Americană a părăsit ţara am continuat păstrarea legăturilor cu britanicii prin Dl.TROUEL fostul ministru al Legaţiei Franţei în România,cu care am întreţinut acelaş gen de relaţii ca şi cu QANTER şi BENTON dela americani.

Intrebare:

Cu alte ocazii ai mai informat pe englezi?

Răspuns:

Am mai informat pe englezi în luna Iulie 1942 prin dl.GANESCU CONSTANTIN care a plecat în Turcia cu scopul de a se duce în Anglia.

Prin GANESCU am transmis englezilor tot informaţii cu caracter militar,economic şi politic.

Intrebare:

Arată dta anchetei cui erau destinate informaţiunile militare,economice şi politice pe care le-ai transmis pr n căile arătate mai sus?

Răspuns

Informaţiunile transmise de mine/prin căile arătate până în prezent erau destinate centrului de informaţii britanice cu sediul la Cairo.

Acest proces verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine,susţin şi semnez.

Invinuit
ss/Alex.A.STEFANESCU

Anchetator,
Lt.Maj.de Securitate
Mircea Anghel

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Ştefănescu Alexandru, născut la 1 decemb. 1888 în Ploeşt, fiul lui Alex. şi Maria, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor 81
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

2 Octombrie 1952

Oraşul Bucureşti

Interogatoriul a început la ora 7 şi min. 45
" s'a terminat la " 12 şi " 10

Intrebare: În P.V. de interogatoriu din 29 sept. a.c. ai arătat numai o parte din legăturile tale informative cu Ad. Chastelaine precum şi faptul că i-ai transmis acestuia la Institutul Informaţiunii din Bucureşti — Arată dacă în afară de acele informaţiuni ai mai transmis şi altele? ——

Răspuns: Da i-am mai transmis şi alte informaţii. ——

Intrebare: Arată când şi prin cine ai mai transmis informaţiuni lui Ad. Chastelaine şi ce fel de informaţii erau acelea?

Răspuns: După plecarea legaţiei Britanice din România am intrat în legătură cu ministrul de pe atunci al Statelor Unite ale Americii, Dl. Gunter şi consilierul Berton —

Mod. 135

Iscălitura, Alex. A. Ştefănescu

Urmare: Această legătură am făcut-o în urma unei convorbiri pe care o am avut-o cu dl. Lerouugetel, înainte de plecarea acestuia din ~~tota~~ România.

În cadrul legăturilor pe care le-am avut cu ministrul american Gunter și consilierul Benton, în cursul anului 1941 și până la plecarea legației americane din România m-am întâlnit cu ei de mai multe ori — informându-i asupra situației din România — bazat la rândul meu pe informațiile primite dela colaboratorii mei, cum sunt: Ing. Colmotoși Emil, Ing. Dragoș Popa, Ing. Berindei și alții.

Astfel informațiunile comunicate de mine erau transmise de americani prin posibilitățile lor mai departe.

Aceste legături, precum și cele de afaceri au durat până în martie 1942 când legația americană a părăsit țara.

Întrebare: După plecarea legației americane din România, cum ai păstrat mai departe legăturile cu britanicii?

Răspuns: După ce legația americană a părăsit țara am continuat păstrarea legăturilor cu britanicii prin dl. Tronel fostul ministru al legației franceze în România, cu care ~~am~~ am întreținut acelaș gen de relații ca și cu Gunter și Benton dela americani. —

Întrebare: Cu alte reacții ai mai informat pe englezi?

Iscălitura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Răspuns: Am mai informat pe englezi în luna Iulie 1942 ~~care~~ prin Dl Găinescu Constantin care a plecat în Turcia cu scopul de a se duce în Anglia.
Prin Găinescu am transmis englezilor tot ~~toate~~ informații cu caracter militar, economic și politic.

Întrebare: Arată d-ta anchetei cui erau destinate informațiunile militare economice și politice pe care le-ai transmis prin căile arătate mai sus?

Răspuns: Informațiunile transmise de mine prin căile arătate până în prezent erau destinate centrului de informații britanic cu sediul la Cairo.

Acest P.V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Învinuit

Alex. A. Ștefănescu

Anchetator
[signature]

Iscălitura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu,este identic cu originalul.-

272

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
==================================

Arestat STEFANESCU A.ALEXANDRU,născut la 1 Nov. 1888 în Ploeşti,fiul lui ALEX. şi MARIA,fost industriaş, domiciliat în București Cal.Dorobanţilor 81.

6 Octombrie 1952 Bucureşti

Interogatorul a început la ora 10,15

" s'a terminat la " 14,30

Intrebare:

L-ai cunoscut pe Ing.RICA GEORGESCU.In urma căror fapte şi împrejurări ai ajuns în legătură cu el?

Răspuns:

Pe ing.RICA GEORGESCU l-am cunoscut în anul 1921-1922,cu ocazia unei solicitări din partea tatălui său - de al recomanda la o societate Petroliferă pentru practică de studii.Eu l-am recomandat la Soc.Petroliferă Româno-Americană.

Din anul 1922 şi până în 1942 ,cu ing.RICA GEORGESCU nu am avut alte relaţii decât de bună ziua.

In vara anului 1942,a venit la biroul meu dela Soc.Românofir,Dl.ION COLMAN,Director pe atunci la Soc. Petroliferă Româno-Americană,care mi-a comunicat că ing. RICA GEORGESCU a fost arestat şi vrea să mă vadă,eu fiind de acord să-l văd.

Peste câteva zile ION COLMAN a venit din nou la mine de data aceasta venind însoţit de ing.ALEX.IONESCU care urma să mă introducă la închisoarea Malmaison,unde se găsea arestat RICA GEORGESCU.

La 2-3 zile după aceasta ing.ALEX.IONESCU ,conform înţelegerii m'a condus la GEORGESCU la închisoare.

Intrebare:

Arată dta ce discuţii ai avut cu ing.RICA GEORGESCU cu prilejul acelei întâlniri?

Răspuns:

La acea întâlnire,RICA GEORGESCU în primul rând

./. ss/ALEX.STEFANESCU

mi-a făcut cunoscut că se găseşte arestat împreună cu încă câţiva din colaboratorii săi, fiind acuzat de activitate de spionaj în folosul Marei Britanii.

RICA GEORGESCU mi-a mai făcut cunoscut că odată cu arestarea sa s'au întrerupt şi legăturile cu Britanicii şi că reluarea acestor legături este absolut necesară pentru a se putea duce mai departe acţiunea de informare a Marei Britanii, asupra situaţiei militare, politice şi economice a României. Totodată mi-a mai spus că în acest scop urmează ca în scurt timp să ne sosească în ţară, trimis de către serviciul de informaţii Britanic, în misiune specială, un radio telegrafist care va aduce cu el un aparat de radio-transmisiune cu ajutorul căruia să se poată relua legăturile informative întrerupte.

10 Intrebare:

In afară de cele arătate, ce s'a mai discutat tot cu prilejul acelei întâlniri?

Răspuns:

Tot cu prilejul acelei întâlniri, RICA GEORGESCU mi-a comunicat că este necesar ca eu personal să iau legătură cu acel radiotelegrafist pentru a asigura reluarea în bune condiţiuni a legăturilor cu britanicii, în vederea continuării activităţi noastre informative.

11 Intrebare:

Cine a mai fost de faţă la această întrevedere?

Răspuns:

La această întrevedere a mai fost de faţă ing. IONESCU ALEX., însă fără ca să intervină în discuţiile dintre mine şi GEORGESCU.

12 Intrebări:

Ai mai avut şi alte întâlniri cu RICA GEORGESCU în acelaş scop?

Răspuns:

Da până la venirea în ţară a radiotelegrafistului, am mai avut întrevederi cu RICA GEORGESCU pentru pregătirea celor necesare reluării legăturilor cu britanicii.

13 Intrebare:

Arată dta când, unde şi în ce împrejurări te-ai mai întâlnit cu GEORGESCU? Ce s'a discutat şi ce hotărâri s'au luat în scopul arătat mai sus?

./.

Răspuns:

A doua oară l-am întâlnit pe GEORGESCU la propria sa locuinţă din str.Dr.Mare.Aceasta s'a întâmplat după 3-4 săptămâni după întrevederea dela închisoarea Malmaison, întâlnirea aceasta fiind mijlocită de ing.G.G.ANTONESCU.

Cu acest prilej RICA GEORGESCU mi-a făcut cunoscut că se apropie sosirea în ţară a radiotelegrafistului trimis de către Britanici şi că este necesar ca eu să pregătesc din timp luarea de contact cu acel radiotelegrafist în scopul arătat mai sus.La aceasta eu l-am întrebat dacă ing.ALEX.IONESCU precum şi celelalte persoane ce urmau să ia legătură cu mine,sunt persoane serioase şi demne de încredere.

L-am întrebat aceasta pe GEORGESCU pentru că în cursul convorbirii cu el mi-a făcut cunoscut că pentru această acţiune informativă ing.ALEX.IONESCU îmi va prezenta şi alte persoane,care urmau să colaboreze cu noi în vederea asigurării unei cât mai bune şi regulate legături cu serviciul de informaţii britanic.La observaţiunea mea, GEORGESCU m'a asigurat că atât IONESCU cât şi celelalte persoane cu care voi colabora sunt verificate şi demne de toată încrederea.

Faţă de asigurările lui GEORGESCU a rămas stabilit între noi,ca să acord toată încrederea persoanelor cu care voi colabora.Totodată a rămas stabilit între noi,ca să iau asupra mea finanţarea acţiunii de informare a britanicilor ce urma să fie reluată după sosirea în ţară a specialistului aşteptat.

Deasemenea s'a mai hotărât ca eu să mă ocup cu conducerea şi îndrumarea acestei activităţi informative. S'a mai hotărât deasemeni ca ing.IONESCU ALEX. să mă anunţe la sosirea în ţară a radiotelegrafistului şi să mă pună în legătură,tot atunci,cu persoana ce urma să supraveghere activitatea acelui radiotelegrafist şi asta bine înţeles,conform instrucţiunilor ce urma să le dau eu personal.

24 Intrebare:

Arată dta,a mai fost cineva de faţă la luarea hotărârilor de mai sus?

Răspuns:

In timpul convorbirii cu ing.RICA GEORGESCU a mai fost de faţă la luarea hotărârilor arătate mai sus Dl.IULIU

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

MANIU care mi-a solicitat colaborarea mea în vederea reluării legăturilor întrerupte cu britanicii.

Intrebare:

Ai acceptat să preiei conducerea activităţii informative întrerupte.

Răspuns:

Conform celor ce stabilisem cu ing.RICA GEORGESCU şi cu promisiunea dată dl.IULIU MANIU,personal am preluat conducerea şi dirijarea activităţii informative întrerupte chiar din acel moment.Trebuie să menţionez că activitatea informativă propriu zisă,a început pela sfârşitul verii anului 1943,când a sosit în ţară radio-telegrafistul trimis de către britanici cu aparatul necesar transmiterii de informaţii.

Intrebare:

Ai arătat mai sus,că urma să fi pus în legătură cu o persoană însărcinată cu supravegherea activităţii ce trebuia desfăşurată,Cine era acea persoană?

Răspuns:

Acea persoană mi-a fost prezentată de ALEX.IONESCU sub numele de CONSTANTIN MUGUR,cu care am avut relaţiile de colaborare implicate de situaţia arătată mai sus.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Sec.
Anghel Mircea

1

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Stefanescu A. Alexandru, născut la 1 Aug. 1888, în Ploești, fiul lui Alex. și Maria fost industriaș, domiciliat în București, Calea Dorobanților 91
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

6 Octombrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 10 și 15 minute

„ s'a terminat la „ 14 și 30 „

Intrebare: L-ai cunoscut pe Ing. Kiro Georgescu în urma cărei fapte și împrejurări ai ajuns în legătură cu el?

Răspuns: Pe ing. Kiro Georgescu l-am cunoscut în anul 1921-22, cu ocazia unei solicitări din partea tatălui său - de al recomanda la o Societate Petroliferă pentru practică de studii. Eu l-am recomandat la Soc. Petroliferă Româno-Americană.—

Din anul 1922 și până în 1942, cu Ing. Kiro Georgescu nu ~~avut~~ am avut alte relații decât de cunoștință.—

In vara anului 1942, a venit la biroul meu dela Soc. Românofir, Dl Ion Colman, Director pe atunci la Soc. Petroliferă Româno-Americană, care mi-a comunicat că Ing. Kiro Georgescu a fost arestat și

Mod. 185

Semnătura: Alex. A. Stefanescu

Urmare: să vrea să mă vadă; eu fiind de acord să-l văd.-

Peste câteva zile Ion Colman a venit din nou la mine de data aceasta venind însoțit de Ing. Alex Ionescu care urma să mă introducă la închisoarea Malmaison, unde se găsea arestat Kiră Georgescu.-

La 2-3 zile după aceasta Ing. Alex Ionescu, conform înțelegerii m-a condus la Georgescu la închisoare.-

Întrebare: Arată d-le ce discuții ai avut cu Ing. Kiră Georgescu cu prilejul acelei întâlniri?

Răspuns: La acea întâlnire, Kiră Georgescu în primul rând mi-a făcut cunoscut că se găsește arestat împreună cu încă câțiva din colaboratorii săi, fiind acuzat de activitate de spionaj în folosul Marei Britanii.

Kiră Georgescu mi-a mai făcut cunoscut că odată cu arestarea sa s'au întrerupt și legăturile cu Britanicii și că reluarea acestei legături este absolut necesară pentru a se putea duce mai departe acțiunea de informare a Marei Britanii, asupra situației militare, politice și economice a României - Totodată mi-a mai spus că în acest scop urmează ca în scurt timp să ne sosească în țară, trimis de către serviciul de informații Britanic, în misiune specială, un radio telegrafist care va aduce cu el un aparat de radio-transmisiune cu ajutorul căruia să se poată relua legăturile informative întrerupte.

Întrebare: În afară de cele arătate, ce ați mai discutat tot cu prilejul acelei întâlniri!

Semnătura,
Alex. Ștefănescu

Urmare: Răspuns: Tot cu prilejul acelei întâlniri, Rică Georgescu mi-a comunicat că este necesar ca eu personal să iau legătura cu acel radiotelegrafist pentru a asigura reluarea în bune condițiuni a legăturilor cu britanicii în vederea continuării activității noastre informative.

Întrebare: Cine a mai fost de față la această întrevedere?

Răspuns: La această întrevedere a mai fost de față Ing. Ionescu Alex. însă fără ca să intervină în discuțiile dintre mine și Georgescu.

Întrebare: Ai mai avut și alte întâlniri cu Rică Georgescu în acelaș scop?

Răspuns: Da până la venirea în țară a radiotelegrafistului am mai avut întrevederi cu Rică Georgescu pentru pregătirea celor necesare reluării legăturilor cu britanicii

Întrebare: Arată d-ta când unde și în ce împrejurări te-ai mai întâlnit cu Georgescu! Ce s'a discutat și ce hotărâri s'au luat în scopul arătat mai sus?

Răspuns: A doua oară l-am întâlnit pe Georgescu la propria sa locuință din Str. Dr. Mora – Aceasta s'a întâmplat după 3-4 săptămâni după întrevederea dela închisoarea Malmaison, întâlnirea aceasta fiind mijlocită de ing. G. G. Antonescu –

Cu acest prilej Rică Georgescu mi-a făcut cunoscut că se apropie sosirea în țară a radiotelegrafistului trimis de către Britanici și că este necesar ca eu să pregătesc din timp

Semnătura,
ss. A. Ștefănescu

Mod. 185

Urmare: luarea de contact cu acel radiotelegrafist în scopul arătat mai sus. La aceasta eu l-am întrebat dacă Ing. Alex Ionescu precum și celelalte persoane ce urmau să-i ia legătura cu mine, sunt persoane serioase și demne de încredere. –

L-am întrebat aceasta pe Georgescu pentru că în cursul convorbirii cu el mi-a făcut cunoscut că pentru această acțiune informativă Ing. Alex. Ionescu îmi va prezenta și alte persoane, care urmau să colaboreze cu noi în vederea asigurării unei cât mai bune și regulate legături cu serviciul de Informații Britanic. La observațiunea mea, Georgescu m'a asigurat că atât Ionescu cât și celelalte persoane cu care voi colabora sunt verificate și demne de totală încredere. –

Față de asigurările lui Georgescu a rămas stabilit între noi, ca să acord toată încrederea persoanelor cu care voi colabora. ~~și~~ Totodată a rămas stabilit între noi, ca să iau asupra mea finanțarea acțiunii de informare a britanicilor ce urma să fie realizată după ~~după~~ sosirea în țară a specialistului așteptat. –

Deasemenea s'a mai hotărât ca eu să mă ocup cu conducerea și îndrumarea acestei activități informative. S'a mai hotărât deasemeni ca Ing. Ionescu Alex. să mă anunțe la sosirea în țară a radiotelegrafistului și să mă pună în

Semnătura: Alex. A. Ştefănescu

Urmare: legătură, tot atunci, cu persoana ce urma să supravegheze activitatea acelui radiotelegrafist și, asta bine înțeles, conform instrucțiunilor ce urma să le dau în personal.

Întrebare: Afară de Dta, a mai fost cineva de față la luarea hotărârilor de mai sus?

Răspuns: În timpul convorbirii cu Ing. Rică Georgescu a mai fost de față la luarea hotărârilor arătate mai sus Dl. Iuliu Maniu care mi-a solicitat colaborarea mea în vederea reluării legăturilor întrerupte cu britanicii.-

Întrebare: Ai acceptat să preiei conducerea activității informative întrerupte

Răspuns: Conform celor ce stabilisem cu Ing. Rică Georgescu și cu promisiunea dată Dlui Iuliu Maniu, personal am preluat conducerea și dirijarea activității informative întrerupte chiar din acel moment. – Trebuie să menționez că, activitatea informativă propriu zisă, a început pela sfârșitul verii anului 1943, când a sosit în țară radio-telegrafistul trimis de către britanici cu aparatul necesar transmiterii de informații.

Întrebare: Ai arătat mai sus că urma să fi pus în legătură cu o persoană însărcinată cu ~~dirijarea~~ supravegherea activității ce trebuia desfășurată; cine era acea persoană?

Răspuns: Acea persoană mi-a fost prezentată de Alex. Ionescu, sub numele de Constantin Ungur, cu care am avut relațiile de colaborare implicate de situația arătată mai sus.-

Acest P.V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine.

Semnătura,

Alex. A. Ştefanescu

Mod. 185

Anchetator [illegible]

Prezentul proces-verbal de interogatoriu,este identic cu originalul.-

279

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat STEFANESCU A.ALEXANDRU,născut la 1 Noembrie 1888,în Ploeşti,fiul lui ALEXANDRU şi MARIA,fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Cal.Dorobanţilor 81.

9 Octombrie 1952,Bucureşti
Interogatorul a început la ora 7,lo
" s'a terminat la " 9

Intrebare:

In procesul verbal de interogatoriu din 6 Octombrie a.c. ai arătat că legăturile cu serviciul de informaţii britanic,au fost reluate prin radio abia în vara anului 1943. Arată dta cum a fost organizată această legătură?

Răspuns:

Organizarea pe teren a transmiterii informaţiunilor către britanici a fost făcută de către CONSTANTIN MUGUR, persoană însărcinată cu supravegherea acestei acţiuni informative.

MUGUR CONSTANTIN îngrija de închirierea de locuinţe în locuri diferite unde era instalat aparatul.Intrucât această instalaţie şedea la dispoziţia dlui IULIU MANIU, mesagiile dsale către britanici,erau fie predate direct ing.ALEX.IONESCU,fie prin mine personal care le înmânam tot lui ALEX.IONESCU,pentru cifrare şi predare prin CONSTANTIN MUGUR operatorului pe nume TURCANU.

Mesagiile care le primeam dela Centrul de informaţiuni britanic dela Cairo le predam dlui MANIU cu care mă găseam în relaţiuni de colaborare.

Intrebare:

Dela cine,când şi cum a fost primită staţiunea de radio,codul cifrat,precum şi alte mijloace tehnice?

Răspuns:

Aparatul,cu care lucra TURCANU,a fost adus de el însuşi dela Centrul de informaţii britanic din Cairo,cu toate cele necesare transmiterii de informaţii cifrate.

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

Al doilea aparat care se găsea în posesiunea ing. DUMITRU GHEORGHIU, prin luna Aprilie 1944, a fost predat de acesta, în urma dispozițiunii mele dlui ALEX.IONESCU. Desigur că și acest aparat aparține tot Centrului de Informații Britanic dela Cairo întrucât ing. DUMITRU GHEORGHIU a primit instrucțiuni să-mi predea mie acel aparat dela acelaş centru de informații.

Intrebare:

Arată concret cine a fost însărcinat cu cifrarea și descifrarea mesagiilor informative?

Răspuns:

Cu cifrarea și descifrarea mesagiilor informative era însărcinat ing. ALEX.IONESCU.

Acest proces verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că, corespunde în totul cu cele declarate de mine, semnez și susțin.

Invinuit,
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
Mircea Anghel

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Ştefănescu A. Alexandru, născut la 1 Decemb. 1888, în Ploeşti fiul lui Alex. şi Leana, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti-Calea Dorobanţilor 81. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

9 Octombrie 1952

Oraşul Bucureşti

Interogatorul a început la ora 7 şi 10 minute

" s'a terminat la " 9 şi "

Intrebare: In P.V. de interogatoriu din 6 Oct. a.c. ai arătat, că legăturile cu serviciul de informaţii Britanic, au fost reluate prin radio chiar în vara anului 1943. Arată dta cum a fost organizată această legătură?

Răspuns: Organizarea pe teren a transmiterii informaţiunilor către ~~...~~ britanici a fost făcută de către Constantin Ungur, persoană însărcinată cu supravegherea acestei reţiuni informative.

Ungur Constantin îngrija de închirierea de locuinţe în locuri diferite unde era instalat aparatul — Întrucât această instalaţie stătea la dispoziţia Dlui Iuliu Maniu, mesajele dsale către britanici, erau fie predate direct Ing. Alex. Ionescu fie prin mine personal care le înmânam tot lui Alex. Ionescu, pentru cifrare şi predare prin Const. Ungur operatorului pe nume Turcanu. Mesajele care le primeau dela Centrul

Semnătura,
Alex. A. Ştefanescu

Urmare: la Informațiuni Britanic dela Cairo le predam d-lui Ioanis cu care mă găseam în relațiuni de colaborare.

Intrebare: Dela cine, când și cum a fost primită stațiunea de radio, codul cifrat precum și alte mijloace tehnice?

Răspuns: Aparatul cu care lucra Tuscanu, a fost adus de el însuși dela Centrul de Informații Britanic din Cairo, cu toate cele necesare transmiterii de informații cifrate.

Al doilea aparat care se găsea în posesiunea ing. Dumitru Gheorghiu, prin luna Aprilie 1944, a fost predat de acest, în urma dispozițiunii mele d-lui Alex Ionescu. — Desigur că și acest aparat aparținea tot Centrului de Informații Britanic dela Cairo întrucât Ing. D-tru Gheorghiu a primit instrucțiuni să-mi predea mie acel aparat dela acelaș centru de informații.

Intrebare: Arată concret cine a fost însărcinat cu cifrarea și descifrarea mesagiilor informative?

Răspuns: Cu cifrarea și descifrarea mesagiilor informative era însărcinat Ing. Alex Ionescu

Intrebare: Acest P. V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine, semnez și susțin.

Invinuit
Alex. A. Stefanescu

Anchetator
Magdalena [illegible]

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu,este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat STEFANESCU A.ALEXANDRU,născut la 1 Nov. 1888 în Ploeşti,fiul lui ALEXANDRU şi MARIA,fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Cal.Dorobanţilor 81.

9 Octombrie 1952,Buc.

Interogatorul a început la ora 11
" s'a terminat la " 14,15

30 Intrebare:

Arată Dta când aţi început legăturile informative regulate cu Centrul de Informaţii britanic din Cairo,prin recepţionare şi transmitere de mesagii cifrate?

Răspuns:

Legăturile regulate cu Centrul de informaţii Britanic din Cairo au început în toamna anului 1943,după sosirea în ţară a radiotelegrafistului N.TURCANU.Legăturile au fost asigurate prin utilizarea aparatului cu care venise trimis de către britanici.

31 Intrebare:

Cine se ocupa cu recepţionarea şi transmiterea mesagiilor cifrate?

Răspuns:

Cu aceasta se ocupa operatorul N.TURCANU - pe care eu îl cunoscusem la început sub numele de POPESCU.

32 Intrebare:

Dar cu cifrarea şi descifrarea tuturor mesagiilor ce se primeau şi se transmiteau la Cairo,cine se ocupa?

Răspuns:

Cu aceasta se ocupa ing.ALEX.IONESCU

33 Intrebare:

Arată ce cifru s'a folosit pentru cifrarea şi descifrarea mesagiilor şi de unde aţi avut acest cifru?

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

283 283 28

Răspuns:

Stiu că ALEX.IONESCU lucra cu un cifru pe care îl adusese TURCANU odată cu aparatul,însă personal nu l-am văzut niciodată.

Mai târziu prin luna Aprilie 1944,în urma primirii unui mesagiu din partea Centrului de informaţii britanic din Cairo,în care se dădea instrucţiuni unui anume ing.DUMITRU GHEORGHIU să-mi predea mie personal un aparat de radio-transmisiune,acesta a luat contact cu mine conform instrucţiunilor şi cu această ocaziune mi-a spus următoarele:

"Dle STEFANESCU am instrucţiuni să vă predau Dv.personal,un aparat de radio transmisiune ce se găseşte în posesia mea,precum şi acest cifru."

Spunându-mi acestea mi-a şi predat pachetul în care se găsea cifrul de care îmi vorbise.Am primit cifrul însă în privinţa aparatului i-am spus să-l predea lui ALEX.IONESCU. Dl.GHEORGHIU m-a asigurat că va preda aparatul lui ALEX. IONESCU cu care dealtfel se cunoştea.Cifrul pe care il primisem l-am predat chiar eu lui ALEX.IONESCU.

Acesta a fost cifrul pe care apoi l-am utilizat până la arestarea lui TURCANU în Iulie 1944.

34 Intrebare:

La ce intervale de timp se primeau şi se transmiteau mesagiile?

Răspuns:

Se trimiteau cam 2-3 mesagii pe săptămână.Deasemenea cam tot atâtea mesagii se primeau săptămânal dela britanici.

Intrebare: 35

Arată pe ce cale luai dta cunoştinţă de conţinutul mesagiilor primite şi transmise?

Răspuns:

Conţinutul mesagiilor primite cât şi al celor ce urmau să fie transmise,mi-au fost aduse la cunoştinţă în mod regulat de către ing.ALEX.IONESCU,care era însărcinat cu cifrarea şi descifrarea acestor mesagii.

36 Intrebare:

Cine redacta mesagiile ce se transmiteau centrului de informaţii Britanic dela Cairo? Arată care era natura acestor mesagii.

Răspuns:

Mesagiile ce se transmiteau Centrului de Informaţii britanic dela Cairo erau redactate unele de IULIU MANIU

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

altele de RICA GEORGESCU şi altele de mine.

Redactarea finală pentru adaptarea la cod o făcea ALEX.IONESCU.

Conţinutul mesagiilor era informaţiuni politice şi militare din România,cei interesa pe britanici.

Acest proces verbal de interogatoriu,după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că,corespunde în totul cu cele declarate de mine,susţin şi semnez.

Semnătura,
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
Mircea Anghel

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Ştefănescu A. Alexandru, născut la 1 Noemb. 1888, în Ploeşti, fiul lui Alex. şi Maria, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor 81

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

9 Octombrie 1952

Oraşul Bucureşti

Interogatorul a început la ora 11 şi ... minute

s'a terminat la „ 14 şi 15 „

Intrebare: Arătaţi D-ta când aţi început legăturile informative regulate cu Centrul de informaţii Britanic din Cairo, prin recepţionare şi transmitere de mesagii cifrate?

Răspuns: Legăturile regulate cu Centrul de informaţii Britanic din Cairo au început în toamna anului 1943, după sosirea în ţară a radiotelegrafistului N. Turcanu. Legăturile au fost asigurate prin utilizarea operatorului cu care venise trimis de către britanici.

Intrebare: Cine se ocupa cu recepţionarea şi transmiterea mesagiilor cifrate?

Răspuns: Cu aceasta se ocupa operatorul N. Turcanu - pe care eu îl cunoscusem la început sub numele de Popescu -

Intrebare: Dar cu cifrarea şi descifrarea textului mesagiilor ce se primeau şi se transmiteau la Cairo, cine se ocupa?

Mod. 185

Semnătura,
Alex. A. Ştefănescu

Urmare: Răspuns. Cu acest se ocupa Ing. Alex Ionescu
Intrebare: Arată ce cifru s'a folosit pentru cifrarea și descifrarea mesagiilor și de unde ați avut acest cifru?
Răspuns: Știu că Alex Ionescu lucra cu un cifru pe care il adusese Turcanu odată cu aparatul, însă personal nu l-am văzut nici odată.
Mai târziu prin luna Aprilie 1944, în urma primirii unui mesagiu din partea Centrului de informații Britanic din Cairo, în care se dădea instrucțiuni unui anume Ing. Ștefan Ghiorghiu să-mi predea mie personal un aparat de radio-transmisiune, acesta a luat contact cu mine conform instrucțiunilor și cu această ocaziune mi-a spus următoarele:
„D-le Ștefănescu am instrucțiuni să vă predau D-tră personal, un aparat de radio transmisiune ce se găsește în posesia mea, precum și acest cifru".-
Spunându-mi acestea mi-a și predat pachetul în care se găsea cifrul de care îmi vorbise. Am primit cifrul însă în privința aparatului i-am spus să-l predea lui Alex. Ionescu. — D-l Ghiorghiu mi-a răspuns că va preda aparatul lui Alex Ionescu cu care dealtfel se cunoștea. Cifrul pe care il primisem l-am predat chiar eu lui Alex Ionescu.
Acesta a fost cifrul pe care apoi l-am utilizat până la arestarea lui Turcanu în Iulie 1944.-

Semnătura Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Întrebare: La ce intervale de timp se primeau şi se transmiteau mesagiile?

Răspuns: Se trimiteau cam 2-3 mesagii pe săptămână. Deasemenea cam tot atâtea mesagii se primeau săptămânal dela britanici.-

Întrebare: Arată pe ce cale luai d-ta cunoştinţă de conţinutul mesagiilor primite şi transmise?

Răspuns: Conţinutul mesagiilor primite cât şi al celor ce urmau să fie transmise, mi-au fost aduse la cunoştinţă în mod regulat de către Ing. Alex. Ionescu, care era însărcinat cu cifrarea şi descifrarea acestor mesagii.

Întrebare: Cine redacta mesagiile ce se transmiteau Centrului de Informaţii Britanic dela Cairo? Arată care era natura acestor mesagii

Răspuns: Mesagiile ce se transmiteau Centrului de Informaţii Britanic dela Cairo erau redactate unele de Iuliu Maniu, altele de Rică Georgescu şi altele de mine.-

Redactarea finală pentru adaptarea la Cod o făcea Alex Ionescu

Conţinutul mesagiilor era informaţiuni politice şi militare din România, cei interesau pe Britanici

Acest P.V. de interogatoriu, după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine insist şi semnez

Semnătura
Alex. A. Ştefanescu

Mod. 185 Anchetator

[signature]

Prezentul proces-verbal de interogatoriu,este identic cu originalul.-

287 327

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat STEFANESCU A.ALEXANDRU,născut la 1 Nov.1888 în Ploeşti,fiul lui ALEXANDRU şi MARIA,fost industriaş,domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor Nr.81.

lo Octombrie 1952,Bucureşti

Interogatorul a început la ora 7,15

" s'a terminat la ora 8,4o

Intrebare:

Intr'o declaraţie anterioară ai arătat că un anume ing.DIMITRIE GHEORGHIU s'a prezentat la dta ca unul cu însărcinări din partea Britanicilor.Arată cine este acest ing. GHEORGHIU?

Răspuns:

Pe ing.DIMITRIE GHEORGHIU;nu l-am cunoscut înainte de vizita ce mi-a făcut-o în Aprilie 1944,în legătură cu preluarea dela el a unui aparat de radio transmisiune ce se găsea în posesiunea sa,dar ştiu că era Dir.Gl. la Soc.Creditul Minier şi în Consiliul de Administraţie al Soc.de Gaz şi Electricitate

Intrebare:

Ce s'a făcut cu acel aparat predat de Ing.GHEORGHIU?

Răspuns:

Aşa cum am mai arătat într'o declaraţie anterioară, aparatul,în urma dispoziţiunilor mele,a fost predat lui ALEX. IONESCU.

In Sept.1944,la cererea lui RICA GEORGESCU,acest aparat a fost predat de către ALEX.IONESCU,împreună cu tot materialul tehnic căpitanului PORTER dela Misiunea Britanică.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine,susţin şi semnez.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
Anghel Mircea

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Ștefănescu A. Alexandru, născut la 1 Noem 1888, în Ploești, fiul lui Alex. și Maria, fost industriaș, domiciliat în București, Calea Dorobanți 68,
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

10 Octombrie 1952

Orașul București

Interogatorul a început la ora 7 și 15 minute

" s'a terminat la " 8 și 20 "

Intrebare: Intr'o declarație anterioară ai arătat că un anume Ing. Dimitrie Gheorghiu s'a prezentat la D-ta cu unul cu însărcinări din partea Britanicilor. Arată cine este acest Ing. Gheorghiu?

Răspuns: Pe ing. Dimitrie Gheorghiu, nu l-am cunoscut înainte de vizita ce mi-a făcut-o în Aprilie 1944, în legătură cu preluarea dela el a unui aparat de radio transmisiune ce se găsea în posesiunea sa, dar știu că era Dir. Gl. la Soc. Creditul Minier și în Consiliul de Administrație al Soc. de Gaz și Electricitate.

Intrebare: Ce s'a făcut cu acel aparat ~~[illegible]~~ predat de Ing. Gheorghiu?

Răspuns: Așa cum am mai arătat într'o declarație anterioară, aparatul, în urma dispozițiunilor mele, a fost predat lui Alex. Ionescu.

În Sept 1944, la cererea lui Rică Georgescu, acest aparat a fost predat de

Mod. 185

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: către Alex. Ionescu, împreună cu tot materialele tehnice Capitanului Porter dela Misiunea Britanică.

Acest P.V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, mențin și semnez.

Alex. A. Ștefănescu

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu,este identic cu originalul.-

289

289

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
==================================

Arestat STEFANESCU A.ALEXANDRU,născut la 1 Noembrie 1888,în Ploeşti,fiul lui ALEX. şi MARIA,fost industriaş,domiciliat în Bucureşti Cal.Dorobanţilor 81.

lo Octombrie 1952,Bucureşti
Interogatorul a început la ora 10,5
" s'a terminat la ora 12,3o

Intrebare: 38

Arată dta care era conţinutul mesagiilor informative pe care le-aţi trimis la Cairo?

Răspuns:

Mesagiile informative pe care le trimiteam noi,conţineau diferite informaţii cu caracter militar,referitoare la depozite militare de material de război - aeroporturi militare şi altele de acest gen,precum şi diferite informaţiuni cu caracter politic.

Intrebare:

Pe ce cale aţi colectat informaţiunile transmise centrului de informaţii Britanic dela Cairo?

Răspuns:

Aşa cum am mai arătat într'o declaraţi anterioară, unele informaţii erau culese de mine personal pe diferite căi. Altele mi-au fost furnizate de către dl.ing.CALMANOVICI EMIL.

Informaţiunile cu caracter politic erau procurate personal de dl.MANIU.

Intrebare:

39 De cine erau semnate mesagiile informative transmise?

Răspuns:

Cele transmise de IULIU MANIU erau semnate cu numele convenţional de "ALECU" cele transmise de RICA GEOGESCU,deasemenea cu un nume convenţional,pe care nu mi-l amintesc,iar cele transmise de mine erau semnate cu numele convenţional de "MIMI".

40 Intrebare:

Dar cele primite din partea centrului de informaţii

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

britanic din Cairo de cine erau semnate?

Răspuns:

Mesagiile primite dela CAIRO erau semnate unele de BARBU STIRBEI cu numele convenţional de "Emisar" iar altele erau semnate de EDUARD MASTERSON cu numele convenţional "Ted".

Intrebare:

Cine este EDUARD MASTERSON.

Răspuns:

Ing.EDUARD MASTERSON,a fost Dir.Gral la Soc.Petroliferă "Unirea".

Intrebare:

Arată în ce calitate semna MASTERSON mesagiile din partea britanicilor?

Răspuns:

EDUARD MASTERSON,era lt.col.în Armata Britanică şi era însărcinat cu conducerea sectorului informativ care se ocupa cu problemele româneşti - în această calitate semna el mesagiile cu instrucţiuni ce ne erau transmise de către Centrul de informaţii britanic dela Cairo.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine,susţin şi semnez.

Invinuit,
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
Anghel Mircea

291 36

291

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Ştefănescu A. Alexandru, născut la 1 decemb. 1886, în Ploeşti, fiul lui Alex. şi Maria, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor 81 –

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

10 Octombrie 1952

Oraşul Bucureşti

Interogatorul a început la ora 10 şi 5 minute

s'a terminat la „ 12 şi 30 „

Intrebare: Arată d-ta care era conţinutul mesajelor informative pe care le-aţi trimis la Cairo?

Răspuns: Mesajele informative pe care le trimiteam noi conţineau diferite informaţii cu caracter militar, referitoare la depozite militare de material de război, aeroporturi militare şi altele de acest gen; precum şi diferite informaţiuni cu caracter politic.

Intrebare: Pe ce cale aţi colectat informaţiunile transmise centrului de informaţii britanic dela Cairo?

Răspuns: Aşa cum am mai arătat în declaraţiile anterioare, unele informaţii erau culese de mine personal pe diferite căi. Altele mi-au fost furnizate de către Dl. Ing. Colmohotzki Emil.

Informaţiunile cu caracter politic erau procurate personal de Dl. Maniu.

Intrebare: De cine erau semnate mesajele

Mod. 185

Semnătura,
Alex. A. Ştefănescu

Urmare: Informațiile transmise?

Răspuns: Cele transmise de Dului Meinie erau semnate cu numele convențional de „Alecu" cele transmise de Rică Georgescu de asemenea cu un nume convențional pe care nu mi-l amintesc, iar cele transmise de mine erau semnate cu numele convențional de „Mimi"

Întrebare: Dar cele primite din partea Centrului de Informații Britanice din Cairo de cine erau semnate?

Răspuns: Mesagiile primite de la Cairo erau semnate unele de Barbu Știrbei cu numele convențional de „Emisar" iar altele erau semnate de Eduard Masterson cu numele convențional „Ted"

Întrebare: Cine este Eduard Masterson ~~[illegible]~~?

Răspuns: Ing. Eduard Masterson, a fost Dir. Gl. la Soc. Petroliferă Unirea.

Întrebare: Arată în ce calitate semna Masterson mesagiile din partea Britanicilor?

Răspuns: Eduard Masterson, era Lt. Col. în Armata Britanică și era însărcinat cu conducerea sectorului informativ care se ocupa cu problemele românești - în această calitate semna el mesagiile cu instrucțiuni ce ne erau transmise de către Centrul de Informații Britanic de la Cairo

Acest P.V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez

Inspirat.

Alex. A. Ștefanescu

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

292

292

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat STEFANESCU A.ALEXANDRU, născut la 1 Nov. 1888 în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti, Calea Dorobanţilor 81.

Bucureşti

Interogatorul a început la ora
" s'a terminat " "

Intrebare:

Arată dta ce persoane ai cunoscut prin ing.EMIL CALMANOVICI, înainte de 23 August 1944?

Răspuns:

Prin ing.EMIL CALMANOVICI am cunoscut pe următorii: LUCRETIU PATRASCANU, KOFLER, care îmi fusese prezentat pe nume conspirativ, SERGIU şi ing.NICOLAIE STEFAN.

Intrebare:

Când şi în ce împrejurări ai cunoscut pe fiecare din cei susmenţionaţi?

Răspuns:

Am cunoscut întâi pe ing.N.STEFAN, cu ocaziunea celei de a doua întâlniri cu CALMANOVICI în Biroul Soc."Sigma" pe la sfârşitul anului 1941 sau începutul anului 1942. La întâlnirea aceia au mai fost de faţă ing.BERMAN şi ing.DRAGOS POP.

Pe LUCRETIU PATRASCANU, cred că l-am cunoscut în vara anului 1943, fiind condus la mine acasă de ing.CALMANOVICI care mijlocise aceste întâlniri.

Pe KOFFLER l-am cunoscut cu câteva luni mai târziu cam prin toamna anului 1943, tot prin CALMANOVICI pe stradă şi apoi toţi trei am mers împreună la casa conspirativă WESLER, unde urma după cum spuneau ei - să mai sosescă încă o persoană, fără să-i spună numele şi care din motive necunoscute mine nu a venit, după ce am aşteptat venirea acelei persoane cca.2 ore.

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

Intrebare:

Arată cui ai comunicat despre legăturile stabilite de dta cu L.PATRASCANU,KOFFLER,CALMANOVICI şi alţii?

Răspuns:

Despre aceste legături i-am comunicat lui RICA GEORGESCU,chiar cu prilejul celei de a doua întâlniri care a avut loc la el acasă în str.Dr.Mora,precum şi în alte ocaziuni.

I-am spus lui GEORGESCU că legăturile pe care le stabilisem cu PATRASCANU,KOFLER,CALMANOVICI şi alţii,ne vor fi folositoare,mai ales în privinţa procurării de informaţiuni din domeniul lor de activitate.

Intrebare:

Cum a primit RICA GEORGESCU cele spuse de dta.

Răspuns:

RICA GEORGESCU a fost în totul de acord cu mine, deoarece aşa cum spunea el urma să ne sosească în ţară un aparat de radiotransmisiune din partea serviciului de spionaj britanic,în vederea reluării legăturilor informative întrerupte din cauza arestării lui GEORGESCU şi deci interesa orice sursă de informare din domeniul politic şi militar.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine,susţin şi semnez.

Invinuit:
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator
Lt.Maj.de Securitate
Mircea Anghel

294 38

294

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Ștefănescu A. Alexandru, născut la 1 Oct. 1888, în Ploești, fiul lui Alexandru și Maria, fost industriaș, domiciliat în București, Calea Dorobanților și
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

.... 195.....

Orașul ....

Interogatorul a început la ora .... și .... minute

s'a terminat la „ .... și .... „

Intrebare: Arată ce persoane ai cunoscut prin Ing. Emil Calmanovici, înainte de 23 August 1944?

Răspuns: Prin Ing. Emil Calmanovici am cunoscut pe următorii: Lucrețiu Pătrășcanu, Koffler, care îmi fusese prezentat pe nume conspirativ, Sergiu și Ing. Nicolaie Ștefan.

Intrebare: Când și în ce împrejurări ai cunoscut pe fiecare din cei sus menționați?

Răspuns: Am cunoscut întâi pe Ing. N. Ștefan, cu ocaziunea celei de a doua întâlniri cu Calmanovici în biroul Soc. Sigur pe la sfârșitul anului 1941 sau începutul anului 1942. La întâlnirea aceia au mai fost de față Ing. Bermon și Ing. Dragoș Pop.

Pe Lucrețiu Pătrășcanu, cred că l-am cunoscut în vara anului 1943, fiind

Mod. 185

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: condus la mine acasă de ing. Calmanovici care mijlocise această întâlnire.

Pe Koffler l-am cunoscut cu câteva luni mai târziu, cam prin toamna anului 1943, tot prin Calmanovici, pe stradă și apoi toți trei am mers împreună la casa conspirativă Wexler, unde urma după cum spuneau ei - să mai sosească încă o persoană, fără să-i spună numele, și care din motive necunoscute mie nu a venit. După ce am așteptat venirea acelei persoane cca. 2 ore.

Întrebare: Arată cui ai comunicat despre legăturile stabilite de d-ta cu L. Pătrășcanu, Koffler, Calmanovici și alții?

Răspuns: Despre aceste legături i-am comunicat lui Rică Georgescu, atunci cu prilejul celei de a doua întâlniri care a avut loc la el acasă în Str. Av. Mora, precum* și prin alte rapoarte. I-am spus lui Georgescu că legăturile pe care le stabilisem cu Pătrășcanu, Koffler Calmanovici și alții, ne vor fi folositoare, mai ales în privința procurării de informațiuni din domeniul lor de activitate.

*adăugat de mine pe rânduri - Alex. a. Ștefănescu

Întrebare: Cum a primit Rică Georgescu cele spuse de d-ta.

Răspuns: Rică Georgescu a fost întrutotul de acord cu mine, deoarece așa cum spunea el urma să ne sosească în țară un aparat de radiotransmisiune din partea serviciului de spionaj britanic, în vederea reluării legăturilor informative întrerupte în cursul

Semnătura,
Alex. a. Ștefănescu

Urmare: arestării lui Georgescu, şi alte interesări ce durau de interesare din domeniile politic şi militar.

Acest P.V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine, susţin şi semnez mai jos.

Alex. A. Ştefanescu

Anchetator
Mănguţ

Iscălitura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat ALEX.A.STEFANESCU, născut la 1 Noembrie 1888 în Ploeşti, fiul lui ALEX. şi MARIA, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor 81.

6 Noembrie 1952, Bucureşti
Interog. a început la ora 9,4o
" s'a terminat " " 13,45

Intrebare: 44 - Arăta

Ancheta cere să arăţi exact când şi în ce împrejurări l-ai cunoscut pe LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

L-am cunoscut pe LUCRETIU PATRASCANU pe la sfârşitul verii anului 1942, - la stăruinţa inginerului EMIL CALMANOVICI şi SERGIU (KOFLER) într'o seară după orele 1o, ing. EMIL CALMANOVICI l-a adus pe LUCRETIU PATRASCANU în locuinţa mea din Bucureşti Calea Dorobanţilor 81.

Intrebare:

45 Cine mai era de faţă la această întrevedere şi cât timp a durat?

Răspuns:

La prima întâlnire cu PATRASCANU a fost de faţă ing. EMIL CALMANOVICI care ne-a lăsat singuri după cca. 1o minute. Prima mea întâlnire cu PATRASCANU a durat circa o oră ea având loc în biroul locuinţei mele.

Intrebare:

46 Precizează în timp şi raportat la anumite evenimente mai importante, din acea perioadă, când a avut loc prima întâlnire cu LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Prima mea întâlnire cu LUCRETIU PATRASCANU a avut loc cu puţin timp înainte de a fi început bătălia Stalingradului şi în timp ce pe frontul Africei de Nord se afla în plină desfăşurare contra ofensiva aliată.

Intrebare:

47 După prima întâlnire când l-ai mai întâlnit pe

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

297

297

PATRASCANU, în ce loc şi cine mai era de faţă?

Răspuns:

După prima întâlnire, l-am reîntâlnit pe PATRASCANU, după circa 2 luni de zile, în toamna anului 1942, tot la locuinţa mea dela adresa susarătată, între orele 9-lo seara şi de data aceasta fiind adus tot de către ing. EMIL CALMANOVICI. La această întâlnire nu a mai fost nimeni de faţă afară de noi doi, deoarece EMIL CALMANOVICI s'a retras imediat după ce l-a introdus pe LUCRETIU PATRASCANU în locuinţa mea.

48 Intrebare:

In cadrul căror evenimente mai importante din timpul celui de al doilea război mondial fixezi această întâlnire?

Răspuns:

A doua întâlnire care am avut-o cu PATRASCANU în toamna anului 1942 o fixez astfel: Ea corespunzând cu partea finală a bătăliei dela Stalingrad şi debarcarea anglo-americanilor în Italia.

49 Intrebare:

Câte întâlniri ai mai avut cu L. PATRASCANU până la 23 August 1944. Când au avut loc aceste întâlniri în raport cu evenimentele mai importante din ultimul război?

Răspuns:

In afară de cele două întâlniri avute cu PATRASCANU în anul 1942 - aşa cum am arătat mai sus - cu PATRASCANU am mai avut întrevederi în cursul anului 1943, către sfârşit, în număr de 2 sau 3 şi aceste întrevederi cu certitudine au avut loc numai după August 1943, când PATRASCANU fusese eliberat din lagărul dela Tg. Jiu. Prima întâlnire în anul 1943 cu PATRASCANU, îmi amintesc că am avut-o după primul bombardament anglo-american asupra regiunei petrolifere Câmpina şi Ploeşti, care a fost după prima jumătate a lunei August 1943. Celelalte întâlniri cu PATRASCANU au avut loc la intervale de circa două luni una de alta.

In cursul anului 1944 şi până la 23 August 1944, m'am întâlnit cu LUCRETIU PATRASCANU o singură dată, cam pela sfârşitul lunei Februarie 1944. Această întrevedere a avut loc întocmai ca şi celelalte în biroul locuinţei mele din Calea Dorobanţilor 81. Ea s'a desfăşurat după ce trupele hitleriste suferiseră marea înfrângere dela

./. ss/ALEX. A. STEFANESCU

[illegible] şi în timp ce armata sovietică continuându-şi ofensiva isgonea pe nemţi de pe teritoriul Uniunei Sovietice.

Intrebare:

Cine a mai participat la aceste întâlniri?

Răspuns:

Toate aceste întâlniri (cele din 1943) le-am avut cu PATRASCANU între patru ochi, întrucât CALMANOVICI se retrăgea regulat după foarte scurt timp, lăsându-ne singuri şi durata lor în mod obişnuit era de 1,1/2-2 ore.

Calmanovici spune altfel ?

Intrebare:

50 ~~Arată dta~~ Ce s'a discutat cu prilejul acestor întâlniri?

Răspuns:

Cu PATRASCANU am avut discuţii privitoare la acţiunea ce trebuia întreprinsă de către Blocul Partidelor Demmocraţiei.

Pe PATRASCANU îl informam asupra legăturilor mele informative cu anglo-americanii comunicându-i acestuia îndemnul anglo-americanilor de a trece la o acţiune concretă în vederea eşirii din axă.

Intrebare:

Cum ai păstrat legătură cu PATRASCANU?

Răspuns:

Cu PATRASCANU asta în legătură numai prin CALMANOVICI prin care îi trimiteam lui PATRASCANU Buletinul informativ al Siguranţei.

Intrebare:

51 Unde îşi avea domiciliul PATRASCANU în acea vreme?

Răspuns:

După ştiinţa mea PATRASCANU avea domiciliu obligatoriu de către autorităţi la Poiana Ţapului.

Acest fapt îl ştiam chiar din spusele lui PATRASCANU.

Intrebare:

52 Cum explica PATRASCANU această libertate de mişcare în timp ce el avea domiciliu obligatoriu?

Răspuns:

Această libertate de mişcare n'am discutat-o cu LUCRETIU PATRASCANU, însă ştiam din auzite că LUCRETIU PATRASCANU era protejatul generalului PICHI VASILIU şi mi-am închipuit deci că datorită acestei împrejurări,

Calmanovici arată că acesta i-a comunicat că l-a vizitat pe L. Pătrăşcanu la Pichi Vasiliu ?

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

domiciliul obligator al lui PATRASCANU nu era prea sever fapt ce-i dădea posibilitatea să "circule".

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine susţin şi semnez.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
M.ANGHEL

Proces-Verbal de interogator

Arestat Alex. A. Ștefănescu, născut la 1 Noem. 1886, în Ploești, fiul lui Alex. și Maria, fost industriaș, domiciliat în București Calea Dorobanților 81
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

6 decembrie 1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 40 min.
" s'a terminat la " 13 și 45 "

Intrebare: Arătați cum să arătați exact când și în ce împrejurări l-ați cunoscut pe Lucrețiu Pătrășcanu?

Răspuns: L-am cunoscut pe Lucrețiu Pătrășcanu, pe la sfârșitul verii anului 1942, - la stăruința inginerului Emil Calmanovici și Sergiu (Kotler). Într'o seară după ora 10, Ing. Emil Calmanovici, l-a adus pe Lucrețiu Pătrășcanu locuința mea, din București Calea Dorobanților 81 -

Intrebare: Cine mai era de față la această întrevedere și cât timp a durat?

Răspuns: La prima întâlnire cu Pătrășcanu a fost de față Ing. Emil Calmanovici care ne-a lăsat singuri după cca. 10'. Prima mea întâlnire cu Pătrășcanu a durat circa o oră la ~~întrevedere~~ având loc în biroul locuinței mele -

Semnătura, Alex. A. Ștefanescu

Urmare: Întrebare: Precizează în timp și raportat la evenimente mai importante, din acea perioadă, când a avut loc prima întâlnire cu Lucrețiu Pătrășcanu.

Răspuns: Prima mea întâlnire cu Lucrețiu Pătrășcanu a avut loc cu puțin timp înainte de a fi început bătălia Stalingradului și în timp ce pe frontul Africei de Nord se afla în primă desfășurare contra ofensiva aliată.

Întrebare: După prima întâlnire când l-ai mai întâlnit pe Pătrășcanu, în ce loc și cine mai era de față?

Răspuns: După prima întâlnire, l-am reîntâlnit pe Pătrășcanu, după circa 2 luni de zile, în toamna anului 1942, tot la locuința mea dela adresa susarătată, între orele 9-10 seara, și de data aceasta fiind adus tot de către ing. Emil Calmanovici. La această întâlnire nu a mai fost nimeni de față afară de noi doi, deoarece Emil Calmanovici s-a retras imediat după a-l introdus pe Lucrețiu Pătrășcanu în locuința mea.

Întrebare: În cadrul căror evenimente mai importante din timpul celui de al doilea război mondial fixezi această întâlnire?

Răspuns: A doua întâlnire ce am avut-o cu Pătrășcanu în toamna anului 1942 o fixez astfel: ca corespunzând cu ~~final~~ partea finală a bătăliei dela Stalingrad, și debarcarea anglo-americanilor în Italia

Semnătura: Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Întrebare: Câte întâlniri ai avut cu L. Pătrășcanu până la 23 August 1944. Când au avut loc aceste întâlniri în raport cu evenimentele mai importante din ultimul războiu?

Răspuns: În afară de cele două întâlniri avute cu Pătrășcanu în anul 1942 - așa cum am arătat mai sus - cu Pătrășcanu am mai avut întrevederi în cursul anului 1943, către sfârșit, în număr de 2 sau 3 și ~~aceste~~ aceste întrevederi cu certitudine au avut loc numai după August 1943, când Pătrășcanu fusese eliberat din lagărul dela Târgu Jiu. Prima întâlnire în anul 1943 cu Pătrășcanu, îmi amintesc că am avut-o după primul bombardament anglo-american asupra regiunii petrolifere Câmpina și Ploești, care a fost după prima jumătate a lunii August 1943. Celelalte întâlniri cu Pătrășcanu au avut loc la intervale de ~~[illegible]~~ circa două luni una de alta.

În cursul anului 1944 și până la 23 August 1944, m'am întâlnit cu Lucrețiu Pătrășcanu o singură dată, cam pe la sfârșitul lunii Februarie 1944. Această întrevedere ca și celelalte a avut loc în biroul locuinței mele din Calea Dorobanților 81. Eu [illegible]

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Mod. 185

Urmare: durat după ce trupele hitleriste suferiră mereu înfrângeri la [illegible] și în timp ce armata sovietică continuându-și ofensiva izgonea pe nemți de pe teritoriul Uniunii Sovietice.

Întrebare: Cine a mai participat la aceste întâlniri?

Răspuns: Toate aceste întâlniri (cele din 1943) le-am avut cu Pătrășcanu între patru ochi, întrucât Calmanovici se retrăgea regulat după foarte scurt timp, lăsându-ne singuri și durata lor în mod obișnuit era de 1½–2 ore.

Întrebare: Arată ce s-a discutat cu prilejul acestor întâlniri?

Răspuns: Cu Pătrășcanu am avut discuții privitoare la acțiunea ce trebuia întreprinsă de către Blocul Partidelor Democratice.

Pe Pătrășcanu îl informam asupra legăturilor mele informative cu ~~Britanicii~~ anglo-americanii comunicându-i acestuia îndemnul anglo-americanilor de a trece la o acțiune concretă în vederea ieșirii din Axă.

Întrebare: Cum ai păstrat legătura cu Pătrășcanu?

Răspuns: Cu Pătrășcanu păstram legătura numai prin Calmanovici prin care îi trimiteam lui Pătrășcanu Buletine Informative ale Siguranței.

Întrebare: Unde își avea domiciliul Pătrășcanu în acea vreme?

Răspuns: După știința mea Pătrășcanu

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: ~~Avea~~ avea domiciliu obligatoriu de către autoritate, la Poiana Țapului.

Acest fapt îl știam chiar din spusele lui Pătrășcanu. –

Întrebare: Cum explica Pătrășcanu această libertate de mișcare în timp ce el avea domiciliul obligatoriu?

Răspuns: Această libertate de mișcare n-am discutat-o cu Lucrețiu Pătrășcanu, însă știam din auzite că Lucrețiu Pătrășcanu era protejatul ~~Generalului~~ Generalului Pichi Vasiliu și mi-am închipuit deci că datorită acestei împrejurări, domiciliul obligator al lui Pătrășcanu nu era prea sever fapt ce-i dădea posibilitatea să circule.

Acest P. V. de interogatoriu, după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde întocmai cu cele declarat de mine, susțin și semnez.

Alex. A. Ștefănescu

Anchetator

[illegible]

Semnătura,

Mod. 185

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
==============================

Arestat ALEX.STEFANESCU, născut la Ploeşti la 1 Noembrie 1888, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor 81.

11 Noembrie 1952, Bucureşti

Interog.a început la ora 10,30

" s'a terminat " " 13,30

Intrebare:

53 Câte întâlniri aţi avut Dv. cu LUCRETIU PATRASCANU după 23 August 1944?

Răspuns:

După 23 August 1944, am avut în total numai patru întâlniri cu LUCRETIU PATRASCANU.

Intrebare:

54 Arătaţi Dv. când, unde şi în ce împrejurări au avut loc aceste întâlniri.

Răspuns:

Prima întâlnire de după 23 August 1944, pe care am avut-o cu PATRASCANU, a fost în subsolul noului palat al Băncii Naţionale, unde lucra atunci noul guvern prezidat de generalul SANATESCU. Această întâlnire a avut loc în după amiaza zilei de 26 sau 27 August 1944, în preajma plecării lui PATRASCANU la Moscova ca membru al delegaţiei însărcinate de noul guvern ca să semneze Convenţia de Armistiţiu.

A doua întâlnire am avut-o cu LUCRETIU PATRASCANU pela sfârşitul lunei Septembrie sau începutul lui Octombrie 1944, conform înţelegerii avute cu PATRASCANU la prima întâlnire de a ne vedea după întoarcerea sa dela Moscova. Această întâlnire a avut loc la locuinţa lui PATRASCANU din str. Vasile Lascăr.

A treia întâlnire cu PATRASCANU a urmat la scurt timp după a doua întâlnire, adică în a doua jumătate a

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

lunei Octombrie 1944.

Si această întâlnire a avut loc tot la locuinţa lui PATRASCANU, cu care prilej i-am comunicat dorinţa lui LE ROUGETEL de a-l cunoaşte; PATRASCANU fiind de acord cu aceasta, fixându-i totodată data şi locul întâlnirii.

A patra şi ultima întâlnire cu PATRASCANU a avut loc peste câteva zile la mine acasă, conform înţelegerii prealabile, unde au participat LE RPUGETEL, PATRASCANU şi subsemnatul.

<u>Intrebare:</u>

Arătaţi Dv. ce discuţii au avut loc cu prilejul acestor întâlniri?

<u>Răspuns:</u>

La prima întâlnire nu am putut sta mai mult de vorbă cu PATRASCANU deoarece el era foarte ocupat pregătindu-se de plecare stabilind numai, să ne întâlnim după întoarcerea sa dela Moscova.

Cu prilejul celei de a doua întâlniri pe care am auut-o cu PATRASCANU între patru ochi, la el acasă, PATRASCANU m'a informat în legătură cu tratativele ce au avut loc la Moscova în vederea semnării Convenţiei de Armistiţiu.

A treia întâlnire cu PATRASCANU a avut ca scop mijlocirea unei întâlniri neoficiale între PATRASCANU şi LE ROUGETEL, reprezentantul politic al Marei Britanii în Comisia Aliată de Control în România.

La această întâlnire nu-mi amintesc să se fi discutat altceva mai important decât în legătură cu întâlnirea ce trebuia să aibă loc între PATRASCANU şi LE ROUGETEL.

La ultima întâlnire care s'a ţinut la locuinţa mea, printre altele PATRASCANU l-a informat pe LE ROUGETEL despre situaţia politică şi economică existentă la acea epocă în România şi în special cu privire la P.C.R.

Deasemenea s'au mai făcut aprecieri asupra cursului operaţiunilor de război de pe toate fronturile.

Eu personal am participat foarte puţin la această discuţie, plasând doar din când în când câte o observaţie. Discuţiile s'au purtat în limba franceză.

./. ss/ALEX.A. STEFANESCU

Intrebare:

Cine va mijlocit întâlnirile cu PATRASCANU după 23 August 1944 şi dela cine aţi cunoscut adresa lui acasă?

Răspuns:

Intâlnirile mele cu PATRASCANU nu au fost mijlocite de cineva în mod special, ele având loc în baza înţelegerii avute cu PATRASCANU înainte de plecarea sa la Moscova, în subsolul Băncii Naţionale. Adresa mi-a fost dată de Ing. CALMANOVICI care atunci locuia în imediată apropiere de locuinţa lui PATRASCANU.

Anunţarea în vederea întâlnirilor mi-o făceam personal prin telefon, iar PATRASCANU îmi fixa data, locul şi ora când să ne întâlnim.

Intrebare:

Când şi unde s'a mai întâlnit PATRASCANU cu LE ROUGETEL?

Răspuns:

Nu am cunoştinţă despre vreo altă întâlnire între PATRASCANU şi LE ROUGETEL în mod ascuns în afara de aceia care a avut loc la mine acasă.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susţin şi semnez.

ss/LAEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
M.Anghel

Proces-Verbal de interogator

Arestat Alex. Ștefănescu, născut la Ploești, la 1 Decemb. 1888, fiul lui Alexandru și Maria, fost industriaș, domiciliat în București, Calea Dorobanți nr. 81

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

11 Decemb. 1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10 și 30 min.
" s'a terminat la " 13 și 30 "

Intrebare: Câte întâlniri ați avut Dv. cu Lucrețiu Pătrășcanu după 23 August 1944?

Răspuns: După 23 August 1944, am avut în total numai patru întâlniri cu Lucrețiu Pătrășcanu.

Intrebare: Arătați Dv. când, unde și în ce împrejurări au avut loc aceste întâlniri.

Răspuns: Prima întâlnire de după 23 August 1944, pe care am avut-o cu Pătrășcanu a fost în subsolul noului palat al Băncii Naționale unde lucra atunci noul guvern prezidat de Generalul Sănătescu. Această întâlnire a avut loc în după amiaza zilei de 26 sau 27 August 1944, în preajma plecării lui Pătrășcanu la Moscova ca membru al delegației însărcinate de noul guvern ca să semneze Convenția de Armistițiu. —

A doua întâlnire am avut-o cu Lucrețiu

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Mod. 185

Urmare: Pătrășcanu pela sfârșitul lunii Septembrie sau începutul lui Octombrie 1944, conform înțelegeri avute cu Pătrășcanu la prima întâlnire de a ne vedea după întoarcerea sa dela Moscova. Această întâlnire a avut loc la locuința lui Pătrășcanu din Str. Vasile Lascăr.

A treia întâlnire cu Pătrășcanu a urmat la scurt timp după a doua întâlnire, adică în a doua jumătate a lunii Octombrie 1944.

Și această întâlnire a avut loc tot la locuința lui Pătrășcanu, cu care prilej i-am comunicat dorința lui Le Rougetel de al cunoaște; Pătrășcanu fiind de acord cu aceasta, fixându-i totodată data și locul întâlnirii.

A patra și ultima întâlnire cu Pătrășcanu a avut loc peste câteva zile la mine acasă, conform înțelegeri prealabile, unde au participat Le Rougetel, Pătrășcanu și subsemnatul.

Întrebare: Arătați ce discuții au avut loc cu prilejul acestor întâlniri?

Răspuns: La prima întâlnire nu am putut sta mai mult de vorbă cu Pătrășcanu deoarece el era foarte ocupat pregătindu-se de plecare stabilind numai, să ne întâlnim după întoarcerea sa dela Moscova.–

Cu prilejul celei de a doua întâlniri pe care am avut-o cu Pătrășcanu între patru ochi, la el acasă, Pătrășcanu m'a informat în legătură cu tratativele ce au avut loc la Moscova în vederea semnării Convenției de

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Armistițiu. –

A treia întâlnire cu Pătrășcanu a avut ca scop mijlocirea unei întâlniri neoficiale între Pătrășcanu și Le Rougetel, reprezentantul politic al Marei Britanii în Comisia Aliată de Control în România.

La această întâlnire nu-mi amintesc să se fi discutat altceva mai important decât în legătură cu întâlnirea ce trebuia să aibă loc între Pătrășcanu și Le Rougetel.

La ultima întâlnire care s'a ținut la locuința mea, printre altele Pătrășcanu l-a informat pe Le Rougetel despre situația politică și economică existentă la acea epocă în România și în special cu privire la P.C.R.

Deasemenea s'au mai făcut aprecieri asupra cursului operațiunilor de război de pe toate fronturile.

Eu personal am participat foarte puțin la această discuție, plasând doar din când în când câte o observație. Discuțiile s'au purtat în limba franceză.

Întrebare: Cine v-a mijlocit întâlnirile cu Pătrășcanu după 23 August 1944 și dela cine ați cunoscut adresa lui acasă?

Răspuns: Întâlnirile mele cu Pătrășcanu nu au fost mijlocite de cineva în mod special, ele având loc în baza înțelegerii avute cu Pătrășcanu înainte de plecarea sa la Moscova, în subsolul Băncii Naționale. Adresa mi-a fost dată de Ing. Calmanovici care atunci locuia în imediata

Semnătura, Alex. A. Ştefănescu

Urmare: apropiere de locuinţa lui Pătrăşcanu.—
Anunţarea în vederea întâlnirilor mi-o făceam personal, prin telefon, iar Pătrăşcanu îmi fixa data, locul şi ora când să ne întâlnim.
Întrebare: Când şi unde s-a mai întâlnit Pătrăşcanu cu Le Rougetel?
Răspuns: Nu am cunoştinţă despre vreo altă întâlnire între Pătrăşcanu şi Le Rougetel în mod oficial în afară de acea care a avut loc la mine acasă.
Acest P.V. de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine, susţin şi semnez.

Alex. A. Ştefănescu

Anchetator
Anghelescu

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
================================

Arestat ALEX.A.STEFANESCU, născut la 1 Noembrie 1888 în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor 81.

13 Noembrie 1952, Bucureşti
Interog.a început la ora 9,3o
" s'a terminat " " 12,45

Intrebare:

56 ~~Arătaţi~~ În ce au constat legăturile Dv. cu REMUS KOFLER?

Răspuns:

La una din întâlnirile pe care le-am avut cu KOFLER şi CALMANOVICI în casa Wechsler la sfârşitul anului 1943, am discutat cu el asupra alcătuirii unui front unic antihitlerist în care trebuia să între toate partidele democratice.

Pentru atingerea scopului de mai sus am convenit cu KOFLER că este necesară strângerea de fonduri pentru tipărirea şi difuzarea unui ziar clandestin "România Liberă". Deasemenea am mai căzut de acord cu KOFLER să se treacă la executarea unor acţiuni de sabotaj şi diversiune în Regiunea Iaşi.

Tot cu prilejul acelei întâlniri am stabilit cu KOFLER să colaborăm şi pe linia culegerii de informaţiuni, în sensul ca informaţiunile militare, politice, economice sau de orice alt fel, culese de el să-mi fie predate mie.

Pe KOFLER l-am prevenit cu acea ocazie că eu am legături informative cu comandamentul aliat dela Cairo şi că în consecinţă toate informaţiile ce le colectez le transmit anglo-americanilor; KOFLER fiind de acord cu

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

faptul de a-mi procura informaţiunile cerute.

57 Intrebare:

Ce informaţiuni aţi primit Dv.din partea lui KOFLER pentru a le transmite englezilor.

Răspuns:

KOFLER m'a informat asupra unor planuri ale Partidului Comunist Român de acţiune.Era vorba despre cum va fi organizată acţiunea antihitleristă a organizaţiilor muncitoreşti şi a detaşamentelor de partizani.

58 Intrebare:

In total câte întâlniri aţi avut Dv.cu KOFLER şi de fiecare dată cine a mai fost de faţă?

Răspuns:

Cu REMUS KOFLER am avut în total trei întâlniri:una de care am vorbit mai sus,iar două în primăvara anului 1944,în casa lui STROIE MIHNEA.

La fiecare din aceste întâlniri a participat şi EMIL CALMANOVICI.

59 Intrebare:

~~Arătaţi~~ Ce discuţii au avut loc la ultimele două întâlniri?

Răspuns:

De fiecare dată când mă întâlneam cu KOFLER aveam un schimb de informaţii.El informându-mă personal despre activitatea Partidului Comunist Român conform înţelegerii arătate mai sus,iar eu la rândul meu îl informam în legătură cu tratativele ce le duceam cu ION ANTONESCU în vederea alăturării la acţiunea noastră.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine,susţin şi semnez.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
M.Anghel

Proces-Verbal de interogator

Arestat Alex A. Ștefănescu, născut la 1 Noemb. 1888, în Ploești, fiul lui Alexandru și Maria, fost industriaș, domiciliat în București Calea Dorobanților 81

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

13 Octombrie 1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 30 min.

" s'a terminat la " 12 și 45 "

Intrebare: Arătați în ce a constat legătura Dv. cu Remus Koffler?

Răspuns: Într-una din întâlnirile pe care le-am avut cu Koffler și Calmanovici în casa Wechsler la sfârșitul anului 1943, am discutat cu el asupra alcătuirii unui front unic antihitlerist în care trebuia să intre toate partidele democratice.

Pentru atingerea scopului de mai sus am convenit cu Koffler că este necesară strângerea de fonduri pentru tipărirea și difuzarea unui ziar clandestin „România Liberă" — deasemenea am mai căzut de acord cu Koffler să se treacă la executarea unor acțiuni de sabotaj și diversiune în regiunea [illegible].

Tot cu prilejul acelei întâlniri am stabilit cu Koffler să colaborăm și pe linia culegerii de informațiuni, în sensul ca informațiunile militare, politice, economice sau de

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Mod. 185

Urmare: orice fel alt fel, culese de el să-mi fie predate mie.

Pe Koffler l-am prevenit cu acea ocazie că eu am legături informative cu comandamentul aliat deb Cairo și că în consecință toate informațiile ce le colectez le transmit anglo-americanilor; Koffler fiind de acord cu faptul de a-mi procura informațiunea cerute.

Intrebare: Ce informațiuni ați primit-o din partea lui Koffler pentru ale transmite englezilor —

Răspuns: Koffler m'a informat asupra unor planuri ale Partidului Comunist Român în acțiune. Era vorba despre cum vor fi organizate acțiunea antihitleristă a organizațiilor muncitorești și a detașamentelor de partizani

Intrebare: În total câte întâlniri ați avut cu Koffler și de fiecare dată cine a mai fost de față

Răspuns: Cu Remus Koffler am avut în total trei întâlniri: una de care am vorbit mai sus iar două în primăvara anului 1944, în casa lui Straje Lihnea.

La fiecare din aceste întâlniri a participat și Emil Calmanovici

Intrebare: Arătați ce discuții au avut la ultimele două întâlniri?

Răspuns: De fiecare dată când mă întâlneam cu Koffler aveam un schimb de informații — El informându-mă personal despre activitatea Partidului Comunist Român.

Semnătura,
Alex. A. Ștefanescu

Urmare: conform înțelegerii dintre noi doi, iar eu la rândul meu îl informam în legătură cu tratativele ce le duceam cu Ion Hutzeger în vederea alăturării la acțiunea noastră.

Acest P. V. de interogatoriu după ce l-am ~~[illegible]~~ citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez

Alex. A. Ștefanescu

Anchetator

Ungureanu

Semnătura,

Mod. 185

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat ALEX.A.STEFANESCU, născut în Ploeşti la 1 Noemb.1888, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor 81.

15 Noembrie 1952, Bucureşti
Interog.a început la ora 8.-
" s'a terminat " " 10.-

Intrebare:

60 Arătaţi Dv.când şi în ce împrejurări v'aţi mai întâlnit cu REMUS KOFLER, după 23 August 1944?

Răspuns:

Pe REMUS KOFLER l-am mai întâlnit pela jumătatea lunei Septembrie 1944, invitându-l prin CALMANOVICI la dejun la mine acasă, unde au mai fost şi alte persoane: DRAGOS POP cu soţia, CALMANOVICI cu soţia, BERMAN cu soţia, KOFLER REMUS şi subsemnatul. Mai târziu a venit şi MAURER. A mai fost PORTER şi GIBSON.

A doua oară după 23 August 1944, m'am întâlnit cu KOFLER la biroul meu, pentru a-mi da informaţiile cerute de mine în legătură cu convenţia de armistiţiu.

Această întâlnire a fost aranjată între mine şi KOFLER la prima întâlnire, şi ea a avut loc tot în luna Septembrie.

61 Intrebare:

Arătaţi în ce scop a avut loc prima întâlnire de după 23 August 1944 cu KOFLER la care au fost prezenţi şi cei doi englezi PORTER şi GIBSON şi la cererea cui a fost aranjată această întâlnire?

Răspuns:

La cererea lui PORTER şi GIBSON de a cunoaşte acele elemente din Partidul Comunist Român cu care am colaborat eu în timpul războiului pentru englezi, am invitat

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

prin CALMANOVICI pe BERMAN, KOPLER, MAURER și pe DR[illegible] POP care după știința mea, nu făcea parte din partid.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
M.Anghel

314 314

Proces-Verbal de interogator

Arestat Alex. A. Ştefănescu, născut în Ploeşti la 1 decemb. 1888, fiul lui Alexandru şi Maria fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor 81 -

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

15 decembrie 1952

Oraşul Bucureşti

Interogatoriul a început la ora 8 şi ___ min.

„ s'a terminat la „ 10 şi ___ „

Intrebare: Arătaţi d-stră când şi în ce împrejurări v-aţi mai întâlnit cu Remus Koffler, după 23 August 1944.?

Răspuns: Pe Remus Koffler l-am mai întâlnit pela jumătatea lunei Septembrie 1944 invitându-l prin Calmanovici la dejun la mine acasă, unde au mai fost şi alte persoane: Grigore Pop cu soţia, Calmanovici cu soţia, Berman cu soţia, Koffler Remus, şi subsemnatul. Mai târziu a venit şi Neumann. [illegible]

A doua oară după 23 August 1944, l-am întâlnit cu Koffler la biroul meu, pentru a-mi da informaţiile cerute de mine în legătură cu Convenţia de armistiţiu.

Această întâlnire a fost aranjată întocmai şi Koffler la prima întâlnire.- şi-a avut loc tot în luna septembrie -

Intrebare: Arătaţi în ce scop a avut loc

Semnătura Alex. A. Ştefănescu

Mod. 185

Urmare: primo întâlnire de după 23 August 1944 cu Koffler la care au fost prezenți și cei doi englezi Porter și Gibson și la cererea cui a fost aranjată această întâlnire?

Răspuns: La cererea lui Porter și Gibson de a cunoaște acele elemente din Partidul Comunist Român cu care am colaborat eu în timpul postului pentru englezi, am invitat prin Calmanovici pe Berman, Koffler Maurer și pe Gregore Pop care după știința mea nu făceau parte din partid.

Acest P.V. de interogator despre ce l'am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine, persist și semnez.

Alex. A. Ștefănescu

Anchetator
[illegible]

Semnătura,

315

Prezentul proces-verbal de interogatoriu,este identic cu orignalul.-

315

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=============================

Arestat ALEX.A.STEFANESCU,născut la 1 Noembrie 1888 în Ploeşti,fiul lui ALEXANDRU şi MARIA,fost industriaş domiciliat în Bucureşti Cal.Dorobanţilor 81.

5 Noembrie 1952,Bucureşti
Interog.a început la ora 7,1o
" s'a terminat " " 11,-

Intrebare:

67 ~~Arată Dta~~ ce cunoştinţe ai avut printre legionari?

Răspuns:

Inainte de anul 194o am avut cunoştinţe printre legionari şi anume pe ing.CHICA DUMITRU ,despre care am aflat mai târziu că este legionar şi care era inginer la Fabrica "Romanofir" din Tălmaciu.

Tot ca pe ing.CHICA DTRU l-am mai cunoscut şi pe legionarul CRISTEA VASILE.

Intrebare:

68 Care au fost relaţiile Dtale cu CHICA DTRU,după 23 August 1944.

Răspuns:

După 23 August 1944 el a continuat să vină pela mine la birou rugându-mă să primesc vizita unui prieten al său anume COMANICIU care a venit la mine ,după câteva zile împreună cu CHICA şi cu încă o persoană pe care deasmenea nu o cunoşteam.

COMANICIU mi-a spus că a venit la mine să-mi ceară un sfat deoarece se găsea într'o situaţie foarte precară aflându-se în afara de lege,fiind urmărit de autorităţi şi că vrea să-şi găsească o orientare în viaţă.La aceasta eu le-am spus un singur lucru: "uitaţi că aţi fost legionari, dar dacă cineva se simte atras spre o politică să se ducă acolo unde simte că este atras".

Intrebare:

69 După această întrevedere când şi în ce împrejurări

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

l-ai mai văzut pe COMANICIU?

<u>Răspuns:</u>

Pe COMANICIU l-am mai întâlnit în Noembrie 1947, adus şi de data aceasta tot de CHICA ~~de data aceasta~~, pentru a-mi cere un ajutor bănesc.

70 <u>Intrebare:</u>

~~Arată~~ ce ştiai dta în legătură cu COMANICIU?

<u>Răspuns:</u>

Am aflat prin luna Ianuarie 1948 dela CHICA DTRU că COMANICIU este plecat în străinătaţe pentru că era condamnat în contumacie în procesul ALDEA.

<u>Intrebare:</u>

71 Arată cum s'au desvoltat mai departe legăturile dtale cu CHICA DTRU.

<u>Răspuns:</u>

Tot prin Ianuarie 1948, CHICA m'a întrebat dacă nu vrea să plec şi eu în străinătate, la care eu am răspuns că nu mă interesează.

Tot atunci CHICA mi-a spus că plecarea din ţară a lui COMANICIU s'a făcut clandestin şi că el a mai înlesnit plecarea şi altor persoane din ţară. Cu ocazia aceleiaşi întrevederi care a avut loc la mine la birou, CHICA m'a rugat să primesc vizita unui prieten al său legionar, care ar vrea să-mi ceară o părere. Am consimţit să-l văd şi peste vreo câteva zile a venit CHICA însoţit de acel prieten al lui, prezentându-mi-l sub numele de Dr. FILIP (COSTEA IOSIF)

Am discutat despre o eventuală naţionalizare a întreprinderilor, care pe mine mă îngrijora deoarece eram proprietarul a mai multor întreprinderi şi dacă această lege va fi aplicată, voi rămâne fără nici-o proprietate şi fără existenţă.

72 <u>Intrebare:</u>

Cu ocazia aceleiaş întâlniri ce discuţii cu caracter politic au avut loc?

<u>Răspuns:</u>

Discuţiile de ordin politic au avut un caracter general cu prilejul primei întrevederi cu Dr. FILIP, despre care mai târziu am aflat că este una şi aceiaş persoană cu legionarul COSTEA IOSIF fost prefect la Hunedoara.

73 <u>Intrebare:</u>

Alte întrevederi ai mai avut cu COSTEA IOSIF,

<u>Răspuns:</u>

In curs de cca. o lună de zile m'am mai văzut cu

./. ss/ALEX. A. STEFANESCU

COSTEA IOSIF încă de două ori la mine la birou odată fiind însoţit de CHICA iar ultima dată venind singur la mine.

Intrebare:

Ce discuţii au avut loc la aceste întâlniri?

Răspuns:

La a doua întâlnire care a avut loc la 7-8 zile după prima la care am fost prezenţi COSTEA IOSIF, CHICA DTRU şi subsemnatul s'a discutat în legătură cu cazul PATRASCANU, printre altele CHICA DTRU întrebându-mă ce părere am eu despre înlăturarea lui PATRASCANU din P.C.R .la care eu am răspuns că nu mă miră înlăturarea lui.

Eu am mai spus că "ferească Dumnezeu să se întâmplre vreun atentat, fiindcă atunci toţi prieteni lui politici vor avea de suferit din această cauză".

Când am vorbit de atentat m'am referit la unii conducători ai P.C.R.

Tot atunci m'a întrebat dacă aşi putea să le fiu de folos în legătură cu un concurs pe care l-ar putea primi din afară, adică dela refugiaţii politici din străinătate. cerându-mi să le fac rost de aparate de transmisiune în vederea luării de legături cu refugiaţi politici aflaţi în străinătate, întrucât spuneau că ei nu au de unde procura aceste mijloace de comunicat.

Peste vreo câteva zile a venit din nou la mine IOSIF COSTEA, de data aceasta singur, spunându-mi că el s'a asigurat de tehnicieni conform recomandării mele, la care eu i-am răspuns că regret dar că nu pot să le fiu de niciun folos, fiindcă persoana dela care trebuia să obţin acele aparate de radio emisie, este plecată din ţară. La acest răspuns a plecat fără să-l mai văd.

Intrebare:

Cine este acea persoană de care vorbeşti?

Răspuns:

Persoana dela care trebuia să procur acele aparate este IVOORE PORTER, căruia în anul 1944 îi predasem aparatele transmisiune pe care le folosisem în timpul războiului.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susţin şi semnez.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.Maj.de Securitate
M.Anghel

Proces-Verbal de interogator

Arestat Alex A. Ştefănescu, născut la 1 Decembrie 1888, în Ploeşti, fiul lui Alexandru şi Maria, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Cal. Dorobanţilor 81

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

5 Decembrie 1952

Oraşul Bucureşti

Interogatoriul a început la ora 7 şi 10 min.
" s'a terminat la " 11 şi "

Intrebare: Arată Dta ce cunoştinţe ai avut printre legionari?

Răspuns: Inainte de anul 1940 am avut cunoştinţe printre legionari şi anume pe Ing. Clica Dumitru, - despre care am aflat mai târziu că este legionar, - şi care era inginer la Fabrica „Româno-Fir" din Tălmaciu.

Tot ca pe Ing. Clica Dtru l-am mai cunoscut şi pe legionarul Cristea Vasile

Intrebare: Care au fost relaţiile Dtale cu Clica Dtru, după 23 August 1944

Răspuns: După 23 August 1944 el a continuat să vină pe la mine la birou rugându-mă să primesc vizita unui prieten al său anume Comănicin, care a venit la mine după câteva zile împreună cu Clica şi cu încă o persoană pe care deasemenea nu o cunoşteam

Semnătura,
Alex. A. Ştefănescu

Mod. 185

Urmare: Comunicu mi-a spus că a venit la mine să-mi ceară un sfat deoarece se găsea într-o situație foarte precară, aflându-se în afară de lege, fiind urmărit de autorități și că vrea să-și găsească o orientare în viață. La aceasta eu i-am ~~să~~ spus un singur lucru: „uitați că ați fost legionari, dar dacă cineva se simte atras spre o politică să se ducă acolo unde simte că este atras"

Întrebare: După această întrevedere când și în ce împrejurări l-ai mai văzut ~~pe~~ pe Comunicu?

Răspuns: Pe Comunicu l-am mai întâlnit în noembrie 1942, adus și de data aceasta tot de Chico pe data aceasta pentru a-mi cere un ajutor bănesc,

Întrebare: Arată ce știi mai mult în legătură cu Comunicu!

Răspuns: Am aflat prin luna ianuarie 1948, dela Chico Ștefan că Comunicu este plecat în străinătate pentru că era condamnat în contumacie în procesul Aldea.

Întrebare: Arată cum s'au dezvoltat mai departe legăturile tale cu Chico Ștefan

Răspuns: Tot prin ianuarie 1948, Chico m'a întrebat dacă nu vreau să plec și eu în străinătate, la care eu am răspuns că nu mă interesează.

Semnătura,
[signature]

Urmare: Tot atunci Chico mi-a spus că plecarea din țară a lui Comanicin s-a făcut clandestin și că el a mai înlesnit și plecarea și altor persoane din țară. Cu ocazia acelei întrevederi care a avut loc la [illegible] ~~[illegible]~~ birou, Chico m-a rugat să primesc vizita unui prieten al său legionar, care ar vrea să-mi ceară o părere. Am consimțit să-l văd și peste vreo câteva zile a venit Chico însoțit de acel prieten al lui, prezentându-mi-l sub numele de dr. Filip (Costea Iosif)

Am discutat despre o eventuală naționalizare a întreprinderilor, care ne ținea într-o îngrijorare deoarece eram proprietarii a mai multor întreprinderi și dacă această lege va fi aplicată, nu va rămâne teafără nici-o proprietate din țară existentă.

Întrebare: Cu ocazia acelor întâlniri ce discuții cu caracter politic au avut loc?

Răspuns: Discuțiile de ordin politic au avut un caracter general. Cu prilejul primei întrevederi a dr. Filip, despre care mai târziu am aflat că este una și aceeași persoană cu legionarul Costea Iosif fost prefect de Hunedoara.

Întrebare: Alte întrevederi ați mai avut cu Costea Iosif?

Răspuns: În curs de câteva zile nu l-am mai văzut cu Costea Iosif între

Semnătura,
Mez. A. Stefanescu

Mod. 185

Urmare: de două ori la mine la birou odată fiind însoțit de Chico iar ultima dată venind singur la mine. ~~totdea~~

Întrebare: Ce discuții au avut loc la aceste întâlniri?

Răspuns: La a doua întâlnire care a avut loc la 7-8 zile după prima la care au fost prezenți Costea Iosif Chico Ștefan și subsemnatul s'a discutat în legătură cu Cazul Pătrășcanu, printre altele ~~Costea~~ Chico Ștefan întrebându-mă ce părere am eu despre întemnițarea lui Pătrășcanu de P.C.R. la care eu am răspuns că mă miră întemnițarea lui.

Eu am mai spus că: „ferească Dumnezeu să se întâmple vreun atentat fiindcă atunci toți prietenii lui politici vor avea de suferit din această cauză". Când am vorbit de atentat m'am referit la unii conducători ai P.C.R.

Tot atunci m'a întrebat dacă aș putea să le fiu de folos în legătură cu un curier pe care l-ar putea primi din afară, adică dela refugiații politici din străinătate: cerându-mi să le fac rost de aparat de transmisiune în vederea luării de legături cu refugiații politici aflați în străinătate, întrucât spuneau că ei nu au de unde procura aceste mijloace de comunicat.

Peste vreo câteva zile a venit din nou la mine Iosif Costea, de data aceasta

Semnătura
Alex. A. Ștefanescu

Mod. 185

Urmare: d'lugur, spunîndu-mi că el s'o asigura de tehnicieni conform recomandărilor mele, la care eu i-am răspuns că regret doar că nu pot să-l fac tehnician fotograf, fiindcă persoana dela care trebuia să obțin acele aparate de radio emisie, este plecată din țară. La acest răspuns a plecat fără să-l mai văd.

Întrebare: Cine este acea persoană de care vorbești?

Răspuns: Persoana dela care trebuia să primesc acele aparate este Moore Porter, căruia în anul 1944 îi predasem aparatele transmisiune pe care le folosisem în timpul războiului.

Acest P.V. l-e interogatului după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine mai sus și semnez,

Alex. A. Ștefănescu

Anchetator

[illegible]

Semnătura,

Prezentul proces-verbal deinterogatoriu, este identic cu originalul.-

323

323

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat ALEX.A.STEFANESCU, născut în Ploeşti la 1 Noemb.1888, fiul lui ALEX. şi MARIA, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti Calea Dorobanţilor 81.

6 Noembrie 1952, Bucureşti

Interog. a început la ora 7.-

" s'a terminat " 8,30

Intrebare:

In procesul verbal de interogatoriu din 5.XI.1952 aţi arătat că legionarul IOSIF COSTEA va cerut sprijin în vederea procurării unui aparat de radio-emisie necesar luării de legături cu unii fugari politici aflaţi în străinătate. Arătaţi care a fost părerea Dvs. în privinţa acestor legături?

Răspuns:

Imi închipuiam că puterile ocidentale şi Statele Unite sunt mai puternice din punct de vedere militar decât Uniunea Sovietică, care depusese mari eforturi în ultimul război mondial şi dacă s'ar întâmpla un război Uniunea Sovietică va fi înfrântă şi aceasta va aduce răsturnarea regimului democratic din România.

Părerea mea în această privinţă consta în faptul că trebuia formată o opinie publică cu ajutorul grupului legionar al Dlui IOSIF COSTEA, care avea legături în toată ţara şi această opinie publică trebuia formată din timp în vederea unei reconcilieri.

~~Pentru~~ acest lucru trebuia mai întâi legături cu refugiaţii politici din străinătate.

Eu le-am spus legionarilor COSTEA IOSIF şi CHICA DTRU că pentru crearea acestor legături este nevoie de mijloace de comunicaţie - referindu-mă la procurarea unui aparat de radio-transmisiune, această rugăminte făcându-i-o şi ei. Pentru acest lucru era nevoie de operatori

La aceasta IOSIF COSTEA mi-a spus că el se va

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

îngriji, de operatori, rămânând stabilit ca eu să mă ocup cu procurarea aparatului.

77 Intrebare:

Ce ați făcut în această privință?

Răspuns:

L-am căutat pe PORTER dela Misiunea Engleză pentru al întreba dacă mai are aparatele pe care i le predasem în luna Septembrie 1944, însă pe PORTER nu l-am mai găsit la Legație, deoarece plecase din țară.

78 Intrebare:

~~Arătați~~ Ce se urmărea prin această acțiune.

Răspuns:

Pentru a obține legătură cu elementele politice aflate în străinătate, precum și cu străinătatea, dela care trebuia să obținem informații cu ajutorul cărui material trebuia pregătită opinia publică din țara noastră în vederea înlăturării regimului.

Acest proces verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine susțin și semnez.

Anchetator: ss/ALEX.A.STEFANESCU
Lt.Maj.de Securitate
Anghel Mircea

325

325

Proces-Verbal de interogator

Arestat Alex. A. Ştefanescu, născut în Ploeşti la 1 Noemb. 1888, fiul lui Alex. şi Maria, fost industriaş, domiciliat în Bucureşti (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Calea Dorobanţi No. 81

6 Noemvrie 1952

Oraşul Bucureşti

Interogatoriul a început la ora 7 şi – min.
„ s'a terminat la „ 8 şi 30 „

Intrebare: În P.V. de interogatoriu din 5 XI 1952 aţi arătat că legionarul Iosif Costea v'a cerut sprijin în vederea procurării unui aparat de radio-emisie necesar luării de legături cu unii fugari politici aflaţi în străinătate. Arătaţi care a fost părerea Dv. în această privinţă acestei legături.

Răspuns: Mi închipuiam că puterile occidentale şi Statele Unite sunt mai puternice din punct de vedere militar decât Uniunea Sovietică, care depusese mari eforturi în ultimul război mondial, şi dacă s'ar întâmpla un război, Uniunea Sovietică va fi învinsă şi aceasta va aduce răsturnarea regimului democratic din România.

Părerea mea în această privinţă consta în faptul că trebuia formată o opinie publică cu sprijinul grupului legionar al lui Iosif

Semnătura: Alex. A. Ştefănescu

Mod. 185

Urmare: Costea, care avea legături în toată țara și
și această opinie publică trebuia formată
în timpul în vederea unei reconcilieri.
Pentru acest lucru trebuia mai întâi
legături cu refugiații politici din străinătate.
Eu le-am spus legionarilor Costea
Iosif și Chico Ștefan, că pentru crearea acestei
legături este nevoie de mijloace de comunicație,
referindu-mă la procurarea unui aparat de
radio transmisiune; această rugăminte
făcându-mi-o și ei. - Pentru acest lucru
era nevoie de operatori. -
La aceasta Iosif Costea mi-a spus
că el se va îngriji de operatori, rămânând
stabilit ca eu să mă ocup cu procurarea
aparatului. -
Întrebare: Ce ați făcut în această privință?
Răspuns: L-am căutat pe Porter de la
Misiunea engleză pentru a-l întreba dacă
mai are aparatele pe care i le predasem
în luna septembrie 1944, însă pe Porter
nu l-am mai găsit la legație - deoarece
plecase în țară.
Întrebare: Arătați ~~pentru~~ ce se
urmărea prin această acțiune?
Răspuns. Pentru a obține legătura cu
elementele politice aflate în străinătate,
precum și cu străinătatea, de la care trebuia
să obținem informații ~~[illegible]~~, cu ajutorul
cărui material ~~[illegible]~~ pregătea opinia publică
din țara noastră în vederea înlăturării regimului.
Acest P.V. de interogatoriu, după ce l-am
citit cu voce tare, cuprins și am constatat
Întocmirea că corespunde întocmai și l-am semnat
Completările mele și scrisul îl semnez.

Semnătura, Alex. A. Ștefănescu

326 *Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-*

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
================================

Arestatul STEFANESCU ALEXANDRU, născut la 1 Noembrie 1888 în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş, cu ultimul dom. în Bucureşti Calea Dorobanţilor Nr. 81

31 Ianuarie 1953, Bucureşti
Interog. a început la ora 10,30
" s'a terminat " 11,45

Intrebare:

Arată cine este ing. GHEORGHIU DUMITRU despre care vorbeşti în declaraţiile Dtale?

Răspuns:

Ing. GHEORGHIU DUMITRU este fostul Dir. Gral al Creditului Minier, pe care l-am cunoscut în primăvara anului 1944

Intrebare:

Cum l-ai cunoscut Dta pe ing. GHEORGHIU DUMITRU în primăvara anului 1944?

Răspuns:

In primăvara anului 1944, ing. GHEORGHIU DUMITRU a venit la mine acasă şi mi-a spus că este însărcinat să-mi predea un aparat de radio transmisiune. L-am întrebat de cine este însărcinat să facă acest lucru şi el mi-a răspuns că acest lucru i s'a comunicat de către ALEX. IONESCU. Eu i-am spus că aparatul să-l predea Dlui ALEX. IONESCU, lucru pe care GHEORGHIU l-a şi făcut.

Odată cu venirea sa la mine, GHEORGHIU DUMITRU a mai adus şi un pachet care conţinea un cifru pe care eu l-am predat Dlui IONESCU ALEX. a doua zi.

Intrebare:

De unde avea GHEORGHIU DUMITRU acel aparat de radio transmisiune şi cifrul respectiv?

Răspuns:

Nu am cunoştinţă.

Intrebare:

In ce scop ţi s'a predat de către GHEORGHIU DTRU

./. *ss/ALEX. A. STEFANESCU*

acel aparat de radio transmisiune şi cifrul respectiv, pe care Dta le-ai predat mai departe ing.ALEX.IONESCU? 327

Răspuns:

Ing.GHEORGHIU DUMITRU nu mi-a spus niciodată ce scop avea acel aparat de radio transmisiune şi cifrul respectiv.

Intrebare:

Ce activitate de spionaj a desfăşurat ing.GHEORGHIU DUMITRU, alături de Dta, RICA GEORGESCU şi alte persoane, în folosul anglo-americanilor?

Răspuns:

Nu am cunoştinţă de nicio activitate de spionaj desfăşurată de ing.GHEORGHIU DUMITRU, în folosul anglo-americanilor.

Intrebare:

Ce legături au existat între Dta şi ing.GHEORGHIU DUMITRU după 23 Aug.1944?

Răspuns:

După 23 Aug.1944, între mine şi ing.GHEORGHIU DUMITRU nu a existat niciun fel de legături.

După ce am cetit prezentul proces-verbal de interogatoriu şi am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine, îl susţin şi-l semnez propriu.

Anchetat:
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.de Securitate
T.Drăghici

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Stefănescu Alexandru, născut la 1 Decembrie 1888 în Ploești, fiul lui Alexandru și Maria, fost industriaș, cu ultimul dom. în București Calea Dorobanților No 81.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

31 Ianuarie 1953.

Orașul București.

Interogatorul a început la ora 10 și 30 minute

" s'a terminat la " 11 și 45 "

Intrebare: Arată cine este ing. Gheorghiu Dumitru despre care vorbești în declarațiile Dtale?

Răspuns: Ing. Gheorghiu Dumitru este fostul Dir. Gel al Creditului Minier, pe care l-am cunoscut în primăvara anului 1944.

Intrebare: Cum l-ai cunoscut Dta pe ing. Gheorghiu Dumitru, în primăvara anului 1944?

Răspuns: In primăvara anului 1944, ing. Gheorghiu Dumitru a venit la mine acasă și mi-a spus că este însărcinat să-mi predea un aparat de radio transmisiuni. L-am întrebat de cine este însărcinat să facă acest lucru și el mi-a răspuns că acest lucru i s-a comunicat de către Alex. Ionescu. Eu i-am spus ca aparatul să-l predea Dlui Alex. Ionescu, lucru pe care Gheorghiu l-a și făcut.

Odată cu venirea sa la mine, Gheorghiu Dtru a mai adus și un pachet care conținea un cifru

Mod. 185

Semnătura,
Alex. A. Stefănescu

Urmare: pe care eu l-am predat D-lui Ionescu Alex. a doua zi.

Intrebare: De unde avea Gheorghiu Dumitru acel aparat de radio transmisiune și cifrul respectiv?

Răspuns: Nu am cunoștință.

Intrebare: În ce scop ți s-a predat de către Gheorghiu D-tru acel aparat de radio transmisiune și cifrul respectiv, pe care D-ta le-ai predat mai departe ing. Alex. Ionescu?

Răspuns: Ing. Gheorghiu Dumitru nu mi-a spus niciodată ce scop avea acel aparat de radio transmisiuni și cifrul respectiv

Intrebare: Ce activitate de spionaj a desfășurat ing. Gheorghiu Dumitru, alături de D-ta, Rica Georgescu și alte persoane, în folosul anglo-americanilor?

Răspuns: Nu am cunoștință de nicio activitate de spionaj desfășurată de ing. Gheorghiu Dumitru, în folosul anglo-americanilor.

Intrebare: Ce legături au existat între D-ta și ing. Gheorghiu Dumitru după 23 Aug. 1944?

Răspuns: După 23 Aug. 1944, între mine și ing. Gheorghiu Dumitru nu a existat niciun fel de legătură.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că corespunde întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu.

Anchetator
Lt. de Securitate -

Anchetat

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-329

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul STEFANESCU ALEXANDRU, născut la 1 Noembrie 1888, în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş cu ultimul domiciliu în Buc. Valea Dorobanţilor 81.

31 Ianuarie 1953, Bucureşti

Interog. a început la ora 12,oo

" s'a terminat " 13,15

Intrebare:

Arată dta când şi în ce împrejurări l-ai cunoscut pe ing. ANTONESCU GHEORGHE?

Răspuns:

Pe ing. ANTONESCU GH., l-am cunoscut acum vreo 2o de ani, pe când era inginer şef de materiale la Creditul Minier la Ploeşti. Când s'a mutat în Bucureşti la acelaş serviciu, l-am cunoscut mai îndeaproape deoarece soţia lui fusese colegă de şcoală cu soţia mea şi erau prietene.

Intrebare:

Ce fel de legături au existat între Dta şi ing. ANTONESCU GH., în timpul războiului (1941-1944)?

Răspuns:

Legăturile dintre mine şi ing. ANTONESCU GH. în timpul războiului au fost între familiile noastre şi foarte rar ne făceam vizite.

Intrebare:

Ce servicii ţi-a făcut ing. GH. ANTONESCU în timpul arestării lui RICA GEORGESCU.

Răspuns:

Mie nu mi-a făcut niciun serviciu.

In timpul când RICA GEORGESCU se găsea arestat la închisoarea Malmaison, a ieşit din închisoare şi a mers acasă la el.

In acel timp a venit la mine într'una din zile dl. GH. ANTONESCU comunicându-mi că RICA GEORGESCU l-a rugat să mă anunţe că se află la el acasă în str. Mora şi că mă

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

roagă să mă duc să-l văd. Impreună cu dl. ANTONESCU am mers acasă la dl. RICA GEORGESCU. 330

Intrebare:

In ce scop aţi fost dus de ing. ANTONESCU GH. acasă la RICA GEORGESCU?

Răspuns:

GEORGESCU mi-a comunicat că se află la el şi dl. IULIU MANIU şi că ar dorii să stăm puţin de vorbă. Peste câteva minute a venit şi dl. MANIU dintr'o altă cameră.

Dl. MANIU şi dl. GEORGESCU împreună m'au rugat să-i ajut în acţiunea lor contra germanilor. ANTONESCU nu a participat la această discuţie.

Intrebare:

In ce a constat ajutorul dat de dta acţiunii lui RICA GEORGESCU şi IULIU MANIU?

Răspuns:

Ajutorul meu dat acţiunii lui RICA GEORGESCU şi IULIU MANIU a constat în bani şi m'am ocupat în măsura posibilităţilor mele de controlul operaţiunii de transmisiuni la Cairo.

Intrebare:

Ce relaţii au existat între dta şi ing. ANTONESCU GH. după 23 Aug. 1944.

Răspuns:

Aceleaş realţii ca şi înainte de 23 August.

După ce am cetit prezentul proces-verbal de interogatoriu şi am constatat că corespunde cu cele declarate de mine îl susţin şi-l semnez propriu.

Anchetat:
ss/ALEX. A. STEFANESCU

Anchetator:
Lt. de Securitate
T. Drăghici

331

331

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Ştefănescu Alexandru, născut la 1 Decembrie 1881, în Ploeşti, fiul lui Alexandru şi Maria, fost industriaş (Date de stare civilă, ultimul domiciliu) cu ultimul dom. în Buc. Calea Dorobanţilor N° 81.

21. Ianuarie 1953.

Oraşul Bucureşti.

Interogatorul a început la ora 12 şi 00 minute

" s'a terminat la " 13 şi 15. "

Intrebare: Arată Dta când şi în ce împrejurări l-ai cunoscut pe ing. Antonescu Gheorghe?

Răspuns: Pe ing. Antonescu Gh. l-am cunoscut acum vreo 20 de ani, pe când era ing. şef de materiale la Creditul Minier, la Ploeşti. Când s'a mutat în Bucureşti la acelaş serviciu, l-am cunoscut mai îndeaproape deoarece soţia lui fusese colegă de şcoală cu soţia mea şi erau prietene.

Intrebare: Ce fel de legături au existat între Dta şi ing. Antonescu Gh. în timpul războiului (941-1944).?

Răspuns: Legăturile dintre mine şi ing. Antonescu Gh. în timpul războiului au ~~de familie~~ fost între familiile noastre şi foarte rar ne făceam vizite.

stras de noi [illegible]

Intrebare: Ce servicii ţi-a făcut ing. Gh. Antonescu în timpul ~~ului~~ arestării lui Ricã Georgescu?

Răspuns: Mie nu mi-a făcut niciun serviciu.

Mod. 185

Semnătura,
Alex. A. Ştefănescu

Urmare: În timpul când Rică Georgescu se găsea arestat la închisoarea Malmaison, ~~[illegible]~~ a eșit din închisoare și a mers acasă la el. Șters de noi [signature]

În acel timp a venit la mine într-una din zile d-l Gh. Antonescu comunicându-mi că Rică Georgescu l-a rugat să mă anunțe că se află la el acasă în str. Mora și că mă roagă să mă duc să-l văd. Împreună cu d-l Antonescu am mers acasă la d-l Rică Georgescu.

Întrebare: În ce scop a-ți fost dus de ing. Antonescu Gh. acasă la Rică Georgescu?

Răspuns: Georgescu mi-a comunicat că se află la el și d-l Iuliu Maniu și că ar dori să stăm puțin de vorbă. Peste câteva minute a venit și d-l Maniu dintr-o altă cameră.

D-l Maniu și d-l Georgescu împreună m-au rugat să-i ajut în acțiunea lor contra Germanilor. Antonescu nu a participat la această discuție.

Întrebare În ce a constat ajutorul dat de D-ta acțiunii lui Rică Georgescu și Iuliu Maniu?

Răspuns. Ajutorul meu dat acțiunii lui Rică Georgescu și Iuliu Maniu a constat în bani și m-am ocupat în măsura posibilităților mele de controlul operațiunii de transmisiuni la Cairo.

Întrebare: Ce relații au existat între D-ta și ing. Antonescu Gh. după 23 Aug. 1944.

Răspuns: Aceleaș relații ca și înainte de 23 Aug. 1944.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că corespunde cu cele declarate de mine îl susțin și-l semnez propriu. Anchetat

Anchetator
G. de Securitate
[signature]

Semnătura, -
Alex. A. Ștefănescu

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

332

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
============================

Arestat STEFANESCU ALEXANDRU, născut la 1 Nov. 1888 în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş cu ultimul domiciliu în Cal. Dorobanţi Nr. 81.

12 Februarie 1953, Buc.
Interog. a început la ora 19
" s'a terminat " 13.II.953

Intrebare:
Cât timp ai stat în Anglia.

Răspuns:
Am stat în Anglia tip de 7 ani în cursul cărora am făcut studiile şi am lucrat la diferite firme, iar după primul război aflându-mă în ţară (România) am fost reprezentantul a diferite firme engleze în România ca: Stewards Iloyds Ltd., English Electric comp. Ltd., Getj Weir, Broutons Ltd, Hattersley (Ormskiek) Ltd., Lewis-Taylor Ltd, Associated Machine Toolos Litd, Manufactuers Ltd, Murey Ltd, deasemenea am fost şi reprezentantul firmelor americane Catterpiller Tractor Corporation şi Klark Brotlero.

Intrebare:
Aţi mai vizitat Anglia după ce v'aţi întors în ţară în 1915?

Răspuns:
Incepând din anul 1922 am fost în Anglia până în anul 1938 în fiecare an timp de câte una lună de zile pentru diferite interese, după aceasta nu am mai putut merge în Anglia din cauza evenimentelor care s'au produs.

Intrebare:
Cu ce persoane din partea britanicilor ai ţinut relaţii în România.

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

Răspuns:

Cu conducătorii industriei petrolifere din România ca:La Soc.Steaua Română cu GRIFFITSHS,RODGERS;La Soc. Româno-Americană cu RALPH BOLTTON şi cu americanii HUGHES R.B.ANDREWS;La Soc.Unirea TOMAS MASTERSON;EDUARD MATSTERSON,WILSON,ELARGEAS,DE CHASTELAINE şi alţii – în afară din aceştia am mai avut legături şi cu persoane din legaţia engleză ca:ALEXANDER ADAMS,HUMPHIS,LE ROUGETEL,REGINALD HOARE Ministrul Angliei.

Intrebare:

După plecarea legaţiei engleze la începutul anului 1941 cu cine ai avut legături?

Răspuns:

Am luat legătura cu MOOTT-GUNTHER fost ministru al St.Unite în Buc. şi cu Consilierul BEUTON.

Intrebare:

Cu care din aceştia aveaţi legături mai intime şi vizite.

Răspuns:

Am avut relaţii mai intime cu LE ROUGETELLE dela Legaţia Engleză şi cu Ministrul St.Unite GUNTHER.

Intrebare:

In ce an aţi cunoscut pe DE CHASTELAINE?

Răspuns:

L-am cunoscut din 1924-1925 pe DE CHASTELAINE.

Intrebare:

Când a plecat din ţară DE CHASTELAINE?

Răspuns:

De CHASTELAINE a plecat din ţară în luna Febr.1941 odată cu Legaţia Engleză.

Intrebare:

Ce propuneri va făcut DE CHASTELAINE când a plecat din ţară.

Răspuns:

DE CHASTELAINE mi-a propus să-i comunic la Istambul despre mişcările de trupe germane din România şi mersul evenimentelor politice;Mi-a indicat numărul şi căsuţa poştală unde să i le trimet la Istambul semnând cu numele convenţional de "Mimi".

Intrebare:

Cine mai era de faţă la această convorbire?

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

Răspuns:

Mai era de față și ELLERENGTON.

Intrebare:

Ce informații și prin ce mijloace ați transmis lui DE CHESTELAINE la Istambul.

Răspuns:

Am trimis în 1941 luna Marte plecând la Istambul, MIHAILESCU fostul director gl.al Soc.Textila Buhuși, l-am rugat să-i transmită lui ELLERINGTON pentru DE CHASTELAINE un mesagiu care conținea informațiuni cu caracter militar făcându-i și o schiță privind șoselele pe unde se mișcau trupele germane.

La întoarcerea MIHAILESCU mi-a confirmat că a transmis lui ELLERIGNTON mesagiul meu.

In vara anului 1942 am stat de vorbă și cu GANESC CTINcare a plecat în Turcia urmând de acolo să plece în Anglia știu că acesta a rămas în Anglia.

Intrebare:

După plecarea Legației americane din București cu cine ați mai avut legături?

Răspuns:

După plecarea legației americane (1942) am menținut legătura cu TERUELLE ministrul Franței la Buc.

Intrebare:

Când l-ați cunoscut pe RICA GEORGESCU?

Răspuns:

L-am cunoscut pe RICA GEORGESCU în anul 1921-922 fiind solicitat de tatăl său să îl recomand la o soc. petroliferă pentru practică de studii. Eu l-am recomandat la Soc.petroliferă Româno-Americană care la și acceptat.

In anul 1942 a venit la biroul meu dela Soc.Româno-Fir ION COLMAN director la Soc.petroliferă Româno-Americană care mi-a prezentat pe ing.geolog ALEX.IONESCU dela aceiași societate,pentru ca acesta să mă conducă la închisoarea Malmaizon unde se găsea arestat RICA GEORGESCU. După câtva timp am fost condus de ALEXANDRU IONESCU conf.înțelegerii la RICA GEORGESCU la închisoare

Intrebare:

Ce discuții ați auut la închisoare cu RICA GEORGESCU.

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

Răspuns:

RICA GEORGESCU m'a înştiinţat în prezenţa lui IONESCU ALEX. că grupul cu care a fost arestat şi care este în legătură cu MANIU are nevoe pentru întreţinere de bani întrucât li se confiscaseră toţi bani, circa 80.000.000 lei de către Ghestapoul german.

Intrebare:

V'aţi mai întâlnit după aceasta cu RICA GEORGESCU?

Răspuns:

După câteva luni a venit la mine acasă ing. GHEORGHE ANTONESCU dela Creditul Minier şi ne-a înştiinţat că sunt chemat de RICA GEORGESCU la el acasă unde acolo am găsit şi pe MANIU. şi am fost solicitat să contribui cu o sumă permanentă de bani care urmaa să-mi fie restituită după încetarea războiului. Banii erau necesari pentru întreţinerea celor arestaţi şi acţiunii grupului MANIU. Eu am dat circa 11 milioane care mi-au fost restituiţi la sfârşitul anului 1944 de către un colonel englez pe care nu îi reţin numele, dar pe care la trimis la mine RICA GEORGESCU.

Intrebare:

Cui aţi mai dat sume de bani şi în ce scop?

Răspuns:

Am mai dat circa 30-40.000.000 lei (patruzeci milioane) începând din anul 1942 până la 23 Aug. 1944, câte circa 1.500.000 (un milion cinci sute de mii) lei lunar lui JAQUES BERMAN.

Intrebare:

Când v'aţi mai întâlnit cu RICA GEORGESCU?

Răspuns:

Am fost chemat la închisoare în vara anului 1943 de către RICA GEORGESCU fiind înştiinţat de IONESCU ALEX. informându-mă că au sosit în ţară radio-telegrafistul trimis de către englezi cu un aparat de Radio-Emisie pentru a se face legătura cu Cairo unde se găsea Comandamentul aliat. RICA GEORGESCU mi-a spus să am grijă să organizez transmisiunile acestui post de transmisie cu Cairo. Prin Oct. 1943 a venit la mine la biroul meu ALEX. IONESCU împreună cu CONST. MUGUR şi cu un sârb.

Intrebare:

Cum a fost organizată practic legătura cu Cairo şi cum se făceau transmisiunile şi recepţiile de mesagii.

./.

ss/ALEX. A. STEFANESCU

Răspuns:

Eu aveam supravegherea şi conducerea acestui post de radio recepţie. CONSTANTIN MUGUR se îngrijea de închirierea de camere pentru mutarea aparatului într'un loc în altul. Aparatul era mutat în altă casă după fiecare recepţie de emisiune - ALEXANDRU IONESCU era însărcinat cu cifrarea şi descifrarea mesagiilor, iar TURCANU cunoscut de noi sub numele de POPESCU era operatorul postului de emisiune şi recepţie.

Intrebare:

Ce fel de mesagii aţi trimis şi aţi primit?

Răspuns:

S'au trimis mesagii de către IULIU MANIU, mesagii conţinând informaţii politice şi militare şi mesagii din partea lui RICA GEORGESCU. Deasemeni şi eu am trimis mesagii conţinând informaţii cu conţinut politico-militare. IULIU MANIU ducea tratative pentru încheerea armistiţiului prin aceste mesagii.

Despre acest post de radio-emisie recepţie cred că ştia şi EUGEN CRISTESCU care era prieten cu RICA GEORGESCU şi căruia îi dădea concediu din închisoare. Chiar eu în timpul cât era reţinut la închisoare l-am vizitat la el acasă după cum arăt mai sus. Că EUGEN CRISTESCU cunoştea acest post este şi faptul că RICA GEORGESCU transmitea mesagii chiar din închisoare şi odată postul de emisie fiind dedectat de către organele subalterne acesta la înştiinţat pe dl. MANIU să-l mute în altă parte.

Intrebare:

Ce cunoştinţă aveţi despre cel de al doilea aparat de emisiune.

Răspuns:

In luna Aprilie sau Mai 1944 s'a prezentat la mine ing. DUMITRU GHEORGHIU director gl. la Creditul Minier spunându-mi că are instrucţiuni din partea lui ALEX. IONESCU să-mi predea un aparat de radio-emisie-recepţie. Eu am spus să ducă aparatul lui IONESCU ALEX. oprind numai codrul cifrat pe care apoi i l-am dat lui ALEX. IONESCU.

Stiu că acest aparat nu a fost utilizat constituind numai o rezervă şi a fost predat lui IVOR PORTER

./. ss/ALEX. A. STEFANESCU

în Sept.1944.

Intrebare:

De cine erau semnate mesagiile informative transmise la Cairo.

Răspuns:

Cele transmise de IULIU MANIU erau semnate cu numele convenţional de "Alecu". Eu semnam cu numele convenţional de "Mimi" iar cele transmise de RICA GEORGESCU nu îmi amintesc sub ce nume erau semnate.

Intrebare:

Dar cele primite din partea Centrului Britanic din Cairo de cine erau semnate.

Răspuns:

Mesagiile primite dela Cairo erau semnate unele de BARBU STIRBEY cu numele convenţional de "Emisar" iar altele până la sosirea lui STIRBEY erau semnate de EDUARD MASTERSON, fostul director al Soc.petrolifere Unirea din România, cu numele convenţional de "Ted". Acesta semna mesagiile transmise în calitatea lui de conducător al sectorului informativ cu problemele din România. EDUARD MASTERSON era lt.colonel în armata britanică şi era sub directa subordonare a gl.WILSON comd.suprem al armatelor aliate din orientul mijlociu.

Intrebare:

Când l-aţi cunoscut pe JAQUES BERMAN şi în ce împrejurări?

Răspuns:

Stiam că JAQUES BERMAN este director la Firma Prager încă din anul 1935 însă personal l-am cunoscut în anul 1942 primăvara când a venit la biroul meu împreună cu EMIL CALMANOVICI şi DRAGOS POP. Pe DRAGOS POP îl cunoşteam din anul 1935-36, cu care mai târziu am devenit prieteni intimi şi mă vizita foarte des. DRAGOS POP prezentându-mi cu acea ocazie pe EMIL CALMANOVICI şi JAQUES BERMAN mi-a relatat că sunt persoane serioase şi că sunt comunişti.

Intrebare:

Ce discuţii sau purtat cu acea ocazie între dta BERMAN -CALMANOVICI.

Răspuns:

BERMAN-CALMANOVICI au cerut să mă întâlnesc cu ei pentru o convorbire mai amplă şi am fixat ca peste

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

câteva zile să ne întâlnim în biroul lui BERMAN dela Soc.Sigma.Intâlnindu-l la data fixată,BERMAN şi CALMANOVICI mi-au spus că ei au un plan de acţiune însă au nevoe de bani pentru reuşita planului,ceeace eu m'am oferit să le pun la dispoziţie, după această dată am ţinut regulat legătura cu CALMANOVICI care venea la mine cam în fiecare săptămână şi uneori chiar şi mai des, iar BERMAN cam odată pe lună.

Intrebare:

Dela cine aţi mai colectat bani pe care i-aţi dat lui BERMAN?

Răspuns:

MAX AUSNIT,veche cunoştinţă a mea îmi trimetea prin avocatul CONSTANTIN ROZIN dela Soc.Titan-Nadrag-Calan,din când în când într'un pachet legat cu sfoară bani şi pe care eu îl înmânam lui BERMAN.Deasemeni mai ştiu că dădea bani şi DRAGOS POP care se angajase în faţa noastră.

Intrebare:

Când l'aţi cunoscut pe LUCRETIU PATRASCANU şi în ce împrejurări?

Răspuns:

In vara sau toamna anului 1942,CALMANOVICI mi-a spus că este de părere, în scopul acţiunei noastre să-l întâlnesc pe LUCRETIU PATRASCANU spunându-mi că are să mă anunţe când va avea loc întâlnirea.In adevăr după câtva timp CALMANOVICI m'a anunţat că PATRASCANU este în Bucureşti dându-mi ora după 9 seara şi locul unde să ne întâlnim,fiind de acord,la mine acasă.

In ziua şi ora fixată a venit PATRASCANU însoţit fiind de CALMANOVICI.

Intrebare:

Ce discuţii aţi avut cu LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Discuţiunea s'a desfăşurat în jurul planului de acţiune privind încheerea blocului.Discuţiunea a durat circa o oră la care a luat parte şi CALMANOVICI timp de o jumătate de oră după care CALMANOVICI s'a retras - şi am rămas eu cu PATRASCANU.

Intrebare:

Prin cine ţineaţi legătura cu LUCRETIU PATRASCANU. ./.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Răspuns:

Această legătură o ţineam prin CALMANOVICI EMIL.

Intrebare:

Când aţi mai avut alte întâlniri cu LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

In iarna anului 1942 spre sfârşitul anului sau începutul anului 1943 am avut o altă întâlnire cu LUCRETIU PATRASCANU fiind adus tot de către CALMANOVICI care de data aceasta a plecat lăsându-ne pe noi singuri, la mine acasă.

Intrebare:

Ce discuţii aţi avut atunci cu L.PATRASCANU.

Răspuns:

Am discutat mai întâi asupra situaţiei politice şi a dezastrului armatelor germane fixându-ne apoi în discuţii privind planul nostru comun de acţiune; Discuţiile au durat circa o oră.

Intrebare:

L-aţi mai văzut după această dată pe LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

In anul următor adică în 1943 nu mai m'am întâlnit cu L.PATRASCANU, mi-a spus către sfârşitul aceluiaş an MAX AUSNIT că stătuse împreună cu PATRASCANU în lagărul Tg.Jiu.

Prin Februarie 1944 în preajma plecării lui BARBU STIRBEY la Cairo cred că m'am întâlnit cu PATRASCANU, care cerea să stărui pe lângă STIRBEY ca acesta să plece la Cairo pentru a trata încheerea armistiţiului.

Intrebare:

V'aţi mai întâlnit până la 23 August 1944 cu LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Nu l-am mai întâlnit şi am ţinut legătura prin CALMANOVICI EMIL.

Intrebare:

Ce întâlniri aţi avut cu LUCRETIU PATRASCANU după 23 Aug.1944.

Răspuns:

L-am văzut prima dată în jurul zilei de 28 Aug. 1944 cu care ocazie mi-a spus că pleacă la Moscova în

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

vederea încheerii armistițiului și că ne vom întâlni după ce se va întoarce dela Moscova.

În luna Sept. după câteva zile dela întoarcerea lui PATRASCANU dela Moscova i-am cerut lui CALMANOVICI să-mi aranjeze o întâlnire cu PATRASCANU. CALMANOVICI mi-a spus peste două zile că sunt așteptat de LUCRETIU PATRASCAN în str. Vasile Lascăr la locuința sa la ora prânzului. La această întâlnire am fost numai eu cu PATRASCANU.

Intrebare:

Ce ați discutat la această întâlnire?

Răspuns:

Am discutat cu PATRASCANU asupra convenției de armistițiu. Părerea mea personală era că convenția de armistițiu prezenta pentru țara noastră puncte neclare și echivocuri.

In Octombrie 1944 am fost acasă din nou la LUCRETIU PATRASCANU și i-am spus că LE ROUGETEL șeful politic al secției engleze în comisia aliată de control, vrea să-l cunoască pe PATRASCANU. PATRASCANU a fost de acord și am fixat o întâlnire cu LE ROUGETEL la mine acasă, întâlnirea a avut loc peste câteva zile, fiind de față numai noi trei, cu care ocazie s'au discutat chestiuni de ordin genera

Discuțiile au avut loc în limba franceză și au durat între o jumătate de oră până la o oră.

Intrebare:

Ce legături exista între PATRASCANU și PICHI VASILIU?

Răspuns:

Eu nu cunosc legăturile personale care au existat între L. PATRASCANU și PICHI VASILIU însă știu că atunci când PATRASCANU avea domiciliu obligatoriu iar PICHI VASILIU era subsecretar de stat la Minist. de Interne, PATRASCANU circula liber și a venit și la mine acasă în acel timp în vreo două rânduri.

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ați cunoscut pe REMUS KOFLER?

Răspuns:

L-am cunoscut pe REMUS KOFLER în iarna anului 1943 cam la sfârșitul lunei Noembrie sau începutul lunei Decembrie când a căzut casa Wexler în care se găsea arhiva PCR-ul.   ./.   ss/ALEX.A.STEFANESCU

In preajma căderii casei Wexler am fost înştiinţat de către CALMANOVICI EMIL să mergem la casa Wechsler, unde urma să sosească şi alţi comunişti. După orele 22 am plecat împreună cu CALMANOVICI spre casa WEXLER şi pe stradă ne-a întâmpinat o persoană care mi-a fost prezentată sub numele de SERGIU. Am intrat toţi 3 în casa Wexler unde am avut discuţiuni cu privire la constituirea Blocului Partidelor democratice şi a planului nostru comun de acţiune. Noi am plecat de acolo după orele 24. Am aflat a doua zi dimineaţa dela CALMANOVICI că Siguranţa a făcut o descindere la această casă şi a arestat pe cei găsiţi în casă, ridicând şi întreaga arhivă a PCR pe baza căreia Siguranţa a mai făcut alte numeroase arestări. Cu această ocazie ştiu că n'au fost arestaţi nici KOFLER nici CALMANOVICI.

Intrebare:

Când v'aţi mai întâlnit cu REMUS KOFLER?

Răspuns:

L'am mai întâlnit pe stradă tot prin intermediul lui CALMANOVICI peste câteva luni şi am mers împreună la casa lui MIHNEA STROE. Această întâlnire n'a fost întâmplătoare, ci a fost organizată mai dinainte de către CALMANOVICI.

Intâlnirea a avut loc tot în cursul nopţii. Discuţia a purtat asupra aceluiaş obiect, respectiv asupra Blocului, precum şi asupra organizării unor acţiuni de sabotaj. S'a discutat asupra mijloacelor necesare pentru acţiunile de sabotaj, cum ar fi distrugerea podurilor de cale ferată dela Baraolt, dela Piatra Olt şi altele. Eu mi-am luat asupra mea sarcina de a căuta să procur explozibilul necesar. In acest sens, am luat legătură cu lt.col. MIHAILESCU CTIN, Cdtul Bat.V.Mte dela Cristian-Braşov, care peste câteva zile m'a şi anunţat că îmi pune la dispoziţie explozibilul. Comunicându-i lui CALMANOVICI că explozibilul se găseşte depozitat într'o casă la Râşnov la dispoziţia noastră, el mi-a spus că nu-l poate ridica. L'am mai întâlnit pe KOFLER în noaptea de 23 August, când el împreună cu CALMANOVICI m'a luat de acasă şi ne-am dus la o casă unde am ascultat comunicatul de constituirea guvernului. Ne-am plimbat apoi împreună prin oraş, pe diferite străzi şi prin Piaţa Palatului, apoi cei 3 m'au condus spre casă.

Pela 15 Sept. 1944 invitând la mine acasă la masă pe GIBSON corespondent al ziarului "Times" şi pe PORTER

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

dela Misiunea Britanică, i-am spus lui CALMANOVICI EMIL să vină şi el cu ceilalţi prieteni de ai noştrii. Cu această ocazie a venit şi COFLER, precum şi DRAGOS POP şi JAC BERMAN.

La sfârşitul mesei a venit şi MAURER. S'au discutat diverse chestiuni de ordin general.

Pe GIBSON îl cunoşteam încă înainte de război.

După câteva zile REMUS KOFLER a venit pela mine la birou să mă informeze despre convenţia de armistiţiu, aceasta înaintea întoarcerii lui PATRASCANU dela Moscova.

Intrebare:

Ce legături aţi avut cu ION ANTONESCU fostul prim ministru al României în 1940-1944 23 Aug.

Răspuns:

Eram prieten de mai mulţi ani cu ION ANTONESCU şi în timpul războiului antisovietic am fost de mai multe ori la el în cabinet şi acasă.

Intrebare:

Ce discuţii aţi avut cu ION ANTONESCU cu privire la DE CHASTELAINE, PORTER şi METEANU care fuseseră paraşutaţi de către englezi în ţara noastră în iarna anului 1943 şi care se găseau sub paza lui PICHI VASILIU.

Răspuns:

I-am cerut lui ION ANTONESCU să mă lase să vorbesc cu cei paraşutaţi şi ANTONESCU ION a dat dispoziţiuni în acest sens lui PICHI VASILIU care însă s'a opus să-i văd

Intrebare:

Aţi intervenit pe lângă ION ANTONESCU pentru FILDERMAN?

Răspuns:

I-am spus lui ANTONESCU ION că a făcut rău la la trimis pe FILDERMAN în Transnistria. Stiu că FILDERMAN a fost adus în ţară după scurt timp şi probabil că a intervenit şi "Crucea Roşie".

Intrebare:

Când l-aţi vizitat mai des pe ION ANTONESCU?

Răspuns:

In luna Martie 1944 în curs de o săptămână l-am văzut de vreo trei ori în care scop am stăruit să treacă şi el de partea blocului.

Intrebare:

Ce relaţii aţi avut cu MIHAI ANTONESCU?

./.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Răspuns:

Il cunoşteam încă înainte de război - şi m'am întâlnit cu el atât în cabinetul lui la minister cât şi cu alte ocazii în cabinet la ION ANTONESCU.

Intrebare:

Aţi comunicat unor persoane sau aceluia care făcea legătura între Dvs şi PCR discuţiile avute cu ION ANTONESCU şi MIHAI ANTONESCU.

Răspuns:

Despre toate aceste discuţii l-am informat pe CALMANOVICI EMIL care era legătura mea.

Intrebare:

Dacă dta ai făcut vreo călătorie în străinătate după 23 Aug.1944.

Răspuns:

Da am fost trimis în Ianuarie 1945 în Turcia.

Intrebare:

In ce împrejurări aţi făcut acest voiaj în Turcia

Răspuns:

Guvernul RADESCU urma să trimită la Ankara o comisie economică pentru a perfecta un acord comercial de produse între România şi Turcia.

Generalul RADESCU m'a chemat la el şi m'a rugat să accept să plec cu această comisie în calitate de consilier, cu prilejul acestei vizite la RADESCU am întâlnit şi pe TITEL PETRESCU cu care am discutat despre această însărcinare. Comisia era compusă din circa 10 persoane şeful comisiei fiind TUDOR IONESCU, ca subşef era RICA GEORGESCU, restul technicieni pe care nu-i cunosc. Eu nu aveam calitate oficială ci aceeia arătată mai sus de consilier.

Am stat în Turcia cu acest prilej 45 de zile.

La înapoerea mea din Turcia am luat legătura cu TITEL PETRESCU căruia i-am adus la cunoştinţă unele probleme în legătură cu activitatea unor membrii ai comisiei.

Intrebare:

Ce relaţii ai avut Dta după 23 Aug.1944 cu CALMANOVICI şi cu BERMAN.

Răspuns:

La începutul lunei Sept.1944 CALMANOVICI şi BERMAN au fost invitaţii mei la masă împreună cu alte persoane menţionate anterior. Dela această dată pe BERMAN l-am mai văzut întâmplător de 2 ori.

./.   ss/ALEX.A.STEFANESCU

Pe CALMANOVICI l-am văzut de mai multe ori şi anume:odată a fost invitat la mine la masă,altădată am fost eu la el acasă odată l-am întâlnit la DRAGOS POP la masă,precum şi cu alte ocazii fie pe stradă fie trecând el pela mine pe la birou.

Ultima dată l-am întâlnit pe CALMANOVICI la începutul anului 1947 la DRSGOS POP acasă la masă.

Intrebare:

Când şi în ce împrejurări l-ai cunoscut dta pe BELU ZILBER?

Răspuns:

L-am cunoscut pe BELU ZILBER la RICA GEORGESCU la masă pela sfârşitul lunei Sept.1944.L-am mai revăzut în primăvara anului 1945 la Institutul de Conjunctură,unde condusesem pe LE ROUGETEL cu soţia lui să vadă casa în vederea închirierii.Nu cunosc nimic din activitatea lui.

Intrebare:

Când şi în ce împrejurări l-ai cunoscut pe ing. POP ALEXANDRU?

Răspuns:

L-am cunoscut pe ing.POP ALEX. în anul 1941-1942 la Creditul Industrial.Am vorbit despre ALEX.POP mai târziu cu MAX AUSNIT,acesta mi-a spus că ALEX.POP se bucură de multă popularitate printre muncitorii la Uz.Reşiţa unde are şi o organizaţie precum şi arme şi muniţii.

La o întâlnire ulterioară cu ALEX.POP acesta mi-a confirmat existenţa organizaţiei şi a armelor.

In legătură cu această problemă am vorbit şi cu CALMANOVICI - care mi-a spus că el şi prietenii lui au legături cu acele industrii.

Intrebare:

L-aţi mai întâlnit după 23 Aug.1944 pe POP ALEX'.

Răspuns:

Da l-am mai întâlnit pe ALEX.POP în diferite ocazii în perioada anilor 1948-1948

Spre sfârşitul anului 1946 - sau începutul anului 1947 l-am avut invitat la masă la mine pe POP ALEXANDRU unde se găsea şi HOLMAN ministru Angliei la Buc.

Intrebare:

Ce s'a discutat cu prilejul acestei întâlniri ?

Răspuns:

Cu prilejul acestei întâlniri sa discutat ches-

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

tiuni cu caracter general.

Intrebare:

Când te-ai mai întâlnit dta cu ALEXANDRU POP?

Răspuns:

L-am mai întâlnit pe ALEXANDRU POP spre sfârşitul anului 1947 în biroul său dela Direcţia generală Reşiţa cu această ocazie am discutat situaţia politică. POP ALEXANDRU a spus că ar trebui făcut ceva. Intrebându-l ce anume POP a răspuns că ar fii oportun să se scoată un ziar clandestin. Eu i-am răspuns că deşi în principiu sunt de acord cred că este imposibil de făcut aşa ceva şi anume că lipsesc mijloacele materiale în primul rând banii.

POP ALEX. a răspuns că să facem apel la anglo-americani să ne ajute, la care eu i-am răspuns că nu va primi nimic de nicăeri.

După această întâlnire l-am mai revăzut pe ALEX. POP câteva săptămâni la târziu cu prilejul unei invitaţii ce mi-a făcut-o el la un ceai la dl. FERGUSON dela legaţia americană unde trebuia să vină şi ministrul S.U.A. la Buc. Am fost la casa FERGUSON însă ceaiul nu a mai avut loc.

Ultima dată l-am văzut pela mijlocul lunei Ianuarie 1948 la mine acasă, unde a venit pentru a mă ruga să scriu eu o scrisoare lui BURTON BERRY pentru a i solicita fonduri în scopul unei acţiuni subversive respectiv editarea unui ziar clandestin. Eu am refuzat acest lucru, de atunci nu l-am mai văzut pe POP.

Intrebare:

Ce cunoştinţe ai avut dta printre legionari?

Răspuns:

Inainte de război l-am cunoscut pe CHICA DTRU angajat al soc. Româno-Fir despre care am aflat în 1940 că este legionar.

Prin CHICA DTRU am cunoscut pe HORATIU COMANICIU în Sept. 1944.

Intrebare:

Care au fost relaţiile dtale cu CHICA DTRU după 23 Aug. 1944?

Răspuns:

După 23 Aug. 1944 CHICA DTRU m'a rugat să primesc pe nişte prieteni ai lui şi după câteva zile a venit la mine acasă CHICA DTRU cu HORATIU COMANICIU şi cu încă una sau două persoane care nu ştiu cum se numesc.

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

COMANICIU mi-a spus că a venit la mine pentru ai da un sfat deoarece se găseşte într'o situaţie foarte precară fiind socotit în afara legilor. Eu le-am spus un singur lucru "uitaţi că aţi fost legionar" şi "că a existat un partid legionar în România". "Cine se simpt atras spre o politică să se ducă acolo în spre acel partid care se simpe atras".

Intrebare:

După această întrevedere când şi în ce împrejurăr l-aţi mai văzut pe COMANICIU?

Răspuns:

Către sfârşitul anului 1947 CHICA DTRU a venit la mine cerându-mi să îl primesc din nou pe COMANICIU care se găseşte într'o stare nenorocită şi vrea să-mi ceară un ajutor. Eu l-am primit peste câteva zile pe COMANICIU care mi-a spus să-l ajut cu bani.

După aceasta COMANICIU a plecat nu l-am mai văzut de atunci, fără ca eu să-i dau banii.

Prin luna ianuarie 1948 CHICA a venit din nou la mine şi m'a rugat să primesc pe alt prieten de al lui cu numele Dr. FILIP care mă ruga să-i dau un sfat. Eu am fost de acord să-l văd. După aceasta CHICA mi-a spus că prietenul lui COMANICIU a fugit în străinătate. Mai mi-a spus că CHICA mai cunoaşte o organizaţie care se ocupă cu trecerea clandestină peste graniţă a diferitelor persoane. CHICA m'a întrebat şi pe mine dacă vreau şi eu să plec în străinătate.

După câteva zile CHICA a venit la mine la birou cu prietenul lui Dr. FILIP.

Intrebare:

Ce discuţii a avut loc la această întâlnire?

Răspuns:

S'a discutat problemele zilei politice şi economice.

Peste circa o săptămână CHICA a venit din nou cu acest Dr. FILIP. De data aceasta Dr. FILIP mi-a solicitat ajutorul în vederea luării contactului cu lumea de afară respectiv cu cei fugiţi în străinătate. La această discuţie a fost de faţă şi CHICA DTRU. Eu i-am răspuns că nu am nici o legătură cu lumea dinafară.

El a spus că trebue găsită o modalitate de contact şi mă roagă pe mine să-i ajut. Eu le-am răspuns

./.   ss/ALEX. A. STEFANESCU

că mă voi gândi şi voi vedea ce pot să fac.

Eu le-am spus că pentru luarea contactului cu lumea din afară ar trebui să existe aparat de radio-emisie şi recepţie şi technicieni respèctivi. Ei mi-au răspuns că technicieni vor găsi ei; iar în ceace priveşte aparatul m'a rugat pe mine să il procur.

Eu le-am spus că mă voi gândi şi mă voi interesa. In discuţii a intervenit CHICA D. care m'a întrebat ce părere am despre cazul PATRASCANU, răspunsul a fost că sunt mirat de debarcarea lui. In continuare eu am făcut observaţia că am citit în ziar despre un complot şi-am spus: "Ferească Dzeu de vreun act de violenţă a unor descreeraţi împotriva conducătorilor Partidului pentrucă represiunile s'ar putea îndrepta contra oamenilor din anturajul lui PATRASCANU cât şi asupra întregei burghezii.

Peste câteva zile a venit la mine Dr. FILIP şi mi-a spus că a găsit şi s'a asigurat de technicieni.

Eu i-am răspuns că nu pot să-l ajut cu aparat întrucât persoana care ar fi putut să mi-l dea a plecat din ţară. Am înţeles cu această ocazie că pe FILIP îl cheamă adevărat COSTEA.

Intrebare:

Cine este persoana la care reflectaţi în legătură cu aparatul.

Răspuns:

Era persoana căreia i se predase aparatele folosite în timpul războiului, în toamna anului 1944 şi anume IVOR PORTER - care fusese secretar la legaţia engleză.

Intrebare:

Dece credeţi că era nevoe să se ea legătură cu fugarii politici aflaţi în străinătate.

Răspuns:

In vederea realizării unei reconcilieri a claselor sociale şi a vieţii politice din România.

Părerea mea consta în faptul că trebuia formată o opoziţie publică prin mijloacele despre care s'a vorbit şi cu oamenii lui COSTEA.

13.II.1953 ss/ALEX.A.STEFANESCU

Dat în faţa noastră
cpt. D. Dragnea

Dat în faţa noastră
Procuror: col. Ardeleanu

348

348

Proces-Verbal de interogator

Arestat Stefănescu Alexandru născut la 1 Noemb. 1888 în Ploești fiul lui Alexandru și Maria
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
fost industriaș cu ultimul domiciliu în Col. Dorobanți Nr 81 -

12. Februarie 1953 -

Orașul Buc -

Interogatoriul a început la ora 19 - și - min.
" s'a terminat la " 13 II 953 - "

Intrebare: Cât timp ai stat în Anglia -

Răspuns Am stat în Anglia timp de 7 (șapte) ani în cursul cărora am făcut studiile și am lucrat la diferite firme, iar după primul război aflându-mă în țară (România) am fost reprezentantul a diferitelor firme Engleze în România ca: Stewards Lloyds Ltd., English Electric Comp Ltd., Get j Weir, Brontons Ltd, Hatersley (Ormskirk) Ltd, Lewis-Taylor Ltd., Associated Machines Tools Lt Manufacturers Ltd, Murex Ltd., deasemenea am fost și reprezentantul firmelor americane Katterpillar Tractor Corporation și Klark Brothers

- Intrebare

Ați mai vizitat Anglia după ce v'ați întors în țară (din 1915 -?

Răspuns - Incepând din anul 1922 am fost în Anglia până în anul 1938, în fie care an timp de câte una lună de zile ptr. diferite interese

Semnătura,
Alex. A. Stefănescu

Mod. 185

Urmare: după aceasta nu am mai putut merge în anglia
din cauza evenimentelor care s'au produs -

Întrebare

Cu ce persoane din partea Britanicilor ai ținut
relații în România

Răspuns- Cu conducători industriei petroli-
fere din România ca; La Soc. Steaua Română cu
Griffiths, Rodgers; la Soc Astra Română cu Wili-
am Boltton ing. Forster; la Soc Romano Americană
cu Ralph Boltton și cu americani Hughes, R.B.
Andrews; La Soc Unirea Tomas Masterson; Eduard
Matsterson, Wilson, Elaegeas, ~~Decha~~ Dechastelaine
și alții - în afară din aceștia am mai avut leg-
ături și cu persoane din legația engleză ca:
Alexander Adams, Humphris, Leonugetel,
Reginald Hoare ministrul angliei

- Întrebare După plecarea legației engleze la început-
ul anului 1941 cu cine ai avut legături -

Răspuns- am luat legătura cu Moott-Gunt-
her fost ministru al St. Unite în Buc. și cu Consi-
lierul Benton,

Întrebare Cu care din aceștia aveați leg-
ături mai intime și vizite -

Răspuns - Am avut relații mai intime cu
Lenugettel dela legația Engleză și cu ministrul
St. Unite Gunther

Întrebare În ce an ați cunoscut pe De-Chas-
telene

Răspuns. L'am cunoscut din 1924-925 pe
De-chastelene -

Întrebare Când a plecat din țară De-Chas-
telene -

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare : Răspuns - De Chastelaine a plecat din țară în luna Feb. 1941 odată cu legația Engleză.

Întrebare
Ce propuneri va făcut De Chastelaine când a plecat din țară -

- Răspuns De Chastelaine mi-a propus să-i comunic la Istambul despre mișcările de trupe germane din România și mersul evenimentelor politice; mi-a indicat numărul și căsuța poștală unde să i le trimet la Instambul semnând cu numele convențional de „Mimi"

Întrebare Cine mai era de față la această convorbire
Răspuns. mai era de față și Ellerington

- Întrebare. Ce informații și prin ce mijloace ați transmis lui De Chastelaine la Instambul

- Răspuns Am trimis în 1941 luna Iunie plecând la Instambul, Mihăilescu fostul director gl al Soc. Textila Buhuși, l-am însărcinat să-i transmită lui Ellerington pt. De Chastelaine un mesagiu care conținea informațiuni cu caracter militar făcându-i și o schiță privind șoselele pe unde se mișcau trupele germane.
La întoarcere Mihăilescu mi-a informat că a transmis lui Ellerington mesagiul meu -
- În vara anului 1942 am stat de vorbă și cu Bănescu Ctin care a plecat în Turcia urmând de acolo să plece în Anglia știu că acesta a rămas în Anglia -

- Întrebare După plecarea legației americane din București cu cine ați mai avut legături
- Răspuns După plecarea legației americane (1942)

Semnătura,
Alex. N. Stefanescu

Urmare: am menținut legătura cu Terselle ministrul Franței la Buc.-

- Întrebare Când l-ați cunoscut pe Rică Georgescu.-

Răspuns. L-am cunoscut pe Rică Georgescu în anul 1921-922 fiind solicitat de tatăl său să-l recomand la o soc. petroliferă ptr. practică de studii; Eu l-am recomandat la Soc. petroliferă Româno Americană care l-a și acceptat.

În anul 1942 a venit la biroul meu dela Soc. Româno Am. Dom. Coleman director la Soc. petroliferă Româno Americană care mi-a prezentat pe ing. geolog. Alex. Ionescu dela acționari solicitată, pentru ca acesta să mă conducă la închisoarea Malmaison unde se găsea arestat Rică Georgescu. După câtva timp am fost condus de Alexandru Ionescu corp. inteligenți la Rică Georgescu la închisoare.

- Întrebare. Ce discuții ați avut la închisoare cu Rică Georgescu

- Răspuns. Rică Georgescu m-a înștiințat în prezența lui Ionescu Alex.- că grupul cu care a fost arestat și care este în legătură cu Marin are nevoie ptr. întreținere de bani întrucât li-se confiscase toți banii, circa 80.000.000 lei de către Gestapo german -

- Întrebare V-ați mai întâlnit după aceasta cu Rică Georgescu -

- Răspuns - După câteva luni a venit la mine acasă Ing. Gheorghe Antonescu dela Creditul minier și m-a înștiințat că am fost chemat de Rică Georgescu la el acasă unde acolo am găsit și pe Marin

Semnătura,
Alex. [illegible] Ștefănescu

Urmare: și am fost solicitat să contribui cu o sumă permanentă de bani care urma să-mi fie restituită după încetarea războiului -, Banii erau necesari ptu întreținerea celor arestați și acțiunii grupului Maniu, Eu am dat circa 11 milioane care mi-au fost restituiți la sfârșitul anului 1944 de către un Colonel Englez pe care nu îi rețin numele, dar pe care la trimis la mine Rică Georgescu

Întrebare Cui ați mai dat sume de bani și în ce scop-

Răspuns. Am mai dat circa 30/40.000.000 lei (patruzeci milioane) începând din anul 1942 până în la 23 Aug. 944 Câte circa 1.500.000 lei (un milion cinci sute de mii) lunar lui Jacques Berman, ~~[illegible]~~

- Întrebare Când v-ați mai întâlnit cu Rică Georgescu.

Răspuns Am fost ~~la~~ chemat la închisoare în vara anului 1943 de către Rică Georgescu fiind înștiințat de Ionescu Alex. informându-mă că au sosit în țară radio telegrafiștii trimiși de către englezi cu un aparat de Radio Emisie ptu a se face legătura cu Cairo unde se găsea Comandamentul aliat. Rică Georgescu mi-a spus să am grijă să organizez transmisiunile acestui post de transmisie cu Cairo

Prin Oct. 1943 a venit la mine la biroul meu Alex. Ionescu împreună cu Const Ungur și cu un sârb.-

Întrebare Cum a fost organizată practic legătura cu Cairo și cum se făceau transmisiunile și recepțiile de mesagii.

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Răspuns: Eu aveam supravegerea
şi conducerea acestui post de radio recepţie
Constantin Mugur se îngrijea de inclusi-
erea de camere pentru mutarea aparatului
într'un loc în altul. Aparatul era mutat
~~după~~ în altă casă după fie care recepţie
de emisiune - Alexandru Ionescu era însăr-
cinat cu cifrarea şi descifrarea mesagiilor
ior Turcanu ~~sub~~ cunoscut de noi sub. numele
de Popescu era operatorul postului de emisiune
şi recepţie

Întrebare. Ce fel de mesagii aţi trimis şi aţi
primit

- Răspuns.- S'au trimis mesagii de către Iuliu
Maniu, mesagii conţinând informaţii politice
şi militare şi mesagii din partea lui Rică Georgescu
Deasemeni şi eu am trimis mesagii conţi-
nând informaţii cu conţinut politico-militare.
Iuliu Maniu ducea tratative pentru încheierea
armistiţiului prin aceste mesagii -

Despre acest post de radio emisie recepţie
cred că ştia şi Eugen Cristescu care era prieten
cu Rică Georgescu şi căruia îi dedea [illegible] din
închisoare -. Chiar eu în timpul cât era reţi-
nut la închisoare l-am vizitat la el acasă după
cum arăt mai sus -. Că Eugen Cristescu cunoştea
acest post este şi faptul că Rică Georgescu trans-
mitea mesagii chiar din închisoare şi odată
postul de emisie fiind detectat de către or-
ganele subalterne, acesta l-a înştiinţat
pe Dl. Maniu să-l mute în altă parte

Semnătura,
Alex. A. Ştefanescu

Urmare: Întrebare Ce cunoștiință aveți despre cel de al doilea aparat de emisiune —

Răspuns În luna Aprilie sau Mai 1944 s'a prezentat la mine Ing. Dumitru Gheorghe director gl la creditul minier spunându-mi că are instrucțiuni din partea lui Alx. Ionescu să-mi predea un aparat de radio emisie recepție. Eu am pus să ducă aparatul lui Ionescu Alx, oprind numai codul cifrat pe care apoi i-l am dat lui Alex Ionescu. Știu că acest aparat nu a fost utilizat constituind numai o rezervă și a fost predat lui Ivor Porter în Sept. 1944.

- Întrebare De cine erau semnate mesagiile informative transmise la Cairo -

Răspuns. Cele transmise de Iuliu Maniu erau semnate cu numele convențional de „Alecu"; Eu semnam cu numele convențional de „Mimi" iar cele transmise de Rică Georgescu nu îmi amintesc sub ce nume erau semnate.

Întrebare Dar cele primite din partea Centrului Britanic din Cairo de cine erau semnate.

- Răspuns: Mesagiile primite dela Cairo erau semnate unele de Barbu Știrbei cu numele convențional de „Emisar" iar altele până la sosirea lui Știrbei erau semnate de Edward Masterson, fostul director al Soc. petrolifere Unirea din România, cu numele convențional de „Ted". Acesta semna mesagiile transmise în calitatea lui de conducător al sectorului informativ cu problemele din România. Edward Masterson era Lt Colonel în armata britanică și era sub.

./.

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

355

Urmare: directa subordone a Gl Wilson Cmd. suprem al armatelor aliate din orientul mijlociu.

Intrebare Când l-ați cunoscut pe Jacues Berman și în ce împrejurări –

– Răspuns – Știam că Jacues Berman este director la Firma Kroger. încă din anul 1935 însă personal l-am cunoscut în anul 1942 primăvara cand a venit la biroul meu împreună cu Emil Calmanovici și Dragoș Pop. Pe Dragoș Pop îl cunoșteam din anul 1935-936. cu care mai târziu am devenit prieteni intimi și mă vizita foarte des. Dragoș Pop prezentându-mi cu aceea ocazie pe Emil Calmanovici și Jacues Berman mi-a relatat că sunt persoane serioase și că sunt Comuniști;

~~La~~ Intrebare Ce discuții s-au purtat cu aceia ocazie – între dtă ~~[illegible]~~ Berman – Calmanovici –

– Răspuns. Berman – Calmanovici au cerut să mă întâlnesc cu ei pt. o convorbie mai amplă, și am fixat ca peste câte va zile să ne întâlnim în biroul lui Berman dela Soc. „Sigma". Intâlnindune la data fixată, Berman și Calmanovici mi-au spus că ei au un plan de acțiune însă au nevoe de bani pt. reușita planului, ceeace eu nu l-am oferit să le pun la dispoziție, după aceasta dată am ținut regulat legătura cu Calmanovici care venea la mine cam în fie care săptămână și uneori chiar și mai des, iar ~~B~~Berman ~~C~~cam odată pe lună

ss / Alex. A. Stefanescu

Semnătura,

Întrebare
Urmare: - Dela cine ați mai colectat bani pe care iați dat lui Berman

Răspuns. Max Auschnit, veche cunoștință a mea îmi trimetea prin avocatul Constantin Rozin dela Soc. Titan-Nadrag-Calan, din când în când într'un pachet legat cu sfoară bani și pe care eu îi înmânam lui Berman. Deasemeni mai știu că dădea bani și Drogoș Pop, care se angajase în fața noastră.

- Întrebare: Când l-ați cunoscut pe Lucrețiu Pătrășcanu și în ce împrejurări.

- Răspuns În vara sau toamna anului 1942, Calmanovici mi-a spus că este de părere, în scopul acțiunii noastre să îl întâlnesc pe Lucrețiu Pătrașcanu spunându-mi că are să mă anunțe când va avea loc întâlnirea. În adevăr după câtva timp Calmanovici ma anunțat că Pătrășcanu este in București dându-mi ora - după 9 (nouă) seara și locul unde să ne întâlnim, fiind de acord, la mine acasă -

În ziua și ora fixată a venit Pătrășcanu însoțit fiind de Calmanovici -

Întrebare Ce discuții ați avut cu Lucrețiu Pătrășcanu -

Răspuns - Discuțiunea sa desfășurat în jurul planului de acțiune, privind încheerea blocului - Discuțiunea a durat circa o oră la care a luat parte și Calmanovici timp de o jumătate de oră după care Calmanovici sa retras - și am rămas eu cu Pătrășcanu. ./.

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Întrebare Prin cine țineați legătura cu Lucrețiu Pătrășcanu -

Răspuns. Această legătură o țineam prin Calmanovici Emil.

- Întrebare. Când ați mai avut alte întâlniri cu Lucrețiu Pătrășcanu

Răspuns. ~~La vara sau toamna anului 1942~~

În iarna anului 1942 ~~spre~~ spre sfârșitul anului sau în capul anului 1943 am avut o altă întâlnire cu Lucrețiu Pătrășcanu fiind adus tot de către Calmanovici care de data aceasta a plecat lăsându-ne pe noi singuri, la mine acasă

- Întrebare Ce discuții ați avut atunci cu L. Pătrășcanu -

- Răspuns. Am discutat mai întâi asupra situației politice și a dezastrului armatelor germane - fixându-ne apoi în discuții privind planul nostru comun de acțiune; discuțiile au durat circa o oră -

- Întrebare L-ați mai văzut după această dată pe Lucrețiu Pătrășcanu ? -

- Răspuns. În anul următor adică în 1943 nu mai mam întâlnit cu L. Pătrășcanu, mi-a spus către sfârșitul acelui an Max Auș-nit că stătuse împreună cu Pătrășcanu în lagărul Târgu-Jiu.

Prin Februarie 1944 în preajma plecării lui Barbu Știrbei la Cairo, adică mam întâlnit cu Pătrășcanu, care cerea să stărui pe lângă Știrbei ca acesta să plece la Cairo pentru a trata încheerea armistițiului -

./.

Semnătura,
Alex A. Ștefănescu

Mod. Nr. 185

Urmare: Întrebare V-ați mai întâlnit până la 23 August 1944 cu Lucrețiu Pătrășcanu

Răspuns. Nu l-am mai întâlnit și am ținut legătura prin Colmanovici Emil

- Întrebare Ce întâlniri ați avut cu Lucrețiu Pătrășcanu după 23 Aug. 944 -

- Răspuns L-am văzut prima dată în jurul zilei 28 Aug 944 cu care ocazie mi-a spus că pleacă la Moscova învederea încheierii armistițiului, și că ~~după ce~~ ne vom întâlni după ce se va întoarce dela Moscova -

În luna Sept după câteva zile dela întoarcerea lui Pătrășcanu dela Moscova i-am cerut lui Colmanovici să-mi aranjeze o întâlnire cu Pătrășcanu, - Colmanovici mi-a spus peste două zile că sunt așteptat de Lucrețiu Pătrășcanu în Str Vasile Lascăr la locuința sa la ora prânzului. La această întâlnire am fost numai eu cu Pătrășcanu.

Întrebare Ce ați discutat la această întâlnire -

Răspuns. Am discutat cu Pătrășcanu asupra Convenției de armistițiu - părerea mea personală era că convenția de armistițiu prezenta ptr. țara noastră puncte neclare și echivocuri -

În octombrie 1944 am fost acasă din nou la Lucrețiu Pătrășcanu și i-am spus că Le Rougetele șeful politic al secției engleze în comisia aliată de Control, vrea să-l cunoască pe Pătrășcanu. - Pătrășcanu

./.

Semnătura,
Mun. A. Ștefănescu

Urmare: a fost de acord și am fixat o întâlnire cu Le Lengeţele la mine acasă. Întâlnirea a avut loc peste câteva zile, fiind de față numai noi trei, cu care ocazie s'au discutat chestiuni de ordin general. Discuțiile au avut loc în limba franceză ~~timp de~~ și au durat între o jumătate de oră până la o oră.-

- Intrebare: Ce legături exista între Pătrășcanu și Pichi Vasiliu -?.

Răspuns. Eu nu cunosc legăturile personale care au existat între L. Pătrășcanu și Pichi-Vasiliu însă știu că atunci când Pătrășcanu avea domiciliu obligatoriu iar Pichi Vasiliu era subsecretar de Stat la Minist. de Interne Pătrășcanu circula liber și a venit și la mine acasă în acel timp în vro două rânduri

- Intrebare. Când și în ce împrejurări l-ați cunoscut pe Remus Kofler.

Răspuns. L-am cunoscut pe Remus Kofler în iarna anului 1943 cam la sfârșitul lunei Noembrie sau începutul lunei Decembrie când a căzut Casa Vexler. în care se găsea arhiva P.C.R lui ~~In preziua întâlnirii căderii~~

In preziua căderi Casei Vexler am fost înștiințat de către Calmanovici Emil să merg eu la casa Wechsler, unde urma să vă vină și alți comuniști. După orele 22 am plecat împreună cu Calmanovici spre casa Wexler și pe stradă ne-a întâmpinat o persoană care mi-a fost prezentată sub numele de Sergiu. Am intrat toți 3 în casa Wexler unde am

Semnătura
Alex. A. Ştefănescu

Mod. Nr. 185

Urmare : avut discuţiuni cu privire la constituirea Blocului Partidelor Democratice şi a planului nostru comun de acţiune. Noi am plecat de acolo după orele 24. Am aflat a doua zi dimineaţa dela Calmanovici că Siguranţa a făcut o descindere la această casă şi a arestat pe cei găsiţi în casă, ridicând şi întreaga arhivă a P.C.R. pe baza căreia Siguranţa a mai făcut alte numeroase arestări. Cu această ocazie ştiu că n'au fost arestaţi nici Koffler nici Calmanovici.

Intrebare: Când v'aţi mai întâlnit cu Remus Koffler?

Răspuns: L'am mai întâlnit pe stradă tot prin intermediul lui Calmanovici peste câteva luni şi am mers împreună la casa lui Mihnea Stroe. Această întâlnire n'a fost întâmplătoare, ci a fost organizată mai dinainte de către Calmanovici. Intâlnirea a avut loc tot în cursul nopţii. Discuţia a purtat asupra aceluiaş obiect, respectiv asupra Blocului, precum şi asupra organizării unor acţiuni de sabotaj. S'a discutat asupra mijloacelor necesare pentru acţiunile de sabotaj cum ar fi distrugerea podurilor de cale ferată dela Baraolt, dela Piatra-Olt şi altele. Eu mi-am luat asupra mea sarcina de a căuta să procur explozibilul necesar. In acest sens, am luat legătura cu Lt.col. Mihăilescu Ctin, Cdtul Bat. V Mte dela Cristian-Braşov, care peste câteva zile mi-a şi anunţat că îmi pune la dispoziţie explozibilul. Comunicându-i lui Calmanovici că explozibilul se găseşte depozitat într'o casă la Râşnov la dispoziţia noastră, el mi-a spus că nu-l poate ridica. L'am mai întâlnit pe Koffler în noaptea de 23 August, când el împreună cu Calmanovici m'au luat de acasă şi ne-am dus ~~[illegible]~~ la o casă unde am ascultat comunicatul de constituirea guvernului. Ne-am plimbat apoi împreună prin oraş, pe diferite străzi şi prin Piaţa Palatului, apoi cei 3 m'au condus spre casă.

Semnătura,
Alex. A. Ştefănescu

Urmare : Dela 15 Sept. 944 invitând la mine acasă la masă pe ~~Ghipson~~ Gibson corespondentul ziarului Times și pe Porter dela misiunea Britanică, iam spus lui Calmanovici Emil să vină și el cu ceilalți prieteni de ai noștri. Cu această ocazie a venit și Cofler, precum și Dragoș Pop. și Jac Berman. La sfârșitul mesei a venit și Maurer.

- ~~Între~~ S'au discutat diverse chestiuni de ordin general -

Pe Ghipson îl cunoșteam încă înainte de război.

- După câteva zile Remus Kofler a venit pe la mine la birou să mă informeze despre Convenția de Armistițiu, aceasta înaintea întoarcerii lui Pătrășcanu dela Moscova -

- Întrebare - Ce legături ați avut cu Ion Antonescu fostul prim ministru al României - în 1940 - 1944-23 Aug. -

- Răspuns. Eram prieten de mai mulți ani cu Ion Antonescu și în timpul războiului antisovietic am fost de mai multe ori la el în Cabinet și și acasă.

- Întrebare Ce discuții ați avut cu Ion Antonescu cu privire la De Chastelain, Porter și Meteanu care fuseseră parașutați de către englezi în țara noastră în iarna anului 1943 - și care se găseau sub paza lui Pichi Vasiliu -

- Răspuns - I-am cerut lui Ion Antonescu să mă lase să vorbesc cu cei parașutați și Antonescu Ion a dat dispozițiuni în acest

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Mod. Nr. 185

Urmare : seus lui Pichi Vasiliu care însă mi-a spus să-i văd.-

- Întrebare Ați intervenit pe lângă Ion Antonescu pentru Filderman.-

-Răspuns. I-am spus lui Antonescu Ion că a făcut rău că l-a trimis pe Filderman în Transnistria - Știu că Filderman a fost adus în țară după scurt timp, și probabil că a intervenit și „Crucea Roșie".-

- Întrebare - Când l-ați vizitat mai des pe Ion Antonescu.?

- Răspuns În luna Martie 1944 în curs de o săptămână l-am văzut de vro trei ori în care scop am stăruit să treacă și el de partea blocului

- Întrebare Ce relații ați avut cu Mihai Antonescu -

Răspuns ~~Întrebare~~ Îl cunoșteam încă înainte de război - și m-am întâlnit cu el atât în cabinetul lui la Minister cât și cu alte ocazii ~~la~~ în Cabinet la Ion Antonescu -

- Întrebare Ați Comunicat unor persoane ~~din~~ sau aceluia care făcea legătura între dvstră și P.C.R discuțiile avute cu Ion Antonescu și Mihai Antonescu —

—Răspuns Despre toate aceste discuții l-am informat pe Calmanovici Emil care era legătura mea -

- Întrebare - Dacă Dta ai făcut vro călătorie în străinătate după 23 Aug. 944

—Răspuns. Da am fost trimis în Ianuarie 945.

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: în Turcia -

- Întrebare În ce împrejurări ați făcut acest voiaj în Turcia ?-

- Răspuns. Guvernul Rădescu urma să trimită la Ancara o comisie economică pentru a perfecta un acord comercial de produse între România și Turcia.

Generalul Rădescu m'a chemat la el și m'a rugat să accept să plec cu această comisie în calitate de consilier, cu prilejul acestei vizite la Rădescu am întâlnit și pe Titel Petrescu cu care am discutat despre această însărcinare -. Comisia era compusă din circa 10 persoane, șeful comisiei fiind Tudor Ionescu, ca subșef era Rică Georgescu. restul technicieni pe care nu-i cunosc - Eu nu aveam calitate oficială ci aceia arătată mai sus de consilier. Am stat în Turcia cu acest prilej 45 de zile.

La înapoierea mea din Turcia am luat legătura cu Titel Petrescu căruia i-am adus la cunoștință unele probleme în legătură cu activitatea [înainte a] comisiei -

- Întrebare Ce relații ai avut după 23 Aug. 1944 cu Calmanovici și cu Berman -

Răspuns: La începutul lunii Sept 944 - Calmanovici și Berman au fost invitați mei la masă împreună cu alte persoane menționate anterior. Dela această dată pe Berman l-am mai văzut întâmplător de 2 ori -

Pe Calmanovici l-am văzut de mai multe ori și anume; odată a fost invitat la mine la masă, altădată am fost eu la el la masă,

Mod. Nr. 185

S.

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare : odată l-am întâlnit la Dragoș Pop. la masă, precum și cu alte ocazii fie pe stradă fie trecând el pe la mine pe la Birou.
Ultima dată l-am întâlnit pe Colmanovici la începutul anului 1947 la Dragoș Pop ocazia la masă
— Întrebare Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut d-ta pe Belu Zilber.
Răspuns. L-am cunoscut pe Belu Zilber la Rică Georgescu la masă pe la sfârșitul lunei Sept. 944. — L-am mai revăzut în primăvara anului 1945 la institutul de Conjunctură, unde condusesem pe Le Rougettel cu soția lui să vadă casa în vederea închirierei
Nu cunosc nimic din activitatea lui —
— Întrebare Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe Ing. Pop. Alexandru —
Răspuns. L-am cunoscut pe Ing. Pop Alex. în anul 1941-942 la Creditul Industrial
Am vorbit despre Alex. Pop. mai târziu cu Max Auschnitt, ~~care~~ acesta mi-a spus că Alex Pop. se bucură de multă popularitate printre muncitorii ~~dela~~ la Uzinile Reșița unde are și organizație precum și arme și munițiuni
La o întâlnire ulterioară cu Alex. Pop acesta mi-a confirmat existența organizației și a armelor
În legătură cu această problemă am vorbit și cu Colmanovici — care mi-a spus că el și prietenii lui au legături cu acele industrii ~~și~~
— Întrebare — L-ați mai întâlnit după 23 Aug. 944 pe Pop Alexandru —
Răspuns. Da l-am mai întâlnit pe Alex. Pop. în diferite ocazii în perioada anului 1944-948.

-/-

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Spre sfârşitul anului 1946 - sau începutul anului 1947 l-am avut invitat la masă la mine pe Pop. Alexandru unde se găsea şi Holman ministru Angliei la Buc -

- Întrebare Ce s-a discutat cu prilejul acestei întâlniri -

- Răspuns Cu prilejul acestei întâlniri s-a discutat chestiuni cu caracter general -

Întrebare - Când te ai mai întâlnit ~~cu~~ cu Alexandru Pop.

- Răspuns. L-am mai întâlnit pe Alexandru Pop. spre sfârşitul anului 1947 în biroul său dela Direcţia generală Regita - cu această ocazie am discutatat situaţia politică ~~de atunci~~ Pop. Alexandru a spus că ar trebui făcut ceva. Întrebându-l ce anume Pop a răspuns că ar fi oportun să se scoată un ziar clandestin. Eu l-am răspuns că deşi în principiu sunt deacord cred că este imposibil de făcut aşa ceva, şi anume că lipsesc mijloacele materiale în primul rând bani. -

Pop. Alex. a răspuns că să facem apel la Anglo-Americani să ne ajute, la care eu l-am răspuns că nu va primi nimic de nicăeri -

După această întâlnire l-am mai revăzut pe Alex. Pop. câteva săptămâni mai târziu cu prilejul unei invitaţii ce-mi a făcut-o el la un ceai la dl Ferguson dela legaţia americană unde trebuia să vină şi ministrul S.U.A. la Buc - Am fost la casa Ferguson însă ceaiul nu-a mai avut loc -

-S.

Semnătura,
Alex. A. Ştefanescu

Mod. Nr. 185

Urmare: Ultima dată l-am văzut pe la mijlocul lunei Ianuarie 1948 la mine acasă, unde a venit ptr. a mă ruga să scriu eu o scrisoare lui Burton Berry ptr. ai solicita fonduri în scopul unei acțiuni subversive respectiv editarea unui ziar clandestin. Eu am refuzat acest lucru, de atunci nu l-am mai văzut pe Pop.

Intrebare. Ce cunoștințe ai avut d-ta printre legionari.

Răspuns. Inainte de război l-am cunoscut pe Chica d-tru angajat al Soc. Româno Fr. despre care am aflat în 1940 că este legionar. ~~că~~ Prin Chica d-tru am cunoscut pe Horațiu Comaniciu în Sept. 944, ~~deasemeni am mai cunoscut~~

- Intrebare. Care au fost relațiile d-tale cu Chica d-tru după 23 Aug. 1944 -

- Răspuns. După 23 Aug. 1944 Chica d-tru m-a rugat să primesc pe niște prieteni ai lui și după câteva zile a venit la mine acasă Chica d-tru cu Horațiu Comaniciu și cu încă una sau două persoane care nu știu cum se numesc.

Comaniciu mi-a spus că a venit la mine ptr. ai ~~le~~-da un sfat deoarece se găsește într'o situație foarte precară fiind socotit în afara legilor. Eu le-am spus un singur lucru „uitați că ați fost legionari", „și că a existat un partid legionar în România" - „Cine se simte ~~spre~~ atras spre o politică să se ducă acolo ~~toate~~ înspre acel partid care se simte atras"

- Intrebare după această intervedere când și în ce împrejurări l-ai mai văzut pe Comaniciu.

Semnătura,
Alex. M. Ștefănescu

Urmare: Răspuns. Către sfârșitul anului 1947.
Chica Stu a venit la mine cerându-mi să
îl primesc din nou pe Cruanicin care se găsește
într-o stare nenorocită și vrea să-mi ceară un
ajutor. Eu l-am primit peste câteva zile pe
Cruanicin care mi-a spus să-l ajut cu bani.
După aceasta Cruanicin a plecat și nu l-am
mai văzut de atunci. fără ca eu să-i dau banii—
Prin luna Ianuarie 1948 Chica a venit
din nou la mine și ma rugat să primesc și
alt prieten de al lui cu numele Dr. Filip care
mă ruga să-i dau un sfat, Eu am fost
de acord să îl văd. După aceasta Chica mi-a spus
că prietenul lui Cruanicin a fugit în Străi-
nătate. Mai mi-a spus că Chica mai
cunoaște o organizație care se ocupă cu
trecerea clandestină peste graniță a diferite
persoane - Chica ma întrebat și pe mine dacă
vreau și eu să plec în străinătate.
După câteva zile Chica a venit la mine la
birou cu prietenul lui Dr. Filip.
Întrebare. Ce discuții a avut ~~loc~~ loc la
această întâlnire -
- Răspuns. Sa discutat problemele zilei politice
și economice ~~de~~
Peste circa ~~doua~~ o săptămână Chica a
venit din nou cu acest Dr. Filip. De data aceasta
Dr. Filip mia solicitat ajutorul în vederea luări
contactului cu lumea de afară respectiv cu
cei fugiți în străinătate. La această discuție
a fost de față și Chica Stu - Eu am răspuns
că nu am nici o legătură cu lumea din afară-

Semnătura,
-ſ- Alex. A. Ștefanescu

Mod. Nr. 185

Urmare: El a spus că trebuie găsite modalitate de contact și mă roagă pe mine să-i ajut. Eu le-am răspuns că mă voi gândi și voi vedea ce pot să fac. Eu le-am spus că pentru luarea contactului cu lumea din afară ar trebui să existe aparat de radio emisie și recepție și technicieni respectivi. Ei mi-au răspuns că ~~pentru~~ technicieni vor găsi ei; iar în ceace privește aparatul m-a rugat pe mine să îl procur.

Eu le-am spus că mă voi gândi și mă voi interesa. În discuții a intervenit Chica D. care m-a întrebat ce părere am despre cazul Pătrășcanu, răspunsul a fost că sunt mirat de debarcarea lui. În continuare eu am făcut observația că am citit în ziar despre un complot și-am spus: „ferească Dzeu de vr'un act de violență a unor descreerați împotriva conducătorilor Partidului fiindcă represiunile s'ar putea îndrepta contra oamenilor din anturajul lui Pătrășcanu cât și asupra întregei burghezii.

Peste câteva zile a venit la mine Dr. Filip. și mi-a spus că a găsit și s'a asigurat de technicieni. Eu l-am răspuns că nu pot să îl ajut cu aparat întrucât persoana care ar fi putut să-mi-l dea a plecat din țară. Am înțeles cu această ocazie că pe Filip. îl chiamă adevărat. Costea.

- Întrebare. Cine este persoana la care reflectați în legătură cu aparatul.

- Răspuns. Era persoana căreia i-se predase aparatele folosite în timpul războiului, în toamna anului 1944 și anume ~~D~~ Ivor Porter - care fusese secretar la legația engleză.

Întrebare. Dece credeți că era nevoe să se ia legătură cu fugari politici aflați în străinătate?

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

./.

Urmare: Răspuns: În vederea realizării unei reconcilieri a claselor sociale și a vieții politice din România

Părerea mea constă în faptul că trebuia formată o opinie ~~p~~ publică prin mijloacele despre care s-a vorbit și cu oamenii lui Costea

13.II.953 —

Alex. A. Ștefănescu

Dat în fața noastră
Cpt. D. Dragneș.

Dat în fața noastră

Col. Andreescu

Ivanovi

Mod. Nr. 185

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul!-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat STEFANESCU A.ALEXANDRU, născut la 1 Nov. 1888 în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş cu ultimul domiciliu în Buc. Calea Dorobanţi Nr.81.

16 Februarie 1953, Buc.
Interog. a început la ora 18,3o
" s'a terminat " 23.-

Intrebare:

Din ce an ai început să ai relaţii cu secţia economică engleză şi prin ce împrejurări?

Răspuns:

Dela sfârşitul anului 192o am început să am relaţii cu secţia economică a legaţiei britanice. Prin luna Oct.-Nov. 192o a sosit în România reprezentanţii unui grup de industriaşi şi bancheri anglo-francezi, la invitaţia guvernului român din acea vreme, în scopul studieri şi refacerii căilor ferate române.

Eu am fost angajat de acel grup anglo-francez împreună cu un alt român HORIA NADEJDE (decedat). Urmând ca după încheerea contractului şi începerea lucrărilor să facem parte din direcţiunea Soc. care urma să se constitue pentru realizarea scopului de mai - în acest fel am cunoscut oficialitatea britanică economică de pe lângă legaţia engleză din Bucureşti.

Dela data de mai sus (192o) relaţiile mele au fost sporadice până în anul 1944.

Persoanele care făceau parte şi conduceau secţia economică a legaţiei engleze din România şi pecare le-am cunoscut sunt acele arătate anterior.

Intrebare:

In ce împrejurări ai cunoscut pe Dr. ZERVAS GHERASIM?

./.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Răspuns:

Nu am cunoscut niciodată pe vreun ZERVAS GHERASIM.

Intrebare:

Dacă ai vizitat vreodată Legaţia Germană.

Răspuns:

Nu am vizitat şi nici nu am cunoscut pe nimeni niciodată dela Legaţia Germană.

Intrebare:

De când îl cunoşti pe STEFAN BABEANU despre care ne-ai vorbit anterior?

Răspuns:

Am cunoscut pe STEFAN BABEANU prin anul 1920-1921 pe când era şef de cabinet al Glui AVERESCU în timpul când se trata refacerea CFR-ului de grupul arătat mai sus.

Dela data de mai sus şi până în 1942 nu am avut relaţii cu susnumitul.In 1942 BABEANU STEFAN a fost numit ca delegat al BNR în Consiliul de Administraţie al Creditului industrial din care şi eu făceam parte.Relaţiile mele cu BABEANU în timpul cât am lucrat împreună în instituţia de mai sus (1942-1945) au fost limitate la interesele instituţiei.

Nu-mi aduc aminte dacă l-am mai întâlnit pe BABEANU până în 1948.

Intrebare:

Ce relaţii şi cine este Dr.ANCA EMANOIL -SABINA POPESCU şi VAIDA ION.

Răspuns:

Dr.ANCA E., refugiase din Cluj şi a fost angajat ca medic al societăţii în Buc.,pe ceilalţi nu-i cunosc.

Intrebare:

Cine sunt GJAEEAS LADISLAU şi BLOSCA PAUL.

Răspuns:

Nu cunosc nici pe unu nici pe altul din cei de mai sus.

Intrebare:

Decând ai început să vizitezi legaţia franceză, alte legaţii în afară de cele engleză şi americană?

Răspuns:

Legaţia Franceză am vizitat-o în anul 1941 cu ocazia unei donaţiuni (aţă) pentru ajutorul populaţiei din Franţa neocupată.Cu această ocazie Ministrul Legaţiei Fran-

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

ţei TRUELLE mi-a mulţumit. Ulterior am mai fost invitat de 3-4 ori la TRUELE în casa lui la legaţie.

Discuţiile purtate la aceste vizite erau cu privire la Problemele ordinei zilei.

Am mai cunoscut pe Minis. Leg. Elveţiene în România încă de prin anul 1935 şi anume DE WEK, deasemeni consilierul legaţiei DE FISER. Relaţiile mele cu susnumiţii aveau un caracter comercial - atât înainte de război cât şi după război. Menţionez că după plecarea vechiului personal arătat mai sus (1945 DE WEK) (1947 DE FISER) am făcut cunoştinţă cu noul ministru Elveţian DE SALIS pe acesta l-am vizitat la legaţie de circa 2-3 ori tot cu acelaş scop. Alte legaţii nu am vizitat şi nici nu am cunoscut pe nimeni.

Intrebare:

Care dintre generali armatei sau ofiţeri în general te vizita la sediul societăţii sau acasă.

Răspuns:

In primul rând rudele mele ca Gl. CRACIUNESCU ION şi Dl. GEORGESCU CELEI GH. (decedat). Au mai fost pela mine Gl. CASIAN, Gl. TOPOR care a venit la mine la soc. înainte de război cu soţia pentru a cumpăra aţă.

Menţionez că am avut relaţii şi cu gl. TATARANU NICOLAE cu care discutam chestiunea alipirea armatei la Bloc fără Antonescu.

In acest scop am avut convorbiri cu el la Ferma lui NICOLAE MAVROCORDAT dela Budila-Braşov la aceste convorbiri au fost prezenţi N. MAVROCORDAT şi lt.col. CONSTANTIN MIHAILESCU (în iarna 1943-1944).

După 23 Aug. 1944 nu am mai avut nicio relaţie cu gl. TATARANU.

Lt.col. MIHAILESCU CTIN după 23 Aug. 1944 fiind pensionar militar venea din când în când la mine cerându-mi câte un mic ajutor bănesc, eu i-am dat circa 100.000 lei. (acest lt.col. MIHAILESCU locuia în timpul războiului pe str. Suter Filaret).

Intrebare:

De când şi cu ce ocazie ai cunoscut pe W. SCOTEN consul la legaţia americană.

Răspuns:

Nu cunosc pe susnumitul. In 1946 a venit la mine la birou consilierul economic dela legaţia americană care mi-a

./. ss/ALEX.A. STEFANESCU

cerut relaţii asupra industriei textile Româno-Fir, în vederea publicării unei cărţi. Eu i-am dat relaţii verbale despre caracterul industriei textile Româno-Fir.

Intrebare:

In ce împrejurări ai cunoscut pe ANNY SAMUELIE şi în ce au constat relaţiile Dtale cu susnumita.

Răspuns:

Am cunoscut-o în timpul unei excursii la munte cred în anul 1936, ştiam că este funcţionară la Astra Română de petrol. Nu am avut nici un fel de relaţii cu susnumita. Am revăzut-o după 23 Aug. 1944 fiind funcţionară la biroul de presă britanic, cu ocazia vizitelor pe care le făcusem din când în când la legaţia britanică. Nu am avut nici un fel de relaţii cu ANY SAMUELLE.

Intrebare:

Care era rolul Dtale la Ministerul Economiei Naţionale în timpul războiului şi după 23 Aug. 1944.

Răspuns:

Nu am avut niciodată nici un rol la M.E.N. şi nici un fel de alte relaţii în afară de relaţiile oficiale dintre industriaşi şi Minist. tutelar

-Persoane cunoscute de mine din cadrul M.E.N. au fost următorii pe care îi reţin: IOANITIU director general al industriei, CAIMUSCHI director în aceeiaşi direcţie generală, TRAMBITIONI director în aceiaşi Direcţie şi alţii - pe susnumiţii i-am cunoscut şi în timpul războiului şi după 23 Aug. 1944.

Intrebare:

Ce ştii despre VETURIA MECA în ce au constat relaţiile Dtale cu ea, câţi bani i-ai dat, când şi în ce scop?

Răspuns:

După 23 Aug. 1944 a venit la mine CONSTANTIN MUGUR însoţit de o femee, nu-mi aduc aminte să-mi fi spus numele ei - şi mi-a cerut un ajutor bănesc pentru ea, ca fiind lipsită de mijloace de trai, adăogând că această persoană ne-a făcut serviciu înainte de 23 Aug. 1944. I-am dat un ajutor de lei 100.000 (una sută mii). Numele de VETURIA MECA referindu-se la această femee mi s'a spus în cursul unei anchete recente. Nu am văzut-o pe această femee decât atunci când i-am dat suma de mai sus.

16 Febr. 1953 — ss/ALEX.A.STEFANESCU

Dat în faţa noastră
cpt. D. Dragnea

Proces-Verbal de interogator

Arestat Ștefănescu Alexandru născut la 1 Noemb. 1888 în Ploești, fiul lui Alexandru și Maria fost industriaș (Date de stare civilă, ultimul domiciliu) cu ultimul domiciliu în Buc. Calea Dorobanți N° 81

16 Februarie 1953.

Orașul Buc.-

Interogatoriul a început la ora 18^{30} și ...... min.
„ s'a terminat la „ 23 – și ...... „

Intrebare: Din ce an ai început să ai relații cu secția economică engleză și prin ce împrejurări

Răspuns- Dela sfârșitul anului 1920 am început să am relații cu secția economică a legației britanice.- Prin luna Oct.-Noemb. 1920 a sosit în România reprezentanții unui grup de industriași și bancheri anglo-francezi, la invitația guvernului român din acea vreme, în scopul studierii și ~~eventual~~ refacerii căilor ferate române.

Eu am fost angajat de acel grup anglo-francez împreună cu un alt român Horia Nădejde (decedat) urmând ca după încheierea contractului și începerea lucrărilor să facem parte din direcțiunea Soc. care urma să se constitue pentru realizarea scopului de mai sus- În acest fel am cunoscut oficialitatea britanică economică depelângă legația engleză din București.-

Dela data de mai sus (1920) relațiile mele au fost sporadice până în anul 1944.

Semnătura, Alex. A. Ștefănescu

ss.

Mod. 185

Urmare: Persoanele care făceau parte și conduceau secția economică a legației engleze din România și pe care le-am cunoscut sunt acele arătate anterior.-

- Intrebare În ce împrejurări ai cunoscut pe Dr Zervas Gherasim-

- Răspuns: Nu am cunoscut niciodata pe numitul Zervas Gherasim -

Intrebare. Dacă ai vizitat vreo dată legația germană-

Răspuns- Nu am vizitat și nici nu am cunoscut pe nimeni niciodata dela legația germană

Intrebare.- De când îl cunoști pe Ștefan Băbeanu despre care ne-ai vorbit anterior.

Răspuns. Am cunoscut pe Ștefan Băbeanu prin anul 1920-921 pe când era șef. de cabinet al Glui Averescu în timpul când se trata reforma C.F.R.lui de grupul arătat mai sus.

Dela data de mai sus și până în 1942 nu am avut relații cu susnumitul. În 1942 Băbeanu Ștefan a fost numit ca delegat al B.N.R în consiliul de administrație al Creditului industrial din care și eu făceam parte. Relațiile mele cu Băbeanu în timpul cât am lucrat împreună în instituția de mai sus (942-945) au fost limitate la interesele instituției -

Nu îmi aduc aminte dacă l-am mai întâlnit pe Băbeanu până în 1948. ~~afară din ziua când~~ - Intrebare Ce relații și cine este Dr Arca Emanoil - Sabina Popescu și Vaida Ion -

Răspuns.- Dr Arca E. se refugiase din Cluj și a fost angajat ca medic al societăți în Buc.- pe cei-lalți nu-i cunosc -

Semnătura, Alex. A. Ștefănescu

II

368

Întrebare.

Urmare: - Cine ~~ați~~ sunt Gyarfas Ladislau și Blosca Paul-

Răspuns. nu cunosc nici pe unu nici pe altul din cei de mai sus-

Întrebare. Decând ai început să vizitezi legația ~~[illegible]~~ Franceză - ~~Sau~~ alte legații în afară de cea Engleză și Americană-

Răspuns: Legația Franceză am vizitat-o în în anul 1941 cu ocazia unei donațiuni (ață) pentru ajutorul populației din Franța neocupată. Cu această ocazie Ministrul legației Franței Truelle mi-a mulțumit, ~~Dela~~ Ulterior am mai fost invitat de 3-4 ori la Truelle în casa lui la legație. Discuțiile purtate la aceste vizite ~~constau în~~ ~~pol~~ erau cu privire la problemele ~~[illegible]~~ zilei-

- Am mai cunoscut pe Minis. Leg. Elvețiene în România ~~[illegible]~~ încă de prin anul 1935 și anume De Vek deasemeni consilierul legației ~~De Fișer~~ De Fișer-. Relațiile mele cu susnumiți aveau un caracter comercial - atât înainte de război cât și după război - Menționez că după plecarea vechiului personal arătat mai sus (945 De Vek) (947 De Fișer) am făcut cunoștință cu noul ministru Elvețian De Salis pe acesta l-am vizitat la legație de circa 2-3 ori tot cu acelaș scop. Alte legații ~~nu~~ nu am vizitat și nici nu am cunoscut pe nimeni-

- Întrebare - Care dintre generali armatei sau ofițeri în general te vizita la sediul societăți sau acasă-

- Răspuns. În primul rând rudele mele ca Gl Crăciunescu Ion și Gl Georgescu Cilei Gl. (decedat) Au mai fost pe la mine Gl Cosian, Gl Topor care a venit la mine la soc. înainte de război cu soția ptr. a cumpăra ață - ~~cu alții nu mai am avut relații~~.

Semnătura,

ss. Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Menţionez că am avut relaţii şi cu Gl Tătăranu Nicolae cu care discutam chestiunea alipirea ~~la~~ armatei la Bloc fără Antonescu
În acest scop am avut convorbiri cu el la ferma lui Nicolae Mavrocordat dela Budila-Braşov ~~[illegible]~~ la aceste convorbiri au fost prezenţi N. Mavrocordat şi Lt.Col. Constantin Mihăilescu (în Iarna 1943-1944)
După 23 Aug. 1944 nu am mai avut nicio relaţie cu Gl Tătăranu, ~~[illegible]~~
~~Stiu că~~ Lt. Col. Mihăilescu Const. după 23 Aug 1944 fiind pensionar militar venea din când în când la mine cerându-mi câte un mic ajutor bănesc, eu i-am dat circa 100.000- Lei, ~~[illegible]~~ (acest Lt.Col. Mihăilescu locuia în timpul războiului pe Str Suter Filaret)

— Întrebare. De când şi cu ce ocazie ai cunoscut pe W. Scoten consul la legaţia americană

Răspuns. Nu cunosc pe susnumitul, ~~[illegible] că prin anul 1946~~. În 1946. a venit la mine la birou consilierul economic dela legaţia americană care mi-a cerut relaţii asupra industriei textile Române Fir. În vederea publicări unei cărţi.
Eu i-am dat relaţii verbale despre caracterul industriei textile Române fir ~~din punct de vedere~~

— Întrebare În ce împrejurări ai cunoscut pe Anny Samuelle şi în ce au constat relaţiile d-tale cu susnumita-

— Răspuns- Am cunoscut-o în timpul unei excursii.- ~~ajoi la Astra Română~~ la munte, [illegible] în anul 1936. ştiam că este funcţionară la Astra Română de petrol
Nu am avut nici un fel de relaţii cu susnumita
Am revăzut-o după 23 Aug. 944 fiind funcţionară

Semnătura,
Alex. A. Ştefanescu

Mod. Nr. 185

Urmare: la biroul de presă britanic, cu ocazia vizitelor pe care le făceam din când în când la legația britanică. Nu am avut nici un fel de relații cu Anny Samuelli.-

— Întrebare. Care era Rolul D-tale la Ministrul Economiei Naționale ~~înainte~~ deci în timpul războiului și după 23 Aug. 944.

Răspuns. Nu am avut niciodată nici un rol la M.E.N.- și nici un fel de alte relații în afară de relațiile oficiale dintre industriași și Minist. tutelar-

— Persoane cunoscute de mine din cadrul M.E.N. au fost următorii care îi rețin: Ioanițiu director general al industriei, Calmuschi director în aceeași direcție generală, Trâmbiționi director în aceeași D-ție și alții- pe susnumiți i-am cunoscut și în timpul războiului și după 23 Aug. 944

-Întrebare:

Ce știi despre Veturia Neca în ce au constat relațiile D-tale cu ea, câți bani i-ai ~~[illegible]~~ dat, când și în ce scop-

— Răspuns. După 23 Aug. 1944- a venit la mine Constantin Ungur însoțit de o femeie, nu-mi aduc aminte să mi fi spus numele ei- și mi-a cerut un ajutor bănesc pentru ea, ca fiind lipsită de mijloace de trai, adăogând că această persoană ne-a făcut servicii înainte de 23 Aug 944- I-am dat un ajutor de lei 100.000 (una sută mii)- Numele de Veturia Neca referindu-se la această femeie mi l-a spus în cursul unei anchete recente- Nu am văzut-o pe această femeie decât atunci când i-am dat suma de mai sus-

16 Februarie 953.
Dat în fața noastră
Cpt. D. Drăgulescu.

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat STEFANESCU A.ALEXANDRU, născut la 1 Nov.1888 în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş cu ultimul domiciliu în Calea Dorobanţi 81, Buc.

18 Februarie 1953, Buc.
Interog.a început la ora 20,40
" s'a terminat " 24,35

Intrebare:

Când ai început să trimeţi mesagii la Cairo şi ce cuprindeau acestea?

Răspuns:

In 1944 am trimis şi eu unele mesagii împreună cu acele mesagii ale lui MANIU şi RICA GEORGESCU. Toate aceste mesagii informative erau încredinţate lui ALEXANDRU IONESCU pentru cifrare şi transmiterea lor prin aparatul Radio-Emisiune la Cairo, către Comandamentul aliat care era condus de generalul WILSON.

Mesagiile conţineau informaţiuni cu caracter militar şi politic; amplasamente militare ca; Depozite de muniţii, aeroporturi, bivoacuri de trupe germane exemplu depozitul dela Crângul Bat. de lângă Ploeşti; Depozitul din Valea Călugărească, de lângă Ploeşti; toate aeroporturile folosite de germani din România şi cunoscute de mine, deasemeni am informat Cairo despre bivoacurile militare germane din Regiunea Băneasa-Otopeni.

Din punct de vedere politic mesagiile conţineau mersul tratativelor în vederea formării blocului partidelor democrate din România.

Unele din aceste informaţiuni le-am primit dela CALMANOVICI EMIL, iar restul ce văzusem cu ochii mei proprii.

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

Intrebare:

Când şi prin ce împrejurări ai cunoscut pe ing.DINU CONSTANTIN şi ce relaţii ai avut cu el.

Răspuns:

L-am cunoscut pe ing.DINU CONSTANTIN prin anii 1924-1926 sau 1926, pe când era în serviciul economatului CFR unde eu figuram printre furnizorii de materiale al CFR-ului.

Relaţiile mele cu ing.DINU CTIN în această perioadă cât şi mai târziu până în 1941 au fost limitate la funcţia ing.DINU CTIN la Serviciul Economat CFR şi situaţia mea de furnizor,nu am avut nici un fel de relaţii cu ing.DINU CTIN în afară de serviciul său.

In 1941 prin timpul verei familia ing.DINU CTIN se afla refugiată la Craiova şi stabilită în incinta fabricei mele dela Craiova,în locuinţa lui FLORIN VRIONI care era director la fabrica mea.

Cu ocazia uneia din vizitele mele periodice la fabrică am găsit acolo pe ing.DINU CTIN pe care l-am adus la Buc. în automobilul meu,familia lui rămânând acolo

Dacă l-am mai văzut pe DINU CTIN la Craiova nu-mi aduc aminte;Imi aduc aminte însă că puţin timp după ce l-am întâlnit la Craiova pe DINU ştiu că DINU CTIN îşi luase familia dela Craiova şi a adus-o în Buc. sau în altă parte.

Din 1941 până în 1944 l-am văzut pe DINU CTIN de mai multe ori;Cred că l-am văzut de vreo două ori la Comisariatul Metalurgic unde Ctin DINU era director şi unde eu am fost obligat să mă duc în câteva rânduri în legătură cu repartiţia pe care acest comisariat o făcea pentru consumatorii din România a materialelor de care se ocupa acest comisariat;

L-am mai văzut/în această perioadă de vreo două ori la FLORIN VRIONI în Bucureşti la masă;

Tot în acest timp cred că l-am văzut pe DINU CTIN la mine la Birou sau acasă de 2-3 ori când el se întorcea din Germania,unde făcea voiajuri dese şi unele de lungă durată,în legătură cu tratativele economice ce se duceau cu Germania.

Cu ocazia vizitelor pe care mi le-a făcut acasă sau la birou după întoarcerile lui din Germania,îmi povestea impresiile lui asupra bombardamentelor atât din punct

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

de vedere material şi al punctului de vedere al efectului moral asupra populaţiei din localităţile care el le-a vizitat în Germania;

Deasemeni mi-a vorbit despre criza alimentară din Germania, care se agrava zi de zi, mi-a vorbit fără însă să facă vreo precizare despre nişte uzine secrete din nordul Germaniei unde spunea că a auzit că se lucra la arme secrete; Acestea au fost relaţiile mele cu DINU CTIN până la 23 Aug. 1944 după câte îmi aduc aminte.

-Prin luna Sept. 1944, când Comisariatul metalurgic îşi întrerupsese sau urma să întrerupă activitatea CTIN DINU a venit la mine nu îmi aduc aminte unde acasă sau la birou, spunându-mi că este oarecum îngrijorat că desfinţarea comisariatului metalurgic el urma să revină la vechiul lui post la economatul CFR care era un post subaltern şi care nu-i convenea din punct de vedere al prestigiului, adăugând că la Minst de Industrie şi Comerţ era un post de secretar general neocupat şi că mă roagă să pun un cuvânt bun pentru el la generalul POTOPEANU care era ministru titular la acel minister în acea vreme. Eu nu i-am promis nimic deocamdată, dar peste câteva zile generalul POTOPEANU a trimis la mine pe DUMITRU IORDAN subsecretar de stat la finanţe în acea vreme să-mi propună să iau conducerea unuia din Ministerul de finanţe sau Industrie şi Comerţ i-am răspuns că nu mă interesează aceată ofertă. Generalul POTOPEANU mi-a telefonat insistând să accept spunându-mi că vorbeşte şi în numele Dlui MANIU şi mă ruga să mă duc la Ministerul de Industrie şi Comerţ unde se afla şi dl. MANIU.

M'am dus la Minister unde generalul POTOPEANU mi-a vorbit de greutăţile lui spunându-mi că nu are nici secretar general la Ministerul de Industrie.

Mi-am adus aminte de cele ce-mi spusese CTIN DINU şi i-am spus Generalului despre ing. CONSTANTIN DINU. POTOPEANU m'a rugat să-i spun lui DINU CTIN să meargă la el. Peste câteva zile CTIN DINU a trecut pela mine şi mi-a spus că a fost numit cu delegaţie din partea CFR-ului ca secretar general la Ministerul Industriei şi Comerţului.

Cât timp CONSTANTIN DINU a funcţionat ca secretar general la M.I.C. am fost la el o singură dată la minister în legătură cu cotele de combustibil, el m'a condus la biroul respectiv şi m'a prezentat unui inginer

./. ss/ALEX.A. STEFANESCU

care nu-i reţin numele. 373

Aceasta era prin anul 1945 toamna sau iarna.

In tot timpul care s'a scurs dela 1944 luna Sept. şi până în 1948 când am fost arestat CONSTANTIN DINU a fost la mine de mai multe ori în legătură cu un împrumut pe care l-a făcut la Banca Românească, girat de mine, când CTIN DINU a cumpărat împreună cu un ing. PASCAL POPESCU fabrica de uleiuri şi vopseluri "Coroana", suma împrumutată cred că era 25.000.000 lei.

DINU venea la mine de câte ori plătea câte o poliţă la Bancă.

-Inainte de a fii numit ca director general la Administraţia Livrărilor, DINU CTIN a venit la mine şi că ar vrea să aibă şi părerea mea în legătură cu numirea sa la această instituţie, adăogând că propunerea i-o făcuse dl. GHEORGHIU-DEJ, personal, postul avea şi un caracter politic, eu i-am spus să-şi verifice conştiinţa şi să fie corect în executarea mandatului ce îl va primi, peste câtva timp DINU CTIN mi-a comunicat că a acceptat postul.

L-am mai văzut pe CONSTANTIN DINU peste câteva luni pe stradă. Eu eram pe jos el era în automobil. A oprit automobilul în dreptul meu oferindu-mi să mă conducă acasă pentrucă ploua - am refuzat această ofertă şi m'am dus pe jos acasă. De atunci nu l-am mai văzut pe CTIN DINU.

Menţionez că în intervalul din Sept. 1944 până în 1947 când l-am văzut pe stradă, a venit la mine acasă în vizită cu soţia o singură dată, dacă mai era cineva la mine acasă străini de familia mea nu-mi aduc aminte. Eu şi familia mea nu am fost niciodată la DINU CTIN acasă.

Alte relaţii cu CTIN DINU nu am avut.

ss/ALEX. A. STEFANESCU

18.II.1953
Anchetator
Cpt. D. Dragnea

374

374

Proces-Verbal de interogator

Arestat Stefănescu A. Alexandru născut la 1 Noemb. 1888 în Ploești fiul lui Alexandru și Maria fost industriaș (Date de stare civilă, ultimul domiciliu) cu ultimul domiciliu în Calea Dorobanți Nr 81 Buc

18 Februarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 20 și 40 min.
" s'a terminat la " 24 și 35 "

Intrebare: Când ai început să trimeți mesagii la Cairo și ce cuprindeau acestea?

Răspuns: În 1944 am trimis și eu unele mesagii împreună cu acele mesagii ale lui Maniu și Rică Georgescu. Toate aceste mesagii informative erau încredințate lui Alexandru Ionescu pentru cifrare și transmiterea lor prin aparatul Radio emisiune la Cairo, către comandamentul aliat care era condus de Generalul Wilson.
Mesagile conțineau informațiuni cu caracter militar și politic, ca; amplasamente militare ca; depozite de muniții, aeroporturi bivoacuri de trupe germane exemplu depozitul dela Crângul Bot delângă Ploești, depozitul din Valea Călugărească, de lângă Ploești; toate aeroporturile folosite de germani din România și cunoscute de mine, deasemeni am informat Cairo despre ~~trupele mea~~ bivoa-

Semnătura,
Alex. A. Stefanescu

Mod. 185

Urmare: unităţile militare germane din Regiunea Băneasa Otopeni

Din punct de vedere politic mesagiile conţineau mersul tratativelor în vederea formării blocului partidelor democrate din România

Unele din aceste informaţiuni le-am primit dela Calmanovici Emil, iar restul ce văzusem cu ochii mei proprii -

- Intrebare - Când şi prin ce împrejurări ai cunoscut pe Ing. Dimu Constantin şi ce relaţii ai avut cu el.

- Răspuns. L-am cunoscut pe Ing. Dimu Constantin prin anii 1924-925 sau 926-, pe când era în serviciul economatului C.F.R unde eu figuram printre furnizori de materiale al C.F.R lui.

Relaţiile mele cu ing. Dimu Ctin în această perioadă cât şi mai târziu până 1941 au fost limitate la funcţia ing. Dimu Ctin la serviciul Economat C.F.R şi situaţia mea de furnizor, nu am avut nici un fel de relaţii cu Ing. Dimu Ctin în afară de serviciul său -

- ~~După~~ In 1941 prin timpul verei familia Ing. Dimu Ctin se afla refugiată la Craiova şi stabilită în incinta fabrici mele dela Craiova, în locuinţa lui Florin Vrioni care era director la fabrica mea.

Cu ocazia uneia din vizitele mele periodice la fabrică am găsit acolo pe Ing. Dimu Ctin pe care l-am adus la Buc în automobilul meu familia lui rămânând acolo.

Dacă l-am mai văzut pe Dimu Ctin la Craiova nu îmi aduc aminte; Imi aduc aminte însă că puţin timp după ce l-am întâlnit la Craiova

-/.

Semnătura,
Alex. A. Ştefănescu

Urmare: pe Dinu știu că Dinu Ctin își luase familia 375
dela Craiova și a adus-o în Buc sau împrejur.
- Din 1941 până în 1944 l-am văzut pe Dinu Ctin
de mai multe ori; Cred că l-am văzut de vreo
două ori la Comisariatul Metalurgic unde Ctin
Dinu era director și unde eu am fost obligat
să mă duc încâtva rânduri în legătură cu rep-
artiția pe care acest Comisariat o făcea ptu
Consumatorii din România a materialelor de
care se ocupa acest ~~material~~ Comisariat;
L-am mai văzut în această perioadă de vreo două
ori la Florin Vrioni în București ~~acasă~~ la masă;
Tot în acest timp cred că l-am văzut pe Dinu Ctin
la mine la Birou sau acasă de 2-3 ori când
el se întorcea din germania, unde făcea voiajuri
dese și unele de lungă durată, în legătură cu
tratativele economice ce se duceau cu germania.
Cu ocazia vizitelor pe care mi-le-a făcut acasă
sau la birou după întoarcerile lui din Germania,
îmi povestea impresiile lui asupra bombardamentelor
atât din punct de vedere material și al punctului
de vedere al efectului ~~moralului~~ ~~popu~~ asupra populației
din localitățile care el le-a vizita în germania;
Deosebeni mi-a vorbit despre criza alimentară
din germania, care se agrava zi de zi; mi-a
vorbit fără însă ~~să~~ să facă vreo precizare despre
niște uzine secrete din nordul germaniei unde
spunea că a auzit că se lucra la arme secrete;
Acestea au fost relațiile mele cu Dinu Ctin până la 23 Aug 944.
după cate îmi aduc aminte -
- Prin luna Sept. 1944. când Comisariatul metalurgic
./.

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: își întrerupsese sau urma să întrerupă
activitatea, ~~acestui Minister metalurgic~~. Ștefan
Dinu a venit la mine nu îmi aduc aminte
unde acasă sau la birou ~~spu~~ spunându-mi că
este acum îngrijorat că desființarea Mini-
sterului metalurgic el urma să revină la
vechiul lui post la economatul C.F.R., care era
un post subaltern ~~lui~~ și care nu convenea din
punct de vedere al prestigiului, adăugând
că la Minist. de Industrie și Comerț era un
post de secretar general neocupat, și că ar
candida ptr. acel post dar nu cunoaște pe
nimeni la acel minister și că mă roagă
să pun un cuvânt bun ptr. el la Generalul
Potopeanu care era ministru titular la acel
minister în acea vreme. Eu nu-i am promis
nimic deocamdată, dar peste câteva zile Generalul
Potopeanu a trimis la mine pe Dumitru Iordan
subsecretar de stat la finanțe în acea vreme
să-mi propună să iau conducerea unuia
din ministerele de finanțe sau Industrie și Comerț
i-am răspuns că nu mă interesează această
ofertă. Generalul Potopeanu mi-a telefonat
insistând să accept spunându-mi că vorbește
și în numele dlui Maniu și mă ruga să
mă duc la ministerul Industrie și Comerț unde
se afla și dl. Maniu.
M-am dus la minister unde generalul
Potopeanu mi-a vorbit de greutățile lui
spunându-mi că nu are nici secretar general la
Ministerul de Industrie.

ss/.

Semnătura, Ana A. Ștefănescu

Urmare : Mi-am adus aminte de cele ce-mi spusese
Ctin Dinu și i-am spus Generalului despre
ing. Constantin Dinu. Potopeanu m-a rugat
să-i spun lui Dinu Ctin să meargă la el.
Peste câteva zile Ctin Dinu a trecut pe la mine
și mi-a spus că a fost numit cu delegație
din postul C.F.R.-lui ca secretar general la
Ministerul Industriei și Comerțului.
Cât timp Constantin Dinu a funcționat ca secretar
general la M.I.C am fost la el o singură
dată la minister în legătură cu cotele
de combustibil, el m-a condus la biroul respectiv
și m-a prezentat unui inginer care nu-i rețin numele.
Aceasta era prin anul 1945 toamna sau iarna
În tot timpul care s-a scurs dela 1944 luna Sept.
și până în 1948 când a fost arestat Constantin
Dinu a fost la mine de mai multe ori în
legătură cu un împrumut pe care l-a făcut la
Banca Românească, girat de mine, când Ctin Dinu
a cumpărat împreună cu un ing. Pascal Popescu
fabrica de uleiuri și vopsele „Corona"
suma împrumutată cred că era 25.000.000 lei
Dinu venea la mine ~~la mine~~ de câte ori plătea
câte o poliță la Bancă.
- Înainte de a fi numit ca director general la Administrația
Livezilor Dinu Ctin a venit la mine și că ar vrea
să aibă și părerea mea în legătură cu numirea sa
la această instituție, adăogând că ~~[illegible]~~ propunerea
i-o făcuse ~~[illegible]~~ d-l Gheorghiu Dej personal, postul
avea și un caracter politic, eu i-am spus să-și
verifice conștiința și să fie corect în executarea
mandatului ce îl va primi. Peste câteva timp
Dinu Ctin mi-a comunicat că a acceptat postul.

Semnătura,
ss. Alex. A. Ștefănescu

Urmare: L-am mai văzut pe Constantin Diun peste câteva luni pe stradă. Eu eram pe jos el era în automobil; A oprit automobilul în dreptul meu oprindu-mi să mă conducă acasă fiind că ploua - am refuzat această ofertă și am plecat pe jos acasă. De atunci nu l-am mai văzut pe Ctin Diun.

Menționez că în intervalul din sept 944 până în 1947 când l-am văzut pe stradă, a venit la mine acasă în vizită cu soția o singură dată, dacă mai era cineva la mine acasă străin de familia mea nu îmi aduc aminte. Eu și familia mea nu am fost niciodată la Diun Ctin acasă.

Alte relații cu Ctin Diun nu am avut.

18 II 953.

Alex. A. Ștefănescu

Anchetator
cpt. D. Dragney.

Semnătura,

Mod. Nr. 185

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
============================

Arestat STEFANESCU ALEXANDRU născut la 1 Nov. 1888 în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, fost industriaş, cu ultimul domiciliu în Cal. Dorobanţi Nr. 81 Buc.

10 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 11,30

" s'a terminat " 23,25

Intrebare

Ce acţiuni criminale ai întreprins împotriva Securităţii Statului Român şi arătate pe perioade şi cu exactitate:

Răspuns

Impotriva Securităţii Statului n'am întreprins nici un fel de activitate criminală.

Intrebare

Ce acţiuni criminale ai întreprins cu unii fruntaşi legionari şi arată concret?

Răspuns

Cu niciun fel de legionari n'am întreprins nici un fel de acţiune criminală.

Intrebare

Noi ştim că Dta ai stabilit legături secrete cu anumiţi legionari şi ştim precis cu cine. Nu vrei să-i arăţi?

Răspuns

Nu am avut legături secrete cu niciun legionar. Dealtfel nu am avut niciun fel de legături cu niciun legionar, înţelegând pe linie politică.

Intrebare

Organele de cercetări constată că Dta eşti total nesincer şi îţi atrag atenţia de responsabilitatea ce-o porţi în cazul inducerii în eroare a organelor de cercetări. Pe fruntaşul legionar CHICA DUMITRU l-ai cunoscut?

Răspuns

Da, pe CHICA DUMITRU l-am cunoscut în anul 1935, când l-am angajat în serviciul Soc. "Româno-Fir" pe atunci nu ştiam

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

că el face politică legionară. Am aflat că este fruntaş legionar abia în anul 1940, când el a părăsit serviciul Soc. Româno-Fir, fiind numit director general la CAM.

Intrebare

Cum ai aflat în 1940, că este fruntaş legionar?

Răspuns

Acest lucru l-am aflat dela el personal şi dela HORIA SIMA şi anume când am protestat că mi se ia personalul tehnic dela întreprindere. Niciun fel de discuţii politice n'am avut cu cei de mai sus.

Intrebare

Dar cu CHICA DUMITRU te-ai mai întâlnit Dta cândva?

Răspuns

Cu CHICA DUMITRU m'am întâlnit de mai multe ori. Insă întâlniri cu caracter politic am avut cu CHICA DUMITRU în 1948, de două ori când mi la prezentat pe COSTEA IOSIF zis Dr. FILIP.

Intrebare

Cum se explică că într'unul din răspunsurile dtale de mai sus, arăţi că nu ai avut niciun fel de legătură politică cu niciun legionar, iar în răspunsul de mai sus dai un răspuns contrariu arătând că în 1948, ai avut legături politice cu CHICA DUMITRU fost fruntaş legionar.

Răspuns

In răspunsurile pe care le-am dat în fond nu există nicio contrazicere. Contrazicerea este numai aparentă.

Intrebare

Când şi unde a avut loc prima întâlnire dintre dta şi CHICA DUMITRU în 1948.

Răspuns

Prima întâlnire a avut loc prin luna Ianuarie 1948 la biroul meu din str. Bis. Amzei Nr. 20, când a venit special să mă roage să-l primesc pe COSTEA IOSIF sub numele de Dr. FILIP fost fruntaş legionar, care doreşte să-mi ceară un sfat. In afară de aceasta n'am avut absolut niciun fel de discuţii cu CHICA DUMITRU.

Intrebare

Când a avut loc a doua întâlnire?

Răspuns

A doua întâlnire cu CHICA DUMITRU a avut loc peste câteva zile când a venit cu COSTEA IOSIF, tot în biroul meu din str. Bis. Amzei Nr. 20. Recunosc că am mai avut şi o a treia întâlnire cu CHICA DUMITRU când l-a adus pe COSTEA IOSIF

./. ss/ALEX. A. STEFANESCU

zis Dr. FILIP.

Intrebare

Alte întâlniri cu caracter politic cu cei de mai sus, s'au cu alţi fruntaşi legionari ai mai avut?

Răspuns

Pela sfârşitul lui Ianuarie s'au începutul lui Februarie 1948, a venit la mine pentru a treia oară COSTEA IOSIF de astă dată singur, iar la plecare şi-a spus numele COSTEA.

Intrebare

Cu alţi fruntaşi legionari ai mai avut legături?

Răspuns

Cu alţi fruntaşi legionari, legături politice nu am mai avut.

Intrebare

Dar cum a ajuns la Dta HORATIU COMANICIU.

Răspuns

Pe la începutul lui Septembrie 1944 a venit la mine CHICA DUMITRU să mă roage să-l primesc pe HORATIU COMANICIU fruntaş legionar. După ce am acceptat, CHICA DUMITRU la adus la mine acasă pe HORATIU COMANICIU, care a venit însoţit de CHICA şi de o altă persoană al cărui nume nu mi-l amintesc. Cu HORATIU COMANICIU am mai avut o întâlnire, de astă dată în 1947, la biroul meu, când a fost adus de CHICA DUMITRU, dar care n'a participat la discuţia dintre mine şi COMANICIU.

Intrebare

La prima întâlnire cu COMANICIU din 1944, dta ai cerut întâlnirea cu COMANICIU s'au COMANICIU a cerut legătura cu Dta?

Răspuns

Nu eu am căutat să-l cunosc pe HORATIU COMANICIU.

Intrebare

Cu alţi fruntaşi legionari ai mai avut vreo legătură?

Răspuns

In afară de cei pe care i-am arătat mai sus, nu am avut nicio legătură.

Intrebare

Arată dta în ce au constat legăturile dintre dta, CHICA DUMITRU şi COSTEA IOSIF şi ce s'a discutat concret la toate întâlnirile pe care le-ai avut cu aceştia?

Răspuns

Aceste legături ale mele cu CHICA DUMITRU şi

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

COSTEA IOSIF au constat în trei întâlniri, dintre care două la care au luat parte CHICA DUMITRU şi COSTEA IOSIF împreună şi a treia când am stat de vorbă numai cu COSTEA IOSIF.

Inainte de a-mi face legătura CHICA cu COSTEA a venit el în prealabil la mine pentru a mă ruga să-l primesc pe COSTEA care vrea să-mi ceară un sfat. Despre ce anume concret n'am discutat cu el. Cu această ocazie CHICA mi-a mai spus că HORATIU COMANICIU a fugit din ţară. La această întâlnire cu CHICA DUMITRU nu-mi aduc aminte să mai fi discutat ceva. Eu i-am răspuns lui CHICA că sunt de acord să-l primesc pe COSTEA IOSIF conspirativ Dr. FILIP.

Peste câteva zile CHICA l-a adus la mine pe COSTEA IOSIF şi cu care am avut următoarele discuţii: Menţionez dela început că discuţia am dus-o numai cu COSTEA IOSIF, iar CHICA DUMITRU a fost numai asistent. COSTEA a început să-mi spună că a venit la mine, deoarece îmi cunoaşte vederile mele democratice, precum şi activitatea mea şi că împărtăşeşte şi el aceste idei democratice.

A început să-mi vorbească că ei sunt pentru reforma agrară, că sunt pentru naţionalizarea industriilor de bază, că sunt pentru reconcilierea claselor sociale din România şi că sunt împotriva violenţelor. Cam acesta era programul prezentat mie de COSTEA IOSIF, despre alte lucruri concret nu-mi aduc aminte să fi discutat cu el. La plecare COSTEA IOSIF m'a rugat să mă gândesc şi să reflectez la cele expuse de el, pentru a-i da răspuns la prima întâlnire. Eu i-am promis că voiu reflecta şi îi voiu da răspunsul. Cu aceasta s'a terminat prima întrevedere dintre mine, COSTEA şi CHICA.

După aproximativ zece zile am avut a doua întâlnire cu COSTEA IOSIF adus tot de CHICA DUMITRU şi discutând tot în prezenţa lui CHICA DUMITRU. Discuţia a început-o COSTEA întrebându-mă dacă am reflectat asupra răspunsului ce urma să-l dau. I-am răspuns că în principiu împărtăşesc şi eu aceleaşi idei. După aceasta a luat cuvântul COSTEA IOSIF şi m'a rugat să le dau sprijinul meu în stabilirea legăturii cu cei-i fugiţi în străinătate. I-am răspuns că în această privinţă, nu pot să le dau niciun sprijin deoarece nu am nicio legătură cu cei fugiţi în străinătate. Le-am mai spus că ei ar putea să-şi facă legătura cu cei fugiţi în străinătate şi prin alte mijlocce şi anume: pe calea aerului printr'un post TFF, radio-emisiune. La aceasta COSTEA m'a rugat ca eu să-i ajut în procurarea aparatului de emisie. Eu i-am răspuns că

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

nu este vorba numai de aparat,ci este vorba şi de personalul servant,la care COSTEA mi-a spus că de personal se vor îngriji ei,dar eu să le procur numai aparatul.Le-am promis că mă voiu gândi la procurarea aparatului şi le voiu da răspunsul peste câteva zile,cu aceasta am terminat discuţiax cu COSTEA şi a intervenit în discuţie CHICA,adresându-mi următoarea întrebare:"Dle STEFANESCU ce credeţi despre cazul PATRASCANU". Eu i-am răspuns că sunt uluit deoarece eu credeam că PATRASCANU este unul din cei mai importanţi factori din Partidul Comunist şi i-am mai spus că ferească Dzeu dacă s'ar întâmpla vreun atentat împotriva vreunui membru din guvern atunci s'ar întâmpla represalii nu numai împotriva prietenilor politici ai lui PATRASCANU,dar şi împotriva burgheziei româneşti.Mă temeam de acest lucru,deoarece citisem în ziare că nişte tineri complotaseră să comită acte teroriste.După aceasta adresându-mă lui COSTEA,i-am spus că sper că între prietenii lui nu se găsesă asemenea element COSTEA mi-a dat toate asigurările că pot să fiu liniştit că între prietenii lui nu se găsesc asemenea elemente,deoarece ei sunt împotriva violenţelor,cu aceasta CHICA şi COSTEA au plecat.

<u>Intrebare</u>

Mai sus ai vorbit de prieteni politici ai lui PATRASCANU.Arată cine erau aceştia?

<u>Răspuns</u>

Eu nu cunosc şi nici n'am cunoscut pe niciunul din prietenii politici ai lui PATRASCANU.

<u>Intrebare</u>

Continuă Dta despre legăturile cu COSTEA?

<u>Răspuns</u>

După ce m'am despărţit de COSTEA şi CHICA,peste câteva zile şi anume pe la sfârşitul lui Ianuarie sau primele zile ale lunei Febr.1948,a venit la mine COSTEA IOSIF de astă dată singur.Cum a intrat,a început prin a-mi spune că el a găsit radiotelegrafişti,dar nu mi-a spus numele lor,la care eu i-am răspuns că nu pot să le procur aparatul de transmisie deoarece persoana la care mă gândisem să mă adresez era plecată din ţară.

Persoana la care m'am gândit să mă adresez era IVOR PORTER secretar la Legaţia Britanică,căruia îi fusese predate în Sept.1944 aparatele de transmise de către ing. ALEXANDRU IONESCU,aparate care fusese folosite de IULIU MANIU în timpul războiului pentru legătura cu Cairo.

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

După aceasta, i-am spus lui COSTEA că asta să fie ultima noastră întâlnire, deoarece n'are niciun rost să ne mai vedem. Nici un fel de alte discuții cu COSTEA IOSIF nu am mai avut.

Intrebare

Arată Dta care a fost scopul și ce ați urmărit împreună cu toți cei de mai sus?

Răspuns

Scopul acestor acțiuni era pentru stabilirea unor legături informative cu lumea din afară și lămurirea pe cale clandestină a populației din interior, în vederea reconcilierii claselor.

Intrebare

Arată dta ce înseamnează acest joc neăibaci de cuvinte de a stabili legături informative cu cei din afară pentru informare clandestină a populației din interior pentru "reconcilierea" claselor sociale.

Răspuns

Nu am altă explicație de dat și nu văd cum aș putea da altă explicație, deoarece nu s'a petrecut niciun fapt material.

Intrebare

Ce discuții ai avut cu HORATIU COMANICIU?

Răspuns

Prima dată când l-am văzut pe HORATIU COMANICIU în Septembrie 1944, adus tot de GHICA DUMITRU, a venit să-mi ceară un sfat și anume că ce să facă deoarece legionarii sunt scoși afară din lege. La care i-am răspuns să uite că au fost legionari, pentru că a fost ceva rușinos. și să se orienteze fiecare personal după credințele lui politice. După aceasta nu l-am mai văzut până în Noembrie 1947, când a venit să-mi ceară un ajutor bănesc pentru el personal deoarece n'avea ce mânca. Nu i-am dat pentru că n'am avut. Absolut nimic n'am discutat altceva cu HORATIU COMANICIU.

Intrebare

Care este cauza că acești fruntași legionari tocmai la Dta veneau după sfaturi?

Răspuns

Nu știu.

Intrebare

Cum explici dta situația că te prezenta-i ca un "luptător" pentru "democrație" și ai ajuns la acțiuni și combinații cu legionarii împotriva adevăratei democrații

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

populare?

Răspuns

Eu am făcut ce am putut pentru democrație, dar n'am întreprins nicio acțiune cu legionari sau altcumva împotriva vreunei democrații.

Intrebare

Dta te ferești să dai răspunsuri reale. Arată dta care era cauza că legionarii știind că ești un om de "stânga" și omul englezilor în România, totuși legionarii l'a dta veneau după sfaturi în interesul mișcării lor criminale?

Răspuns

Răspunsurile mele sunt răspunsuri reale. Eu nu știu dece au venit legionarii la mine după sfaturi. Eu niciodată n'am fost omul englezilor în România.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.col.de Securitate
I.Soltuțiu

Lt.Maj.de Securitate
T.Staicu

Proces-Verbal de interogator

Arestat Ştefănescu Alexandru, născut la 1 Octombrie 1918 în Ploeşti fiul lui Alex. şi Maria, fost ... cu ultimul domiciliu în Calea Dorobanţi nr. 91 Buc.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

10. Martie 1953

Oraşul Bucureşti

Interogatoriul a început la ora 11 şi 30 min.
" s'a terminat la " 13. şi 25 "

Intrebare: Ce acţiuni criminale ai întreprins împotriva securităţii Statului Român şi arată pe persoanele şi cu ce executate:

Răspuns: Impotriva securităţii Statului n'am întreprins nici un fel activitate criminală.

Intrebare: Ce acţiuni criminale ai întreprins cu unii fruntaşi legionari şi arată concret.

Răspuns: Cu nici-un fel de legionari n'am întreprins nici-un fel de acţiune criminală.

Intrebare: Noi ştim că dta ai stabilit legături secrete cu anumiţi legionari şi ştim precis cu cine: nu vrei să-i arăţi?

Răspuns: Nu am avut legături secrete cu nici-un legionar. Deasemenea nu am avut nici-un fel de legături cu ~~legionari~~ nici-un legionar, ne-~~...~~legând pe linie politică.

Intrebare: Organele de cercetare constată că dta este total nesincer şi dta atrag atenţia

Semnătura Alex. A. Ştefănescu

Urmare: de responsabilitatea ce-o purtai în capul în-ghiari și ca mare a angajatului de caracter: Pe fruntașul legionar Chica Dumitru l-ai cunoscut:

Răspuns: Da, pe Chica Dumitru l-am cunoscut în anul 1935, când l-am angajat în serviciul Soc. „Romano Fir", pe atunci nu știam că el face politică legionară. Am aflat că este fruntaș legionar abia în anul 1940, când el a părăsit serviciul Soc. Romano Fir, fiind numit director general la C.A.M.

Intrebare Cum ai aflat în 1940, că este fruntaș legionar:

Răspuns Acest lucru l-am aflat dela el personal și dela Horia Sima și anume când am protestat că mi-se ia personalul tehnic dela întreprindere. Nici-un fel de discuții politice n'am avut cu cei de mai sus.

Intrebare: Dar cu Chica Dumitru te-ai mai întâlnit altă cândva:

Răspuns: Cu Chica Dumitru nu m'am întâlnit de mai mulți ani. Însă întâlniri cu caracter politic am avut cu Chica Dumitru în 1948, de două ori când mi la prezentat pe Costea Iosif și ~~Dr.~~ Filip.

Intrebare: Cum se explică că într-unul din răspunsurile d tale de mai sus, arăți că nu ai avut nici-un fel de legătură politică cu nici-un legionar, iar în răspunsul de mai sus dat un răspuns contrariu arătând ca în 1948, ai avut legături politice cu Chica Dumitru fost fruntaș legionar.

Răspuns: În răspunsurile pe care le-am dat în fond nu există nici-o contrazicere.

Semnătura: Alex. A. Ștefănescu

Urmare: Contrazicerea este numai aparentă.

Întrebare: Când și unde a avut ~~por~~ loc prima întâlnire dintre d-ta și Chica Dumitru în 1948.

Răspuns: Prima întâlnire a avut loc prin luna Ianuarie 1948, la biroul meu din str. Biserica Amzei nr. 10, când a venit special să mă roage să-l primesc pe Costea Iosif sub numele de Dr. Filip – fost fruntaș legionar, care dorește să-mi vorbească cu ~~[illegible]~~. În afară de aceasta n'am avut absolut nici-un fel ~~de~~ discuții cu Chica Dumitru.

Întrebare: Când a avut loc a doua întâlnire

Răspuns: A doua întâlnire cu Chica Dumitru a ~~avut~~ loc peste câteva zile când a venit cu Costea Iosif, tot în biroul meu din str. Biserica Amzei nr. 10. Rămâne că am mai avut și a treia întâlnire cu Chica Dumitru când l-a adus pe Costea Iosif zis ~~Dr.~~ Filip.

Întrebare: Alte întâlniri cu caracter politic cu cei de mai sus, sau cu alți fruntași legionari ai mai avut:

Răspuns: Pela sfârșitul lui Ianuarie sau începutul lui Februarie 1948, a venit la mine pentru a treia oară Costea Iosif ~~singur~~ de astă ~~dată~~ singur, iar la plecare și-a spus numele ~~[illegible]~~.

Întrebare: Cu alți fruntași ~~politici~~ legionari ai mai avut legături:

Răspuns: Cu alți fruntași legionari ~~politici~~ legături nu am mai avut.

Întrebare: Dat cum a ajuns la ~~alte~~ afirmații Comănicin:

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Mod. 185

Urmare: Răspuns: De la începutul lui Septembrie 1944 a venit la mine Clica Dumitru să mă roage să-l primesc pe Horatiu Comaniciu fruntaș legionar. După ce am acceptat, Clica Dumitru l-a adus la mine acasă pe Horatiu Comaniciu, care a venit însoțit de Clica și de o altă persoană al cărui nume nu mi-l amintesc. Cu Horatiu Comaniciu am mai avut o întâlnire, de astă dată în 1947, la biroul meu, când a fost adus de Clica Dumitru, dar care n'a participat la discuția dintre mine și Comaniciu.

Întrebare: La prima întâlnire cu Comaniciu din 1944, d-ta ai cerut întâlnirea cu Comaniciu s'au Comaniciu a cerut legătura cu d-ta?

Răspuns: Nu eu am căutat să-l cunosc pe Horatiu Comaniciu.

Întrebare: Cu câți fruntași legionari ai mai avut astfel de legătură?

Răspuns: În afară de cei pe care i-am arătat mai sus, nu am avut nici-o legătură.

Întrebare: Arată d-ta în ce au constat legăturile dintre d-ta, Clica Dumitru și Costea Iosif, și ce s-a discutat concret la toate întâlnirile pe care le-ai avut cu aceștia?

Răspuns: Aceste legături ale mele cu Clica Dumitru și Costea Iosif, au constat în trei întâlniri, dintre care două la care au luat parte Clica Dumitru și Costea Iosif împreună și a treia când am stat de vorbă numai cu Costea Iosif.

~~La prima întâlnire~~ Înainte de a-mi face legătura Clica cu Costea a venit el înprealabil la mine pentru a mă ruga să-l primesc pe Costea

Semnătura,
Alex. A. Ștefănescu

Urmare: care urma să-mi ceară un sfat despre examenul de curent și am discutat cu el. Cu această ocazie Clica mi-a mai spus că Horațiu Comăniciu a fugit din țară. ~~La acea~~ La această întâlnire cu Clica Dumitru nu-mi aduc aminte să mai fi discutat ceva. Eu i-am răspuns lui Clica că sunt de acord să-l primesc pe Costea Iosif - conspirativ Dr. Filip.

Peste câteva zile Clica l-a adus la mine pe Costea Iosif și cu care am avut următoarele discuții: Menționez dela început că discuția am dus-o numai cu Costea Iosif, iar Clica Dumitru a fost numai asistent. Costea a început să-mi spună că a venit la mine deoarece îmi cunoaște [illegible] mele democratice, precum și activitatea mea și că împărtășește și el aceste idei democratice. A început să-mi vorbească că ei sunt pentru reforma agrară, că sunt pentru naționalizarea industriilor de bază, că sunt pentru reconcilierea claselor sociale din România și că sunt împotriva violenței. Cam acesta era programul prezentat mie de Costea Iosif, despre alte lucruri concret nu-mi aduc aminte să fi discutat cu el. La plecare Costea Iosif m-a rugat să mă gândesc și să reflectez la problemele cele expuse de el, pentru a-i da răspuns la proxima întâlnire. Eu i-am promis că voi reflecta și îi voi da răspunsul. Cu aceasta s-a terminat prima întrevedere dintre mine Costea și Clica.

După aproximativ zece zile, am avut a doua întâlnire cu Costea Iosif adus tot de

Semnătura,
Alex. A. Ştefănescu

Urmare: de Chica Dumitru și discutăm tot în prezența lui Chica Dumitru. Discuția a început-o Cortea întrebându-mă dacă am reflectat asupra răspunsului ce urma să-l dau. I-am răspuns că în principiu împărtășesc și eu aceleași idei. După aceasta a luat cuvântul Cortea Iosif și m-a rugat să le dau sprijinul meu în stabilirea legăturii cu cei fugiți în străinătate. I-am răspuns că în această privință, nu pot să le dau nici-un sprijin deoarece nu am nici-o legătură cu cei fugiți în străinătate. Le-am mai spus că ei ar putea să-și facă legătura cu cei fugiți în străinătate și prin alte mijloace și anume: pe calea aerului printr-un post T.F.F. radio emisiune. La aceasta Cortea m-a rugat ca eu să-i ajut în procurarea aparatului de emisie. Eu le-am răspuns că nu este vorba numai de aparat, ci este vorba și de personalul servant, la care Cortea mi-a spus că de personal se vor îngriji ei, dar eu să le procur numai aparatul. Le-am promis că mă voi gândi la procurarea aparatului și le voi da răspunsul peste câteva zile, cu aceasta am terminat discuția cu Cortea și-a intervenit în discuție Chica, adresându-mi următoarea întrebare: „Dle Stefanescu ce credeți despre cazul Pătrășcanu" Eu i-am răspuns că sunt uluit deoarece eu credeam că Pătrășcanu este unul din cei mai importanți factori din Partidul Comunist și i-am mai spus că ferească dumnezeu dacă s-ar întâmpla vreun atentat împotriva vreunui membru din guvern

Semnătura,
Alex. A. Stefanescu

Urmare: atunci s-ar întâmpla represalii nu numai împotriva prietenilor ~~[illegible]~~ politici ai lui Pătrășcanu, dar și împotriva burgheziei românești. Mă temeam de acest lucru, deoarece citisem în ziare că niște tineri complotaseră să comită acte teroriste. ~~Dup~~ După aceasta adresându-mă lui Costea, i-am spus că sper că între prietenii lui nu se găsesc asemenea elemente. Costea mi-a dat toate asigurările că pot să fiu liniștit că între prietenii lui nu se găsesc asemenea elemente deoarece ei sunt împotriva violențelor, cu acestea Elica și Costea au plecat.

Întrebare: chiar sus ai vorbit de prietenii politici ai lui Pătrășcanu. Arată cine erau aceștia.

Răspuns: Eu nu cunosc și nici n-am avut pe nici-unul din prietenii politici ai lui Pătrășcanu

Întrebare: Continuă a-ți da despre legăturile cu Costea:

Răspuns: După ce m-am despărțit de Costea și Elica, peste câteva zile și anume pe la sfârșitul lui Ianuarie sau primele zile ale lunei Feb. 1948, a venit la mine Costea Iosif de astă dată singur. Cum a intrat a început prin a-mi spune că el a găsit radio telegrafiști, dar nu mi-a spus numele lor, la care eu i-am răspuns că ~~regret~~ nu pot să le procur aparatul de transmisie deoarece persoana la care îmi gândisem să mă adresez era plecată din țară.

Persoana la care m-am gândit să mă adresez era d-l John Reuter secretar la legația britanică, căruia îi fusese predată în Sept. 1944

Semnătura, Alex. A. Ștefănescu

Mod. 185

Urmare: aparatele de transmisie de către Ing. Alexandru Ionescu, aparate care fuseseră folosite de Iuliu Maniu în timpul războiului pentru legătura cu Cairo.

După aceasta, i-am spus lui Costea că asta să fie ultima noastră întâlnire, deoarece n-are nici-un rost să ne mai vedem. Nici-un fel de alte discuții cu Costea Iosif nu am mai avut.

<u>Întrebare</u>: Arată d-ta care a fost scopul și ce ați urmărit împreună cu toți cei de mai sus:

<u>Răspuns</u>: Scopul acestor acțiuni era pentru stabilirea unor legături informative cu lumea din afară și lămurirea pe cale clandestină a populației din interior, în vederea reconcilierii claselor.

<u>Întrebare</u>: Arată d-ta ce înseamnă acest joc nedibaci de cuvinte de a stabili legături informative cu cei din afară pentru informare clandestină a populației din interior pentru "reconcilierea" claselor sociale

<u>Răspuns</u>: Nu am altă explicație de dat și nu văd cum aș putea da altă explicație deoarece nu s-a petrecut nici-un fapt material.

<u>Întrebare</u>: Ce discuții ai avut cu Horațiu Comaniciu:

<u>Răspuns</u>: Prima dată când l-am văzut pe Horațiu Comaniciu în Septembrie 1944, adus fiind de Chica Dumitru, a venit să-mi ceară un sfat și anume ~~că~~ ce să facă deoarece legionarii sunt scoși afară din lege. La care i-am răspuns să uite că au fost legionari pentru că a fost ~~era~~ minor.

Semnătura,
Alex. A. Ștefanescu

Urmare: și să se orienteze fiecare persoană după credințele lui politice. După aceasta nu l-am mai văzut până în noembrie 1947, când a venit să-mi ceară un ajutor bănesc pentru el personal deoarece nu avea ce mânca. Nu i-am dat pentru că n-am avut. Absolut nimica n-am discutat altceva cu Horațiu Comăniciu.

Întrebare: Care este cauza că acești fruntași legionari tocmai la dta veneau după sfaturi:

Răspuns: Nu știu

Întrebare: Cum explici dta situația că te prezentai ca un „luptător" pentru „democrație" și ai ajuns la acțiuni și combinații cu legionarii împotriva adevăratei democrații populare:

Răspuns: Eu am făcut, ce am putut pentru democrație, dar n-am întreprins nici-o acțiune cu legionarii sau altcineva împotriva vreunei democrații.

Întrebare: Dta te ferești să dai răspunsuri reale. Arată dta care era cauza că legionarii știau că ești un om de „stânga" și omul englezilor în România, totuși legionarii la dumneata veneau după sfaturi în interesul mișcării lor criminale:

Răspuns: Răspunsurile mele sunt răspunsuri reale. Eu nu știu de ce au venit legionarii la mine după sfaturi. Eu nici-o dată n-am fost omul englezilor în România.

După ce am citit prezentul p. v. de interogatoriu cuvânt cu cuvânt am constatat că este în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetator
Lt.col. [signature]
Lt.maj. [signature]

Mod. 185

Semnătura, Anchetat
Alex. V. Ștefănescu

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

389

389

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul ALEXANDRU STEFANESCU, născut la 1 Noembrie 1883 în Ploeşti, fiul lui ALEX. şi MARIA fost industriaş cu ultimul domiciliu în Buc. Cal. Doboranţi Nr. 81.

11 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 11,5

" s'a terminat " 12.-

Intrebare

In declaraţia Dtale din 10 Martie 1953 ai vorbit despre legăturile dtale cu COSTEA IOSIF. Arată dta ce informaţii ai cerut lui COSTEA IOSIF, despre mişcarea legionară.

Răspuns

Dela COSTEA IOSIF nu am cerut niciun fel de informaţii privind mişcarea legionară.

Intrebare

Ce sfaturi i-ai dat lui COSTEA IOSIF despre felul cum ar trebui organizată mişcarea clandestină legionară?

Răspuns

Lui COSTEA IOSIF nu i-am dat niciun fel de sfat privind mişcarea clandestină legionară.

Intrebare

Ce propuneri concrete i-ai făcut lui COSTEA IOSIF privind legăturile clandestine cu apusul şi împotriva cui erau îndreptate?

Răspuns

Eu lui COSTEA IOSIF nu i-am făcut nicio propunere concretă, dar i-am făcut sugestia să se folosească de un post clandestin de radio emisiune, pentru legătura cu fugarii politici din Apus. Impotriva cui erau îndreptate, eu nu ştiu.

Intrebare

Nu găseşti că eşti caraghios în răspunsurile pe care le dai?

Răspuns

Nu, nu.

Intrebare

Cum urma să se facă această legătură clandestină.

./. ss/ALEX.A. STEFANESCU

Răspuns

Nici asta nu știu.

Intrebare

Ce oameni i-ai cerut lui COSTEA IOSIF și CHICA DTRU și pentru ce scopuri?

Răspuns

Lui COSTEA și CHICA nu i-am cerut niciun om și pentru niciun scop.

Intrebare

Ce discuții ai avut cu COSTEA IOSIF conspirativ Dr.FILIP privitor la PATRASCANU?

Răspuns

Cu COSTEA IOSIF nu am avut niciun fel de discuții privitor la PATRASCANU.

Intrebare

Ce acțiuni teroriste i-ai propus lui COSTEA în legătură cu acea stare de atunci?

Răspuns

Lui COSTEA IOSIF nu i-am făcut absolut nicio propunere privind vreo acțiune teroristă.

Acest proces-verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine drept pentru care susțin și semnez.

Arestat,
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator:
Lt.col. de Securitate
I.Soltuțiu

Proces-Verbal de interogator

Arestat Alexandru Ştefănescu născut la 1 Noembrie 1888 în Ploeşti fiul lui Alex. şi Maria fost industriaş cu ultimul domiciliu în Buc. Calea Dorobanţi No 81.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

11 Martie 1953.

Oraşul Bucureşti

Interogatoriul a început la ora 11 şi 5 min.
„ s'a terminat la „ 12 şi „

Intrebare: In decl. d-tale din 10.III.1953 ai vorbit despre legăturile d-tale cu Costea Iosif. Arată d-ta ce informaţii ai cerut lui Costea Iosif despre mişcarea legionară.

Răspuns: Dela Costea Iosif nu am cerut niciun fel de informaţii privind mişcarea legionară.

Intrebare: Ce sfaturi i-ai dat lui Costea Iosif despre felul cum ar trebui organizată mişcarea clandestină legionară?

Răspuns: Lui Costea Iosif nu i-am dat niciun fel de sfat privind mişcarea clandestină legionară.

Intrebare: Ce propuneri concrete i-ai făcut lui Costea Iosif, privind legăturile clandestine cu apusul şi împotriva cui erau îndreptate?

Răspuns: Eu lui Costea Iosif nu i-am făcut nicio propunere concretă, dar i-am făcut sugestia să se folosească de un post clandestin de radioemisiune pentru legătura cu fugarii politici din apus, împotriva cui erau îndreptate, nu mai ştiu.

Semnătura,
Alex. A. Ştefănescu

Mod. 185

Urmare: Intrebare. Nu găseşti că eşti contradictoriu în răspunsurile pe care le dai?

Răspuns. Nu, nu.

Intrebare. Cum urma să se facă această legătură clandestină?

Răspuns. Nici asta nu ştiu.

Intrebare. Ce oameni i-ai cerut lui Cortea Iosif şi Chica D-tru, şi pentru ce scopuri?

Răspuns. Lui Cortea şi Chica nu i-am cerut niciun om şi pentru niciun scop.

Intrebare. Ce discuţii ai avut cu Cortea Iosif, compatriot Dr. Filip privitor la Pătrăşcanu?

Răspuns. Cu Cortea Iosif nu am avut niciun fel de discuţii privitor la Pătrăşcanu.

Intrebare. Ce acţiuni teroriste i-ai propus lui Cortea în legătură cu acea stare de atunci?

Răspuns. Lui Cortea Iosif nu i-am făcut absolut nicio propunere privind vreo acţiune teroristă.

Acest proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt şi corespunde în totul cu cele declarate de mine drept pentru care susţin şi semnez.

Arestat
Alex. A. Ştefanescu

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul ALEXANDRU STEFANESCU născut la 1 Nov. 1888 în Ploeşti-Prahova, fiul lui ALEX. şi MARIA, fost industriaş, cu ultimul domiciliu în Buc. Cal. Dorobanţi 81.

11 Martie 1953, Bucureşti
Interog. a început la ora 12
" s'a terminat " 13,1o

Intrebare

Cu ce persoane ai avut dta discuţii privind fuga dtale şi a altora din ţară?

Răspuns

N'am avut niciun fel de discuţii privind fuga mea şi a altora din ţară.

Intrebare

Vorbeşte dta despre cine urma să fugă din ţară cu acel avion din provincie.

Răspuns

N'am nicio cunoştinţă despre niciun avion şi despre nimeni care vroiau să fugă din ţară.

Intrebare

Ce propietăţi aveai dta?

Răspuns

Am avut ca propietăţi locuinţa din Calea Dorobanţilor, la Soc. Romănofir 24,1/2% acţiuni din capital plus 26% acţiuni controlate de mine, la fabrica de postav "Oltenia" din Craiova aveam 60% din acţiuni, la Ind. forestieră Soc. Ardeleană aveam 39% acţiuni, la Banca Creditul Tehnic 70% acţiuni, la Banca Românească 60.000 acţiuni, la întreprinderile tehnice Tiberiu Eremia 3-4.000 acţiuni, la fabrica de zahăr Soc. Livezi în construcţie circa 10% din capital.

Intrebare

Dacă ai avut aceste propietăţi arătate mai sus cum se explică că Dta erai de acord cu programul prezentat

./. ss/ALEX.A.STEFANESCU

de COSTEA care era pentru naționalizare și întreprindeai ac- 393
țiuni subversive împotriva statului român care a efectuat realmente naționalizarea?

Răspuns

N'am întreprins nicio acțiune subversivă împotriva statului care a efectuat naționalizarea.

Prezentul proces-verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul cu cele declarate de mine, drept pentru care susțin și semnez.

Arestat,
ss/ALEX.A.STEFANESCU

Lt.col.de Securitate
I.Soltuțiu

Proces-Verbal de interogator

Arestatul Alexandru Stefanescu născut la 1 Noembrie 1888 în Ploesti Prahova fiul lui Alex. și Maria fost industrias cu ultimul domiciliu în Buc. Calea Dorobanti No 81
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

11 Martie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 12. și ___ min.
„ s'a terminat la „ 13. și 10. „

Intrebare: Cu ce persoane ai avut d-ta discuții privind fuga d-tale și a altora din țară?

Răspuns: N'am avut niciun fel de discuții privind fuga mea și a altora din țară.

Intrebare. Vorbește d-ta despre cine urma să fugă din țară cu acel avion din provincie?

Răspuns: N'am nicio cunoștință despre niciun avion și despre nimeni care voiau să fugă din țară.

Intrebare: Ce proprietăți aveai d-ta?

Răspuns - Am avut ca proprietate locuința din calea Dorobanților, la soc. Româna fir 24 1/2% acțiuni din capital plus 26% acțiuni controlate de mine. La fabrica de cartoane "Oltenia" din Craiova aveam 60% din acțiuni; la Ind. forestieră Soc. Ardeleană aveam 39% acțiuni; la Banca Creditul Tehnic 70% acțiuni la Banca Românească 60.000 acțiuni, la întreprinderile tehnice Tiberiu Eremia 3-4000 acțiuni, la fabrica de zahăr Soc. Sinezi in construcție circa 10% din capital.

Intrebare Dacă ai avut aceste proprietăți arătate mai sus

Semnătura,
Alex. A. Stefanescu

Mod. 185

Urmare: Cum se explică că dumneata erai de acord cu programul prezentat de Costea care era pentru nenaționalizare și întreprinderea acțiuni subversive împotriva statului Român care a efectuat realmente naționalizarea?

Răspuns: N'am întreprins nicio acțiune subversivă împotriva statului care a efectuat naționalizarea.

Prezentul proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai cu cele declarate de mine drept pentru care susțin și semnez.

Arestat.
Alex. A. Ștefănescu

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de interogatoriu, este identic cu originalul.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul STEFANESCU ALEXANDRU, născut la 1 Noembrie 1888 în Ploeşti, fiul lui ALEXANDRU şi MARIA, cu ultimul domiciliu în Bucureşti Calea Dorobanţilor Nr.81

18 August 1953, Bucureşti
Interog.a început la ora 10
" s'a terminat " 14

Intrebare

Ce oameni politici ai vizitat sau te-au vizitat în perioada Octombrie-1946-Octombrie 1947?

Răspuns

Am vizitat sau am fost vizitat de următorii: IULIU MANIU, CONSTANTIN BRATIANU, DINU BRATIANU, VISOIANU CONSTANTIN, PICHI POGONEANU, GRIGORE NICULESCU-BUZESTI.

Intrebare

Aceştia sunt toţi sau ai omis pe careva în mod conştient

Răspuns

Nu îmi aduc aminte de alte persoane politice cu care să mă fi întâlnit.

Intrebare

Ce discuţii ai avut cu cei de mai sus împotriva guvernului Groza şi a regimului instaurat la 6 Martie 1945.

Răspuns

Nu am avut nici o discuţie cu ei nici pentru nici contra regimului.

Intrebare

Care din aceştia ţi-au cerut anumite servicii în această perioadă?

Răspuns

Nici unul din ei nu mi-a cerut nici un fel de serviciu.

Intrebare

Ancheta îţi atrage atenţia asupra faptului că îi sunt cunoscute relaţiile ce le-ai avut în perioada arătată mai sus cu

./.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

STARCEA ION, PICHI POGONEANU, BUZESTI, PATRASCANU L., ZILBER BELU, CAMIL DEMETRESCU în legătură cu complotul împotriva statului ce l-ați organizat în 1946-1947.

Răspuns

Nu am cunoştinţă de vreun complot împotriva Statului şi nu am avut relaţii cu nici unul din ei în legătură cu complotul despre care m'aţi întrebat.

Intrebare

Dta în calitate de reprezentant al Intelligence Service-ului, nu ai fost informat de acţiunile ce se ducea împotriva regimului în 1946-1947 de elementele contrarevoluţionare.

Răspuns

Eu nu am fost agent sau reprezentant al Intelligence Service-ului niciodată şi nu am fost informat de nimic şi de nimeni în legătură cu acţiunile duse împotriva regimului.

Intrebare

Ancheta are dovezi că dta în calitate de agent al Intelligence Service-ului ai avut misiunea de a intra în complot alături de cei de mai sus împreună cu grupurile teroriste pe care le conduce-ai în acea vreme.

Răspuns

Absolut nu ştiu nimic şi nici nu am avut vreo misiune alături de cei de mai sus şi nici nu am cunoştinţă de vreun grup terorist cu care aşi fi avut legături.

Intrebare

Pe CAMIL DEMETRESCU l-ai cunoscut dta?

Răspuns

Da l-am cunoscut pe CAMIL DEMETRESCU în anul 1945 la Biserica Albă din Bucureşti, la un parastas a băiatului lui ALEXANDRU ZANESCU care murise undeva prin Franţa.

Intrebare

Cine este CAMIL DEMETRESCU

Răspuns

CAMIL DEMETRESCU este un fost funcţionar al Ministerului de Externe. In anul 1947 am citit în ziar că CAMIL DEMETRESCU făcea parte dintre cei acuzaţi în procesul MANIU.

Intrebare

In ce relaţii ai fost dta cu CAMIL DEMETRESCU

Răspuns

CAMIL DEMETRESCU mi-a fost o cunoştinţă ocazională. L-am întâlnit pe acesta de două ori, odată la Biserica Albă când el venise cu mama sa. Nu-mi aduc aminte cine mi l-a prezentat, şi cu acest prilej doar ne-am prezentat, a doua oară l-am întâlnit
./.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

la începutul anului 1946 în casa lui GRIGORE BUZESTI care era bolnav şi unde m'am dus să-l vizitez ca pe un bolnav. Cu această ocazie nu am discutat nimic cu CAMIL DEMETRESCU şi nici nu l-am mai văzut de atunci. 397

Intrebare

CAMIL DEMETRESCU susţine că la sfârşitul lunei Octombrie începutul lui Noembrie 1946 te-a vizitat acasă la locuinţa dtale din Calea Dorobanţilor.

Răspuns

Nu-mi aduc aminte de o asemenea vizită şi nu văd dece ar fi venit la mine.

Intrebare

CAMIL DEMETRESCU a venit la dta aşa cum arată el trimis de PICHI POGONEANU pentru a te invita la o şedinţă secretă în casa lui OCTAVIAN NEAMTU ,unde erai aşteptat de STARCEA,POGONEANU,PATRASCANU şi alţii pentru a participa la discuţiile în jurul complotului ce era pregătit împotriva regimului.

Răspuns

Nu a fost la mine CAMIL DEMETRESCU şi nu am fost invitat de nimeni la vreo întâlnire secretă. Nu cunosc pe OCTAVIAN NEAMTU şi nimic din activitatea celorlalte persoane de care vorbiţi.

Prezentul proces-verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate pentru care îl susţin şi semnez.

ss/ALEX.A.STEFANESCU

Anchetator
Lt.Maj.de Sec.
G.Rujan

Proces-Verbal de interogator

Arestat l. Ştefănescu Alexandru, născut la 1 Noembrie 1888 în Ploeşti, fiul lui Alexandru şi Maria, cu ultimul domiciliu în Bucureşti Calea Dorobanţilor Nr. 81
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

18 August 1953

Oraşul Bucureşti

Interogatoriul a început la ora 10. şi ___ min.
" s'a terminat la " 14 şi ___ "

Intrebare: Ce oameni politici ai vizitat sau te-au vizitat, în perioada Octombrie 1946 - Octombrie 1947?

Răspuns: Am vizitat sau am fost vizitat de următorii: Iuliu Maniu, Constantin Brătianu, Dinu Brătianu, Visoianu Constantin, Pichi Pogoneanu, Grigore Niculescu Buzeşti

Intrebare: Aceştia sunt toţi sau ai omis pe careva în mod conştient.

Răspuns: Nu îmi aduc aminte de alte persoane politice cu care să mă fi întâlnit

Intrebare: Ce discuţii ai avut cu cei de mai sus împotriva guvernului Groza şi a regimului instaurat la 6 Martie 1945

Răspuns: Nu am avut nici o discuţie cu ei nici pentru nici contra regimului.

Intrebare: Care din aceştia ţi-au cerut anumite servicii în aceasta perioadă?

Răspuns: Nici unul din ei nu mi-a cerut nici

Semnătura,
Alex. A. Ştefanescu

Urmare: un fel de servici

Intrebare: Ancheta îti atrage atentia asupra faptului că îi sunt cunoscute relatiile ce le-ai avut in perioada arătată mai sus cu Stârcea Ion, Pichi Pogoneanu, Brezesti, Pătrăscanu L., Zilber Belu, Camil Demetrescu in legătură cu complotul împotriva statului ce l-a-ti organizat in 1946-1947

Răspuns: Nu am cunostinta de vreun complot impotriva statului si nu am avut relatii cu nici unul din ei in legătură cu complotul despre care m-ati intrebat.

Intrebare: Dta in calitate de reprezentant al Inteligence Service-lui, nu ai fost informat de actiunile ce se ducea impotriva regimului in 1946-1947 de elementele contrarevolutionare

Răspuns: Eu nu am fost agent sau reprezentant al Inteligence Serviceului niciodată si nu am fost informat de nimic si de nimeni in legătură cu actiunile duse impotriva regimului.

Intrebare: Ancheta are dovezi că Dta in calitate de agent al Inteligence Serviciului ai avut misiunea de a intra in complot alături de cei de mai sus impreună cu grupurile teroriste pe care le conduceai in acea vreme.

Răspuns: Absolut nu stiu nimic si nici nu am avut vreo misiune alături de cei de mai sus. si nici nu am cunostintă de vreun grup terorist cu care as fi avut legături.

Intrebare: Pe Camil Demetrescu l-ai cunoscut Dta ?

Răspuns: Da lam cunoscut pe Camil Demetrescu

Semnătura,
Alex. A. Stefanescu

Urmare: în anul 1945 la Biserica Albă din București la un parastas a băiatului lui Alexandru Zănescu care murise undeva prin Franța.

Intrebare: Cine este Camil Demetrescu.

Răspuns: Camil Demetrescu este un fost funcționar al Ministerului de Externe. In anul 1947 (august) am citit în ziar că Camil Demetrescu făcea parte dintre cei acuzați în procesul Maniu.

Intrebare: In ce relații ai fost d-ta cu Camil Demetrescu

Răspuns: Camil Demetrescu mi-a fost o cunoștință ocazională. L-am întâlnit pe acesta de două ori, odată la Biserica Albă când el venise cu mama sa. Nu-mi aduc aminte cine mi-l-a prezentat, și cu acest prilej doar ne-am prezentat, a doua oară l-am întâlnit ~~la~~ începutul anului 1946 în casa lui Grigore Brezești care era bolnav și unde m-am dus să-l vizitez ca pe un bolnav. Cu această ocazie nu am discutat nimic cu Camil Demetrescu și nici nu l-am mai văzut de atunci.

Intrebare: Camil Demetrescu susține că la sfârșitul lunei octombrie începutul lui Noembrie 1946 te-a vizitat acasă la locuința d-tale din Calea Dorobanților.

Răspuns: Nu-mi aduc aminte de o asemenea vizită și nu văd de ce ar fi venit la mine.

Intrebare: Camil Demetrescu a venit la d-ta așa cum arată el, trimis de Tichi Pogoneanu pentru a te invita la o ședință secretă în casa lui Octavian Neamțu, unde erai așteptat de Stârcea, Pogoneanu Pătrășcanu și alții pentru a participa la discuțiile în jurul complotului ce era pregătit împotriva regimului.

Răspuns: Nu a fost la mine Camil Demetrescu

Semnătura: Alex. A. Ștefănescu

Urmare: și nu am fost invitat de nimeni la vreo întâlnire secretă. Nu cunosc pe Octavian Neamțu și nimic din activitatea celorlalte persoane de care vorbiți.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate pentru care îl susțin și semnez.

Alex A. Ștefănescu

Anchetator
Lt. Maj. de sec. [signature]

Prezentul dosar conține 399.-file
(Trei sute nouăzeci și nouă file)

1.VII.986 [signature]

Prezentul dos. cont. 399 file + I, II = 401
Verificat de Ionescu Maria.
20.05.03
[signature]

Semnătura.